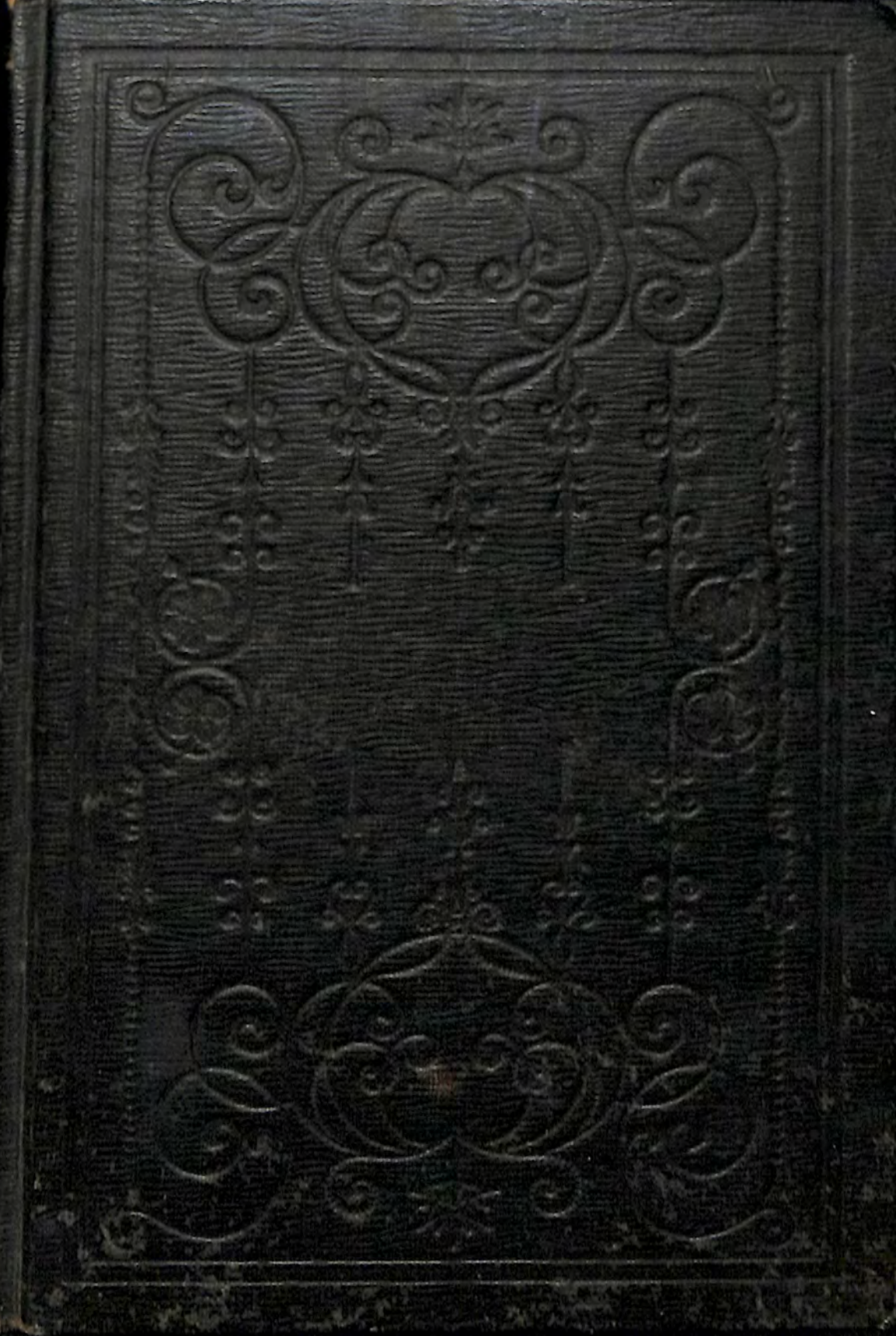

ՆՈՐ

ԿՏԱԿԱՐԱՆ

ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՑ

ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ԾՈՒՆԱԿԱՆ ԲՆԱԳՐԷՆ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԱԾ

46851

A. B. S.
44,000

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ա. Ց. ՊՕՅԱՃԵԱՆ

1912

ՄԱՇՏՈՑԻ ԱՆՎԱՆ ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ
ԳՐԱԴԱՐԱՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ

ԱՒԵՏԱՐԱՆ ԸՍՏ ՄԱՏԹԷՈՍԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

Գիրք ծննդեան Յիսուսի Քրիստոսի, Դաւիթի որդւոյն, Աբրահամի որդւոյն։

2 – Աբրահամ ծնաւ Իսահակը. Իսահակ ծնաւ Յակոբը. Յակոբ ծնաւ Յուդան ու անոր եղբայրները. 3 – Յուդա ծնաւ Փարէսը ու Զարան Թամարէ. Փարէս ծնաւ Էսրոնը. Էսրոն ծնաւ Արամը. 4 – Արամ ծնաւ Ամինադաբը. Ամինադաբ ծնաւ Նաասոնը. Նաասոն ծնաւ Սաղմոնը. 5 – Սաղմոն ծնաւ Բոոսը Ռախաբէ. Բոոս ծնաւ Ովբէդը Հռութէ. 6 – Ովբէդ ծնաւ Յեսսէն. Յեսսէ ծնաւ Դաւիթ թագաւորը. Դաւիթ թագաւորը ծնաւ Սողոմոնը Ուրիայի կնոջմէն. 7 – Սողոմոն ծնաւ Ռոբովամը. Ռոբովամ ծնաւ Աբիան. 8 – Աբիա ծնաւ Ասան. Ասա ծնաւ Յովսափատ. Յովսափատ ծնաւ Յովրամը. Յովրամ ծնաւ Ոզիան. 9 – Ոզիա ծնաւ Յովաթամը. Յովաթամ ծնաւ Ահազը. Ահազ ծնաւ Եզեկիան. 10 – Եզեկիա ծնաւ Մանասէն. Մանասէ ծնաւ Ամմոն. Ամմոն ծնաւ Յովսիան. 11 – Յովսիա ծնաւ Յեքոնիան ու անոր եղբայրները Բաբելոնեան գերութեան առթիները. 12 – Բաբելոն գերութեան երթալէն ետև Յեքոնիա ծնաւ Սաղաթիէլը. Սաղաթիէլ ծնաւ Զորաբաբէլը. 13 – Զորաբաբէլ ծնաւ Աբիուդը. Աբիուդ ծնաւ Եղիակիմը. 14 – Եղիակիմ ծնաւ Ազովրը. Ազովր ծնաւ Սադովկը. Սադովկ ծնաւ Ախինը. Ախին ծնաւ Եղիուդը. 15 – Եղիուդ ծնաւ Եղիազարը. Եղիազար ծնաւ Մատթանը. 16 – Մատթան ծնաւ Յակոբը. Յակոբ ծնաւ զՅովսէփ, զայրն Մարիամայ, որմէ ծնաւ Յիսուս, որ կ'ըսուի Քրիստոս։ 17 – Արդ բոլոր ազգերը Աբրահամէ մինչև Դաւիթ տասնըչորս ազգ, և Դաւիթէ մինչև Բաբելոնեան գերութիւնը տասնըչորս ազգ, ու Բաբելոնեան գերութենէն մինչև Քրիստոս տասնըչորս ազգ։

18 – Եւ Յիսուսի Քրիստոսի ծնունդը այս կերպով էր. անոր մայրը Մարիամ Յովսէփի նշանուած, դեռ իրարու քով չհասած՝ Սուրբ Հոգիէն յղացած գտնուեցաւ։ 19 – Եւ Յովսէփ անոր այրը արդար ըլլալով՝ ու չուզելով որ զանիկա խայտառակ ընէ, մտածեց որ ծածկաբար արձակէ զանիկա։ 20 – Եւ քանի որ անիկա այս բաները կը մտածէր, տես Տէրոջը հրեշտակը երազի մէջ երեցաւ անոր ու ըսաւ, Յովսէփ, Դաւիթի որդի, մի վախնար քեզի առնել քու Մարիամ կինդ, վասն զի անոր ներսիդին ծնածը Սուրբ Հոգիէն է։ 21 – Եւ որդի մը պիտի ծնանի, ու անոր անունը *Յիսուս դնես, քանզի անիկա իր ժողովուրդը իրենց մեղքերէն պիտի փրկէ։ 22 – Եւ այս ամէնը եղաւ որպէս զի կատարուի Տէրոջմէն ըսուածը մարգարէին ձեռքով, որ կ'ըսէ, 23 – Ահա կոյսը պիտի յղանայ ու որդի պիտի ծնանի, և անոր անունը Էմմանուէլ պիտի կոչեն, որ կը թարգմանուի Աստուած մեզի հետ։ 24 – Եւ Յովսէփ քունէն արթննալով՝ ինչպէս Տէրոջը հրեշտակը իրեն հրամայեց, այնպէս բրաւ ու իր կինը քովն առաւ։ 25 – Եւ չէր գիտեր զանիկա՝ մինչև իր անդրանիկ որդին ծնաւ, ու անոր անունը Յիսուս դրաւ։

ԳԼ. Բ

Ու երբ Յիսուս ծնաւ Հրէաստանի Բեթլեհէմին մէջ Հերովդէս թագաւորին օրերը, տես արևելքէն մոգեր եկան Երուսաղէմ, 2 – Ու ըսին, Ո՞ւր տեղ է ան՝ որ Հրեաներուն թագաւոր ծնաւ. վասն զի մենք արևելքի մէջ անոր աստղը տեսանք, ու եկանք անոր երկրպագութիւն ընելու։ 3 – Ու երբ Հերովդէս թագաւորը լսեց, խռովեցաւ, և բոլոր Երուսաղէմ իրեն հետ։ 4 – Եւ ժողվելով բոլոր քահանայապետները ու ժողովուրդին դպիրները, հարցուց անոնց Թէ Քրիստոսը ո՞ւր պիտի ծնանի։ 5 – Անոնք ալ իրեն ըսին, Հրէաստանի Բեթլեհէմին մէջ. վասն զի

*Այլեւս, Փրկիչ

այսպէս գրուած է մարգարէին ձեռքով։ 6 – Եւ դուն, Բեթլէհէմ, Յուդայի երկիրը, Յուդայի իշխաններուն մէջ բնաւ պզտիկ մը չես. վասն զի քեզմէ իշխան մը պիտի ելլէ որ իմ Իսրայէլ ժողովուրդս պիտի հովուէ։ 7 – Ա՛ն ատեն Հերովդէս ծածկաբար մոգերը կանչեց, ու ատենգեց անոնցմէ ճշդին երեւցած աստեղն։ 8 – Եւ զանոնք Բեթլէհէմ ղրկելով՝ ըսաւ, Գացէք ամէնայն իմացէք այն մանուկին վրայով ու երբ գտնէք, ինծի իմացուցէք, որպէս զի ես ալ գամ, անոր երկրպագութիւն ընեմ։ 9 – Ու երբ՝ անոնք թագաւորին այս *ի՜նչ լսեցին, գացին. և ահա այն աստղը զոր արեւելքի մէջ տեսեր էին, անոնց առջեւն գնաց, մինչեւ եկաւ կեցաւ մանուկին եղած տեղին վրայ։ 10 – Երբ տեսան աստղը, շատ մեծ ուրախութիւնով ուրախացան։ 11 – Եւ տունը մտնելով՝ տեսան մանուկը իր մօրը Մարիամի հետ, ու ինկան երկրպագութիւն ըրին անոր, և իրենց գանձերը բանալով՝ ընծաներ տուին անոր, ոսկի ու խնկու և զմուռս։ 12 – Ու հրաման առնելով երազի մէջ, որ նորէն Հերովդէսի չդառնան, ուրիշ ճամբով գացին իրենց երկիրը։

13 – Ու երբ անկէ գացին անոնք, ահա Տէրոջը հրեշտակը երազի մէջ երեւցաւ Յովսէփի ու ըսաւ, Ելիր, առ մանուկը ու անոր մայրը, ու Եգիպտոս փախիր, և հոն կեցիր մինչեւ ես քեզի ըսեմ; քանզի Հերովդէս պիտի փնտռէ այդ մանուկը կորնչեցնելու համար։ 14 – Ան ալ ելաւ, մանուկը ու անոր մայրը գիշերով առաւ և գնաց Եգիպտոս, ու մինչեւ Հերովդէսի մահը հոն եր։ 15 – Որպէս զի կատարուի Տէրոջմէն բռնածը մարգարէին ձեռքով, որ կ'ըսէ, Եգիպտոսէ կանչեցի իմ որդիս։

16 – Այն ատեն երբ տեսաւ Հերովդէս թէ *խարուեցաւ մոգերէն, սաստիկ սրդոզեցաւ, ու ղրկեց ջարդեց Բեթլէհէմի և անոր ամէն սահմաններուն մէջ գտնուած բոլոր տղաքը՝ երկու տարեկան և անկէ վար, այն ժամանակին համեմատ զոր մոգերէն ստուգեց։ 17 – Այն ատեն կատարուեցաւ Երեմիա մարգարէին ձեռքով բռնածը, որ կ'ըսէ, Ռամայի մէջ ձայն մը լսուեցաւ, ողբ, լաց ու մեծ կոծ. 18 – Ռաքել կուլար իր տղոցը համար, ու չէր ուզեր մխիթարուիլ, վասն զի չկային։

19 – Ու երբ Հերովդէս մեռաւ, ահա Տէրոջը հրեշտակը Եգիպտոս երազի մէջ Յովսէփի երեւցաւ, 20 – Ու ըսաւ, Ելիր, առ մանուկը ու անոր մայրը, և գնա Իսրայէլի երկիրը, քանզի մեռան անոնք որ մանուկին կեանքը կը փնտռէին։ 21 – Ան ալ ելաւ, մանուկը ու անոր մայրը առաւ և եկաւ Իսրայէլի երկիրը։ 22 – Իսկ երբ լսեց թէ Արքեղայոս թագաւորեց Հրէաստանի վրայ իր հօրը Հերովդէսի տեղ, վախցաւ հոն երթալու, ու երազի մէջ պատգամ առնելով՝ Գալիլեայի կողմերը գնաց. 23 – Եւ եկաւ Նազարէթ բնակեցաւ, որպէս զի մարգարէներուն խօսքը կատարուի՝ թէ Նազովրեցի պիտի կոչուի։

Գլ. Գ

Ա՛յն օրերը Յովհաննէս մկրտիչը եկաւ, ու Հրէաստանի անապատին մէջ կը քարոզէր, 2 – Ու կ'ըսէր, Ապաշխարեցէք, վասն զի երկինքի թագաւորութիւնը մօտեցած է։ 3 – Վասն զի ասիկա ան է՝ որու համար Եսայի մարգարէին ձեռքով բսուեցաւ, որ կ'ըսէ, Անապատի մէջ կանչողին ձայնը, Տէրոջը ճամբան պատրաստեցէք, անոր շաւիղները շիտակեցէք։ 4 – Եւ այս Յովհաննէսը իր հանդերձը ուղտի մազէ, ու իր մէջքը կաշիէ գօտի մը կապէր. և իր կերակուրը մորեխ ու վայրենի մեղր էր։ 5 – Ա՛յն ատեն Երուսաղէմ և բոլոր Հրէաստան ու Յորդանանու բոլոր կողմերը իրեն կ'ելլէին, 6 – Եւ կը մկրտուէին իրմէ Յորդանանու մէջ, ու իրենց մեղքերը կը խոստովանէին։ 7 – Ու երբ տեսաւ փարիսեցիներէն ու սադուկեցիներէն շատերը իր մկրտութեանը եկած, ըսաւ անոնց, Իժերու ծնունդներ, ո՞վ իմացուց ձեզի գալու բարկութենէն փախչիլ։ 8 – Ուրեմն ապաշխարութեան արժանաւոր պտուղ բերէք։ 9 – Եւ մի խորհիք դուք ձեր ներսիդին ըսել, Մենք Ծեր Հայր՝ Աբրահամը ունինք. քանզի կ'ըսեմ ձեզի որ Աստուած կարող է այս քարերէն Աբրահամի որդիներ հանել։ 10 – Այ հիմա կացինը ծառերուն արմատին քով կը դրուի. ուստի ամէն ծառ որ բարի պտուղ չբերէր, կը կտրուի ու կրակը կը ձգուի։ 11 – Ես ձեզ ջրով կը մկրտեմ ապաշխարութեան համար, բայց իմ ետեւէս եկողը ինձմէ զօրաւոր է, ու ես անոր կօշիկները կրելու արժանի չեմ. անիկա ձեզ պիտի մկրտէ Հոգւով Սրբով ու կրակով։ 12 – Որուն հնձանացը իր ձեռքն է, և իր կալը պիտի մաքրէ ու իր ցորենը համբարը պիտի ժողվէ, և յարդը պիտի սպրէ չմարող կրակով։

13 – Ա՛յն ատեն Յիսուս Գալիլեայէ Յորդանան եկաւ Յովհաննէսի, որպէս զի անկէ մկրտուի։ 14 – Եւ Յովհաննէս կ'արգիլէր զանիկա ու կ'ըսէր, Ինծի՛ պէտք է որ քեզմէ մկրտուիմ, ու դուն ինծի՞ կուգաս։ 15 – Յիսուս պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոր, Թող տուր հիմա, վասն զի այսպէս կը վայելէ մեզի որ բոլոր արդարութիւնը կատարենք. հաքը թող տուաւ անոր։ 16 – Ու երբ Յիսուս մկրտուեցաւ, շուտ մը ջուրէն դուրս ելաւ, և ահա երկինքը անոր բացուեցաւ, ու տեսաւ Աստուծոյ Հոգին որ աղաւնիի պէս կ'իջնէր, ու կու գար իր վրայ։ 17 – Եւ ահա երկինքէն ձայն մը էր՝ որ կ'ըսէր, Ասիկա է իմ սիրելի Որդիս, որուս հաւներ եմ։

Գլ. Դ

Ա՛յն ատեն Յիսուս անապատը տարուեցաւ Սատանայէ փորձուի։ 2 – Եւ քառասուն ցորեկ ու քառասուն գիշեր ծոմ պահելէն հաքը անօթեցաւ։

3 – Եւ փորձողը անոր մօտենալով ըսաւ, Եթէ դուն Աստուծոյ Որդին ես, ըսէ որ այս քարերը հաց ըլլան։ 4 – Անիկա պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Գրուած է թէ Ոչ միայն հացով կ'ապրի մարդ, հապա այն ամէն խօսքով՝ որ Աստուծոյ բերնէն կ'ելլէ։

5 – Ա՛յն ատեն Սատանայ առաւ տարաւ զանիկա սուրբ քաղաքը, և կայնեցուց զանիկա տաճարին աշտարակին վրայ, 6 – Ու ըսաւ անոր, Եթէ դուն Աստուծոյ Որդին ես, քեզ ասկէ վար ձգէ, վասն զի գրուած է թէ Իր հրեշտակներուն պիտի ապսպրէ քեզի համար, ու ձեռքերնուն վրայ պիտի վերցնեն քեզ, որպէս զի չքլլայ թէ ոտքդ քարի զարնես։ 7 – Յիսուս ըսաւ անոր, Դարձեալ գրուած է թէ Քու Տէր Աստուածդ չփորձես։

8 – Սատանայ նորէն առաւ հանեց զանիկա խիստ բարձր լեռան մը վրայ, և ցուցուց անոր աշխարհի բոլոր թագաւորութիւնները ու անոնց փառքը. 9 – Ու ըսաւ անոր, Ասոնք ամէնը քեզի կուտամ, եթէ իյնաս՝ ինծի երկրպագութիւն ընես։ 10 – Այն ատեն Յիսուս ըսաւ անոր, [Ետիս գնա, Սատանայ, վասն զի գրուած է թէ Քու Տէր Աստուածդ երկրպագութիւն ընես, ու միայն զանիկա պաշտես։ 11 – Այն ատեն Սատանայ զանիկա թողուց. և ահա հրեշտակներ եկան ու անոր սպասաւորութիւն կ'ընէին։

12 – Եւ երբ լսեց Յիսուս թէ Յովհաննէս մատնուեցաւ, ելաւ գնաց Գալիլիա, 13 – Ու ձգելով Նազարէթը, եկաւ բնակեցաւ Կափառնայում՝ ծովեզերեայ *ի՜ս, Զաբուղոնի ու Նեփթաղիմի սահմաններուն մէջ. 14 – Որպէս զի կատարուի Եսայի մարգարէին ձեռքով բսուած խօսքը, 15 – Զաբուղոնի երկիրը ու Նեփթաղիմի երկիրը, ծովու ճամբով Յորդանանու անդիի կողմը, Հեթանոսաց Գալիլեան. 16 – Խաւարի մէջ նստող ժողովուրդը մեծ լոյս տեսաւ, և լոյս ծագեցաւ անոնց՝ որոնք մահուան երկրին ու շուքին մէջ կը նստէին։ 17 – Անկէ եւս Յիսուս սկսաւ քարոզել ու ըսել, Ապաշխարեցէք, վասն զի երկինքի թագաւորութիւնը մօտ է։

18 – Երբ Յիսուս Գալիլեացւոց ծովուն քովերը կը պտրտէր, տեսաւ երկու եղբայրներ, Պետրոս կոչուած Սիմոնը և անոր եղբայրը Անդրէասը, որ ընկ ծովը ուռկան կը ձգէին, վասն զի ձկնորս էին. 19 – Եւ ըսաւ անոնց, Իմ ետեւէս եկէք, ու ձեզ մարդոց որսորդ ընեմ։ 20 – Անոնք ալ շուտ մը ուռկանները թողուցին ու անոր եւեւէն գացին։ 21 – Եւ անկէ յառաջ երթալով՝ տեսաւ ուրիշ երկու եղբայրներ, Զերեդեան Յակոբոսը ու անոր եղբայրը Յովհաննէսը, նաւին մէջ իրենց Հօրը Զերեդէոսի հետ, երբ իրենց ուռկանները կը կարկատէին. ու կանչեց զանոնք. 22 – Անոնք ալ շուտ մը նաւը ու Հայրերնին թողուցին ու անոր եւեւէն գացին։

23 – Եւ Յիսուս բոլոր Գալիլեա պտըտելով, կը սորվեցնէր անոնց ժողովա-

*Յ՜ն. ծագրուեցաւ

*Յ՜ն. խարուեցաւ

քաններուն մէջ, և ալքայեցիներուն ա-ւետարանը կը քարոզէր, ու ժողովուրդին մէջի ամէն կերպ հիւանդութիւնները ու ամէն կերպ ցաւերը կը բժշկէր։ 24 – Եւ անոր համբաւը բոլոր Սուրիա տարածուեցաւ, և բերին անոր՝ բոլոր հիւանդները որոնք կերպ կերպ ցաւերով ու տանջանքներով կը նեղուէին, և դիւահարները ու լուսնոտները և անդամալոյծները. ու բժշկեց զանոնք։ 25 – Եւ շատ ժողովուրդներ անոր ետևէն կ'երթային, Կալիլեայէ ու Դեկապոլիսէ և Երուսաղէմէ ու Հրէաստանէ և Յորդանանու անդիի կողմէն։

Գլ. Ե

Եւ տեսնելով ժողովուրդները, լեռը ելաւ. ու երբ նստաւ հոն, իր աշակերտները քովը գացին. 2 – Եւ իր բերանը բանալով կը սորվեցնէր անոնց ու կ'ըսէր,

3 – Երանի՛ հոգւով աղքատներուն, վասն զի երկինքի թագաւորութիւնը անոնցն է։ 4 – Երանի՛ սգաւորներուն, վասն զի անոնք պիտի մխիթարուին։ 5 – Երանի՛ հեզերուն, վասն զի անոնք պիտի ժառանգեն երկիրը։ 6 – Երանի՛ անոնց որ անօթի ու ծարաւ են արդարութեան, վասն զի անոնք պիտի կշտանան։ 7 – Երանի՛ ողորմածներուն, վասն զի անոնք ողորմութիւն պիտի գտնեն։ 8 – Երանի՛ անոնց որ սրտով մաքուր են, վասն զի անոնք պիտի տեսնեն զԱստուած։ 9 – Երանի՛ խաղաղութիւն ընողներուն, վասն զի անոնք Աստուծոյ որդիներ պիտի կոչուին։ 10 – Երանի՛ անոնց որ հալածուած են արդարութեան համար, վասն զի երկինքի թագաւորութիւնը անոնցն է։ 11 – Երանի՛ ե ձեզի, երբ կը նախատեն ձեզ ու կը հալածեն, և սուտ տեղը ամէն կերպ դէշ խօսքեր կը խօսին ձեր վրայ ինծի համար։ 12 – Ցնծացէք և ուրախ եղէք, վասն զի ձեր վարձքը շատ է երկինքը. քանզի այս կերպով հալածեցին ձեզմէ առաջ եղած մարգարէները։

13 – Դուք էք երկրի աղ. ապա եթէ աղը իր համը կորնցնէ, ինչո՞վ պիտի աղուի. անկէ ետև բանի մը չգար, միայն թէ դուրս ձգուելու և մարդոց ոտքին տակ կոխուելու։ 14 – Դուք էք աշխարհի լոյսը. քաղաք մը որ լեռան վրայ կեցած է, չկրնար պահուիլ։ 15 – Ու ճրագը չեն վառեր և դներ գրասնի տակ, հապա աշտանակի վրայ, և լոյս կուտայ բոլոր տանը մէջ եղողներուն։ 16 – Ա՛նպէս թող լուսաւորէ ձեր լոյսը մարդոց առջև, որ տեսնեն ձեր բարի գործերը, ու փառաւորեն ձեր Հայրը որ երկինքն է։

17 – Մի կարծէք թէ ես եկայ օրէնքը կամ մարգարէները ուրելու. չեկայ ուրելու, հապա կատարելու։ 18 – Ճանդի ճշմարտապէս կ'ըսեմ ձեզի, Մինչև երկինք ու երկիր անցնին, օրէնքէն յոտա մը կամ նշանագիր մը պիտի չանցնի, մինչև բոլորն ալ կատարուին։ 19 – Ուստի ով որ այս ամենափոքր պատուիրանքներէն մէկը աւրէ, ու մարդոց այնպէս սորվեցնէ, անիկա ամենափոքր պիտի կոչուի երկինքի թագաւորութեանը մէջ. բայց ով որ բնէ և սորվեցնէ, անիկա մեծ պիտի կոչուի երկինքի թագաւորութեանը մէջ։ 20 – Ճանդի կ'ըսեմ ձեզի, Եթէ ձեր արդարութիւնը գերիներուն ու փարիսեցիներուն արդարութենէն աւելի չըլլայ, բնաւ պիտի չմտնէք երկինքի թագաւորութիւնը։

21 – Լսեր էք որ բսուեցաւ առաջիններուն, Սպանութիւն մի ըներ. և ով որ սպանութիւն բնէ, դատաստանի պարտաւոր պիտի ըլլայ։ 22 – Բայց ես ձեզի կ'ըսեմ՝ Ով որ իր եղբօրը պարապ տեղը սրդողի, դատաստանի պարտաւոր պիտի ըլլայ. և ով որ իր եղբօրը Ցիմար բսէ, տանեանի պարտաւոր պիտի ըլլայ. և ով որ էդիօրը Անմիտ բսէ, գեհենի կրակին պարտաւոր պիտի ըլլայ։ 23 – Ուրեմն, եթէ քու ընծադ սեղանին վրայ բերես, ու հոն միտքդ գայ թէ քու եղբայրդ քեզի դէմ բան մը ունի, 24 – Հոն ձգէ քու ընծադ սեղանին առջև, և գնա առաջ եղբօրդ հետ հաշտուէ, ու ետքը եկուր որ քու ընծադ մատուցանես։ 25 – Քու առիթդ հետ շուտով միաբանէ, քանի որ անոր հետ ճամբուն մէջ ես. չըլլայ որ քու ոսխդ քեզ դատաւորին մատնէ, և դատաւորը դահիճին, և բանտը ձգուիս։ 26 – Ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի, Պիտի չելլես անկէ՝ մինչև որ վերջին նաբաթակիտը չվճարես։

27 – Լսեր էք որ բսուեցաւ՝, Շնութիւն մի ըներ։ 28 – Բայց ես ձեզի

*Որ՝ ի՛սկ ինչ, առաջիններուն

կ'ըսեմ՝ Ով որ կին մարդու կը նայի անոր ցանկանալու համար, ալ անիկա իր սրտին մէջ շնութիւն ըրած անոր հետ։ 29 – Աջդ եթէ քու ա՛ջդ քեզ կը գայթակղեցնէ, հանէ զանիկա ու քեզմէ ձգէ. վասն զի աղէկ է քեզի որ անդամներէդ մէկը կորսուի, ու քու բոլոր մարմինդ դժոխքը չձգուի։ 30 – Եւ եթէ ձեռքդ քեզ կը գայթակղեցնէ, կտրէ զանիկա ու քեզմէ ձգէ. վասն զի աղէկ է քեզի որ անդամներէդ մէկը կորսուի, ու քու բոլոր մարմինդ դժոխքը չձգուի։ 31 – Ը՛ս—, բսուեցաւ թէ Ով որ իր կինը կ'արձակէ, թող անոր արձակման թուղթ տայ. 32 – Բայց ես ձեզի կ'ըսեմ թէ Ով որ իր կինը կ'արձակէ առանց պոռնկութեան պատճառի, ինք պատճառ կ'ըլլայ անոր շնութիւն ընելուն, և ով որ այն արձակուածը առնէ, շնութիւն կը գործէ։

33 – Դարձեալ լսեր էք որ բսուեցաւ առաջիններուն, Սուտ երդում մի ըներ, հապա ըրած երդումներդ վճարէ Տէրոջը։ 34 – Բայց ես ձեզի կ'ըսեմ, Ամենևին երդում մի ընէք, ոչ երկինքի վրայ՝ որ Աստուծոյ աթոռն է, 35 – Եւ ոչ երկրի վրայ՝ որ անոր ոտքերուն պատուանդանն է, ոչ ալ Երուսաղէմի վրայ՝ որ մեծ Թագաւորին քաղաքն է. 36 – Եւ ոչ քու գլխուդ վրայ երդում ընես, վասն զի չես կրնար մէկ մազ ճերմկցնել կամ սեւցնել։ 37 – Հապա ձեր խօսքը ըլլայ այո՝ այո, ը— ոչ՝ ոչ. ու մակէ աւելին չարէն յառաջ կուգայ։

38 – Լսեր էք որ ըսուեցաւ, Աչքի տեղ աչք, ու ակռայի տեղ ակռայ։ 39 – Բայց ես ձեզի կ'ըսեմ՝ Չարին հետ մի կենաք, հապա եթէ մէկը ապտակ մը զարնէ աջ ծնօտիդ, դարձուր անոր միւսն ալ։ 40 – Եւ մէկը որ կ'ուզէ քեզի հետ դատ վարել ու քու շապիկդ առնել, թող առնէ անոր ը— վերարկուդ ալ։ 41 – Եւ ով որ քեզ պահակ բռնէ ու մղոն մը ճամբայ քշէ, գնա անոր հետ երկու։ 42 – Քեզմէ ուզողին տուր, ու երես մի գարձներ անկէ՝ որ կ'ուզէ քեզմէ փոխ առնել։

43 – Լսեր էք որ բսուեցաւ, Քու բնկերդ սիրես ու թշնամիդ ատես։ 44 – Բայց ես ձեզի կ'ըսեմ՝ Սիրեցէք ձեր թշնամիները, օրհնեցէք ձեզ անիծողները, բարի ըրէք անոնց որ ձեզ կ'ատեն, և աղօթք ըրէք անոնց համար որ ձեզ կը չարչրկեն ու կը հալածեն. 45 – Որպէս զի ձեր երկնաւոր Հօրը որդիներն ըլլաք. վասն զի իր արեւը կը ծագեցնէ թէ՛ չարերուն և թէ՛ բարիներուն վրայ, և անձրև կը ղրկէ թէ՛ արդարներուն և թէ՛ անզգաներուն վրայ։ 46 – Վասն զի եթէ ձեզ սիրողները սիրէք, ի՞նչ վարձք կ'ունենաք. չէ՞ որ մաքսաւորներն ալ նոյնը կ'ընեն։ 47 – Եւ եթէ միայն ձեր եղբայրներուն բարև տաք, ի՞նչ աւելի կ'ընէք —ր էջ ընէ՞ն չէ՞ որ մաքսաւորներն ալ նոյնը կ'ընեն։ 48 – Ուրեմն դուք կատարեալ եղէք, ինչպէս ձեր երկնաւոր Հայրն ալ կատարեալ է։

Գլ. Զ

Զգուշ եղէք որ ձեր ողորմութիւնը մարդոց առջև չընէք՝ անոնց երևնալու համար, եթէ ոչ՝ վարձք չէք առներ ձեր Հօրմէն որ երկինքն է։ 2 – Ուստի երբ ողորմութիւն կ'ընես, առջևդ փող մի հնչեցներ, ինչպէս կեղծաւորները ժողովարաններուն ու փողոցներուն մէջ կ'ընեն, որպէս զի մարդոցմէ փառաւորուին. ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Անոնք իրենց վարձքը առած կ'ըլլան։ 3 – Իսկ դուն երբ ողորմութիւն կ'ընես, ձախ ձեռքդ թող չգիտնայ ա՛ջ ձեռքդ ինչ գործելը. 4 – Որպէս զի քու ողորմութիւնդ գաղտուկ ըլլայ, և քու Հայրդ որ գաղտուկը կը տեսնէ, քեզի յայտնապէս հատուցում պիտի բնէ։

5 – Ու երբ աղօթք կ'ընես, կեղծաւորներուն նման չըլլաս, որոնք կը սիրեն ժողովարաններու մէջ ու հրապարակներուն անկիւնները կայնելով աղօթք ընել, որպէս զի մարդոց երեւնան. ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Անոնք իրենց վարձքը առած կ'ըլլան։ 6 – Իսկ դուն երբ աղօթք կ'ընես, մտիր քու ներքին սենեակդ ու դուռդ գոցէ, և աղօթք ըրէ քու Հօրդ որ գաղտուկ տեղ կը ֆ—է. և քու Հայրդ որ գաղտուկը կը տեսնէ, քեզի յայտնապէս հատուցում պիտի բնէ։ 7 – Ու երբ աղօթք կ'ընէք, հեթանոսներուն պէս չատախօս մի ըլլաք, վասն զի կը կարծեն թէ իրենց շատ խօսելուն համար պիտի լսուին։ 8 – Ուրեմն անոնց չնմանիք, վասն զի ձեր Հայրը ձեզի պէտք եղածը գիտէ՝ դեռ դուք իրմէ չխնդրած։ 9 – Ուստի այսպէս աղօթք ըրէք դուք՝

Ով Հայր մեր որ երկինքն ես, քու անունդ սուրբ ըլլայ. 10 – Քու թագաւորութիւնդ գայ. քու կամքդ ըլլայ, ինչպէս երկինքը՝ նոյնպէս երկրի վրայ. 11 – Մեր ամէն օրուան հացը այսօր մեզի տուր. 12 – Եւ մեզի ներէ մեր պարտքերը, ինչպէս մենք ալ կը ներենք մեր պարտապաններուն. 13 – Եւ մեզ փորձութեան մի տանիր, հապա չարէն մեզ ազատէ. քանզի քու կդ է թագաւորութիւնը և զօրութիւնը ու փառքը յաւիտեան։ Ամէն։

14 – Վասն զի եթէ դուք ներէք մարդոց իրենց յանցանքները, ձեր երկնաւոր Հայրն ալ ձեզի կը ներէ. 15 – Հապա եթէ դուք չներէք մարդոց իրենց յանցանքները, ձեր Հայրն ալ ձեզի չներէր ձեր յանցանքները։

16 – Ու երբ ծամ կը պահէք, կեղծաւորներուն պէս տրտում մերթս մի ըլլաք. քանզի իրենց երեսները կ'ուռեցնեն որպէս զի մարդոց երևնան թէ ծամ կը պահեն. ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Անոնք իրենց վարձքը առած կ'ըլլան։ 17 – Բայց դուն երբ ծամ կը պահես, գլուխդ օծէ ու երեսդ լուա, 18 – Որպէս զի մարդոց ծամ պահողի պէս չերևնաս, հապա քու Հօրդ՝ որ գաղտուկ տեղ կը դիտէ. և քու Հայրդ որ գաղտուկը կը տեսնէ, Ձեզի հատուցում պիտի ընէ։

19 – Երկրի վրայ ձեզի գանձեր մի դիզէք, ուր ցեցը ու ժանգը կ'ապականեն, և ուր գողերը պատ կը ծակեն ու կը գողնան. 20 – Հապա ձեզի գանձեր դիզեցէք երկինքը, ուր ոչ ցեցը և ոչ ժանգը կ'ապականէ, ու ոչ գողերը պատ կը ծակեն և կը գողնան։ 21 – Քանզի ձեր գանձը ուր որ է, սիրտերնիդ ալ հոն պիտի ըլլայ։ 22 – Մարմնին ճրագը աչքն է. Հապա եթէ քու աչքդ պարզ է, բոլոր մարմինդ լուսաւոր կ'ըլլայ։ 23 – Բայց եթէ քու աչքդ վատ է, բոլոր մարմինդ մութ կ'ըլլայ. ուրեմն եթէ քու մէջդ եղած լոյսը խաւար է, ա՛յն խաւարը որչափ է։ 24 – Մարդ մը չկրնար երկու տէրջ ծառայութիւն ընել. վասն զի կա՛մ մէկը պիտի ատէ և միւսը սիրէ, կա՛մ †մէկուն պիտի յարի՝ և միւսը պիտի արհամարհէ. չէք կրնար Ծառայել Աստուծոյ ու Մամոնային։ 25 – Ուստի կ'ը-

*Ոմն+, քեզի յայտնապէս
†Ա–մ, մէկը պիտի մեծարէ

սեմ ձեզի, Հոգ մի ընէք ձեր կեանքին համար թէ ինչ պիտի ուտէք, կամ ինչ պիտի խմէք. ոչ ալ ձեր մարմնին համար թէ ինչ պիտի հագնիք. չէ՞ որ կեանքը կերակուրէն աւելի է, ու մարմինը հագուստէն։ 26 – Նայեցէք երկինքի թռչուններուն որոնք ոչ կը սերմանեն և ոչ կը հնձեն և ոչ ամբարի մէջ կը ժողվեն, ու ձեր երկնաւոր Հայրը կը կերակրէ զանոնք. չէ՞ որ դուք անոնցմէ աւելի լաւ էք։ 27 – Ձեզմէ ո՞վ կրնայ իր հոգ ընելովը իր հասակին վրայ կանգուն մը աւելցընել։ 28 – Ու հագուստի համար ինչո՞ւ հոգ կ'ընէք. նայեցէք դաշտի շուշաններուն, ի՛նչպէս կ'աճին. ոչ կաշխատին և ոչ կը մանեն. 29 – Բայց ձեզի կ'ըսեմ որ Սողոմոն ալ իր բոլոր փառաւորութեանը մէջ անոնցմէ մէկո՛ւն պէս չզգեցաւ։ 30 – Ուստի եթէ դաշտի խոտը, որ այսօր կայ և վաղը փուռը կը ձգուի, Աստուած այնպէս կը հագուեցնէ, հապա ո՛րչափ աւելի ձեզ, Թերահաւատներ։ 31 – Ուրեմն հոգ մի ընէք՝ բսելով, Ի՞նչ պիտի ուտենք, կամ Ի՞նչ պիտի խմենք, կամ Ի՞նչ պիտի հագնինք. 32 – (Քանզի այդ բոլոր բաները հեթանոսները կը խնդրեն.) վասն զի ձեր երկնաւոր Հայրը գիտէ՝ թէ այդ բոլոր բաները ձեզի պէտք են։ 33 – Բայց առաջ խնդրեցէք Աստուծոյ թագաւորութիւնը և անոր արդարութիւնը, ու այդ բոլոր բաներն ալ ձեզի պիտի տրուին։ 34 – Ուստի վաղուան համար հոգ մի ընէք, վասն զի վաղուան օրը իրեն համար հոգ պիտի ընէ. Հերիք է օրուան իր նեղութիւնը։

Գլ. Է

Մի դատէք, որպէս զի չդատուիք։ 2 – Քանզի ինչ դատաստանով որ դատէք, անով պիտի դատուիք, և ինչ չափով որ չափէք, անով պիտի չափուի ձեզի։ 3 – Եւ ինչո՞ւ քու եղբօրդ աչքին մէջի շիւղը կը տեսնես, ու քու աչքիդ մէջի գերանին չես նայիր։ 4 – Կամ ինչպէս կրնաս ըսել քու եղբօրդ, Թող տուր աչքէդ շիւղը հանեմ. և ահա քու աչքիդ մէջ գերան կայ։ 5 – Կեղծաւոր, առաջ քու աչքդ գերանը հանէ, ու հետը պարզ պիտի տեսնես եղբօրդ աչքին շիւղը հանելու։

6 – Սուրբ բանը շուներուն մի տաք, և ձեր մարգարիտները խոզերուն առջև մի ձգէք, որպէս զի ոտքերնուն տակ չկոխկռտեն զանոնք, ու դառնան ձեզ պատառեն։

7 – Խնդրեցէք, և պիտի տրուի ձեզի. փնտռեցէք, և պիտի գտնէք. դ–ռ–ը զարկէք, և պիտի բացուի ձեզի. 8 – Վասն զի ամէն ով որ կը խնդրէ՝ կ'առնէ, և ով որ կը փնտռէ՝ կը գտնէ, և ով որ դ–ռ–ը կը զարնէ՝ պիտի բացուի անոր։ 9 – Ձեզմէ ո՞ր մարդը կայ՝ որմէ իր որդին եթէ հաց ուզէ, միթէ քա՞ր պիտի տայ անոր. 10 – Եւ կամ եթէ ձուկ ուզէ, միթէ օ՞ձ պիտի տայ անոր։ 11 – Ուստի եթէ դուք որ չար էք, ձեր զաւակներուն ազէկ բնծաներ տալ գիտէք, ո՛րչափ աւելի ձեր Հայրը որ երկինքն է, բարի բաներ պիտի տայ անոնց որ իրմէ կը խնդրեն։

12 – Ուստի ամէն ինչ որ կ'ուզէք որ մարդիկ ձեզի ընեն, դուք ալ անոնց այնպէս րնէք, քանզի այս է օրէնքը ու մարգարէները։

13 – Նեղ դռնէն մտէք. վասն զի լայն է այն դուռը ու ընդարձակ՝ այն ճանբան, որ դէպ ի կորուստ կը տանի. և շատ են անոնք որ անկէ կը մտնեն։ 14 – Վասն զի նեղ է այն դուռը ու նեղուցած է այն ճամբան, որ դէպ ի կեանք կը տանի. և քիչ են անոնք որ զանիկա կը գտնեն։

15 – Զգուշ կեցէք սուտ մարգարէներէն, որոնք ձեզի կու գան ոչխարի հանդերձներով, բայց ներսէն յափշտակող գայլեր են։ 16 – Իրենց պտուղէն պիտի ճանչնաք զանոնք. միթէ փուշերէն խաղող կը քաղե՞ն, կամ տատասկէն թուզ։ 17 – Այսպէս ամէն բարի ծառ բարի պտուղ կուտայ, և չար ծառ չար պտուղ կուտայ։ 18 – Բարի ծառը չկրնար չար պտուղ տալ, ոչ ալ չար ծառը բարի պտուղ տալ։ 19 – Ամէն ծառ որ բարի պտուղ չտայ, կը կտրուի ու կրակը կը ձգուի։ 20 – Ուրեմն իրենց պտուղէն պիտի ճանչնաք զանոնք։

21 – Ոչ թէ ամէն մէկը որ ինծի Տէր, Տէր, կ'ըսէ, պիտի մտնէ երկինքի թագաւորութիւնը, հապա անիկա՝ որ իմ երկնաւոր Հօրս կամքը կը կատարէ։ 22 – Շատերը այն օրը ինծի պիտի ըսեն, Տէր, Տէր, չէ՞ որ քու անունովդ մարգարէութիւն ըրինք, և քու անունովդ դեւեր հանեցինք, ու քու անունովդ շատ հրաշքներ ըրինք։ 23 – Եւ այն ատեն անոնց յայտնապէս պիտի բսեմ թէ Ես ձեզ չեմ ճանչնար. Մեկնի գացէք քովէս գուք որ անօրէնութիւն կը գործէք։

24 – Արդ ով որ այս իմ խօսքերս կը լսէ և կը կատարէ զանոնք, զանիկա պիտի նմանցնեմ խելացի մարդու մը՝ որ իր տունը վէմի վրայ շինեց. 25 – Եւ անձրև իջաւ ու գետերը վազեցին ու հովերը փչեցին, և զարկին այն տանը, ու չփլաւ, վասն զի վէմի վրայ հաստատուած էր։ 26 – Եւ ով որ այս իմ խօսքերս կը լսէ ու չկատարէր զանոնք, կը նմանի անխելք մարդու մը՝ որ իր տունը աւազի վրայ շինեց. 27 – Եւ անձրև իջաւ ու գետերը վազեցին ու հովերը փչեցին, և զարկին այն տանը, ու փլաւ, և մեծ էր անոր կործանումը։

28 – Ու երբ Յիսուս լմնցուց այս խօսքերը, ժողովուրդները կը զարմանային անոր վարդապետութեանը վրայ. 29 – Վասն զի իշխանութիւն ունեցողի մը պէս կը սորվեցնէր անոնց, ու ոչ թէ գպիրներուն պէս։

Գլ. Ը

Ու երբ այն լեռնէն վար իջաւ, շատ ժողովուրդներ գացին անոր ետևէն։ 2 – Եւ ահա բորոտ մը եկաւ, երկրպագութիւն կ'ընէր անոր ու կ'ըսէր, Տէր, եթէ ուզես, կրնաս զիս մաքրել։ 3 – Եւ Յիսուս իր ձեռքը երկնցնելով դպաւ անոր ու բսաւ, Կ'ուզեմ, մաքրուէ. և շուտ մը անոր բորոտութիւնը մաքրուեցաւ։ 4 – Եւ Յիսուս բսաւ անոր, Զգոյշ կեցիր, մարդո՛ւ չբսես, հապա գնա, քեզ քահանային ցուցուր, և Մովսէսի պատուիրած ընծան տուր, անոնց վկայութիւն ըլլալու համար։

5 – Ու *երբ Կափառնայումի մտաւ, հարիւրապետ մը եկաւ քովը, կ'աղաչէր անոր, 6 – Ու կ'ըսէր, Տէր, իմ ծառաս տունը անդամալոյծ պառկած չարաչար կը տանջուի։ 7 – Եւ Յիսուս բսաւ անոր, Ես կու գամ ու զանիկա կը բժշկեմ։ 8 – Եւ հարիւրապետը պատասխան տալով՝ բսաւ, Տէր, ես արժանի չեմ որ դուն իմ յարկիս տակ

*Ոմն+, երբ Յիսուս

մնանես. միայն թէ խօսքով զրուցէ, ու իմ ծառաս պիտի բժշկուի։ 9 – Վասն զի ես ալ իշխանութեան տակ մարդ մըն եմ, ու իմ հրամանիս տակ զինուորներ ունիմ. և ասոր կ'ըսեմ, Գնա, ու կ'երթայ. և միւսին թէ Եկուր, ու կուգայ. և ծառայիս թէ Ա՛յս բանը ըրէ, ու կ'ընէ։ 10 – Յիսուս երբ լսեց, զարմացաւ, և իր հետևին գացողներուն ըսաւ, Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Իսրայէլի մէջ անգամ ես այսչափ հաւատք չգտայ։ 11 – Եւ ձեզի կ'ըսեմ որ արևելքէն ու արևմուտքէն շատեր պիտի գան, ու երկինքի թագաւորութեանը մէջ պիտի բազմին Աբրահամի ու Իսահակի և Յակոբի հետ. 12 – Իսկ թագաւորութեանը որդիները դուրսի խաւարը պիտի հանուին. հոն պիտի լայլայել ու ակռաները կրճտել։ 13 – Եւ Յիսուս հարիւրապետին ըսաւ, Գնա, ու ինչպէս դուն հաւատացիր, այնպէս թող ըլլայ քեզի. և նոյն ժամուն անոր ծառան բժշկուեցաւ։

14 – Եւ Յիսուս Պետրոսի տունը գալով, տեսաւ որ անոր զբօսնչը ջերմին բռնուած՝ պառկած էր. 15 – Եւ անոր ձեռքին բռնեց, ու ջերմը թող տուաւ զանիկա. ան ալ ոտքի վրայ ելաւ և *անոնց սպասաւորութիւն կ'ընէր։

16 – Երբ իրիկուն եղաւ, շատ դիւահարներ բերին անոր, ու խօսքով հանեց չար ոգիները և բոլոր հիւանդները բժշկեց. 17 – Որպէս զի Եսայի մարգարէին ձեռքով ըսուած խօսքը կատարուի, Անիկա մեր հիւանդութիւնները վերցուց և չար ցաւերը կրեց։

18 – Յիսուս իր բոլորտիքը շատ ժողովուրդ տեսնելով, հրաման ըրաւ որ միւս կողմը երթան։ 19 – Եւ դպիր մը մօտենալով՝ ըսաւ անոր, Վարդապետ, կը քեզ հետևիմ պիտի գամ՝ ուր երթաս։ 20 – Եւ Յիսուս ըսաւ անոր, Աղուէսները որջեր ունին, ու երկինքի թռչուները բոյներ, բայց Որդին մարդոյ գլուխ մը չունի, ուր իր գլուխը դնէ։ 21 – Եւ մէկ ուրիշը, որ անոր աշակերտներէն էր, ըսաւ անոր, Տէր, ինծի հրաման տուր, որ երթամ առաջ իմ հայրս թաղեմ։ 22 – Յիսուս ըսաւ անոր, Եկուր իմ հետևէս, ու թող տուր մեռելներուն որ թաղեն իրենց մեռելները։

*Ո՛ռնէ, անոր

23 – Ու երբ նաւը մտաւ, իր աշակերտները իր հետևէն գացին. 24 – Եւ ահա մեծ սաստկութիւն մը եղաւ ծովուն մէջ, այնպէս որ նաւը ալիքներէն կը ծածկուէր. իսկ ինք կը քնանար։ 25 – Եւ աշակերտները մօտ գալին, արթնցուցին զանիկա ու ըսին, Տէր, ազատէ մեզ, կը կորսուինք։ 26 – Եւ ըսաւ անոնց, Թերահաւատներ, ինչո՞ւ այդպէս վախկոտ էք. այն ատեն ելաւ հովերուն ու ծովուն սաստեց, և մեծ խաղաղութիւն եղաւ։ 27 – Ու մարդիկը զարմացան և կ'ըսէին, Ո՛նչպիսի մարդ է ասիկա որ հովերը ու ծովը անոր կը հնազանդին։

28 – Ու երբ միւս կողմը *Գերգեսացւոց երկիրը անցաւ, երկու դիւահար պատահեցան իրեն գերեզմաններէն ելած՝ սաստիկ կատղած, այնպէս որ հնար չէր մարդոյ այն ճամբայէն անցնիլ։ 29-Եւ ահա աղաղակեցին ու ըսին, Յիսուս, Որդի Աստուծոյ, դուն մեզի հետ ի՞նչ բան ունիս, ատենէն առաջ մեզ տանջելո՞ւ համար հոս եկար։ 30 – Եւ անոնցմէ հեռու շատ խոզերու երամակ մը կար, որոնք կ'արածուէին։ 31 – Ու դևերը կ'աղաչէին իրեն ու կ'ըսէին, Եթէ մեզ կը հանես, հրաման տուր մեզի որ երթանք խոզերուն երամակին մէջ մտնենք։ 32 – Եւ ըսաւ անոնց, Գացէք. ու անոնք ելան գացին խոզերուն երամակին մէջ մտան, և ահա բոլոր երամակը գահավէժ տեղէն ծովը վազեցին, ու ջուրերուն մէջ մեռան։ 33 – Խոզարածներն ալ փախան, և քաղաքը երթալով բոլորը պատմեցին, ու դիւահարներուն պատահածը։ 34 – Եւ ահա բոլոր քաղաքը Յիսուսի դէմ ելաւ, ու երբ տեսան զանիկա, աղաչեցին որ իրենց սահմաններէն երթայ։

Գ Լ. Թ

Եւ նաւը մտնելով անդին կողմը անցաւ, ու եկաւ իր քաղաքը։ 2 – Եւ ահա բերին իրեն անդամալոյծ մը, որ մահիճի մէջ պառկած էր. և Յիսուս անոնց հաւատքը տեսնելով, ըսաւ անդամալոյծին, Քաջալերուէ, որդեակ, քու մեղքերդ քեզի ներուած են։

*Ո՛ռնէ, Գադարացւոց

3 – Եւ ահա դպիրներէն ոմանք իրենց մէջ ըսին, Ասիկա հայհոյութիւն կ'ընէ։ 4 – Յիսուս ալ անոնց խորհուրդները իմանալով ըսաւ, Ինչո՞ւ սիրտերնուդ մէջ չար բաներ կը խորհիք։ 5 – Քանզի ո՞րը աւելի դիւրին է. Քու մեղքերդ ներուած են՝ ըսե՞լը, թէ Ելիր ու քալէ՝ ըսելը։ 6 – Բայց որպէս զի գիտնաք թէ Որդին մարդոյ իշխանութիւն ունի երկրի վրայ մեղքերու թողութիւն տալու, (այն ատեն անդամալոյծին ըսաւ,) Ելիր, մահիճդ առ ու տունդ գնա։ 7 – Ու անիկա ելաւ իր տունը գնաց։ 8 – Ժողովուրդները երբ տեսան, զարմացան, ու փառաւորեցին զԱստուած, որ մարդոց այնպիսի իշխանութիւն տուեր էր։

9 – Եւ Յիսուս անկէ առաջ անցնելով՝ մարդ մը տեսաւ Մատթէոս անուն, որ մաքսը ընդունելու տեղը նստեր էր, ու ըսաւ անոր, Եւհետևէ եկուր. ան ալ ելաւ անոր հետևէն գնաց։ 10 – Ու եղաւ որ տունը սեղան նստած ատենը՝ ահա ուրիշ շատ մաքսաւորներ և մեղաւորներ եկած ու սեղան նստած էին Յիսուսի ու անոր աշակերտներուն հետ։ 11 – Ու փարիսեցիները երբ տեսան, ըսին անոր աշակերտներուն, Ինչո՞ւ ձեր վարդապետը մաքսաւորներուն ու մեղաւորներուն հետ կ'ուտէ։ 12 – Բայց Յիսուս երբ լսեց՝ ըսաւ անոնց, Առողջներուն բժիշկ պէտք չէ, հապա հիւանդներուն։ 13 – Գացէք սորվեցէք թէ ի՛նչ է այս Խօսքը, Ողորմութիւն կ'ուզեմ և ոչ թէ զոհ. վասն զի ես արդարները կանչելու չեկայ, հապա մեղաւորները *ապաշխարութեան։

14 – Ա՛յն ատեն Յովհաննէսի աշակերտները անոր եկան ու ըսին, Ինչո՞ւ մենք ու փարիսեցիները շատ անգամ ծոմ կը պահենք, և քու աշակերտներդ չեն պահեր։ 15 – Ու Յիսուս ըսաւ անոնց, Միթէ կարելի՞ է որ հարսնիքին տղաքը սուգ պահեն, քանի որ փեսան իրենց հետ է. բայց օրեր պիտի գան որ երբ փեսան իրենցմէ վերցուի, այն ատեն ծոմ պիտի պահեն։ 16 – Ու մէկը չձգեր նոր լաթի կտոր հին հանդերձի վրայ, քանզի այն ոչ անոր լրութեանը համար դառնա՛ է, կ'առնէ հանդերձէն, ու պատռուածքը աւելի դէշ կ'ընէ։ 17 – Ու ալ նոր գինին հին տիկերու մէջ կը դնեն. եթէ ոչ՝ տիկերը կը պատռին ու գինին կը թափի, և տիկերը կը կորսուին. հապա նոր գինին նոր տիկերու մէջ կը դնեն, ու երկուքն ալ կը պահուին։

18 – Երբ անիկա անոնց հետ այս բաները կը խօսէր, ահա իշխան մը եկաւ, երկրպագութիւն կ'ընէր անոր ու կ'ըսէր, Աղջիկս ա՛լ մինչև հիմա մեռած է, բայց եկուր ձեռքդ անոր վրայ դիր, ու պիտի ապրի։ 19 – Եւ Յիսուս ելաւ ու իր աշակերտներուն հետ անոր հետևէն գնաց։

20 – Եւ ահա տասներկու տարուան տեսակտես կին մը մեկնեցաւ հետևէն, անոր հանդերձին քղանցքին դպաւ. 21 – Քանզի իր *Ճոխ* մէջ կ'ըսէր, Եթէ միայն անոր հանդերձին դպչիմ, պիտի բժշկուիմ։ 22 – Բայց Յիսուս երբ հետին դարձաւ ու տեսաւ զանիկա, ըսաւ, Քաջալերուէ, աղջիկ, քու հաւատքդ քեզ բժշկեց. և կինը նոյն ժամէն բժշկուեցաւ։

23 – Ու երբ Յիսուս իշխանին տունը եկաւ, ու տեսաւ փողահարները և խռոված բազմութիւնը, 24 – Ըսաւ անոնց, Մեկնի գացէք, վասն զի աղջիկը մեռած չէ, հապա կը քնանայ. և ծաղր կ'ընէին զանիկա։ 25 – Ու երբ բազմութիւնը դուրս հանուեցաւ, ինք ներս մտաւ, անոր ձեռքէն բռնեց, ու աղջիկը ոտք ելաւ։ 26 – Եւ այս լուրը բոլոր երկիրը տարածուեցաւ։

27 – Ու երբ Յիսուս անկէ՝ առաջ անցաւ, երկու կոյր ինկան անոր հետևէն, կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին, Ողորմէ մեզի, Որդի Դաւթի։ 28 – Ու երբ տուն եկաւ, կոյրերը իրեն եկան. և Յիսուս անոնց ըսաւ, Կը հաւատա՞ք թէ կրնամ այս բանը ընել. ըսին անոր, Այո, Տէր։ 29 – Ա՛յն ատեն անոնց աչքերուն դպաւ ու ըսաւ, Ձեր հաւատքին պէս ըլլայ ձեզի։ 30 – Ու անոնց աչքերը բացուեցան. և Յիսուս խստիւ պատուէր տուաւ անոնց ու ըսաւ, Զգոյշ կեցէք, մէ՛կը չիմանայ։ 31 – Բայց անոնք ելան, այն բոլոր երկրին մէջ անոր համբաւը տարածեցին։

32 – Եւ երբ անոնք գացին ելան, ահա համր դիւահար մարդ մը բերին իրեն։ 33 – Ու երբ դեւը ելաւ, համրը խօսեցաւ. և ժողովուրդները զարմացան ու կ'ըսէին թէ Իսրայէլի մէջ բնաւ այսպիսի բան մը տեսնուած չէ։

*Ո՛ռնէ չ–ռնին

34 – Բայց փարիսեցիները կ՚ըսէին Թէ Ասիկա դեւերուն իշխանովը դեւերը կը հանէ։

35 – Եւ Յիսուս կը պտըտէր բոլոր քաղաքները ու գեղերը, և անոնց ժողովարաններուն մէջ կը սորվեցնէր ու կը քարոզէր արքայութեան աւետարանը, և կը բժշկէր բոլոր ախտերը ու բոլոր հիւանդութիւնները ժողովուրդին մէջ։ 36 – Եւ ժողովուրդները տեսնելով, անոնց վրայ խղճաց, վասն զի յոգնած ու ցիրուցան եղած էին հովիւ չունեցող ոչխարներու պէս։ 37 – Ա՚յն ատեն բսաւ իր աշակերտներուն, Հունձքը շատ է, բայց մշակները քիչ. 38 – Ուստի հունձքին Տէրոջը աղաչեցէք, որ մշակներ հանէ իր հունձքին։

Գլ. Ժ

Եւ իր քով կանչելով իր տասներկու աշակերտները, անոնց իշխանութիւն տուաւ պիղծ ոգիներուն վրայ, որպէս զի զանոնք հանեն, և ամէն ցաւերը ու ամէն հիւանդութիւնները բժշկեն։

2 – Ու տասներկու առաքեալներուն անուններն ասոնք են. առաջինը Սիմոն, Պետրոս բսուածը և անոր եղբայրը Անդրէաս, 3 – Յակոբոս Զեբեդեան և անոր եղբայրը Յովհաննէս, Փիլիպպոս և Բարթողոմէոս, Թովմաս և Մատթէոս մաքսաւոր, Յակոբոս Ալփեան և Ղեբէոս որ Թադէոս մականուանեցաւ, 4 – Սիմոն Կանանացի և Յուդա Իսկարիովտացի, որ նաև մատնեց զանիկա։

5 – Ա՚յս տասներկուքը Յիսուս ղրկեց, և անոնց պատուիրեց՝ բսելով, Հեթանոսներու ճամբայ մի երթաք ու Սամարացիներու քաղաք մի մտնէք, 6 – Հապա աւելի Իսրայէլի տանը կորսուած ոչխարներուն գացէք։ 7 – Ու երբ կ՚երթաք, քարոզեցէք ու բսէք Թէ երկինքի թագաւորութիւնը մօտեցած է։ 8 – Հիւանդները բժշկեցէք, բորոտները *մաքրեցէք, դեւերը հանեցէք. ձրի առեր էք, ձրի տուէք. 9 – Մի ատանաք ոսկի, և ոչ արծաթ, և ոչ պղինձ ձեր գօտիներուն մէջ, 10 – Ոչ ճամբու համար պարկ, և ոչ կրկին հանդերձ, ոչ կօշիկ, ոչ գաւազան. վասն զի մշակը իր կերակուրին արժանի է։ 11 – Եւ ո՛ր քաղաք կամ գեղ մտնէք, հարցուցէք Թէ ո՛վ է անոր մէջ արժանաւոր, ու հոն կեցէք մինչև երթէք եղէք։ 12 – Ու երբ տունը կը մտնէք, բարև տուէք *անոր։ 13 – Եւ եթէ այն տունը արժանաւոր է, ձեր բարեւը անոր վրայ գայ. հապա եթէ արժանաւոր չէ, ձեր բարեւը ձեզի դառնայ։ 14 – Եւ ով որ ձեզ չընդունի, ու ձեր խօսքերը մտիկ չընէ, երբ այն տունէն կամ քաղաքէն կ՚երթաք, ձեր ոտքերուն փոշին թօթուեցէք։ 15 – Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, Սոդոմացւոց ու Գոմորացւոց երկրին աւելի դիւրին պիտի ըլլայ դատաստանին օրը քան թէ այն քաղաքին։

16 – Ա՚հա ես ձեզ կը ղրկեմ իբրև ոչխարներ գայլերու մէջ. ուստի օձերու պէս խորագէտ եղէք և աղաւնիներու պէս միամիտ։ 17 – Իսկ մարդոցմէ զգուշացէք. վասն զի ձեզ առեաններու պիտի մատնեն, ու իրենց ժողովարաններուն մէջ ձեզ պիտի ծեծեն։ 18 – Եւ իմ *համար կուսակալներու ու թագաւորներու առջև պիտի տարուիք, անոնց և հեթանոսներուն վկայութիւն բլլալու համար։ 19 – Բայց երբ ձեզ մատնեն, հոգ մի բնէք Թէ ի՛նչպէս կամ ի՛նչ պիտի խօսիք, վասն զի ձեզի պիտի տրուի այն ժամուն՝ ինչ որ պիտի խօսիք։ 20 – Վասն զի ոչ Թէ դուք էք որ կը խօսիք, հապա ձեր Հօրը Հոգին՝ որ ձեր ներսիդին կը խօսի։ 21 – Ու եղբայր եղբայրը մահուան պիտի մատնէ, և հայրը՝ որդին. և որդիները էրէց ծնողքներուն վրայ պիտի ելլեն ու մեռցնեն զանոնք։ 22 – Եւ իմ անուանս համար ամէնուն ատելի պիտի ըլլաք. բայց ով որ մինչև վերջը համբերէ, անիկա պիտի ապրի։ 23 – Ու երբ այս քաղաքին մէջ ձեզ կը հալածեն, ուրիշ +տե+ փախէք. քանզի ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, Իսրայէլի քաղաքները պիտի չհասցնէք, մինչև Որդին մարդոյ գայ։ 24 – Աշակերտը իր վարդապետէն աւելի չէ, և ոչ ծառան իր տէրոջմէն։ 25 – Հերիք է աշակերտին՝ որ իր վարդապետին պէս ըլլայ, ու ծառային՝ իր տէրոջը պէս. եթէ տանուտէրը Բէեզեբուղ կոչեցին, ո՛րչափ աւելի անոր ընտանիքը։ 26 – Ուստի մի վախնաք անոնցմէ, վասն զի բան մը չկայ ծածուկ որ պիտի չյայտնուի, և գաղտուկ՝ որ պիտի չգիտցուի։ 27 – Ինչ որ ձեզի մէթի մէջ կ՚ըսեմ, ղ+ւ+ յոյսի մէջ խօսեցէք, և ինչ որ ականջի ի վար կը լսէք, տանիքներուն վրայ քարոզեցէք։ 28 – Եւ մի վախնաք անոնցմէ՝ որ մարմինը կը սպանանեն, ու չեն կրնար հոգին սպաննել. հապա աւելի անկէ վախցէք զուք, որ կրնայ հոգին ու մարմինը գեհենին մէջ կորսնցնել։ 29 – Չէ՞ որ երկու ճրնճղուկ մէկ դանկի կը ծախուին, և ա՛նոնցմէ մէ՛կը գետինը չիյնար առանց ձեր Հօրը։ 30 – Բայց ձեր գլխուն բոլոր մազերն ալ համրուած են։ 31 – Ուրեմն մի վախնաք, վասն զի շատ ճնճղուկներէն լաւ էք զուք։ 32 – Ա՛րդ ով որ մարդոց առջև զիս կը դաւանի, ես ալ զանիկա պիտի դաւանիմ իմ Հօրս առջև՝ որ երկինքն է։ 33 – Եւ ով որ մարդոց առջև զիս կ՚ուրանայ, ես ալ զանիկա պիտի ուրանամ իմ Հօրս առջև՝ որ երկինքն է։ 34 – Մի կարծէք Թէ ես երկրի վրայ խաղաղութիւն ձգելու եկայ. խաղաղութիւն ձգելու չեկայ՝ հապա սուր. 35 – Վասն զի եկայ մարդը իր Հօրմէն զատելու, ու աղջիկը իր մօրմէն, ու հարսը իր կեսուրէն։ 36 – Եւ մարդուն թշնամիները իր ընտանիքը պիտի բլլան։ 37 – Ան որ հայրը կամ մայրը ինձմէ աւելի կը սիրէ, ինձի արժանի չէ. և ան որ տղան կամ աղջիկը ինձմէ աւելի կը սիրէ, ինձի արժանի չէ. 38 – Եւ ան որ իր խաչը չառնէր ու իմ ետեւէս գար, ինձի արժանի չէ։ 39 – Ան որ իր անձը կը գտնէ, պիտի կորսնցնէ զանիկա. և ան որ իր անձը ինձի համար կը կորսնցնէ, պիտի գտնէ զանիկա։ 40 – Ան որ ձեզ կ՚ընդունի, զիս կ՚ընդունի. և ան որ զիս կ՚ընդունի, զիս ղրկողը կ՚ընդունի։ 41 – Ան որ մարգարէ մը կ՚ընդունի մարգարէի անունով, մարգարէի վարձք կ՚առնէ. և ան որ արդար մը կ՚ընդունի արդարի անունով, արդարի վարձք կ՚առնէ։ 42 – Ու ան որ այս պզտիկներէն մէկուն միայն գաւաթի մը պաղ ջուր կը խմցնէ աշակերտի անունով, Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, բնաւ իր վարձքը պիտի չկորսնցնէ։

Գլ. ԺԱ

Եւ եղաւ որ երբ Յիսուս լմնցուց իր տասներկու աշակերտներուն պատուէրները տալը, գնաց անկէ անոնց քաղաքներուն մէջ քարոզելու և սորվեցնելու։

2 – Իսկ Յովհաննէս բանտին մէջ երբ լսեց Քրիստոսի գործերը, իր աշակերտներէն երկուքը ղրկելով՝ 3 – Ըսաւ անոր, Դուն ա՞ն ես որ գալու էիր, Թէ ուրիշի մը սպասենք։ 4 – Եւ Յիսուս պատասխան տալով՝ անոնց բսաւ, Գացէք պատմեցէք Յովհաննէսի ինչ որ կը լսէք ու կը տեսնէք. 5 – Կոյրերը կը տեսնեն, կաղերը կը քալեն, բորոտները կը մաքրուին, խուլերը կը լսեն, մեռելները յարութիւն կ՚առնեն ու աղքատներուն աւետարան կը քարոզուի։ 6 – Եւ երանի՛ անոր որ իմ վրայով չգայթակղիր։

7 – Ու երբ անոնք գացին, Յիսուս սկսաւ ժողովուրդներուն ըսել Յովհաննէսի համար, Ի՞նչ տեսնելու ելաք անապատին մէջ. եղէ՞գ մը հովին շարժուած։ 8 – Հապա ի՞նչ տեսնելու ելաք. փափուկ հանդերձներ հագած մարդ մը. ա՛յս փափուկ հանդերձները հագնողները թագաւորներուն տուներն են։ 9 – Հապա ինչ տեսնելու ելաք. մարգարէ՞. այո, կ՚ըսեմ ձեզի, մարգարէէ մըն ալ աւելի։ 10 – Վասն զի ա՛սիկա է որու համար գրուած է, Ա՚հա ես իմ դեսպանս կը ղրկեմ քու երեսիդ առջևէն, որ քու ճամբադ պիտի պատրաստէ քու առջևէդ։ 11 – Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, Կիներէն ծնածներուն մէջ Յովհաննէս մկրտիչէն մեծ ելած չէ. սակայն երկինքի թագաւորութեանը մէջ ամէնէն պզտիկը անկէ մեծ է։ 12 – Ու Յովհաննէս մկրտիչին օրերէն մինչև հիմա երկինքի թագաւորութիւնը ուժով կ՚առնուի, և ուժգնները կը յափշտակեն զանիկա։ 13 – Վասն զի բոլոր մարգարէները ու օրէնքը մինչև Յովհաննէս մարգարէութիւն բրին։ 14 – Եւ եթէ կ՚ուզէք ընդունիլ, ա՛նիկա է Եղիան՝ որ պիտի գար։ 15 – Ա՚ն որ լսելու ականջ ունի, թող լսէ։ 16 – Բայց որո՞ւ նմանցնեմ այս ազգը. կը նմանի տղոց, որոնք շուկաները նստելով՝ իրենց ընկերներուն կը կանչեն, 17 – Ու կ՚ըսեն, Փող հնչեցուցինք ձեզի՝ ու չպարսցիք, ողբ կարգացինք ձեզի՝ ու կոծ չբրիք։

*Ո՛մանք, մաքրեցէք, մեռելները յարուցէք

*Ո՛մանք, անոր՝ ու բսէք, Բարև այս տանը

18 – Վասն դի Յովհաննէս եկաւ, ոչ կ'ուտէր և ոչ կը խմէր, ու կ'ըսեն, Դեւ կայ անոր ներսիդին։ 19 – Որդին մարդոյ եկաւ, կ'ուտէ ու կը խմէ, և կ'ըսեն, Ահա ուտող և արբեցող մարդ մը, մաքսաւորներու ու մեղաւորներու բարեկամ։ և իմաստութիւնը արդարացաւ իր որդիներէն։

20 – Այն ատեն սկսաւ նախատել այն քաղաքները, որոնց մէջ գործուեր էին իր հրաշքներէն շատերը, քանզի չապաշխարեցին. 21 – Վա՛յ քեզ, Քորազին, վա՛յ քեզ, Բեթսայիդա, վասն դի եթէ Տիւրոսի ու Սիդոնի մէջ եղած զօրութիւն այն հրաշքները որոնք ձեր մէջ եղան, շատոնց քուրձով ու մոխիրով ապաշխարած պիտի ըլլային։ 22 – Բայց ձեզի կ'ըսեմ, Տիւրոսի և Սիդոնի աւելի դիւրին պիտի ըլլայ դատաստանին օրը՝ քան թէ ձեզի։ 23 – Եւ դուն, Կափառնայում, որ մինչև երկինք բարձրացած ես, մինչև դժոխք պիտի իջնես, վասն դի եթէ Սոդոմի մէջ եղած զօրութիւն այն հրաշքները որոնք քու մէջդ եղան, էր՝ – ը մինչև այսօր դեռ պիտի մնար։ 24 – Բայց ձեզի կ'ըսեմ՝ որ Սոդոմացւոց երկրին աւելի դիւրին պիտի ըլլայ դատաստանին օրը՝ քան թէ քեզի։

25 – Նոյն ժամանակ պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ, Շնորհակալ եմ քեզմէ, ով Հայր, Տէր երկնի և երկրի, որ այս բաները ծածուկ պահեցիր իմաստուններէն ու դիտուններէն, ու տղոց յայտնեցիր. 26 – Այո, ով Հայր, վասն դի քու առջեդ այսպէս հաճելի եղաւ։ 27 – Ամէն բան ինծի տրուեցաւ իմ Հօրմէս, ու մէկը չճանչնար Որդին, բայց Հայրը, և մէկը չճանչնար Հայրը, բայց Որդին, և ան՝ որու Որդին կ'ուզէ յայտնել։ 28 – Եկէք ինծի, բոլոր յոգնած ու բեռնաւորուած ներ, և ես ձեզ պիտի հանգչեցնեմ։ 29 – Իմ լուծս ձեր վրայ առէք, և ինծմէ սորվեցէք՝ որ հեզ եմ ու սրտով խոնարհ, և ձեր անձերուն հանգստութիւն պիտի գտնէք. 30 – Վասն դի իմ լուծս քաղցր է, և իմ բեռս թեթեւ։

ԳԼ. ԺԲ

Այն ատեն Յիսուս շաբաթի օրը ցորեաց արտերուն միջէն, և իր աշակերտները անօթեցան, ու սկսան ցօրէնք հասկեր փրցնել և ուտել։ 2 – Փարիսեցիները երբ տեսան, ըսին անոր, Ահա քու աշակերտներդ կը գործեն ինչ որ արժան չէ շաբաթի օրը գործել։ 3 – Ան ալ անոնց ըսաւ, Չէ՞ք կարդացեր դուք Դաւիթի ըրածը, երբ անօթեցաւ ինք ու անոնք որ իրեն հետ էին. 4 – Ինչպէս մտաւ Աստուծոյ տունը, և առաջադրութեան հացերը կերաւ, որ ոչ իրեն օրինաւոր էր ուտել, և ոչ անոնց որ իրեն հետ էին, բայց միայն քահանաներուն։ 5 – Կամ թէ օրէնքին մէջ չէ՞ք կարդացեր, որ քահանաները շաբաթ օրերը տաճարին մէջ շաբաթը կը պղծեն ու անմեղ են։ 6 – Բայց ձեզի կ'ըսեմ՝ որ այս տեղ տաճարէն մեծ մէկը կայ։ 7 – Եւ եթէ դիտնայիք թէ ինչ ըսել է, Ողորմութիւն կ'ուզեմ ու ոչ թէ զոհ, – չէ՞ – անպարտներուը չէիք գատապարտեր. 8 – Վասն որ Որդին մարդոյ *շաբաթին տէրն է։

9 – Եւ անկէ երթալով՝ եկաւ անոնց ժողովարանը։ 10 – Եւ հոն մարդ մը կար, որուն ձեռքը չորցած էր. և հարցուցին անոր, ու ըսին թէ Շաբաթ օրը բժշկել արժա՞ն է, որպէս զի անոր վրայով ամբաստանութիւն բնեն։ 11 – Ան ալ ըսաւ անոնց, Ձեզմէ ո՞ր մարդը կայ, որ ոչխար մը ունենայ, և անիկա շաբաթ օրը փոսի մէջ ինկայ, պիտի չբռնէ՞ ու վեր հանէ զանիկա։ 12 – Արդ ո՛րչափ աւելի է մարդը ոչխարէն. ուրեմն շաբաթ օրը բարի գործել արժան է։ 13 – Այն ատեն ըսաւ այն մարդուն, Երկնցուր ձեռքդ. ան ալ երկնցուց, ու ողջացաւ միւսին պէս։ 14 – Իսկ փարիսեցիները դուրս ելլելով անոր վրայ խորհուրդ կ'ընէին թէ ինչպէս զանիկա կորնչցնեն։

15 – Եւ Յիսուս երբ գիտցաւ, զատուեցաւ անկէ. և շատ ժողովուրդներ անոր եռանդն գացին, ու ամէնը բժշկեց։ 16 – Եւ սաստիկ պատուիրեց անոնց որ զինք յա՛րդա՛ – չյայտնեն. 17 – Որպէս զի կատարուի Եսայի մարգարէին ձեռքով ըսուած խօսքը, 18 – Ահա իմ ծառաս, զոր ընտրեցի, և իմ սիրելիս, որու հաճեցաւ իմ անձս. իմ Հոգիս անոր վրայ պիտի դնեմ, ու հեթանոսներուն իրաւունք պիտի պատմէ։ 19 – Ոչ պիտի վիճի, և ոչ պիտի ազաղակէ, և ոչ մէկը պիտի լսէ անոր ձայնը հրապարակներուն մէջ։ 20 – Ջախջախուած եղէգը պիտի չփշրէ, ու պղպջած պատրոյգը պիտի չմարէ, մինչև որ դատաստանը յաղթութեան հանէ։ 21 – Եւ հեթանոսները անոր անունը պիտի յուսան։

22 – Այն ատեն կոյր ու համր դիւահար մը բերին իրեն, և զանիկա բժշկեց, այնպէս որ համրը ու կոյրը խօսեցաւ ու տեսաւ։ 23 – Եւ բոլոր ժողովուրդները զարմացան ու կ'ըսէին, Արդեօք սա՞ի՞ է Դաւիթի որդին։ 24 – Բայց փարիսեցիները երբ լսեցին՝ ըսին, Ասիկա --ըէչ Բ--Ե չհաներ դեւերը, բայց դեւերուն Բէեղզեբուղ իշխանովը։ 25 – Եւ Յիսուս անոնց խորհուրդները իմանալով՝ ըսաւ անոնց, Ամէն թագաւորութիւն իրեն դէմ բաժնուած՝ կ'ուտերի. և ամէն քաղաք կամ տուն իրեն դէմ բաժնուած՝ չկրնար կենալ։ 26 – Եւ եթէ Սատանայ Սատանայ կը հանէ, իրեն դէմ բաժնուեցաւ. ուստի ինչպէս պիտի կենայ անոր թագաւորութիւնը։ 27 – Ու եթէ ես Բէեղզեբուղով դեւերը կը հանեմ՝ ձեր որդիները ինչո՞վ կը հանեն. ուրեմն անոնք պիտի ըլլան ձեր դատաւորները։ 28 – Բայց եթէ ես Աստուծոյ Հոգիովը կը հանեմ դեւերը, ուրեմն Աստուծոյ թագաւորութիւնը ձեր վրայ հասած է։ 29 – Կամ ինչպէս կրնայ մէկը զօրաւոր մարդու մը տունը մտնել, և անոր կարասիները յափշտակել եթէ առաջ այն զօրաւոր մարդը չկապէ, և յետքը անոր տունը կողոպտէ։ 30 – Ան որ ինծի հետ չէ, ինծի հակառակ է, և ան որ ինծի հետ չհաւաքեր, ցիր ու ցան կ'ընէ։ 31 – Անոր համար ձեզի կ'ըսեմ՝ Ամէն մեղք ու հայհոյութիւն պիտի ներուի մարդոց, բայց Ս--ըՓ Հոգւոյն դէմ եղած հայհոյութիւնը պիտի չներուի մարդոց։ 32 – Եւ ով որ Որդւոյ մարդոյ դէմ բան կ'ըսէ, պիտի ներուի անոր, բայց ով որ Հոգւոյն Սրբոյ դէմ կ'ըսէ, պիտի չներուի անոր, ոչ այս աշխարհին մէջ և ոչ գալու --ԷՒ--ին մէջ։ 33 – Կա՛մ ծառը բարի ըրէք, ու անոր պտուղը բարի, կա՛մ ծառը չար ըրէք, ու անոր պտուղը չար. վասն դի ծառը պտուղէն կը ճանչցուի։ 34 – Իժերու ծնունդներ, ինչպէս կրնաք բարի խօսիլ, որ չար էք. վասն դի սրտին առկայծքէն բերանը կը խօսի։ 35 – Բարի մարդը իր սրտին բարի գանձէն բարի բաներ կը հանէ, և չար մարդը իր չար գանձէն չար բաներ կը հանէ։ 36 – Բայց ձեզի կ'ըսեմ՝ Թէ Ամէն դատարկ խօսքի համար՝ զոր մարդիկ կը խօսին, դատաստանին օրը հաշիւ պիտի տան։ 37 – Վասն դի քու խօսքերէդ պիտի արդարանաս, և քու խօսքերէդ պիտի դատապարտուիս։

38 – Այն ատեն դպիրներէն ու փարիսեցիներէն ոմանք պատասխան տուին իրեն ու ըսին, Վարդապետ, կ'ուզենք քեզմէ նշան մը տեսնել։ 39 – Անիկա պատասխան տուաւ ու անոնց ըսաւ, Չար և շնացող ազգը նշան կ'ուզէ, և --ըէչ նշան պիտի չտրուի անոր, բայց միայն Յովնան մարգարէին նշանը։ 40 – Քանզի ինչպէս Յովնան երեք օր ու երեք գիշեր կէտ ձուկին փորին մէջ էր, այնպէս Որդին մարդոյ պիտի ըլլայ երկրի սրտին մէջ երեք օր ու երեք գիշեր։ 41 – Նինուէի մարդիկը դատաստանին օրը այս ազգին դէմ պիտի ելլեն ու պիտի դատապարտեն անիկա, վասն զի Յովնանի քարոզութիւնովը զղջցին եկան. և ահա Յովնանէ մեծ մէկը կայ հոս։ 42 – Հարաւի թագուհին դատաստանին օրը այս ազգին դէմ պիտի ելլէ ու պիտի դատապարտէ անիկա, վասն զի ինք երկրի ծայրերէն եկաւ Սողոմոնի իմաստութիւնը լսելու. և ահա Սողոմոնէ մեծ մէկը կայ հոս։

43 – Ու երբ պիղծ ոգին մարդէ մը կ'ելլէ, անջուր տեղեր կը պտրտի, հանգստութիւն կը փնտռէ ու չգտներ. 44 – Այն ատեն կ'ըսէ, Դառնամ նորէն իմ տունս, ուրկէ ելայ. և կու գայ ըՆէկը գտնէ պարապ, մաքրուած ու յարդարուած։ 45 – Այն ատեն կ'երթայ և իրեն հետ կ'առնէ եօթը ուրիշ ոգիներ իրմէ աւելի չար, ու մտնելով հոն կը բնակին, և այն մարդուն վերջը առաջինէն գէշ կ'ըլլայ. այսպէս պիտի ըլլայ այս չար ազգին ալ։

46 – Ու քանի որ ինք ժողովուրդին կը խօսէր, ահա իր մայրը ու եղբայրները դուրսը կայներ էին, և կ'ուզէին իրեն հետ խօսիլ։ 47 – Ու մէկը իրեն ըսաւ, Ահա քու մայրդ ու եղբայրներդ դուրսը կայներ են, և կ'ուզեն քեզի հետ խօսիլ։ 48 – Ան ալ իրեն բողոքին պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Ո՞վ է իմ մայրս, և ո՞վ են իմ եղբայրները։ 49 – Եւ իր ձեռքը դէպ ի իր աշակերտները երկնցնելով՝ ըսաւ, Ահա իմ մայրս և իմ եղբայրներս. 50 – Վասն զի ով

*Որ+, շաբաթին ալ

որ իմ երկնաւոր Հօրս կամքը կատարէ, անիկա է իմ եղբայրս և քոյրս ու մայրս։

ԳԼ. ԺԴ

Ա.յն օրը Յիսուս տունէն ելլելով ծովուն եղերքը նստաւ։ 2 – Եւ շատ ժողովուրդներ քովը ժողվուեցան, այնպէս որ ինք նաւը մտաւ ու նստաւ, և բոլոր ժողովուրդը ծովեզերքը կայներ էր։ 3 – Ու շատ բաներ խօսեցաւ անոնց առակներով, և ըսաւ,

4 – Ա.յն սերմ ցանողը ելաւ որ սերմ ցանէ. ու երբ կը ցանէր, մէկ քանիները ճամբուն քով ինկան, և թռչունները եկան ու կերան զանոնք։ 5 – Ուրիշները ապառաժոտ տեղերու վրայ ինկան, ուր շատ հող չկար, և շուտ մը բուսան՝ հողին խորունկութիւն չունենալուն համար։ 6 – Արեւուն ծագած ատենը այրեցան, ու արմատ չունենալնուն համար չորցան։ 7 – Ուրիշները փուշերու մէջ, և փուշերը ելան ու խեղդեցին զանոնք։ 8 – Ուրիշները ինկան ազէկ հողի մէջ, ու պտուղ կուտային՝ ո՛րը հարիւրէն վեց, ո՛րը վաթսուն, և ո՛րը երեսուն։ 9 – Ան որ լսելու ականջ ունի՝ թող լսէ։

10 – Ու աշակերտները մօտենալով՝ ըսին իրեն, Ինչո՞ւ համար առակներով կը խօսիս անոնց։ 11 – Ան ալ պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց, Անոր համար՝ որ ձեզի տրուած է գիտնալ երկինքի թագաւորութեան խորհուրդները, և անոնց տրուած չէ։ 12 – Վասն զի ով որ ունի, անոր պիտի տրուի ու պիտի աւելնայ. և ով որ չունի, ունեցածն ալ անկէ պիտի առնուի։ 13 – Անոր համար առակներով կը խօսիմ անոնց, որ կը տեսնեն՝ ու չեն տեսներ, և կը լսեն՝ ու չեն լսեր ու միտք չեն առներ։ 14 – Եւ անոնց վրայ կը կատարուի Եսայիի մարգարէութիւնը որ կ'ըսէ, Լսելով պիտի լսէք, ու պիտի չիմանաք, և տեսնելով պիտի տեսնէք, ու պիտի չտեսնէք։ 15 – Վասն զի այս ժողովուրդին սիրտը թանձրացաւ, և իրենց ականջներովը ծանր լսեցին, ու աչքերնին գոցեցին, որպէս զի չըլլայ թէ բնաւ աչքերով տեսնեն և ականջներով լսեն և սրտով իմանան ու դարձի գան, և ես զանոնք բժշկեմ։ 16 – Բայց երանի՛ է ձեր աչքերուն որովհետև կը տեսնեն, ու ձեր ականջներուն որովհետև կը լսեն։ 17 – Վասն զի ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի որ շատ մարգարէներ և արդարներ փափաքեցան ձեր տեսածները տեսնել՝ ու չտեսան, և ձեր լսածները լսել՝ ու չլսեցին։

18 – Հիմա դուք սերմ ցանողին առակը լսեցէք։ 19 – Ա.յն ամէնը որ թագաւորութեան խօսքը կը լսէ ու միտք չառնէր, չորը գայ ու անոր սրտին մէջ ցանուածը կը յափշտակէ. ասիկա այն է որ ճամբուն քով ցանուեցաւ։ 20 – Եւ ապառաժոտ տեղերու վրայ ցանուածը այն է որ երբ կը լսէ խօսքը, շուտ մը ուրախութեամբ կ'ընդունի զանիկա. 21 – Բայց իր մէջ արմատ չունենալով, քիչ ժամանակ կը տեւէ. ու երբ նեղութիւնկամ հալածանք ըլլայ խօսքին համար, շուտ մը կը գայթակղի։ 22 – Եւ փուշերուն մէջ ցանուածը այն է որ երբ կը լսէ խօսքը, աշխարհիս զբաղմունքը և հարստութեան խաբէութիւնը խօսքը կը խեղդեն, ու կ'ըլլայ անպտուղ։ 23 – Իսկ ազէկ հողի մէջ ցանուածը այն է որ երբ կը լսէ խօսքը, միտք կ'առնէ, և պտուղ կուտայ՝ ո՛րը հարիւրէն, ո՛րը վաթսունէն, ու ո՛րը երեսունէն։

24 – Ուրիշ առակ մըն ալ յառաջ բերաւ անոնց ու ըսաւ, Երկինքի թագաւորութիւնը նմանեցաւ մարդու մը, որ իր արտին մէջ բարի սերմ ցանեց. 25 – Ու երբ մարդիկ կը քնանային, իր թշնամին եկաւ ու ցորենին մէջ որոմ ցանեց և գնաց. 26 – Ու երբ խոտը բուսաւ ու պտուղ բերաւ, անկէ ետև որոմն ալ երեւցաւ։ 27 – Ուստի տանուտէրոջ ծառաները մօտեցան ու իրեն ըսին, Տէր, չէ՞ որ դուն քու արտիդ մէջ բարի սերմ ցանեցիր. ուրեմն որոմը ուրկէ՞ ունի։ 28 – Եւ անիկա ըսաւ անոնց, Թշնամի մարդ մը բրած է ասիկա. ծառաները իրեն ըսին, Հիմա կ'ուզե՞ս որ երթանք զանիկա մէկդի քաղենք. 29 – Ան ալ ըսաւ, Ոչ, չըլլայ թէ որոմը քաղած ատենիդ ցորենն ալ անոր հետ փրցնէք։ 30 – Թող տուէք որ երկուքն ալ մինչեւ հունձքի ատենը. և հունձքի ատենը հնձողներուն պիտի ըսեմ, Առաջ որոմը քաղեցէք, և զանիկա խուրձ խուրձ կապեցէք այրելու համար, իսկ ցորենը իմ ամբարս ժողվեցէք։

31 – Ուրիշ առակ մըն ալ յառաջ բերաւ անոնց ու ըսաւ, Երկինքի թագաւորութիւնը մանանեխի հատի նման է, զոր մարդ մը առաւ, իր արտին մէջ ցանեց. 32 – Որ ամէն սերմերէն պզտիկ է, ու երբ աճի, ամէն խոտեղէններէն մեծ է, ու ծառ կ'ըլլայ, այնպէս որ երկինքի թռչունները կուգան և անոր ճիւղերուն վրայ կը հանգչին։

33 – Ուրիշ առակ մըն ալ զրուցեց անոնց — Երկինքի թագաւորութիւնը խմորի նման է, զոր կին մը առաւ, երեք գրիւ ալիւրի մէջ պահեց, մինչև ամէնն ալ խմորեցաւ։

34 – Յիսուս այս ամէն բաները առակներով խօսեցաւ ժողովուրդին, ու առանց առակի բան մը չէր խօսեր անոնց. 35 – Որպէս զի կատարուի մարգարէին ձեռքով ըսուած խօսքը, Առակներով պիտի բանամ իմ բերանս, աշխարհի սկիզբէն ի վեր ծածկուած բաները յառաջ պիտի բերեմ։

36 – Ա.յն ատեն Յիսուս ժողովուրդները թողուց, տունը եկաւ, և իր աշակերտները մօտեցան իրեն ու ըսին, Արտին որոմներուն առակը մեկնէ մեզի։ 37 – Ան ալ պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց, Բարի սերմը ցանողը Որդին մարդոյ է. 38 – Եւ արտը աշխարհս է. իսկ բարի սերմը անոնք են որ թագաւորութեանը որդիներն են, բայց որոմը չարին որդիներն են. 39 – Եւ թշնամին որ զանիկա ցանեց, Սատանան է, և հունձքը աշխարհիս վերջն է, ու հնձողները հրեշտակներն են։ 40 – Արդ ինչպէս որ որոմը կը ժողվուի ու կրակի մէջ կ'այրի, աշխարհիս վերջն ալ այնպէս պիտի ըլլայ։ 41 – Որդին մարդոյ իր հրեշտակները պիտի ղրկէ, ու պիտի ժողվեն անոր թագաւորութենէն բոլոր գայթակղութիւնները, և զանոնք որ անօրէնութիւն կը գործեն, 42 – Ու կրակի հնոցին մէջ պիտի ձգեն զանոնք. հոն պիտի ըլլայ լալ ու ակռաներ կրճտել։ 43 – Ա.յն ատեն արեւի պէս պիտի փայլին արդարները իրենց Հօրը թագաւորութեանը մէջ։ Ան որ լսելու ականջ ունի, թող լսէ։

44 – Դարձեալ երկինքի թագաւորութիւնը արտի մէջ պահուած գանձի նման է, զոր մարդ մը գտնելով՝ կը ծածկէ, և ուրախութենէն կ'երթայ բոլոր ունեցածը կը ծախէ, ու այն արտը կը գնէ։

45 – Դարձեալ երկինքի թագաւորութիւնը վաճառականի մարգու մը նման է, որ գեղեցիկ մարգարիտներ կը փնտռէ. 46 – Եւ պատուական մարգարիտ մը գտնելով, գնաց իր բոլոր ունեցածը ծախեց, ու զանիկա գնեց։

47 – Դարձեալ երկինքի թագաւորութիւնը ծովը ձգուած ուռկանի մը նման է, որ ամէն տեսակէն կը ժողվէ. 48 – Որ երբ լեցուեցաւ, ցամաքը հանեցին, ու նստան՝ ազկները ամաններու մէջ ժողվեցին և անպէտը դուրս ձգեցին։ 49 – Աշխարհս պիտի ըլլայ այնպէս վերջը. հրեշտակները պիտի ելլեն, ու արդարներուն մէջէն չարերը պիտի զատեն, 50 – Ու պիտի ձգեն զանոնք կրակի հնոցին մէջ, հոն պիտի ըլլայ լալ ու ակռաներ կրճտել։

51 – Լսա՞ծ անոնց Յիսուս, Հասկցա՞ք այս ամէն բաները. ըսին անոր, Ա.յո, Տէր։ 52 – Եւ անիկա ըսաւ անոնց, Անոր համար ամէն գիր որ երկինքի թագաւորութեան աշակերտուած է, նման է տանուտէր մարդու մը որ իր գանձէն նոր ու հին բաներ կը հանէ։

53 – Ու երբ կատարեց Յիսուս այս առակները, անկէ մեկնեցաւ. 54 – Եւ եկաւ իր գաւառը, ու անոնց կը սորվեցնէր իրենց ժողովարանին մէջ. մինչեւ որ կը զարմանային անոնք ու կ'ըսէին, Ասիկա ուրկէ՞ ունի այս իմաստութիւնը և հրաշքները. 55 – Ասիկա հիւսին որդին չէ՞. ասոր մայրը Մարիամ չը՞ կոչուիր, ու ասոր եղբայրները՝ Յակոբոս և Յովսէս ու Սիմոն և Յուդա. 56 – Ու ասոր քոյրերը ամէնը մեր քով չե՞ն ապրիր ուրկէ՞ ունի այս ամէն բաները։ 57 – Եւ անոր վրայով կը գայթակղէին. բայց Յիսուս ըսաւ անոնց, Մարգարէ մը անպատիւ չէ, բայց միայն իր գաւառին ու իր տանը մէջ։ 58 – Եւ հոն շատ հրաշքներ չգրաւ անոնց անհաւատութեանը համար։

ԳԼ. ԺԴ

Ա.յն ժամանակ Հերովդէս չորրորդապետը Յիսուսի համբաւը լսեց. 2 – Ու իր ծառաներուն ըսաւ, Անիկա Յովհաննէս մկրտիչն է. անիկա մեռելներէն յարութիւն առած է, և անոր համար հրաշքներ կ'ըլլան անով։

3 – Վասն զի Հերովդէս Յովհաննէսը բռներ, զանիկա կապեր ու բանտը դրեր

էր, իր եղբօր Փիլիպպոսի կնոջ, Հերովդիայի, համար։ 4 – Վասն զի Յովհաննէս անոր կ'ըսէր, Քեզի օրինաւոր չէ զանիկա ունենալ։ 5 – Ուսաի կ'ուզէր զանիկա սպաննել, բայց ժողովուրդէն կը վախնար, վասն զի իբրև մարգարէ կ'ընդունէին զանիկա։ 6 – Ու երբ Հերովդէսի ծննդեան օրը եղաւ, Հերովդիայի աղջիկը խաղաց հրեշտակներուն մէջ, ու Հերովդէսի հաճելի եղաւ։ 7 – Ուսաի երդումով խոստացաւ որ ոտյ անոր ի'նչ որ ուզէ՝ կու տայ։ 8 – Եւ անիկա առաջ իր մօրմէն խրատուելով՝ ըսաւ, Տուր ինծի հոս Յովհաննէս մկրտչին գլուխը սկուտեղի մը վրայ։ 9 – Եւ թագաւորը արամեցաւ. բայց երդումներուն համար ու իրեն հետ նստողներուն համար հրաման ըրաւ որ տրուի։ 10 – Եւ *ղրկելով՝ Յովհաննէսը բանտին մէջ գլխատեց։ 11 – Եւ անոր գլուխը սկուտեղով բերուեցաւ ու աղջկան տրուեցաւ, ան ալ իր մօրը տարաւ։ 12 – Եւ անոր աշակերտները եկան ու մարմինը վերցնելով թաղեցին, և գացին Յիսուսի պատմելու։

13 – Ու երբ լսեց Յիսուս, անկ նաւով անապատ տեղ մը գնաց առանձին. երբ լսեցին ժողովուրդները, ոտքով անոր հետևէն գացին էրէց քաղաքներէն։

14 – Ու *երբ դուրս ելաւ, շատ ժողովուրդ տեսնելով խղճաց անոնց վրայ, ու անոնց հիւանդները բժշկեց։

15 – Եւ իրիկուան տատն իր աշակերտները իրեն եկան ու ըսին, Հոս անապատ տեղ մըն է, և ժամանակը ուշացած է. արձակէ ժողովուրդները, որպէս զի գեղերը երթան ու իրենց կեբակուբ գնեն։ 16 – Եւ Յիսուս անոնց ըսաւ, Հարկ չէ որ տատնը երթան, դուք տուէք տատնց որ ուտեն։ 17 – Անոնք ալ ըսին անոր, Հոս ՝ՐէչԷ բան մը չունինք, բայց միայն հինգ նկանակ ու երկու ձուկ։ 18 – Ու ըսաւ անոնց, Հոս ինծի բերէք զանոնք։ 19 – Եւ հրաման ըրաւ որ ժողովուրդները խոտին վրայ նստին. և հինգ նկանակը ու երկու ձուկ առաւ, ու դէպ ի երկինք նայելով օրհնեց, ու կտրելով նկանակները աշակերտներուն տուաւ, և աշակերտները՝ ժողովուրդին։ 20 – Եւ ամէնը կերան ու կշտացան. և տասուերկու կողով լեցուն աւելցած կտորտանքները վերցուցին։ 21 – Եւ անոնք որ կերան, հինգ հազարի չափ այր մարդիկ էին, կիներէն և տղաքներէն զատ։

22 – *Եւ շատ մը աշակերտները արտորցուց որ նաւը մտնեն, և իրմէ առաջ անդիի կողմը անցնին, մինչև որ ինք ժողովուրդները արձակէ։ 23 – Եւ ժողովուրդները արձակելէն ետքը, ինք լեռը ելաւ առանձին աղօթք ընելու. ու երբ իրիկուն եղաւ, հոն մինակ էր։ 24 – Իսկ նաւը արդէն ծովուն մէջտեղը ալեկոծութեան մէջ էր, վասն զի հովը դէմ էր։ 25 – Ու գիշերուան չորրորդ պահուն Յիսուս դէպ ի անոնք գնաց, ծովուն վրայ քալելով։ 26 – Եւ աշակերտները երբ զանիկա տեսան որ ծովուն վրայ կը քալէր, խռովեցան, և ըսին թէ աչքի երեւոյթ բան մըն է. ու վախերնէն կանչեցին։ 27 – Եւ շատ մը Յիսուս խօսեցաւ անոնց ու ըսաւ, Քաջ եղէք, ես եմ, մի վախնաք։ 28 – Պետրոս պատասխան տուաւ անոր ու ըսաւ, Տէր, եթէ դուն ես, հրամայէ որ քեզի գամ՝ ջուրերուն վրայէն։ 29 – Ան ալ ըսաւ, Եկուր. Պետրոս ալ նաւէն իջաւ, ջուրերուն վրայէն քալեց որպէս զի Յիսուսի գայ։ 30 – Բայց հովը տատիկ տեսնելով վախցաւ, ու երբ սկսաւ ընկղմիլ, աղաղակեց ու ըսաւ, Տէր, ազատէ զիս։ 31 – Եւ Յիսուս շատ մը իր ձեռքը երկնցուց, բռնեց զանիկա ու անոր ըսաւ, Թերահաւատ, ինչո՞ւ երկմտեցար։ 32 – Ու երբ նաւը ելան, հովը դադրեցաւ։ 33 – Եւ անոնք որ նաւուն մէջ էին, եկան երկրպագութիւն բրին անոր ու ըսին, Իրաւցընէ Որդի Աստուծոյ ես դուն։

34 – Ու անդիի կողմը անցնելով, Գեննեսարէթի երկիրը հասան։ 35 – Ու երբ այն տեղի մարդիկը ճանչցան զանիկա, *ղրկելին բոլոր շրջակայ տեղերը, ու բոլոր հիւանդները անոր բերին. 36 – Եւ կ'աղաչէին անոր, որ միայն իր հանդերձին քղանցքին դպչին. և անոնք որ դպան, բժշկուեցան։

ԳԼ. ԺԵ

Սկսան տատն Յիսուսի եկան գրիչները ու փարիսեցիները, որոնք Երուսաղէմէ էին, ու ըսին, 2 – Ինչո՞ւ քու աշակերտներդ ծերերուն աւանդութիւնը զանց կ'ընեն, վասն զի ձեռքերնին չեն լուար, երբ հաց կ'ուտեն։ 3 – Ան ալ պատասխան տուաւ ու բսաւ անոնց, Հապա դուք ինչո՞ւ Աստուծոյ պատուիրանը զանց կ'ընէք ձեր աւանդութեան պատճառաւ։ 4 – Քանզի Աստուած պատուիրեց՝ ըսելով, Պատուէ հայրդ ու մայրդ պատուէ. 5 – Եւ, Ով որ էր հայրը կամ մայրը անիծէ, մահով թող մեռնի։ 6 – Բայց դուք կ'ըսէք, Ով որ էր հօրը կամ մօրը ըսէ թէ Ան բանը զոր ինծմէ պիտի շահիս, Աստուծոյ պատրաստ է. ու իր հայրը կամ իր մայրը չպատուէ, ազատ է. և ուրեմն ձեր աւանդութեան պատճառաւ Աստուծոյ պատուիրանը խափանած էք։ 7 – Կեղծաւորներ, ազէկ մարգարէութիւն բրաւ ձեր վրայ Եսայի ու բսաւ, 8 – Այս ժողովուրդը գէշ *չրթունքներովը ինծի կը պատուէ, բայց իրենց սիրտը հեռացած պատուած է ինծմէ. 9 – Ու պարապ տեղը զիս կը պաշտեն՝ մարդոց պատուիրած բաները էբբ վարդապետութիւն սորվեցնելով։

10 – Եւ ժողովուրդները իրեն կանչելով՝ բսաւ անոնց, Լսեցէք ու միտք առէք. 11 – Ոչ թէ ինչ որ բերանը կը մտնէ՝ կը պղծէ մարդը, հապա ինչ որ բերնէն կ'ելլէ՝ անիկա կը պղծէ մարդը։

12 – Աչն տատն իր աշակերտները եկան՝ ըսին իրեն, Գիտե՞ս որ փարիսեցիները գոյժ առին երբ լսեցին այն խօսքը։ 13 – Ան ալ պատասխան տալով՝ բսաւ, Ամէն տունկ զոր իմ երկնաւոր Հայրս չէ տնկեր, պիտի խլուի։ 14 – Թող տուէք զանոնք. էբբ կոյր են, կոյրերու առաջնորդ. իսկ եթէ կոյրը կոյրին առաջնորդէ, երկուքն ալ փոսը պիտի իյնան։ 15 – Պետրոս պատասխան տալով՝ անոր բսաւ, Մեկնէ մեզի այս առակը։ 16 – Բսաւ Յիսուս, Դո՞ւք ալ տակաւին անմիտ էք։ 17 – Ու չէ՞ք հասկնար թէ ամէն ինչ որ բերանը կը մտնէ՝ փորը կ'երթայ ու արտաքնոցը կը ձգուի։ 18 – Բայց բերնէն ելած բաները սրտէն կու գան, և անոնք կը պղծեն մարդը։ 19 – Վասն զի սրտէն կ'ելլեն չար խորհուրդներ, սպանութիւններ, շնութիւններ, պոռնկութիւններ, գողութիւններ, սուտ վկայութիւններ, հայհոյութիւններ։ 20 – Ատոնք են որ կը պղծեն մարդը, բայց անլուացյ ձեռքով հաց ուտելը չպղծեր մարդը։

21 – Եւ Յիսուս անկէ ելլելով՝ Տիբեռի ու Սիդոնի կողմերը գնաց։ 22 – Եւ ահա Քանանացի կին մը այն սահմաններէն ելած՝ կ'աղաղակէր անոր ու կ'ըսէր, Ողորմէ ինծի, Տէր, որդի Դաւիթ. աղջիկս դեւէն ատամկ կը չարչարուի։ 23 – Եւ ինք բնաւ պատասխան մը չտուաւ անոր. ու իր աշակերտները մօտենալով՝ կ'աղաչէին իրեն ու կ'ըսէին, Արձակէ զանիկա, վասն զի մեր ետևէն կ'աղաղակէ։ 24 – Եւ ինք պատասխան տուաւ ու բսաւ, Ես ՝ՐէչԷ մը չղրկուեցայ, բայց միայն Իսրայէլի տան կորսուած ոչխարներուն։ 25 – Եւ անիկա եկաւ երկրպագութիւն կ'ընէր անոր ու կ'ըսէր, Տէր, օգնէ ինծի։ 26 – Ան ալ պատասխան տուաւ ու բսաւ, Ազէկ չէ տղոց հացը առնել ու շուներուն ձգել։ 27 – Եւ անիկա բսաւ, Այո, Տէր, վասն զի շուներն ալ իրենց տէրոջ սեղանէն ինկած փշրանքներէն կը կերակրուին։ 28 – Ան տատն Յիսուս պատասխան տուաւ անոր ու բսաւ, Ով կին, քու հաւատքդ մեծ է, քու ուզածդ պէս ըլլայ քեզի. և նոյն ժամէն անոր աղջիկը բժշկուեցաւ։

29 – Ու Յիսուս անկէ գնաց, Գալիլեայի ծովեզերքը եկաւ, և լեռը ելլելով հոն նստաւ։ 30 – Եւ շատ ժողովուրդներ իրեն եկան, որոնք իրենց հետ ունէին կաղեր, կոյրեր, համրեր, հաշմանդամներ և ուրիշ շատեր. ու ձգեցին զանոնք Յիսուսի ոտքը, և բժշկեց զանոնք։ 31 – Այնպէս որ ժողովուրդները զարմացան, տեսնելով որ համրերը կը խօսէին, հաշմանդամները կը բժշկուէին, կուզերը կը քալէին և կոյրերը կը տեսնէին, ու Իսրայէլի Աստուածը կը փառաւորէին։

32 – Եւ Յիսուս իր աշակերտները քովը կանչելով՝ բսաւ, Կը խղճամ այդ ժողովուրդին վրայ, վասն զի հիմա երեք օր է որ իմ քովս են, և բան մը չունին ուտելու. ու զանոնք անօթի արձակել չեմ ուզեր, չըլլայ որ ճամբան մնորին։ 33 – Իսկ աշակերտները անոր ըսին, Մենք անապատի մէջ ուրկէ՞ պիտի ունենանք այնչափ հաց, որ այսչափ բազմութիւնը կշտացնենք։

*Ոմանք, երբ Յիսուս

*Ոմանք, Եւ Յիսուս

*Ոմանք, բերնով լինծի կը մօտենայ, և չրթունքներովը

46851

34 – Եւ Յիսուս բառ առնոց, Քանի՞ նկանակ ունիք. առնաք ալ ըսին, Եօթը, ու քանի մը մանր ձուկեր։ 35 – Եւ հրամայեց բազմաժողովուրդին որ գետնին վրայ նստին։ 36 – Ու եօթը նկանակը և ձուկերը առաւ, գոհացաւ և կարկտեց ու տուաւ աշակերտներուն, աշակերտներն ալ՝ ժողովուրդին։ 37 – Կերան ամենք և կշտացան, ու եօթը զամբիւղ լեցուն՝ ուելցած կտորտուքները վերցուցին։ 38 – Եւ անոնք որ կերան՝ չորս հազար այր մարդիկ էին, կիներէն և տղաքներէն զատ։

39 – Ու երբ ժողովուրդը արձակեց, նաւը մտաւ ու Մագդալայի սահմանները եկաւ։

ԳԼ. ԺԶ

Եւ փարիսեցիները ու սադուկեցիները քովը եկան, փորձելով՝ իրմէ կ'ուզէին որ երկինքէն նշան մը ցուցնէ իրենց։ 2 – Ինկնա պատասխան տուաւ ու բառ անոնց, Երբ իրիկուն կ'ըլլայ, կ'ըսէք Պարզ պիտի ըլլայ, վասն զի երկինք կարմրած է։ 3 – Եւ առտուընց՝ Այսօր մրրիկ պիտի ըլլայ, վասն զի երկինք միդապատ ու կարմրած է։ Կեղծաւորներ, երկինքի երեսը քննել գիտէք, բայց ժամանակներուն նշանները չէ՞ք կրնար ջոկել։ 4 – Չար ու շնացող ազգը նշան կ'ուզէ, և նշան պիտի չտրուի անոր, բայց Յովնան մարգարէին նշանը. և թողուց զանոնք ու գնաց։

5 – Ու երբ իր աշակերտները անդիի կողմը անցան, հաց առնելու մոռցեր էին։ 6 – Եւ Յիսուս անոնց բառ, Նայիցէք ու զգուշացէք փարիսեցւոց ու սադուկեցւոց խմորէն։ 7 – Անոնք իրենց մէջ կը խորհէին ու կ'ըսէին Թէ Հաց չբերինք ենք հետ։ 8 – Իսկ Յիսուս անոնց խորհուրդը գիտնալով՝ բառ անոնց, Ձեր մէջ ինչո՞ւ կը խորհիք, թէ բանսփառաններ, Թէ հաց չառիք։ 9 – Տակաւին չէ՞ք հասկնար և չէ՞ք յիշեր հինգ նկանակը՝ հինգ հազարին, ու քանի՛ կողով վերցուցիք։ 10 – Ո՞չ ալ եօթը նկանակը՝ չորս հազարին, ու քանի՛ զամբիւղ վերցուցիք։ 11 – Ինչպէս չէք հասկնար Թէ ես հացի համար չըսի ձեզի՝ փարիսեցւոց և սադուկեցւոց խմորէն զգոյշ կենաք։ 12 – Այն ատեն հասկցան որ հացի խմորէն զգուշանալ չըսաւ, հապա փարիսեցւոց ու սադուկեցւոց վարդապետութենէն։

13 – Եւ Յիսուս Փիլիպպոսի Կեսարիոյին կողմերը երթալով՝ իր աշակերտներուն հարցուց ու բառ, Մարդիկ ո՞վ կ'ըսեն Թէ եմ ես Որդի մարդոյ։ 14 – Ու անոնք ըսին, Ոմանք՝ Յովհաննէս Մկրտիչն ես, ուրիշներ՝ Եղիան, ուրիշներն ալ՝ Երեմիան կամ մարգարէներէն մէկը։ 15 – Ըսաւ անոնց, Հապա դուք ինձի համար ո՞վ կ'ըսէք Թէ եմ։ 16 – Սիմոն Պետրոս պատասխան տուաւ ու բառ, Դուն ես Քրիստոս, կենդանի Աստուծոյ Որդին։ 17 – Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ ու բառ անոր, Երանի՛ քեզ, Սիմոն, Յովնանի որդի. վասն զի մարմինը և արիւնը քեզի չյայտնեց այլ, հապա իմ Հայրս՝ որ երկինքն է։ 18 – Եւ ես քեզի կ'ըսեմ՝ որ Դուն *Պետրոս ես, ու այս վէմին վրայ պիտի շինեմ իմ եկեղեցիս, և դժոխքին դռները զանիկա պիտի չյաղթեն։ 19 – Ու երկինքի թագաւորութեան բանալիները քեզի պիտի տամ. և ինչ որ երկրի վրայ կապես, երկինքի մէջ կապուած պիտի ըլլայ. ու ինչ որ երկրի վրայ արձակես, երկինքի մէջ արձակուած պիտի ըլլայ։ 20 – Այն ատեն աշակերտներուն պատուիրեց, որ մարդո՛ւ չըսեն Թէ †Քրիստոսն է։

21 – Անկէ եւս սկսաւ Յիսուս իր աշակերտներուն ցուցնել Թէ պէտք է որ ինք երուսաղէմ երթայ, ու շատ չարչարանքներ կրէ ծերերէն և քահանայապետներէն ու դպիրներէն, և սպաննուի, ու երրորդ օրը յարութիւն առնէ։ 22 – Եւ Պետրոս մէկդի առաւ զանիկա ու բռնել, Փա՛ս լիցի քեզ, Տէր, այդ բանը քեզի չպլլայ։ 23 – Եւ ինք դառնալով՝ Պետրոսի բառ, Ետեւ գնա, Սատանայ, ինծի գայթակղութիւն ես դուն. վասն զի Աստուծոյ բաները չես մտածեր, հապա մարդոց բաները։

24 – Այն ատեն Յիսուս իր աշակերտներուն բառ, Եթէ մէկը իմ ետեւէս գալ կ'ուզէ, Թող իր անձը ուրանայ և իր խաչը վերցնէ ու իմ ետեւէս գայ։ 25 – Վասն զի ով որ կ'ուզէ իր անձը ապրեցնել, պիտի կորնչցնէ զանիկա. և ով որ ինծի համար իր անձը կը կորնչցնէ, պիտի գտնէ զանիկա։ 26 – Քանզի ինչ կը շահի մարդ մը՝ եթէ բոլոր աշխարհը վաստկի և իր անձը կորնչցնէ, կամ իր անձին համար ինչ տալուչէք պիտի տայ մարդ։ 27 – Վասն զի Որդին մարդոյ իր Հօրը փառքովը պիտի գայ իր հրեշտակներուն հետ, և այն ատեն ամէն մէկուն իր գործերուն համեմատ հատուցում պիտի բնէ։ 28 – Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի որ Հոս նեռկայ եղողներէն մէկ քանիները կան՝ որոնք մինչեւ Որդին մարդոյ իր թագաւորութենովը եկած չտեսնեն, մինչեւ անոնք չմեռնին։

ԳԼ. ԺԷ

Եւ վեց օրէն հետ Յիսուս իրեն հետ առաւ Պետրոսը ու Յակոբոսը և անոր եղբայրը Յովհաննէսը, ու զանոնք բարձր լեռ մը հանեց առանձին։ 2 – Եւ անոնց առջեւ պայկերպեցաւ, ու իր երեսը փայլեցաւ արեգակի պէս, ու իր հանդերձները ճերմկցան լոյսի պէս։ 3 – Եւ ահա երեցան անոնց Մովսէս ու Եղիա ու իրեն հետ կը խօսէին։ 4 – Պատասխան տուաւ Պետրոս ու բառ Յիսուսի, Տէր, տղէկ է որ հոս կենանք. եթէ կ'ուզես, երեք խրճիթ շինենք հոս. մէկը քեզի, և մէկը Մովսէսի, ու մէկը Եղիայի։ 5 – Եւ քանի որ անիկա կը խօսէր, ահա լուսաւոր ամպ մը անոնց վրայ հովանի եղաւ. և ահա ամպէն ձայն մը եկաւ՝ բսելով, Ասիկա է իմ սիրելի Որդիս, որու հաճեցայ եմ, սորա մտիկ ըրէք։ 6 – Աշակերտները երբ լսեցին, երեսնուն վրայ ինկան ու խիստ վախցան։ 7 – Եւ Յիսուս մօտենալով դպաւ անոնց ու ըսաւ, Ելէք ու մի վախնաք։ 8 – Աչքերնին վերցուցին ու մէկը չտեսան, բայց միայն Յիսուս։

9 – Ու երբ այն լեռնէն վար կ'իջնէին, Յիսուս պատուիրեց անոնց ու բառ, Այդ տեսիլքը մարդո՛ւ մի զրուցէք, մինչեւ Որդին մարդոյ մեռելներէն յարութիւն առնէ։ 10 – Եւ իր աշակերտները իրեն հարցուցին ու ըսին, Ուրեմն ինչո՞ւ համար դպիրները կ'ըսեն Թէ Պէտք է որ առաջ եղիա գայ։ 11 – Պատասխան տուաւ Յիսուս ու բառ անոնց, Յիրաւի առաջ եղիա կու գայ և ամէն բան կարգի կը դնէ։ 12 – Բայց ձեզի կ'ըսեմ՝ որ եղիա արդէն եկած է, և զանիկա չճանչցան, հապա ինչ որ ուզեցին՝ ըրին անոր. նոյնպէս ալ Որդին մարդոյ անոնցմէ պիտի չարչարուի։ 13 – Այն ատեն հասկցան աշակերտները որ Յովհաննէս մկրտչին համար բառ անոնց։

14 – Ու երբ ժողովուրդին քով եկան, մարդ մը մօտեցաւ անոր, և ծունկի վրայ գալով՝ կ'ըսէր, Տէր, իմ որդւոյս ողորմէ, որ կը լուսնահ և չարաչար կը տանջուի, քանզի շատ անգամ կրակի մէջ կ'իյնայ, ու շատ անգամ ջուրի մէջ։ 15 – Եւ զանիկա քու աշակերտներուդ բերի, ու չկրցան զանիկա բժշկել։ 16 – Յիսուս պատասխան տուաւ ու բառ, Ով անհաւատ և խոտորեալ ազգ, մինչեւ ե՞րբ ձեզի հետ պիտի ըլլամ, մինչեւ ե՞րբ ձեզի պիտի համբերեմ. զանիկա հոս բերէք։ 17 – Եւ Յիսուս սաստեց անոր, ու դեւը անկէ ելաւ, և բժշկուեցաւ տղան նոյն ժամէն։ 18 – Այն ատեն աշակերտները առանձին Յիսուսի քով երթալով՝ ըսին, Մենք ինչո՞ւ չկրցանք զանիկա հանել։ 19 – Եւ Յիսուս բառ անոնց, Ձեր թերահաւատութենանը համար. քանզի ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, եթէ մանանեխի հատի չափ հաւատք ունենաք, այս լեռանը պիտի ըսէք, Ակէ անդին փոխագրուէ, և պիտի փոխագրուի. ու բան մը անհնարին պիտի չըլլայ ձեզի։ 20 – Սակայն այս տեսակը ուրիշ բանով չելլեր, բայց միայն աղօթքով և ծոմապահութեամբ։

21 – Ու երբ անոնք Գալիլեայի մէջ կը պտրտէին, Յիսուս բառ անոնց, Որդին մարդոյ պիտի մատնուի մարդոց ձեռքը, 22 – Եւ զանիկա պիտի սպանեն, ու երրորդ օրը յարութիւն պիտի առնէ. ու խիստ տրտմեցան։

23 – Երբ անոնք Կափառնայում եկան, երկդրամեան գանձողները Պետրոսի եկան ու ըսին, Ձեր վարդապետը երկդրամանը չը՞ տալուցա՞նէր։ Ե անիկա բառ, Այո, Եւ հասան։ 24 – Ու երբ տունը մտաւ, առաջ Յիսուս խօսեցաւ անոր ու բառ, Ինչպէս կ'երեւնայ, Սիմոն. երկրի թագաւորները սրմէ՞ կ'առնեն հարկը կամ տուրքը. իրենց որդիներէ՞ն Թէ օտարներէն։ 25 – Պետրոս անոր բառ Թէ Օտարներէն. Յիսուս անոր բառ, Ուրեմն որդիները ազատ են։ 26 – Բայց

*Այսինքն, Վէմ
†Օրհն., Յիսուս Քրիստոսն

չըլլայ որ զանոնք գայթակղեցնենք, գնա ծովը և կարթ ձգէ, ու առաջին ձուկը որ կ'ելլէ՝ առ, և անոր բերանը բանալով՝ ստատեր մը պիտի գտնես. զանիկա առ, անոնց տուր ինծի և քեզի համար։

ԳԼ. ԺԷ

Սոյն ժամանակ աշակերտները Յիսուսի քով եկան ու ըսին, Ո՞վ է մեծ երկինքի թագաւորութեանը մէջ։ 2 – Եւ Յիսուս տղայ մը կանչեց իրեն, զանիկա անոնց մէջտեղը կայնեցուց, 3 – Ու բսաւ, Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, եթէ դարձի չգաք և տղոց պէս չըլլաք, երկինքի թագաւորութիւնը բնաւ պիտի չմտնէք։ 4 – Ուստի ով որ իր անձը այս տղուն պէս խոնարհեցնէ, անիկա է մեծ երկինքի թագաւորութեանը մէջ։ 5 – Եւ ով որ այսպիսի տղայ մը կ'ընդունի իմ անունովս, զիս կ'ընդունի։ 6 – Եւ ով որ գայթակղեցընէ այս պզտիկներէն մէկը որոնք ինծի կը հաւատան, աղէկ է անոր՝ որ իր պարանոցէն իշու աղացքի քար մը կախուի, ուծովուն անդունդին մէջ ընկղմի։

7 – Վա՛յ աշխարհի՝ գայթակղութիւններու պատճառաւ. վասն զի հարկ է որ գայթակղութիւնները գան, բայց վա՛յ այն մարդուն՝ որուն ձեռքով գայթակղութիւնը կու գայ։ 8 – Ա՛յդ եթէ քու ձեռքդ կամ ոտքդ քեզ կը գայթակղեցնէ, կտրէ զանիկա ու քեզմէ ձգէ. աղէկ է քեզի կաղ կամ պակասաւոր մտնել կեանքը, քան թէ երկու ձեռք կամ երկու ոտք ունենալ ու յաւիտենական կրակին մէջ ձգուիլ։ 9 – Եւ եթէ աչքդ քեզ կը գայթակղեցնէ, հանէ զանիկա և քեզմէ ձգէ. աղէկ է քեզի մէկ աչքով կեանքը մտնել, քան թէ երկու աչք ունենալ ու կրակին գեհենը ձգուիլ։

10 – Զգուշ կեցէք որ չանարգէք այս պզտիկներէն մէկը. քանզի կ'ըսեմ ձեզի որ երկինքի մէջ անոնց հրեշտակները միշտ կը տեսնեն իմ Հօրս երեսը՝ որ երկինքն է։ 11 – Վասն զի Որդին մարդոյ եկաւ կորսուածը փրկելու։ 12 – Ինչպէս կ'երեւնայ ձեզի. եթէ մարդ մը հարիւր ոչխար ունենայ, և անոնցմէ մէկը մոլորի, իննսունիններն ալ՝ լեռները

*Ոմանք, չը՞ ձգեր, ու լեռները

չը՞ ձգեր, ու երթայ մոլորածը փընտռելու։ 13 – Եւ եթէ գտնելու ըլլայ զանիկա, ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի որ աւելի ուրախ կ'ըլլայ անոր վրայ, քան թէ իննսունըիններուն՝ որոնք մոլորած չեն։ 14 – Ա՛յսպէս ձեր երկնաւոր Հայրը չ'ուզեր որ այս պզտիկներէն մէկը կորսուի։

15 – Եթէ քու եղբայրդ քեզի դէմ մեղանչէ, գնա յանդիմանէ զանիկա երբ դուն և ան մինակ ես. եթէ քեզի մտիկ ընէ, շահեցար քու եղբայրդ։ 16 – Հապա եթէ մտիկ չընէ ըեզի, քեզի հետ մէկ մի կամ երկուք ալ առ, որպէս զի երկու կամ երեք վկաներու բերնէ ամէն բան հաստատուի։ 17 – Եւ եթէ անոնց ալ մտիկ չընէ, եկեղեցիին ըսէ. իսկ եթէ եկեղեցիին ալ մտիկ չընէ, հեթանոսի ու մաքսաւորի պէս թող ըլլայ քեզի։

18 – Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, երկրի վրայ ինչ որ կապէք, երկինքի մէջ կապուած պիտի ըլլայ. ու երկրի վրայ ինչ որ արձակէք, երկինքի մէջ արձակուած պիտի ըլլայ։ 19 – Դարձեալ կ'ըսեմ ձեզի, եթէ ձեզմէ երկու հոգի երկրի վրայ միաբանին, ամէն ինչ բանի համար որ խնդրեն, պիտի ըլլայ անոնց իմ Հօրմէս որ երկինքն է։ 20 – Քանզի ուր երկու կամ երեք հոգի ժողովուած ըլլան իմ անունովս, հոն եմ ես անոնց մէջ։

21 – Ա՛յն ատեն Պետրոս մօտեցաւ անոր ու բսաւ, Տէր, քանի՞ անգամ եթէ եղբայրս ինծի դէմ մեղանչէ, ներեմ անոր. մինչև եօթը անգամ։ 22 – Յիսուս անոր բսաւ, Քեզի չեմ բսեր թէ մինչև եօթը անգամ, հապա մինչև եօթանասուն անգամ եօթը։ 23 – Ասոր համար երկինքի թագաւորութիւնը կը նմանի թագաւորի մը, որ իր ծառաներէն հաշիւ առնել ուզեց։ 24 – Ու երբ սկսաւ առնել, տասը հազար տաղանդի պարտական մը բերուեցաւ իրեն։ 25 – Բայց անիկա վճարելու կարողութիւն չունենալով, իր տէրը հրաման բրաւ որ անիկա և անոր կինը ու որդիները և անոր ըոլոր ունեցածը ծախուին, ու պարտքը վճարուի։ 26 – Իսկ ծառան անոր առջև իյնալով երկրպագութիւն կ'ընէր ու կ'ըսէր, Տէր, համբերէ ինծի և ամէնը քեզի կը վճարեմ։ 27 – Եւ այն ծառային տէրը վրան խղճալով արձակեց

զանիկա, ու պարտքը ընորհեց անոր։ 28 – Եւ նոյն ծառան ելաւ, իր ծառայակիցներէն մէկը գտաւ որ իրեն հարիւր դահեկան պարտք ունէր, ու զանիկա բռնելով կը խեղդէր ու կ'ըսէր, Վճարէ ինծի ունեցած պարտքդ։ 29 – Ուստի անոր ծառայակիցը անոր առքը ինկաւ, կ'աղաչէր անոր ու կ'ըսէր, Համբերէ ինծի ու քեզի կը վճարեմ։ 30 – Եւ ինք չէր ուզեր, հապա գնաց՝ բանտը դրաւ զանիկա, մինչև որ պարտքը վճարէ։ 31 – Երբ իր ծառայակիցները տեսան եղած բանները, խիստ տրտմեցան, ու եկան իրենց տէրոջը հասկցուցին ըոլոր եղածը։ 32 – Ա՛յն ատեն անոր տէրը կանչեց զանիկա ու բսաւ անոր, Չար ծառայ, այն ըոլոր պարտքը ես քեզի ընորհեցի՝ ինծի աղաչելուդ համար։ 33 – Ուրեմն պէտք չէ՞ր քեզի ալ քու ծառայակիդ ողորմիլ, ինչպէս ես քեզի ողորմեցայ։ 34 – Եւ անոր տէրը բարկանալով՝ դահիճներուն մատնեց զանիկա, մինչև որ ըոլոր պարտքը վճարէ։ 35 – Ա՛յսպէս իմ երկնաւոր Հայրս պիտի ընէ ձեզի, եթէ ձեր սիրտերէն չէք ներեր ամէն մէկդ իր եղբօրը իրենց յանցանքները։

ԳԼ. ԺԸ

Ու եղաւ որ երբ Յիսուս այս խօսքերը լմնցուց, Գալիլեայէ ելաւ ու եկաւ Հրէաստանի սահմանները Յորդանանեան անդին կողմը։ 2 – Եւ անոր եւեւէն շատ ժողովուրդներ գացին, ու հոն բժշկեց զանոնք։

3 – Եւ փարիսեցիները անոր մտենալով՝ զանիկա կը փորձէին, ու կ'ըսէին թէ Արժա՞ն է որ մարդ մը իր կինը արձակէ ամէն պատճառէ հա՞մար։ 4 – Անիկա ալ պատասխան տուաւ ու անոնց բսաւ, Չէ՞ք կարդացեր թէ ան որ սկիզբէն ստեղծեց, արու և էգ ստեղծեց զանոնք՝ ու բսաւ, 5 – Ասոր համար մարդ էր Հայրը ու մայրը պիտի ձգէ և իր կնոջ պիտի յարի, ու երկուքը մէկ մարմին պիտի ըլլան։ 6 – Ուստի ա՛լ երկուք չեն, հապա մէկ մարմին. ուրեմն զոյն որ Աստուած միաւորեց՝ մարդ թող չզատէ։ 7 – Ըսին իրեն, Հապա Մովսէս ինչո՞ւ պատուիրեց արձակման թուղթ տալ և արձակել։ 8 – Ըսաւ անոնց, Մովսէս ձեր սիրտերուն կարծրութեանը համար ձեզի հրաման տուաւ կիներնիդ արձակել, բայց սկիզբէն այնպէս չեղաւ։ 9 – Սակայն ձեզի կ'ըսեմ, Ով որ առանց պոռնկութեան պատճառի իր կինը արձակէ և ուրիշ մը առնէ, շնութիւն կ'ընէ. և ով որ արձակուածը առնէ, շնութիւն կ'ընէ։ 10 – Իր աշակերտները ըսին իրեն, Եթէ այդպիսի բան կայ երկան ու կնոջ մէջտեղ, չամուսնանալը աղէկ է։ 11 – Եւ ինք անոնց բսաւ, Ամէնը բաւական չեն այդ բանին, հապա անոնք՝ որոնց տրուած է։ 12 – Վասն զի կան ներքինիներ՝ որոնք մօրզմէ ներքինի եղան, և կան ներքինիներ՝ որոնք ինքզինքնին ներքինի ըրին երկինքի թագաւորութեանը համար. ով որ կրնայ առնել՝ թող առնի։

13 – Ա՛յն ատեն մանր տղաք բերուեցան իրեն, որպէս զի անոնց վրայ ձեռք դնէ և աղօթք ընէ, ու աշակերտները կը յանդիմանէին զանոնք։ 14 – Բայց Յիսուս բսաւ, Թող տուէք այդ մանր տղոցը, և մի արգիլէք առնք ինծի գալէն, վասն զի երկինքի թագաւորութիւնը այդպիսիներուն է։ 15 – Եւ անոնց վրայ ձեռք դնելէն ետև գնաց անկէ։

16 – Եւ ահա մէկը մտենալով բսաւ անոր, Բարի վարդապետ, ինչ բարի գործ գործեմ, որպէս զի յաւիտենական կեանքը ընդունիմ։ 17 – Եւ անիկա բսաւ անոր, Ինչո՞ւ զիս բարի կ'անուանես. մէկն զատ բարի չկայ, որ է Աստուած. հապա եթէ կ'ուզես կեանքը մտնել, պատուիրանքները պահէ։ 18 – Բսաւ անոր, Որո՞նք. և Յիսուս բսաւ, Առնք. Սպանութիւն մի ըներ, շնութիւն մի ըներ, գողութիւն մի ըներ, Սուտ վկայութիւն մի ըներ, 19 – Քու հայրդ ու մայրդ պատուէ, և քու ընկերդ քու անձիդ պէս սիրեա։ 20 – Պատանին բսաւ անոր, Առնք ատ մէկը մտնելութենէս ի վեր պահեր եմ. ալ ի՞նչ բանով պակաս եմ։ 21 – Բսաւ անոր Յիսուս, Եթէ կ'ուզես կատարեալ ըլլալ, գնա ունեցածդ ծախէ և տուր աղքատներուն, ու երկինքը գանձ պիտի ունենաս, և եկուր իմ

*Ոմանք, ամէնը քեզի

եաեվէս։ 22 – Երբ պատանին այս խօսքը լսեց՝ արտմած դնաց, վասն զի շատ ստացուածք ունէր։

23 – Եւ Յիսուս ըսաւ աշակերտանեըսն, Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի որ Հարուստը դժուարաւ պիտի մտնէ երկնից թագաւորութիւնը։ 24 – Դարձեալ կ՚ըսեմ ձեզի, Դիւրին է որ *ուղտը ասեղին ծակէն անցնի, քան թէ Հարուստը Աստուծոյ թագաւորութիւնը մտնէ։ 25 – Աշակերտները երբ լսեցին, շատ զարմացան ու ըսին, Ուրեմն ո՞վ կրնայ փրկուիլ։ 26 – Յիսուս անոնց նայելով՝ ըսաւ, Մարդոց կողմանէ անկարելի է, բայց Աստուծոյ կողմանէ ամէն բան կարելի է։

27 – Այն ատեն Պետրոս պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոր, Ահա մենք ամէն բան թողուցինք և քեզ եաեվէդ եկանք. ուստի մեզի ինչ պիտի ըլլայ։ 28 – Յիսուս անոնց ըսաւ, Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի թէ դուք որ իմ եաեվէս եկաք, †Մեսանգամ գալուստին երբ Որդին մարդոյ իր փառաց աթոռոյն նստի, դուք ալ տասներկու աթոռներու վրայ պիտի նստիք՝ Իսրայէլի տասներկու ցեղերը դատելու։ 29 – Եւ ով որ թողուց տուներ, կամ Եղբայրներ, կամ քոյրեր, կամ Հայր, կամ մայր, կամ կին, կամ որդիներ, կամ արտեր իմ անուանս Համար, Հարիւրապատիկ պիտի առնէ, և յաւիտենական կեանք պիտի ժառանգէ։ 30 – Բայց շատ առաջիններ պիտի ըլլան յետին, և յետիներ՝ առաջին։

Գլ. Ի

Քանզի երկինքի թագաւորութիւնը տանուտէր մարդու մը նման է, որ առտուանդ կանուխ ելաւ՝ իր այգին Համար բանուորներ բռնելու։ 2 – Եւ բանուորներուն հետ օրը մէկ դահեկանի խօսք կապեց, ու զանոնք դրկեց իր այգին։ 3 – Եւ ժամը երեքին տասներորդները ելաւ՝ ուրիշները տեսաւ, որոնք շուկային մէջ պարապ կայներ էին. 4 – Ու բսաւ անոնց, Դուք ալ գացէք էմ այգին, և ինչ որ արժան է՝ կու տամ ձեզի։ 5 – Անոնք ալ գացին. ու նորէն ժամը վեցին և ժամը իննին ատենները ելաւ՝ այնպես բրաւ։ 6 – Եւ ժամը տասնըմէկին ատենները ելաւ, ուրիշները գտաւ՝ որոնք պարապ կայներ էին, ու անոնց բսաւ, Ինչո՞ւ հոս բոլոր օրը պարապ կայներ էք։ 7 – Ըսին իրեն, Անոր Համար որ մէկը մեզ վարձքով չբռնեց. բսաւ անոնց, Դուք ալ այգին գացէք, ու ինչ որ արժան է՝ պիտի առնէք։ 8 – Եւ երբ իրիկուն եղաւ, այգիին տէրը իր անառսին բսաւ, Բանուորները կանչէ, և անոնց վարձքը տուր՝ վերջիններէն սկսելով մինչև առաջիները։ 9 – Ու երբ եկան անոնք որ ժամը տասնըմէկին †–ուէր էին, մէկմէկ դահեկան առին։ 10 – Եւ առաջիները գալով՝ կը կարծէին որ աւելի պիտի առնեն, ու անոնք ալ առին մէկմէկ դահեկան։ 11 – Երբ առին՝ տանուտէրոջ դէմ արտունչ կ՚ընէին ու կ՚ըսէին թէ 12 – Այդ վերջիններըը մէկ ժամ գործեցին, և զանոնք հաւասար ըրիր մեզի, որ օրուան ծանրութիւնը ու տաքութիւնը քաշեցինք։ 13 – Անոնց պատասխան տուաւ անոնցմէ մէկուն ու բսաւ, Ընկեր, ես քեզ չեմ դրկեր. չէ՞ որ դուն ինծի հետ մէկ դահեկանի խօսք կապեցիր. 14 – Առ քուկդ ու գնա. կ՚ուզեմ որ այս վերջինին քեզի պէս տամ։ 15 – Միթէ ես իշխանութիւն չունի՞մ իմ բաներուս վրայ՝ ինչ որ ուզեմ ընեմ. կամ թէ քու աչքդ չա՞ր է՝ որ ես բարերար եմ։ 16 – Այսպէս յետինները առաջին պիտի ըլլան, և առաջիները յետին. վասն զի կանչուածները շատ են, բայց ընտրուածները քիչ։

17 – Ու երբ Յիսուս Երուսաղէմ կ՚երթար, ճամբան տասներկու աշակերտները իրեն հետ առաւ առանձին, ու բսաւ անոնց, 18 – Ահա Երուսաղէմ կ՚երթանք, և Որդին մարդոյ պիտի մատնուի քահանայապետներուն ու դպիրներուն, և դատիկա մահուան պիտի դատապարտեն։ 19 – Եւ զանիկա հեթանոսներուն պիտի մատնեն՝ ծաղր ընելու ու ծեծելու և խաչը հանելու. ու երրորդ օրը յարութիւն պիտի առնէ։

20 – Այն ատեն Զեբեդէոսի որդիներուն մայրը իր որդիներուն հետ եկաւ անոր, երկրպագութիւն կ՚ընէր ու բան մը կը խնդրէր անկէ։ 21 – Ան ալ ըսաւ անոր, Ի՞նչ կ՚ուզես։ Ըսաւ անոր, Ըսէ որ այս իմ երկու որդիներս մէկը աջ կողմդ՝ և միւսը ձախ կողմդ նստին քու թագաւորութեանդ մէջ։ 22 – Պատասխան տուաւ Յիսուս ու բսաւ, Չէք գիտեր ի՞նչ կը խնդրէք. կրնա՞ք խմել այն գաւաթը զոր ես պիտի խմեմ, կամ այն մկրտութիւնով մկրտուիլ զոր ես պիտի մկրտուիմ. բսին իրեն, Կրնանք։ 23 – Եւ բսաւ անոնց, Իմ գաւաթս պիտի խմէք, և այն մկրտութիւնով զոր ես մկրտուելու եմ՝ պիտի մկրտուիք. բայց իմ աջ կողմս ու ձախ կողմս նստիլը՝ իմս չէ տալը, հապա որոնց որ պատրաստուած է իմ Հօրմէս։ 24 – Ու երբ †–ը տասը –ը ԵՒԴՒԴԷԸ լսեցին, այն երկու եղբայրներուն նեղացան։ 25 – Իսկ Յիսուս իրեն կանչեց զանոնք ու բսաւ, Գիտէք որ ազգերուն իշխանները կը տիրեն անոնց, և մեծամեծները կ՚իշխեն անոնց. 26 – Բայց ձեր մէջ այնպէս պիտի չըլլայ, հապա ձեզմէ ով որ մեծ ըլլալ կ՚ուզէ, թող անիկա ձեր սպասաւորը ըլլայ. 27 – Ու ձեզմէ ով որ առաջին ըլլալ կ՚ուզէ, թող անիկա ձեր ծառան ըլլայ. 28 – Ինչպէս Որդին մարդոյ չեկաւ սպասաւորութիւն ընդունելու, հապա սպասաւորութիւն ընելու և իր կեանքը շատերու Համար փրկանք տալու։

29 – Ու երբ անոնք Երիքովէ ելան, մեծ բազմութիւն անոր եաեվէն գնաց։ 30 – Եւ ահա ճամբուն քով երկու կոյր նստած էին. երբ լսեցին թէ Յիսուս կ՚անցնի, աղաղակեցին ու ըսին, Ողորմէ մեզի, Տէր, Որդի Դաւիթ։ 31 – Եւ բազմութիւնը կը յանդիմանէր զանոնք որ լռեն, բայց անոնք աւելի կ՚աղաղակէին ու կ՚ըսէին, Ողորմէ մեզի, Տէր, Որդի Դաւիթ։ 32 – Եւ Յիսուս կանգ առնելով կանչեց զանոնք ու բսաւ, Ի՞նչ կ՚ուզէք որ ձեզի ընեմ։ 33 – Ըսին անոր, Տէր, որ աչքերնիս բացուին։ 34 – Եւ Յիսուս խղճալով՝ անոնց աչքերուն դպաւ, և շուտ մը անոնց աչքերը բացուեցան, ու անոր եաեվէն գացին։

Գլ. ԻԱ

Ու երբ Երուսաղէմի մօտեցան ու եկան Բեթփագէ դէպ ի Ձիթենեաց լեռը, այն ատեն Յիսուս էչ աշակերտներէն երկուքը դրկեց. 2 – Եւ բսաւ անոնց, Գացէք ձեր դիմացի գեղը, և շուտ մը պիտի գտնէք կապուած էշ մը ու անոր հետ տատնակ մը. արձակեցէք ը–ն–ծ–ւ ու ինծի բերէք. 3 – Եւ եթէ մէկը ձեզի բան մը ըսէ, ըսէք թէ Տէրոջը պէտք են. և շուտ մը զանոնք պիտի դրկէ։ 4 – Այս ամէն բաները եղան, որպէս զի կատարուի մարգարէին խօսքը որ կ՚ըսէ. 5 – Ըսէք Սիոնի աղջկան, Ահա քու Թագաւորդ քեզի կու գայ, հեզ, ու իշու վրայ հեծած և իշու ձագի, աւանակի, վրայ։ 6 – Եւ աշակերտները գացին, և ինչպէս Յիսուս իրենց պատուիրեր էր՝ ըրին. 7 – Ու բերին էշը ու աւանակը, և անոնց վրայ իրենց հանդերձները դրին, ու †նստաւ անոնց վրայ։ 8 – Եւ ժողովուրդէն շատեր իրենց հանդերձները ճամբուն վրայ փռեցին, և ուրիշներ ծառերէն ճիւղեր կը կոտրէին ու ճամբուն վրայ կը տարածէին։ 9 – Եւ ժողովուրդները, որոնք առջևէն ու եաեվէն կ՚երթային, կ՚աղաղակէին ու կ՚ըսէին, Ովսաննա Որդւոյ Դաւիթի, օրհնեալ է ան որ Տէրոջը անունովը կու գայ. Ովսաննա ի բարձունս։

10 – Ու երբ անիկա Երուսաղէմ մտաւ, բոլոր քաղաքը շարժեցաւ ու ըսաւ, Ո՞վ է սա։ 11 – Եւ ժողովուրդները ըսին, Ասիկա Յիսուս մարգարէն է Գալիլեայի Նազարէթէն։

12 – Եւ Յիսուս Աստուծոյ տաճարը մտաւ, ու դուրս հանեց ամէն անոնք որ տաճարին մէջ կը ծախէին ու կը գնէին, և սեղակ փոխողներուն սեղանները ու աղաւնի ծախողներուն աթոռները կործանեց։ 13 – Եւ բսաւ անոնց, Գրուած է թէ Իմ տունս աղօթքի տուն պիտի կոչուի. բայց դուք սահկա աւազակներու այր ըրիք։

14 – Եւ տաճարին մէջ կոյրեր ու կաղեր եկան իրեն, և բժշկեց զանոնք։ 15 – Եւ քահանայապետները ու դպիրները տեսան անոր բրած հրաշքները, և տղաքը որոնք տաճարին մէջ կ՚աղաղակէին ու կ՚ըսէին, Ովսաննա Որդւոյ Դաւիթի, բարկացան. 16 – Ու ըսին անոր, Կը լսե՞ս ինչ կ՚ըսեն սասնք. և Յիսուս բսաւ անոնց, Այո. բնաւ չէ՞ք կարդացեր, Թէ Մանկանց ու կաթնկեր տղայոց բերնէն գովութիւն կատարեցիր։

*Ոմանք, պարանը
†Յ–ն. վերսանին ծննդեան մէջ

*Ոմանք, նետեցուցին

17 – Եւ Թոդուց զանոնք՝ քաղաքէն դուրս Բեթանիա ելլաւ, ու գիշերը հոն կեցաւ։

18 – Եւ առաւտուն երբ քաղաքը կը դառնար, անօթեցաւ. 19 – Ու ճամբուն վրայ թզենի մը տեսնելով քովը գնաց, և անոր վրայ տերեւներէն զատ բան մը չգտաւ. ու բաւ անոր, Ա՛սկէ հետ քեզմէ պտուղ չըլլայ յաւիտեան. և իսկոյն թզենին չորցաւ։ 20 – Եւ աշակերտները երբ տեսան, զարմացան ու բոլոր Թէ Ի՞նչպէս թզենին շուտ մը չորցաւ։ 21 – Յիսուս պատասխան տուաւ ու բաւ անոնց, Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, Եթէ հաւատք ունենաք ու չերկմտիք, ոչ Թէ միայն այդ թզենիին եղածը պիտի ընէք, հապա նաեւ եթէ այս լեռանը ըսէք, Կերթ, ու ծովը իյնիր, պիտի րլլայ։ 22 – Եւ ամէն ինչ որ աղօթքի մէջ հաւատքով կը խնդրէք, պիտի առնէք։

23 – Ու երբ անիկա տաճարը եկաւ, քահանայապետները և ժողովուրդին ծերերը անոր մօտենան երբ կը սորվեցնէր, ու բոլին, Ի՞նչ իշխանութիւնով կ՚ընես այդ բաները, և ո՞վ տուաւ քեզի այդ իշխանութիւնը։ 24 – Պատասխան տուաւ Յիսուս ու բաւ անոնց, Ես ալ ձեզի բան մը հարցնեմ, զոր եթէ ինծի բսէք, ես ալ ձեզի պիտի բսեմ Թէ ի՞նչ իշխանութիւնով կ՚ընեմ այս բաները։ 25 – Յովհաննէսի մկրտութիւնը ուրկէ՞ էր, երկինքէ՞ն Թէ մարդոցմէ. և անոնք իրենց մէջ կը խորհէին ու կ՚ըսէին, 26 – Եթէ բսենք՝ Երկինքէն, մեզի պիտի բսէ Թէ Հապա ինչո՞ւ չհաւատացիք անոր. իսկ եթէ բսենք՝ Մարդոցմէ, ժողովուրդէն կը վախնանք, վասն զի բոլորն ալ Յովհաննէսը իբրև մարգարէ կ՚ընդունին։ 27 – Եւ պատասխան տալով Յիսուսի՝ բսին, Չենք գիտեր. և ինք բաւ անոնց, Ես ալ ձեզի չեմ բսեր Թէ ի՞նչ իշխանութիւնով կ՚ընեմ այս բաները։

28 – Բայց ի՞նչպէս կ՚երեւնայ ձեզի. մարդ մը երկու որդի ունէր, ու դնաց առաջինին բաւ, Որդեակ, դնա այսօր այդիին մէջ գործէ։ 29 – Անիկա պատասխան տուաւ ու բաւ, Չեմ ուզեր երթալ բայց ետքը զղջացաւ ու գնաց։ 30 – Միւսին ալ գնաց և այնպէս բաւ. անիկա պատասխան տուաւ ու բաւ, Կ՚երթամ, տէր. և չգնաց։ 31 – Հիմա այս երկուքէն ո՞րը էր հօրը կամքը կատարեց. բսին անոր, Առաջինը. Յիսուս բաւ անոնց, Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի որ մաքսաւորները ու պոռնիկները ձեզմէ առաջ կը մտնեն Աստուծոյ թագաւորութիւնը։ 32 – Վասն զի Յովհաննէս արդարութեան ճամբայով եկաւ ձեզի, և դուք անոր չհաւատացիք. բայց մաքսաւորները ու պոռնիկները անոր հաւատացին. և դուք տեսաք ու ետքը չզղջացիք անոր հաւատալու։

33 – Ուրիշ առակ մըն ալ լսեցէք. Տանուտէր մարդ մը կար՝ որ այգի մը տնկեց ու ցանգով պատեց զանիկա, և անոր մէջ հնձան փորեց ու աշտարակ շինեց, և զանիկա մշակներու յանձնեց, ու ինք օտար երկիր մը գնաց։ 34 – Երբ պտուղի ժամանակը մօտեցաւ, իր ծառաները մշակներուն ղրկեց, որպէս զի անոր պտուղները առնեն։ 35 – Եւ մշակները անոր ծառաները բռնեցին, մէկը ծեծեցին, միւսը սպաննեցին, մէկ ուրիշը քարկոծեցին։ 36 – Նորէն ուրիշ ծառաներ ղրկեց առաջիններէն շատ, և անոնց ալ այնպէս բրին։ 37 – Վերջը իր որդին ղրկեց անոնց՝ բսելով, Թերեւս ամչնան իմ որդիէս։ 38 – Բայց մշակները երբ տեսան որդին, իրարու բսին, Ասիկա է ժառանգը. եկէք զանիկա սպաննենք ու անոր ժառանգութիւնը տիրենք։ 39 – Եւ առին զանիկա, այգիէն դուրս հանեցին ու սպաննեցին։ 40 – Ուստի երբ այգիին տէրը գայ, ի՞նչ պիտի բնէ այն մշակներուն։ 41 – Անոնք իրեն, Ան չարերը չարաչար պիտի կորսնցնէ, և այգին պիտի յանձնէ ուրիշ մշակներու, որոնք պտուղները իրենց ժամանակին պիտի տան իրեն։ 42 – Ըսաւ անոնց Յիսուս, Բնաւ չե՞ք կարդացեր գիրքին մէջ, Ան քարը զոր շինողները անարգեցին, անիկա անկիւնին գլուխը եղաւ. ասիկա Տէրոջմէն եղաւ և զարմանալի է մեր աչքերուն։ 43 – Ասոր համար կ՚ըսեմ ձեզի, որ Աստուծոյ թագաւորութիւնը ձեզմէ պիտի առնուի, ու այնպիսի ազգի մը պիտի տրուի՝ որ անոր պտուղները բերէ։ 44 – Եւ ով որ այս քարին վրայ իյնայ, պիտի կտորտի, և որու վրայ որ իյնայ, պիտի փոշրէ զանիկա։

45 – Ու երբ քահանայապետները և փարիսեցիները անոր առակները լսեցին, իմացան որ իրենց համար կ՚ըսէր՝

46 – Եւ կը փնտռէին թէ ինչպէս բռնեն զանիկա, բայց ժողովուրդէն վախցան, վասն զի մարգարէի պէս կ՚ընդունէին զանիկա։

ԳԼ. ԻԲ

Պատձեալ պատասխան տուաւ Յիսուս և առակներով բսաւ անոնց, 2 – Երկինքի թագաւորութիւնը թագաւոր մարդու մը կը նմանի, որ իր որդւոյն համար հարսնիք բրաւ։ 3 – Եւ իր ծառաները ղրկեց, որպէս զի կանչեն հարսնիքի հրաւիրուածները, և անոնք չուզեցին գալ։ 4 – Նորէն ուրիշ ծառաներ ղրկեց ու բսաւ, Ըսէք հրաւիրուածներուն, Ահա իմ ճաշս պատրաստեցի, զուարակներս ու գէր կենդանիներս մորթուած են, և ամէն բան պատրաստ է. հարսնիք եկէք։ 5 – Բայց անոնք անհոգութիւն ընելով գացին, մէկը իր արտը ու միւսը իր առուտուրին. 6 – Եւ ուրիշները անոր ծառաները բռնեցին, նախատեցին ու սպաննեցին։ 7 – Թագաւորն ալ երբ լսեց՝ բարկացաւ, և իր զօրքերը ղրկեց ու այն սպաննողները սատկեցուց, ու անոնց քաղաքը այրեց։ 8 – Անկն առեն իր ծառաներուն բսաւ, Հարսնիքը պատրաստ է, բայց հրաւիրուածները արժանի չէին։ 9 – Ուստի գացէք ճամբու գլուխները, և ո՛վ որ գտնէք բլլաք, հարսնիքի հրաւիրեցէք։ 10 – Եւ այն ծառաները ելան ճամբաներու վրայ, ու ո՛վ որ գտան, թէ՛ չար և թէ՛ բարի, ամէնն ալ ժողվեցին, ու հարսնիքը հարսնեւորներով լեցուեցաւ։ 11 – Եւ թագաւորը երբ մտաւ հարսնեւորները տեսնելու, հոն մարդ մը տեսաւ որ հարսնիքի հանդերձ հագած չէր. 12 – Եւ բսաւ անոր, Ընկեր, ինչո՞ւ համար հոս մտար առանց հարսնիքի հանդերձ ունենալու. և անիկա պապանձեցաւ։ 13 – Անկն առեն թագաւորը սպասաւորներուն բսաւ, Կապեցէք ասոր ոտքերը ու ձեռքերը, և առէք ու հանեցէք զանիկա դուրսի խաւարը. հոն պիտի բլլայ լալ ու ակռաներ կրճտել։ 14 – Վասն զի կանչուածները շատ են ու ընտրուածները քիչ։

15 – Անկն առեն փարիսեցիները գացին խորհուրդ բրին, Թէ ինչպէս անոր որոգայթի մը դնեն խօսքով. 16 – Եւ իրենց աշակերտները Հերովդեսեաններուն հետ ղկեցուցին անոր ըսին, Վարդապետ, գիտենք որ ճշմարիտ ես, և ճշմարտութեամբ Աստուծոյ ճամբան կը սորվեցնես, ու մարդո՛ւ համար հոգդ չէ, քանզի մարդոց երեսպաշտութիւն չես ըներ։ 17 – Ուստի մեզի բսէ, քեզի ինչպէս կ՚երեւնայ, Կայսրին տուրք տալ արժա՞ն է՝ Թէ ոչ։ 18 – Յիսուս գիտնալով անոնց խորամանկութիւնը՝ բսաւ, Ինչո՞ւ զիս կը փորձէք, կեղծաւորներ, 19 – Ցուցուցէք ինծի տուրքին դրամը. և անոնք դահեկան մը բերին իրեն։ 20 – Ու բսաւ անոնց, Որո՞ւնն է այս պատկերը և գիրը։ 21 – Ըսին անոր, Կայսրին. այն առեն բսաւ անոնց, Ուրեմն զոյն որ Կայսրինն է՝ Կայսրին տուէք, և զոյն որ Աստուծոյն է՝ Աստուծոյ տուէք։ 22 – Երբ լսեցին՝ զարմացան, և թողուցին զանիկա ու գացին։

23 – Նոյն օրը անոր քով եկան սադուկեցիները, որոնք կ՚ըսեն Թէ յարութիւն չկայ, և անոր հարցուցին՝ 24 – Ըսելով, Վարդապետ, Մովսէս բսաւ, Եթէ մէկը առանց զաւակի մեռնելու բլլայ, անոր եղբայրը առնէ անոր կինը, և իր եղբօր զաւակ հանէ։ 25 – Արդ եօթը եղբայրներ կային մեր մէջ. և առաջինը կին առաւ՝ ու մեռաւ, և զաւակ չունենալուն համար իր կինը ձգեց իր եղբօրը։ 26 – Նոյնպէս ալ երկրորդը՝ ու երրորդը՝ մինչեւ եօթներորդը։ 27 – Ամէնէն ետքը կինն ալ մեռաւ։ 28 – Ուրեմն յարութեան առեն այն եօթնէն որո՞ւն կինը պիտի բլլայ. վասն զի ամէնն ալ զանիկա ունեցան։ 29 – Եւ Յիսուս պատասխան տալով անոնց բսաւ, Դուք մոլորած էք, որ ո՛չ գիրքերը գիտէք և ո՛չ Աստուծոյ զօրութիւնը. 30 – Քանզի յարութեան առեն ոչ կին կ՚առնեն և ոչ երկան կը տրուին, հապա երկինքի մէջ Աստուծոյ հրեշտակներուն պէս են։ 31 – Բայց մեռելներուն յարութիւն առնելուն համար՝ չե՞ք կարդացեր Աստուծմէ ձեզի բսուած խօսքը. 32 – Ես եմ Աբրահամի Աստուածը, և Իսահակի Աստուածը, ու Յակոբի Աստուածը. Աստուած մեռելներուն Աստուածը չէ, հապա կենդանիներուն։ 33 – Ու ժողովուրդները լսելով կը զարմանային անոր վարդապետութեանը վրայ։

34 – Բայց փարիսեցիները երբ լսեցին թէ անիկա պապանձեցուց սադուկեցիները, միևետեղ ժողովեցան. 35 – Եւ անոնցմէ մէկը, օրինական մը, հարցուց զանիկա փորձելով, ու բսաւ, 36- Վարդապետ, ո՞ր պատուիրանը մեծ է օրէնքին մէջ։ 37 – Եւ Յիսուս ըսաւ անոր, Պաւ Տէր Աստուածդ սիրես քու բոլոր սրտովդ և քու բոլոր անձովդ ու քու բոլոր միտքովդ. 38 – Ա՛յս է առաջին ու մեծ պատուիրանը։ 39 – Ու երկրորդը անոր նման, Պաւ ընկերդ սիրես քու անձիդ պէս։ 40 – Ա՛յս երկու պատուիրանքին կախաւած են բոլոր օրէնքը և մարգարէները։

41 – Ու երբ փարիսեցիները ժողվուեցան, Յիսուս հարցուց անոնց ու բսաւ, 42 – Քրիստոսի վրայով ի՞նչ կարծիք ունիք. անիկա որո՞ւն որդին է։ 43 – Ըսին իրեն, Դաւիթի։ Ըսաւ անոնց Յիսուս, Հապա ինչպէս Դաւիթ Հոգիով զանիկա Տէր կը կոչէ ու կ'ըսէ, 44 – Տէրը իմ Տէրոջս բսաւ, Նստէ իմ աջ կողմս, մինչև քու թշնամիներդ ոտքերուդ պատուանդան ընեմ։ 45 – Ուրեմն եթէ Դաւիթ զանիկա Տէր կը կոչէ, ի՞նչպէս անիկա անոր որդին կ'ըլլայ։ 46 – Եւ մէ՛կը չէր կրնար անոր խօսք մը պատասխանել. ու այն օրէն հետ մէ՛կը չէր համարձակեր անոր բան մը հարցնել։

ԳԼ. ԻԳ

Ա՛յն ատեն Յիսուս խօսեցաւ ժողովուրդներուն և իր աշակերտներուն ու բսաւ, 2 – Մովսէսի աթոռը դպիրները և փարիսեցիները նստած են. 3 – Ուրեմն ինչ որ ձեզի կ'ըսեն որ պահէք, պահեցէք ու բրէք, բայց անոնց գործերուն պէս մի ընէք, վասն զի կ'ըսեն ու չեն բներ։ 4 – Բանդի ծանր և տանելու դժուար բեռներ կը կապեն ու կը դնեն մարդոց ուսերուն վրայ, և իրենց մատովը չեն ուզեր զանոնք շարժել։ 5 – Եւ իրենց ամէն գործերը մարդոց երևնալու համար կ'բնեն. կը լայնցնեն իրենց գրապանակները ու կ'երկնցնեն իրենց հանդերձներուն քղանցքները. 6 – Ընթրիքներու մէջ առաջին բազմոցները կը սիրեն, և ժողովարաններուն մէջ առաջին աթոռները, ու շուկաներուն մէջ բարևները։ 7 – Եւ մարդոցմէ Ռաբբի, Ռաբբի կոչուիլ։ 8 – Բայց դուք Ռաբբի մի կոչուիք, վասն զի ձեր Ուսուցիչը մէկ է, այսինքն Քրիստոս. և դուք ամէնդ եղբայր էք։ 9 – Ու երկրի վրայ հա՛յր ձեզի Հայր մի կոչէք, վասն զի ձեր Հայրը մէկ է, որ երկինքն է։ 10 – Եւ դուք ուսուցիչներ մի կոչուիք, վասն զի ձեր Ուսուցիչը մէկ է, այսինքն Քրիստոս։ 11 – Եւ ձեր մէջէն մեծը ձեր ապառաւորը պիտի ըլլայ։ 12 – Ով որ իր անձը կը բարձրացնէ, պիտի խոնարհի, և ով որ իր անձը կը խոնարհեցընէ, պիտի բարձրանայ։

13 – Բայց վա՛յ ձեզի, կեղծաւոր դպիրներ ու փարիսեցիներ, որ երկինքի թագաւորութիւնը մարդոց առջև կը գոցէք. քանի դուք չէք մտներ, և մտնողներն ալ չէք թողուր որ մտնեն։ 14 – Վա՛յ ձեզի, կեղծաւոր դպիրներ ու փարիսեցիներ, որ որբևարիներուն տուները կ'ուտէք, ու Էդիպոս երևնալու համար ազօթքը կ'երկնցնէք. անոր համար աւելի դատապարտութիւն պիտի ընդունիք։ 15 – Վա՛յ ձեզի, կեղծաւոր դպիրներ ու փարիսեցիներ, որ ծով ու ցամաք կը պտըտիք մէկը նորահաւատ ընելու, ու երբ ըլլայ, զանիկայ ձեզմէ երկու անգամ աւելի գեհենի որդի կ'ընէք։ 16 – Վա՛յ ձեզի, կոյր առաջնորդներ, որ կ'ըսէք թէ Ով որ տաճարին վրայ երդում ընէ, բան մը չէ, բայց ով որ տաճարին մէջի ոսկին վրայ երդում ընէ, պարտաւոր կ'ըլլայ։ 17 – Ով յիմարներ ու կոյրեր, որը մեծ է, ոսկի՞ն թէ տաճարը որ կը սրբացնէ ոսկին։ 18 – Եւ թէ՝ Ով որ սեղանին վրայ երդում ընէ, բան մը չէ, բայց ով որ սեղանին վրայի պատարագին վրայ երդում ընէ, պարտաւոր կ'ըլլայ։ 19 – Յիմարներ ու կոյրեր, ո՞րը մեծ է, պատարա՞գը թէ սեղանը որ կը սրբացնէ պատարագը։ 20 – Ուստի ով որ սեղանին վրայ երդում ընէ, երդում կ'ընէ անոր վրայ և անոր վրայի ամէն բաներուն վրայ։ 21 – Եւ ով որ տաճարին վրայ երդում ընէ, երդում կ'ընէ անոր վրայ և անոր մէջ բնակողին վրայ։ 22 – Եւ ով որ երկինքի վրայ երդում ընէ, երդում կ'ընէ Աստուծոյ աթոռին վրայ և անոր վրայ նստողին վրայ։ 23 – Վա՛յ ձեզի, կեղծաւոր դպիրներ ու փարիսեցիներ, որ անանուխին ու սամիթին և չամանին տասանորդը կը վճարէք, ու կը

ձգէք օրէնքին ծանր ծանր բաները, դատաստանը և ողորմութիւնը ու հաւատքը. ասանք պէտք էր ընել, և զանանք չձգել։ 24 – Կոյր առաջնորդներ, որ մի՛ զուկը կը քամէք և ուղտը կը կլլէք։ 25 – Վա՛յ ձեզի, կեղծաւոր դպիրներ ու փարիսեցիներ, որ գաւաթին ու պնակին դրսի կողմը կը մաքրէք, ու ներսէն յափշտակութեամբ և *անիրաւութեամբ լեցուն են։ 26 – Կոյր փարիսեցի, առաջ գաւաթին ու պնակին ներսի կողմը մաքրէ, որպէս զի անոնց դրսի կողմն ալ մաքուր ըլլայ։ 27 – Վա՛յ ձեզի, կեղծաւոր դպիրներ ու փարիսեցիներ, որ կը նմանիք ծեփած գերեզմաններու, որոնք դրսէն գեղեցիկ կ'երևնան, և ներսէն մեռելներու ոսկորներով և ամէն կերպ պղծութիւնով լեցուն են։ 28 – Նոյնպէս դուք դրսէն մարդոց արդար կ'երևնաք, ու ներսէն կեղծաւորութեամբ և անօրէնութեամբ լեցուն էք։ 29 – Վա՛յ ձեզի, կեղծաւոր դպիրներ ու փարիսեցիներ, որ մարգարէներուն տապանները կը շինէք, և արդարներուն գերեզմանները կը զարդարէք։ 30 – Ու կ'ըսէք, Եթէ մեր Հայրերուն օրերը ըլլայինք, անոնց հետ մարգարէներուն արևանը մասնակից չէինք ըլլար։ 31 – Ուրեմն դուք ձեր վրայ կը վկայէք թէ անոնց զաւակներն էք՝ որ մարգարէները կը սպանեին։ 32 – Ո՛հ դուք ալ ձեր Հայրերուն չափը լեցուցէք։ 33-Օձեր, իժերու ծնունդներ, ի՞նչպէս պիտի փախչիք գեհենին դատապարտութենէն։ 34 – Ասոր համար ահա ես կը ղրկեմ ձեզի մարգարէներ և իմաստուններ ու դպիրներ, և անոնցմէ ձի՛ սպանէք ու խաչը հանէք, և ձի՛ քաղաքներուդ մէջ պիտի ծեծէք, ու քաղաքէ քաղաք հալածէք։ 35 – Որպէս զի երկրի վրայ թափուած բոլոր արդար արիւնը ձեր վրայ գայ, արդար Աբէլի արիւնէն մինչև Բարաքիայի որդւոյն Զաքարիայի արիւնը, զոր տաճարին ու սեղանին մէջտեղ սպաննեցիք։ 36 – Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Ա՛յս ամէն բաները պիտի գան այս ազգին վրայ։

37 – Ով Երուսաղէմ, Երուսաղէմ, որ մարգարէները կը սպաննէիր, ու քեզի ղրկուածները կը քարկոծէիր, քանի՛ անգամ քու տղաքներդ ժողվել ուզեցի, ինչպէս հաւը իր ձագերը թեւերուն տակ կը ժողվէ, և դուք չուզեցիք։ 38 – Ա՛յնա ձեր տունը ձեզի աւերակ պիտի մնայ։ 39 – Վասն զի ձեզի կ'ըսեմ որ ա՛լ տակէ հետև պիտի չտեսնէք զիս, մինչև ըսէք, Օրհնեալ է ան որ Տէրոջը անունովը կու գայ։

ԳԼ. ԻԴ

Եւ Յիսուս տաճարէն դուրս ելլելով կ'երթար, ու աշակերտները անոր քով գացին տաճարին շէնքերը իրեն ցուցնելու։ 2 – Եւ Յիսուս անոնց բսաւ, Չէ՞ք տեսներ այդ ամէն բաները. ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Պիտի չմնայ հոս քար քարի վրայ՝ որ չքակուի։

3 – Ու երբ անիկա Ձիթենեաց լեռը նստեր էր, աշակերտները իրեն եկան առանձին ու ըսին, Ըսէ մեզի, ե՞րբ պիտի ըլլան այդ բաները. և քու գալուստիդ ու աշխարհիս վերջին նշանը ի՞նչ պիտի ըլլայ։ 4 – Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ ու բսաւ անոնց, Զգուշ կեցէք, չըլլայ որ մէկը ձեզ խաբէ։ 5 – Վասն զի շատերը պիտի գան իմ անունովս ու ըսեն թէ Ես եմ Քրիստոսը, ու շատերը պիտի մոլորեցնեն։ 6 – Եւ պիտի լսէք պատերազմներ ու պատերազմներու լուրեր. զգոյշ կեցէք որ չխռովիք. վասն զի այն ամէն բաները պէտք է որ ըլլան, բայց դեռ վերջը չէ։ 7 – Վասն զի ազգ ազգի վրայ պիտի ելլէ, ու թագաւորութիւն թագաւորութեան վրայ, և տեղ տեղ սովեր ու մահտարաժամներ և երկրաշարժութիւններ պիտի ըլլան։ 8 – Բայց ասոնք ամէնը ցաւերուն սկիզբն են։ 9 – Ա՛յն ատեն ձեզ նեղութեան պիտի մատնեն և ձեզ պիտի սպաննեն, ու իմ անունս համար ամէն ազգերուն ատելի պիտի ըլլաք։ 10 – Եւ այն ատեն շատերը պիտի գայթակղին, ու միմեանք պիտի մատնեն և միմեանց պիտի ատեն։ 11 – Եւ շատ սուտ մարգարէներ պիտի ելլեն ու շատերը պիտի մոլորեցնեն. 12 – Եւ անօրէնութեան շատնալուն համար շատերուն սէրը պիտի պաղի։ 13 – Բայց ով որ մինչև վերջը համբերէ, անիկա պիտի ապրի։ 14 – Եւ արքայութեան այս աւետարանը

*Որաւ, անբարեխառնութեամբ

քովանդակ աշխարհի մէջ պիտի քարոզուի ըլլայ ազգերուն վկայութիւն ըլլալու, և անկէ ետև վերջը պիտի գայ։
15 – Ուստի երբ տեսնէք աւերմանքին պղծութիւնը՝ որ Դանիէլ մարգարէին ձեռքով բսուած է, թէ սուրբ տեղը կը կենայ· (ով որ կարդայ, թող հասկնայ·) 16 – Ա՚յն ատեն Հրէաստանի մէջ եղողները լեռները թող փախչին. 17 – Եւ ան որ տանիքին վրայ է, թող չիջնէ իր տունէն բան մը առնելու. 18 – Եւ ան որ արտին մէջ է, թող ետ չդառնայ իր հանդերձները առնելու։ 19 – Բայց վա՚յ այն օրերը յղի եղողներուն ու ծիծ տուղներուն։ 20 – Եւ աղօթք ըրէք որ ձեր փախչիլը ձմեռը չըլլայ, ոչ ալ շաբաթի օրը. 21 – Քանզի այն ատեն այնպիսի մեծ նեղութիւն պիտի ըլլայ, որու նմանը աշխարհի սկիզբէն մինչև հիմա եղած չէ, ոչ ալ պիտի ըլլայ։ 22 – Եւ եթէ այն օրերը չկրճնային, բնաւ մարմին մը պիտի չապրէր. բայց բնարեալներուն համար այն օրերը պիտի կրճնան։ 23 – Ա՚յն ատեն եթէ մէկը ձեզի ըսէ թէ Ա՚ն հա՛ հա՛ է Քրիստոսը կամ՝ հո՛ն, մի հաւատաք. 24 – Վ՚ասն զի սուտ Քրիստոսներ և սուտ մարգարէներ պիտի ելլեն, ու մեծ նշաններ և հրաշքներ պիտի ցուցնեն, որ եթէ կարելի է՝ բնարեալներն ալ մոլորեցնեն։ 25 – Ա՚հա ձեզի առաջուբնէ բսի։ 26 – Ուստի եթէ ձեզի բսեն թէ Ա՚հա անապատին մէջ է, մի ելլէք. Ա՚ՀԷ՝ նկերքին սենեակներուն մէջ է, մի հաւատաք։ 27 – Վ՚ասն զի ինչպէս փայլակը արևելքէն կ՚ելլէ ու մինչև արևմուտք կ՚երևնայ, այնպէս պիտի ըլլայ Որդւոյ մարդոյ գալուստը։ 28 – Քանզի ուր մեռած մարմին կայ, հոն պիտի ժողովուին արծիւները։
29 – Եւ շուտ մը այն նեղութեան օրերէն հառ արեգակը պիտի խաւարի, ու լուսինը իր լոյսը պիտի չտայ, և աստղերը երկինքէն պիտի կ՚իյնան, ու երկինքի զօրութիւնները պիտի շարժին։ 30 – Եւ այն ատեն Որդւոյ մարդոյ նշանը պիտի երևնայ երկինքի մէջ, ու այն ատեն երկրի բոլոր ազգերը կոծ պիտի ընեն, ու պիտի տեսնեն Որդին մարդոյ երկինքի ամպերուն վրայ եկած զօրութիւնով ու մեծ փառքով։ 31 – Եւ անոնք իր հրեշտակները պիտի ղրկէ մեծ ձայնի փողով, ու պիտի ժողվեն իր բնարեալները չորս հովերէն, երկինքի մէկ ծայրէն մինչև միւս ծայրը։
32 – Թզենիէն առակ մը սորվեցէք. որ երբ անոր ոստերը կը կակուղնան ու տերևները կը ցցուին, գիտէք թէ ամառը մօտ է։ 33 – Նմանպէս դուք երբ այս ամէն բաները տեսնէք, գիտցէք որ մօտ է դուռներուն քով։ 34 – Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի որ այս ազգը պիտի չանցնի մինչև այս ամէն բաները ըլլան։ 35 – Երկինք ու երկիր պիտի անցնին, բայց իմ խօսքերս բնաւ պիտի չանցնին։
36 – Իսկ այն օրուան և այն ժամուն համար մա՛րդ չգիտեր, ոչ ալ երկինքի *հրեշտակները, հապա միայն իմ Հայրս։ 37 – Բայց ինչպէս Նոյի օրերը եղան, Որդւոյ մարդոյ գալուստն ալ այնպէս պիտի ըլլայ։ 38 – Քանզի ինչպէս էին այն օրերը ջրհեղեղէն առաջ, կ՚ուտէին, կը խմէին, կին կ՚առնէին ու երկոն կուտային, մինչև այն օրը որ Նոյ տապանը մտաւ, 39 – Եւ չգիտցան՝ մինչև ջրհեղեղը եկաւ ու ամէնը վերցուց, Որդւոյ մարդոյ գալուստն ալ այնպէս պիտի ըլլայ։ 40 – Ա՚յն ատեն երկու հոգի արտի մէջ ըլլան, մէկը պիտի առնուի ու միւսը ձգուի. 41 – Երկու կին մէկ աղօրկի մէջ աղալու վրայ դառնան, մէկը պիտի առնուի ու միւսը ձգուի։
42 – Ուրեմն արթուն կեցէք, վասն զի չէք գիտեր թէ ո՛ր ժամուն ձեր Տէրը կու գայ։ 43 – Բայց զայս գիտցէք, որ եթէ տանուտէրը գիտնար թէ գիշերո՛ւան ո՛ր պահուն գողը կու գայ, արթուն կը կենար և թող չէր տար որ իր տունը ծակեն։ 44 – Անոր համար դուք ալ պատրաստ կեցէք, քանզի Որդին մարդոյ կու գայ այնպիսի ժամու մէջ՝ որ դուք չէք կարծեր։ 45 – Ուստի ո՞վ է այն հաւատարիմ ու խոհեմ ծառան՝ զոր իր տէրը իր ծառաներուն վրայ դրաւ, որպէս զի ատենին անոնց կերակուր տայ։ 46 – Երանի՛ է այն ծառային, զոր իր տէրը եկած ատեն այնպէս գրած պիտի գտնէ։ 47 – Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի որ իր բոլոր ունեցածին վրայ պիտի կեցնէ զանիկա։ 48 – Հապա

*Յոյն. հրեշտակները, և ոչ Որդին

եթէ այն չար ծառան իր սրտին մէջ ըսէ, Իմ տէրս իր գալը կ՚ուշացնէ, 49 – Եւ սկսի իր ծառայակիցները ծեծել, ու գինովներուն հետ ուտել ու խմել, 50 – Ա՚յն ծառային տէրը պիտի գայ *անդիտէն օր մը՝ որ չ՚ապասեր, և *անդիտէն ժամ մը՝ որ չգիտեր, 51 – Եւ զանիկա մէջտեղէն պիտի կտրէ, ու անոր բաժինը կեղծաւորներուն հետ պիտի դնէ. Հոն պիտի ըլլայ լալ ու ակռաներ կրճտել։

Գլ. ԻԵ

Ա՚յն ատեն երկինքի թագաւորութիւնը պիտի նմանի տասը կոյսերու, որոնք իրենց լապտերները առնելով փեսան դիմաւորելու ելան։ 2 – Ասոնցմէ հինգը իմաստուն էին, և հինգը յիմար։ 3 – Յիմարները առին իրենց լապտերները, ու իրենց հետ իւղ չառին. 4 – Բայց իմաստուններն իրենց լապտերներուն հետ անօթներով իւղ ալ առին։ 5 – Եւ երբ փեսան ուշացաւ, ամէնն ալ թմրեցան ու քնացան։ 6 – Եւ կէսգիշերին ձայն մը եղաւ, Ա՚հա փեսան կու գայ. դանիկա դիմաւորելու ելէք։ 7 – Ա՚յն ատեն բոլոր կոյսերը ելան ու իրենց լապտերները շիտակեցին։ 8 – Եւ յիմարները բսին իմաստուններուն, Տուէք մեզի ձեր իւղէն, վասն զի մեր լապտերները մոլորելու վրայ են։ 9 – Պատասխան տուին իմաստունները ու բսին, Չըլլայ որ մեզի ու ձեզի չբաւականանայ, այլ յառէք ծախողներուն գացէք և գնեցէք ձեզի համար։ 10 – Երբ անոնք գացին գնելու, փեսան եկաւ, ու պատրաստ եղողները անոր հետ հարսնիքը մտան, և դուռը գոցուեցաւ։ 11 – Յետը միւս կոյսերը եկան ու բսին, Տէր, Տէր, բաց մեզի։ 12 – Բայց անիկա պատասխան տուաւ ու բսաւ, Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի թէ չեմ ճանչնար։ 13 – Ուրեմն արթուն կեցէք, վասն զի ո՛չ օրը գիտէք և ո՛չ *ժամը։
14 – Քանզի ինչպէս օտար երկիր գացող մարդ մը կանչեց իր ծառաները, և իր ունեցածը անոնց յանձնեց։ 15 – Մէկուն տուաւ հինգ տալանդ, ու մէկուն՝ երկուք, և մէկուն՝ մէկ, ամէն մէկուն իր կարողութեանը չափ, ու անմիջապէս ճամբայ ելաւ։ 16 – Եւ ան որ հինգ տալանդը առած էր, գնաց անոնցմով գործ տեսաւ, և ուրիշ հինգ տալանդ շահեցաւ։ 17 – Նմանապէս ան որ երկուքը՝ – ՚ն էր, ուրիշ երկուք ալ շահեցաւ։ 18 – Իսկ ան որ մէկը առած էր, գնաց գետինը փորեց, ու իր տէրոջը տակը պահեց։ 19 – Շատ ժամանակէ ետև այն ծառաներուն տէրը եկաւ, և անոնցմէ հաշիւ ուզեց։ 20 – Եւ հինգ տալանդը առնողը եկաւ՝ ուրիշ հինգ տալանդ ալ բերաւ, ու բսաւ, Տէր, հինգ տալանդ յանձնեցիր ինծի, ահա ուրիշ հինգ տալանդ *ա՚նոնց վրայ շահեցայ։ 21 – Ըսաւ անոր իր տէրը, Ապրիս, բարի ու հաւատարիմ ծառայ. դուն որ քիչ բանին մէջ հաւատարիմ եղար, քեզ շատ բաներու վրայ պիտի կեցնեմ. մտիր քու տէրոջդ ուրախութեանը մէջ։ 22 – Երկու տալանդը առնողն ալ եկաւ ու բսաւ, Տէր, երկու տալանդ յանձնեցիր ինծի, ահա ուրիշ երկու տալանդ *ա՚նոնց վրայ շահեցայ։ 23 – Ըսաւ անոր իր տէրը, Ապրիս, բարի ու հաւատարիմ ծառայ. դուն որ քիչ բանին մէջ հաւատարիմ եղար, քեզ շատ բաներու վրայ պիտի կեցնեմ. մտիր քու տէրոջդ ուրախութեանը մէջ։ 24 – Մէկ տալանդը առնողն ալ եկաւ ու բսաւ, Տէր, գիտէի որ դուն խիստ մարդ մըն ես, չսերմնած տեղէդ կը հնձես ու չցանած տեղէդ կը ժողվես։ 25 – Ուստի վախնալով գացի քու տալանդդ գետինն տակ պահեցի. *ա՚հա քուկդ քեզի։ 26 – Պատասխան տուաւ անոր տէրը ու բսաւ անոր, Չար և ծոյլ ծառայ, գիտէիր որ չսերմնած տեղէս կը հնձեմ ու չցանած տեղէս կը ժողվեմ. 27 – Ուրեմն պէտք էր քովի որ իմ տուածս տոկոսաւորներուն տայիր, որպէս զի եկած ատենս շահովը առնէի իմս։ 28 – Ա՚ռ տալանդը տակէ տալանդը, ու տասը տալանդ ունեցողին տուէք։ 29 – Վ՚ասն զի ամէն ունեցողին պիտի տրուի, ու պիտի աւելնայ, և չունեցողին ունեցածն ալ անկէ պիտի առնուի։ 30 – Եւ այդ անպիտան ծառան դուրսի խաւարը հանեցէք. հոն պիտի ըլլայ լալ ու ակռաներ կրճտել։
31 – Ու երբ Որդին մարդոյ իր փառքովը գայ, և բոլոր †սուրբ հրեշտակ-

*Յոյն. ժամը, որուն մէջ Որդին մարդոյ կու գայ· †Յոյն չսուրբ։

Նեերը իրեն հետ, այն ատեն իր փառաց աթոռը պիտի նստի. 32 – Եւ անոր առջեւ պիտի ժողովուին բոլոր ազգերը, ու զանոնք իրարմէ պիտի զատէ, ինչպէս հովիւ մը ոչխարները այծերէն կը զատէ. 33 – եւ ոչխարները իր աջ կողմը պիտի կայնեցնի, ու այծերը ձախ կողմը։

34 – Այն ատեն Թագաւորը իր աջ կողմը եղողներուն պիտի բսէ, Եկէք, իմ Հօրս օրհնածները, աշխարհի սկիզբէն ձեզի համար պատրաստուած թագաւորութիւնը ժառանգեցէք. 35 – Վասն զի անօթի եղայ, և ինծի ուտելիք տուիք. ծարաւեցայ, ու ինծի խմցուցիք. օտարական էի, և զիս ներս առիք. 36 – Մերկ էի, և զիս հագուեցուցիք. հիւանդ էի, ու ինծի տես եղաք. բանտի մէջ էի, և ինծի եկաք։ 37 – Այն ատեն արդարները անոր պատասխան պիտի տան ու բսեն, Տէր, ե՞րբ քեզ անօթի եղած տեսանք ու կերակրեցինք, կամ ծարաւած՝ ու խմցուցինք. 38 – ե՞րբ քեզ օտարական տեսանք և ներս առինք, կամ մերկ՝ ու հագուեցուցինք. 39 – ե՞րբ քեզ հիւանդ կամ բանտի մէջ տեսանք, ու քեզի եկանք։ 40 – Եւ Թագաւորը պատասխան տալով պիտի բսէ անոնց, Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Որովհետեւ այս իմ եղբայրներուս ամենէն պզտիկներէն մէկուն բրիք, ինծի բրիք։

41 – Այն ատեն ձախ կողմը եղողներուն ալ պիտի բսէ, Մեկնի՛ գացէք ինծմէ, անիծեալներ, յաւիտենական կրակին մէջ՝ որ պատրաստուած է Սատանային ու իր հրեշտակներուն։ 42 – Վասն զի անօթի եղայ, և ինծի ուտելիք չտուիք. ծարաւեցայ, ու ինծի չխմցուցիք. 43 – Օտարական էի, և զիս ներս չառիք. մերկ էի, և զիս չհագուեցուցիք. հիւանդ ու բանտի մէջ էի, և ինծի տես չեկաք։ 44 – Այն ատեն անոնք ալ պատասխան պիտի *տան ու բսեն, Տէր, ե՞րբ տեսանք քեզ անօթեցած, կամ ծարաւած, կամ օտարական, կամ մերկ, կամ հիւանդ, կամ բանտի մէջ, ու քեզի սպասաւորութիւն չբրինք։ 45 – Այն ատեն պատասխան պիտի տայ անոնց ու բսէ, Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Որովհետեւ ասոնց ամենէն պզտիկներէն մէկուն չբրիք, ինծի ալ չբրիք։

*Ոմանք, տան անոր

46 – Եւ ասոնք պիտի երթան յաւիտենական տանջանքը, իսկ արդարները՝ յաւիտենական կեանքը։

ԳԼ. ԻԶ

Ու երբ Յիսուս լմնցուց այս բոլոր խօսքերը, բսաւ իր աշակերտներուն, 2 – Գիտէք որ երկու օրէն Եւս զատիկ կ'ըլլայ, և Որդին մարդոյ կը մատնուի խաչը հանելու։

3 – Այն ատեն քահանայապետները ու դպիրները և ժողովուրդին ծերերը ժողովեցան քահանայապետին սրահը, որուն անունը Կայիափա էր. 4 – Ու խորհուրդ բրին որ նենգութեամբ բռնեն Յիսուսը ու մեռցնեն։ 5 – Բայց կ'ըսէին թէ Ոչ տօնին ատենը, որպէս զի ժողովուրդին մէջ խռովութիւն չըլլայ։

6 – Ու երբ Յիսուս Բեթանիա էր, բորոտ Սիմոնի տունը, 7 – Կին մը եկաւ անոր՝ որ ունէր ծանրագին խունկի շիշ մը, և թափեց անոր գլխուն վրայ՝ երբ անիկա սեղան նստած էր։ 8 – Եւ անոր աշակերտները տեսնելով՝ դժուարեցան ու բսին, Ինչո՞ւ այս կորուստը ըլլայ. 9 – Վասնզի այդ խունկը կրնար սուղ գնով ծախուիլ, ու աղքատներուն տրուիլ։ 10 – Եւ Յիսուս իմանալով՝ բսաւ անոնց, Ինչո՞ւ անհանգիստ կ'ընէք կինը. քանզի ատիկա բարի գործ մը գործեց ինծի։ 11 – Վասն զի աղքատները միշտ ատեն ձեզի հետ ունիք, բայց զիս միշտ ատեն չունիք։ 12 – Վասն զի ատիկա որ այդ խունկը իմ մարմինիս վրայ թափեց, իմ թաղումիս համար բրաւ։ 13 – Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի Թէ Ինչոր աշխարհի մէջ՝ ամբ որ այս աւետարանը քարոզուի, ատոր բրածն ալ պիտի խօսուի՝ իրեն յիշատակ ըլլալու համար։

14 – Այն ատեն տասներկուքէն մէկը, որ Յուդա Իսկարիովտացի կ'բսուէր, գնաց քահանայապետներուն ու բսաւ, 15 – Ի՞նչ կ'ուզէք ինծի տալ, ու ես ձեզի մատնեմ զանիկա. և անոնք երեսուն արծաթի *խոստացան անոր։ 16 – Եւ անկէ եւս պատեհութիւն մը կը փնտռէր, որպէս զի զանիկա մատնէ անոնց։

17 – Եւ բաղարջակերաց առաջին օրը աշակերտները Յիսուսի եկան ու

*Կամ, կշռեցին

անոր բսին, Ո՞ւր կ'ուզես որ քեզի պատրաստենք՝ զատիկը ուտելու համար։ 18 – Եւ անիկա բսաւ, Գացէք քաղաքը այս ինչ մարդուն ու բսէք անոր, Վարդապետը կ'բսէ, Ժամանակս մօտ է. աշակերտներուս հետ մէկտեղ քու քովդ պիտի բնեմ զատիկը։ 19 – Աշակերտներն ալ բրին ինչպէս Յիսուս իրենց հրաման բրաւ, ու պատրաստեցին զատիկը։

20 – Ու երբ իրիկուն եղաւ, տասներկուքին հետ սեղան նստաւ։ 21 – Եւ քանի որ կ'ուտէին, բսաւ, Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի որ ձեզմէ մէկը զիս պիտի մատնէ։ 22 – Ու շատ արտմեցան, և անոնցմէ ամէն մէկը սկսաւ բսել անոր, Տէր, միթէ ե՞ս եմ։ 23 – Անիկա պատասխան տուաւ ու բսաւ, Ան որ ինծի հետ իր ձեռքը պնակը խոթեց, նոյնը պիտի մատնէ զիս։ 24 – Ցիրաւի Որդին մարդոյ կ'երթայ, ինչպէս գրուած է իրեն համար. բայց վա՛յ այն մարդուն, որուն ձեռքով Որդին մարդոյ կը մատնուի. աղէկ էր այն մարդուն որ ծնած չըլլար։ 25 – Պատասխան տուաւ Յուդա որ զանիկա պիտի մատնէր՝ ու բսաւ, Վարդապետ, միթէ ե՞ս եմ։ բսաւ անոր, Դուն ըսիր։

26 – Եւ քանի որ անոնք կ'ուտէին, Յիսուս հաց առաւ, օրհնեց ու կտրեց, և տուաւ աշակերտներուն ու բսաւ, Առէք, կերէք, այս է իմ մարմինս։ 27 – Եւ գաւաթը առաւ, գոհացաւ, ու տուաւ անոնց և բսաւ, Ամենգ ալ խմեցէք ասկէ. 28 – Վասն զի ատիկա է իմ արիւնս նոր ուխտի, որ շատերու համար կը թափուի մեղքերու թողութեան համար։ 29 – Բայց կ'ըսեմ ձեզի, Ասկէ եւս արթին բերքէն բնաւ պիտի չխմեմ մինչև այն օրը՝ երբ ձեզի հետ զանիկա նոր խմեմ իմ Հօրս թագաւորութեանը մէջ։

30 – Եւ օրհնութիւն մը երգելէ եւս Ձիթենեաց լեռը ելան։ 31 – Այն ատեն Յիսուս բսաւ անոնց, Դուք ամենգ այս գիշեր իմ վրայովս պիտի գայթակղիք. վասն զի գրուած է Թէ Հովիւը պիտի զարնեմ, ու հօտին ոչխարները պիտի ցրուին։ 32 – Բայց յարութիւն առնելէս եւս ձեզմէ առաջ Գալիլեա պիտի երթամ։ 33 – Պատասխան տուաւ Պետրոս ու բսաւ անոր, Թէպէտ ամենն ալ քու վրայովդ գայթակղին, բայց ես բնաւ պիտի չգայթակղիմ։ 34 – Բսաւ անոր Յիսուս, Ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի, Այս գիշեր դեռ հաւը չխօսած՝ երեք անգամ պիտի ուրանաս։ 35 – Բսաւ անոր Պետրոս, Թէև քեզի հետ մեռնելս ալ ըլլամ, բնաւ քեզ պիտի չուրանամ. այսպէս կ'ըսէին նաև ամէն աշակերտները։

36 – Այն ատեն Յիսուս անոնց հետ ատեղ մը եկաւ որուն անունը Գեթսեմանի էր, ու բսաւ աշակերտներուն, Նստեցէք մինչև որ ես երթամ հոն աղօթք բնեմ։ 37 – Եւ իրեն հետ առնելով Պետրոսը ու Զերեդէոսի երկու որդիները, սկսաւ տրտմիլ ու վշտանալ։ 38 – Այն ատեն բսաւ անոնց, Իմ անձս մեռնելու չափ տրտում է. հոս կեցէք և ինծի հետ արթուն մնացէք։ 39 – Ու քիչ մը առաջ երթալով իր երեսին վրայ ինկաւ և աղօթք բրաւ՝ բսելով, Ով Հայր իմ, եթէ կարելի է, թող այս գաւաթը ինծմէ անցնի. բայց ոչ թէ ինչպես ես կ'ուզեմ, հապա ինչպես դուն։ 40 – Եւ եկաւ աշակերտներուն ու զանոնք քնացած գտաւ, և բսաւ Պետրոսի, Այդպէս մէկ ժամ ալ չկրցա՞ք ինծի հետ արթուն կենալ։ 41 – Արթուն կեցէք և աղօթք բրէք, որպէս զի փորձութեան մէջ չմտնէք. հոգին յօժար է, բայց մարմինը տկար։ 42 – Դարձեալ երկրորդ անգամ գնաց աղօթք բրաւ՝ բսելով, Ով Հայր իմ, եթէ անկարելի է որ այս գաւաթը ինծմէ անցնի առանց անկէ խմելու, թող քու կամքդ ըլլայ։ 43 – Եւ եկաւ զանոնք նորէն քնացած գտաւ, վասն զի աչքերնին ծանրացած էր։ 44 – Եւ թողուց զանոնք, ու նորէն գնաց երրորդ անգամ աղօթք բրաւ՝ նոյն խօսքը բսելով։ 45 – Այն ատեն եկաւ իր աշակերտներուն ու բսաւ անոնց, Ասկէ եւս քնացէք ու հանգչեցէք. ահա ժամը հասաւ, և Որդին մարդոյ մեղաւորներուն ձեռքը կը մատնուի։ 46 – Ելէք ասկէ երթանք. ահա մատնեցաւ անիկա որ զիս պիտի մատնէ։

47 – Եւ դեռ անիկա զրոյց որ կը խօսէր, ահա Յուդա, տասներկուքէն մէկը, եկաւ, և իրեն հետ շատ բազմութիւն՝ սուրերով ու բիրերով, քահանայապետներէն և ժողովուրդին ծերերէն։ 48 – Եւ զանիկա մատնողը

անանց նշան մը տուեր էր՝ ըսելով, Ով որ ես Համբուրեմ՝ ան է, բռնեցէք զանիկա։ 49 – Եւ շուտ մը Յիսուսի մօտենալով՝ ըսաւ, Ողջոյն քեզ, վարդապետ, ու համբուրեց զանիկա։ 50 – Եւ Յիսուս ըսաւ անոր, Ընկեր, ինչո՞ւ համար եկար դուն. այն ատեն մօտեցան, ձեռք զարկին Յիսուսի, ու բռնեցին զանիկա։ 51 – Եւ ահա Յիսուսի հետ եղողներէն մէկը ձեռքը երկնցուց և իր սուրը հանելով՝ զարկաւ քահանայապետին ծառային, և անոր ականջը մէկդի հանեց։ 52 – Ա֊ի ատեն Յիսուս ըսաւ անոր, Սուրդ իր տեղը դարձուր, վասն զի ամէն սուր առնողները սրով պիտի կորսուին։ 53 – Կը կարծես թէ չե՞մ կրնար հիմա իմ Հօրս աղաչել, և ինծի հազիւ տասներկու *գունդէն աւելի հրեշտակներ։ 54 – Բայց ի՞նչպէս պիտի կատարուին գիրքերը, թէ պէտք է այսպէս ըլլայ։

55 – Ա֊ի ատեն Յիսուս ըսաւ այն բազմութեանը, Իբր թէ աւազակի՞ վրայ ելլած սուրերով ու բիրերով գիս բռնելու.ամէն օր տաճարին մէջ ձեզի հետ կը նստէի ու կը սորվեցնէի, և զիս չբռնեցիք։ 56 – Բայց այս ամէն բաները եղան, որպէս զի կատարուին մարգարէներուն գիրքերը։ Ա֊ի ատեն բոլոր աշակերտները թողուցին զանիկա ու փախան։

57 – Եւ անոնք որ Յիսուսը բռնեցին, Կայիափա քահանայապետին տարին, ուր դպիրները ու ծերերը ժողովեր էին։ 58 – Եւ Պետրոս հեռուանց անոր հետևէն գնաց մինչև քահանայապետին դատիճը, ու ներս մտաւ ապտաւորներուն հետ նստաւ որպէս զի վերջը տեսնէ։ 59 – Իսկ քահանայապետները ու ծերերը և բոլոր ժողովը Յիսուսի դէմ սուտ վկայութիւն մը կը փնտռէին, որպէս զի զանիկա մեռցնեն. 60 – Ու չգտան. թէև շատ սուտ վկաներ ալ եկան, բայց չգտան. հոգը երկու սուտ վկայ եկան, 61 – Ու ըսին Թէ Ա֊իկա ըսաւ, Ես կրնամ Ա֊ատուծոյ տաճարը քակել, և զանիկա երեք օրուան մէջ շինել։ 62 – Եւ քահանայապետը ոտք ելլելով՝ ըսաւ անոր, Պատասխան մը չե՞ս տար. ի՞նչ կը վկայեն ատոնք քեզի դէմ։

63 – Եւ Յիսուս լուռ կը կենար։ Քահանայապետը տուաւ ըսաւ անոր, Կենդանի Ա֊ատուծով քեզ կ'երդմնցնեմ որ մեզի ըսես, Թէ դո՞ն ես Քրիստոս Որդին Ա֊ատուծոյ։ 64 – Ըսաւ անոր Յիսուս, Դուն ըսիր. բայց կ'ըսեմ ձեզի, Ա֊ահէ հետև պիտի տեսնէք Որդին մարդոյ Զօրութեան աջ կողմը նստած, ու երկինքի ամպերուն վրայ գալած։ 65 – Ա֊ի ատեն քահանայապետը իր հանդերձները պատռեց ու ըսաւ, Հայհոյութիւն ըրաւ. ալ ի՞նչ պէտք են մեզի վկաներ. ահա հիմա լսեցիք սուրբ հայհոյութիւնը։ 66 – Ձեզի ի՞նչպէս կ'երեւնայ. անոնք պատասխան տուին ու ըսին, Մահապարտ է։ 67 – Ա֊ի ատեն անոր երեսը թքեցին, ու բռունցով ձեծեցին զանիկա. ոմանք ալ ապտակ զարնելով ըսին, 68 – Մարգարէացիր մեզի, դուն Քրիստոս, ո՞վ է ան որ քեզի զարկաւ։

69 – Իսկ Պետրոս դուրսը գաւիթը նստեր էր, և աղախին մը եկաւ անոր ու ըսաւ, Դուն ալ Գալիլեացի Յիսուսի հետ էիր։ 70 – Բայց անիկա ամէնուն առջև ուրացաւ ու ըսաւ, Չեմ գիտեր դուն ի՞նչ կը խօսիս։ 71 – Ու երբ դուռը ելաւ, ուրիշ աղջիկ մը զանիկա տեսաւ, և հոն եղողներուն ըսաւ, Ա֊իկա ալ Յիսուս Նազովրեցիի հետ էր։ 72 – Եւ Պետրոս նորէն երդում ընելով ուրացաւ, Թէ Ես այն մարդը չեմ ճանչնար։

73 – Ու քիչ մը ատենէն հոն եղողները եկան և ըսին Պետրոսի, Արդարև դուն ալ անոնցմէ ես, վասն զի քու ըրածդդ ալ քեզ յայտնի կ'ընէ։ 74 – Ա֊ի ատեն սկսաւ անիծել ու երդում ընել՝ ըսելով Թէ Ես այն մարդը չեմ ճանչնար. և իսկոյն հաւ խօսեցաւ։ 75 – Եւ Պետրոս միտքը բերաւ Յիսուսի խօսքը զոր իրեն ըսեր էր Թէ Դեռ հաւ չխօսած՝ երեք անգամ պիտի ուրանաս զիս. ու դուրս ելլելով դառնապէս լացաւ։

Գլ. ԻԷ

Երբ առաւօտ եղաւ, բոլոր քահանայապետները ու ժողովուրդին ծերերը Յիսուսի դէմ խորհուրդ ըրին որ զանիկա մեռցնեն։ 2 – Եւ կապելով զանիկա տարին, ու Պոնտացի Պիղատոս կուսակալին ձեռքը տուին։

3 – Ա֊ի ատեն Յուդա, որ զանիկա մատնեց, տեսնելով Թէ դատապարտուեցաւ, զղջալ եկաւ, ու երեսուն արծաթի հատ դարձուց քահանայապետներուն և ծերերուն, 4 – Ու ըսաւ, Մեղայ, որ անմեղ արիւն մատնեցի. և անոնք ըսին, Մեզի ի՞նչ, դուն նայէ։ 5 – Եւ արծաթի տաճարին մէջ ձգեց ու դուրս ելաւ, և գնաց ինքզինք խեղդեց։ 6 – Քահանայապետներն ալ արծաթի առնելով ըսին, Արժան չէ սակայն *կորբանին մէջ դնել, վասն զի արեան գին է։ 7 – Ուստի խորհուրդ ըրին, և անով բրուտին արտ ծախու առին՝ օտարներու գերեզմանատուն ըլլալու համար։ 8 – Ա֊ի պատճառաւ այն արտը Արեան արտ բռնեցաւ մինչև այսօր։ 9 – Ա֊ի ատեն կատարուեցաւ †Երեմիա մարգարէին ձեռքով ըսուած խօսքը, Եւ առին երեսուն արծաթի, գին կարուածին գինը, զոր Իսրայէլի որդիներէն մ֊ոտ գին կարծեցին, 10 – Ու տուին զանիկա բրուտին արտին, ինչպէս ինծի հրամայեց Տէրը։

11 – Եւ Յիսուս կուսակալին առջև կայնեցաւ. և կուսակալը հարցուց անոր ու ըսաւ, Հրէից թագաւորը դո՞ւն ես։ Եւ Յիսուս ըսաւ անոր, Դուն կ'ըսես։ 12 – Ու քահանայապետներէն և ծերերէն ամբաստանուած ատենը բնաւ պատասխան մը չտուաւ։ 13 – Ա֊ի ատեն Պիղատոս ըսաւ անոր, Չե՞ս լսեր Թէ ո՛րչափ քեզի դէմ կը վկայեն ատոնք։ 14 – Եւ անոր բան մը պատասխան չտուաւ, մինչև շատ զարմացաւ կուսակալը։

15 – Բայց կուսակալը սովորութիւն ունէր որ տօնին ատենը կապուած մը արձակէր ժողովուրդին, ով որ ուզէին։ 16 – Ա֊ի ատեն Բարաբբա անունով երեւելի բանտարկեալ մը ունէին։ 17 – Երբ ժողովուեցան, ըսաւ անոնց Պիղատոս, Ո՞րը կ'ուզէք որ ձեզի արձակեմ. Բարաբբա՞ Թէ Յիսուսը՝ որ Քրիստոս կ'ըսուի։ 18 – Գիտեր Թէ նախանձի համար մատնեցին զանիկա։

19 – Ու երբ անիկա աթոռին նստեր էր, անոր կինը հետ դրկեց անոր ու ըսաւ, Դուն այն արդարին հետ բան մը չունենաս, վասն զի այսօր երազիս մէջ շատ դիպուածներ անցան գլխէս անոր համար։

20 – Բայց քահանայապետները և ծերերը ժողովուրդը համոզեցին որ Բարաբբան խնդրեն ու Յիսուսը կորցնեն։ 21 – Պատասխան տուաւ կուսակալը ու ըսաւ անոնց, Ա֊յս երկուքէն ո՞րը կ'ուզէք որ ձեզի արձակեմ. և անոնք ըսին, Բարաբբան։ 22 – Ըսաւ անոնց Պիղատոս, Հապա ի՞նչ բնեմ Յիսուսը, որ Քրիստոս կ'ըսուի։ 23 – Ա֊իններն ալ ըսին անոր, Թող խաչուի. և կուսակալը ըսաւ, Բայց ի՞նչ չար գործ ըրաւ. և անոնք ա֊ո աւելի կ'ազազակէին ու կ'ըսէին, Թող խաչուի։ 24 – Եւ Պիղատոս տեսնելով որ օգուտ մը չըլլար, հապա աւելի խռովութիւն կ'ըլլայ, ջուր առաւ, ձեռքերը լուաց ժողովուրդին առջև ու ըսաւ, Ես այդ արդարին արիւնէն անպատրաստ եմ. գուք մտածեցէք։ 25 – Եւ բոլոր ժողովուրդը պատասխան տալով ըսաւ, Անոր արիւնը մեր վրայ ու մեր որդիներուն վրայ ըլլայ։ 26 – Ա֊ի ատեն Բարաբբան արձակեց անոնց, և Յիսուսը ձեծելով անոնց ձեռքը տուաւ որպէս զի խաչուի։

28 – Ա֊ի ատեն կուսակալին զինուորները պալատին ներսը տարին Յիսուսը, ու բոլոր գնդապետին գունդը անոր վրայ ժողվեցին. 28 – Եւ զանիկա մերկացնելով կարմիր վերարկու մը հագցուցին անոր։ 29 – Ու փուշերէ պսակ մը հիւսելով՝ անոր գլուխը դրին, ու եղէգ մը անոր աջ ձեռքը. և անոր առջև ծունկի վրայ գալով ծաղր կ'ընէին զանիկա, ու կ'ըսէին, Ողջոյն քեզ, Հրէից թագաւոր։ 30 – Եւ թքնելով անոր վրայ՝ եղէգը կ'առնէին ու անոր գլուխը կը ձեձէին։ 31 – Ու երբ ծաղր ըրին զանիկա, վերարկուն վրայէն հանեցին ու իր հանդերձները հագցուցին անոր և տարին զանիկա խաչը հանելու։

32 – Եւ դուրս ելլելով Կիւրենացի մարդ մը գտան Սիմոն անունով, զանիկա պահակ բռնեցին որպէս զի անոր խաչը վերցնէ։ 33 – Ու եկան Գողգոթա րսուած տեղը, որ է գանկի տեղ. 34 – Եւ լեղիով խառնուած քացախ տուին անոր որպէս զի խմէ. ու երբ համը առաւ, խմել չեր ուզեր։ 35 – Եւ զանիկա խաչը հանելով, անոր հանդերձները վիճակով բաժնեցին. [որպէս զի մարգարէին ըսուածը կատարուի, Իմ հանդերձներս իրենց մէջ

*Յոան. Լեզեանէն

*Ա֊յինքն, տաճարին գանձանակը

†Ո՞ման ըսուին Երեմիա

բաժնեցին, և իմ պատմուճանիս վրայ վիճակ ձգեցին։ 36 – Ու նստեր պահէին զիս հոն։ 37 – Եւ անոր գլխուն վրայ իր յանցանքը գրուած դրին, թէ Այսիկա է Յիսուս, Հրէից թագաւորը։ 38 – Անկէ առեր անոր հետ երկու աւազակ խաչեցան, մէկը՝ անոր աջ կողմէն, ու մէկը ձախ կողմէն։

39 – Եւ անոնք որ կ՚անցնէին կը հայհոյէին անոր, գլուխնին կը շարժէին, 40 – Ու կ՚ըսէին, Դուն որ տաճարը կը քակէիր և երեք օրուան մէջ կը շինէիր, ինքզինդ ազատէ. եթէ Աստուծոյ Որդին ես, իջիր այդ խաչէն։ 41 – Նոյնպէս ալ քահանայապետները դպիրներուն ու ծերերուն հետ ծաղր ընելով՝ կ՚ըսէին, 42 – Ուրիշները ազատեց, ինքզինք չկրնար ազատել. եթէ Իսրայէլի թագաւոր է, թող հիմա իջնէ խաչէն, և իրեն հաւատանք։ 43 – Աստուծոյ յուսացեր է, հիմա թող փրկէ զանիկա՝ եթէ կ՚ուզէ զանիկա. վասն զի ըսաւ, թէ Ես Որդի Աստուծոյ եմ։ 44 – Իրեն հետ խաչուած աւազակներն ալ նոյնպէս կը նախատէին զանիկա։

45 – Եւ վեցերորդ ժամէն մինչև իններորդ ժամը բոլոր երկրին վրայ խաւար եղաւ։ 46 – Եւ ժամը իններն առին Յիսուս մեծ ձայնով աղաղակեց ու ըսաւ, Էլի, Էլի, լ՚ամա սաբաքթանի. որ ըսել է՝ Աստուած իմ, Աստուած իմ, ինչո՞ւ զիս թողուցիր։ 47 – Անոնցմէ ոմանք, որ հոն կայներ էին, երբ լսեցին՝ կ՚ըսէին, Այսիկա Եղիան կը կանչէ։ 48 – Եւ շուտ մը անոնցմէ մէկը վազեց սպունգ մը առաւ՝ քացախով լեցուց, ու եղէգի մը ծայրովը տուաւ անոր որպէս զի խմէ։ 49 – Ու միւսները կ՚ըսէին, Թող ըլլայ, տեսնենք թէ Եղիա կու գայ՞ զանիկա ազատելու։

50 – Եւ Յիսուս գոռալով մեծ ձայնով աղաղակեց, ու հոգին աւանդեց։

51 – Եւ ահա տաճարին վարագոյրը վերէն վար երկու բաժնուեցաւ, ու երկիրը շարժեցաւ, և քարերը պատուեցան։ 52 – Եւ գերեզմանները բացուեցան, ու շատ սուրբ ննջեցեալներու մարմիններ յարութիւն առին, 53 – Եւ գերեզմաններէն ելան անոր յարութենէն ետև, մտան սուրբ քաղաքը ու շատերու երեցան։

54 – Բայց հարիւրապետը և անոր հետ Յիսուսը պահողները, երբ տեսան երկրաշարժը ու եղած բաները, շատ վախցան ու ըսին, Արդարև սոսկա Որդի Աստուծոյ էր։

55 – Եւ հոն շատ կիներ կային որոնք հեռուէն կը նայէին, որոնք Գալիլեայէ Յիսուսի հետևէն եկան՝ իրեն ծառայութիւն ընելու. 56 – Որոնց մէջ էր Մարիամ Մագդաղենացի և Յակոբոսի ու Յովսէսի մայրը Մարիամ և Զեբեդէոսի որդիներուն մայրը։

57 – Ու երբ իրիկուն եղաւ, Արիմաթիայէ Հարուստ մարդ մը եկաւ, որուն անունը Յովսէփ էր, որ ինքն ալ Յիսուսի աշակերտ էր։ 58 – Անիկա Պիղատոսի քով երթալով Յիսուսի մարմինը խնդրեց. այն ատեն Պիղատոս հրաման ըրաւ որ մարմինը տրուի։ 59 – Եւ Յովսէփ մարմինը առաւ, մաքուր կտաւով պատնեց, 60 – Ու դրաւ իր նոր գերեզմանին մէջ՝ զոր քարէ փորած էր. և գերեզմանին դուռը մեծ քար մը գլորելով գնաց։ 61 – Եւ հոն էր Մարիամ Մագդաղենացի և միւս Մարիամը՝ գերեզմանին դիմաց նստած։

62 – Եւ հետևեալ օրը, որ ուրբաթէն ետև էր, քահանայապետները ու փարիսեցիները ժողովուեցան Պիղատոսի քով, 63 – Ու ըսին, Տէր, կը յիշենք որ այն մոլորեցուցիչը իր կենդանութեան ատեն կ՚ըսէր թէ երեք օրէն ետև յարութիւն կ՚առնեմ։ 64 – Ուստի հրաման ըրէ որ մինչև երրորդ օրը գերեզմանին զգուշութիւն բնեն. չըլլայ թէ իր աշակերտները գիշերով գան զանիկա գողնան, և ժողովուրդին ըսեն թէ Մեռելներէն յարութիւն առաւ. ու եղած մոլորութիւնը առաջինէն գէշ ըլլայ։ 65 – Պիղատոս անոնց ըսաւ, Դուք ունիք պահապան զինուորներ. գացէք, գզուշութիւն ըրէք ինչպէս որ գիտէք։ 66 – Անոնք ալ գացին գերեզմանին զգուշութիւն ըրին, քարը կնքելով ու պահապան զինուորներ դնելով։

Գ.Լ. ԻԸ

Եւ շաբաթի գիշերը երբ մէկշաբթին կը լուսնար, եկաւ Մարիամ Մագդաղենացի ու միւս Մարիամը գերեզմանը տեսնելու։ 2 – Եւ ահա մեծ երկրաշարժ մը եղաւ, վասն զի Տէրոջը հրեշտակը երկինքէն իջնելով, գնաց գլանէն

մեկդի գլորեց քարը, ու անոր վրայ նստաւ։ 3 – Եւ անոր տեսքը փայլակի պէս էր, ու անոր հանդերձները՝ ձիւնի պէս ճերմակ։ 4 – Ու անոր վախէն պահապանները խռովեցան, ու մեռածի պէս եղան։ 5 – Պատասխան տուաւ հրեշտակը ու բսաւ կիներուն, Դուք մի վախնաք, քանզի գիտեմ որ կը փնտռէք Յիսուսը, որ խաչուեցաւ։ 6 – Անիկա հոս չէ, վասն զի յարութիւն առաւ, ինչպէս ըսաւ. եկէք տեսէք այն տեղը, ուր Տէրը պառկած էր։ 7 – Եւ շուտ մը գացէք անոր աշակերտներուն ըսէք թէ Անիկա մեռելներէն յարութիւն առաւ, և ահա ձեզմէ առաջ Գալիլեա կ՚երթայ, հոն պիտի տեսնէք զանիկա. ահա ձեզի զրուցեցի։ 8 – Եւ անոնք շուտ մը գերեզմանէն ելան վախով ու մեծ ուրախութիւնով, և կը վազէին աշակերտներուն պատմել։

9 – Ու երբ կ՚երթային անոր աշակերտներուն պատմել, ահա Յիսուս անոնց դէմ ելաւ ու ըսաւ, Ողջոյն ձեզ։ Եւ անոնք մօտենալով անոր ոտքերը բռնեցին, ու երկրպագութիւն ըրին անոր։ 10 – Այն ատեն Յիսուս ըսաւ անոնց, Մի վախնաք, գացէք իմ եղբայրներուս ըսէք որ Գալիլեա երթան, ու հոն զիս պիտի տեսնեն։

11 – Երբ անոնք կ՚երթային, ահա պահապան զինուորներէն մէկ քանին քաղաքը եկան, ու քահանայապետներուն պատմեցին բոլոր եղած բաները. 12 – Եւ անոնք ծերերուն հետ մեկտեղ ժողովուելով ու խորհուրդ ընելով, շատ ստակ տուին զինուորներուն, 13 – Ու ըսին, Ըսէք թէ Անոր աշակերտները գիշերով եկան զանիկա գողցան, երբ մենք կը քնանայինք։ 14 – Եւ եթէ այդ բանը կուսակալին ականջը հասնի, մենք զանիկա կը համոզենք, և ձեզ հոգայով կ՚ընենք։ 15 – Անոնք ալ առաջը տուին զինուորները, ու սորվածնուն պէս ըրին. և այս ձայնը Հրեաներուն մէջ տարածուեցաւ մինչև այսօր։

16 – Իսկ տասնըմէկ աշակերտները գացին Գալիլեա, այն լեռը ուր Յիսուս իրենց որոշեր էր։ 17 – Ու երբ զանիկա տեսան, երկրպագութիւն ըրին անոր, բայց ոմանք տարակուսեցան։ 18 – Եւ Յիսուս մօտենալով խօսեցաւ անոնց ու ըսաւ, Ամէն իշխանութիւն ինծի տրուեցաւ երկինքի ու երկրի մէջ։ 19 – Ուրեմն գացէք բոլոր ազգերը աշակերտեցէք, մկրտեցէք զանոնք Յայնուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ. 20 – Սորվեցուցէք անոնց որ այն ամէն բաները պահեն՝ ինչ որ ես ձեզի պատուիրեցի. և ահա ամէն օր ես ձեզի հետ եմ մինչև աշխարհիս վերջը։ Ամէն։

ԱՒԵՏԱՐԱՆ ԸՍՏ ՄԱՐԿՈՍԻ

ԳԼՈՒԽ Ա.

Աստուծոյ Որդւոյն Յիսուս Քրիստոսի աւետարանին սկիզբը։ 2 – Ինչպէս մարգարէներուն մէջ գրուած է. Ահա ես իմ դեսպանս կը զրկեմ քու երեսիդ առջևէն, որ քու ճամբադ պիտի պատրաստէ քու առջևէդ։ 3 – Անապատի մէջ կանչողին ձայնը, Տէրոջը ճամբան պատրաստեցէք, անոր շաւիղները շիտակեցէք։ 4 – Յովհաննէս անապատին մէջ կը մկրտէր, և ապաշխարութեան մկրտութիւն կը քարոզէր՝ մեղքերու թողութեան համար։ 5 – Եւ բոլոր Հրէաստանի երկիրը ու Երուսաղէմցիք կ՚երթային անոր, ու ամէնը կը մկրտուէին անկէ Յորդանան գետին մէջ՝ մեղքերնին խոստովանելով։ 6 – Եւ Յովհաննէս հագեր էր ուղտի մազ, և իր մէջքը կաշիէ գօտի. ու իր կերակուրը մարախ ու վայրենի մեղր էր։ 7 – Եւ կը քարոզէր ու կ՚ըսէր, Իմ ետևէս ինծմէ զօրաւորը կու գայ, որ ես արժանի չեմ ծռելով

*Յոան. անհոգ

և անոր կօշիկներուն կապերը արձակելու։ 8 – Ես ձեզ ջրով մկրտեցի, բայց անիկա ձեզ Սուրբ Հոգիով պիտի մկրտէ։

9 – Ու եղաւ որ այն օրերը Յիսուս Գալիլեայի Նազարէթէն եկաւ, ու Յովհաննէսէ մկրտուեցաւ Յորդանանոս մէջ։ 10 – Ու շուտ մը ջուրէն ելլելուն պէս երկինքը բացուած տեսաւ, և Հոգին աղաւնիի պէս՝ որ իր վրայ կ'իջնէր։ 11 – Ու ձայն մը եկաւ երկինքէն, ու ։'ըՒԲ, Դուն ես իմ սիրելի Որդիս, որու հաւներ եմ։

12 – Ու շուտ մը Հոգին անապատը հանեց զանիկա։ 13 – Ու քառասուն օր հոն էր անապատին մէջ՝ Սատանայէ փորձուած, և գազաններու հետ էր, ու հրեշտակները իրեն սպասաւորութիւն կ'ընէին։

14 – Ես Յովհաննէսի մատնուելէն ետև Յիսուս Գալիլեա եկաւ, Աստուծոյ արքայութեան աւետարանը կը քարոզէր 15 – Ու կ'ըսէր, Թէ ժամանակը լրացած է, և Աստուծոյ թագաւորութիւնը մօտեցած է. ապաշխարեցէք ու աւետարանին հաւատացէք։

16 – Երբ Գալիլեացւոց ծովուն քովերը կը պտրտէր, տեսաւ Սիմոնը ու Սիմոնի եղբայրը Անդրէասը, ծովը ուռկան ձգած, վասն զի ձկնորս էին։ 17 – Ես Յիսուս ըսաւ անոնց, Իմ ետևէս եկէք, ու ես ձեզ կընեմ որ մարդոս որսորդ ըլլաք։ 18 – Անոնք ալ շուտ մը իրենց ուռկանները թողուցին ու անոր ետևէն գացին։ 19 – Ու անկէ քիչ մը առաջ երթալով՝ տեսաւ Զեբեդեան Յակոբոսը ու անոր եղբայրը Յովհաննէսը, որ անոնք ալ նաւին մէջ ուռկանները կը կարկտէին։ 20 – Ես շուտ մը զանոնք կանչեց. անոնք ալ իրենց Հայրը Զեբեդէոսը վարձկաններուն հետ նաւին մէջ ձգելով՝ անոր ետևէն գացին։

21 – Ու մտան Կափառնայում. և իսկոյն շաբաթ օրը ժողովարանը մտնելով՝ կը սորվեցնէր։ 22 – Ես կը զարմանային անոր վարդապետութեանը վրայ, վասն զի իշխանութիւն ունեցողի մը պէս կը սորվեցնէր անոնց, ու ոչ թէ դպիրներուն պէս։ 23 – Ես անոնց ժողովարանին մէջ մարդ մը կար, որ պիղծ ոգի ունէր իր ներսիդին, ու աղաղակեց՝ ըսելով, 24 – Թող տուր, դուն մեզի հետ ի՞նչ բան ունիս, Յիսուս Նազովրեցի. մի՞թէ մեզ կորսընցնելո՞ւ եկար. դիտեմ քեզ՝ ո՛վ ես Աստուծոյ Սուրբը։ 25 – Ես Յիսուս սաստեց անոր՝ ըսելով, Պապանձէ ու ել ատկէ։ 26 – Ես պիղծ ոգին ասոր ճղեց զանիկա, ու մեծ ձայնով մը աղաղակեց ու անկէ ելաւ։ 27 – Ես ամէնը զարմացան, այնպէս որ իրարու հարցափորձ կ'ընէին ու կ'ըսէին, Այս ի՞նչ է. ի՞նչ նոր վարդապետութիւն է այս, որ իշխանութիւնով պիղծ ոգիներուն ալ կը հրամայէ, ու իրեն կը հնազանդին։ 28 – Ես շուտ մը իր համբաւը Գալիլեացւոց ամէն կողմերը ելաւ։

29 – Ես շուտ մը ժողովարանէն ելլելով՝ Սիմոնի ու Անդրէասի տունը մտան Յակոբոսի և Յովհաննէսի հետ։ 30 – Ու Սիմոնի զոքանչը ջերմէ բռնուած՝ պառկած էր, և շուտ մը անոր համար ըսին իրեն։ 31 – Ու Յ---- մօտեցաւ, անոր ձեռքէն բռնեց, վերցուց զանիկա. և իսկոյն ջերմը թողուաւ զանիկա, ու անոնց սպասաւորութիւն կ'ընէր։

32 – Ու երբ իրիկուն եղաւ, արեգակին մտած ատենը բոլոր հիւանդները և դիւահարները իրեն կը բերէին։ 33 – Ու բոլոր քաղաքը դուռը ժողովուեր էր։ 34 – Ես շատ հիւանդներ կերպ կերպ ցաւերէ՝ բժշկեց ու շատ դևեր հանեց. ու դևերուն խօսել չէր տար, վասն զի զինք կը ճանչնային։

35 – Ես առաւօտուն շատ կանուխ ելլելով դեռ չլուցած՝ ելաւ ու գնաց անապատ տեղ մը, և հոն աղօթք կ'ընէր։ 36 – Ու Սիմոն և իրեն հետ եղողները գացին անոր ետևէն։ 37 – Ու երբ գտան զանիկա, ըսին անոր Թէ Ամէնը քեզ կը փնտռեն։ 38 – Ես ըսաւ անոնց, Եկէ՛ երթանք մերձակայ գիւղաքաղաքները, որպէս զի հոն ալ քարոզեմ, քանզի այս բանին համար ելեր եմ։ 39 – Ես անոնց ժողովարաններուն մէջ կը քարոզէր բոլոր Գալիլեայի մէջ, ու դևեր կը հանէր։

40 – Բորոտ մը եկաւ անոր, կ'աղաչէր, ծունկ կը դնէր ու կ'ըսէր անոր, Եթէ ուզես, կրնաս զիս մաքրել։ 41 – Ես Յիսուս խղճալով՝ ձեռքը երկնցուց, դպաւ անոր ու ըսաւ անոր, Կ'ուզեմ, մաքրուէ։ 42 – Ու երբ ըսաւ անոր, շուտ մը բորոտութիւնը անկէ գնաց, ու մաքրուեցաւ։ 43 – Ես առաջիկ պատուէր տուով անոր՝ շուտ մը դուրս հանեց զանիկա, ու ըսաւ անոր, 44 – Զգոյշ կեցիր, մարգո՛ւս բան մը չըսես, հապա գնա քեզ քահանային ցուցուր, և տուր քու մաքրութեանդ ընծան, զոր Մովսէս պատուիրեց՝ անոնց վկայութիւն ըլլալու համար։ 45 – Բայց անիկա ելլելով՝ սկսաւ շատ հրապարակել ու բանը տարածել, այնպէս որ ա՛լ ինք չէր կրնար յայտնի կերպով քաղաք մը մտնել. հապա դուրսը անապատ տեղեր էր, և ամէն կողմերէն իրեն կու գային։

Գլ. Բ

Ե նորէն Կափառնայում մտաւ քանի մը օրէն ետև. 2 – Ու լսուեցաւ որ անիկա տան մէջ է, և շուտով շատ մարդիկ ժողովուեցան, այնպէս որ ա՛լ տեղ չկար, ոչ ալ դրանը քովերը. ու կը խօսէր անոնց Ա---ն խօսքը։ 3 – Ես կու գային իրեն՝ չորս մարդով վերցուած անդամալոյծ մը կը բերէին։ 4 – Ու երբ բազմութենէն չէին կրնար անոր մօտենալ, քակեցին տ---ը ուր կը էր Յ---ս էր, ու ծակ մը բանալով վար իջեցուցին մահիճը, որուն վրայ պառկած էր անդամալոյծը։ 5 – Ես Յիսուս անոնց հաւատքը տեսնելով՝ ըսաւ անդամալոյծին, Որդեակ, քու մեղքերդ քեզի ներուած են։ 6 – Ու գրագէներէն մէկ քանիները կային որ հոն նստեր էին, և իրենց սիրտերուն մէջ կը խորհէին՝ ըՒԲՎ, 7 – Ինչո՞ւ համար ասիկա այսպիսի հայհոյութիւններ կը խօսի. ո՞վ կրնայ մեղքերու թողութիւն տալ, բայց միայն Աստուած։ 8 – Ես Յիսուս իսկոյն իմանալով իր հոգւոյն մէջ՝ որ անոնք այնպէս կը խորհին իրենց մէջ, ըսաւ անոնց, Ա՞յդ ի՞նչ կը խորհիք սիրտերնուդ մէջ։ 9 – Ո՞րը աւելի դիւրին է, անդամալոյծին ըսե՞լ՝ Քու մեղքերդ ներուած են, Թէ ըսել՝ Ելիր, մահիճդ առ ու տունդ գնա։ 12 – Ան ալ շուտ մը ելաւ, և իր մահիճը առնելով՝ ամէնուն առջև դուրս ելաւ, այնպէս որ ամէնը սաստած մնացին, և փառք տուին Աստուծոյ, ու ըսին Թէ Այսպիսի բան մը ամենևին տեսած չենք։

13 – Ես ելաւ նորէն ծովեզերքը, ու բոլոր ժողովուրդը իրեն կու գային, և կը սորվեցնէր անոնց։ 14 – Ու երբ կ'անցնէր, տեսաւ Ղևի Ափիսեանը, որ մաքս ընդունելու տեղը նստեր էր, ու ըսաւ անոր, Եկուր իմ ետևէս. ան ալ ելաւ անոր ետևէն գնաց։ 15 – Ու եղաւ որ երբ տեղն նստած էր անոր տանը մէջ, շատ մաքսաւորներ ու մեղաւորներ ալ տեղն նստած էին Յիսուսի հետ ու անոր աշակերտներուն հետ. քանզի շատեր էին, ու անոր ետևէն կ'երթային։ 16 – Ես գիրներէն ու փարիսեցիներէն երբ տեսան Թէ անիկա մաքսաւորներուն ու մեղաւորներուն հետ կ'ուտէ, ըսին անոր աշակերտներուն, Ինչո՞ւ համար մաքսաւորներուն ու մեղաւորներուն հետ կ'ուտէ ու կը խմէ։ 17 – Ես Յիսուս երբ լսեց՝ ըսաւ անոնց, Առողջներուն բժիշկ պէտք չէ, հապա հիւանդներուն. ես արդարները կանչելու չեկայ, հապա մեղաւորները*։

18 – Ես Յովհաննէսի ու փարիսեցիներուն աշակերտները ծոմ կը պահէին. և եկան ու ըսին անոր, Ինչո՞ւ Յովհաննէսի ու փարիսեցիներուն աշակերտները ծոմ կը պահեն, ու քու աշակերտներդ ծոմ չեն պահեր։ 19 – Ես Յիսուս ըսաւ անոնց, Միթէ կրնա՞ն է որ հարսնիքին ազգքը, քանի որ փեսան իրենց հետ է, ծոմ պահեն. որչափ ժամանակ որ փեսան իրենց հետ ունին, կարելի չէ ծոմ պահել։ 20 – Բայց օրեր պիտի գան՝ որ երբ փեսան իրենցմէ վերցուի, ապա այն օրը ծոմ պիտի պահեն։ 21 – Մէկը կարկատան չձգեր նոր լաթի կտոր մը հին հանդերձի վրայ. եթէ ոչ՝ այն նորը որ աւնոր լրութեանը համար գրուած էր, հինէն կ'առնէ ու պատռուածքը ա՛լ աւելի գէշ կ'ըլլայ, 22-Ոչ ալ մէկը նոր գինին հին տիկերու մէջ կը դնէ. եթէ ոչ՝ նոր գինին տիկերը կը պատռէ, ու գինին կը թափի և տիկերը կը կորսուին. հապա նոր գինին նոր տիկերու մէջ դնելու է։

23 – Ու եղաւ որ շաբաթ օրը ինք արտերուն մէջէն կ'անցնէր, և իր աշակերտները երբ կ'երթային, սկսան ցորեն հասկեր փրցնել։ 24 – Ու փա-

*Մնաց ։'ըՒԲՎՆ, ապաշխարութեան

քիսեցիները բսին իրեն, Նայէ շաբաթ օրը ի՞նչ կ'ընեն, որ արժան չէ։ 25 – Ինք ալ անոնց բսաւ, Ինաւ չէ՞ք կարդացեր դուք Դաւիթի ըրածը՝ երբ պէտք ունեցաւ, և անօթեցաւ ինք ու անոնք որ իրեն հետ էին։ 26 – Ինչպէս մտաւ Աստուծոյ տունը Աբիաթար քահանայապետին օրով, և առաջաւորութեան հացերը կերաւ, ու տուաւ անոնց ալ որ իրեն հետ էին, զոր չէ՛՜ն օրինաւոր չէ ուտել, բայց միայն քահանաներուն։ 27 – Եւ բսաւ անոնց, Շաբաթը մարդուն համար եղաւ, ու ոչ թէ մարդը շաբաթին համար։ 28 – Ուրեմն Որդին մարդոյ շաբաթին ալ տէրն է։

ԳԼ. Գ

Եւ նորէն ժողովարանը մտաւ, ու հոն մարդ մը կար՝ որուն ձեռքը չորցած էր։ 2 – Եւ իրեն կը ապասէին թէ արդեօք շաբաթ օրը զանիկա պիտի բժշկէ՛, որպէս զի իր վրայով ամբաստանութիւն բնեն։ 3 – Եւ ինք ձեռքը չորցած մարդուն բսաւ, Ելիր մէջտեղը։ 4 – Ու բսաւ անոնց, Շաբաթի օրը բարի՞ք բնել արժան է՝ թէ չարիք բնել, հոգի մը ապրեցնե՞լ՝ թէ մեռցնել. բայց անոնք լուռ կեցան։ 5 – Եւ Յի՜՜՜ բարկութեամբ շուրջանակի անոնց վրայ նայելով՝ անոնց սիրտերուն կուրութեանը համար արբառած, բսաւ այն մարդուն, Ձեռքդ երկնցուր. ան ալ երկնցուց, և անոր ձեռքը *ողջացաւ։ 6 – Ու փարիսեցիները Հերովդեսեաններուն հետ ժողով շատ մը դարս կելլելով, անոր դէմ խորհուրդ կ'ընէին թէ ինչպէս կորնցնեն զանիկա։

7 – Բայց Յիսուս իր աշակերտներովը ծովեզերքը գնաց. և շատ բազմութիւն անոր եաևէն գացին Գալիլեայէ ու Հրէաստանէ, 8 – Եւ Երուսաղէմէ ու Եդոմէ և Յորդանանու անդիի կողմէն. ու անոնք որ Տիւրոսի ու Սիդոնի շրջակայ տեղերէն էին, շատ բազմութիւն, երբ լսեցին ինչ որ կ'ընէր, իրեն եկան։ 9 – Եւ իր աշակերտներուն բսաւ որ նաւակ մը պատրաստ կենայ իրեն համար՝ ժողովուրդին բազմութեանը պատճառաւ, որպէս զի ինքզինքը չնեղչեն։ 10 – Քանզի շատերը բժշկեց, այնպէս որ ցաւ ունեցողները վրան կը գիզուէին որպէս զի իրեն դպչին։ 11 – Եւ պիղծ ոգիները երբ զինք կը տեսնէին, կ'ինկային իր առջև, կը գոչէին ու կ'ըսէին թէ Դուն ես Աստուծոյ Որդին. և ինք ատոնիկ կը յանդիմաներ զանոնք, որ զինք չյայտնեն։

13 – Եւ լեռը ելլելով իր ուզածները իրեն կանչեց, ու գացին անոր քով։ 14 – Եւ տասներկու հոգի ընտրեց, որպէս զի իրեն հետ ըլլան, և որպէս զի զանոնք ղրկէ քարոզել, 15 – Ու իշխանութիւն ունենալ ցաւերը բժշկելու և դևերը հանելու։ 16 – Եւ Սիմոնի անունը Պետրոս դրաւ. 17 – Եւ Զեբեդեան Յակոբոսի ու Յակոբոսի եղբօրը Յովհաննէսի՝ անոնց անունները Բանեռգէս դրաւ, որ բսել է Որդիք որոտման. 18 – Եւ Անդրէասը, ու Փիլիպպոսը, և Բարթողոմէոսը, ու Մատթէոսը, և Թովմասը, ու Ալփեոսեան Յակոբոսը, և Թադէոսը, ու Սիմոն Կանանացին, 19 – Եւ Յուդա Իսկարիովտացին, որ նաև մատնեց զանիկա։

20 – Տուն մը եկան, և նորէն ժողովուրդը ժողովուեցաւ, այնպէս որ հաց ուտելու ալ ժամանակ չկրցան գտնել։ 21 – Ու երբ իրենները լսեցին, ելան որ զինք բռնեն, քանզի կ'ըսէին թէ խելագած է։ 22 – Եւ այն դպիրները որոնք Երուսաղէմէ իջեր էին, կ'ըսէին թէ Ասոր ներսիդին Բեեղզեբուղ կայ, և դևերուն իշխանովը դևերը կը հանէ։ 23 – Եւ իրեն կանչելով զանոնք՝ առակներով կ'ըսէր անոնց, Ինչպէս կրնայ Սատանայ Սատանայ հանել։ 24 – Ու եթէ թագաւորութիւն մը իրեն դէմ բաժնուի, այն թագաւորութիւնը չկրնար կենալ։ 25 – Եւ եթէ տուն մը իրեն դէմ բաժնուի, այն տունը չկրնար կենալ։ 26 – Ու եթէ Սատանայ իրեն դէմ ելաւ ու բաժնուած է, անիկա չկրնար կենալ, հապա անոր վերջը հասած է։ 27 – Մէկը չկրնար զօրաւոր մարդու մը տունը մտնելով՝ անոր կարասիները յափշտակել, եթէ առաջ այն զօրաւոր մարդը չկապէ, ու ետքը անոր տունը կողոպտէ։ 28 – Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի որ Ամէն մեղքերը պիտի ներուին մարդոց որդիներուն, և հայհոյութիւնները՝ որչափ որ հայհոյեն։ 29 – Բայց ով որ Հոգւոյն Սրբոյ դէմ հայհոյէ, յաւիտեան թողութիւն պիտի չունենայ, հապա յաւիտենական դատաստանի պարտաւոր պիտի ըլլայ։ 30 – Վասն զի կ'ըսէին թէ Պիղծ ոգի կայ անոր ներսիդին։

31 – Ետքը անոր մայրը ու եղբայրները եկան, ու դուրսը կայնելով՝ մարդ ղրկեցին ու կը կանչէին զանիկա։ 32 – Եւ ժողովուրդը անոր բոլորտիքը նստեր էր, ու իրեն բսին թէ Ահա քու մայրդ ու եղբայրներդ դուրսը կ'ուզեն քեզ կ'ուտնեն։ 33 – Եւ անիկա պատասխան տուաւ անոնց ու բսաւ, Ո՞վ է իմ մայրս կամ եղբայրներս։ 34 – Ու իր բոլորտիքը նստողներուն նայելով՝ բսաւ, Ահա իմ մայրս ու իմ եղբայրներս. 35 – Վասն զի ով որ Աստուծոյ կամքը կը կատարէ, անիկա է իմ եղբայրս և քոյրս ու մայրս։

ԳԼ. Դ

Դարձեալ սկսաւ ծովեզերքին վրայ, և շատ ժողովուրդ անոր քով ժողովուեցաւ, այնպէս որ ինք նաւը մտաւ ու նստաւ ծովուն վրայ, և բոլոր ժողովուրդը ցամաքը ծովուն եղերքն էր։ 2 – Եւ անոնց շատ բաներ կը սորվեցնէր առակներով, ու կ'ըսէր անոնց իր վարդապետութեանը մէջ, 3 – Լսեցէք. ահա սերմ ցանողը ելաւ որպէս զի սերմ ցանէ։ 4 – Ու երբ կը ցանէր, մէկ քանին ճամբուն քով ինկաւ, և *թռչունները եկան ու կերան զանիկա։ 5 – Ուրիշը ինկաւ ապառաժուտ տեղի վրայ, ուր շատ հող չկար. և շատ մը բուսաւ՝ հողին խորունկութիւն չունենալուն համար. 6 – Սակայն արեւուն ծագած ատենը պրեցաւ, ու արմատ չունենալուն համար չորցաւ։ 7 – Եւ ուրիշը ինկաւ փուշերու մէջ, և փուշերը ելան ու խեղդեցին զանիկա, ու պտուղ չտուաւ։ 8 – Եւ ուրիշը ինկաւ աղէկ հողի մէջ, ու պտուղ կուտար, որ ելաւ ու մեծցաւ, և կը բերէր մէկուն տեղ երեսուն, ու մէկուն տեղ վաթսուն, և մէկուն տեղ հարիւր։ 9 – Ու կ'ըսէր, Ան որ լսելու ականջ ունի, թող լսէ։

*Ողջացաւ, ողջութեան դարձաւ

*Ողջ., երկինքի թռչունները

10 – Ու երբ առանձին էր, իր քով եղողները տասներկուքին հետ մեկտեղ հարցուցին իրեն այն առակը։ 11 – Եւ բսաւ անոնց, Ձեզի տրուած է գիտնալ Աստուծոյ թագաւորութեան խորհուրդը, բայց անոնց որ դուրսէն են, ամէն բան առակներով կ'ըլլայ։ 12 – Որպէս զի տեսնելով տեսնեն ու չտեսնեն, և լսելով լսեն ու չհմանան, որպէս զի չդառնան դարձի գան, և իրենց մեղքերուն թողութիւն ըլլայ։ 13 – Ու բսաւ անոնց, Այս առակը չէ՞ք գիտեր. ուրեմն ինչպէս պիտի գիտնաք ամէն առակները։ 14 – Սերմ ցանողը խօսքը կը ցանէ։ 15 – Եւ ճամբուն քովինները անոնք են, որոնց մէջ խօսքը կը ցանուի, ու երբ կը լսեն, շուտ մը Սատանայ կու գայ և անոնց սրտերուն մէջ ցանուած խօսքը կը տանէ։ 16 – Նոյնպէս ալ ապառաժուտ տեղը ըսւ վրայ ցանուածները անոնք են, որ երբ կը լսեն խօսքը, շուտ մը ուրախութեամբ կ'ընդունին զանիկա. 17 – Եւ իրենց մէջ արմատ չունենալով՝ քիչ ժամանակ կը տեւեն, ետքը երբ նեղութիւն կամ հալածանք ըլլայ խօսքին համար, շուտ մը կը գայթակղին։ 18 – Եւ փուշերուն մէջ ցանուածները անոնք են, որ երբ խօսքը կը լսեն, 19 – Աշխարհիս զբաղմունքները ու հարստութեան խաբէութիւնները, և ուրիշ բաներուն ցանկութիւնները մէջ մտնելով, խօսքը կը խեղդեն, ու կ'ըլլայ անպտուղ։ 20 – Եւ աղէկ հողի մէջ ցանուածները անոնք են, որ խօսքը կը լսեն և կ'ընդունին, ու պտուղ կուտան՝ մէկուն տեղ երեսուն, և մէկուն տեղ վաթսուն, ու մէկուն տեղ հարիւր։

21 – Եւ բսաւ անոնց, Մի՞թէ ճրագը գրաւանին կամ մահճին տա՞կ դրուելու համար կու գայ, չէ՞ որ աշտանակին վրայ դրուելու համար։ 22 – Վասն զի ծածուկ բան մը չկայ, որ պիտի չյայտնուի. և զգաստուկ բան մը չէ եղած, որ երևան պիտի չգայ։ 23 – Եթէ մէկը լսելու ականջ ունի, թող լսէ։

24 – Եւ բսաւ անոնց, Նայեցէք ի՞նչ կը լսէք. ինչ չափով որ դուք կը չափէք, նոյն չափովը պիտի չափուի ձեզի. և ձեզի, որ կը լսէք, պիտի աւելնայ։ 25 – Վասն զի ո՛վ որ ունի, անոր պիտի տրուի. և ո՛վ որ չունի, ունեցածն ալ անկէ պիտի առնուի։

26 – Եւ կ'ըսէր, Ասոյնպէս թագաւորութիւնը Աստուծոյ է, որպէս թէ մարդ մը հողին մէջ սերմ ձգէ, 27 – Ու քնանայ և արթննայ գիշեր ու ցորեկ, և սերմը բուսնի ու մեծնայ, — ինչ չգիտեր թէ ի՛նչպէս։ 28 – Քանզի հողը ինքիրմէ պտուղ կու տայ. առաջ խոտը, ետքը հասկը, անկէ ետև լեցուն ցորենը հասկին մէջ, 29 – Ու երբ պտուղը հասուննայ, շուտ մը մանգաղը կը ղրկէ, վասն զի հունձքի ատենը հասած է։

30 – Եւ կ'ըսէր, Աստուծոյ թագաւորութիւնը ի՞նչ բանի նմանցնենք, կամ ի՞նչ առակով զանիկա բացատրենք։ 31 – Մանանեխի հատին նման է, որ հողին մէջ ցանուած ատենը՝ երկրի վրայ եղած սերմերուն ամէնէն պզտիկն է. 32 – Ու երբ ցանուի, կը բուսնի և ամէն խոտերէներէն ալ մեծ կ'ըլլայ, ու մեծ ճիւղեր կ'արձակէ, այնպէս որ երկինքի թռչուններուն հերիք կ'ըլլայ անոր շուքին տակ բնակելու։

33 – Եւ այսպէս շատ առակներով կը խօսէր անոնց հետ խօսքը, որչափ որ կրնային մտիկ բնել. 34 – Ու առանց առակի բան մը չէր խօսեր անոնց, բայց առանձին իր աշակերտներուն կը մեկնէր ամէնը։

35 – Եւ նոյն օրը երբ իրիկուն կ'ըլլար, ըսաւ անոնց, Եկէք անդին կողմը անցնինք։ 36 – Անոնք ալ ժողովուրդը թող տալով՝ առին զինք ինչպէս էր նաւուն մէջ. և ուրիշ նաւակներ ալ կային անոր հետ։ 37 – Ու հովի մեծ փոթորիկ մը եղաւ. և ալիքները նաւուն վրայ կու գային, այնպէս որ գրեթէ կը լեցուէր։ 38 – Ու ինք նաւուն ետևի կողմը բարձի վրայ կը քնանար. արթնցուցին զանիկա և կ'ըսէին անոր, Վարդապետ, հոգդ չէ՞ որ կը կորսուինք։ 39 – Ու ելլելով՝ սաստեց հովին, և ծովուն ըսաւ, Դադարէ, լուռ կեցիր. ու հովը դադարեցաւ, և մեծ խաղաղութիւն եղաւ։ 40 – Ու ըսաւ անոնց, Ինչո՞ւ այդպէս վախկոտ էք, ի՞նչպէս կ'ըլլայ որ հաւատք չունիք։ 41 – Եւ անոնք խիստ վախցան, ու կ'ըսէին իրարու, Արդեօք ո՞վ է ասիկա, որ հովը ու ծովը ասոր կը հնազանդին։

Գլ. Ե

Եւ եկան ծովուն անդին կողմը *Գադարացւոց երկիրը։ 2 – Ու երբ ինք նաւէն ելաւ, գերեզմաններէն ելած մարդ մը պատահեցաւ իրեն, որ պիղծ ոգի ունէր. 3 – Որուն բնակած տեղն ալ գերեզմաններուն մէջ էր, ու չըզթայով ալ մէկը չէր կրնար զանիկա կապել. 4 – Որովհետև շատ անգամ ոտնակապերով և շղթաներով կապուեր էր, բայց անիկա շղթաները կոտրեր ու ոտնակապերը կտրատեր էր, և մէկը չէր կրնար զանիկա նուաճել. 5 – Եւ միշտ գիշեր ու ցորեկ †գերեզմաններուն մէջ ու լեռներուն մէջ կը կանչռըտէր, ու իր մարմինը քարերով կը ճեղքատէր։ 6 – Երբ հեռուանց Յիսուսը տեսաւ, վազեց ու երկրպագութիւն բրաւ անոր. 7 – Եւ մեծ ձայնով մը աղաղակեց ու ըսաւ, Դուն ինծի հետ ի՞նչ բան ունիս, Յիսուս, Որդի Աստուծոյ բարձրելոյ, քեզ Աստուծով կ'երդմնցնեմ, որ ինծի տանջես։ 8 – (Քանզի կ'ըսէր անոր, Պիղծ ոգի, ելիր այդ մարդէն) 9 – Եւ անոր հարցուց թէ Անունդ ի՞նչ է. ու բսաւ անոր, Իմ անունս Լեգեոն է, վասն զի մենք շատեր ենք։ 10 – Եւ շատ ‡կ'աղաչէին անոր՝ որ դիրենք այն երկրէն դուրս չղրկէ։ 11 – Եւ հոն լեռանը մօտ խոզերու մեծ երամակ մը կար՝ որ կ'արածուէին։ 12 – Ու բոլոր դեւերը աղաչեցին անոր ու ըսին, Մեզ խոզերուն ղրկէ, որպէս զի անոնց մէջ մտնենք։ 13 – Եւ Յիսուս շուտ մը հրաման տուաւ անոնց. ու երբ պիղծ ոգիները ելան, խոզերուն մէջ մտան, և երամակը զահավէժ տեղէն ծովը վազեց, (երկու հազարի չափ կային,) ու ծովուն մէջ խեղդուեցան։ 14 – Եւ խոզաբածնները փախան, ու պատմեցին քաղաքը ու ագարակները. և տեսնել ելան տեսնելու՝ թէ ի՞նչ բան է որ եղաւ։ 15 – Ու եկան Յիսուսի, և տեսան դիւահարը, որ լեգէոն ունէր, որ հագուած ու խելքը վրան եկած նստեր էր, ու վախցան։ 16 – Եւ անոնք որ տեսեր էին, պատմեցին անոնց թէ ի՞նչ եղաւ դիւահարին, նաև խոզերուն վրայով։ 17 – Եւ սկսան աղաչել անոր, որպէս զի իրենց սահմաններէն երթայ։ 18 – Ու երբ անիկա նաւը մտաւ, դիւահարը կ'աղաչէր անոր՝ որ անոր հետ ըլլայ։ 19 – Եւ Յիսուս թող չտուաւ անոր, հապա ըսաւ անոր, Գնա քու տունդ քու ընտանեքիդ, ու պատմէ անոնց ինչ որ Տէրը քեզի ըրաւ, և ողորմեցաւ քեզի։ 20 – Ան ալ գնաց, և սկսաւ Դեկապոլիսի մէջ քարոզել ինչ որ Յիսուս իրեն ըրաւ. և ամէնը կը զարմանային։

21 – Ու երբ Յիսուս նաւով նորէն ծովուն անդին կողմը անցաւ, շատ բազմութիւն ժողովեցաւ անոր քով, և ինք ծովեզերքն էր։ 22 – Եւ ահա ժողովրդապետներէն մէկը կու գար, որուն անունը Յայրոս էր, ու երբ տեսաւ զանիկա, անոր ոտքը ինկաւ. 23 – Եւ շատ կ'աղաչէր անոր ու կ'ըսէր թէ իմ աղջիկս մեռնելու մօտ է, գաս՝ անոր վրայ ձեռք դնես, որպէս զի ազատի, ու պիտի ապրի։ 24 – Եւ գնաց անոր հետ, ու շատ բազմութիւն իր ետևէն կ'երթային ու կը նեղէին զինք։

25 – Եւ կին մը, որ տասներկու տարի արիւնի տեստեսութեան մէջ էր, 26 – Ու շատ նեղութիւն կրած էր շատ բժիշկներէ, և իր բոլոր ունեցածը վատներ էր, ու օգուտ մը չէր գտեր, հապա ևս առաւել գայրացեր էր, 27 – Երբ Յիսուսի վրայով լսեց, ետևէն եկաւ բազմութեանը մէջ, ու անոր հանդերձին դպաւ. 28 – Քանզի կ'ըսէր, Եթէ միայն անոր հանդերձներուն դպչիմ՝ պիտի բժշկուիմ։ 29 – Եւ շուտ մը իր արիւնին աղբիւրը ցամքեցաւ, ու իր մարմնին մէջ իմացաւ թէ ստանջանքէն բժշկուեցաւ։ 30 – Եւ Յիսուս շուտ մը գիտնալով իր անձին մէջ այն զօրութիւնը որ իրմէ ելաւ, դարձաւ բազմութեանը մէջ ու ըսաւ, Ո՞վ դպաւ իմ հանդերձներուս։ 31 – Եւ իր աշակերտները ըսին իրեն, Կը տեսնես որ բազմութիւնը քեզ կը նեղէ, ու կ'ըսե՞ս թէ Ո՞վ ինծի դպաւ։ 32 – Եւ իր բոլորտիքը կը նայէր որպէս զի այս բանը ընողը տեսնէ։ 33 – Ու կինը վախցաւ ու դողաց, վասն զի գիտեր թէ իրեն ի՞նչ եղաւ, և եկաւ՝ անոր առջև ինկաւ, ու բոլոր ճշմարիտը շիտակ շիտակ պըուցեց անոր։ 34 – Եւ Յիսուս ըսաւ անոր, Աղջիկ, քու հաւատքդ քեզ բժշկեց. գնա խաղաղութեամբ, ու բժշկուած եղիր քու տանջանքէդ։

35 – Երբ ինք դեռ կը խօսէր, ժողովրդապետին տունէն մարդ եկան ու ըսին թէ Աղջիկդ մեռաւ, ալ ինչո՞ւ վարդապետը կը յոգնեցնես։ 36 – Իսկ Յիսուս բուսած խօսքը լսածին պէս ժողովրդապետին ըսաւ, Մի վախնար, միայն թէ հաւատա։ 37 – Եւ մէկը թող չտուաւ իրեն հետ երթալ, բայց միայն Պետրոսը ու Յակոբոսը և Յակոբոսի եղբայրը Յովհաննէսը։ 38 – Ու ժողովրդապետին տունը գալով՝ տեսաւ ադմուկ և պատրիկ լացողներ ու ազաղակներ։ 39 – Եւ ներս մտնելով՝ ըսաւ անոնց, Ինչո՞ւ խռովեր էք ու կու լայք. մանուկը մեռած չէ, հապա կը քնանայ։ 40 – Եւ ծաղր կ'ընէին զանիկա. բայց ինք ամէնը դուրս հանելով՝ իրեն հետ առաւ մանուկին հայրը ու մայրը, և զանոնք որ իրեն հետ էին, ու մտաւ հոն ուր մանուկը պառկած էր։ 41 – Եւ մանուկին ձեռքէն բռնելով՝ ըսաւ անոր, Տալիթա, կումի. որ կը թարգմանուի, Աղջիկ, (քեզի կ'ըսեմ) ելիր։ 42 – Եւ իսկոյն աղջիկը ոտք ելաւ ու կը քալէր, վասն զի տասներկու տարեկան էր. ու մեծ ապշութեամբ ապշեցան։ 43 – Եւ սաստիկ պատուէր տուաւ անոնց՝ որ մա՛րդ չգիտնայ այս բանը, ու ըսաւ որ անոր ուտելիք տան։

Գլ. Զ

Եւ անկէ ելլելով եկաւ իր երկիրը, ու անոր աշակերտները իր ետևէն գացին։ 2 – Եւ երբ շաբաթ օրը հասաւ, սկսաւ ժողովարանին մէջ սորվեցնել. ու շատերը լսելով կը զարմանային ու կ'ըսէին, Աթիկա ուրկէ՞ ասոնք այս բաները, և այս ի՞նչ իմաստութիւն է տուր որուած, որ այսպիսի հրաշքներ կ'ըլլան տուր ձեռքով։ 3 – Աթիկա հիւսը չէ՞, Մարիամի որդին, և Յակոբոսի ու Յովսէսի և Յուդայի ու Սիմոնի եղբայրը. ու տուր քոյրերը հոս մեր քով չէ՞ն. և անոր վրայով կը գայթակղէին։ 4 – Բայց Յիսուս բսաւ անոնց, Մարգարէ մը անպատիւ չէ՝ բայց միայն իր երկրին մէջ ու իր ազգականներուն և իր տանը մէջ։ 5 – Ու չէր կրնար հոն մէկ հրաշք ալ ընել, միայն թէ

*Ո՛ռն., Գերգեսացւոց

†Ո՛ռն., լեռներուն մէջ ու գերեզմաններուն մէջ

‡Կամ, կ'աղաչէր

քանի մը հիւանդներու վրայ ձեռք դրաւ ու բժշկեց զանոնք։ 6 – Եւ անոնց անհաւատութեանը վրայ կը զարմանար. ու շրջակայ գեղերը պտըտելով կը սորվեցնէր։

7 – Եւ իրեն կանչեց տասներկուքը, ու սկսաւ երկու երկու դրկել զանոնք, ու անոնց իշխանութիւն տուաւ պիղծ ոգիներուն վրայ. 8 – Եւ պատուիրեց անոնց՝ որ ճամբու համար բան մը չառնեն, բայց միայն գաւազան մը. ոչ պարկ, ոչ հաց, ոչ առակ գօտիներնուն մէջ. 9 – Հապա հողմոծափ հագնին. Եւ կրկին հանդերձ մի հագնիք՝ ըսաւ։ 10 – Ու բաւ անոնց, Ո՛ր տուն որ մտնէք, հոն կեցէք մինչև անկէ ելլէք։ 11 – Եւ անոնք որ ձեզ չեն ընդունիր ու ձեզի մտիկ չեն ըներ, երբ անկէ կ՚ելլէք, ոտքերնուդ տակի փոշին թօթվեցէք՝ անոնց վկայութիւն ըլլալու համար։ *Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, Սոդոմացւոց ու Գոմորացւոց աւելի դիւրին պիտի ըլլայ դատաստանին օրը՝ քան թէ այն քաղաքին։

12 – Եւ անոնք ելլելով կը քարոզէին որ հոգին ապաշխարեն։ 13 – Եւ շատ դեւեր կը հանէին, ու շատ հիւանդներ իւղով կ՚օծէին ու կը բժշկէին զանոնք։

14 – Եւ Հերովդէս թագաւորը լսեց, (քանզի անոր անունը յայտնի եղաւ.) ու կ՚ըսէր թէ Յովհաննէս մկրտիչը մեռելներէն յարութիւն առեր է, ու անոր համար հրաշքներ կ՚ըլլան անով։ 15 – Ուրիշները կ՚ըսէին թէ Եղիան է. ուրիշներն ալ կ՚ըսէին թէ Մարգարէ մըն է, կամ մարգարէներէն մէկուն պէս։ 16 – Բայց երբ Հերովդէս լսեց, ըսաւ, Անիկա Յովհաննէս է, որուն գլուխը ես կարեցի, մեռելներէն յարութիւն առեր է։

17 – Քանզի Հերովդէս ինք հոգը դրկեց, Յովհաննէսը բռնեց, ու կապեց բանտը դրաւ իր եղբօրը Փիլիպպոսի կնոջ, Հերովդեայի, համար, քանզի իրեն կին առեր էր զանիկա։ 18 – Վասն զի Յովհաննէս Հերովդէսի կ՚ըսէր, Քեզի օրինաւոր չէ քու եղբօրդ կինը ունենալ։ 19 – Եւ Հերովդիա սխմունէր անոր դէմ, ու կ՚ուզէր զանիկա մեռցնել ու չէր կրնար. 20 – Վասն զի Հերովդէս կը վախնար Յովհաննէսէ, գիտնալով թէ անիկա արդար և սուրբ մարդ մըն է, և անոր բերանը կը նայէր, ու անկէ լսելով՝ շատ բաներ կ՚ընէր, և քաղցրութեամբ անոր մտիկ կ՚ընէր։ 21 – Ու երբ դիպուկ օր մը եղաւ, որ Հերովդէս իր ծննդեան օրը ընթրիք կ՚ընէր իր մեծամեծներուն և հազարապետներուն ու Գալիլեայի երեւելիներուն, 22 – Եւ Հերովդիայի աղջիկը ներս եր՚թ՚ալ պարեց մէնակով խաղաց, ու Հաճելի եղաւ Հերովդէսի և իրեն հետ նստողներուն, թագաւորը բսաւ աղջկան, Խնդրէ ինձմէ ինչ որ կ՚ուզես, ու պիտի տամ քեզի։ 23 – Եւ անոր երդում ըրաւ՝ ըսելէ, Ինչ որ գուն ինձմէ խնդրես, պիտի տամ քեզի, մինչև թագաւորութեանս կէսը. 24 – Եւ անիկա դուրս ելլելով իր մօրը բսաւ, Ինչ ուզեմ. ան ալ բսաւ, Յովհաննէս մկրտչին գլուխը։ 25 – Եւ շատ մը արտրտալով թագաւորին քով մտաւ ու խնդրեց՝ բսելով, Կ՚ուզեմ որ շատով սկսաւակի մը վրայ Յովհաննէս մկրտչին գլուխը տաս ինծի։ 26 – Եւ թագաւորը խիստ արամեցաւ, բայց երդումներուն համար ու իրեն հետ նստողներուն համար չուզեց որ անոր խնդրէքը մերժէ։ 27 – Եւ թագաւորը իսկոյն դահիճ ղրկեց, ու հրաման ըրաւ անոր գլուխը բերել. ան ալ գնաց բանտին մէջ գլխատեց զանիկա, 28 – Եւ սկսաւակի մը բերաւ անոր գլուխը ու տուաւ աղջկան. և աղջիկը զանիկա իր մօրը տուաւ։ 29 – Եւ անոր աշակերտները լսելով՝ եկան անոր մարմինը վերցուցին ու գերեզմանի մէջ դրին։

30 – Եւ առաքեալները Յիսուսի քով ժողվուեցան, ու պատմեցին անոր ամէն ինչ որ ըրին և ինչ որ սորվեցուցին։ 31 – Եւ անիկա բսաւ անոնց, Եկէք դուք առանձին անապատ տեղ մը, և քիչ մը հանգչեցէք. քանզի շատերը կային որ կու գային ու կ՚երթային. և հաց ուտելու ալ ժամանակ չէին ունենար։ 32 – Եւ նաւով անապատ տեղ մը գացին առանձին։ 33 – Ու ժողովուրդը տեսան զանոնք որ կ՚երթային, և շատեր զանիկա ճանչցան, ու ոտքով բոլոր քաղաքներէն հոն կը վազէին, և անոնցմէ առաջ հասնելով՝ անոր քով ժողվուեցան։ 34 – Ու Յիսուս երբ դուրս ելաւ, շատ ժողովուրդ տեսնելով խղճաց անոնց վրայ, վասն զի հովիւ չունեցող ոչխարներու պէս էին, և սկսաւ շատ բաներ սորվեցնել անոնց։

35 – Ու երբ ժամանակը շատ ուշացաւ, իր աշակերտները իրեն եկան ու բսին, Տե՛ր անապատ տեղ մըն է, ու ժամանակը ուշացած է։ 36 – Արձակէ զանոնք որպէս զի երթան բոլորտիքի գաւառակները ու գեղերը ու իրենց հաց գնեն, վասն զի ուտելու բան մը չունին։ 37 – Բայց անիկա պատասխան տուաւ ու բսաւ անոնց, Դուք տուէք ատոնց որ ուտեն։ Եւ բսին իրեն, Երթանք երկու հարիւր դահեկանի հաց գնե՞նք և տանք ատոնց որ ուտեն։ 38 – Բսաւ անոնց, Քանի՞ նկանակ ունիք, գացէք նայեցէք. ու երբ գիտցան՝ բսին, Հինգ, ու երկու ձուկ։ 39 – Եւ հրամայեց բոլոր անոնց՝ որ ամէնը կանանչ խոտին վրայ գունդ գունդ նստեցնեն։ 40 – Եւ դաս դաս նստան, հարիւրական ու յիսունական։ 41 – Եւ հինգ նկանակը ու երկու ձուկը առաւ ու դէպ ի երկինք նայելով՝ օրհնեց, և մանրեց նկանակները ու տուաւ իր աշակերտներուն, որպէս զի անոնց առջև դնեն, ու երկու ձուկը ամէնուն ալ բաժնեց։ 42 – Եւ ամէնը կերան ու կշտացան։ 43 – Եւ տասներկու կողով լեցուն կտորտանքները վերցուցին, և ձուկերէն ալ։ 44 – Եւ այն հացկերէն ուտողները հինգ հազարի չափ այր մարդիկ էին։

45 – Եւ շատ մը իր աշակերտները արտրցուց որ նաւը մտնեն, և իրմէ առաջ միւս կողմը Բեթսայիդա անցնին, մինչև ինք ժողովուրդը արձակէ։ 46 – Եւ անոնցմէ զատուելով՝ լեռը ելաւ աղօթք ընելու։ 47 – Ու երբ իրիկուն եղաւ, նաւը ծովուն մէջտեղն էր, ու ինք միայնակ ցամաքն էր։ 48 – Եւ տեսաւ զանոնք որ կը տագնապէին հովին Թէ քաշելու առեն, վասն զի հովը իրենց դէմ էր. և գիշերուան չորրորդ պահուն առենները ծովուն վրայ քալելով կու գայ անոնց, ու կ՚ուզէր անոնցմէ անցնիլ։ 49 – Անոնք երբ տեսան որ ծովուն վրայ կը քալէր, կարծեցին թէ աչքի երևոյթ բան մըն է, ու կանչեցրաւեցին. 50 – Քանզի ամէնն ալ զանիկա տեսան ու խռովեցան. և ինք շուտ մը խօսեցաւ անոնց հետ ու բսաւ անոնց, Քաջ եղէք, ես եմ, մի վախնաք։ 51 – Եւ նաւը ելաւ անոնց քով, ու հովը դադրեցաւ. և անոնք մտքերնուն մէջ չափէ դուրս ապշած էին ու կը զարմանային, 52 – Վասն զի հացին վրայ խելք հրաւէր չմտցան, քանզի սիրտերնին թմրած էր։

53 – Ու միւս կողմն անցնելով՝ Գեննեսարէթի երկիրը հասան ու նաւը առաջորեցին։ 54 – Ու երբ նաւէն ելան, անդ պէտ հաւրիւ խկոյն ճանչցան զանիկա. 55 – Եւ ապրին անդին վազելով բոլոր շրջակայ տեղերը, սկսան մահիճներով հիւանդները բերել՝ ուր որ կը լսէին թէ հոն է։ 56 – Եւ ուր որ կը մտնէր, գեղերը կամ քաղաքները կամ ագարակները, հրապարակներուն մէջ կը գնէին հիւանդները, ու կ՚աղաչէին իրեն որ գոնէ քր հանդերձին քղանցքին դպչին. և որոնք որ դպան, բժշկուեցան։

Գլ. Է

Եւ իր քով ժողովեցան փարիսեցիները ու դպիրներէն ոմանք՝ որ Երուսաղէմէ եկած էին։ 2 – Ու երբ տեսան որ անոր աշակերտներէն ոմանք պիղծ, այսինքն անլուայ, ձեռքերով հաց կ՚ուտէին, մեղադրեցին. 3 – Վասն զի փարիսեցիները ու բոլոր Հրեաները մինչև ագէկ մը ձեռքերնին չլուան՝ հաց չեն ուտեր, քանզի ծերերուն աւանդութիւնը կը բռնեն։ 4 – Եւ շուկայէն եկած՝ եթէ չլուացուին՝ չեն ուտեր. և ուրիշ շատ բաներ կան զորոնք ընդունած են ու կը բռնեն, այսինքն գաւաթներու և փարչերու ու պղնձէ ամաններու և անկողիններու լուացմունքներ։ 5 – Անոր համն փարիսեցիները ու դպիրները հարցուցին անոր, Թէ ինչո՞ւ քու աշակերտներդ ծերերուն աւանդութեանը պէս չեն երթար, հապա անլուայ ձեռքերով հաց կ՚ուտեն։ 6 – Ան ալ պատասխան տուաւ ու բսաւ անոնց, Ազէկ մարգարէութիւն ըրաւ Եսայի ձեզի կեղծաւորներուդ համար, ինչպէս գրուած է, Այս ժողովուրդը գլխոյ շրթունքներովը զիս կը պատուէ, բայց իրենց սիրտը հեռացած զատուած է ինծմէ. 7 – Ու պարապ

առեղ դիս կը պաշտեն, մարդոց պատուիրած բաները իբրեւ վարդապետութիւն սորվեցնելով։ 8 – Վասն զի Աստուծոյ պատուիրանքը թողելով՝ մարդոց աւանդութիւնը կը բռնէք, ինչպէս՝ փարչերու և գաւաթներու լուացմունքներ, և ասոնց նման շատ ուրիշ բաներ կ'ընէք։ 9 – Ու ըսաւ անոնց, Ադեկ կ'անարգէք Աստուծոյ պատուիրանքը, որպէս զի ձեր աւանդութիւնը պահէք։ 10 – Քանզի Մովսէս ըսաւ, Քու հայրդ ու մայրդ պատուէ. և, Ով որ իր հայրը կամ մայրը անիծէ, մահով թող մեռնի։ 11 – Բայց դուք կ'ըսէք, Եթէ մէկը իր հօրը կամ մօրը ըսէ, Ան բանը զոր ինծմէ պիտի շահիս, Ա---ն ---ը կորբան է, (որ ըսել է ընծայ,) ---ով ի'ըլլաց ---իս։ 12 – Եւ ա'լ թող չէք տար անոր բան մը ընել իր հօրը կամ իր մօրը։ 13 – Ու Աստուծոյ խօսքը կը խափանէք ձեր աւանդութիւնովը զոր կ'աւանդէք. և ասոր նման շատ ուրիշ բաներ կ'ընէք։

14 – Եւ բոլոր ժողովուրդը իրեն կանչելով՝ ըսաւ անոնց, Լսեցէք ինծի ամէնդ ու հասկցէք։ 15 – Բան մը չկայ որ դուրսէն մարդուն ներսը մտնէ, ու կարող ըլլայ զանիկա պղծել, հապա այն բաները որ անկէ կ'ելլեն, անոնք են որ մարդը կը պղծեն։ 16 – Ով որ լսելու ականջ ունի՝ թող լսէ։

17 – Ու երբ այն բազմութենէն ---ով տուն մտաւ, իր աշակերտները հարցուցին իրեն այն առակին համար։ 18 – Ու ըսաւ անոնց, Դո՞ւք ալ այդպէս անմիտ էք. չէ՞ք հասկնար թէ ամէն ինչ որ դուրսէն մարդուն ներսիդին կը մտնէ, չկրնար զանիկա պղծել. 19 – Վասն զի ոչ թէ անոր սրտին մէջ կը մտնէ, հապա փորը, և արտաքոնքը կ'ելլէ, ու բոլոր կերածները կը մաքրէ։ 20 – Եւ կ'ըսէր թէ Ինչ որ կ'ելլէ մարդուն ներսէն, անիկա կը պղծէ մարդը։ 21 – Վասն զի ներսէն, մարդոց սրտէն, կ'ելլեն չար խորհուրդներ, շնութիւններ, պոռնկութիւններ, սպանութիւններ, 22 – Գողութիւններ, ագահութիւններ, չարութիւններ, նենգութիւն, դիճութիւն, չար աչք, հպարտութիւն, ամբարտաւանութիւն, անզգամութիւն։ 23 – Այս բոլոր չար բաները ներսէն կ'ելլեն, ու կը պղծեն մարդը։

24 – Եւ անկէ ելլելով Տիւրոսի ու Սիդոնի սահմաններէն գնաց, և տուն մը մտնելով՝ չէր ուզեր որ մէկուն յայտնուի, բայց չկրցաւ ծածկուիլ. 25 – Քանզի կին մը, որուն աղջիկը պիղծ ոգի ունէր էր Ներ---էն, լսեց անոր վրայով, ու եկաւ, անոր ոտքը բնկաւ։ 26 – Եւ այն կինը *Հեթանոս էր, ազգով Փիւնիկ Ասորի, ու կ'աղաչէր անոր որ դեւը իր աղջիկէն հանէ։ 27 – Եւ Յիսուս բսաւ անոր, Թող առաջ տղաքը կշտանան, քանզի տղէկ չէ տղոց հացը առնել ու շուներուն ձգել։ 28 – Անիկա պատասխան տուաւ ու բսաւ անոր, Ա՛յո, Տէր, վասն զի շուներն ալ սեղանին տակ տղոց փշրանքներէն կը կերակրուին։ 29 – Եւ բսաւ անոր, Այդ խօսքիդ համար գնա, բսւ աղջիկդ դեւ ելաւ։ 30 – Եւ երբ իր տունը երթալով, գտաւ որ դեւ ելած՝ ու աղջիկը անկողնին վրայ պառկած էր։

31 – Եւ նորէն Տիւրոսի ու Սիդոնի սահմաններէն ելլելով, եկաւ Գալիլեայի ծովեզերքը, Դեկապոլիսի սահմաններուն մէջէն։ 32 – Եւ մէկը բերին անոր առջև, խուլ ու դժուարախօս, ու կ'աղաչէին որ անոր վրայ ձեռք դնէ։ 33 – Եւ ժողովուրդէն մէկզմէ առնելով զանիկա, իր մատները անոր ականջներուն մէջ խոթեց ու թքաւ, և անոր լեզուին դպաւ, 34 – Ու երկինք նայելով՝ հառաչեց ու բսաւ անոր, Եփփաթա, (որ բսել է Բացուէ.) 35 – Եւ իսկոյն անոր ականջները բացուեցան, ու անոր լեզուին կապը քակուեցաւ, և շիտակ կը խօսէր։ 36 – Ու պատուիրեց անոնց որ մարդո՛ւ չբսեն. և որչափ ինք կը պատուիրէր անոնց, անոնք ա՛լ աւելի կը քարոզէին. 37 – Ու չափէ դուրս կը զարմանային և կ'բսէին, Ամէն բաները աղէկ բրաւ ասիկա, որ խուլերուն լսել կու տայ և համրերուն խօսիլ։

Գ Լ. Ը

Ա՚յն օրերը ժողովուրդը խիստ շատ բլլալով, և ուտելու բան մը չունենալով, Յիսո--- իրեն կանչեց իր աշակերտները ու բսաւ անոնց, 2 – Կը խղճամ այդ ժողովուրդին վրայ, վասն զի հիմա երեք օր է որ իմ քովս են, և բան մը չունին ուտելու. 3 – Ու եթէ տանք անոնք անօթի դրկեմ իրենց տուները, ճամբուն մէջ պիտի մնրին, վասն զի ասոնցմէ ոմանք հեռու տեղէ եկած են։ 4 – Եւ իր աշակերտները պատասխան տուին իրեն, Այս անապատին մէջ ուրկէ՞ կրնայ մէկը հացով կշտացընել տառնք։ 5 – Եւ հարցուց անոնց, Քանի՞ նկանակ ունիք, ու անոնք բսին, Եօթը։ 6 – Եւ հրաման բրաւ ժողովուրդին՝ որ գետնին վրայ նստին, ու առաւ եօթը նկանակը, գոհացաւ և կտրեց ու տուաւ աշակերտներուն, որպէս զի ժողովուրդին առջև դնեն, և դրին։ 7 – Ու քանի մը մանր ձուկեր ունէին, և օրհնեց ու բսաւ որ զանոնք ալ դնեն անոնց առջև։ 8 – Եւ կերան ու կշտացան, ու աւելցած կտորտանքները վերցուցին եօթը զամբիւղ։ 9 – Եւ ուտողները չորս հազարի չափ էին, ու արձակեց զանոնք։ 10 – Եւ շուտ մը նաւը մտնելով աշակերտներուն հետ՝ եկաւ Դալմանութայի կողմերը։

11 – Եւ փարիսեցիները ելլելով՝ սկսան անոր հետ վիճաբանութիւն բնել, և զանիկա փորձելով՝ իրմէ նշան մը կ'ուզէին երկինքէն։ 12 – Եւ անիկա իր հոգիին մէջ հառաչելով՝ բսաւ, Ո՞նչ է որ այս ազգը նշան կ'ուզէ. Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի որ այս ազգին նշան պիտի չտրուի։ 13 – Ու զանոնք թող ձգելով նորէն նաւը մտաւ, ու գնաց ---ովն միւս կողմը։

14 – Եւ հաց առնելու մոռցեր էին, ու նաւուն մէջ իրենց հետ միայն մէկ նկանակ ունէին։ 15 – Եւ կը պատուիրեր անոնց ու կ'բսեր, Նայեցէք և զգուշացէք փարիսեցիներուն խմորէն ու Հերովդէսի խմորէն։ 16 – Եւ իրարու հետ կը խորհէին ու կ'բսէին թէ Հաց չունենալնուս համար է։ 17 – Իսկ Յիսուս անոնց խորհուրդը գիտնալով՝ բսաւ անոնց, Ինչո՞ւ կը խորհիք թէ հաց չունիք. տակաւին չէ՞ք հասկրնար ու չէ՞ք իմանար. գետ սիրտերնիդ թմրա՞ծ է։ 18 – Աչքեր ունիք ու չէ՞ք տեսներ, և ականջներ ունիք ու չէ՞ք լսեր, և չէ՞ք յիշեր։ 19 – Երբ հինգ նկանակը հինգ հազարին կոտրեցի, քանի՞ կոտով լեցուն կտորտանք վերցուցիք. բսին անոր, Տասներկու։ 20 – Ու երբ եօթը նկանակը չորս հազարին կոտրեցի, քանի՞ զամբիւղ լեցուն կտորտանք վերցուցիք. անոնք ալ բսին, Եօթը։ 21 – Ու բսաւ անոնց, Հո՞ չունիք դեռ հասկնար։

22 – Եւ Բեթսայիդա եկաւ, ու անոր առջև կոյր մը բերին, ու կ'աղաչէին իրեն որ դպչի անոր. 23 – Ու անիկա կոյրին ձեռքէն բռնելով դուրս հանեց, ու անոր աչքերուն թքնելով ձեռք անոր վրայ դրաւ, ու կը հարցնէր անոր թէ բան մը կը տեսնէ։ 24 – Ան ալ նայեցաւ ու կ'բսէր, Մարդիկ կը տեսնեմ ծառերու պէս որ կը պտըտին։ 25 – Նորէն ձեռք անոր աչքերուն վրայ դրաւ, ու անոր նայիլ տուաւ. և աղջցաւ ու ամէն բան համրաձակ կը տեսնէր։ 26 – Եւրը զանիկա իր տունը զրկելով բսաւ, Գեղը մի մտներ ու գեղին մէջ մարդո՛ւ մի բսեր։

27 – Եւ Յիսուս իր աշակերտներուն հետ մէկտեղ Փիլիպպոսի Կեսարիային գեղերը ելաւ, ու ճամբուն մէջ կը հարցնէր իր աշակերտներուն ու կ'բսէր անոնց, Ինծի համար ո՞վ կ'ըսեն մարդիկ թէ եմ։ 28 – Եւ անոնք պատասխան տուին -- ըսին, Ո՛---՝ Յովհաննէս մկրտիչը, և ուրիշները՝ Եղիան, ուրիշներն ալ՝ Մարգարէներէն մէկը։ 29 – Եւ ինք բսաւ անոնց, Հապա դուք ինծի համար ո՞վ կ'ըսէք թէ եմ. պատասխան տուաւ Պետրոս ու բսաւ անոր, Դուն ես Քրիստոսը։ 30 – Եւ սաստիկ պատուիրեց անոնց՝ որ իրեն համար մարդո՛ւ չբսեն։

31 – Ու սկսաւ սորվեցնել անոնց, թէ Պէտք է որ Որդին մարդոյ շատ չարչարանքներ կրէ, ու երկրնակներէն և քահանայապետներէն ու գպիրներէն մերժուի, ու սպանուի, և երեք օրէն հառ յարութիւն առնէ։ 32 – Ու այս խօսքը յայտնի խօսեցաւ. և Պետրոս մէկդի առաւ զանիկա, ու սկսաւ յանդիմանել զանիկա։ 33 – Եւ ինք դարձաւ ու իր աշակերտներուն նայելով յանդիմանեց Պետրոսը ու բսաւ, Ետիս գնա, Սատանայ, վասն զի դուն Աստուծոյ բաները չես մտածեր, հապա մարդոց բաները։

34 Եւ ժողովուրդը իր աշակերտներուն հետ մէկտեղ իրեն կանչելով՝ բսաւ անոնց, Ով որ կ'ուզէ իմ հետևէս գալ, թող իր անձը ուրանայ, և իր խաչը վերցնէ, ու իմ հետևէս գայ։ 35 – Վասն զի ով որ կ'ուզէ իր անձը

*Յո---. Յդն

ապրեցնել, պիտի կորնչցնէ զանիկա. և ով որ ինծի ու աւետարանին համար իր անձը կորնչցնէ, պիտի ապրեցնէ զանիկա։ 36 – Ի՞նչ օգուտ է մարդուն՝ որ բոլոր աշխարհը վաստկի, և իր անձը կորնչցնէ. 37 – Կամ ի՞նչ անձին համար ինչ տալու է պիտի տայ մարդ։ 38 – Վասն զի ով որ ինծ ու իմ խօսքերս ՚ի՝՝՝նէլը ամօթի պիտի ակէ՝ այս շնացող ու մեղաւոր ազգին մէջ, Որդին մարդոյ ալ զանիկա ՚ի՝՝՝նէլը ամօթի պիտի ակէ՝ երբ գայ իր Հօրը փառքովը սուրբ հրեշտակներուն հետ։ 39 – Եւ բաւ անոնց, Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, որ Հոս ներկայ եղողներէն մէկ քանիները կան՝ որոնք մինչեւ որ Աստուծոյ թագաւորութիւնը զօրութիւնով եկած։

Գ.Լ. Թ

Եւ մէկ օրէն ետև Յիսուս իրեն հետ առաւ Պետրոսը ու Յակոբոսը և Յովհաննէսը, ու զանոնք բարձր լեռ մը հանեց առանձին, և անոնց առջև այլակերպեցաւ։ 2 – Ու իր հանդերձները եղան փայլուն խիստ ճերմակ, այնպէս որ երկրի վրայ թօափիչ մը չկրնար այնպէս ճերմկցնել։ 3 – Ու Եղիա Մովսէսի հետ երեցաւ անոնց, և Յիսուսի հետ կը խօսէին։ 4 – Եւ Պետրոս պատասխան տուաւ ու ըսաւ Յիսուսի, Վարդի, ազէկ է որ հոս կենանք. ու երեք խրճիթ շինենք, մէկը քեզի, և մէկը Մովսէսի, ու մէկը Եղիայի. 5 – Վասն զի չէը գիտեր թէ ի՞նչ խօսի, քանզի զարհուրեր էին։ 6 – Եւ ամպ մը հովանի եղաւ անոնց վրայ, ու ձայն մը եկաւ ամպէն՝ ըսելով, Ասիկա է իմ սիրելի Որդիս, սորա մտիկ ըրէք։ 7 – Եւ յանկարծ երբ ապրեն անդին նայեցան, այլ ուրիշ մէկը չտեսան, հապա միայն Յիսուս իրենց հետ։ 8 – Ու երբ լեռնէն վար կ՚իջնէին, պատուիրեց անոնց որ տեսածնին մարդո՛ւ չպատմեն, բայց միայն Որդւոյն մարդոյ մեռելներէն յարութիւն առնելէն ետև։ 9 – Եւ անոնք այն խօսքը պահեցին. ու իրենց մէջ հարցուփորձ կ՚ընէին թէ մեռելներէն յարութիւն առնելը ի՞նչ է։ 10 – Եւ իրեն հարցուցին ու ըսին, Ա՞ն ի՞նչ է որ դպիրները կ՚ըսեն թէ Պէտք է որ առաջ Եղիա գայ։ 11 – Անիկա պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց, Յիրաւի առաջ Եղիա կու գայ, և ամէն բան կարգի կը դնէ. և թէ ի՞նչպէս գրուած է Որդւոյ մարդոյ համար, որ շատ չարչարանքներ պիտի կրէ ու անարգուի. 12 – Բայց ձեզի կ՚ըսեմ՝ որ Եղիա եկաւ ալ, և ինչ որ ուզեցին՝ բրին անոր, ինչպէս գրուած է անոր համար։

13 – Ու աշակերտներուն քով գալով՝ տեսաւ շատ ժողովուրդ անոնց բոլորտիքը և դպիրները որ վիճաբանութիւն կ՚ընէին անոնց հետ։ 14 – Եւ շուտ մը բոլոր ժողովուրդը երբ տեսան զանիկա, խիստ զարմացան, ու առաջ վազելով բարև կու տային անոր։ 15 – Եւ հարցուց դպիրներուն թէ ի՞նչ վիճաբանութիւն կ՚ընէք անոնց հետ։ 16 – Ու ժողովուրդէն մէկը պատասխան տալով՝ ըսաւ, Վարդապետ, իմ որդիս քեզի բերի, որ համր ոգի ունի. 17 – Եւ ուր որ անոր հասնի, զանիկա գետինը կը զարնէ, ան ալ կը փրփրի և իր ակռաները կը կրճտէ ու կը ցամքի. և քու աշակերտներուդ բսի որ զանիկա հանեն ու չկրցան։ 18 – Պատասխան տուաւ անոնց ու ըսաւ, Ով անհաւատ ազգ, մինչեւ ե՞րբ ձեզի հետ պիտի ըլլամ մինչեւ ե՞րբ ձեզի պիտի համբերեմ։ բնձի բերէք զանիկա։ 19 – Եւ զանիկա բերին իրեն. երբ դէմն տեսաւ զանիկա, շուտ մը չար ոգին ցնդեց զանիկա, ու գետինը ինկած կը թաւալէր ու կը փրփրէր։ 20 – Եւ Յիսուս հարցուց անոր հօրը ու ըսաւ, Ո՞րչափ ատեն է որ այդ բանը պատ եղաւ. ու անիկա ըսաւ, Տղայութենէն ի վեր. 21 – Եւ շատ անգամ կրակի ու ջուրի մէջ կը նետէ սպիտակ՝ որպէս զի կորնչցնէ. բայց եթէ կարողութիւն մը ունիս, օգնէ մեզի, խղճալով մեր վրայ։ 22 – Եւ Յիսուս ըսաւ անոր, Եթէ կարող ես հաւատալու, ամէն բան կարելի է անոր որ կը հաւատայ։ 23 – Եւ տղուն հայրը շուտ մը աղաղակեց ու արցունքով ըսաւ, Կը հաւատամ, Տէր, օգնէ իմ անհաւատութեանս։ 24 – Յիսուս երբ տեսաւ որ ժողովուրդը վրան կը դիպուի, սաստկաց պիղծ ոգիին ու ըսաւ անոր, Համր ու խուլ ոգի, կը հրամայեմ քեզի, ելիր ատկէ, ու մէյմըն ալ չմտնես ատոր ներսը։ 25 – Եւ կանչուըռտելով

ատոր ճղճղեց զանիկա ու ելաւ. և տղան մեռելի պէս եղաւ, այնպէս որ շատերը ըսին թէ Մեռաւ։ 26 – Եւ Յիսուս անոր ձեռքէն բռնելով վերցուց զանիկա. ան ալ կանգնեցաւ։ 27 – Ու երբ ինք տունն մտաւ, իր աշակերտները առանձին հարցուցին իրեն՝ ըսելով, Մենք ի՞նչո՞ւ չկրցանք հանել զանիկա։ 28 – Եւ բսաւ անոնց, Այդ տեսակին կարելի չէ ո՝՝՝էլ բանով մը ելլել, բայց միայն աղօթքով ու ծոմապահութեամբ։

29 – Եւ անկէ ելլելով Գալիլեայի մէջէն կ՚անցնէին, ու չէը ուզեր որ մէկը գիտնայ։ 30 – Վասն զի կը սորվեցնէր իր աշակերտներուն ու կ՚ըսէր անոնց թէ Որդին մարդոյ պիտի մատնուի մարդոց ձեռքը, և զանիկա պիտի սպանեն. ու երբ սպանուի՝ երրորդ օրը յարութիւն պիտի առնէ։ 31 – Եւ անոնք չէին հասկնար այն խօսքը, ու կը վախնային իրեն հարցնելու։

32 – Եւ եկաւ Կափառնայում. ու երբ տունն մտաւ՝ հարցուց անոնց, Ի՞նչ վիճաբանութիւն կ՚ընէիք ճամբան իրարու հետ։ 33 – Եւ անոնք լուռ կեցան, վասն զի ճամբուն մէջ իրարու հետ վիճաբանութիւն կ՚ընէին թէ ո՛վ մեծ է։ 34 – Ու երբ նստաւ, կանչեց տասներկուքը ու բսաւ անոնց, Եթէ մէկը կ՚ուզէ առաջին ըլլալ, ամենուն յետինը պիտի ըլլայ և ամենուն սպասաւորը։ 35 – Ու տղայ մը առաւ կայնեցուց անոնց մէջ, և իր գիրկը առնելով զանիկա՝ բսաւ անոնց, 36 – Ով որ այսպիսի տղայներէն մէկը ընդունի իմ անունովս, զիս կ՚ընդունի. և ով որ զիս ընդունի, ոչ թէ զիս կ՚ընդունի, հապա զիս ղրկողը։ 37 – Պատասխան տուաւ անոր Յովհաննէս ու բսաւ, Վարդապետ, մենք տեսանք որ քու անունովդ դեւեր կը հանէը, ու մեր եուէն չպարտիր, և զանիկա արգիլեցինք՝ մեր եուէն չպարտուիլուն համար։ 38 – Եւ Յիսուս բսաւ, Մի արգիլէք զանիկա, վասն զի մէկը չկայ որ իմ անունովս հրաշք գործէ, ու կարենայ շուտ մը զիս չարախօսել։ 39 – Քանզի ան որ *մեզի հակառակ չէ, մե՞զ կողմն է։ 40 – Վասն զի ով որ ձեզի գաւաթի մը ջուր խմցնէ †իմ անունովս՝ թէ դուք Քրիս-

*Ո՛հռ., ձեզի հակառակ չէ, ձեր
†Ո՛հռ., այս անունով

տոսին էք, ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, Անիկա իր վարձքը պիտի չկորնչցնէ։ 41 – Եւ ով որ գայթակղեցնէ այս պզտիկներէն մէկը որ ինծի կը հաւատան, աւելի ազէկ էր անոր՝ որ աղացքի քար մը իր վիզէն կախուէր, ու ծովը ձգուէր։ 42 – Եւ եթէ քու ձեռքդ քեզ կը գայթակղեցնէ, կտրէ զանիկա. ազէկ է քեզի պակասութեամբ մտնել կեանքը, քան թէ երկու ձեռք ունենալ ու գեհենը երթալ չմարելու կրակին մէջ, 43 – Ուր անոնց որդը չմեռնիր ու կրակը չմարիր։ 44 – Եւ եթէ քու ոտքդ քեզ կը գայթակղեցնէ, կտրէ զանիկա. ազէկ է քեզի կաղ մտնել կեանքը, քան թէ երկու ոտք ունենալ ու գեհենը ձգուիլ չմարելու կրակին մէջ, 45 – Ուր անոնց որդը չմեռնիր ու կրակը չմարիր։ 46 – Եւ եթէ քու աչքդ քեզ կը գայթակղեցնէ, հանէ զանիկա. ազէկ է քեզի մէկ աչքով Աստուծոյ թագաւորութիւնը մտնել, քան թէ երկու աչք ունենալ ու կրակին գեհենը ձգուիլ, 47 – Ուր անոնց որդը չմեռնիր ու կրակը չմարիր։ 48 – Վասն զի ամէն մարդ կրակով պիտի ապուի, և ամէն զոհ ազով պիտի ապուի։ 49 – Աղը ազէկ է, բայց եթէ աղը անհամնայ, ի՞նչո՞վ պիտի համովցնէք. ձեր անձին մէջ աղ ունեցէք, և իրարու հետ խաղաղութիւն ըրէք։

Գ.Լ. Ժ

Եւ անկէ ելլելով՝ Հրէաստանի սահմանները եկաւ Յորդանանու անդին կողմէն, ու նորէն ժողովուրդները անոր քով կը ժողվուէին. և ինչպէս սովորութիւն ունէր, դարձեալ կը սորվեցնէր անոնց։

2 – Ու փարիսեցիները քովը եկան, և զանիկա փորձելով՝ կը հարցնէին անոր թէ Արժա՞ն է որ այրը էր կինը արձակէ։ 3 – Եւ անիկա պատասխան տուաւ ու անոնց բսաւ, Մովսէս ձեզի ի՞նչ պատուիրեց։ 4 – Եւ անոնք ըսին, Մովսէս հրաման տուաւ արձակման գիր գրել ու արձակել։ 5 – Եւ Յիսուս պատասխան տալով՝ անոնց բսաւ, Ձեր սրտին կարծրութեանը համար գրեց ձեզի այդ պատուէրը. 6 – Բայց սակայն ստեղծագործութեան սկիզբէն Աստուած զանոնք արու և էգ բրաւ, ա-

ը---, 7 – Աստ Համար մարդ իր Հայրը ու մայրը պիտի ձգէ և իր կնոջ պիտի յարի, 8-Ու երկուքը մէկ մարմին պիտի ըլլան. ուստի ա՛լ երկու չեն, Հապա մէկ մարմին. 9 – Ուրեմն զոյն որ Աստուած միաւորեց, մարդ թող չդատէ։ 10 – Եւ տունը իր աշակերտները նորէն նոյն բանը Հարցուցին իրեն։ 11 – Ու ըսաւ անոնց, Ով որ իր կինը արձակէ և ուրիշ մը առնէ, անոր դէմ շնութիւն կ'ընէ։ 12 – Ու կին մը եթէ իր էրիկէն զատուի և ուրիշ էրկան մը ըլլայ, շնութիւն կ'ընէ։

13 – Եւ մանր տղաք բերին իրեն, որպէս զի անոնց դպչի, բայց աշակերտները կը յանդիմանէին բերողները։ 14 – Յիսուս երբ տեսաւ, սրտողեւով անոնց ըսաւ, Թող տուէք այդ մանր տղոցը որ ինծի գան, և մի արգիլէք զանոնք, վասն զի Աստուծոյ թագաւորութիւնը այդպիսիներուն է։ 15 – Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Ով որ Աստուծոյ թագաւորութիւնը պզտիկ տղու մը պէս չընդունի, բնաւ պիտի չմտնէ անոր մէջ։ 16 – Եւ զանոնք գիրկը առաւ, անոնց վրայ ձեռք դրաւ ու օրհնեց զանոնք։

17 – Ու երբ անիկա դուրս ելաւ ճամբուն մէջ, –ն– մարդ մը վազեց, ու անոր առջև ծունկ դնելով կը հարցնէր անոր –– ՝ը-եր, Բարի վարդապետ, ի՞նչ բնեմ որ յաւիտենական կեանքը ժառանգեմ։ 18 – Եւ Յիսուս ըսաւ անոր, Ինչո՞ւ զիս բարի կ'անուանես. մէկէն զատ բարի չկայ, որ է Աստուած։ 19 – Պատուիրանքները գիտես. Շնութիւն մի ըներ, Սպանութիւն մի ըներ, Գողութիւն մի ըներ, Սուտ վկայութիւն մի ըներ, Զրկանք մի ըներ, Քու Հայրդ ու մայրդ պատուէ։ 20 – Անիկա պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոր, Վարդապետ, ասոնք ամէնը մանկութենէս ի վեր պահեր եմ։ 21 – Եւ Յիսուս անոր նայելով՝ սիրեց զանիկա, ու ըսաւ անոր, Մէկ բան պակաս է քեզի. գնա ունեցածդ ծախէ և տուր աղքատներուն, ու երկինքը գանձ պիտի ունենաս, և խաչը վերցուր ու եկուր իմ ետևէս։ 22 – Եւ անիկա այս խօսքին համար խժռուելով՝ տրտմած գնաց, վասն զի շատ ստացուածք ունէր։ 23 – Եւ Յիսուս իր բոլորտիքը նայելով՝ ըսաւ իր աշակերտներուն, Ճշմարիտ դժուար է անոնց որ հարստութիւն ունին Աստուծոյ թագաւորութիւնը մտնել։ 24 – Եւ աշակերտները զարմացեր էին անոր խօսքերուն վրայ. բայց Յիսուս նորէն պատասխան տալով՝ անոնց ըսաւ, Որդեակներ, ո՛րչափ դժուար է էրէնց հարստութիւն յուսացողներուն Աստուծոյ թագաւորութիւնը մտնել։ 25 – Դիւրին է որ ուղտ ասեղին ծակէն անցնի, քան թէ հարուստ Աստուծոյ թագաւորութիւնը մտնէ։ 26 – Եւ անոնք խիստ շատ կը զարմանային ու կ'ըսէին իրարու, Ա՛վ կրնայ փրկուիլ։ 27 – Եւ Յիսուս անոնց նայելով՝ ըսաւ, Անիկա մարդոց կողմանէ անկարելի է, բայց ոչ Աստուծոյ կողմանէ. քանզի Աստուծոյ կողմանէ ամէն բան կարելի է։ 28 – Պետրոս սկսաւ ըսել անոր, Ահա մենք ամէն բան թողուցինք և քու ետևէդ եկանք։ 29 – Եւ Յիսուս պատասխան տալով՝ ըսաւ, Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Մէկը չկայ որ թողուց տուն, կամ եղբայրներ, կամ քոյրեր, կամ հայր, կամ մայր, կամ կին, կամ որդիներ, կամ արտեր՝ ինծի համար ու աւետարանին համար, 30 – Որ պիտի չառնէ հարիւրապատիկ հիմա այս ատենս տուներ, ու եղբայրներ, և քոյրեր, ու մայրեր, և որդիներ, ու արտեր հալածանքներու հետ, և գալու աշխարհին մէջ՝ յաւիտենական կեանքը։ 31 – Բայց շատ առաջիններ պիտի ըլլան յետին, ու յետիններ՝ առաջին։

32 – Եւ անոնք դէպ ի Երուսաղէմ կ'ելլէին –– ճամբուն մէջ էին. և Յիսուս անոնցմէ առաջ կ'երթար, ու անոնք կը զարմանային, ու ետևէն երթալով՝ կը վախնային։ Եւ նորէն քովը առնելով տասներկուքը, սկսաւ ըսել անոնց ինչ բաներ որ իրեն պիտի պատահէին. 33 – Ո– ը---, Ահա երուսաղէմ կ'ելլենք, և Որգին մարդոյ պիտի մեռանուի քահանայապետներուն ու գրիչներուն, և զանիկա մեռնելու պիտի դատապարտեն, ու զանիկա հեթանոսներուն պիտի մատնեն. 34 – Եւ զանիկա ծաղր պիտի բնեն ու ծեծեն, և անոր վրայ պիտի թքնեն, ու զանիկա մեռցնեն, ու երրորդ օրը յարութիւն պիտի առնէ։

35 – Եւ անոր քով գացին Յակոբոս ու Յովհաննէս, Զերեդէոսի որդիները, ու ըսին, Վարդապետ, կ'ուզենք որ հրէշտէ ինչ որ խնդրենք՝ մեզի ընես։ 36 – Ան ալ ըսաւ անոնց, Ի՞նչ կ'ուզէք որ ձեզի ընեմ։ 37 – Ու անոնք ըսին իրեն, Շնորհէ մեզի որ նստինք մեզմէ մէկը աջ կողմդ և միւսը ձախ կողմդ քու փառքիդ մէջ։ 38 – Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց, Չէք գիտեր ինչ կը խնդրէք. կրնա՞ք խմել այն գաւաթը զոր ես կը խմեմ, և այն մկրտութիւնովը մկրտուիլ՝ զոր ես կը մկրտուիմ։ 39 – Եւ անոնք ըսին իրեն, Կրնանք. ու Յիսուս ըսաւ անոնց, Այն գաւաթը զոր ես կը խմեմ՝ պիտի խմէք, և այն մկրտութիւնովը զոր ես կը մկրտուիմ՝ պիտի մկրտուիք. 40 – Բայց իմ աջ կողմն ու ձախ կողմն նստիլը իմն չէ տալը, Հապա որոնց որ պատրաստած է։ 41 – Ու երբ ը--ը տասը ը--ը-եր-եր-եր լսեցին, սկսան Յակոբոսի ու Յովհաննէսի նեղանալ։ 42 – Իսկ Յիսուս իրեն կանչեց զանոնք ու ըսաւ անոնց, Գիտէք որ ազգերուն իշխան սեպուածները կը տիրեն անոնց, և մեծամեծները կ'իշխեն անոնց. 43 – Բայց ձեր մէջ այնպէս պիտի չըլլայ, Հապա ձեզմէ ով որ մեծ ըլլալ կ'ուզէ, անիկա ձեր ծառայը ըլլայ. 44 – Ու ձեզմէ ով որ առաջին ըլլալ կ'ուզէ, անիկա ամէնուն ծառայ ըլլայ։ 45 – Քանզի Որգին մարդոյ ալ չեկաւ սպասաւորութիւն ընդունելու, Հապա սպասաւորութիւն ընելու, և իր կեանքը շատերու Համար փրկանք մը տալու։

46 – Ու Եհան Երիքով. ու երբ Երիքովէ կ'ելլէր աշակերտներովը և շատ բազմութիւնով, Տիմէոսի որդին կոյր Բարտիմէոս ճամբուն քով նստեր էր մուրալու։ 47 – Ու երբ լսեց թէ Յիսուս Նազովրեցին է, սկսաւ աղաղակել ու ըսել, Յիսուս, որդի Դաւթի, ողորմ ինծի։ 48 – Եւ շատերը կը յանդիմանէին զանիկա որպէս զի լռէ, բայց անիկա ա՛լ աւելի կ'աղաղակէր, Որդի Դաւթի, ողորմ ինծի։ 49 – Եւ Յիսուս կանգ առնելով՝ ըսաւ որ զանիկա կանչեն. կանչեցին կոյրը ու ըսին անոր, Քաջ եղիր, ելիր, քեզ կը կանչէ։ 50 – Եւ անիկա իր հանգերձը ձգելով, ելաւ ու եկաւ Յիսուսի։ 51 – Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ ու անոր ըսաւ, Ի՞նչ կ'ուզես որ քեզի ընեմ։ կոյրը ըսաւ անոր, Ռաբբունի, որ աչքերս բացուին։ 52 – Եւ Յիսուս

ըսաւ անոր, Գնա. քու հաւատքդ քեզ բժշկեց. և շուտ մը անոր աչքերը բացուեցան, ու Ճամբան Յիսուսի ետևէն կ'երթար։

ԳԼ. ԺԱ

Ու երբ Երուսաղէմի մօտենցան, Բեթփագէ ու Բեթանիա գէպ ի Ձիթենեաց լեռը, Յ---- իր աշակերտներէն երկուքը ղրկեց, 2 – Եւ ըսաւ անոնց, Գացէք այդ ձեր դիմացի գիւղը, և անոր մէջ մտնելնուդ պէս՝ պիտի գտնէք կապուած աւանակ մը, որուն վրայ մարդ մը նստած չէ. արձակեցէք զանիկա ու բերէք. 3 – Եւ եթէ մէկը բան ձեզի թէ Ա՛յդ ի՞նչ կ'ընէք, բա՛ր թէ Տէրոջը պէտք է. և շուտ մը Հոս պիտի ղրկէ զանիկա։ 4 – Գացին և գտան աւանակը դուրսը փողոցին մէջ դրանք քով կապուած, ու արձակեցին զանիկա։ 5 – Եւ հոն կայնողներէն ոմանք ըսին անոնց, Ի՞նչ կ'ընէք որ կ'արձակէք այդ աւանակը։ 6 – Եւ անոնք ըսին անոնց ինչպէս Յիսուս պատուիրեր էր, ու իրենց թոյլ տուին։ 7 – Եւ աւանակը Յիսուսի բերին, ու անոր վրայ իրենց հանգերձները գրին, ու նստաւ անոր վրայ։ 8 – Եւ շատերը իրենց հանգերձները ճամբուն վրայ փռեցին, և ուրիշները ծառերէն ճիւղեր կը կտրէին ու ճամբուն վրայ կը ապատէէին։ 9 – Եւ առջևէն ու ետևէն գացողները կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին, Ովսաննա. Օրհնեալ է ան որ Տէրոջը անունովը կու գայ. 10 – Օրհնեալ է մեր Դաւիթի Տօրը թագաւորութիւնը որ *կու գայ. Ովսաննա ի բարձունս։

11 – Եւ Յիսուս մտաւ Երուսաղէմ ու տաճարը, և չորս կողմը ամէն բաները աչքէ անցուց. և արդէն ժամանակը իրիկուն ըլլալով՝ Բեթանիա ելաւ տասներկուքովն հետ մէկտեղ։

12 – Ու հետևեալ օրը երբ Բեթանիայէ կ'ելլէին, անօթեցաւ. 13 – Եւ հեռուէն տերեւալից թզենի մը տեսնելով՝ եկաւ որ թերևս անոր վրայ բան մը գտնէ. ու երբ անոր քով գնաց, տերեւներէն զատ բան մը չգտաւ, վասն զի գեռ թուզի ատեն չէր։ 14 – †Եւ

*Ոմանք, Տէրոջը անունովը կու գայ
†Ոմանք, Եւ Յիսուս

պատասխան տուաւ ու բսաւ անոր, Ակռկ հաւ մի կը քեզմէ պատուղ չուտէ յաւիտեան. և իր աշակերտները լսեցին։

15 – Ու եկան Երուսաղէմ։ և Յիսուս տաճարը մտնելով՝ սկսաւ դուրս հանել զանոնք որ տաճարին մէջ կը ծախէին ու կը գնէին. և սեղակ փոխողներուն սեղանները ու աղաւնի ծախողներուն աթոռները կործանեց. 16 – Եւ թող չէր տար որ մէկը տաճարին մէջէն աման մը անցնէ։ 17 – Եւ կը սորվեցնէր ու կ'ըսէր անոնց, Գրուած չէ՞ որ Իմ տունս ազօթքի տուն պիտի կոչուի բոլոր ազգերուն. բայց դուք տիրակա աւազակներու պէս ըրիք։ 18 – Եւ գպիրները ու քահանայապետները լսելով՝ կը փնտռէին թէ ինչպէս կորնչցնեն զանիկա, քանզի անկէ կը վախնային. վասն զի բոլոր ժողովուրդը զարմացեր էր անոր վարդապետութեանը վրայ։ 19 – Ու երբ իրիկուն եղաւ, քաղաքէն դուրս ելաւ։

20 – Եւ առաւտուն երբ անցնէին, թզենին տակատ արմատէն չորցած։ 21 – Ու Պետրոսի միտքը եկաւ ու բսաւ անոր, Ռաբբի, տես թզենին զոր անիծեցիր՝ չորցեր է։ 22 – Եւ Յիսուս պատասխան տալով՝ բսաւ անոնց, Աստուծոյ հաւատք ունեցէք. 23 – Զանոր ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Ով որ այս լեռանը բսէ, Երթ ու ծովը ինկիր, և իր սրտին մէջ չերմկոտի, հապա հաւատայ թէ ինչ որ բսէ կ'ըլլայ, պիտի ըլլայ անոր ինչ որ բսէ։ 24 – Ասոր համար կ'ըսեմ ձեզի, Ինչ բան որ աղօթքով կը խնդրէք, հաւատացէք թէ պիտի առնէք, և պիտի ըլլայ ձեզի։ 25 – Ու երբ աղօթքի կը կայնիք, նախ ներեցէք եթէ մէկուն դէմ բան մը ունիք, որպէս զի ձեր Հայրն ալ որ երկինքն է, ներէ ձեզի ձեր յանցանքները։ 26 – Իսկ եթէ դուք չէք ներեր, ձեր Հայրն ալ որ երկինքն է, պիտի չներէ ձեր յանցանքները։

27 – Եւ նորէն Երուսաղէմ եկան. ու երբ տաճարին մէջ կը պտըտէր, քահանայապետները և գպիրները ու ծերերը անոր եկան, 28 – Ու բսին անոր, Ինչ իշխանութիւնով կ'ընես այդ բաները, և ո՞վ տուաւ քեզի այդ իշխանութիւնը, որ այդ բաները ընես։ 29 – Պատասխան տուաւ Յիսուս ու բսաւ անոնց, Ես ալ ձեզի բան մը հարցնեմ, ու ինծի պատասխան տուք, ես ալ ձեզի պիտի բսեմ թէ ինչ իշխանութիւնով կ'ընեմ այս բաները։ 30 – Յովհաննէսի մկրտութիւնը երկինքէն էր՝ թէ մարդոցմէ. պատասխան տուէք ինծի։ 31 – Եւ անոնք իրենց մէջ կը խորհէին ու կ'բսէին, Եթէ բսինք՝ Երկինքէն, պիտի բսէ, Հապա ինչո՞ւ չհաւատացիք անոր. 32 – Իսկ եթէ բսինք՝ Մարդոցմէ, ժողովուրդէն կը վախնային, վասն զի ամէնը *գիտէին Յովհաննէսը թէ ճշմարտապէս մարգարէ էր։ 33 – Եւ պատասխան տալով՝ բսին Յիսուսի, Չենք գիտեր. և Յիսուս պատասխան տուաւ ու բսաւ անոնց, Ես ալ ձեզի չեմ բսեր թէ ինչ իշխանութիւնով կ'ընեմ այս բաները։

ԳԼ. ԺԲ

Եւ սկսաւ առակներով խօսիլ անոնց հետ։ – Ըսաւ, Մարդ մը այգի տնկեց, ու անոր բոլորտիքը ցանդ քաշեց, և առուրանման փորեց, ու աշտարակ շինեց, և զանիկա մշակներու յանձնեց, ու ինք օտար երկիր մը գնաց։ 2 – Եւ առանին ծառայ մը դրկեց մշակներուն, որպէս զի մշակներէն այգիին պտուղէն առնէ։ 3 – Իսկ անոնք բռնեցին, ծեծեցին զանիկա ու պարապ ձամբեցին։ 4 – Նորէն ուրիշ ծառայ մին ալ դրկեց անոնց, և զանիկա քարկոծելով դլուխը վիրաւորեցին ու անարգուած ձամբեցին։ 5 – Եւ դարձեալ ուրիշ մը դրկեց, ու զանիկա սպաննեցին. և շատ ուրիշներ՝ ըբեէ, ոմանց մէկ քանիները ծեծեցին ու մէկ քանիները սպաննեցին։ 6 – Ուստի սիրելի որդի մըն ալ ունենալով, վերջապէս զանիկա ալ դրկեց անոնց՝ բսելով, Թերևս ամէնան իմ որդիէս։ 7 – Բայց այն մշակները բսին իրարու, Ասիկա է ժառանգը. եկէք զանիկա սպաննենք, ու ժառանգութիւնը մերը ըլլայ։ 8 – Եւ բռնեցին զանիկա ու սպաննեցին, և այգիին դուրս հանեցին։ 9 – Ուստի այգիին տէրը ի՞նչ պիտի բնէ. պիտի գայ ու կորնչցնէ մշակները, և այգին ուրիշներու պիտի տայ։ 10 – Եւ այս գիրը չէ՞ք կարդացեր, Թէ Այն քարը զոր շինողները ոչ ինծի ինծի պատասխան տաք, ես ալ ձեզի պիտի բսեմ թէ ինչ իշխանութիւնով կ'ընեմ այս բաները։

*Յոան. ունէին

անարգելին, անիկա անկիւնին գլուխը եղաւ. 11 – Ասիկա Տէրոջմէն եղաւ, և զարմանալի է մեր աչքերուն։

12 – Եւ կը փնտռէին թէ ինչպէս բռնեն զանիկա, բայց ժողովուրդէն վախցան, քանզի իմացան որ այն առակը իրենց համար բսաւ, և ձգելին զանիկա ու գացին։

13 – Եւ փարիսեցիներէն ու Հերովդեսեաններէն քանի մը հոգի ղրկեցին անոր, որպէս զի խօսքով բռնեն զանիկա։ 14 – Եւ անոնք եկան ու բսին անոր, Վարդապետ, գիտենք որ ճշմարիտ ես, և մէկ՛ուն համար հոգդ չէ, քանզի մարդոց երեսպաշտութիւն չես ըներ, հապա ճշմարտութեամբ Աստուծոյ ճամբան կը սորվեցնես. Կայսրին տուրք տալ արժա՞ն է՝ թէ ոչ, տա՞նք՝ թէ չտանք։ 15 – Եւ Յիսուս գիտնալով անոնց կեղծաւորութիւնը՝ բսաւ անոնց, Ինչո՞ւ զիս կը փորձէք. բերէք ինծի դահեկան մը որ տեսնեմ։ 16 – Եւ անոնք բերին. ու բսաւ անոնց, Որո՞ւն է այս պատկերը ու գիրը. և անոնք բսին անոր, Կայսրին։ 17 – Եւ Յիսուս պատասխան տալով՝ բսաւ անոնց, Զայն որ Կայսրինն է՝ Կայսրին տուէք, և զայն որ Աստուծոյն է՝ Աստուծոյ տուէք. ու զարմացան անոր վրայ։

18 – Եւ անոր քով եկան սադուկեցիները որոնք կ'ըսեն թէ յարութիւն չկայ, և անոր հարցուցին՝ բսելով, 19 – Վարդապետ, Մովսէս մեզի ղրկեց որ եթէ մէկուն եղբայրը մեռնի, ու կինը ձգէ և զաւակ չձգէ, անոր եղբայրը առնէ անոր կինը, և իր եղբօրը զաւակ հանէ։ 20 – Արդ եօթը եղբայրներ կային, և առաջինը կին առաւ ու մեռաւ և զաւակ չձգեց։ 21 – Ու երկրորդը առաւ զանիկա ու մեռաւ, և ան ալ զաւակ չձգեց. նոյնպէս ալ երրորդը։ 22 – Ու եօթն ալ զանիկա առին և զաւակ չձգեցին. ամենէն յետը կինն ալ մեռաւ։ 23 – Ուրեմն յարութեան առեն, երբ յարութիւն առնեն, անոնցմէ որո՞ւն կինը պիտի ըլլայ. վասն զի եօթն ալ զանիկա կին ունեցան։ 24 – Եւ Յիսուս պատասխան տալով՝ անոնց բսաւ, Ասոր համար չէ՞ որ մոլորած էք, որ ոչ գիրքերը գիտէք և ոչ Աստուծոյ զօրութիւնը։ 25 – Քանզի երբ մեռելներէն յարութիւն առնեն, ոչ կին կ'առնեն և ոչ ալ կին կը տրուին, հապա երկինքի հրեշտակներուն պէս են։ 26 – Բայց մեռելներուն համար՝ թէ յարութիւն կ'առնեն, Մովսէսի գիրքին մէջ չէ՞ք կարդացեր մորենիին վրայ, ինչպէս Աստուած անոր խօսեցաւ՝ բսելով, Ես եմ Աբրահամի Աստուածը, և Իսահակի Աստուածը, ու Յակոբի Աստուածը։ 27 – Անիկա մեռելներուն Աստուածը չէ, հապա կենդանիներուն. ուրեմն դուք խիստ մոլորած էք։

28 – Եւ գպիրներէն մէկը եկաւ, ու մօտիկ կ'ընէր անոնց՝ երբ վիճաբանութիւն կ'ընէին, ու երբ տեսաւ թէ ապէկ պատասխան տուաւ անոնց, հարցուց անոր ո՞ր է բոլոր պատուիրանքներուն առաջինը։ 29 – Եւ Յիսուս պատասխանեց անոր. Բոլոր պատուիրանքներուն առաջինը այս է. Լսէ, ով Իսրայէլ, մեր Տէր Աստուածը մէկ Տէր է. 30 – Եւ քու Տէր Աստուածդ սիրես քու բոլոր սրտէդ, և քու բոլոր անձէդ, ու քու բոլոր մտքէդ, և քու բոլոր զօրութենէդ. սորիկա է առաջին պատուիրանքը։ 31 – Ու երկրորդը ասոր նման, Քու ընկերդ սիրես քու անձիդ պէս. սոսնցմէ մեծ ուրիշ պատուիրանք չկայ։ 32 – Եւ գպիրը բսաւ անոր, Ազէկ, վարդապետ, ճշմարիտ խօսեցար թէ Աստուած մէկ է, և անկէ զատ ուրիշ մը չկայ. 33 – Եւ բոլոր սրտէ, ու բոլոր մտքէ, և բոլոր անձէ, ու բոլոր զօրութենէ զանիկա սիրելը, ու ընկերը իր անձին պէս սիրելը ամէն ողջակիզներէ ու զոհերէ աւելի է։ 34 – Եւ Յիսուս տեսնելով որ անիկա խելացութիւնով պատասխան տուաւ, բսաւ անոր, Աստուծոյ թագաւորութենէն հեռու չես. և ա՛լ ուրիշ մէկը չէր համարձակեր անոր բան մը հարցնելու։

35 – Եւ Յիսուս երբ տաճարին մէջ կը սորվեցնէր, պատասխան տուաւ ու բսաւ, Դպիրները ի՞նչպէս կ'բսեն թէ Քրիստոս Դաւիթի որդին է. 36 – Եւ ինք Դաւիթ Սուրբ Հոգիով կ'բսէ, Տէրը իմ Տէրոջս բսաւ, Նստէ իմ աջ կողմս, մինչև քու թշնամիներդ առքերուդ պատուանդան ընեմ։ 37 – Ուրեմն Դաւիթ ինք որ զանիկա Տէր կը կոչէ, ի՞նչպէս անիկա անոր որդին կ'ըլլայ. և ժողովուրդէն շատերը յօժարութեամբ մտիկ կ'ընէին անոր։

38 – Եւ իր վարդապետութեանը մէջ կ'ըսէր անոնց, Զգուշացէք գրիչներէն, որոնք կ'ուզեն փառաւոր հանդերձներով պտտիլ, և շուկաներուն մէջ բարեւներ ընդունիլ, 39 – Ու ժողովարաններուն մէջ առաջին աթոռները, և ընթրիքներուն մէջ առաջին բազմոցները. 40 – Որոնք որբևարիներուն տուները կ'ուտեն, ու ձեւով երկնալու համար աղօթքը կ'երկնցնեն. ասոնք աւելի դատապարտութիւն պիտի ընդունին։

41 – Եւ Յիսուս դանձանակին դիմաց նստած՝ կը նայէր թէ ինչպէս ժողովուրդը դանձանակին մէջ սառակ կը ձգէ. և շատ հարուստներ շատ բան ձգեցին։ 42 – Աղքատ որբևարի մէն ալ եկաւ ու երկու լումայ ձգեց, որ նաքարակիտ մը կ'ընէ։ 43 – Եւ իր աշակերտները իրեն կանչելով՝ ըսաւ անոնց, Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ Ա.յս աղքատ որբևարին դանձանակը ուրիշ ձգողներուն ամէնէն աւելի ձգեց. 44 – Վասն զի ամէնը իրենց աւելցածէն ձգեցին, բայց ասիկա իր չքաւորութենէն՝ ունեցածին բոլորը ձգեց, իր բոլոր ապրուստը։

Գլ. ԺԳ

Ու երբ տաճարէն դուրս կ'ելլէր, իր աշակերտներէն մէկը ըսաւ իրեն, Վարդապետ, նայէ ինչպէս քարեր են, և ինչ կերպ շէնքեր։ 2 – Եւ Յիսուս պատասխան տալով՝ ըսաւ անոր, Կը տեսնե՞ս այդ մեծ շէնքերը. քար մը քարի վրայ պիտի չմնայ որ չքակուի։

3 – Ու երբ անիկա Ձիթենեաց լեռը տաճարին դիմաց նստեր էր, Պետրոս ու Յակոբոս ու Յովհաննէս ու Անդրէաս հարցուցին իրեն առանձին, 4 – Ըսէ մեզի, ե՞րբ պիտի ըլլան այդ բաները, և ի՞նչ նշան պիտի ըլլայ այդ ամէն բաներուն կատարուելու ատենը։ 5 – Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց ու սկսաւ ըսել, Զգոյշ կեցէք, չըլլայ որ մէկը ձեզ խաբէ. 6 – Վասն զի շատերը պիտի գան իմ անունովս ու ըսեն թէ Ես եմ Քրիստոսը, ու շատերը պիտի մոլորեցնեն։ 7 – Բայց երբ լսէք պատերազմներ և պատերազմներու լուրեր՝ մի խռովիք, վասն զի պէտք է ըլլալ բայց դեռ վերջը չէ։ 8 – Վասն զի ազգ ազգի վրայ պիտի ելլէ, ու թագաւորութիւն թագաւորութեան վրայ, և տեղ տեղ երկրաշարժութիւններ պիտի ըլլան. սովեր ու խռովութիւններ ալ պիտի ըլլան. ասոնք ցաւերուն սկիզբներն են։ 9 – Զգուշացէք ձեր անձերուն. քանզի ձեզ ատեաններու պիտի մատնեն, ու ժողովարաններուն մէջ ձեզ պիտի ծեծեն, և իմ՚ն՚ն՚ն՚ն՚ Համար կուսակալներու ու թագաւորներու առջեւ պիտի կենաք՝ անոնց վկայութիւն ըլլալու համար։ 10 – Եւ առաջ պէտք է որ աւետարանը քարոզուի բոլոր ազգերուն։ 11 – Բայց երբ ձեզ մատնելու տանին, առաջուընէ հոգ մի ընէք և մի մտածէք թէ ինչ պիտի խօսքը, հապա այն ժամուն ինչ որ ձեզի տրուի՝ դանիկա խօսեցէք. վասն զի ոչ թէ դուք էք որ կը խօսիք, հապա Հոգին Սուրբ։

12 – Ու եղբայր եղբայրը մահուան պիտի մատնէ, և հայրը՝ որդին, և որդիներ ելլեն ընդդէմ ծնողքներուն վրայ պիտի ելլեն ու մեռցնեն զանոնք։ 13 – Եւ իմ անուանս համար ամէնուն ատելի պիտի ըլլաք. բայց ով որ մինչեւ վերջը համբերէ՝ անիկա պիտի ապրի։ 14 – Ու երբ տեսնէք աւերմունքին պղծութիւնը՝ որ Դանիէլ մարգարէին ձեռքով բսուած է, թէ արժան չեղած տեղը կը կենայ, (ով որ կարդայ՝ թող հասկնայ,) այն ատեն Հրէաստանի մէջ եղողները լեռները թող փախչին. 15 – Եւ ան որ տանիքին վրայ է՝ թող տուն չիջնէ, ու չմտնէ իր տունէն բան մը առնելու. 16 – Եւ ան որ արտին մէջ է՝ թող ետ չդառնայ իր հանդերձը առնելու։ 17 – Բայց վա՛յ այն օրերը յղի եղողներուն ու ծիծ տուողներուն։ 18 – Եւ աղօթք ըրէք որ ձեր փախչիլը ձմեռը չըլլայ։ 19 – Քանզի այն օրերը այնպիսի նեղութիւն պիտի ըլլայ, որուն նմանը Աստուծոյ ստեղծած արարածներուն սկիզբէն մինչեւ հիմա եղած չէ, ոչ ալ պիտի ըլլայ։ 20 – Եւ եթէ Տէրը այն օրերը չկարճեցնէր, բնաւ մարմին մը պիտի չազատէր. բայց ընտրեալներուն համար զորոնք ընտրեց՝ այն օրերը կարճեցուց։ 21 – Եւ այն ատեն եթէ մէկը ձեզի ըսէ, Ա.յ՚ս հոս է Քրիստոսը՝ կամ Ա.յ՚ն հոն, մի հաւատաք. 22 – Վասն զի սուտ քրիստոսներ և սուտ մարգարէներ պիտի ելլեն, ու նշաններ եւ հրաշքներ պիտի ցուցնեն, որպէս զի եթէ կարելի էր, ընտրեալներն ալ մոլորեցնեն։ 23 – Իսկ դուք զգոյշ կեցէք. ահա առաջուընէ բոլ ձեզի ամէնը։

24 – Բայց այն օրերը այն նեղութենէն ետեւ արեգակը պիտի խաւարի, ու լուսինը իր լոյսը պիտի չտայ, 25 – Եւ աստղերը երկինքէն պիտի թափթփին, ու երկինքին մէջի զօրութիւնները պիտի շարժին։ 26 – Եւ այն ատեն պիտի տեսնեն Որդին մարդոյ՝ ամպերու մէջ եկած մեծ զօրութեամբ ու փառքով։ 27 – Եւ այն ատեն իր հրեշտակները պիտի ղրկէ, ու իր ընտրեալները պիտի ժողվէ չորս հովերէն, երկրի ծայրէն մինչեւ երկինքի ծայրը։ 28 – Թզենիէն առակ մը սորվեցէք. երբ անոր ոստերը կը կակուղնան ու տերեւները կը ցցուին, գիտէք թէ ամառը մօտ է։ 29 – Նոյնպէս ալ դուք երբ այս բաները եղած տեսնէք, գիտցէք որ մօտ է դուռներուն քով։ 30 – Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ այս ազգը պիտի չանցնի, մինչեւ որ այս ամէն բաները ըլլան։ 31 – Երկինք ու երկիր պիտի անցնին, բայց իմ խօսքերս բնաւ պիտի չանցնին։ 32 – Իսկ այն օրուան ու ժամուն համար մէ՛կը չգիտեր, ոչ երկինքի մէջ եղող հրեշտակները և ոչ Որդին, հապա միայն Հայրը։ 33 – Զգոյշ կեցէք, արթնութեան մնացէք և աղօթք ըրէք, վասն զի չէք գիտեր ատենը ե՛րբ է։ 34 – Ինչպէս օտար երկիր գացող մարդ մը իր տունը կը թողու, ու իր ծառաներուն իշխանութիւն կու տայ, և ամէն մէկուն իր գործը, ու դռնապանին կ'ապսպրէ որ արթուն կենայ։ 35 – Ուրեմն արթուն կեցէք, վասն զի չէք գիտեր թէ ե՛րբ կու գայ տանուտերը, իրիկո՞ւնը՝ թէ կէսգիշերի՞ն՝ թէ հաւաթօ՞ն և թէ առաւօտո՞ւն։ 36 – Չըլլայ որ յանկարծակի գայ ու ձեզ քունի մէջ գտնէ։ 37 – Եւ ինչ որ կ'ըսեմ ձեզի՝ ամէնուն կ'ըսեմ, Արթուն կեցէք։

Գլ. ԺԴ

Եւ երկու օրէն եւս զատիկ ու բաղարջակերը էր. և քահանայապետները ու դպիրները կը փնտռէին թէ ինչպէս նենգութեամբ բռնեն զանիկա ու մեռցնեն։ 2 – Բայց կ'ըսէին թէ Ոչ տօնին տանը, որպէս զի ժողովուրդին մէջ խռովութիւն չըլլայ։

3 – Ու երբ ինք Բեթանիա էր բորոտ Սիմոնի տունը սեղան նստած, կին մը եկաւ՝ որ շիշ մը պատուական սուղ նարդոսի իւղ ունէր, և կոտրեց այն շիշը ու անոր գլխուն վրայ թափեց։ 4 – Եւ կային ոմանք որ կը գժտուէին ա՛ կ'ըսէին, Ինչո՞ւ համար եղաւ այդ իւղին կորուստը. 5 – Քանզի այդ [իւղը] երեք հարիւր դահեկանէն աւելի կրնար ծախուիլ ու աղքատներուն տրուիլ. և առատիկ կը յանդիմանէին զանիկա։ 6 – Բայց Յիսուս բսաւ, Թող տուէք ատոր, ինչո՞ւ անհանգիստ կ'ընէք ատիկա. բարի գործ մը գործեց ինձի։ 7 – Վասն զի աղքատները ամէն ատեն ձեզի հետ ունիք, ու երբ ուզէք, կրնաք անոնց բարիք ընել, բայց ինձ ամէն ատեն չունիք։ 8 – Անիկա ինչ որ ունէր՝ բրաւ առաջուընէ իմ մարմինս օծելց իմ թաղումիս համար։ 9 – Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, թէ Խոլոր աշխարհի մէջ, ուր որ այս աւետարանը քարոզուի, ատոր բրածն ալ պիտի խօսուի՝ իրեն յիշատակ ըլլալու համար։

10 – Եւ Յուդա Իսկարիովտացի, տասներկուքէն մէկը, գնաց քահանայապետներուն, որ զանիկա մատնէ ատոնց։ 11 – Անոնք ալ լսելով ուրախացան, ու իրեն սակ տալ խոստացան, և կը փնտռէր թէ ինչպէս պատեհութիւնով մը մատնէ զանիկա։

12 – Եւ բաղարջակերաց առաջին օրը, երբ զատիկը կը մորթէին, անոր աշակերտները ըսին իրեն, Ո՞ւր կ'ուզես երթանք պատրաստենք՝ որպէս զի զատիկը ուտես։ 13 – Եւ իր աշակերտներէն երկուքը զրկեց ու բսաւ անոնց, Գացէք քաղաքը, ու ձեզի մարդ մը պիտի պատահի՝ որ սափոր մը կը տանի, գացէք անոր ետեւէն։ 14 – Եւ ուր որ մտնէ, տանտէրջը ըսէք, Վարդապետը կ'ըսէ, Ո՞ւր է օթեւանը, ուր աշակերտներուս հետ զատիկը ուտեմ։ 15 – Ան ալ ձեզի յարդարուած ա՛ պատրաստ մեծ վերնատուն մը պիտի ցուցնէ. հոն պատրաստեցէք մեզի։ 16 – Եւ իր աշակերտները գացին ու քաղաքը մտան, և ինչպէս իրենց բսաւ՝ այնպէս գտան, և զատիկը պատրաստեցին։

17 – Ու երբ իրիկուն եղաւ, տասներկուքէն հետ մէկտեղ եկաւ։ 18 – Ու երբ սեղան նստան և կ'ուտէին, բսաւ Յիսուս, Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի որ ձեզմէ մէկը որ հիմա ինձի հետ

կ'ուտէ, զիս պիտի մնանէ։ 19 – Եւ անոնք ակսան ըսել անոր, Մէյնէ ևՙս եմ։ Եւ ուրիշ մը՝ Մի՞թէ ևՙս եմ։ 20 – Անիկա պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց, Ա՛յդ տասներկուքէն մէկը՝ որ ինծի հետ էր ձեռքը պնակը խոթեց։ 21 – Յիրաւի Որդին մարդոյ կ'երթայ, ինչպէս գրուած է իրեն համար. բայց վա՛յ այն մարդուն, որուն ձեռքով Որդին մարդոյ կը մատնուի. աղէկ էր այն մարդուն որ ծնած չըլլար։

22 – Եւ քանի որ անոնք կ'ուտէին, Յիսուս հաց առաւ, օրհնեց ու կարկեց, և տուաւ անոնց ու ըսաւ, *Առէ՛ք, սա՛ս է իմ մարմինս։ 23 – Եւ գաւաթը առաւ, գոհացաւ, ու տուաւ անոնց, և ամէնն ալ խմեցին անկէ։ 24 – Ու ըսաւ անոնց, Ա՛յիկ է իմ արիւնս նոր ուխտի, որ շատերու համար կը թափուի։ 25-Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Ա՛յիկ եևս որթին բերքէն բնաւ պիտի չխմեմ մինչև այն օրը երբ զանիկա նոր խմեմ Աստուծոյ թագաւորութեանը մէջ։

26 – Եւ օրհնութիւն մը երգելէ եևս Ձիթենեաց լեռը ելան։ 27 – Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց, Ամէնդ ալ այս գիշեր իմ վրայովս պիտի գայթակղիք. վասն զի գրուած է թէ Հովիւը պիտի զարնեմ, ու ոչխարները պիտի ցրուին։ 28 – Բայց յարութիւնս առնելէս եևս ձեզմէ առաջ Գալիլեա պիտի երթամ։ 29 – Իսկ Պետրոս ըսաւ անոր, Թէպէտ ամէնն ալ գայթակղին, բայց ոչ թէ եևս։ 30 – Եւ Յիսուս ըսաւ անոր, Ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի, որ դուն ևՙ այս գիշեր գեռ հաւը երկու անգամ չխօսած երեք անգամ զիս պիտի ուրանաս։ 31 – Բայց Պետրոս աւելի կը պնդէր ու կ'ըսէր, Թէևե քեզի հետ մեռնիլ պէտք ըլլայ ինծի, բնաւ քեզ պիտի չուրանամ. նոյնպէս կ'ըսէին ամէնն ալ։

32 – Եկան այն տեղը որուն անունը Գեթսեմանի էր, ու ըսաւ իր աշակերտներուն, Հոս նստեցէք, մինչև որ ևս աղօթք ընեմ։ 33 – Եւ իրեն հետ առնելով Պետրոսը ու Յակոբոսը և Յովհաննէսը, ակսաւ խռովիլ և վշտանալ։ 34 – Անոնց ըսաւ անոնց, Իմ անձս մեռնելու չափ արտասո՛ւմ է. հոս կեցէք և արթուն մնացէք։ 35 – Ու քիչ մը առաջ երթալով՝ էր երեսին վրայ գետինը ինկաւ և աղօթք բրաւ, որ եթէ կարելի է, այն ժամը իրմէ անցնի։ 36 – Եւ ըսաւ, Աբբա Հայր, ամէն բան քեզի հնարաւոր է, այս գաւաթը ինծմէ անցուր. բայց ոչ թէ ինչպէս ևս կ'ուզեմ, հապա ինչպէս դուն կ'ուզես։ 37 – Եւ եկաւ ու զանոնք քնացած գտաւ. և ըսաւ Պետրոսի, Սիմո՛ն, կը քնանա՞ս. չկրցա՞ր ժամ մը արթուն կենալ։ 38 – Արթուն կեցէք և աղօթք բրէք, որպէս զի փորձութեան մէջ չմտնէք. հոգին յօժար է, բայց մարմինը տկար։ 39 – Եւ նորէն գնաց աղօթք բրաւ՝ նոյն խօսքը ըսելով։ 40 – Եւ գարձաւ ու զանոնք նորէն քնացած գտաւ, վասն զի աչքերնին ծանրացած էր, և չէին գիտեր թէ ինչ պատասխան տան անոր։ 41 – Երրորդ անգամ ալ եկաւ ու ըսաւ անոնց, Ա՛յիկ եևս քնացէք ու հանգչեցէք. բաւական է, ժամը հասաւ. ա՛ն Որդին մարդոյ մեղաւորներուն ձեռքը կը մատնուի։ 42 – Երէք երթանք, ա՛ն մօտեցաւ մատնիկա որ զիս պիտի մատնէ։

43 – Եւ դեռ անիկա չըսած որ կը խօսէր, իսկոյն Յուդա, տասներկուքէն մէկը, եկաւ, և իրեն հետ քահանայապետներուն և գպիրներուն ու ծերերուն կողմէն շատ բազմութիւն՝ սուրերով ու բիրերով։ 44 – Եւ զանիկա մատնողը անոնց նշան մը տուեր էր՝ ըսելով, Ով որ ևս համբուրեմ՝ ա՛ն է, բռնեցէք զանիկա և զգուշութեամբ տարէք։ 45 – Ու անիկա գալով շուտ մը մօտեցաւ անոր և ըսաւ, Ռաբբի, Ռաբբի, ու համբուրեց զանիկա։ 46 – Եւ անոնք ձեռք զարկին անոր ու բռնեցին զանիկա։ 47 – Եւ քովը կայնողներէն մէկը սուրը քաշեց ու զարկաւ քահանայապետին ծառային, ու անոր ականջը ւկրկի՝ հանեց։ 48 – Եւ Յիսուս պատասխան տալով՝ ըսաւ անոնց, Իբր թէ աւազակի՞ վրայ ելլալ սուրերով ու բիրերով զիս բռնելու։ 49 – Ամէն օր ձեր քով էի ու տաճարին մէջ կը սորվեցնէի, և զիս չբռնեցիք. բայց որպէս զի գիրքերը կատարուին։ 50 – Ա՛յն ատեն բոլոր աշակերտները թողուցին զանիկա ու փախան։ 51 – Եւ երիտասարդ մը անոր եևէն կ'երթար՝ մերկ մարմինին վրայ կտաւ մը առած, ու երիտասարդները զանիկա բռնեցին։ 52 – Ա՛ն ալ կտաւը թողուց ու մերկ փախաւ անոնցմէ։

*Առէ՛ք, Առէք, կերէք

53 – Եւ տարին Յիսուսը քահանայապետին, ու անոր քով ժողովեցան բոլոր քահանայապետները և ծերերը ու գպիրները։ 54 – Եւ Պետրոս հեռուանց անոր եևէն գնաց մինչև ներսը, քահանայապետին գաւիթը, և սպասաւորներուն հետ նստաւ, ու կրակին քով կը տաքնար։ 55 – Իսկ քահանայապետները և բոլոր ժողովքը Յիսուսի դէմ վկայութիւն կը փընտռէին, որպէս զի զանիկա մեռցնեն, և չէին գտներ. 56 – Վասն զի շատերը սուտ վկայութիւն կը վկայէին անոր դէմ, ու վկայութիւնները էրթ-ու-գա՛ մտնէին չէին։ 57 – Եւ անոնք եկան սուտ վկայութիւն կ'ընէին անոր դէմ՝ ու կ'ըսէին թէ, 58 – Մենք լսեցինք զանիկա որ կ'ըսէր, Ես այդ ձեռագործ տաճարը պիտի քակեմ, և երկք օրուան մէջ ուրիշ մը պիտի չհնեմ առանց ձեռագործի։ 59 – Բայց այնպէս ալ իրենց վկայութիւնը համաձայն չէր։ 60 – Եւ քահանայապետը մէջտեղը ոտք կեցնելով՝ հարցուց Յիսուսի ու ըսաւ, Պատասխան մը չե՞ս տար. ի՞նչ կը վկայեն զանոնք քեզի դէմ։ 61 – Բայց անիկա լուռ կը կենար և պատասխան մը չէր տար. քահանայապետը նորէն կը հարցնէր անոր ու կ'ըսէր, Դո՞ւն ես Քրիստոսը, օրհնեալ Աստուծոյ Որդին։ 62 – Եւ Յիսուս ըսաւ, Ես եմ։ ու պիտի տեսնէք Որդին մարդոյ Զօրութեանն աջ կողմը նստած, ու երկինքի ամպերովը գալով։ 63 – Եւ քահանայապետը իր հանդերձները պատռեց, ու ըսաւ, Ա՛լ ի՞նչ պէտք են մեզի վկաներ։ 64 – Աստ հայհոյութիւնը լսեցիք. ձեզի ի՞նչպէս կ'երևնայ. և ամէնը դատապարտեցին զանիկա թէ մահապարտ է։

65 – Եւ ոմանք սկսան թքնել անոր ու երեսը ծածկել և բռունցով ծեծել ու ըսել, Մարգարէացիր. ու սպասաւորները ապտակ կը զարնէին անոր։

66 – Եւ Պետրոս վարը գաւիթն էր, ու քահանայապետին աղախիններէն մէկը եկաւ, 67 – Ու տեսնելով Պետրոսը որ կը տաքնար, նայեցաւ անոր ու ըսաւ, Դուն ալ Յիսուս Նազովրեցիի հետ էիր։ 68 – Բայց անիկա ուրացաւ ու ըսաւ, Չեմ գիտեր և չեմ հասկնար թէ դուն ի՛նչ կը խօսիս. ու երբ դուրս ելաւ գաւիթին դրանը տակը, հաւը խօսեցաւ։ 69 – Եւ աղախինը նորէն տեսաւ զանիկա, ու սկսաւ բոլորտիքը կայնողներուն ըսել թէ Այ՛ս անոնցմէ է։ 70 – Եւ անիկա նորէն ուրացաւ։ Ու քիչ մը տանէն եաքը՝ նորէն բոլորտիքը կայնողները ըսին Պետրոսի, Արդարև դուն անոնցմէ ես, վասն զի Գալիլեացի ես, և քու զրուցածդ ալ նման է անոնց։ 71 – Բայց անիկա սկսաւ անիծել ու երդում ընել՝ ըսելով թէ Ես այն մարդը չեմ ճանչնար, որու համար դուք կ'ըսէք։ 72 – Եւ իսկոյն երկրորդ անգամ հաւը խօսեցաւ. ու Պետրոս միտքը բերաւ այն խօսքը զոր Յիսուս իրեն ըսեր էր թէ Դեռ հաւը երկու անգամ չխօսած դուն երեք անգամ պիտի ուրանաս զիս։ Եւ լալ։

Գլ. ԺԵ

Եւ առաւտուն չուտ մը քահանայապետները ծերերուն ու գպիրներուն հետ և բոլոր ժողովքն ալ խորհուրդ բրին, Յիսուսը կապկպին ու տարին մատնեցին Պիղատոսի։ 2 – Եւ Պիղատոս հարցուց անոր ևՙ ըսաւ, Դո՞ւն ես Հրեից թագաւորը. անիկա ալ պատասխան տալով՝ ըսաւ անոր, Դուն կ'ըսես։ 3 – Եւ քահանայապետները շատ ամբաստանութիւն կ'ընէին անոր վրայով։ 4 – Ու Պիղատոս նորէն հարցուց անոր՝ ըսելով, Պատասխան մը չե՞ս տար. նայէ ո՛րչափ բեզի դէմ կը վկայեն։ 5 – Եւ Յիսուս տակաւին պատասխան մը չտուաւ, մինչև որ Պիղատոս զարմացաւ։

6 – Բայց ոտնին տաներ կապուած մը կ'արձակէր անոնց, ո՛րը որ իրենք ուզէին։ 7 – Եւ Ճիզ կար Բարաբբա անունով իր ընկերք խռովարարներուն հետ կապուած. որոնք խռովութեան ատեն մարդասպանութիւն բրեր էին։ 8 – Եւ ժողովուրդը աղաղակելով՝ սկսաւ խնդրել ու ըն֊ինչպէս միշտ կ'ընէր իրենց։ 9 – Եւ Պիղատոս անոնց պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Կ'ուզէ՞ք որ Հրէից թագաւորը արձակեմ ձեզի։ 10 – Քանզի գիտեր որ քահանայապետները նախանձի համար մատներ էին զանիկա։ 11 – Բայց քահանայապետները ժողովուրդը գրգռեցին որ ևՙ խնդրէ Յուդա Բարաբբան իրենց արձակել։ 12 – Նորէն Պիղատոս պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց, Հա-

պա Հրէից թագաւոր բաձնիդ ինչ կ'ուզէք որ ընեմ։ 13 – Եւ անոնք նորէն կ'աղաղակէին, Խաչը հանէ տարիկա։ 14 – Պիղատոս բաւ անոնց, Բայց ինչ չար գործ բրած է տարիկա. և անոնք ա՛լ աւելի կ'աղաղակէին ու ։ ։ ։ ։ Խաչը հանէ տարիկա։ 15 – Եւ Պիղատոս ժողովուրդը գոհ ընել ուզելով՝ Բարաբբան արձակեց անոնց, ու Յիսուսը ծեծելով՝ ձեռք տուաւ որպէս զի խաչուի։

16 – Եւ զինուորները նորա տարին զանիկա գաւիթը, այսինքն պալատը, և բոլոր գունդը ժկտեղ կանչեցին. 17 – Ու հագցուցին անոր ծիրանիներ, և փշէղէն պսակ հիւսելով՝ անոր դրին. 18 – Ու սկսան բարև տալ անոր ։ ։ ։, Ողջոյն քեզ, Հրէից թագաւոր։ 19 – Եւ անոր գլուխը եղեգով կը ծեծէին ու կը թքնէին անոր, և ծունկի վրայ գալով երկրպագութիւն կ'ընէին անոր։ 20 – Ու երբ ծաղր բրին զանիկա, ծիրանիները վրայէն հանեցին և իր հանդերձները հագցուցին անոր, ու դուրս հանեցին զանիկա՝ որպէս զի խաչը հանեն։

21 – Եւ Սիմոն Կիւրենացի, Ադեքսանդրոսի և Ռուփոսի հայրը, որ անկէ կ'անցնէր արտէն եկած, պահակ բրաւնեցին որպէս զի անոր խաչը վերցնէ։ 22 – Ու տարին զանիկա Գողգոթա ։ ։ ։ ։ տեղը, (որ կը թարգմնուի Գանկի տեղ,) 23 – Եւ անոր զմռսաւոյ խառնուած գինի տուին որ խմէ, բայց ինք չառաւ։ 24 – Ու խաչը հանեցին զանիկա, և անոր հանդերձները բաժնեցին՝ անոնց վրայ վիճակ ձգելով թէ ո՛վ ինչ պիտի առնէ։ 25 – Ժամը երեքն էր ու խաչը հանեցին զանիկա։ 26 – Եւ անոր յանցանքի գիրը գրուած էր Թ Հրէից թագաւորն է։ 27 – Ու անոր հետ երկու աւազակ խաչը հանեցին. մէկը անոր աջ կողմէն ու մէկը ձախ կողմէն։ 28 – Եւ կատարուեցաւ այն գիրը որ կ'ըսէ Թէ Անօրէններու հետ սեպուեցաւ։ 29 – Եւ անոնք որ կ'անցնէին, կը հայհոյէին անոր, գլուխնին կը շարժէին ու կ'ըսէին, Աւա՛ղ, որ տաճարը կը քակէիր, և երեք օրուան մէջ կը շինէիր. 30 – Ինքզինդ ազատէ ու իջիր այդ խաչէն։ 31 – Նոյնպէս ալ քահանայապետները գպիրներուն հետ իրենց մէջ ծաղր ընելով՝ կ'ըսէին, Ուրիշները ազատեց, ինքզինք չկրնար ազատել։ 32 – Այդ Քրիստոսը, Իսրայէլի թագաւորը, թող հիմա խաչէն վար իջնէ, որպէս զի տեսնենք ու հաւատանք. և իրեն հետ խաչը կռլոզները կը նախատէին զանիկա։

33 – Ու վեցերորդ ժամը հասածին պէս՝ բոլոր երկրին վրայ խաւար եղաւ մինչև իններորդ ժամը։ 34 – Եւ իններորդ ժամուն՝ Յիսուս մեծ ձայնով աղաղակեց ու բաւ, Էլոի, Էլոի, լ՚ա՞մա սաբաքթա՞նի. որ կը թարգմնուի, Աստուած իմ, Աստուած իմ, ինչո՞ւ զիս թողուցիր։ 35 – Եւ քովը կայնողներէն ոմանք երբ լսեցին կ'ըսէին Թէ Եղիան կը կանչէ։ 36 – Ու մէկը վազեց սպունգ մը քացախով լեցուց, ու եղեգի մը անցընելով՝ տուաւ անոր որպէս զի խմէ, և բաւ, Թող տաք, տեսնենք Թէ Եղիա կու գա՞յ առիկա վար իջեցնելու։

37 – Եւ Յիսուս մեծ ձայն մը հանեց ու հոգի տուաւ։ 38 – Ու տաճարին վարագոյրը երկուքի պատառեցաւ վերէն վար։ 39 – Եւ հարիւրապետը որ անոր դիմաց կեցեր էր, տեսնելով որ այսպէս աղաղակելով հոգի տուաւ, բաւ. Արդարև Որդի Աստուծոյ էր այս մարդը։ 40 – Կիներ ալ կային, որոնք հեռուանց կը նայէին, որոնց մէջ էր Մարիամ Մագդաղինացի, և պզտիկ Յակոբոսի ու Յովսէսի մայրը Մարիամ, և Սողովմէ. 41 – Որոնք երբ Յե՛ս՛ս՛ Գալիլեա էր, իր ետևէն կ'երթայէին, և իրեն սպասաւորութիւն կ'ընէին. և ուրիշ շատ կիներ ալ՝ որոնք իրեն հետ Երուսաղէմ եկեր էին։

42 – Ու երբ իրիկուն եղաւ, ։ ։ ։ ուրբաթ, այսինքն շաբաթին առջի օրը, ըլլալով, 43 – Յովսէփ Արիմաթացի, երեւելի խորհրդական մը, որ ինք ալ Աստուծոյ թագաւորութեանը կը սպասէր, եկաւ ու համարձակութիւն ընելով՝ Պիղատոսի քով մտաւ, և Յիսուսի մարմինը խնդրեց։ 44 – Ու Պիղատոս զարմացաւ որ արդէն մեռած ըլլայ. և հարիւրապետը իրեն կանչելով՝ հարցուց անոր Թէ Շա՞տ առեն է որ մեռաւ։ 45 – Ու երբ ։ ։ ։ իմացաւ հարիւրապետէն, մարմինը Յովսէփի շնորհեց։ 46 – Եւ Յ՚Ե՚Ե՚ կտաւ գնեց, ու զանիկա վար իջեցնելով կտաւովը փաթթեց, ու դրաւ գերեզմանի մը մէջ՝ որ քարէ փորուած էր. և քար մը գլորեց գերեզմանին դուռը։ 47 – Իսկ Մարիամ Մագդաղենացի ու Յովսէսի ։ ։ ։ Մարիամ տեսան այն տեղը ուր դրուեցաւ։

ԳԼ. ԺԶ

Ու երբ շաբաթը անցաւ, Մարիամ Մագդաղինացի և Յակոբոսի ։ ։ ։ Մարիամ և Սողովմէ խունկեր ծախու առին, որպէս զի գան օծեն զանիկա։ 2 – Եւ մէկշաբթի առաւոտուն շատ կանուխ, երբ արեւը կը ծագէր, եկան գերեզմանը, 3 – Ու իրարու կ'ըսէին, Քարը ո՞վ պիտի գլորէ մեզի գերեզմանին դռնէն, 4 – (Ու նայեցան տեսան որ քարը գլորուած էր,) վասն զի շատ մեծ էր։ 5 – Եւ նորա գերեզմանը մտնելով երիտասարդ մը տեսան որ աջ կողմը նստեր էր ճերմակ պատմուճան հագած, ու զարհուրեցան։ 6 – Եւ անիկա բաւ անոնց, Մի զարհուրիք. Յիսուս Նազովրեցին կը փնտռէք, որ խաչուեցաւ. անիկա յարութիւն առաւ. հոս չէ. ահա այն տեղը ուր դրին զանիկա։ 7 – Բայց գացէք, ըսէք անոր աշակերտներուն և Պետրոսի, Թէ ։ ։ ։ ձեզմէ առաջ Գալիլեա կ'երթայ, հոն պիտի տեսնէք զանիկա՝ ինչպես ձեզի բաւ։ 8 – Եւ անոնք գաղով ու սպշտութեամբ բռնուած՝ ելան ու փախան գերեզմանէն, և մարգո՛ բան չըսին, քանզի կը վախնային։

9 – Յ՚Ե՚Ե՚ մէկշաբթի առաւոտուն յարութիւն առած՝ առաջ Մարիամ Մագդաղենացիի երեւցաւ, որմէ եօթը դեւ հաներ էր։ 10 – Անիկա գնաց ու նոյնց պատմեց՝ որոնք անոր հետ էին, երբ սուգ կ'ընէին ու կու լային։ 11 – Իսկ անոնք երբ լսեցին Թէ կենդանի է և Թէ իրեն երեւցաւ, չհաւատացին։

12 – Եւ յետ ասոր կերպարանքով երեւցաւ անոնցմէ երկուքին՝ որոնք քալելով գաւառ կ'երթային։ 13 – Եւ ասոնք գացին ուրիշներուն պատմեցին, ու անոնց ալ չհաւատացին։

14 – Վերջը տասնմէկին երեւցաւ, երբ սեղան նստած էին, ու երեսներնին զարկաւ իրենց անհաւատութիւնը և սիրտերնուն կարծրութիւնը, վասն զի որոնց որ ինք երեւցաւ մեռելներէն յարութիւն առած՝ իրենք չհաւատացին։

15 – Եւ բաւ անոնց, Գացէք բոլոր աշխարհ, ու աւետարանը քարոզեցէք բոլոր առեղծուածներուն։ 16 – Ան որ հաւատայ ու մկրտուի՝ պիտի փրկուի, և ան որ չհաւատայ՝ պիտի դատապարտուի։ 17 – Եւ անոնք որ կը հաւատան, այս նշանները անոնց հետ պիտի երթան. Իմ անունովս դեւեր պիտի հանեն, նոր լեզուներ պիտի խօսին. 18 – Ձեռքերնին օձեր պիտի բռնեն, և եթէ մահաբեր բան մը խմեն, իրենց պիտի չվնասէ. հիւանդներու վրայ ձեռք պիտի դնեն, ու անոնք պիտի առողջանան։

19 – Արդ Տէրը անոնց հետ խօսելէն ետքը երկինք համբարձաւ, ու Աստուծոյ աջ կողմը նստաւ։ 20 – Եւ անոնք ելան ու ամէն տեղ կը քարոզէին, և Տէրը անոնց գործակից էր, ու խօսքը կը հաստատէր այն նշաններով որոնք անոնց հետ կ'երթային։ Ամէն։

ԱՒԵՏԱՐԱՆ ԸՍՏ ՂՈՒԿԱՍՈՒ

ԳԼՈՒԽ Ա

Որովհետև շատերը մեր մէջ հաստատ գիտցուած բաներուն վրայով եղած պատմութիւնը կարգի դնելու

Ո՛հնէ, շուտ ելան

ձեռք զարկին, 2 – Ինչպէս սկիզբէն ականջով տեսնողները և խօսքին սպասաւոր եղողները մեզի, 3 – Ես ալ որ սկիզբէն այն ամէն բաներուն ճշդութեամբ տեղեկացեր էի, յարմար դատեցի կարգաւ գրել քեզի, ով պատուական Թէոփիլոս, 4 – Որպէս

զի օրվան բաներուդ սասեղութիւնը իմանան։

5 – Հրեաստանի Հերովդէս Թագաւորին օրերը Աբիայի դասակարգութենէն Զաքարիա անունով քահանայ մը կար, որուն կինը Ահարոնի աղջիկներէն էր, և անոր անունը Եղիսաբեթ, 6 – Ու երկուքն ալ Աստուծոյ առջև արդար էին, և Տէրոջը բոլոր պատուիրաններուն ու իրաւունքներուն մէջ անարատութեամբ կը քալէին։ 7 – Եւ զաւակ չունէին, վասն զի Եղիսաբեթ ամուլ էր, ու երկուքն ալ օրերնին անցուցած էին։

8 – Ու երբ անիկա իր դասակարգութեան օրերը Հանելուն քահանայական պաշտօնը կը կատարէր Աստուծոյ առջև, 9 – Քահանայութեան սովորութեանը պէս իրեն բնկաւ որ Տէրոջը տաճարը մանէ խնկարկութիւն ընէ։ 10 – Եւ ժողովուրդին բոլոր բազմութիւնը դուրսը աղօթքի կայներ էին խունկին ատեն։ 11 – Ու երևցաւ անոր՝ Տէրոջը հրեշտակը, որ կայներ էր խունկի սեղանին աջ կողմը։ 12 – Եւ Զաքարիա երբ տեսաւ, շփոթեցաւ, ու անոր վրայ վախ մը բնկաւ։ 13 – Եւ հրեշտակը ըսաւ անոր, Մի վախնար, Զաքարիա, վասն զի քու աղօթքդ լսուեցաւ, և քու կինդ Եղիսաբեթ քեզի որդի մը պիտի ծնանի, ու անոր անունը *Յովհաննէս դնես։ 14 – Եւ քեզի ուրախութիւն ու ցնծութիւն պիտի բլլայ, և շատերը անոր ծնանելուն վրայ պիտի ուրախանան։ 15 – Վասն զի Տէրոջը առջև մեծ պիտի բլլայ, և գինի ու օղի պիտի չխմէ. և դեռ իր մօրը արգանդէն Սուրբ Հոգիով պիտի լեցուի. 16 – Ու Իսրայէլի որդիներէն շատերը իրենց Տէր Աստուածն պիտի դարձնէ։ 17 – Եւ ինք անոր առջևէն պիտի գայ Եղիայի հոգիովը ու զօրութիւնովը, Հայրերուն սիրտերը որդիներուն վրայ դարձնելու, և անհնազանդները՝ արդարներուն իմաստութեանը, որպէս զի Տէրոջը բարեկարգ ժողովուրդ մը պատրաստէ։ 18 – Եւ Զաքարիա ըսաւ հրեշտակին, Ինչո՞վ գիտնամ այդ բանը, որովհետև ես ծեր եմ, ու իմ կինս իր օրերը անցուցած է։ 19 – Եւ հրեշտակը պատասխան տալով՝ ըսաւ անոր, Ես եմ Գաբրիէլ որ Աստուծոյ առջև կը կայնիմ, ու ղրկուեցայ քեզի զրուցելու և այս բաներուն աւետիսը քեզի տալու։ 20 – Եւ ահա համր պիտի բլլաս դուն, ու պիտի չկրնաս խօսիլ մինչև այն օրը՝ որ այս բաները բլլան, քանզի չհաւատացիր իմ խօսքերուս, որոնք իրենց ատենին պիտի կատարուին։ 21 – Ու ժողովուրդը Զաքարիայի կը սպասէր, և կը զարմանային անոր տաճարին մէջ ուշանալուն վրայ։ 22 – Ու երբ դուրս եկաւ, չէր կրնար խօսիլ անոնց հետ. և իմացան որ տաճարին մէջ տեսիլք մը տեսած է. ու ինք նշանով կը խօսէր անոնց հետ, և համր կը կենար։ 23 – Ու եղաւ որ երբ անոր պաշտօնին օրերը լմնցան, իր տունը գնաց։ 24 – Եւ այն օրերէն ետքը անոր կինը Եղիսաբեթ յղացաւ, ու հինգ ամիս ինքզինք կը պահէր, և կ'ըսէր, 25 – Այսպէս ըրաւ ինծի Տէրը այս օրերս, որ իմ էջս նայեցաւ նախատինքս մարդոց մէջէն վերցնելու։

26 – Ու վեցերորդ ամսուն մէջ Գաբրիէլ հրեշտակը Աստուծմէ ղրկուեցաւ Գալիլեայի մէկ քաղաքը՝ որուն անունը Նազարէթ էր, 27 – Կոյսի մը՝ մարդու մը նշանուած, որուն անունը Յովսէփ էր, Դաւիթի տունէն, և այն կոյսին անունը Մարիամ էր։ 28 – Ու հրեշտակը անոր գալով՝ ըսաւ, Ողջոյն քեզ, ով շնորհընկալ էյս, Տէրը քեզի հետ է. դուն կանանց մէջ օրհնեալ ես։ 29 – Եւ ան խիստ տեսնելով, անոր խօսքին վրայ շփոթեցաւ, ու ինքնիրեն կը մտածէր թէ ի՛նչպէս բան պիտի բլլայ այս ողջոյնը։ 30 – Եւ հրեշտակը անոր ըսաւ, Մի վախնար, Մարիամ, վասն զի Աստուծմէ շնորհք գտար։ 31 – Եւ ահա պիտի յղանաս ու որդի մը պիտի ծնանիս, և անոր անունը Յիսուս պիտի դնես։ 32 – Անիկա մեծ պիտի բլլայ, ու Բարձրելոյն Որդին պիտի բսուի, և Տէր Աստուած պիտի տայ անոր իր Հօրը Դաւիթի աթոռը. ու յաւիտեան պիտի թագաւորէ, 33 – Եւ անոր թագաւորութիւնը վերջ պիտի չունենայ։ 34 – Ու Մարիամ ըսաւ հրեշտակին, Ինչպէս պիտի բլլայ այդ բանը, որովհետև ես այր մարդ չեմ գիտեր։ 35 – Եւ հրեշտակը պատասխան տալով՝ ըսաւ անոր, Հոգին Սուրբ պիտի գայ քեզի, ու Բարձրելոյն զօրութիւնը քու վրադ Հովանի պիտի բլլայ. ուստի այն քեզմէ ծնանելու սուրբը Աստուծոյ Որդի պիտի բսուի։ 36 – Եւ ահա քու ազգականդ Եղիսաբեթ՝ անիկա իր պառաւութեան ատենը արու զաւակով մը յղի է. ու ասիկա այն ամսուն ըսուածին վեցերորդ ամիսն է, 37 – Վասն զի Աստուծոյ քով բնաւ բան մը անհնարին չբլլար։ 38 – Եւ Մարիամ ըսաւ, Ահա ես Տէրոջը աղախինն եմ, քու ըսածիդ պէս թող բլլայ ինծի. ու հրեշտակը անոր քովէն գնաց։

39 – Ան օրերը եղաւ Մարիամ ու արագարնոք լեռնակողմն Յուդայի Հռ քաղաքը գնաց. 40 – Եւ մտաւ Զաքարիայի տունը ու Եղիսաբեթի բարեւ տուաւ։ 41 – Եւ եղաւ որ երբ լսեց Եղիսաբեթ Մարիամի բարեւը, մանուկը անոր որովայնին մէջ խաղաց, ու Եղիսաբեթ Սուրբ Հոգիով լեցուեցաւ. 42 – Եւ բարձր ձայնով մը կանչեց ու ըսաւ, Օրհնեալ ես դուն կանանց մէջ, և օրհնեալ է քու որովայնիդ պտուղը։ 43 – Եւ այս ինծի ուրկէ՞ եղաւ, որ իմ Տէրոջս մայրը ինծի գայ. 44 – Վասն զի ահա երբ քու բարեւիդ ձայնը ականջիս եկաւ, մանուկը որովայնիս մէջ խաղաց ուրախութենէն։ 45 – Եւ երանի՛ անոր որ *հաւատացեր է, քանզի՛ պիտի կատարուին այն բաները որոնք Տէրոջմէ բսուեցան իրեն։ 46 – Եւ Մարիամ ըսաւ, Իմ անձս կը մեծցնէ Տէրը, 47 – Եւ իմ հոգիս ուրախացաւ իմ Փրկիչ Աստուծովս։ 48 – Վասն զի իր աղախինին խոնարհութեանը նայեցաւ. քանզի ահա առիկէ ետև բոլոր ազգերը ինծի երանելի պիտի սեպեն։ 49 – Վասն զի Հզօրը ինծի մեծամեծ բաներ բրաւ, ու անոր անունը սուրբ է։ 50 – Եւ անոր ազգութիւնը իրմէ վախցողներուն վրայ է ազգէ ազգ։ 51 – Իր բազուկովը զօրութիւն ցուցուց, ցիրուցան բրաւ ամբարտաւանները իրենց սրտին խորհուրդովը։ 52 – Զօրաւորները էրէնց աթոռներէն իջեցուց, ու խոնարհները բարձրացուց։ 53 – Անօթիները բարիքներով լեցուց, և հարուստները պարապ ճամբեց։ 54 – Օգնութիւն բրաւ իր Իսրայէլ ծառային՝ իր ողորմութիւնը միտք բերելով, 55 – Ինչպէս ինք խօսեցաւ մեր Հայրերուն, Աբրահամի ու անոր սերունդին յաւիտեան։

56 – Եւ Մարիամ անոր քով երեք ամիսի չափ կեցաւ, ու իր տունը դարձաւ։

57 – Ու Եղիսաբեթի ծնանելու ժամանակը լեցուեցաւ, ու որդի մը ծնաւ։ 58 – Եւ լսեցին անոնք որ անոր բոլորտիքը կը բնակէին, ու անոր ազգականները, որ Տէրը անոր վրայ իր մեծ ողորմութիւնը ցուցուց, և անոր հետ կ'ուրախանային։

59 – Ու եղաւ որ ութերորդ օրը տղան թլփատելու եկան, և զանիկա իր Հօրը անունովը Զաքարիա կը կոչէին։ 60 – Իսկ անոր մայրը պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Ոչ, հապա Յովհաննէս պիտի կոչուի։ 61 – Եւ անոր ըսին Թէ Քու ազգականներուդ մէջ մէկը չկայ որ այս անունով կոչուի։ 62 – Ձեռք կ'ընէին անոր Հօրը Թէ ի՛նչ անուանով կ'ուզէ որ անիկա կոչուի։ 63 – Ան ալ տախտակ մը ուզեց ու գրեց՝ ըսելով, Յովհաննէս է անոր անունը. ու ամէնը զարմացան։ 64 – Եւ իսկոյն բացուեցաւ անոր բերանը ու անոր լեզուն, և կը խօսէր ու կ'օրհնէր զԱստուած։ 65 – Եւ վախ մը բնկաւ այն ամէնուն վրայ՝ որոնք անոնց բոլորտիքը կը բնակէին. ու այս ամէն բաները Հրէաստանի բոլոր լեռնակողմը կը զրուցուէին։ 66 – Եւ ամէն լսողները իրենց սիրտերուն մէջ դրին, ու կ'ըսէին, Արդեօք այս տղան ի՛նչ պիտի բլլայ. ու Տէրոջը ձեռքը անոր հետ էր։

67 – Եւ անոր Հայրը Զաքարիա Սուրբ Հոգիով լեցուած՝ մարգարէացաւ ու ըսաւ, 68 – Օրհնեալ բլլայ Իսրայէլի Տէր Աստուածը, որ այցելութեան եկաւ և իր ժողովուրդին փրկութիւն բրաւ։ 69 – Ու մեզի փրկութեան եղջիւր մը հանեց իր Դաւիթ ծառային տունէն. 70 – (Ինչպէս սուրբերուն բերնովը խօսեցաւ, որոնք աշխարհի սկիզբէն ի վեր անոր մարգարէներն էին.) 71 – Փրկութիւն մեր թշնամիներէն և բոլոր մեզ ատողներուն ձեռքէն, 72 – Ողորմութիւն ընելու մեր Հայրերուն վրայ, և իր սուրբ ուխտը միտք բերելու, 73 – (Այն երդումը զոր մեր Հօրը Աբրահամի բրաւ,) մեզի տալու, 74 – Որպէս զի մեր թշնամիներուն ձեռքէն ազատուելով՝ առանց վախի զանիկա պաշտենք 75 –

*Ա. յունարէն, Տէրոջը հնարհքը

*կամ, հաւատացեր է թէ

Արքութիւնով ու արդարութիւնով անոր առջև մեր կեանքը բոլոր օրերուն մէջ։ 76 – Եւ դուն, ով մանուկ, Բարձրելոյն մարգարէն պիտի կոչուիս, վասն զի Տէրոջը երեսին առջևէն պիտի երթաս՝ անոր ճամբաները պատրաստելու, 77 – Անոր ժողովուրդին գիտցնելու էրէց փրկութիւնը իրենց մեղքերուն թողութիւնովը, 78 – Մեր Աստուծոյն գթած սրտմտութեանը համար, որով Ծագող ելքէ՛ն վերէն մեզի այցելութեան եկաւ՝ 79 – Խաւարի եւ մահուան առուերի մէջ նստողներուն լոյս տալու, — մեր ոտքերը խաղաղութեան ճամբուն մէջ շիտակելու։

80 – Եւ տղան կը մեծնար ու կը զօրանար հոգիով, և անապատներուն մէջ էր մինչև այն օրը երբ ինք Իսրայէլի երեցաւ։

ԳԼ. Բ

Ու եղաւ որ այն օրերը Օգոստոս կայսրէն հրաման եղաւ որ բոլոր աշխարհ գրուի։ 2 – (Այս առաջին աշխարհագիրը եղաւ Կիւրենոսի Սիւրիայի վրայ կուսակալութիւն բրած ատեներ։) 3 – Եւ ամէնը կ'երթային աշխարհագիրը մնայելու՝ ամէն մէկը իր քաղաքին մէջ։ 4 – Յովսէփ ալ Գալիլեայէ, Նազարէթ քաղաքէն, ելաւ դէպ ի Հրէաստան Դաւիթի քաղաքը որ Բեթլհէմ կ'ըսուի, (իրեն Դաւիթի տունէն ու ազգատոհմէն ըլլալուն համար,) 5 – Աշխարհագիրը մնայելու Մարիամի հետ միկտիզ, որ իր նշանածն էր, և յղի էր։ 6 – Ու եղաւ որ երբ անոնք հոն էին, անոր ծնանելու օրերը լեցուեցան։ 7 – Եւ իր անդրանիկ որդին ծնաւ, ու խանձարուրով փաթթեց և գանիկա մսուրին մէջ պառկեցուց, վասն զի իջևանին մէջ իրենց տեղ չկար։

8 – Եւ այն տեղը հովիւներ կային դաշտի մէջ կեցած, որոնք իրենց հօտերուն գիշերուան պահպանութիւնը կ'ընէին։ 9 – Եւ ահա Տէրոջը հրեշտակը անոնց վրայ իջաւ, ու Տէրոջը փառքը անոնց բոլորտիքը ծագեցաւ. ու խիստ շատ վախցան։ 10 – Եւ հրեշտակը բսաւ անոնց, Մի վախնաք, վասն զի ահա ես ձեզի մեծ ուրախութեան աւետիս կու տամ, որ բոլոր ժողովուրդին պիտի ըլլայ։ 11 – Վասն զի ձեզի այսօր Փրկիչ մը ծնաւ Դաւիթի քաղաքին մէջ, որ Օծեալ Տէր է։ 12 – Եւ այս ձեզի նշան մը ըլլայ. մանուկ մը պիտի գտնէք խանձարուրով փաթթուած — մսուրի մէջ պառկած։ 13 – Եւ իսկոյն այն հրեշտակին հետ երկնային զօրքերու բազմութիւն մը եղաւ, որոնք գԱստուած կ'օրհնէին ու կ'ըսէին, 14 – Երկինքէ բարձրութեան մէջ Աստուծոյ փառք, ու երկրի վրայ խաղաղութիւն, մարդոց մէջ հաճութիւն։ 15 – Ու եղաւ որ երբ հրեշտակները անոնցմէ երկինք վերցան, հովիւները իրարու բսին, Եկէք մինչև Բեթլհէմ երթանք, ու տեսնենք Ի՛ն է եղած այս բանը, զոր Տէրը մեզի ցուցուց։ 16 – Ու եկան արագընթաց, և գտան Մարիամը ու Յովսէփը և մսուրին մէջ պառկած մանուկը։ 17 – Ու երբ տեսան, իմացուցին այն խօսքին վրայով որ այս մանուկին համար իրենց ըսուեցաւ։ 18 – Եւ ամէնը որ կը լսէին, կը զարմանային այն բաներուն վրայ զորոնք հովիւները իրենց կը ըսուէին։ 19 – Բայց Մարիամ այս ամէն բաները կը պահէր, ու իր սրտին մէջ կը մտածէր։ 20 – Եւ հովիւները դարձան, կը փառաւորէին ու կ'օրհնէին զԱստուած այն ամէն բաներուն համար զորոնք լսեցին ու տեսան, ինչպես իրենց ըսուցուած էր։

21 – Ու երբ ութ օրերը լմնան եղան *մանուկը թլփատելու, անոր անունը Յիսուս դրուեցաւ, որ հրեշտակին կոչուած էր՝ դեռ ինք †ծոցը սրսվայնին մէջ չյղացած։

22 – Ու Մովսէսի օրէնքին համեմատ երբ †անոնց մաքրութեան օրերը լմնային, երուսաղէմ տարին զանիկա Տէրոջը առջև հանելու, 23 – (Ինչպես գրուած է Տէրոջը օրէնքին մէջ, թէ Ամէն արու որ արգանդ կը բանայ՝ Տէրոջը սուրբ ըսուի,) 24 – Ու Տէրոջը օրէնքին մէջ ըսուածին պէս ընծայ տալու՝ զյղի մը տատրակ կամ աղաւնիի երկու ձագ։ 25 – Եւ ահա երուսաղէմի մէջ մարդ մը կար, որուն անունը Սիմէոն էր, ու այն մարդը արդար ու աստուածավախ էր, և Իսրայէլի մխիթարութեանը կը սպասէր. ու Սուրբ Հոգին անոր վրայ էր։ 26 – Եւ անոր յայտնած էր Սուրբ Հոգիէն թէ մինչ

*Ման՝, զանիկա †Ման՝, անոր

պիտի չտեսնէ, մինչև Տէրոջը Օծեալը տեսնէ։ 27 – Եւ Հոգիով տաճարը եկաւ. ու երբ ծնողքը բերին Յիսուս մանուկը, որպէս զի օրէնքին սովորութեանը պէս անոր համար ընեն, 28 – Ինք ալ զանիկա իր գիրկը առաւ, և օրհնեց զԱստուած ու բսաւ, 29-Ա՛վ Տիմա, ով Տէր, արձակես քու ծառադ խաղաղութիւնով քու խօսքիդ համեմատ. 30 – Վասն զի իմ աչքերս տեսան քու փրկութիւնդ, 31 – Զոր բոլոր ժողովուրդներուն առջև պատրաստեցիր, 32 – Լոյս մը հեթանոսները լուսաւորելու, և փառք քու Իսրայէլ ժողովուրդիդ։ 33 – Եւ Յովսէփ ու անոր մայրը զարմացած էին այն բաներուն վրայ՝ որոնք անոր համար կը խօսէին։ 34 – Ու Սիմէոն օրհնեց զանոնք, և անոր մօրը Մարիամի բսաւ, Ա՛խ այս հա՛ն-է՛ն Իսրայէլի մէջ շատ մարդոց կխնդալուն ու կելլալուն համար, ու հակառակութեան նպատակ մը ըլլալու համար կեցած է. 35 – (Եւ քու սրտէդ ալ թուր մը պիտի անցնի.) որպէս զի շա՛տ-ե՛ր շատ սիրտերէ խորհուրդներ յայտնուին։

36 – Եւ հա՛ն էր Աննա մարգարէն, Փանուէլի աղջիկը, Ասերի ցեղէն. ան իկա իր օրերը շատ անցուցած էր, երկանը հետ եօթը տարի կենալով իր կուսութեան ժամանակէն, 37 – Եւ որբևարի էր գրեթէ ութսունչորս տարուան, որ տաճարէն չէր պառուեր, հապա ծոմով և աղօթքով Ա՛ստ-ո՛ծ ծառայութիւն կ'ընէր գիշեր ու ցորեկ։ 38 – Եւ ան իկա նոյն ժամուն եկաւ, ու Տէրոջը գոհութիւն կու տար, ու անոր վրայով կը խօսէր այն ամէնուն՝ որոնք Երուսաղէմի մէջ փրկութեան կը սպասէին։

39 – Ու երբ ամէն բան կատարեցին Տէրոջը օրէնքին համեմատ, նորէն Գալիլեա դարձան իրենց Նազարէթ քաղաքը։ 40 – Եւ մանուկը կը մեծնար ու կզօրանար իմաստութիւնով լեցուած, ու Աստուծոյ շնորհքը անոր վրայ էր։

41 – Եւ անոր ծնողքը ամէն տարի զատկի տօնին Երուսաղէմ կ'երթային։ 42 – Ու երբ տասներկու տարեկան եղաւ, տօնին սովորութեանը պէս երբ անոնք Երուսաղէմ ելան, 43 – Եւ երբ այն օրերը լմնցուցին ու նորէն հետ դարձան, Յիսուս մանուկը Երուսաղէմ մնաց. և Յովսէփ ու անոր մայրը չէին գիտեր. 44 – Հապա կարծելով թէ անիկա ճամբորդներուն հետ է, մէկ օրուան ճամբայ գացին, ու կը փնտռէին զանիկա էրէնց ազգականներուն և ճանչուցներուն մէջ։ 45 – Ու երբ չգտան, նորէն Երուսաղէմ գարձան զանիկա փնտռելու։ 46 – Ու եղաւ որ երեք օրէն եղբը տաճարին մէջ գտան զանիկա, որ վարդապետներուն հետ նստեր էր, անոնց մէկ կ'ընէր ու անոնց բա՛ն կը հարցնէր։ 47 – Եւ ամէն անոր ականջ դնողները կը զարմանային անոր իմաստութեանը ու պատասխաններուն վրայ։ 48 – Ու երբ տեսան զանիկա, ապշած մնացին. և անոր մայրը բսաւ անոր, Որդեակ, ինչո՞ւ համար մեզի այդպես ըրիր. ա՛խ քա՛ հայրդ ու ես խիստ վշտացած քեզ կը փնտռէինք, 49 – Եւ բսաւ անոնց, Ձի՞ ինչո՞ւ կը փնտռէիք. չէի՞ք գիտեր թէ ինծի պէտք է որ իմ Հօրս *գո՛-ն-ը ըլլամ։ 50 – Եւ անոնք չհակցան այն խօսքը զոր իրենց ըսուցեր։ 51 – Եւ իջաւ անոնց հետ ու գնաց Նազարէթ, և անոնց հնազանդ էր. բայց անոր մայրը այս ամէն խօսքերը իր սրտին մէջ կը պահէր։

52 – Եւ Յիսուս կը զարգանար իմաստութիւնով ու հասակով, և Աստուծմէ ու մարդոցմէ շնորհք ե՛ւ-նե՛լ-ով։

ԳԼ. Գ

Տիբերիոս կայսրին թագաւորութեան տասնըհինգերորդ տարին, Պոնտացի Պիղատոսը Հրէաստանի վրայ կուսակալութիւն բրած ատեներ, ու Հերովդէսի Գալիլեացւոց վրայ չորրորդապետութեան տաճկան, և անոր եղբօրը Փիլիպպոսի Իտուրացւոց և Տրաքոնացւոց երկրին վրայ չորրորդապետութեան տաճկան, և Լիսանիայի Աբիլինացւոց վրայ չորրորդապետութեան տաճկան, 2 – Ա՛ննայի ու Կայիափայի քահանայապետութեան տաճկան Աստուծոյ խօսքը եղաւ Զաքարիայի որդւոյն Յովհաննէսի վրայ անապատին մէջ։ 3 – Ու անիկա եկաւ Յորդանանու բոլոր կողմերը, և ա-

*Կա՛, ֆորթերօ՛ն ձէ

պաշխարութեան մկրտութիւն կը քարոզէր մեղքերու թողութեան համար. 4 – Ինչպէս Եսայի մարգարէին խօսքերուն գիրքին մէջ գրուած է՝ բսելով, Անապատի մէջ կանչողին ձայնը, Տէրոջը ճամբան պատրաստեցէք, անոր շաւիղները շիտակեցէք. 5 – Ամէն ձոր պիտի լեցուի, և ամէն լեռ ու բլուր պիտի ցածնայ, և ծուռը պիտի շիտկուի, ու խորտուբորտ տեղերը հարթ ճամբաներ պիտի ըլլան. 6 – Եւ ամէն մարմին Աստուծոյ փրկութիւնը պիտի տեսնէ։

7 – Ու իրմէ մկրտուելու եկող ժողովուրդներուն բսաւ, Իժերու ծնունդներ, ո՞վ խմացուց ձեզի գալու բարկութենէն փախչիլ։ 8 – Ուրեմն ապաշխարութեան արժանաւոր պտուղներ բերէք, և մի սկսիք ձեր ներսիդին բսել թէ Մենք մեզի Հայր՝ Աբրահամը ունինք, քանզի կ'բսեմ ձեզի որ Աստուած կարող է այս քարերէն Աբրահամի որդիներ հանել։ 9 – Այ հիմա կացինը ծառերուն արմատին քով կը դրուի. ուստի ամէն ծառ որ բարի պտուղ չբերէր, կը կարուի ու կրակը կը ձգուի։ 10 – Եւ ժողովուրդները կը հարցնէին իրեն ու կ'բսէին, Ուրեմն ի՞նչ ընենք։ 11 – Պատասխան տուաւ ու բսաւ անոնց, Ով որ երկու հանդերձ ունի, թող չունեցողին տայ. և ով որ կերակուր ունի, նոյնպէս ընէ։ 12 – Մաքսաւորներ ալ եկան մկրտուելու, ու բսին անոր, Վարդապետ, մենք ի՞նչ ընենք։ 13 – Ան ալ բսաւ անոնց, Ձեզի հրամայուածէն աւելի բան չպահանջէք։ 14 – Զինուորներն ալ կը հարցնէին անոր ու կ'բսէին, Եւ մենք ի՞նչ ընենք. բսաւ անոնց, Մէ՛կը մի հարստահարէք. և մարդո՛ւ վրայ զրպարտութիւն մի բնէք, ու ձեր թոշակով բաւականացէք։

15 – Երբ ժողովուրդը կը սպասէր, և ամէնը իրենց սիրտերուն մէջ կը մտածէին Յովհաննէսի համար՝ թէ գուցէ ան արդեօք Քրիստոսը, 16 – Յովհաննէս պատասխան տուաւ ամէնուն ու բսաւ, Ես ձեզ ջրով կը մկրտեմ, բայց ինծմէ աւելի զօրաւորը կու գայ, որուն կօշիկներուն կապերը քակելու արժանի չեմ՝ անիկա ձեզ պիտի մկրտէ Հոգւով Սրբով և կրակով. 17 – Որուն հեծանոցը իր ձեռքն է, և իր կալը պիտի մաքրէ, ու ցորենը իր ամբարը պիտի ժողվէ, և յարդը չմարող կրակով պիտի այրէ։ 18 – Ուրիշ շատ բաներ ալ կը քարոզէր ժողովուրդը յորդորելով։

19 – Բայց Հերովդէս չորրորդապետը անկէ յանդիմանուելով իր *եղբօր կնոջ՝ Հերովդիայի, համար, և բոլոր չարութիւններուն համար, զորոնք Հերովդէս գործեց, 20 – Այն ամէնուն վրայ դայլ ալ աւելցուց, որ Յովհաննէսը բանտի մէջ գոցեց։

21 – Ու երբ մկրտուեցաւ բոլոր ժողովուրդը, և Յիսուս ալ մկրտուելով աղօթք կ'բնէր, երկինք բացուեցաւ, 22 – Եւ Սուրբ Հոգին մարմնաւոր երեւութով աղաւնիի պէս անոր վրայ իջաւ, ու երկինքէն ձայն մը եկաւ, որ կ'բսէր, Դուն ես իմ սիրելի Որդիս, քեզի հաճեցայ։

23 – Եւ ինքն Յիսուս սկսէր գործել երեսուն տարեկան էր պատ, ու (ինչպէս կը կարծուէր) որդին էր Յովսէփի, որ Հեղիի, որ Մատթաթի, 24 – Որ Ղեւիի, որ Մելքիի, որ Յաննէի, որ Յովսէփի, 25 – Որ Մատթեհիայի, որ Ամովսի, որ Նաւումի, որ Եսղիի, որ Նագգէի, 26 – Որ Մաաթի, որ Մատթեհիայի, որ Սեմէիի, որ Յովսէփի, որ Յուդայի, 27 – Որ Յովհաննայի, որ Ռեսայի, որ Զօրաբաբելի, որ Սաղաթիէլի, որ Նէրիի, 28 – Որ Մելքիի, որ Ադդիի, որ Կոսամի, որ Եղմոդադի, որ Էրի, 29 – Որ Յովսէսի, որ Եղիեզարի, որ Յովրիմի, որ Մատթաթի, որ Ղեւիի, 30 – Որ Սիմէոնի, որ Յուդայի, որ Յովսէփի, որ Յոնանի, որ Եղիակիմի, 31 – Որ Մելեայի, որ Մայնանի, որ Մատթաթայի, որ Նաթանի, որ Դաւիթի, 32 – Որ Յեսսէի, որ Ովբէթի, որ Բոոսի, որ Սաղմոնի, որ Նաասոնի, 33- Որ Ամինադաբի, որ Արամի, որ Եսրոնի, որ Փարէսի, որ Յուդայի, 34 – Որ Յակոբի, որ Իսահակի, որ Աբրահամի, որ Թարայի, որ Նաքորի, 35 – Որ Սերուգի, որ Ռագաւի, որ Փաղէկի, որ Եբերի, որ Սաղայի, 36 – Որ Կայնանի, որ Արփաքսադի, որ Սէմի, որ Նոյի, որ Ղամէքի, 37 – Որ Մաթուսաղայի, որ Ենովքի, որ Յարեդի, որ Մաղաղիէլի, որ Կայնանի, 38 – Որ Ենոսի, որ Սէթի, որ Ադամի, որ Աստուծոյ։

*Ոմանք, եղբօր Փիլիպպոսի

Գլ. Դ

Եւ Յիսուս Հոգւով Սրբով լեցուած՝ Յորդանանէ դարձաւ, ու Հոգին անապատը տարուեցաւ, 2 – Եւ քառասուն օր Սատանայէ փորձուեցաւ. ու այն օրերը բան մը չկերաւ, և այն օրերուն լմննալէն ետև անօթեցաւ։

3 – Ու Սատանայ բսաւ անոր, Եթէ Աստուծոյ Որդին ես, բսէ այդ քարին որ հաց ըլլայ։ 4 – Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ անոր ու բսաւ, Գրուած է թէ Ոչ միայն հացով կ'ապրի մարդ, հապա Աստուծոյ ամէն խօսքովը։

5 – Եւ Սատանայ բարձր լեռ մը տանելով զանիկա, աշխարհի բոլոր թագաւորութիւնները ցուցուց անոր վայրկեանի մը մէջ։ 6 – Եւ Սատանայ բսաւ անոր, Այս ամէն իշխանութիւնը ու անոնց փառքը քեզի պիտի տամ, վասն զի ինծի յանձնուած է, և որուն որ ուզեմ՝ կու տամ զանիկա։ 7 – Ուստի եթէ դուն իմ առջեւս երկրպագութիւն ընես, ամէնը քեզի ըլլայ։ 8 – Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ անոր ու բսաւ, *Գրուած է թէ Քու Տէր Աստուծոյդ երկրպագութիւն ընես, ու միայն զանիկա պաշտես։

9 – Եւ զանիկա տարաւ Երուսաղէմ ու տաճարին աշտարակին վրայ կացնեցուց, ու բսաւ անոր, Եթէ դուն Աստուծոյ Որդին ես, քեզ տակէ վար ձգէ. 10 – Վասն զի գրուած է թէ Իր հրեշտակներուն պիտի ապսպրէ քեզի համար որ քեզ պահեն. 11 – Ու ձեռքերնուն վրայ պիտի վերցնեն քեզ, որ չըլլայ թէ ոտքդ քարի զարնես. 12 – Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ ու բսաւ անոր, Ըսուած է թէ Քու Տէր Աստուածդ չփորձես։ 13 – Ու երբ Սատանայ ամէն փորձութիւնը կատարեց, տակն մը եա կեցաւ անկէ։

14 – Եւ Յիսուս Հոգիին զօրութիւնովը Գալիլեա դարձաւ, ու անոր համբաւը ան գաւառին ամէն կողմերը տարածուեցաւ։ 15 – Եւ ինք անոնց ժողովարաններուն մէջ կը սորվեցնէր, ու ամէնէն կը փառաւորուէր։

16 – Ու եկաւ Նազարէթ, ուր ինք մեծցած էր, և իր սովորութեանը պէս շաբաթ օրը մտաւ ժողովարանը, ու

*Ոմանք, Եւթս գնա, Սատանայ, վասն զի գրուած

կեաւ որ կարդայ։ 17 – Եւ տուին անոր Եսայի մարգարէին գիրքը. ու երբ գիրքը բացաւ, գտաւ այն տեղը՝ ուր գրուած էր, 18 – Տէրոջը Հոգին իմ վրաս է. *վասն զի զիս օծեց աղքատներուն աւետարան քարոզելու, զիս զրկեց կոտրած սիրտ ունեցողները բժշկելու, 19 – Գերիներուն ազատութիւն և կոյրերուն տեսութիւն քարոզելու, Տարբառաջարութիւն կրաղները ազատ թողուելու, Տէրոջը բնդունելի տարին քարոզելու։ 20 – Եւ գիրքը գոցելով՝ տուաւ սպասաւորին ու նստաւ. և ժողովարանը եղողներուն ամէնը աչքերնին անկամ անոր կը նայէին։ 21 – Եւ սկսաւ անոնց բսել, Այսօր այս գրուածը կատարուեցաւ ու ձեր ականջները լսեցին։ 22 – Եւ ամէնը անոր վրայ կը վկայէին, ու կը զարմանային անոր բերնէն ելած շնորհալի խօսքերուն վրայ, ու կ'բսէին, Ասիկա Յովսէփի որդին չէ՞։ 23 – Եւ բսաւ անոնց, Իսկապէս դուք ինծի պիտի բսէք այս առակը, Բժիշկ, քա՛ւ անձդ բժշկէ. որչափ բաներ լսեցինք որ Կափառնաւմի մէջ եղան, հոս ալ բրէ քու քաղաքիդ մէջ։ 24 – Եւ բսաւ, Ճշմարիտ կ'բսեմ ձեզի, թէ Մարգարէ մը իր քաղաքին մէջ ընդունելի չէ։ 25 – Եւ արդարև կ'բսեմ ձեզի, թէ Շատ այրեւարիներ կային Եղիայի օրերը Իսրայէլի մէջ, երբ երկինք տարի ու վեց ամիս երկինքը գոցուեցաւ, այնպէս որ մեծ սով եղաւ բոլոր երկրին մէջ. 26 – Բայց Եղիա անոնցմէ մէկուն չզրկուեցաւ, հապա միայն Սիդոնացւոց Սարեփթա քաղաքին մէջ այրեւարի կնոջ մը։ 27 – Եւ շատ բորոտներ կային Իսրայէլի մէջ Եղիսէ մարգարէին ատեներն, ու անոնցմէ մէ՛կը չմաքրուեցաւ, հապա միայն Նեեման Ասորի։ 28 – Եւ ժողովարանին մէջ ամէնն ալ բարկութիւնով լեցուեցան՝ երբ այս խօսքերը լսեցին. 29 – Ու ելան զանիկա քաղաքէն գուրս հանեցին, ու տարին զանիկա մինչև այն լեռանը ցցուած ծայրը, որուն վրայ իրենց քաղաքը շինուած էր, որպէս զի զանիկա բարձր տեղէն վար ձգեն։ 30 – Բայց ինք անոնց մէջէն անցաւ գնաց։

31 – Եւ իջաւ Գալիլեայի Կափառնայում քաղաքը, ու շաբաթ օրերը

*Կամ, անոր համար

կը սոսկացնէր անոնց։ 32 – Եւ կը պարմանային անոր վարդապետութեանը վրայ, վասն զի իշխանութիւնով էր անոր խօսքը։ 33 – Եւ ժողովարանին մէջ մարդ մը կար, որ պիղծ դեւի ոգի ունէր, ու մեծ ձայնով մը աղաղակեց 34 – Ըսելով, Թող տուր, դուն մեզի հետ ի՞նչ բան ունիս, Յիսուս Նազովրեցի. մի՞թէ մեզ կորնչեցնելո՞ւ եկար. գիտեմ քեզ ով ես. Առուածոյ Սուրբը։ 35 – Եւ Յիսուս սաստեց անոր՝ ըսելով, Պապանձէ ու ել ատկէ. ու դեւը զանիկա ներքեւ ձգելով մէջտեղը գետինը զարկաւ, և ելաւ անկէ, ու ձեռնա մը չտուաւ անոր։ 36 – Եւ զարմանք եկաւ ամէնուն վրայ, և իրարու հետ կը խօսէին ու կ'ըսէին, Այս ինչ խօսք է, որ իշխանութիւնով և զօրութիւնով կը հրամայէ պիղծ ոգիներուն, ու կ'ելլեն։ 37 – Եւ անոր համբաւը տարածուեցաւ շրջակայ գաւառին ամէն տեղերը։

38 – Ու ժողովարանէն ելլելով՝ Սիմոնի տունը մտաւ։ 39 – Սիմոնի զօքանչն ալ սաստիկ ջերմով կը տանջուէր, ու անոր համար աղաչեցին իրեն։ 40 – Եւ Յե՜սու անոր վրայ կոչնելով՝ սաստեց ջերմին, որ թողուց զանիկա. և շուտ մը ելաւ ու անոնց սպասաւորութիւն կ'ընէր։

41 – Եւ արեւին մտնը մոտ տանները՝ ամէն անոնք որ ունէին տեսակ տեսակ ցաւերով հիւանդներ, իրեն բերին զանոնք. ինք ալ անոնցմէ ամէն մէկուն վրայ ձեռք դնելով՝ բժշկեց զանոնք։ 42 – Դեւեր ալ կ'ելլէին շատերէն, կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին թէ Դուն ես Քրիստոս, Աստուծոյ Որդին. և ինք կը սաստէր ու թող չէր տար անոնց որ խօսին, վասն զի գիտէին թէ ինք Քրիստոսն է։

43 – Ու երբ ցորեկ եղաւ, ելաւ ու գնաց անապատ տեղ մը, և ժողովուրդները կը փնտռէին զանիկա. եկան մինչև անոր, ու կը սաստկէին զանիկա որ իրենցմէ չ'երթայ. 44 – Բայց անիկա ըսաւ անոնց, Պէտք է ինծի որ ուրիշ քաղաքներու ալ Աստուծոյ թագաւորութիւնը քարոզեմ, քանզի այս բանին համար ղրկուած եմ։ 45 – Ու Գալիլեայի ժողովարաններուն մէջ կը քարոզէր։

Գլ. Ե

Ու եղաւ որ երբ ժողովուրդը անոր բոլորտիքը դիզուեցաւ Աստուծոյ խօսքը լսելու համար, ինք ալ Գեննեսարեթի ծովակին քով կեցեր էր։ 2 – Ու տեսաւ երկու նաւեր որ ծովակին քով կեցեր էին, և ձկնորսները անոնց մէջէն ելած՝ ուռկանները կը լուային։ 3 – Ինք այն նաւերէն մէկուն մէջ մտաւ որ Սիմոնին էր, և աղաչեց անոր որ քիչ մը ցամաքէն դէպ ի ծով տանի. և նստելով՝ նաւուն մէջէն ժողովուրդներուն կը սորվեցնէր։

4 – Ու երբ խօսելէն դադրեցաւ, ըսաւ Սիմոնի, Առաջ տար նաւը դէպ ի խորունկը, և ուռկաններնիդ ձգեցէք ձկնորսութեան համար։ 5 – Սիմոն պատասխան տալով՝ ըսաւ անոր, Վարդապետ, բոլոր գիշերս աշխատեցանք ու բան մը չբռնեցինք. բայց քու խօսքիդ համար ուռկանը ձգեմ։ 6 – Ու երբ զայն ըրին, խիստ շատ ձուկեր ժողվեցին մէջը, ու իրենց ուռկանը կը պատռէր։ 7 – Եւ ակ կ'ընէին մէս նաւուն մէջ եղող իրենց ընկերներուն՝ որ գան օգնեն իրենց. և եկան ու երկու նաւերն ալ լեցուցին, մինչև որ ընկղմելու մօտ էին։ 8 – Սիմոն Պետրոս երբ տեսաւ, Յիսուսի ծունկերուն ինկաւ ու ըսաւ, Տէր, իմ քովէս մեկնի գնա, քանզի ես մեղաւոր մարդ մըն եմ։ 9 – Վասն զի ապշութիւնը պատեց զանիկա և անոր հետ եղող ամէնը՝ այն իրենց բռնած ձուկերուն որոյն համար։ 10 – Նոյնպէս ալ Զեբեդէոսի որդիները, Յակոբոս և Յովհաննէս, որոնք Սիմոնի ընկերներն էին. ու Յիսուս ըսաւ Սիմոնի, Մի վախնար, տակէ եւս մարդոց որսորդ պիտի ըլլաս։ 11 – Եւ նաւերը ցամաքը հանելով՝ ամէն բան թողուցին ու անոր եւսէն գացին։

12 – Ու եղաւ որ երբ ինք քաղաքի մը մէջ էր, ահա մարդ մը բորոտութիւնով լեցուն՝ երբ Յիսուսը տեսաւ, երեսի վրայ իյնալով աղաչեց անոր ու ըսաւ, Տէր, եթէ ուզես՝ կրնաս զիս մաքրել։ 13 – Եւ Յե՜սու իր ձեռքը երկնցնելով դպաւ անոր, ու ըսաւ, Կ'ուզեմ, մաքրուէ. և շուտ մը բորոտութիւնը անկէ գնաց։ 14 – Ու ինք պատուիրեց անոր որ մարդո՛ւն չըսէ, Հապա, ըսա՜, Գնա քեզ քահանային ցուցուր, և Մովսէսի պատուիրածին պէս քու մաքրուելուդ ընծան տուր, անոնց վկայութիւն ըլլալու համար։ 15 – Եւ անոր վրայով խօսքը աւելի կը տարածուէր ու շատ ժողովուրդներ կը ժողվուէին մտիկ ընելու, և անով իրենց հիւանդութիւններէն բժշկուելու։ 16 – Ու ինք անապատ տեղեր կը քաշուէր և աղօթք կ'ընէր։

17 – Ու եղաւ որ օր մը ինք կը սորվեցնէր, ու փարիսեցիներ և օրինաց վարդապետներ նստած էին, որոնք Գալիլեայէ ու Հրէաստանի ու Երուսաղէմի բոլոր գիւղաքաղաքներէն ժողվուած էին. ու Տէրոջը զօրութիւնը Եղէ՜ր էր զանոնք բժշկելու։ 18 – Եւ ահա քանի մը մարդիկ անդամալոյծ մարդ մը մահճակով բերին, և ներս կը փնտռէին թէ ի՛նչպէս զանիկան ներս խոթեն ու դնեն անոր առջեւ։ 19 – Ու երբ բազմութենէն ճա՛շ չէին գտներ՝ որ անկէ ներս խոթեն զանիկա, տանիքին վրայ ելան, և զանիկա կղմինտրներուն մէջէն մահճակով մէջտեղը Յիսուսի առջեւ իջեցուցին։ 20 – Եւ անոնց հաւատքը՝ ըսաւ անոր, Ով մարդ, քու մեղքերդ քեզի ներուած են։ 21 – Եւ գրիչները ու փարիսեցիները սկսան խորհիլ ու ըսել, Ո՞վ է ասիկա՝ որ հայհոյութիւններ կը խօսի. ո՞վ կրնայ մեղքերու թողութիւն տալ, բայց միայն Աստուած։ 22 – Եւ Յիսուս խմանալով անոնց խորհուրդները՝ պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց, Սիրտերնուդ մէջ ի՞նչ կը խորհիք։ 23 – Ո՞րը աւելի դիւրին է, Քու մեղքերդ քեզի ներուած են՝ ըսո՞ւլը, թէ Ելիր ու քալէ՝ ըսելը։ 24 – Բայց որպէս զի գիտնաք թէ Որդին մարդոյ իշխանութիւն ունի երկրի վրայ մեղքերու թողութիւն տալու, (ըսաւ անդամալոյծին,) Քեզի կ'ըսեմ, Ելիր մահճակդ առ ու տունդ գնա։ 25 – Ան ալ իսկոյն անոնց առջեւ ելաւ, ու վրան առաւ ինչ բանի վրայ որ պառկած էր, և գնաց իր տունը, ու Աստուծոյ փառք կու տար։ 26 – Եւ ամէնը ապշած մնացին, ու Աստուծոյ փառք կու տային, և վախով լեցուած՝ կ'ըսէին թէ Այսօր նորանշան բաներ տեսանք։

27 – Եւ այս բաներէն ետև ելաւ դուրս, ու տեսաւ մաքսաւոր մը, որուն անունը Ղեւի էր որ մաքս բռնագանելու տեղը նստեր էր, ու ըսաւ անոր, Եւսէբ։ 28 – Ան ալ թողուց ամէնը և ելաւ գնաց անոր ետևէն։ 29 – Ու Ղեւի անոր մեծ կոչնական մը ըրաւ իր տանը մէջ. և շատ բազմութիւն կար մաքսաւորներու և ուրիշներու՝ որ անոնց հետ սեղան նստեր էին։ 30 – Եւ անոնց գրիչները ու փարիսեցիները սրտնեղ կ'ընէին անոր աշակերտներուն ու կ'ըսէին, Ինչո՞ւ համար մաքսաւորներուն և մեղաւորներուն հետ կ'ուտէք ու կը խմէք։ 31 – Եւ Յիսուս պատասխան տալով՝ ըսաւ անոնց, Առողջներուն բժիշկ պէտք չէ, հապա հիւանդներուն. 32 – Ես որ արդարները կանչելու չեկայ, հապա մեղաւորները՝ ապաշխարութեան։

33 – Անոնք ալ ըսին անոր, Ինչո՞ւ Յովհաննէսի աշակերտները շատ անգամ՝ ծամ կը պահեն և աղօթքներ կ'ընեն, նոյնպէս ալ փարիսեցիներուն ե՛ւ՝ Ձերդինները ե՛ւ քու կիններդ կ'ուտեն ու կը խմեն։ 34 – Անիկա ալ ըսաւ անոնց, Կրնա՞ք հարսնիքին տղոցը ծամ պահել տալ՝ քանի որ փեսան իրենց հետ է։ 35 – Բայց օրեր պիտի գան՝ որ երբ փեսան իրենցմէ վերցուի, ապա այն օրերը ծամ պիտի պահեն։ 36 – Առակ մըն ալ ըսաւ անոնց, Թէ Մէկը չկտրեր նոր լաթի կտոր հին հանդերձի վրայ. եթէ ոչ՝ այն նորը պատռուածք ալ կ'ընէ, ու հինցածին հետ ալ չի համաձայնիր այն նոր լաթէն եղած կտորը։ 37 – Եւ մէկը նոր գինին հին տիկերու մէջ չդներ. եթէ ոչ՝ նոր գինին *տիկերը կը պատռէ, ինք կը թափի ու տիկերը կը կորսուին. 38 – Հապա նոր գինին նոր տիկերու մէջ դնելու է, ու երկուքն ալ կը պահուին։ 39 – Եւ մէկը հին գինին խմելէն եւսէ անմիջապէս նորը չուզեր, քանզի կ'ըսէ Թէ Հինը աւելի ախորժելի է։

Գլ. Զ

Ու եղաւ որ երկրորդ առաջին շաբաթի օրը ինք արտերուն մէջէն կ'անցնէր, և իր աշակերտները ցորեններ հատկեր փրցնելով՝ ձեռքերնուն մէջ կը շփէին ու կ'ուտէին։ 2 – Ու փարիսեցիներէն ոմանք ըսին անոնց, Ի՞նչ կ'ընէք, զոր արժան չէ ընել շաբաթի օրը։ 3 – Եւ Յիսուս պատասխան տալով՝

*Ոմանք, հին տիկերը

անոնց բաւ, Ձէ՞ք կարդացեր դուք Դաւիթի բրածք, երբ անօթեցաւ ինք և անոնք որ իրեն հետ էին, 4 – Ինչպէս անիկա Աստուծոյ տունը մտաւ, և առաջաւորութեան հացերը առաւ ու կերաւ, և տուաւ անոնց ալ որ իրեն հետ էին. զորոնք Քահանայապետէ՛ն զատ չէ ուտել, բայց միայն քահանաներուն։ 5 – Նէ բաւ անոնց, Որդին մարդոյ շաբաթին ալ տէրն է։

6 – Ու եղաւ որ ուրիշ շաբաթ օր մըն ալ ինք ժողովարանը մտաւ ու կը սորվեցնէր. և հոն մարդ մը կար որուն աջ ձեռքը չորցած էր։ 7 – Նէ դպիրները ու փարիսեցիները անոր կը սպասէին թէ շաբաթ օրը չէ՞նէ՛ կը բժշկէ, որպէս զի ամբաստանութեան առիթ մը գտնեն անոր դէմ։ 8 – Իսկ ինք գիտնալով անոնց խորհուրդները, բաւ այն մարդուն որուն ձեռքը չորցած էր, ելլէր, մէջտեղը կայնէ. ան ալ ելաւ կայնեցաւ։ 9 – Այն ատեն Յիսուս բաւ անոնց, Ձեզի բա՞ն մը հարցնեմ։ Շաբաթ օրը ի՞նչ արժան է. բարի՞ք ընել թէ չարիք ընել, հոգի մը ապրեցնե՞լ թէ մեռցնել։ 10 – Նէ շուրջանակի ամէնուն վրայ նայելով՝ բաւ անոր, Ձեռքդ երկնցուր. ան ալ այնպէս բրաւ, ու անոր ձեռքը ողջացաւ միւսին պէս։ 11 – Նէ անոնք կատաղութեամբ լեցուեցան, ու իրարու հետ կը խօսէին թէ ի՛նչ ընեն Յիսուսի։

12 – Ու եղաւ որ այն օրերը լեռը ելաւ աղօթք ընելու, ու բոլոր գիշերը Աստուծոյ աղօթք ընելով անցուց։ 13 – Ու երբ առաւօտ եղաւ, կանչեց իր աշակերտները, ու անոնցմէ տասներկուսը Հոգի ընտրեց, զորոնք առաքեալ ալ անուանեց. 14 – Սիմոնը՝ զոր Պետրոս ալ անուանեց, և անոր եղբայրը Անդրէասը, Յակոբոսը ու Յովհաննէսը, 15 – Փիլիպպոսը և Բարթողոմէոսը, Մատթէոսը և Թովմասը, Ալփեոսեան Յակոբոսը և Նախանձայոյզ ըսուած Սիմոնը, 16 – Յակոբոսի եղբօրը Յուդան, և Իսկարիովտացի Յուդան, որ և մատնիչ եղաւ։ 17 – Նէ անոնց հետ իջնելով՝ տափարակ տեղ մը կայնեցաւ, նաև իր աշակերտներուն ժողովը՝ ու մեծ բազմութիւն մը ժողովուրդներու՝ բոլոր Հրէաստանէ ու Երուսաղէմէ և Տիւրոսի ու Սիդոնի ծովեզերքէն. 18 – որոնք եկան անոր խօսիլը մտիկ ընելու, ու իրենց հիւանդութիւններէն բժշկուելու. և պիղծ ոգիներէն նեղուածներն ալ էյտ ու կը բժշկուէին։ 19 – Նէ բոլոր ժողովուրդը կ'ուզէր իրեն դպչիլ, վասն զի զօրութիւն կ'ելլէր իրմէ ու ամէնը կը բժշկէր։

20 – Նէ ինք իր աչքերը դէպ իր աշակերտները վերցուց ու բաւ, Երանի՛ չէ՛ղ աղքատներուդ, վասն զի ձերն է Աստուծոյ թագաւորութիւնը։ 21 – Երանի՛ չէ՛ղ որ հիմա անօթի էք, վասն զի պիտի կշռանաք. երանի՛ չէ՛ղ որ հիմա կու լաք, վասն զի պիտի խնդաք։ 22 – Երանի՛ է ձեզի՝ երբ մարդիկ ձեզ ատեն, ու երբ ձեզ էբէնց ընէ՛ բրէ՛ն մերժեն ու նախատեն, և ձեր վրայով գէշ անուն հանեն Որդւոյ մարդոյ պատճառաւ։ 23 – Ուրախ եղէք գոք այն օրը ու ցնծացէք, որ ահա ձեր վարձքը շատ է երկինքը. վասն զի իրենց հայրերը այդպէս կ'ընէին մարդարէներուն։ 24 – Բայց վա՛յ ձեզի հարուստներուդ, վասն զի ձեր մխիթարութիւնը առած էք։ 25 – Վա՛յ ձեզի որ կուշտ էք, վասն զի պիտի անօթենաք. վա՛յ ձեզի որ հիմա կը ծիծաղիք, վասն զի սուգ պիտի բնէք ու լա՛ք։ 26 – Վա՛յ ձեզի երբ *մարդիկ ձեր վրայով աղէկ խօսին, վասն զի իրենց հայրերը այդպէս կ'ընէին սուտ մարգարէներուն։

27 – Բայց կ'ըսեմ ձեզի որ մտիկ կ'ընէք, Սիրեցէք ձեր թշնամիները, ձեզ ատողներուն բարի րրէք։ 28 – Ձեզ անիծողները օրհնեցէք, ձեզի նեղութիւն տուողներուն համար աղօթք րրէք։ 29 – Ան որ քու մէկ ծնօտիդ կը զարնէ, միւսն ալ մօտեցուր անոր. և ան որ քու վերարկուդ քեզմէ կը հանէ, մի արգիլեր անկէ շապիկդ ալ։ 30 – Այն ամէնուն որ քեզմէ կ'ուզէ՝ տուր, ու քու բաներդ առնողէն պահանջ մի պահանջեր։ 31 – Նէ ինչպէս կ'ուզէք որ մարդիկ ձեզի ընեն, դուք ալ անոնց այնպէս րրէք։ 32 – Նէ եթէ դուք ձեզ սիրողները սիրէք, ի՞նչ շնորհ կ'ունենաք. վասն զի մեղաւորներն ալ կը սիրեն զիրենք սիրողները։ 33 – Նէ եթէ դուք ձեզի բարի ընողներուն բարի ընէք, ի՞նչ շնորհ կ'ունենաք. վասն զի մեղաւորներն ալ նոյն բանը կ'ընեն։ 34 – Նէ եթէ այնպիսի մարդոց փոխ տաք՝ որոնցմէ յոյս ունէք

*Ոմանք, բոլոր մարդիկ

առնելու, ի՞նչ շնորհ կ'ունենաք. վասն զի մեղաւորներն ալ մեղաւորներուն փոխ կու տան, որպէս զի նոյն չափով հատուցանեն։ 35 – Հապա սիրեցէք ձեր թշնամիները, ու բարի րրէք, և փոխ տուէք առանց փոխարէնի մը ապասելու, և ձեր վարձքը շատ պիտի ըլլայ, ու Բարձրեալին որդիները պիտի ըլլաք. վասն զի անիկա բարերար է ապերախտներուն ու չարերուն։ 36 – Ուրեմն գթած եղէք, ինչպէս ձեր Հայրն ալ գթած է։ 37 – Մի դատէք, ու պիտի չդատուիք. մի դատապարտէք, ու պիտի չդատապարտուիք. ներեցէք, ու ձեզի պիտի ներուի. 38 – Տուէք, ու ձեզի պիտի տրուի. ողկէ չափով, կոխուած, ցնցուած, լեփլեցուն պիտի տրուի ձեր գոգը. քանզի այն չափովը որով դուք կը չափէք, ձեզի պիտի չափուի։

39 – Առակ մըն ալ բաւ անոնց, Միթէ կոյրը կուրին կրնա՞յ առաջնորդութիւն ընել. չէ՞ որ երկուքն ալ փոսը պիտի իյնան։ 40 – Աշակերտը իր վարդապետէն մեծ չէ, բայց ամէն կատարելապես վարժուածը իր վարդապետին պէս կ'ըլլայ։

41 – Նէ ինչո՞ւ քու եղբօրդ աչքին մէջի շիւղը կը տեսնես, ու քու աչքիդ մէջի գերանին չես նայիր։ 42 – Կամ ի՞նչպէս կրնաս ըսել քու եղբօրդ, Եղբայր, թո՛ղ տուր որ աչքիդ մէջի շիւղը հանեմ։ և դուն քու աչքիդ մէջի գերանը չես տեսներ. կեղծաւոր, առաջ քու աչքիդ գերանը հանէ, ու յետը պարզ պիտի տեսնես քու եղբօրդ աչքին մէջի շիւղը հանելու։ 43 – Քանզի չկայ բարի ծառ մը որ չար պտուղ բերէ, ոչ ալ չար ծառ մը որ բարի պտուղ բերէ. 44 – վասն զի ամէն ծառ իր պտուղէն կը ճանչցուի. քանզի փուշերէն թուզ չեն քաղեր, ու մորենիէն խաղող չեն ժողվեր։ 45 – Բարի մարդը իր սրտին բարի գանձէն բարութիւն կը բղխէ, և չար մարդը իր սրտին չար գանձէն չարութիւն կը բղխէ. վասն զի իր բերանը սրտին առկցուքէն կը խօսի։

46 – Նէ ինչո՞ւ զիս Տէր, Տէր, կը կոչէք, ու բաած բաներս չէք կատարեր։ 47 – Ամէն ումէն որ ինծի կու գայ և իմ խօսքերս կը լսէ ու զանոնք կը կատարէ, ձեզի ցուցնեմ թէ որո՛ւ կը նմանի։ 48 – Անիկա տուն շինող մարդու մը կը նմանի, որ փորեց ու խորացուց, ու հիմը վէմի վրայ դրաւ։ և ջուրերուն յորդած ատենը գետը զարկաւ այն տանը, ու չկրցաւ զանիկա շարժել, վասն զի վէմի վրայ հաստատուած էր։ 49 – Բայց ան որ իմ խօսքերս կը լսէ ու չկատարեր, կը նմանի այն մարդուն՝ որ հողի վրայ առանց հիմի տուն կը շինէ. որու գետը զարկաւ, և շուտ մը փլաւ, ու այն տանը կործանումը մեծ էր։

Գլ. Է

Ու երբ իր բոլոր խօսքերը ժողովուրդին ականջներուն խօսէը լմնցուց, մտաւ Կափառնայում։ 2 – Նէ հարիւրապետի մը ծառայ ծանր հիւանդացած՝ մեռնելու էր, որ սիրելի էր անոր։ 3 – Երբ Յիսուսի վրայով լսեց, Հրեաներէն հոդի մը ծերերը զրկելով՝ աղաչեց անոր որ գայ իր ծառան ապրեցնէ։ 4 – Անոնք ալ եկան Յիսուսի և թախանձանօք կ'աղաչէին անոր ու կ'ըսէին թէ Անիկա արժանի է՝ որու այս ընծան պիտի բնես. 5 – վասն զի մեր ազգը կը սիրէ, ու ժողովարանը անիկա շինեց մեզի։ 6 – Նէ Յիսուս անոնց հետ գնաց. երբ տունէն շատ հեռու չէր, հարիւրապետը զրկեց անոր հոդի մը բարեկամներ, ու բաւ անոր, Տէր, մի յոգնիր, վասն զի ես արժանի չեմ որ դուն իմ յարկիս տակ մտնես. 7 – Անոր համար ես ինքզինքս ալ արժանի չսեպեցի քեզի գալու. հապա խօսքով զրուցէ, և իմ ծառաս պիտի բժշկուի։ 8 – Վասն զի ես ալ իշխանութեան տակ դրուած մարդ մըն եմ, ու իմ հրամանիս տակ զինուորներ ունիմ. և տասը կ'ըսեմ, Գնա, ու կ'երթայ. և միւսին թէ Եկուր, ու կու գայ. և ծառայիս՝ թէ Այս բանը րրէ, ու կ'րնէ։ 9 – Յիսուս այս բաները լսելով՝ զարմացաւ անոր վրայ. և իր ետևէն գացող ժողովուրդին դարձաւ ու բաւ, Ձեզի կ'ըսեմ, որ Իսրայէլի մէջ անգամ ես այսչափ հաւատք չգտայ։ 10 – Ու պատգամաւորները նորէն տուն դարձան, և հիւանդ ծառան առողջացած գտան։

11 – Ու եղաւ որ հետևեալ օրը քաղաք մը կ'երթար, որուն անունը Նային էր, և անոր հետ կ'երթային իր աշակերտներէն շատերը ու մեծ բազ-

մաթիւն։ 12 – Ու երբ քաղաքին դրան-
նը մօտեցաւ. ահա մեռել մը դուրս
կը հանէին, իր մօրը մէկ հատիկ տղան.
և անիկա որբևայր էր, ու քաղաքին
շատ ժողովուրդը անոր հետ էր։ 13 –
Եւ Տէրը զանիկա տեսնելով՝ խղճաց
անոր վրայ, ու ըսաւ անոր, Մի լար։
14 – Եւ մօտենալով դագաղին դպաւ,
ու տանողները կանգ առին. և ըսաւ,
Ով պատանի, քեզի կ'ըսեմ, կելիր ։ 15 –
Ու մեռելը ելաւ նստաւ, ու սկսաւ խո-
սիլ . ու տաւաւ զանիկա իր մօրը։ 16 –
Եւ ամէնն ալ վախով բռնուեցան, ու
գԱստուած կը փառաւորէին՝ բսելով
թէ Մեծ մարգարէ մը եղեր է մեր մէջ.
և թէ Աստուած իր ժողովուրդին այ-
ցելութիւն բրաւ։ 17 – Եւ այս ձայնը
անոր վրայով բոլոր Հրէաստան ելաւ,
ու բոլոր շրջակայ տեղերը։

18 – Եւ Յովհաննէսի պատմեցին իր
աշակերտները այս ամէն բաներուն
վրայով ։ 19 – Յովհաննէս ալ իր աշա-
կերտներէն երկուքը իրեն կանչեց, և
ղՏէրոջ* ՅԻսուսի զրկեց բսելով , Դուն
ա՞ն ես որ գալու էիր, թէ ուրիշի մը
սպասենք։ 20 – Եւ այն մարդիկը եկան
անոր ու բսին, Յովհաննէս Մկրտիչը
մեզ զրկեց քեզի, ու կ'ըսէ, Դուն ա՞ն
ես որ գալու էիր, թէ ուրիշի մը սպա-
սենք։ 21 – Եւ նոյն ժամուն շատերը
բժշկեց էհիւանդութիւններէն ու
հարուածներէն և չար ոգիներէն, ու
շատ կոյրերու տեսութիւն շնորհեց։ 22-
Եւ ՅԻսուս պատասխան տալով՝ անոնց
բսաւ, Գացէք Յովհաննէսի պատմե-
ցէք ինչ որ տեսաք ու լսեցիք. որ կոյ-
րերը կը տեսնեն, կաղերը կը քալեն,
բորոտները կը մաքրուին, խուլերը կը
լսեն, մեռելները յարութիւն կ'առնեն,
աղքատներուն աւետարան կը
քարոզուի։ 23 – Եւ երանի՛ անոր որ
իմ՛ վրայովս չգայթակղիր։

24 – Ու երբ Յովհաննէսի զրկած մար-
դիկը գացին, Ձէ՜՜՜ սկսաւ ժողովուրդ-
ներուն բսել Յովհաննէսի համար, Ինչ
տեսնելու ելաք անապատին մէջ. եղէ՞զ մը հովին շարժուած։ 25 – Հա-
պա ինչ տեսնելու ելաք. փափուկ
հանդերձներ հագած մարդ մը. ահա
անոնք որ փառաւոր հագուստներով
ու փափկութեան մէջ են, թագաւո-
րական պալատներն են։ 26 – Հապա
ինչ տեսնելու ելաք. մարգարէ՞. այո,
կ'ըսեմ ձեզի, մարգարէէ մէն ալ ա-
ւելի։ 27 – Վասն զի սորիկա է՝ որուն
համար գրուած է, Ահա ես իմ դես-
պանս կը զրկեմ քու երեսիդ առջևէն,
որ քու ճամբադ պիտի պատրաստէ
քու առջևդ։ 28 – Քանզի կ'ըսեմ ձե-
զի, Կիներէն ծնածներուն մէջ Յովհան-
նէս մկրտիչէն մեծ մարգարէ չկայ.
սակայն Աստուծոյ թագաւորութեանը
մէջ ամէնէն պզտիկը անկէ մեծ է։

29 – Եւ բոլոր ժողովուրդը ու մաքս-
աւորները երբ լսեցին, արդարացուցին
գԱստուած, որ Յովհաննէսի մկրտու-
թիւնովը մկրտուեցան։ 30 – Բայց փա-
րիսեցիները և օրինականները իրենց
անձին դէմ Աստուծոյ խորհուրդը ա-
նարգեցին, և անկէ չմկրտուեցան։

31 – *Ուստի որո՞ւ նմանցնեմ այս
ազգին մարդիկը, և որո՞ւ կը նմանին։
32 – Կը նմանին տղոց, որոնք շուկա-
ները նստելով իրարու կը կանչեն ու
կ'ըսեն, Փող հնչեցուցինք ձեզի, ու
չպարեցիք, ողբ կարդացինք ձեզի, ու
չլացիք։ 33 – Վասն զի Յովհաննէս
Մկրտիչ եկաւ, ոչ հաց կ'ուտէր և ոչ
գինի կը խմէր, ու կ'ըսէք, Դեւ կայ ա-
նոր ներսիդին։ 34 – Որդին մարդոյ ե-
կաւ, կ'ուտէ ու կը խմէ, և կ'ըսէք,
Ահա ուտող և արբեցող մարդ մը,
մաքսաւորներու ու մեղաւորներու բա-
րեկամ։ 35 – Եւ իմաստութիւնը ար-
դարացաւ իր բոլոր որդիներէն։

36 – Փարիսեցիներէն մէկը կ'ուզե-
ր անոր որ իրեն հետ հաց ուտէ. ան
ալ փարիսեցիին տունը մտաւ ու սե-
ղան նստաւ։ 37 – Եւ ահա քաղաքին
մէջ մեղաւոր կին մը կար. երբ իմա-
ցաւ թէ անիկա փարիսեցիին տունը
սեղան նստեր է, շիշ մը անուշահոտ
իւղ բերաւ. 38 – Ու եւսէ կողմէն անոր ոտքերուն քով կեցեր՝ կու-
լար, և արցունքովը սկսաւ անոր ոտ-
քերը թրջել, ու իր գլխուն մազերովը
կը սրբէր, և կը համբուրէր անոր ոտ-
քերը, ու իւղով կ'օծէր։ 39 – Ու երբ
տեսաւ փարիսեցին, որ զանիկա հրա-
ւիրեր էր, կ'ըսէր իր մտքին մէջ, Ա-
սիկա եթէ մարգարէ ըլլար, պիտի գի-
տնար թէ ո՛վ և ինչպէս կին է իրեն
դպչողը, վասն զի մեղաւոր է։ 40 – Եւ
Յիսուս պատասխան տուաւ ու բսաւ
անոր, Սիմոն, քեզի բան մը ունիմ ըսե-
լու. ան ալ ըսաւ, Ըսէ, վարդապետ.

*Ոմանք, Եւ Տէրը ըսաւ, Ուստի

է ը---, 41 – Փոխ տուող մը երկու
պարտականի ունէր, մէկը հինգ հարիւր
դահեկան պարտք ունէր, ու միւսը յի-
սուն։ 42 – Եւ որովհետև հատուցա-
նելու †ունէին երկուքին ալ չնորհեց. հիմա զրուցէ, Անոնցմէ
ո՞րը աւելի պիտի սիրէ զանիկա։ 43 –
Պատասխան տուաւ Սիմոն ու բսաւ,
Ինծի այսպէս կ'երևնայ, թէ որո՛ւ որ
շատ չնորհեց. ան ալ բսաւ անոր, Ուղիղ դատեցիր։ 44 – Ու դառնալով
դէպ ի այն կինը՝ ըսաւ Սիմոնի, Կը
տեսնե՞ս այս կինը. ես քու տունդ
մտայ, դուն ոտքերուս ջուր չտուիր,
բայց սորիկա իր արցունքովը ոտքերս
թրջեց, և իր *մազերովը սրբեց։ 45 –
Դուն ինծի համբոյր մը չտուիր, բայց
սորիկա ես մտնելէս ի վեր ոտքերս համ
բերելէն չդադրեցաւ։ 46 – Դուն
իմ գլուխս ձէթով չօծեցիր, բայց սո-
րիկա իմ ոտքերս անուշահոտ իւղով
օծեց։ 47 – Ասոր համար կ'ըսեմ քեզի,
Ներուած են ասոր շատ մեղքերը,
վասն զի շատ սիրեց. բայց որուն քիչ
կը ներուի, անիկա քիչ կը սիրէ։ 48 –
Ու ըսաւ անոր, Քու մեղքերդ ներուած
են։ 49 – Եւ անոր հետ սեղան նստող-
ները սկսան իրենց մէջ ըսել, Ո՞վ է
սորիկա որ մեղքերու թողութիւն ալ
կու տայ։ 50 – Եւ ինք ըսաւ կնոջը, Քու
հաւատքդ քեզ †փրկեց, գնա խաղա-
ղութեամբ։

ԳԼ. Ը

Ու եղաւ որ անկէ ետև ա՛լ ինք
քաղաքէ քաղաք ու գեղէ գեղ պտը-
տելով կը քարոզէր, և Աստուծոյ թա-
գաւորութիւնը կ'աւետաբաներ, ու
տասներկուքը իրեն հետ էր. 2 – Նաև
քանի մը կիներ՝ որոնք չար ոգիներէ ու
հիւանդութիւններէ բժշկուեր էին.
Մարիամ որ Մագդաղենացի կ'ըսուէր,
ուրկէ եօթը դեւ ելեր էր, 3 – Եւ Յով-
հաննա, Հերովդէսի տանը վերակա-
ցուին Քուզային կինը, ու Շուշան և
շատ ուրիշներ, որոնք իրենց ստացուած-
քովը ‡անոր ծառայութիւն կ'ընէին։

4 – Ու երբ մեծ բազմութիւն ժողո-
վուեցաւ և շատ քաղաքներէ իրեն ե-

*Ոմանք, գլխուն մազերովը
†Կամ, բժշկեց
‡Ոմանք, անոնց

կան, առակով մը բսաւ անոնց, 5-Սերմ
ցանող մը ելաւ իր սերմը ցանելու. ու
ցանած ատենը մէկ քանին ճամբուն քով
ինկաւ և ոտքէ կոխուեցաւ, ու երկնի-
քի թռչունները կերան զանիկա։ 6-Եւ
ուրիշը ապառաժի վրայ ինկաւ, ու
բուսածին պէս չորցաւ, հոգին հիմ
չունենալուն համար։ 7 – Եւ ուրիշը
փուշերու մէջ ինկաւ, ու փուշերը ա-
նոր հետ բուսանելով , խեղդեցին զանի-
կա։ 8 – Եւ ուրիշը աղէկ հողի մէջ
ինկաւ, ու բուսանելով՝ հարիւրապա-
տիկ պտուղ տուաւ։ Երբ այս բաները
կը զրուցէր, կ'աղաղակէր, Ան որ լսե-
լու ականջ ունի՝ թող լսէ։

9 – Եւ իր աշակերտները կը հարցնէ-
ին իրեն՝ բսելով թէ Ի՞նչ պիտի ըլլայ
այն առակը։ 10 – Ան ալ բսաւ, Ձեզի
արուած է գիտնալ Աստուծոյ թագա-
ւորութեան խորհուրդները, բայց ու-
րիշներուն առակներով կ'ըսուի. որ-
պէս զի տեսնելով չտեսնեն, և լսելով
չիմանան։

11 – Արդ առակը այս է. Սերմը Աս-
տուծոյ խօսքն է։ 12 – Ու ճամբուն
քովինները անոնք են՝ որ կը լսեն,
ետքը Սատանայ կու գայ, անոնց սրտ-
էն կը հանէ խօսքը, որպէս զի չըլլայ
թէ հաւատան ու փրկուին։ 13 – Եւ
ապառաժին վրայինները անոնք են՝ որ երբ
կը լսեն, ուրախութեամբ կ'ընդունին
խօսքը, բայց արմատ չունին. առեն մը
կը հաւատան, ու փորձութեան ժա-
մանակ կը հեռանան։ 14 – Եւ փուշե-
րուն մէջ ինկածը անոնք են՝ որ կը լսեն,
բայց հոգերով ու հարստութիւնով և
այս կեանքին ցանկութիւններովը զրա-
գած ըլլալով կը խեղդուին և անպտուղ
կ'ըլլան։ 15 – Իսկ աղէկ հողի մէջ ցա-
նուածը անոնք են՝ որ բարի և յօժար
սրտով լսելով խօսքը կ'ընդունին ու
համբերութիւնով պտուղ կը տան։

16 – Չկայ մէկը որ ճրագ վառէ ու
ամանի մը տակ կամ մահիճին ներքև
դնէ, հապա աշտանակի վրայ կը դնէ,
որպէս զի ներս մտնողները լոյսը տես-
նեն։ 17 – Վասն զի չկայ ծածուկ բան
մը որ պիտի չյայտնուի, ոչ ալ գաղ-
տուկ բան մը որ պիտի չգիտցուի ու ե-
րևան չելլէ։ 18 – Ուստի նայեցէք թէ
ինչպէս կը լսէք. քանզի ով որ ունի՝
անոր պիտի տրուի, և ով որ չունի՝
այն ալ որ ինք կը կարծէ թէ ունի,
անկէ պիտի առնուի։

19 – Եւ անոր մայրը ու եղբայրները իրեն եկան, ու բազմութենէն չէին կրնար անոր քով երթալ։ 20 – Եւ անոր իմացուցին՝ ըսելով, Քու մայրդ ու եղբայրներդ դուրսը կայներ են, ու քեզ տեսնել կ'ուզեն։ 21 – Եւ անիկա պատասխան տալով՝ բսաւ անոնց, Իմ մայրս ու իմ եղբայրներս ասոնք են, որ Աստուծոյ խօսքը կը լսեն ու զանիկա կը կատարեն։

22 – Ու եղաւ որ օր մը նաւը մտաւ ինք և իր աշակերտներն ալ, ու բսաւ անոնց, Մովակին միւս կողմը անցնինք. և ճամբայ ելան։ 23 – Ու երբ նաւով կ'երթային, ինք քնացաւ. ու հովի փոթորիկ մը իջաւ ծովակին վրայ, և ջուրը կը լեցուէր, ու իրենք վտանգի մէջ էին։ 24 – Մօտեցան, արթնցուցին զանիկա ու բսին, Վարդապետ, վարդապետ, մեռա կը կորսուինք. ան ալ ելաւ ոտտուց հովին ու ջուրերուն խռովութեանը, և հանդարտեցաւ, ու խաղաղութիւն եղաւ։ 25 – Եւ բսաւ անոնց, Ո՞ւր է ձեր հաւատքը. և անոնք վախի մէջ ինկած՝ զարմացան, ու իրարու կ'ըսէին, Արդեօք ո՞վ է սակայն որ հովերուն ու ջուրին ալ հրամայ կու տայ, և կը հնազանդին ասոր։

26 – Ու նաւելով իջան *Գադարացւոց երկիրը, որ Գալիլեայի դիմացի կողմն է։ 27 – Եւ ինք ցամաքը ելլելուն պէս՝ այն քաղաքէն մարդ մը եկաւ դիմացը, որուն նեբոր շատ ատեներ է վեր դեւեր կային. ու անիկա հանդերձ չէր հագներ, ոչ ալ տան մէջ կը բնակէր, հապա դերեզմաններու մէջ։ 28 – Եւ Յիսուսը տեսնելով՝ աղաղակեց ու իննկաւ անոր առջեւ, ու բարձր ձայնով բսաւ, Դուն ինծի ինչ բան ունիս, Յիսուս, Որդի Աստուծոյ Բարձրելոյ. կ'աղաչեմ քեզի, որ մի տանջեր։ 29 – (Վասն զի հրամայեց չարիդ ոգիին որ այն մարդէն ելլէ. ռովհետև շատ ատեն էր որ զանիկա յափշտակեր էր, և անիկա շղթաներով ու առնակապերով կապուած կը պահուէր, բայց կապերը կը կոտրտէր ու դեւէն անապատը կը քշուէր։) 30 – Հարցուց անոր Յիսուս ու բսաւ, Անունդ ինչ է. ան ալ բսաւ, Լեգեոն. վասն զի շատ դեւեր մտեր էին անոր ներսիդին։ 31 – Եւ կ'աղաչէին անոր որ անդունդը երթալու հրաման չընէ իրենց։ 32 – Եւ այնտեղ շատ խոզերու երամակ մը կար, որոնք լեռը կ'արածուէին. ու աղաչեցին անոր որ իրենց հրաման տայ անոնց մէջ մտնելու. և հրաման տուաւ անոնց։ 33 – Ու դեւերը մարդէն ելլելով՝ խոզերուն մէջ մտան, և երամակը գահավէժ սեղէն ծովակը վազեց ու խեղդուեցաւ։ 34 – Եւ խոզաբածները այս եղած բանը տեսնելով փախան, ու պատմեցին քաղաքը ու ագարակները։ 35 – Եւ դուրս ելան եղած բանը տեսնելու, ու եկան Յիսուսի, և գտան այն մարդը՝ ուրկէ դեւերը ելեր էին, հագուած ու խելքը վրան Յիսուսի ոտքերուն քով նստած, ու վախցան։ 36 – Եւ անոնք որ տեսեր էին, պատմեցին անոնց թէ ինչպէս դիւահարը ապաքինցաւ։ 37 – Եւ Գադարացւոց շրջակայ տեղերը գոնուող բոլոր բազմութիւնը կ'աղաչէր անոր, որ իրենցմէ երթայ, վասն զի մեծ վախով բռնուած էին. ան ալ նաւը մտնելով՝ ետ դարձաւ։ 38 – Եւ այն մարդը՝ ուրկէ դեւերը ելեր էին, կ'աղաչէր անոր որ հետը ըլլայ, բայց Յիսուս արձակեց զանիկա ու բսաւ, 39 – Դարձիր քու տունդ, ու պատմէ ինչ որ Աստուած քեզի ըրաւ. ան ալ գնաց, ու բոլոր քաղաքին մէջ քարոզեց ինչ որ Յիսուս իրեն ըրաւ։

40 – Ու երբ Յիսուս ետ դարձաւ, ժողովուրդը զանիկա ընդունեց, վասն զի ամէնը անոր կը սպասէին։ 41 – Եւ ահա Յայրոս անունով մարդ մը եկաւ, ու ինք ժողովարանին իշխանն էր. և Յիսուսի ոտքը իյնալով՝ կ'աղաչէր անոր որ իր տունը մտնէ. 42 – Վասն զի մէկ հատիկ աղջիկ մը ունէր, գրեթէ տասներկու տարեկան, որ մեռնելու մօտ էր. ու երբ անիկա կ'երթար, բազմութիւնը կը նեղէր զանիկա։

43 – Եւ կին մը, որ տասներկու տարիէ ի վեր արիւնի սեռատեսութեան մէջ էր, ու իր բոլոր ունեցածը բժիշկներուն ծախք բրած էր, և իրեն ոչ մէկէն բժշկուելու ճար մը եղած էր, 44 – Եկաւն մօտենալով՝ անոր հանդերձին բզանգիրին դպաւ, և իսկոյն իր արիւնին հոսումը դադրեցաւ։ 45 – Եւ Յիսուս բսաւ, Ո՞վ էր ան որ ինծի դպաւ. երբ ամէնը կ'ուրանային, բսաւ Պետրոս ու անոր հետ եղողները, Վարդապետ, բազմութիւնը քեզ կը հրէ ու կը նեղէ, ու կըսե՞ս թէ Ո՞վ ինծի դպաւ։ 46 – Եւ Յիսուս բսաւ, Մէկը ինծի դպաւ, քանզի իմացայ որ ինծմէ զօրութիւն մը ելաւ։ 47 – Երբ տեսաւ կինը որ ծածուկ չմնաց, դողդողով եկաւ ու անոր առջեւ ինկաւ, և բոլոր ժողովուրդին առջեւ անոր պատմեց թէ ինչ բանի համար անոր դպեր էր, և թէ ինչպէս ինք իսկոյն բժշկուեցաւ։ 48 – Եւ Յիսուս բսաւ անոր, Դուստրեակ, ապրիկ, քու հաւատքդ քեզ բժշկեց, գնա խաղաղութեամբ։

49 – Երբ ինք դեռ կը խօսէր, ժողովրդապետին տունէն մէկը եկաւ ու բսաւ անոր, Աղջիկդ մեռաւ, և վարդապետը մի յոգնեցներ։ 50 – Բայց Յիսուս երբ լսեց, պատասխան տուաւ անոր ու բսաւ, Մի վախնար, միայն հաւատա, ու պիտի ապրի։ 51 – Եւ երբ տունը մտաւ, ուրիշ մէկը թող չտուաւ որ մտնէ, բայց միայն Պետրոսը ու Յակոբոսը և Յովհաննէսը ու աղջկան հայրը ու մայրը։ 52 – Ամէնն ալ կուլային ու կ'ողբային անոր վրայ. և ինք բսաւ, Մի լաք, անիկա մեռած չէ, հապա կը քնանայ։ 53 – Եւ անոնք ծաղր կ'ընէին զանիկա, քանզի գիտէին թէ մեռաւ։ 54 – Ու ինք ամէնն ալ դուրս հանելով՝ բռնեց անոր ձեռքէն ու կանչեց՝ ըսելով, Աղջիկ, ելիր։ 55 – Եւ անոր հոգին դարձաւ, ու իսկոյն ոտք եղաւ. և Յիսուս հրամայեց որ ուտելիք տան անոր։ 56 – Ու անոր ծնողքը զարմացան. և ինք անոնց պատուիրեց որ եղած բանը մարդո՛ւ չպատմեն։

Գլ. Թ

Եւ իր տասներկու *աշակերտները մէկտեղ իրեն կանչելով՝ անոնց զօրութիւն ու իշխանութիւն տուաւ բոլոր դեւերուն վրայ և մեռածները բժշկելու։ 2 – Ու զանոնք զրկեց որ Աստուծոյ թագաւորութիւնը քարոզեն ու հիւանդները բժշկեն։ 3 – Եւ բսաւ անոնց, Ճամբու համար բան չտանէք, ոչ գաւազան և ոչ պարկ, ոչ հաց և ոչ տապակ, ոչ ալ կրկին հանդերձ ունենաք։ 4 – Եւ ո՛ր տուն որ մտնէք, հոն մնացէք ու անկէ ելէք։ 5 – Ու անոնք որ ձեզ չեն ընդունիր, երբ այն քաղաքէն կ'ելլէք, ձեր ոտքերուն փոշին անգամ թօթվեցէք՝ իրենց դէմ վկայութիւն ըլլալու համար։ 6 – Եւ անոնք ելան ու գեղէ գեղ կը պտրաէին, և ամէն տեղ աւետարանը կը քարոզէին ու բժշկութիւն կ'ընէին։

7 – Եւ Հերովդէս չորրորդապետը անոր բոլոր գործերը լսելով՝ տարակուսանքի մէջ էր. որովհետև ոմանք բսած էին թէ Յովհաննէս յարութիւն առաւ մեռելներէն, և ոմանք՝ թէ Եղիա յայտնուեցաւ, և ուրիշներն ալ՝ թէ Առաջուան մարգարէներէն մէկը յարութիւն առաւ։ 9 – Եւ Հերովդէս բսաւ, Յովհաննէսը ես գլխատեցի, հապա ասիկա ո՞վ պիտի ըլլայ, որուն վրայով այսպիսի բաներ կը լսեմ։ ու կ'ուզէր որ տեսնէ զանիկա։

10 – Եւ առաքեալները դարձան ու պատմեցին անոր ինչ որ ըրին. և առաւ զանոնք, առանձին անապատ տեղ մը քաշուեցաւ քաղաքի մը քով՝ որուն անունը Բեթսայիդա էր։ 11 – Եւ ժողովուրդները երբ իմացան՝ անոր ետևէն գացին, ու զանոնք ընդունելով՝ կը խօսէր անոնց Աստուծոյ թագաւորութեանը վրայով, և որոնք որ բժշկութեան կարօտ էին՝ կը բժշկէր։

12 – Ու երբ օրը սկսաւ իրիկնանալ, տասներկուքը եկան ու բսին անոր, Արձակէ ժողովուրդները, որպէս զի շրջակայ գեղերը ու ագարակները երթան իջևանին ու կերակուր գտնեն, վասն զի հոս անապատ տեղ մըն ենք։ 13 – Բսաւ անոնց, Դուք տուէք ուտելիք. անոնք ալ բսին, Մենք հինգ նկանակէն ու երկու ձուկէն աւելի բան չունինք, եթէ չերթանք մենք բոլոր ժողովուրդին համար կերակուր չգնենք։ 14 – (Քանզի հինգ հազարի չափ այր մարդիկ կային։) Ու բսաւ իր աշակերտներուն, Անոնք գան գան, հիսուն հիսուն, նստեցուցէք։ 15 – Եւ այնպէս բրին ու ամէնն ալ նստեցուցին։ 16 – Եւ այն հինգ նկանակը ու երկու ձուկը առնելով՝ ուղիղ երկինք նայելով՝ օրհնեց զանոնք ու կոտրեց, և կու տար աշակերտներուն, որպէս զի ժողովուրդին առջեւ դնեն։ 17 – Եւ կերան ու կշտացան ամէնն ալ, ու ասկցած կտորանքները տասներկու կողով վերցուցին։

18 – Ու եղաւ որ երբ ինք առանձին աղօթք կ'ընէր, աշակերտներն ալ

*Ոմանք, առաքեալները

*Ոմանք, Գերգեսացւոց

իրեն հետ էին, և հարցուց անոնց՝ ըսելով, Ժողովուրդները ինձի համար ո՞վ կ՚ըսեն թէ եմ։ 19 – Անոնք ալ պատասխան տալով՝ ըսին, Մե՛ն+ Յովհաննէս մկրտիչը, և ուրիշներ՝ Եղիա, ուրիշներ ալ՝ թէ Առաջնոյն մարգարէներէն մէկը յարութիւն առեր է։ 20 – Եւ ինք ըսաւ անոնց, Հապա դուք ինձի համար ո՞վ կ՚ըսէք թէ եմ։ պատասխան տուաւ Պետրոս ու ըսաւ, Աստուծոյ Քրիստոսը։ 21 – Եւ ինք խստիկ պատուիրեց անոնց որ այս բանը մարդո՛ւ չպատմեն։ 22 – Ու ըսաւ թէ Պէտք է որ Որդին մարդոյ շատ չարչարանքներ կրէ, և ծերերէն ու քահանայապետներէն և դպիրներէն մերժուի ու սպաննուի, ու երրորդ օրը յարութիւն առնէ։ 23 – Եւ ամէնուն կ՚ըսէր, Եթէ մէկը կ՚ուզէ իմ ետևէս գայ, թող իր անձը ուրանայ, և ամէն օր իր խաչը վերցնէ, ու իմ ետևէս գայ։ 24 – Վասն զի ով որ կ՚ուզէ իր անձը ապրեցնել, պիտի կորսնցնէ զանիկա. և ով որ ինձի համար իր անձը կորսնցնէ, պիտի ապրեցնէ զանիկա։ 25 – Քանզի ի՞նչ կը շահի մարդ մը՝ եթէ բոլոր աշխարհը վաստկի, և իր անձը կորսնցնէ կամ ջնաս բնէ։ 26 – Վասն զի ով որ ինձ ու իմ խօսքերս ամբարշտ ազգիս մէջ պիտի ամչնայ, Որդին մարդոյ ալ զանիկա պիտի ամչնայ՝ երբ գայ իր ու Հօրը և սուրբ հրեշտակներուն փառքովը։ 27 – Բայց ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, որ հոս կայնողներէն մէկ քանիները կան՝ որոնք մինչև ան Համբ պիտի չտանեն, մինչև տեսնեն Աստուծոյ Թագաւորութիւնը։

28 – Ու եղաւ որ այս խօսքերէն գրեթէ ութ օր եղբը՝ Պետրոս ու Յովհաննէսը և Յակոբոսը առնելով, ելաւ աղօթք ընելու։ 29 – Ու երբ ինք աղօթք կ՚ընէր, իր երեսին տեսքը ուրիշ կերպ մը եղաւ, ու իր հագուստը ճերմակ — փայլուն եղաւ։ 30 – Եւ ահա երկու մարդիկ իրեն հետ կը խօսէին, որոնք Մովսէս ու Եղիա էին, 31 – Փառքով երևցած, և անոր այս ելքն+էն կիսկրուն վրայով կը խօսէին, որ Երուսաղէմի մէջ պիտի կատարուէր։ 32 – Բայց Պետրոս և անոր հետ եղողները քունով ծանրացած էին, ու երբ արթնցան, տեսան անոր փառքը և այն երկու մարդիկը որոնք անոր քով կեցեր էին։ 33 – Ու եղաւ որ երբ անոնք զատուելան անոր քովէն, Պետրոս ըսաւ Յիսուսի. Վարդապետ, ոտիկ է որ հոս կենանք, ու երեք խրճիթ շինենք. մէկը քեզի և մէկը Մովսէսի՝ ու մէկը Եղիայի, վասն զի չէր գիտեր ինչ կը խօսէր։ 34 – Եւ քանի որ անիկա այս բանները կը խօսէր, ամպ մը եկաւ ու անոնց վրայ հովանի եղաւ, և ամպին տակ մնացած ատենին վախցան։ 35 – Ու ձայն մը եղաւ ամպէն՝ ըսելով, Ասիկա է իմ սիրելի Որդիս, ատոր մտիկ ըրէք։ 36 – Եւ երբ այն ձայնը եղաւ, Յիսուս մինակ գտնուեցաւ։ Ու իրենք լուռ կեցան, և իրենց տեսածներէն այն օրերը մարդո՛ւ բան մը չպատմեցին։

37 – Ու եղաւ որ հետևեալ օրը, երբ անոնք լեռնէն վար իջան, շատ ժողովուրդ անոր դէմ ելաւ։ 38 – Եւ ահա ժողովուրդին մէջէն մարդ մը աղաղակեց ու ըսաւ, Վարդապետ, կ՚աղաչեմ քեզի, նայէ իմ որդիս, քանզի իմ մէկ հատիկս է։ 39 – Եւ ահա ոգի մը կը բռնէ զանիկա. ան ալ յանկարծ կը կանչտըռտէ, և զանիկա ցնցելով կը փրփրեցնէ, ու հազիւ կը զատուի անկէ՝ չարչարտըռտելով զանիկա. 40 – Եւ քու աշակերտներուդ աղաչեցի որ հանեն զանիկա. ու չկրցան։ 41 – Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ, Ով անհաւատ և խոտորեալ ազգ, մինչև ե՞րբ ձեզի հետ պիտի ըլլամ ու ձեզի համբերեմ։ Հոս բեր քու որդիդ։ 42 – Ու երբ գետ կը մօտենար, դևը զանիկա գետինը զարկաւ ու սաստիկ ցնցեց։ Յիսուս սաստեց պիղծ ոգիին, և բժշկեց տղան ու զանիկա իր Հօրը տուաւ։ 44 – Եւ ամէնը կը զարմանային Աստուծոյ մեծամեծ գործերուն վրայ։

Ու քանի որ ամէնը կը զարմանային Յիսուսի բրած բոլոր գործերուն վրայ, անիկա ըսաւ իր աշակերտներուն, Դուք այս խօսքերը ականջներնիդ դրէք, վասն զի Որդին մարդոյ պիտի մատնուի մարդոց ձեռքը։ 45 – Բայց անոնք չէին իմանար այն խօսքը, և անոնցմէ ծածկուած էր որպէս զի չհասկնան, ու կը վախնային այն խօսքին համար իրեն հարցնելու։

46 – Խորհուրդ մըն ալ մտաւ անոնց մէջ՝ թէ արդեօք իրենց մէջ ո՞վ է մեծ։ 47 – Իսկ Յիսուս անոնց սրտին խորհուրդը իմանալով՝ տղայ մը առաւ ու զանիկա իր քով կայնեցուց, 48 – Եւ ըսաւ անոնց, Ով որ այս տղան իմ անունովս կ՚ընդունի՝ ինձ կ՚ընդունի. և ան որ ինձ կ՚ընդունի՝ անիկա զիս ղրկողը կ՚ընդունի. վասն զի ան որ ձեր ամէնուն մէջ պզտիկ է, անիկա մեծ պիտի ըլլայ։

49 – Պատասխան տուաւ Յովհաննէս ու ըսաւ, Վարդապետ, մէկը տեսանք որ քու անունովդ դևեր կը հանէր, և զանիկա արգիլեցինք, վասն զի մեզի հետ չպտրտիր։ 50 – Եւ Յիսուս ըսաւ անոր, Մի արգիլէք, քանզի ան որ *մեզի հակառակ չէ, մե՛ր կողմն է։

51 – Ու եղաւ որ երբ իր –ւբ–բ+ն վերանալու օրերը կը կատարուէին, ինք ալ †հաստատ որոշեց Երուսաղէմ երթալ։ 52 – Եւ իր երեսին առջևէն պատգամաւորներ ղրկեց. և երբ գացին, Սամարացւոց մէկ գեղը մտան որպէս զի իրեն համար պատրաստութիւն մը ընեն։ 53 – Եւ չընդունեցին զանիկա, վասն զի անոր երեսը դէպ ի Երուսաղէմ երթալու էր+ն։ 54 – Երբ իր աշակերտները, Յակոբոս ու Յովհաննէս, տեսան, ըսին, Տէր, կ՚ուզե՞ս որ բանք, ու երկինքէն կրակ իջնէ և սատկեցնէ զանոնք, ինչպես Եղիա ալ ըրաւ։ 55 – Եւ դարձաւ յանդիմանեց զանոնք՝ ըսելով, Չէք գիտեր թէ ի՞նչ հոգիի պէր էք դուք։ 56 – ‡Վասն զի Որդին մարդոյ չեկաւ մարդոց հոգիները կորսնցնելու, հապա փրկելու։ և ուրիշ գեղ մը գացին։

57 – Ու երբ անոնք ճամբան կ՚երթային, մէկը ըսաւ անոր, Տէր, քու եռևէդ գամ՝ ուր որ երթաս։ 58 – Եւ Յիսուս ըսաւ անոր, Աղուէսները որջեր ունին, ու երկինքի թռչուններ՝ բոյներ, բայց Որդին մարդոյ ուր գլուխը դնէ չունի, ուր էլ գլուխը դնէ։

59 – Ուրիշի մըն ալ ըսաւ, Եկուր իմ եռևէս. ան ալ ըսաւ, Տէր, ինծի հրամայեցուր առաջ երթամ իմ հայրս թաղեմ։ 60 – Յիսուս ըսաւ անոր, Թող մեռելները իրենց մեռելները թաղեն իրենց մեռելները, բայց դուն գնա Աստուծոյ թագաւորութիւնը քարոզէ։

61 – Ուրիշ մըն ալ ըսաւ, Տէր, կը քու եռևէդ պիտի գամ, բայց ինծի հրամայեցուր առաջ իմ տանս մէջ եղողներուն հրաժարական ղրկեմ։ 62 – Յիսուս ըսաւ անոր, Ոչ մէկը որ ձեռքը մանին վրայ կը դնէ ու ետին կը նայի, Աստուծոյ թագաւորութեանը յարմար է։

Գլ. ժ

Ա յս բաներէն ետև Տէրը ուրիշ եօթանասուն ալ որոշեց, և զանոնք իր առջևէն երկու երկու ղրկեց բոլոր քաղաքները ու տեղերը՝ ուր ինք պիտի երթար։ 2 – Եւ կ՚ըսէր անոնց, Հունձքը շատ է, ու մշակները քիչ. ուստի հունձքին Տէրոջը աղաչեցէք որ մշակներ հանէ իր հունձքին։ 3 – Գացէք. ահա ես ձեզ կը ղրկեմ իբրև գառներ գայլերու մէջ։ 4 – Չեզի հետ քսակ մի առնէք, ոչ ալ պարկ, և ոչ կօշիկներ, ու ճամբան մարդո՛ւ բարև մի տաք։ 5 – Եւ ո՛ր տուն որ մտնէք՝ առաջ ըսէք, *Խաղաղութիւն այս տանը։ 6 – Ու եթէ հոն †բարեւի արժանաւոր մարդ կայ, ձեր բարեւը պիտի հանգչի անոր վրայ, ապա թէ ոչ՝ ձեզի պիտի դառնայ։ 7 – Եւ այն տանը մէջ մնացէք, ու անոնցմէ կերէք ու խմեցէք, վասն զի մշակը իր վարձքին արժանի է. տունէ տուն մի փոխուիք։ 8 – Եւ ո՛ր քաղաք որ մտնէք ու ձեզ ընդունին, ինչ որ ձեր առջև դրուի՝ կերէք. 9 – Ու բժշկեցէք անոր մէջի հիւանդները, և ըսէք անոնց, Աստուծոյ թագաւորութիւնը ձեզի մօտեցեր է։ 10 – Բայց ո՛ր քաղաք որ մտնէք ու ձեզ չընդունին, անոր հրապարակները ելլելով՝ ըսէք, 11 – Ա՛ինչ փոշին ալ որ ձեր քաղաքէն մեր ոտքո՛ւն փակած է, ձեզի կը թօթվենք. միայն թէ զայս գիտնաք որ Աստուծոյ թագաւորութիւնը ձեզի մօտեցեր է։ 12 – Ձեզի կ՚ըսեմ՝ որ այն օրը Սոդոմի դատաստա՛նը աւելի դիւրին պիտի ըլլայ՝ քան թէ այն քաղաքին։ 13 – Վա՛յ քեզ, Քորազին, վա՛յ քեզ, Բեթսայիդա, վասն զի եթէ Տիւրոսի ու Սիդոնի մէջ եղած ըլլային այն հրաշքները որոնք ձեր մէջ եղան, շատանցմէ քուրձով ու մոխրի մէջ նստելով ապաշխարած պիտի ըլլային։ 14 – Բայց դատաստանին օրը Տիւրոսի ու Սիդոնի աւելի դիւրին պիտի ըլլայ քան թէ ձեզի։

*Ո՛ն+, ձեզի հակառակ չէ, ձեր
†Յ՛ն+. երեսը հաստատեց
‡Ո՛ն+ կ՛ն+ն

*Յ՛ն+. խաղաղութիւն
†Յ՛ն+. խաղաղութեան որդի

15 – Եւ դուն, Կափառնայում, որ մինչև երկինք բարձրացած ես, մինչև դժոխք պիտի իջնես։ 16 – Ան որ ձեզի մտիկ կ'ընէ, ինծի մտիկ կ'ընէ. և ան որ ձեզ կը մերժէ, զիս կը մերժէ. և ան որ զիս կը մերժէ, զիս ղրկողը կը մերժէ։

17 – Եւ հօթանասուն ու երկուքը դարձան ուրախութեամբ ու ըսին, Տէր, քու անունովդ դևերն ալ մեզի կը հնազանդին։ 18 – Եւ ըսաւ անոնց, Սատանան փայլակի պէս երկինքէն վար ինկած կը տեսնէի։ 19 – Ահա ձեզի իշխանութիւն կու տամ օձերու ու կարիճներու և թշնամիին բոլոր զօրութեանը վրայ կոխկռտելու. ու բնաւ բան մը ձեզի պիտի չվնասէ։ 20 – Բայց դուք անոր վրայ մի ուրախանաք որ ոգիները ձեզի կը հնազանդին, հապա ուրախացէք որ ձեր անուանները երկինքը գրուած են։

21 – Ան նոյն ժամուն Յիսուս Հոգիով ուրախացաւ ու ըսաւ, Շնորհակալ եմ քեզմէ, ով Հայր, Տէր երկնի և երկրի, որ այս բաները ծածուկ պահեցիր իմաստուններէն և գիտուններէն, ու տղոց յայտնեցիր. այո, ով Հայր, վասն զի քու առջևդ այսպէս հաճելի եղաւ։ 22 – Ամէն բան ինծի տրուեցաւ իմ Հօրմէս, ու մէկը չգիտեր թէ ո՛վ է Որդին, բայց միայն Հայրը. և թէ ո՛վ է Հայրը, բայց միայն Որդին, և ան որու Որդին կ'ուզէ յայտնել։

23 – Եւ աշակերտներուն դառնալով առանձին ըսաւ, Երանի՛ այն աչքերուն՝ որոնք ձեր տեսածները կը տեսնեն. 24 – Քանզի կ'ըսեմ ձեզի, որ շատ մարգարէներ և թագաւորներ ուզեցին ձեր տեսածները տեսնել, ու չտեսան, և ձեր լսածները լսել, ու չլսեցին։

25 – Եւ ահա օրինական մը ելաւ, ու գինիկա փորձելով՝ ըսաւ, Վարդապետ, ինչ ընեմ որ յաւիտենական կեանքը ժառանգեմ։ 26 – Անիկա ալ ըսաւ անոր, Օրէնքին մէջ ինչ գրուած է, ինչպէս կը կարդաս։ 27 – Պատասխան տուաւ անիկա ու ըսաւ, Պիտի Տէր Աստուածդ սիրես քու բոլոր սրտէդ ու քու բոլոր անձէդ և քու բոլոր զօրութենէդ ու քու բոլոր միտքէդ, և քու ընկերդ քու անձիդ պէս։ 28 – Եւ ինք ըսաւ անոր, Շիտակ պատասխան տուիր. տաքկա ըրէ ու պիտի ապրիս։ 29 – Իսկ անիկա ուզելով ինքզինքը արդարացնել, ըսաւ Յիսուսի, Բայց իմ ընկերս ո՞վ է։ 30 – Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ, Մարդ մը Երուսաղէմէ Երիքով կ'իջնէր, ու աւազակներու չո՞ւ ինկաւ, որոնք մերկացուցին զանիկա ու վիրաւորելով կիսամեռ թողուցին ու գացին։ 31 – Եւ պատահեցաւ որ քահանայ մը այն ճամբայէն կիջնէր, ու զանիկա տեսնելով՝ անդին կողմէն անցաւ։ 32 – Նոյնպէս Ղեւտացի մըն ալ այն տեղ հասնելով՝ գնաց ու տեսաւ, և անդին կողմէն անցաւ։ 33 – Բայց Սամարացի մը որ ճամբորդութիւն կ'ընէր, եկաւ անոր քով, ու զանիկա տեսնելով խղճաց. 34 – Եւ մօտեցաւ, անոր վէրքերը փաթթեց, վրան ձէթ և գինի թափելով, ու իր գրաստին վրայ դնելով՝ տարաւ զանիկա պանդոկ մը, և անոր հոգ տարաւ։ 35 – Ու հետևեալ օրը երբ կ'երթար անկէ, երկու դահեկան հանեց՝ պանդոկապետին տուաւ և անոր ըսաւ, Հոգ տար տարի, ու ինչ որ աւելի ծախք ընես, ես դառնալուս ես քեզի կը վճարեմ։ 36 – Հիմա այն երեքէն ո՞րը քեզի կ'երևնայ ընկեր ըլլալ աւազակներուն չո՞ւ հանդիպողին։ 37 – Եւ անիկա ըսաւ, Ան որ ողորմութիւն ըրաւ։ Այն ատեն Յիսուս ըսաւ անոր, Գնա, դուն ալ այնպէս ըրէ։

38 – Ու եղաւ որ երբ անոնք կ'երթային, ինք գեղ մը մտաւ, և կին մը, Մարթա անունով, զանիկա իր տունը ընդունեց։ 39 – Եւ անիկա քոյր մը ունէր, որուն անունը Մարիամ էր, որ եա՛ Յիսուսի ոտքերուն քով նստաւ, ու անոր խօսքերը մտիկ կ'ընէր։ 40 – Բայց Մարթա շատ սպասաւորութեանով զբաղած էր. եկաւ անոր քով ու ըսաւ, Տէր, քու հոգդ չէ՞, որ իմ քոյրս զիս միայնակ թողուց սպասաւորութեան մէջ. ուստի ասոր զրուցէ որ ինծի օգնէ։ 41 – Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոր, Մարթա, Մարթա, դուն շատ բաներու համար հոգ ընելով կը տագնապիս. 42 – Բայց մէկ բան պէտք է, և Մարիամ այն աղէկ բաժինը ընտրեց, որ իրմէ պիտի չառնուի։

Գ.Լ. ԺԱ.

Ու եղաւ որ տեղ մը աղօթք կ'ընէր. ու երբ դադարեցաւ, իր աշակերտներէն մէկը ըսաւ իրեն, Տէր, մեզի աղօթք ընել սորվեցուր, ինչպէս Յովհաննէս ալ իր աշակերտներուն սորվեցուց։ 2 – Եւ ըսաւ անոնց, Երբ աղօթք կ'ընէք՝ ըսէք, Ով Հայր *մեր, որ երկինքն ես՝, քու անունդ սուրբ ըլլայ. քու թագաւորութիւնդ գայ. քու կամքդ ըլլայ, ինչպէս երկինքը՝ նոյնպէս երկրի վրայ։ 3 – Մեր ամէն օրուան հացը օրէ օր մեզի տուր. 4 – Եւ մեզի ներէ մեր մեղքերը, քանզի մենք ալ կը ներենք այն ամէնուն՝ որ մեզի պարտական են. ու մեզ փորձութեան մի տաներ, *հապա չարէն մեզ ազատէ։

5 – Եւ ըսաւ անոնց, Ձեզմէ ո՞վ է այն բարեկամ մը ունենայ, ու կէսգիշերուան մէջ երթայ անոր և ըսէ անոր, Բարեկամ, ինծի երեք նկանակ փոխ տուր. 6 – Վասն զի իմ մէկ բարեկամս ճամբայէ ինծի եկաւ, ու բան մը չունիմ՝ անոր առջև դնելու։ 7 – Անիկա ալ ներսէն պատասխան տայ և ըսէ, Զիս մի յդնեցներ, արդէն դուռը գոցուած է, ու տղաքս իմ քովս անկողնի մէջ են. չեմ կրնար ելլել ու քեզի հաց տալ։ 8 – Ձեզի կ'ըսեմ, Թէև բարեկամութեան համար չելլէ տայ անոր, սակայն անոր թախանձանքին համար պիտի ելլէ ու պէտք եղածը տայ անոր։ 9 – Ես ալ կ'ըսեմ ձեզի, խնդրեցէք և պիտի տրուի ձեզի, փնտռեցէք ու պիտի գտնէք, դո՛ւռը զարկէք և պիտի բացուի ձեզի. 10 – Վասն զի ամէն ով որ կը խնդրէ՝ կ'առնէ, և ով որ կը փնտռէ՝ կը գտնէ, և ով որ դո՛ւռը կը զարնէ՝ պիտի բացուի անոր։ 11 – Ձեզմէ ո՞վ է այն հայրը, որմէ իր որդին հաց որ ուզէ, միթէ քո՞ր պիտի տայ անոր. կամ եթէ ձուկ ո՛ւզէ, միթէ ձուկին տեղ օ՞ձ պիտի տայ անոր. 12 – Եւ կամ եթէ հաւկիթ ուզէ, միթէ կարի՞ճ պիտի տայ անոր։ 13 – Ուստի եթէ դուք որ չարէք՝ ձեր զաւակներուն աղէկ ընծաներ տալ գիտէք, որչափ աւելի չե՞ Հայրը երկինքէն Սուրբ Հոգին պիտի տայ անոնց որ իրմէ կը խնդրեն։

14 – Ու դև մը կը հանէր, և անիկա համր էր. ու եղաւ որ երբ դևը ելաւ, համրը խօսեցաւ, և ժողովուրդները զարմացան։ 15 – Բայց անոնցմէ մէկ քանիները ըսին, Աբիկա դևերուն Բէեզեղբուղ իշխանին միջոցով դևերը կը հանէ։ 16 – Ուրիշներն ալ փորձելով երկինքէն նշան մը կ'ուզէին անկէ։ 17 – Բայց ինք գիտնալով անոնց խորհուրդները՝ ըսաւ անոնց, Ամէն թագաւորութիւն իրեն դէմ բաժնուած՝ կ'աւերվի, և տուն մը *իրեն դէմ բա՛ժնուած՝ կը կործանի. 18 – Հապա եթէ Սատանայ իրեն դէմ բաժնուած է, անոր թագաւորութիւնը ինչպէս պիտի կենայ. որովհետև կ'ըսէք թէ Բէեզեղբուղով դևերը կը հանեմ։ 19 – Իսկ եթէ ես Բէեզեղբուղով դևերը կը հանեմ, ձեր որդիները ինչո՞վ կը հանեն. ուրեմն անոնք պիտի ըլլան ձեր դատաւորները։ 20 – Բայց եթէ ես Աստուծոյ մատովը կը հանեմ դևերը, ուրեմն Աստուծոյ թագաւորութիւնը ձեր վրայ հասած է։ 21 – Երբ զօրաւոր մը զէնքերը վրան առած՝ իր տունը բակը կը պահպանէ, անոր բաները խաղաղութեան մէջ կը մնան. 22 – Բայց երբ անկէ աւելի զօրաւորը վրան գալով յաղթէ զանիկա, անոր զէնքերը կ'առնէ՝ որոնց ինք յուսացեր էր, և անկէ *ուտ կողոպուտը կը բաժնէ։ 23 – Ան որ ինծի հետ չէ՝ ինծի հակառակ է, և ան որ ինծի հետ չժողվեր՝ ցիրուցան կ'ընէ։

24 – Երբ պիղծ ոգին մարդէ մը կ'ելլէ, անջուր տեղեր կը պտրտի, հանգըստութիւն կը փնտռէ. ու երբ չգտնէր՝ կ'ըսէ, Պառնամ նորէն իմ տունս՝ ուրկէ ելայ։ 25 – Եւ կու գայ, զայն ի՛նչ մաքրուած ու յարդարուած կը գտնէ։ 26 – Ան տեղն կ'երթայ, և իրեն հետ կ'առնէ եօթը ուրիշ ոգիներ իրմէ աւելի չար, ու մտնելով հոն կը բնակին, և այն մարդուն վերջը առաջինէն գէշ կ'ըլլայ։

27 – Ու եղաւ որ երբ անիկա այս բաները կը խօսէր, ժողովուրդին մէջէն կին մը ձայնը վերցուց ու բսաւ անոր, Երանի՛ այն որովայնին՝ որ քեզ կրեց, և այն ծիծերուն՝ որոնք քեզի կաթ տուին։ 28 – Եւ ինք բսաւ, Մանաւանդ թէ երանի՛ անոնց որ Աստուծոյ խօսքը կը լսեն ու կը պահեն։

*Ո՞ւնէ, չունին

*Յո՛ն. տան

29 – Ու երբ ժողովուրդները անոր ձայն կը դիզուէին, սկսաւ բսել, Ա՛յս ազգը չար է. նշան կ՚ուզէ, և անիկա նշան պիտի չտրուի անոր, բայց միայն Յովնան մարգարէին նշանը։ 30 – Քանզի ինչպէս Յովնան Նինուէացիներուն նշան եղաւ, այնպէս Որդին մարդոյ այս ազգին պիտի ըլլայ։ 31 – Հարաւի թագուհին դատաստանին օրը այս ազգին մարդոցը դէմ պիտի կենայ, ու պիտի դատապարտէ զանիկա, վասն զի երկրի ծայրերէն եկաւ Սողոմոնի իմաստութիւնը լսելու. և ահա Սողոմոնէ մեծ մէկը կայ հոս։ 32 – Նինուէի մարդիկը դատաստանին օրը այս ազգին դէմ պիտի կենան, ու պիտի դատապարտեն զանիկա, վասն զի Յովնանի քարոզութիւնով զղջին եկան, և ահա Յովնանէ մեծ մէկը կայ հոս։

33 – Մէկը ճրագը չվառեր, ծածուկ տեղ մը դներ, ոչ ալ գրասենի տակ, հապա աշտանակի վրայ, որպէս զի ներս մտնողները լոյսը տեսնեն։ 34 – Մարմինին ճրագը աչքն է. ուստի երբ աչքդ պարզ է, բոլոր մարմինդ ալ լուսաւոր կ՚ըլլայ. բայց երբ չէտ մտէ, մարմինդ ալ մութ կ՚ըլլայ։ 35 – Ուրեմն զգուշ կեցիր, որ քու մէջդ եղած լոյսը խաւար չըլլայ։ 36 – Արդ եթէ քու բոլոր մարմինդ լուսաւոր է, և մութ մաս մը չունի, բոլորն ալ լուսաւոր կ՚ըլլայ, ինչպէս երբ ճրագ մը իր փայլուածութիւնովը քեզ կը լուսաւորէ։

37 – Ու երբ այս բաները կը խօսէր, փարիսեցի մը կ՚աղաչէր անոր որ իր քով ճաշ ուտէ. անիկա ալ մտաւ ու զետն նստաւ։ 38 – Իսկ փարիսեցին երբ տեսաւ, զարմացաւ, որ նախ չլուացուեցաւ ճաշէն առաջ։ 39 – Եւ Տէրը բսաւ անոր, Հիմա դուք, փարիսեցիներս, դաւաթին ու պնակին դուրսիդին կը մաքրէք, ու ձեր ներսիդին յափշտակութեամբ և չարութեամբ լեցուն է։ 40 – Անխելքներ, ան որ դուրսինը բրաւ, ներսինն ալ ինք չըրաւ։ 41 – Սակայն անոնց մէջ եղածներէն ողորմութիւն տուէք, և ահա ամէն բան մաքուր կ՚ըլլայ ձեզի։ 42 – Բայց վա՛յ ձեզի փարիսեցիներուդ, որ անանխին ու փեգենային և բոլոր խոտէղէնները տասանորդը կը վճարէք, ու զանց կ՚ընէք իրաւունքը և Աստուծոյ սէրը. առանք պէտք էր բնել, և զանիկա չձգել։ 43 – Վա՛յ ձեզի փարիսեցիներուդ, որ ժողովարաններուն մէջ առաջին աթոռները կը սիրէք, ու շուկաներուն մէջ բարեներբ։ 44 – Վա՛յ ձեզի, կեղծաւոր դպիրներ ու փարիսեցիներ, որ անյայտ գերեզմաններու նման էք, ոբոնց վրայէն մարդիկ կը քալեն ու չեն գիտեր։

45 – Եւ օրինականներէն մէկը պատասխան տալով՝ բսաւ անոր, Վարդապետ, այդ խօսքերը զրուցելով մեզ ալ վար կը զարնես։ 46 – Եւ անիկա բսաւ, Ձեզի ալ վա՛յ օրինականներուդ, որ տանելու դժուար բեռներ կը բեռցնէք մարդոց, ու դուք ձեր մէկ մատով այն բեռներուն չէք դպչիր։ 47 – Վա՛յ ձեզի, որ մարգարէներուն գերեզմանները կը շինէք, ու ձեր հայրերը սպաննեցին զանոնք։ 48 – Ուրեմն կը վկայէք և հաւանութիւն կու տաք ձեր հայրերուն բրածներուն. վասն զի իրենք սպաննեցին զանոնք, ու դուք անոնց գերեզմանները կը շինէք։ 49 – Անոր համար ալ Աստուծոյ իմաստութիւնը բսաւ, Պիտի զրկեմ անոնց մարգարէներ ու առաքեալներ, և անոնցմէ ա՛րը պիտի սպաննեն ու ա՛րը հալածեն. 50 – Որպէս զի աշխարհի սկիզբէն հետէ թափուած բոլոր մարգարէներուն արիւնը այս ազգէն պահանջուի, 51 – Աբելի արիւնէն մինչև Զաբարիայի արիւնը, որ սեղանին ու տաճարին մէջտեղ կորսուեցաւ. ճշմարիտ կ՚բսեմ ձեզի, Այս ազգէն պիտի պահանջուի։ 52 – Վա՛յ ձեզի օրինականներուդ, որ գիտութեան բանալին վերցուցիք. դուք չմտաք, և մտնողներն ալ արգիլեցիք։

53 – Ու երբ այս բաները անոնց կը զրուցէր, դպիրները ու փարիսեցիները սկսան խիստ դժուարիլ, և շատ բաներու վրայով անոր բերնէն խօսք փընտռել. 54 – Եւ անոր գարան պատրաստելով, կը փնտռէին թէ ինչպէս անոր բերնէն բան մը որսան, որպէս զի անոր վրայով ամբաստանութիւն ընեն։

ԳԼ. ԺԲ

Այս միջոցին երբ բիւրաւոր ժողովուրդներ գրան ժողվուեցան, մինչև մէկզմէկ կը կոխէին, սկսաւ բսել իր աշակերտներուն, Ամէնէն առաջ ինքզինքնիդ զգուշ պահեցէք փարիսեցիներուն խմորէն, որ է կեղծաւորութիւն։ 2 – Վասն զի բան մը չկայ ծածուկ՝ որ պիտի չյայտնուի, և գաղտուկ՝ որ պիտի չգիտցուի։ 3 – Ուստի ինչ որ մութ տեղը զրուցեցիք, անիկա լոյս տեղը պիտի լսուի. և ինչ զոր ներքին սենեակներուն մէջ ականջի խօսեցաք, տանիքներուն վրայ պիտի քարոզուի։ 4 – Բայց ձեզի իմ բարեկամներուս կը զրուցեմ, Մի վախնաք անոնցմէ որ մարմինը կը սպաննեն, ու անկէ ետև աւելի բան մը ընելու ձեռք չունին։ 5 – Հապա ձեզի ցուցնեմ թէ որմէ պիտի վախնաք. Անկէ վախցէք որ սպաննելէն ետև իշխանութիւն ունի գեհենը ձգելու. այո, կ՚ըսեմ ձեզի, Անկէ վախցէք։ 6 – Չէ՞ որ հինգ ճնճղուկ երկու դանկի կը ծախուի, և անոնցմէ մէ՛կը մոռցուած չէ Աստուծոյ առջև։ 7 – Բայց ձեր գլխուն բոլոր մազերն ալ համրուած են. ուրեմն մի վախնաք, վա՛ռ էք դուք շատ ճնճղուկներէն աւելի ազէկ էք։ 8 – Եւ ձեզի կ՚ըսեմ, Ամէն ով որ ինձ կը դաւանի մարդոց առջև, Որդին մարդոյ ալ զանիկա պիտի դաւանի Աստուծոյ հրեշտակներուն առջև։ 9 – Բայց ան որ ինձ մարդոց առջև կ՚ուրանայ, ուրացուած պիտի ըլլայ Աստուծոյ հրեշտակներուն առջև։ 10 – Եւ ամէն ով որ Որդւոյ մարդոյ դէմ բան կ՚ըսէ, պիտի ներուի անոր, բայց ան որ Սուրբ Հոգիին դէմ հայհոյութիւն կ՚ընէ, պիտի չներուի անոր։ 11 – Ու երբ ձեզ ժողովարանները և իշխանութիւններու ու պետութիւններու առջև տանելու բլլան, հոգ մի ընէք թէ ինչպէս կամ ինչ պատասխան պիտի տաք, կամ ինչ պիտի ըսէք. 12 – Վասն զի Սուրբ Հոգին պիտի սորվեցնէ ձեզի նոյն ժամուն՝ ինչ որ պէտք է խօսիլ։

13 – Ժողովուրդին մէջէն մէկը ըսաւ անոր, Վարդապետ, զրուցէ եղբօրս, որ ինձ հետ բաժնէ։ 14 – Ան ալ ըսաւ անոր, Մարդ, ո՞վ զիս ձեր վրայ դատաւոր կամ բաժին ընող դրաւ։ 15 – Եւ ըսաւ անոնց, Նայեցէք և զգուշացէք ագահութենէ. վասն զի մարդուս առատութենէն ունեցածքներուն ուրեմնէն կեանքը իր կեանքը։ 16 – Առակ մըն ալ խօսեցաւ անոնց՝ ըսելով, Հարուստ մարդու մը արտերը առատ բերքեր տուին. 17 – Եւ ինք կը մտածէր ինքնիրեն ու կ՚ըսէր, Ի՞նչ ընեմ, վասն զի տեղ չունիմ, ուր իմ բերքերս ժողվեմ։ 18 – Եւ բսաւ, Այս ընեմ. իմ ամբարներս քակեմ ու մե՛ծ ուրիշ մեծ շինեմ, և հոն ժողվեմ իմ բոլոր բերքերս ու բարիքներս. 19 – Եւ իմ անձիս բսեմ, Ով անձս, շատ բարիքներ ունիս շատ տարիներու համար ժողված. հանգչէ, կեր, խմէ և ուրախ եղիր։ 20 – Բայց Աստուած բսաւ անոր, Անմիտ, այս գիշեր հոգիդ քեզմէ պիտի պահանջուի. ուստի այն զոր պատրաստած բաներդ որո՞ւ պիտի ըլլան։ 21 – Այսպէս է անիկա որ իր անձին համար գանձ կը դիզէ, ու Աստուծոյ չհարստանար։

22 – Եւ բսաւ իր աշակերտներուն, Ասոր համար կ՚ըսեմ ձեզի, Հոգ մի ընէք ձեր կեանքին համար՝ թէ ի՛նչ պիտի ուտէք, ոչ ալ մարմինին համար՝ թէ ի՛նչ պիտի հագնիք. 23 – Վա՛ռ չէ կեանքը կերակուրէն աւելի է, ու մարմինը հագուստէն։ 24 – Նայեցէք ագռաւներուն, որոնք ոչ կը սերմանեն և ոչ կը հնձեն, որոնք ոչ չտեմնարաններ ունին, ոչ ալ ամբարներ, ու Աստուած զանոնք կը կերակրէ. դուք ո՛րչափ աւելի լաւ էք թռչուններէն։ 25 – Եւ ձեզմէ ո՞վ կրնայ իր հոգ ընելովը իր հասակին վրայ կանգուն մը աւելցնել։ 26 – Հապա եթէ ամենափոքր բանին կարող չէք, ուրիշ բաներու համար ինչո՞ւ հոգ կ՚ընէք։ 27 – Նայեցէք շուշաններուն, ինչպէս կ՚աճին. ոչ կ՚աշխատին և ոչ կը մանեն. բայց ձեզի կ՚ըսեմ որ Սողոմոն ալ իր բոլոր փառաւորութեանը մէջ անոնցմէ մէկ՚ն ալ չհագուեցաւ։ 28 – Ուստի եթէ խոտը որ այսօր դաշտի մէջ է, ու վաղը փուռը կը ձգուի, Աստուած այնպէս կը հագուեցնէ, ո՛րչափ աւելի ձեզ, թերահաւատներ։ 29 – Ալ դուք մի փնտռէք թէ ի՛նչ պիտի ուտէք և ի՛նչ պիտի խմէք, ու մի չհոմիք. 30 – Վասն զի այդ բոլոր բաները աշխարհիս ազգերը կը փնտռեն. ու ձեր Հայրը գիտէ որ այդ բաները ձեզի պէտք են։ 31 – Բայց դուք Աստուծոյ թագաւորութիւնը խնդրեցէք, և այդ բոլոր բաներն ալ ձեզի պիտի տրուին։ 32 – Մի վախնար, պզտիկ հօտ, վասն զի ձեր Հայրը հաճեցաւ որ թագաւորութիւնը ձեզի տայ։ 33 – Ծախեցէք ձեր ստացուածքը և ողորմութիւն տուէք. ա՛ռ ձեզի չհինցնող քսակներ պատրաստեցէք, ո՛ր երկինքը՝ չպակսելու գանձ մը, ուր ոչ գողը կը մօտենայ և ոչ ցեցը

կ'ապականէ։ 34 – Քանզի ձեր գանձը ուր որ է, սիրտերնիդ ալ հոն պիտի ըլլայ։ 35 – Ձեր մէջքերը գօտեպատած ըլլան, ու ճրագները վառուած։ 36 – Եւ դուք այն մարդոց նմանի որոնք իրենց տէրոջը կը սպասեն, թէ ե՛րբ պիտի դառնայ հարսնիքէն. որպէս զի երբ գայ և դո֊֊֊ը գարնէ, իսկոյն բանան անոր։ 37 – Երանի՛ այն ծառաներուն, որ տէրը երբ գայ՝ զանոնք արթուն պիտի գտնէ. ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ ինք գօտին մէջերը պիտի կապէ ու զանոնք նստեցնէ ճաշի, և առաջ անցնելով սպասաւորութիւն պիտի բնէ անոնց։ 38 – Եւ եթէ երկրորդ պահուն գայ, կամ երրորդ պահուն գայ ու այնպէս գտնէ, երանելի են այն ծառաները։ 39 – Բայց զայս գիտցէք, որ եթէ տանուտէրը գիտնար թէ ո՛ր ատեն գողը կու գայ, արթուն կը կենար ու թոյլ չէր տար որ իր տունը ծակեն։ 40 – Ուրեմն դուք ալ պատրաստ կեցէք, քանզի Որդին մարդոյ կու գայ այնպիսի ժամու մը մէջ որ դուք չէք կարծեր։

41 – Եւ Պետրոս ըսաւ անոր, Տէր, այդ առակը մեզի՞ կ'ըսես թէ ամէնուն ալ։ 42 – Եւ Տէրը ըսաւ, Ուրեմն ո՞վ է այն հաւատարիմ ու խոհական անտեսը, զոր տէրը իր ներքատանին վրայ պիտի դնէ, որպէս զի ատենին անոնց ուտելիքը տայ։ 43 – Երանի՛ է այն ծառային, զոր իր տէրը եկած ատենը այնպէս գըտած պիտի գանէ։ 44 – Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ իր բոլոր ունեցածին վրայ պիտի կեցնէ զանիկա։ 45 – Հապա եթէ այն ծառան իր սրտին մէջ ըսէ, Իմ տէրս իր գալը կ'ուշացնէ. և սկսի ծառաները ու աղախինները ծեծել, և ուտել ու խմել ու գինովնալ, 46 – Այն ծառային տէրը պիտի գայ այնպէս օր մը որ չսպասեր, և այնպէս ժամ մը որ չգիտեր, և զանիկա մէջտեղէն պիտի կտրէ, ու անոր բաժինը անհաւատարիմներուն հետ պիտի դնէ։ 47 – Եւ այն ծառան որ իր տէրոջը կամքը գիտէ ու չպատրաստուիր, ոչ ալ անոր կամքը ի գործ կը դնէ, շատ ծեծ պիտի ուտէ։ 48 – Բայց ան որ չգիտեր ու ծեծի արժանի բան մը կ'ընէ, քիչ ծեծ պիտի ուտէ. որու որ շատ տրուեցաւ, շատ պիտի ուզուի անկէ, և որու որ աւելի յանձնուեցաւ, ա՛լ աւելի պիտի պահանջուի անկէ։

49 – Ես կրակ ձգելու եկայ երկրի վրայ, ու ի՞նչ կ'ուզեմ եթէ արդէն բորբոքած է։ 50 – Բայց մկրտութիւն մը ունիմ մկրտուելու, և ի՜նչպէս կը տագնապիմ մինչև կատարուի։ 51 – Կը կարծէք թէ ես երկրի վրայ խաղաղութի՞ւն տալու եկայ. ձեզի կ'ըսեմ, Ոչ, հապա բաժանմունք. 52 – Վասն զի տակէ ետև մէկ տան մէջ հինգը իրարմէ բաժնուած պիտի ըլլան, երեքը երկուքին ու երկուքը երեքին. 53 – Հայրը պիտի բաժնուի որդիին, և որդին հօրմէն, մայրը աղջիկին ու աղջիկը մօրմէն, կեսուրը իր հարսին ու հարսը իր կեսուրէն։

54 – Եւ ըսաւ ժողովուրդներուն, Երբ արեւմուտքի կողմէն ամպ մը ելած կը տեսնէք, շուտ մը կ'ըսէք թէ Անձրեւ պիտի գայ, և այնպէս կ'ըլլայ։ 55 – Ու երբ հարաւային հովը կը փչէ, կ'ըսէք թէ Տաք պիտի ըլլայ, և այնպէս կ'ըլլայ։ 56 – Կեղծաւորներ, երկրի ու երկինքի երեսը քննելը գիտէք, հապա այս ժամանակը ինչպէս չէք քններ։ 57 – Եւ ինչո՞ւ դուք ձեզմէ չէք որշեր իրաւունքը։ 58 – Երբ դուն քու ոսոխիդ հետ իշխանին երթալու ըլլաս, ճամբուն մէջ անկէ ազատուելու հաճոյ ջանք բրէ, որ չըլլայ թէ քեզ դատաւորին առջև քաշէ, ու դատաւորը դահիճին ձեռքը տայ քեզ, ու դահիճն ալ բանտը դնէ։ 59 – Քեզի կ'ըսեմ, բնաւ պիտի չկրես անկէ, մինչև վերջին լուման չվճարես։

Գլ. ԺԳ

Եւ ամանք այն ատեն ներկայ գըտնուելով պատմեցին անոր Գալիլեացւոց վրայով, որոնց արիւնը Պիղատոս իրենց զոհերուն հետ խառնեց։ 2 – Եւ Յիսուս պատասխան տալով ըսաւ անոնց, Կը կարծէ՞ք որ այն Գալիլեացիները բոլոր Գալիլեացիներէն աւելի մեղաւոր էին, որոնք այսպիսի բաներ քաշեցին։ 3 – Ձեզի կ'ըսեմ, Ոչ. հապա եթէ չապաշխարէք, ամէնդ ալ նոյնպէս պիտի կորսուիք։ 4 – Կամ թէ այն տասնըութ հոգին որոնց վրայ Սելոյամի մէջի աշտարակը ինկաւ, և զանոնք սպաննեց. կը կարծէ՞ք որ անոնք Երուսաղէմի մէջ բնակած բոլոր մարդոցմէ աւելի պարտաւոր էին։ 5 – Ձեզի կ'ըսեմ, Ոչ. հապա եթէ չապաշխարէք, ամէնդ ալ նոյնպէս պիտի կորսուիք։

6 – Ասա առակն ալ ըսաւ. Մարդ մը իր այգիին մէջ անկուած թզենի մը ունէր, ու եկաւ անկէ պտուղ փնտռելու և չգտաւ։ 7 – Ուստի ըսաւ այգեպանին, Ահա երեք տարի է որ կու գամ այդ թզենիին վրայ պտուղ փնտռելու, ու չեմ գտներ. զայն ատիկա կտրէ, ինչո՞ւ համար գետինը խափանէ։ 8 – Անիկա պատասխան տուաւ ու անոր ըսաւ, Տէր, այս տարի ալ ատիկա թող տուր, մինչև տակը բոլորտիքը բրեմ ու թրիք դնեմ։ 9 – Եւ եթէ պտուղ տայ՝ աղէ՛կ, ապա թէ ոչ՝ գալ տարի կտրես ատիկա։

10 – Եւ ինք ժողովարաններէն մէկուն մէջ շաբաթ օրը կը սորվեցնէր։ 11 – Եւ ահա կին մը կար, որ հիւանդութեան ոգի մը ունէր տասնըութ տարիէ ի վեր, ու կծկուած էր և ամենևին չէր կրնար շիտակ կայնիլ։ 12 – Ու Յիսուս զանիկա տեսնելով էջէն կանչեց և ըսաւ անոր, Ով կին, գուն քու հիւանդութենէդ արձակուած ես։ 13 – Ու ձեռքը անոր վրայ դրաւ. և իսկոյն շիտակացաւ ու փառք կու տար Աստուծոյ։ 14 – Իսկ ժողովարանին իշխանը պատասխան տուաւ բարկանալով որ Յիսուս շաբաթ օրը բժշկեց, և բուռ ժողովուրդին. Վեց օր կայ, որոնց մէջ պարտ է գործ գործել. ուստի այն օրերը եկէք բժշկուեցէք, ու ոչ թէ շաբաթ օրը։ 15 – Ա՛յն ատեն Տէրը պատասխան տուաւ անոր ու ըսաւ, *Կեղծաւոր, ձեզմէ ամէն մէկը շաբաթ օրը իր եզը կամ էշը մսուրէն չո՞ր հանէ, որպէս զի ատանի ջուր տայ։ 16 – Հապա ասիկա որ Աբրահամի աղջիկ էր, որ ահա տասնըութ տարի Սատանայ գանիկա կապեց, չէ՞ր վայելեր որ շաբաթ օրը այն կապէն արձակուի։ 17 – Եւ երբ այս բաները ըսաւ, իրեն հակառակ կեցողները ամէնն ալ ամօթով մնացին. ու բոլոր ժողովուրդը կ'ուրախանար այն ամէն փառաւոր գործերուն համար՝ որոնք անկէ կ'ըլլային։

18 – Եւ ըսաւ, Աստուծոյ թագաւորութիւնը ի՞նչ բանի կը նմանի, ու ի՞նչ բանի նմանցնեմ զանիկա։ 19 – Մանանեխի հատի նման է, զոր մարդ մը առաւ իր պարտէզը ձգեց. և աճեցաւ ու մեծ ծառ եղաւ. ու երկինքի թռչունները անոր ճիւղերուն վրայ բնակեցան։

20 – Դարձեալ ըսաւ, Աստուծոյ թագաւորութիւնը ի՞նչ բանի նմանցընեմ։ 21 – Խմորի նման է, զոր կին մը առաւ, երեք գրիւ ալիւրի մէջ պահեց, մինչև ամէնն ալ խմորեցաւ։

22 – Եւ քաղաքներէն ու գեղերը պտըտելով կը սորվեցնէր, ու գէպ ի Երուսաղէմ ճամբայ կ'ընէր։ 23 – Եւ մէկը ըսաւ անոր, Տէր, քիչո՞ւ են անոնք որ պիտի փրկուին։ 24 – Անիկա ալ ըսաւ անոնց, Ջանք բրէք որ նեղ դռնէն մտնէք, քանզի կ'ըսեմ ձեզի որ շատերը պիտի ուզեն և պիտի չկրնան։ 25 – Անկէ ետև երբ տանուտէրը ելլէ ու դուռը գոցէ, և դուք սկսիք դուրսը կենալ, ու դուռը զարնել և ըսել, Տէր, Տէր, բաց մեզի՛, ան ալ պատասխան տալով պիտի ըսէ ձեզի, Չեզ չեմ ճանչնար ուրկէ՛ էք։ 26 – Ա՛յն ատեն պիտի սկսիք ըսել, Մենք քու առջեդ կերանք ու խմեցինք, և դուն մեր փողոցներուն մէջ սորվեցուցիր։ 27 – Եւ անիկա պիտի ըսէ, Չեզի կ'ըսեմ, Չեզ չեմ ճանչնար ուրկէ՛ էք. մեկզի կեցէք բնաւէ, բոլոր անիրաւութիւն գործողներդ։ 28 – Հոն պիտի ըլլայ լալ ու ակռաներ կրճտել, երբ տեսնէք Աբրահամ ու Իսահակ և Յակոբը ու բոլոր մարգարէները Աստուծոյ թագաւորութեանը մէջ, ու ձեզ դուրս հանած։ 29 – Եւ պիտի գան արեւելքէն ու արեւմուտքէն և հիւսիսէն ու հարաւէն, ու պիտի բազմին Աստուծոյ թագաւորութեանը մէջ։ 30 – Եւ ահա կան յետիններ՝ որոնք առաջիններ պիտի ըլլան, ու կան առաջիններ՝ որոնք յետիններ պիտի ըլլան։

31 – Նոյն օրը մէկ քանի փարիսեցիներ եկան ու ըսին անոր, Ելիր ու գնա տակէ, վասն զի Հերովդէս քեզ սպանել կ'ուզէ։ 32 – Եւ ինք ըսաւ անոնց, Գացէք, այն աղուէսին ըսէք, Ահա ես դեւեր կը հանեմ ու բժշկութիւններ կը կատարեմ այսօր և վաղը, ու երրորդ օրը պիտի կատարուիմ։ 33 – Միայն թէ պէտք է որ այսօր ու վաղը և մնաց օրը պտըտիմ, վասն զի կարելի չէ որ մարգարէ մը Երուսաղէմէ դուրս կորսուի։ 34 – Ով Երուսաղէմ, Երուսաղէմ, որ մարգարէները կը սպաննէիր, ու քեզի ղրկուածները կը քարկոծէիր, քանի՛ անգամ քու տղաքներդ

*Ոմանք, Կեղծաւորներ

ժողովել ուղեցի, ինչպէս հաւբ իր ձագերը թեւերուն տակ կը ժողվէ, և դուք չուզեցիք։ 35 – Ահա ձեր տունը ձեզի աւերակ պիտի մնայ. ասկայն ձեզի կ'ըսեմ, որ Ա՛լ զիս պիտի չտեսնէք, մինչև գայ այն ժամանակը որ պիտի բսէք, Օրհնեալ է ան որ Տէրոջը անունովը կու գայ։

ԳԼ. ԻԳ

Ու եղաւ որ երբ ինք շաբաթի օր մը փարիսեցւոց գլխաւորներէն մէկուն տունը մտաւ հաց ուտելու, ու անոնք անոր կը ապահէին։ 2 – Եւ ահա հոն ջրադողալ մարդ մը կար իր առջև։ 3 – Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ ու խօսեցաւ օրինականներուն ու փարիսեցիներուն՝ բսելով, Արժա՞ն է շաբաթի օրը բժշկել։ 4 – Անոնք ալ լուռ կեցան. և ինք բռնեց զանիկա, բժշկեց ու ճամբեց. 5 – Եւ պատասխան տալով բսաւ անոնց, Ձեզմէ որո՞ւն էշը կամ եզը հորը կ'իյնայ, ու շուտ մը չհաներ զանիկա շաբաթի օրը։ 6 – Եւ այս բաներուն չկրցան անոր պատասխան տալ։

7 – Ասակ մը զրուցեց այն հրաւիրուած մարդոց ալ, երբ տեսաւ թէ ինչպէս առաջին բազմոցները կ'ընտրէին, ու բսաւ անոնց, 8 – Երբ մարդ մը հարսնիքի հրաւիրես, առաջին բազմոցին վրայ մի նստիր. չըլլայ որ քեզմէ աւելի պատուաւոր մէկին համար հրաւիրուած ըլլայ անկէ։ 9 – Եւ ան որ քեզ ու զանիկա հրաւիրեց, գայ ըսուցէ քեզի, Ասոր տեղ տուր, և անկէ ետև ակսիս ամօթով յետին տեղը բռնել։ 10 – Հապա երբ հրաւիրուիս, դնա յետին տեղը նստէ. որպէս որ երբ քեզ հրաւիրողը գայ, քեզի բսէ, Բարեկամ, վեր հրամայէ. այն ատեն քեզի հետ նստողներուն առջև քեզի փառք կ'ըլլայ։ 11 – Վասն զի ամէն ով որ իր անձը կը բարձրացնէ, պիտի խոնարհի, և ով որ իր անձը կը խոնարհեցնէ, պիտի բարձրանայ։

12 – Ու զինք հրաւիրողին ալ բսաւ, Երբ ճաշ կամ ընթրիք կ'ընես, մի կանչեր քու բարեկամներդ, ոչ ալ քու եղբայրներդ, և ոչ քու ազգականներդ, ու ոչ հարուստ դրացիներդ, որ չըլլայ թէ անոնք ալ փոխարէնը քեզ հրաւիրեն, ու քեզի հատուցում ըլլայ։ 13 – Հապա երբ հացկերոյթ կ'ընես, աղքատներ, պակասաւորներ, կաղեր ու կոյրեր հրաւիրէ. 14 – Ու երանելի պիտի ըլլաս, վասն զի անոնք չեն կրնար փոխարէնը քեզի հատուցանել. քանզի արդարներուն յարութիւն առած ատենը փոխարէնը քեզի պիտի հատուցուի։

15 – Եւ ուրտեղ նստողներէն մէկը երբ լսեց այս խօսքը՝ բսաւ անոր, Երանի՛ անոր որ Աստուծոյ թագաւորութեան մէջ հաց պիտի ուտէ։ 16 – Եւ ինք ըսաւ անոր, Մարդ մը մեծ ընթրիք ըրաւ ու շատ մարդիկ հրաւիրեց։ 17 – Եւ ընթրիքին ատենը զրկեց իր ծառան, որպէս զի հրաւիրուածները կանչէ՝ ըսելով, Եկէք, վասն զի արդէն ամէն բան պատրաստ է։ 18 – Եւ ամէնը մէկէն սկսան ետ քաշուիլ. առաջինը անոր բսաւ, Ես արտ մը ծախու առի, ու պէտք է որ ելլեմ տեսնեմ զանիկա. կ'ապաչեմ քեզմէ, զիս հրաժարուած սեպէ։ 19 – Եւ միւսը բսաւ, Հինգ զոյգ եզ ծախու առի, ու կ'երթամ որ զանոնք փորձեմ. կ'ապաչեմ քեզմէ, զիս հրաժարուած սեպէ։ 20 – Եւ միւսը բսաւ, Կին առի, ու անոր համար չեմ կրնար գալ։ 21 – Եւ այն ծառան եկաւ ու իր տէրոջը պատմեց այս բաները. այն ատեն բարկացաւ տանուտէրը ու բսաւ իր ծառային, Շուտով քաղաքին հրապարակները ու փողոցները ելիր, և աղքատները ու պակասաւորները և կաղերը ու կոյրերը հոս մտցուր։ 22 – Ծառան ալ բսաւ, Տէր, եղաւ ինչ որ հրամայեցիր, ու տակաւին տեղ կայ։ 23 – Եւ տէրը բսաւ ծառային, Ելիր ճամբաները ու ցանգերը, և ֆոռֆնէրդ ստիպէ հոս մտնելու, որպէս զի տունս լեցուի։ 24 – Քանզի կ'ըսեմ ձեզի, որ այն հրաւիրուածներէն մէկն ալ իմ ընթրիքիս համը պիտի չառնէ։

25 – Ու իրեն հետ շատ ժողովուրդներ կ'երթային. և դառնալով անոնց բսաւ, 26 – Եթէ մէկը ինձի կու գայ, ու չատեր իր հայրը և մայրը, ու կինը և զաւակները, ու եղբայրները և քոյրերը, նաև իր կեանքն ալ, չկրնար իմ աշակերտս ըլլալ։ 27 – Եւ ով որ իր խաչը չվերցներ ու իմ ետևէս գար, չկրնար իմ աշակերտս ըլլալ։ 28 – Վասն զի ձեզմէ ո՞վ աշտարակ մը շինել ուզելով, առաջ չնստիր ու հաշիւ

ըներ ծախքը, թէ զանիկա լմնցնելու դրամ ունի՞։ 29 – Որ չըլլայ թէ երբ հիմը ձգէ ու չկրնայ լմնցնել, բոլոր տեսնողները սկսին զանիկա ծաղր ընել, 30 – Եւ բսել թէ Ա՛յս մարդը սկսաւ շինել ու չկրցաւ լմնցնել։ 31 – Կամ թէ ո՞ր թագաւորը ուրիշ թագաւորի մը հետ պատերազմելու երթալով, առաջ չնստիր ու խորհիր, թէ արդեօք տասը հազարով կրնա՞յ դէմ կենալ անոր՝ որ քսան հազարով իր վրայ կու գայ։ 32 – Ապա թէ ոչ՝ քանի որ անիկա հեռու է, դեսպան զրկելով խաղաղութիւն կը խնդրէ։ 33 – Ահա այսպէս ալ ձեր մէջէն ամէն մէկը եթէ իր բոլոր ստացուածքին հետ չկենայ, չկրնար իմ աշակերտս ըլլալ։ 34 – Աղը ազէկ բան է. բայց եթէ աղը իր համը կորսնցնէ, ինչո՞վ պիտի համեղցուի։ 35 – Ոչ հողի ու ոչ թրիքի տեղ օգտակար կ'ըլլայ, հապա զանիկա դուրս կը նետեն։ Ան որ լսելու ականջ ունի՝ թող լսէ։

ԳԼ. ԻԵ

Եւ բոլոր մաքսաւորները ու մեղաւորները անոր կը մօտենային իրմէ լսելու համար։ 2 – Եւ փարիսեցիները ու դպիրները արտունչ կ'ընէին ու կ'ըսէին, Ասիկա մեղաւորները կ'ընդունի, ու անոնց հետ կ'ուտէ։

3 – Եւ անիկա այս առակը խօսեցաւ անոնց՝ ըսելով, 4 – Ձեզմէ ո՞վ է այն մարդը որ հարիւր ոչխար ունենայ, և անոնցմէ մէկը կորսնցնէ, իննսունըինը չը՞ ձգեր անապատին մէջ, ու այն կորսուածին ետևէն երթար, մինչև զանիկա գտնէ, 5 – Ու երբ կը գտնէ, ուրախանալով իր ուսերուն վրայ կը դնէ զանիկա։ 6 – Եւ տունը գալով, կը կանչէ բարեկամները ու դրացիները, ու անոնց կ'ըսէ, Ուրախ եղէք ինծի հետ, վասն զի իմ կորսուած ոչխարս գտայ։ 7 – Ձեզի կ'ըսեմ որ այսպէս ուրախութիւն պիտի ըլլայ երկինքը մէկ ապաշխարող համար որ կ'ապաշխարէ, քան թէ իննսունըինը արդարներու համար՝ որոնց ապաշխարութիւն պէտք չէ։ 8 – Կամ թէ ո՞վ է այն կինը որ տասը դրամ ունենայ, ու եթէ դրամ մը կորսնցնէ, ճրագ չը՞վառէ, ու տունը մէջ աւել գարնէր և զգուշութեամբ փնտռէր, մինչև գտնէ։ 9 – Ու երբ կը գտնէ, կը կանչէ բարեկամները ու դրացիները, և կ'ըսէ, Ուրախ եղէք ինծի հետ, վասն զի իմ կորսուած դրամս գտայ։ 10 – Այնպէս ըսեմ, ձեզի կ'ըսեմ, ուրախութիւն կ'ըլլայ Աստուծոյ հրեշտակներուն առջև մէկ ապաշխարողի համար որ կ'ապաշխարէ։

11 – Եւ բսաւ, Մարդ մը երկու որդի ունէր. 12 – Ու անոնցմէ պզտիկը հօրը բսաւ, Հայր, տո՛ ստացուածքէդ իմ բաժինս տուր ինծի. ան ալ բաժնեց անոնց իր ունեցածը։ 13 – Եւ շատ օրեր չանցած՝ պզտիկ որդին բոլոր բաները ժողվեց ու հեռու երկիր մը գնաց, և հոն անառակութեամբ ապրելով իր ունեցածը փճացուց։ 14 – Ու երբ ամէնը հատցուց, այն երկրին մէջ սաստիկ սով մը եղաւ, ու ինք սկսաւ չքաւոր ըլլալ։ 15 – Եւ գնաց այն երկրին քաղաքացիներէն մէկուն քով մնաւ, ան ալ իր ագարակը զրկեց զանիկա՝ խոզեր արածելու համար։ 16 – Եւ կը փափաքէր խոշերուն կերած եղջիւրէն իր փորը լեցնել, ու մէ՛կը չէր տար անոր։ 17 – Եւ ինքզինքին գալով ըսաւ, Քանի՛ բանւորներ կան իմ հօրս քովը հացով լեցուած, ու ես հոս սովամահ կը կորսուիմ. 18 – Ելլեմ, երթամ իմ հօրս, և բսեմ անոր, Հայր, մեղանչեցի երկինքին դէմ ու քու առջևդ, 19 – Եւ ալ արժանի չեմ՝ քու որդիդ ըսուելուս. զիս քու վարձկաններէդ մէկուն պէս ըրէ։ 20 – Ու ելաւ իր հօրը եկաւ. և մինչ դեռ ինք շատ հեռու էր, հայրը տեսաւ զանիկա ու գութէր շարժեցաւ, և վազելով անոր պարանոցին վրայ ինկաւ ու համբուրեց զանիկա։ 21 – Որդին ալ բսաւ անոր, Հայր, մեղանչեցի երկինքին դէմ ու քու առջևդ, և ալ արժանի չեմ՝ քու որդիդ ըսուելուս։ 22 – Բայց հայրը բսաւ իր ծառաներուն, Հանեցէք առաջին զգեստը ու հագցուցէք անոր, և մատանի դրէք անոր ձեռքը, ու կօշիկներ՝ անոր ոտքերը։ 23 – Եւ պարարտ զուարակը բերէք, մորթեցէք, և ուտենք և ուրախ ըլլանք. 24 – Վասն զի այս իմ որդիս մեռած էր ու ողջնցաւ, կորսուած էր ու գտնուեցաւ. և սկսան ուրախ ըլլալ։ 25 – Ու անոր մեծ որդին ագարակն էր, ու երբ կու գար ու տունը մօտեցաւ, նուագարաններուն և պարերուն ձայնը լսեց։ 26 – Ու ծառա-

ներէն մէկը իրեն կանչելով՝ կը հարցընէր թէ այս ի՞նչ է։ 27 – Անիկա ալ բսաւ անոր, Եղբայրդ եկաւ, ու հայրդ պարարտ զոհարակը մորթեց, ուրկից որ ողջ առաջ ձեռք ձգեց զանիկա։ 28 – Իսկ ինք բարկացաւ ու չէր ուզեր ներս մտնել. ուստի իր հայրը դուրս ելլելով կ'աղաչէր անոր։ 29 – Ու անիկա պատասխան տալով՝ բսաւ հօրը, Ահա այսչափ տարի է որ քեզի կը ծառայեմ՝ ու բնաւ քու խօսքիդ դուրս չելայ, ու ինծի երբէք ուլ մը չտուիր, որ իմ բարեկամներուս հետ ուրախութիւն ընէի։ 30 – Բայց երբ եկաւ այդ քու որդիդ, որ քու ստացուածքդ բոլորու՝ հետ կերաւ, անոր մորթեցիր պարարտ զոհարակը։ 31 – Ու անիկա բսաւ անոր, Որդեակ, դուն միշտ ինծի հետ ես, ու իմ բոլոր ունեցածս քուկդ է։ 32 – Սակայն պէտք էր ուրախ ըլլալ և խնդալ, վասն զի այս քու եղբայրդ մեռած էր ու ողջնցաւ, կորսուած էր ու գտնուեցաւ։

Գլ. ԺԶ

Ու իր աշակերտներուն ալ բսաւ, Հարուստ մարդ մը կար, որ տնտես մը ունէր, և անոր վրայով գանգատ եղաւ իրեն՝ որպէս թէ իր ունեցածը կը փճացնէ։ 2 – Ուստի կանչեց զանիկա ու բսաւ անոր, Ի՞նչ է այս զոր քեզի համար կը լսեմ. քու տնտեսութեանդ հաշիւը տուր, վասն զի ա՛լ չես կրնար տնտես ըլլալ։ 3 – Ու տնտեսը իր մտքին մէջ բսաւ, Ի՞նչ ընեմ, որովհետև իմ տէրս տնտեսութիւնը ինծմէ կ'առնէ։ *Հողագործութիւն չեմ կրնար ընել՝ մուրալու կ'ամչնամ։ 4 – Գիտեմ ի՛նչ պիտի ընեմ, որպէս զի երբ իմ տնտեսութենէս մերժուիմ, դիս իրենց տուներ ընդունին։ 5 – Ու իր տէրոջը պարտականները մէկիկ մէկիկ իրեն կանչելով՝ բսաւ առաջինին, Դուն իմ տէրոջս ո՞րչափ պարտք ունիս։ 6 – Ան ալ բսաւ, Հարիւր մոր ձէթ. և բսաւ անոր, Գիրդ առ ու շուտով նստէ յիսուն գրէ։ 7 – Ետքը միւսին բսաւ, Դուն ալ ո՞րչափ պարտք ունիս. և ան նիկա բսաւ, Հարիւր քուռ ցորեն. ու բսաւ անոր, Գիրդ առ և ութսունն գրէ։ 8 – Ու տէրը անիրաւ տնտեսը գովեց, որ խելացութիւնով բրաւ. վասն զի այս աշխարհին որդիները իրենց ցեղին մէջ լուսոյ որդիներէն աւելի խելացի են։ 9 – Ես ես ալ ձեզի կ'բսեմ, Անիրաւ մամոնային ձեզի բարեկամներ ըրէք, որպէս զի *երբ անիկա պակսի, ձեզ յաւիտենական բնակարաններու մէջ ընդունին։ 10 – Ան որ քիչ բանի մէջ հաւատարիմ է, շատի մէջ ալ հաւատարիմ է. և ան որ քիչի մէջ անիրաւ է, շատի մէջ ալ անիրաւ է։ 11 – Ուստի եթէ անիրաւ մամոնային մէջ հաւատարիմ չեղաք, ճշմարիտ հարստութիւնը ո՞վ պիտի հաւատայ ձեզի։ 12 – Ու եթէ օտարին բանին մէջ հաւատարիմ չեղաք, ձերը ո՞վ պիտի տայ ձեզի։ 13 – Մատայ մը չկրնար երկու տէրերու ծառայութիւն ընել, վասն զի կա՛մ մէկը պիտի ատէ և միւսը սիրէ, կա՛մ †մէկուն պիտի յանձն և միւսը արհամարհէ. չէք կրնար Աստուծոյ ու մամոնային։

14 – Եւ փարիսեցիներն ալ, որոնք արծաթասէր էին, այս ամէն բաները լսելով կը քամահրէին զանիկա։ 15 – Եւ բսաւ անոնց, Դուք էք որ մարդոց առջև ինքզինքնիդ կ'արդարացնէք, բայց Աստուած գիտէ ձեր սիրտերը. վասն զի մարդոց մէջ բարձր եղածը Աստուծոյ առջև պիղծ է։ 16 – Օրէնքը ու մարգարէները մինչև Յովհաննէս էին. անկէ հետև Աստուծոյ թագաւորութիւնը կը քարոզուի, և ամէն մէկը անոր մէջ մտնելու կ'արտասպայ։ 17 – Դիւրին է որ երկինքը ու երկիրը անցնին, քան թէ օրէնքէն մէկ նշանագիր իյնայ։ 18 – Ով որ իր կինը արձակէ և ուրիշ մը առնէ, շնութիւն կ'ընէ, և ով որ երիկէ արձակուած կինն մը առնէ, շնութիւն կ'ընէ։

19 – Հարուստ մարդ մը կար, որ ծիրանի ու բեհեզ կը հագնէր, և ամէն օր փառաւորապէս ուրախութիւն կ'ընէր։ 20 – Ու Ղազարոս անուանով աղքատ մը կար վէրքերով լեցուն, որ անոր դրանը առջև դրուած էր. 21 – Եւ կը փափաքէր որ այն հարուստին սեղանէն ինկած փշրանքներէն իր փորը լեցնէ. նաև շուներն ալ կու գային և անոր վէրքերը կը լիզէին։ 22 – Ու եղաւ որ այն աղքատը մեռաւ, ու հրեշտակները Աբրահամի գոգը տարին զանիկա. հարուստն ալ մեռաւ ու թաղուեցաւ։ 23 – Եւ դժոխքին մէջ երբ տանջանքի մէջ էր, իր աչքերը վերցնելով՝ հեռուէն տեսաւ Աբրահամը, ու Ղազարոսը անոր գոգը հանգչած։ 24 – Եւ ինք աղաղակեց ու բսաւ, Հայր Աբրահամ, ողորմէ ինծի ու ղրկէ Ղազարոսը, որպէս զի իր մատին ծայրը ջուրը թաթխէ, ու զովացնէ իմ լեզուս, վասն զի այս բոցին մէջ կը տանջուիմ։ 25 – Եւ Աբրահամ բսաւ, Որդեակ, միտքդ բեր, որ դուն քու կեանքիդ ատենը քու բարիքներդ ստացար, նոյնպէս Ղազարոս՝ չարիքներ. հիմա անիկա [հոս] կը մխիթարուի, ու դուն կը տանջուիս։ 26 – Եւ այս ամէն բաներէն զատ՝ մեր ու ձեր մէջտեղ մեծ անդունդ մը կայ հաստատուած, այնպէս որ ձեզի անցնիլ ուզողները չկրնան, ոչ ալ անկէ մեզի †եկողները անցնին։ 27 – Ան ալ բսաւ, Ուրեմն կ'աղաչեմ քեզի, Հայր, որ զանիկա իմ հօրս տունը ղրկես, 28 – Քանզի հինգ եղբայր ունիմ, որպէս զի երթայ անոնց վկայութիւն տայ, որ չըլլայ թէ անոնք ալ այս չարչարանքին տեղը գան։ 29 – Եւ Աբրահամ բսաւ անոր, Անոնք Մովսէսը ու մարգարէները ունին, թող անոնց մտիկ ընեն։ 30 – Ան ալ բսաւ, Ոչ, Հայր Աբրահամ, հապա եթէ մեռելներէն մէկը անոնց երթայ, պիտի ապաշխարեն։ 31 – Եւ անիկա բսաւ անոր, Եթէ Մովսէսի ու մարգարէներուն մտիկ չեն ըներ, ոչ ալ եթէ մեռելներէն մէկը յարութիւն առնելու ըլլայ, պիտի հաւատան։

Գլ. ԺԷ

Եւ բսաւ իր աշակերտներուն, Անկարելի է որ գայթակղութիւնները չգան. բայց վա՛յ անոր, որուն ձեռքով կու գան։ 2 – Անոր աւելի աղէկ է, որ անոր պարանոցէն իշու աղացքի քար մը կախուի, ու անիկա ծովը ձգուի, քան թէ այս պզտիկներէն մէկը գայթակղեցնէ։ 3 – Զգուշացէք ձեր անձերուն։ Եթէ քու եղբայրդ քեզի դէմ մեղանչէ, յանդիմանէ զանիկա. ու եթէ ապաշխարէ, ներէ անոր։ 4 – Եւ եթէ օրը եօթը անգամ քեզի դէմ մեղանչէ, ու օրը եօթը անգամ գառնայ քեզի ու բսէ, Կ'ապաշխարեմ՝ ներէս անոր։

5 – Եւ առաքեալները բսին Տէրոջը, Մեր հաւատքը աւելցուր։ 6 – Եւ Տէրը բսաւ, Եթէ մանանեխի հատի չափ հաւատք ունենայիք, այս թմենիին կրնայիք բսել, Արմատէն խլուէ ու ծովուն մէջ անկուէ, ան ալ պիտի հնազանդէր ձեզի։

7 – Բայց ձեզմէ ո՞վ է այն մարդը՝ որ ունենայ երկրագործ կամ հովիւ ծառայ մը, որ անիկա երբ ագարակէն դա՛ս մտնէ, շուտով գայ սեղան նստի։ 8 – Հապա չը՞սէր անոր թէ Պատրաստէ իմ ընթրիքս, ու գօտիդ կապած ինծի սպասաւորութիւն ըրէ, մինչև ես ուտեմ ու խմեմ, ու ետքը դուն ալ կեր ու խմէ։ 9 – Միթէ շնորհակա՞լ կ'ըլլայ այն ծառային, իրեն հրամայուած բաները կատարելուն համար. չեմ կարծեր։ 10 – Նոյնպէս դուք երբ բոլոր ձեզի հրամայուած բաները ընէք, ըսէք թէ Մենք անպիտան ծառաներ ենք, քանզի զոյն որ պարտական էինք ընելու՝ ըրինք։

11 – Ու եղաւ որ երբ ինք Երուսաղէմ կ'երթար, Սամարիայի և Գալիլեայի մէջտեղէն կ'անցնէր։ 12 – Ու երբ գեղ մը պիտի մտնէր, տասը բորոտ մարդիկ հանդիպեցան անոր, որոնք հեռուն կայնեցան։ 13 – Եւ ձայներնին վերցուցին ու բսին, Յիսուս վարգապետ, ողորմէ մեզի։ 14 – Եւ տեսնելով զանոնց բսաւ, Գացէք քուրմերուն ցուցցէք. ու եղաւ որ երբ կ'երթային, մաքրուեցան։ 15 – Եւ մէնոնցմէ մէկը երբ տեսաւ թէ բժշկուեցաւ, ետ դարձաւ ու մեծ ձայնով փառք կու տար Աստուծոյ. 16 – Ու երեսի վրայ անոր ոտքը ինկելով շնորհակալ կ'ըլլար անոր. և ինք Սամարացի էր։ 17 – Պատասխան տուաւ Յիսուս ու բսաւ, Չէ՞ որ տասն ալ մաքրուեցան, իսկ այն ինները ո՞ւր են. 18 – Այս օտարազգիէն զատ չդարձուեցա՞ն՝ որ դառնալով Աստուծոյ փառք տան։ 19 – Եւ բսաւ անոր, Ելիր գնա, քու հաւատքդ քեզ բժշկեց։

20 – Ու երբ փարիսեցիները իրեն հարցուցին թէ Աստուծոյ թագաւորութիւնը ե՞րբ պիտի գայ, պատասխան տուաւ անոնց ու բսաւ, Աստուծոյ թագաւորութիւնը դրսուանց երե-

*Յոյն. չեմ կրնար բըսել

*Այսինքն, ձեր կարօտութեան ժամանակը

†Կամ, մէկը պիտի մեծարէ

ցած բաներով չգար։ 21 – Ու պիտի չըլլան թէ Ա.Ֆա հոս է, կամ Ա.Ֆա հոն, վասն զի ահա Աստուծոյ թագաւորութիւնը ձեր ներսիդին է։

22 – Աշակերտներուն ալ ըսաւ, Օրեր պիտի գան որ գուք Որդւոյ մարդոյ օրերէն մէկը տեսնելու պիտի փափաքիք, ու պիտի չտեսնէք։ 23 – Ու ԵՒԵ ըսեն ձեզի թէ Ա.Ֆա հոս է, կամ Ա.Ֆա հոն, մի երթաք ու ետեւնին մի հետեւիք։ 24 – Վասն զի ինչպէս փայլակը երկինքին տակ մէկ դիէն փայլատակելով մինչեւ երկինքին տակ միւս դին լոյս կու տայ, նոյնպէս պիտի ըլլայ Որդին մարդոյ իր ֆ–ը–ն օրը։ 25 – Միայն թէ պէտք է որ ինք առաջ շատ չարչարանքներ կրէ ու մերժուի այս ազգէն։ 26 – Ու ինչպէս Նոյի օրերը եղաւ, այնպէս պիտի ըլլայ Որդւոյ մարդոյ օրերն ալ։ 27 – Կ'ուտէին, կը խմէին, կին կ'առնէին, երկան կը տրուէին, մինչեւ այն օրը որ Նոյ տապանը մտաւ, և ջրհեղեղը եկաւ ու ամէնը կորնչեցուց։ 28 – Նմանապէս, ինչպէս Ղովթի օրերը եղաւ, կ'ուտէին, կը խմէին, ծախու կ'առնէին, կը ծախէին, կը տնկէին, կը շինէին։ 29 – Բայց այն օրը որ Ղովթ Սոդոմէ ելաւ, երկինքէն կրակ ու ծծումբ տեղաց և բոլորն ալ կորնչուցուց։ 30 – Նոյնպէս պիտի ըլլայ այն օրը որուն մէջ Որդին մարդոյ պիտի յայտնուի։ 31 – Այն օրը ան որ տանիքին վրայ է և իր կահասիները տան մէջ, թող վար չիջնէ զանոնք առնելու. և ան որ արտին մէջ է, նոյնպէս թող ետ չդառնայ։ 32 – Միսքերնիդ բերէք Ղովթի կինը։ 33 – Ով որ իր կեանքը կ'ուզէ ապրեցնել՝ պիտի կորնչցնէ զանիկա, և ով որ կը կորնչցնէ՝ պիտի ապրեցնէ զանիկա։ 34 – Ձեզի կ'ըսեմ, Այն գիշերը ԵՒԵ երկու հոգի մէկ անկողնի մէջ ըլլան, մէկը պիտի առնուի ու միւսը ձգուի։ 35 – Ե– ԵՒԵ երկու կին միասեղ աղալու ըլլան, մէկը պիտի առնուի ու միւսը ձգուի։ Ե ԵՒԵ երկու հոգի արտի մը մէջ ըլլան, մէկը պիտի առնուի ու միւսը ձգուի։ 36 – Եւ պատասխան տալով ըսին անոր, Տէր, ո՞ւր պէտք ըլլայ ան։ 37 – Ան ալ ըսաւ անոնց, Ուր մարմին կայ, հոն պիտի ժողվուին արծիւները։

Գլ. ԺԸ

Անոնց առակ մըն ալ ըսաւ այս բանին վրայով թէ պէտք է ամէն ատեն աղօթքը ընել ու չձանձրանալ։ 2 – Ըսաւ, Դատաւոր մը կար քաղաքի մը մէջ, որ Աստուծմէ չէր վախնար ու մարդէ չէր ամչնար։ 3 – Ու նոյն քաղաքին մէջ այրեւարի մը կար, որ անոր կու գար ու կ'ըսէր, Իրաւունք ըրէ ինծի ընդդէմ իմ հակառակորդիս։ 4 – Ե անիկա ժամանակ մը չէր ուզեր անոր համար։ Բայց ետքը ըսաւ իր մտքին մէջ, Թէեւ Աստուծմէ չեմ վախնար ու մարդէ չեմ ամչնար, 5 – Գոնէ այս այրեւարիին պիտ ձանձրացնելուն համար իրեն իրաւունք պիտի տամ, որպէս զի չգայ ամէն ատեն պիտ թախանձէ։ 6 – Ե Տէրը ըսաւ, Լսեցէք, անիրաւ դատաւորը ի՛նչ կ'ըսէ։ 7 – Հապա Աստուած իր ընտրեալներուն իրաւունք պիտի չընէ՞, որոնք ցորեկ ու գիշեր իրեն կ'աղաղակեն, թէեւ երկայնամիտ ալ ըլլայ անոնց վրայ։ 8 – Ձեզի կ'ըսեմ որ շուտով անոնց իրաւունք պիտի ընէ. բայց Որդին մարդոյ երբ գայ, արդեօք հաւատք պիտի գտնէ՞ երկրի վրայ։

9 – Ե ոմանց համար, որոնք իրենց անձերուն վրայ կը վստահանային թէ արդար են, և ուրիշները կ'անարդէին, այս առակը ըսաւ։ 10 – Երկու մարդ ելան տաճարը աղօթք բնելու, մէկը փարիսեցի ու միւսը մաքսաւոր։ 11 – Փարիսեցին կայներ էր, ու առանձին այսպէս աղօթք կ'բնէր. Ով Աստուած, շնորհակալ եմ քեզմէ, որ ուրիշ մարդոց պէս չեմ, յափշտակող, անիրաւ, շնացող, և կամ այս մաքսաւորին պէս. 12 – Հապա շաբաթը երկու անգամ ծոմ կը պահեմ, ու բոլոր ստացուածքիս տասանորդը կու տամ։ 13 – Ե մաքսաւորը հեռուն կայներ էր, ու չէր ուզեր աչքն ալ երկինք վերցնել, հապա իր կուրծքը ձեռելով կ'ըսէր, Աստուած, ողորմէ ինծի մեղաւորիս։ 14 – Ձեզի կ'ըսեմ թէ ասիկա այն միւսէն աւելի արդարացած իր տունը իջաւ. վասն զի ով որ իր անձը կը բարձրացնէ՝ պիտի խոնարհի, և ով որ իր անձը կը խոնարհեցնէ՝ պիտի բարձրանայ։

15 – Մանր տղաք ալ բերին իրեն, որպէս զի անոնց դպչի. ու աշակերտները տեսնելով կը յանդիմանէին զանոնք։ 16 – Բայց Յիսուս զանոնք իրեն կանչելով ըսաւ, Թող տուէք այդ մանր տղոցը որ ինծի գան, և մի արգիլէք ատոնք, վասն զի Աստուծոյ թագաւորութիւնը այդպիսիներուն է։ 17 – Ձշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Ով որ Աստուծոյ թագաւորութիւնը պզտիկ տղու մը պէս չընդունի, բնաւ պիտի չմտնէ անոր մէջ։

18 – Ե իշխան մը հարցուց անոր ու ըսաւ, Բարի վարդապետ, ի՞նչ գործեմ որպէս զի յաւիտենական կեանքը ժառանգեմ։ 19 – Ե Յիսուս ըսաւ անոր, Ինչո՞ւ զիս բարի կ'անուանես. մէկէն զատ բարի չկայ, որ Աստուած։ 20 – Պատուիրանքները գիտես. Շնութիւն մի ընար, Սպանութիւն մի ընար, Գողութիւն մի ընար, Սուտ վկայութիւն մի ընար, Քու հայրդ ու մայրդ պատուէ։ 21 – Ան ալ ըսաւ, Ատոնք ամէնը մանկութենէս ի վեր պահեր եմ։ 22 – Զայս լսելով Յիսուս ըսաւ անոր, Դեռ մէն ալ պակաս է քեզի. քու բոլոր ունեցածդ ծախէ և աղքատներուն բաշխէ, ու երկինքը գանձ պիտի ունենաս, և եկուր իմ հետեւէ։ 23 – Անիկա երբ այս բանը լսեց, տրտմեցաւ, վասն զի շատ հարուստ էր։ 24 – Ե Յիսուս երբ զանիկա տրտմած տեսաւ, ըսաւ, Ո՛րչափ դժուար է անոնց որ հարստութիւն ունին, Աստուծոյ թագաւորութիւնը մտնել։ 25 – Դռանդի դիւրին է որ ուղտը ասեղին ծակէն անցնի, քան թէ հարուստ Աստուծոյ թագաւորութիւնը մտնէ։ 26 – Ե անոնք որ լսեցին, կ'ըսէին, Ա՛ով կրնայ փրկուիլ։ 27 – Ե ինք ըսաւ, Մարդոց կողմանէ անկարելի եղած բաները Աստուծոյ կողմանէ կարելի են։ 28 – Ու Պետրոս ըսաւ, Ահա մենք ամէն բան թողուցինք և քու հետեւեցանք։ 29 – Ու անիկա ըսաւ անոնց, Ձշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի թէ Մարդ մը չկայ որ թողուց տուն, կամ ծնողք, կամ եղբայրներ, կամ կին, կամ որդիներ Աստուծոյ թագաւորութիւնը համար, 30 – Որ պիտի չառնէ բազմապատիկ այս աւուրին մէջ, և գալու աշխարհին մէջ յաւիտենական կեանքը։

31 – Ե առաւելիկը իր քով առնելով ըսաւ անոնց, Ահա մենք Երուսաղէմ կ'երթանք, և մարգարէներուն ձեռքով Որդւոյ մարդոյ համար բոլոր գրուածները պիտի կատարուին։ 32 – Վասն զի հեթանոսներուն պիտի մատնուի, ու ծաղր պիտի ըլլայ և պիտի նախատուի, ու պիտի թքնեն անոր, 33 – Ե պիտի ծեծեն ու սպանեն զանիկա, ու երրորդ օրը յարութիւն պիտի առնէ։ 34 – Բայց անոնք այս բաներէն մէկին ալ չհասկցան. ու այս խօսքը անոնցմէ ծածկուած էր, և բուած բաները չէին իմանար։

35 – Ու եղաւ որ երբ ինք Երիքովի կը մօտենար, կոյր մը ճամբուն քով նստած էր մուրալու։ 36 – Երբ լսեց բազմութեանը անցնիլը, հարցուց թէ ի՞նչ է այն։ 37 – Ե իրեն ըսին թէ Յիսուս Նազովրեցի կ'անցնի։ 38 – Ատոր աղաղակց ու ըսաւ, Յիսուս, Որդի Դաւթի, ողորմէ ինծի։ 39 – Ե անոնք որ առջեւէն կ'երթային, կը յանդիմանէին զանիկա, որպէս զի լռէ. բայց անիկա աւելի կ'աղաղակէր, Որդի Դաւթի, ողորմէ ինծի։ 40 – Ե Յիսուս կանգ առնելով հրամայեց բերուիլ զանիկա իրեն քերին, ու երբ անիկա մօտեցաւ, հարցուց անոր ու ըսաւ, 41 – Ի՞նչ կ'ուզես որ քեզի ընեմ. անիկա ալ ըսաւ, Տէր, որ աչքերս բացուին։ 42 – Ե Յիսուս ըսաւ անոր, Թող բացուին. քու հաւատքդ քեզ բժշկեց։ 43 – Ե իսկոյն անոր աչքերը բացուեցան, ու անոր հետեւէն կ'երթար, և փառք կու տար Աստուծոյ. բոլոր ժողովուրդն ալ տեսնելով զԱստուած կը գովաբանէին։

Գլ. ԺԹ

Ե մտնելով Երիքովի մէջէն կ'անցնէր։ 2 – Ե ահա մարդ մը կար, ան.նուն Զաքէոս ըսուած, որ մաքսապետ էր ու ինք հարուստ էր։ 3 – Ե կ'ուզէր տեսնել թէ ո՛վ է Յիսուս, ու բազմութենէն չէր կրնար, վասն զի հասակով կարճ էր։ 4 – Ե առաջ վազեց ու ժանտաթզենիի մը վրայ ելաւ, որպէս զի զանիկա տեսնէ, վասն զի անկէ պիտի անցնէր։ 5 – Ու երբ Յիսուս այն տեղը եկաւ, վեր նայելով զանիկա տեսաւ, ու ըսաւ անոր, Զաքէոս, շուտ բրէ, տակէ վար իջիր, վասն զի պէտք է ինծի այսօր քու տունդ կենալ։ 6 – Ե արագարագով

վոր իջաւ, և ուրախութեամբ ընդունեց զանիկա։ 7 – Երբ տէրն ալ տեսաւ, կը տրտնջէին ու կ'ըսէին թէ Մեղաւոր մարդու քով մտաւ իջևանութիւն ընելու։ 8 – Եւ Զաքէոս կայնեցաւ ու ըսաւ Տէրոջը, Տէր, ահա իմ ունեցածիս կէսը աղքատներուն կու տամ, ու եթէ զրպարտութեամբ մէկուն զրկանք բրած եմ, չորեքպատիկ կը հատուցանեմ անոր։ 9 – Եւ Յիսուս ըսաւ անոր, Այսօր այս տանը փրկութիւն եղաւ, քանզի ասիկա ալ Աբրահամի որդի է։ 10 – Վասն զի Որդին մարդոյ եկաւ որպէս զի կորսուածը փնտռէ ու փրկէ։

11 – Ու երբ անոնք այս բաները կը լսէին, առակ մըն ալ բսաւ իր Երուսաղէմ մօտենալուն համար, և անոնց այնպէս կարծելուն համար թէ շուտ մը Աստուծոյ թագաւորութիւնը պիտի յայտնուի։ 12 – Ուստի բսաւ, Ազնուական մարդ մը հեռու երկիրը գնաց՝ իրեն թագաւորութիւն առնելու և դառնալու։ 13 – Եւ իր տասը ծառաները կանչելով՝ տասը մնաս տուաւ անոնց, ու բսաւ անոնց, Բանեցուցէք մինչեւ ես գամ։ 14 – Եւ անոր քաղաքացիները զանիկա կ'ատէին, ու դեսպաններ զրկեցին անոր ետևէն, բսելով թէ Զենք ուզեր որ ասիկա մեր վրայ թագաւորութիւն քնէ։ 15 – Ու եղաւ որ երբ անիկա թագաւորութիւնը առնելով ետ դարձաւ, իրեն կանչել տուաւ այն ծառաները որոնց առակը տուեր էր, որպէս զի գիտնայ թէ ո՛վ ինչ շահ բրած է։ 16 – Եւ առաջինը եկաւ ու բսաւ, Տէր, քու մնագ տասը մնաս շահ բրաւ։ 17 – Եւ բսաւ անոր, Ապրիս, բարի ծառայ, որովհետև քիչ բանին մէջ հաւատարիմ եղար, տասը քաղաքի վրայ իշխանութիւն ունեցիր։ 18 – Ու երկրորդը եկաւ ու բսաւ, Տէր, քու մնագ հինգ մնաս շահ բրաւ։ 19 – Եւ բսաւ անոր, Դուն ալ հինգ քաղաքի վրայ եղիր։ 20 – Եւ ուրիշ մը եկաւ ու բսաւ, Տէր, ահա քու մնագդ՝ զոր թաշկինակի մէջ ծրաբած կը պահէի. 21 – Քանզի կը վախնայի քեզմէ, վասն զի դուն խիստ մարդ մըն ես, չգրած բանդ կը վերցընես ու չսերմանածդ կը հնձես։ 22 – Եւ անիկա բսաւ անոր, Քու բերնէդ քեզ պիտի դատեմ, ով չար ծառայ. գիտէիր որ ես խիստ մարդ մըն եմ, չգրած բանս կը վերցնեմ ու չսերմանածս կը հնձեմ։ 23 – Եւ ինչո՞ւ համար իմ ոսկին ակնառուներուն չտուիր, որպէս զի ես եկած ատենս շահովը առնէի զանիկա։ 24 – Եւ հոն կայնողներուն բսաւ, Առէք անկէ մնասը ու տուէք անոր որ տասը մնաս ունի. 25 – (Եւ բսին իրեն, Տէր, անիկա տասը մնաս ունի.) 26 – Քանզի կ'ըսեմ ձեզի, թէ ամէն ունեցողին պիտի տրուի, և չունեցողին ունեցածն ալ անկէ պիտի առնուի։ 27 – Բայց այն իմ թշնամիներս, որոնք չէին ուզեր որ իրենց վրայ թագաւոր ըլլամ, հոս բերէք ու իմ առջեւս սպաննեցէք։ 28 – Եւ այս բաները բսասէն ետեւ՝ յառաջ գնաց Երուսաղէմ ելլելու։

29 – Ու եղաւ որ երբ Բեթփագէի ու Բեթանիայի մօտեցաւ՝ դէպ ի այն լեռը որ Զիթենեաց լեռ կ'բսուի, իր աշակերտներէն երկուքը զրկեց, 30 – Եւ բսաւ, Գացէք ձեր դիմացի գեղը, և անոր մէջ մտնելնուդ պէս պիտի գտնէք կապուած ամանակ մը, որուն վրայ բնաւ մարդ մը նստած չէ. արձակեցէք զանիկա ու բերէք։ 31 – Եւ եթէ մէկը ձեզի հարցնէ թէ Ինչո՞ւ կ'արձակէք, այսպէս բսէք անոր, թէ Տէրոջը պէտք է։ 32 – Երբ դացին առնէք որ զրկուեցան, ինչպէս իրենց զրուցեր էր՝ գտան։ 33 – Ու երբ ամանակը կ'արձակէին, անոր տէրերը բսին անոնց, Ինչո՞ւ կ'արձակէք այդ ամանակը։ 34 – Անոնք ալ բսին, Տէրոջը պէտք է։ 35 – Եւ զանիկա Յիսուսի բերին ու իրենց հանդերձները ամանակին վրայ ձգելով՝ Յիսուսը հեծցուցին։ 36 – Ու երբ կ'երթար, իրենց հանդերձները ճամբուն վրայ կը փռէին։ 37 – Ու երբ ա՛լ մօտեցաւ, և Զիթենեաց լեռանը զառիվայրէն կ'իջնէր, աշակերտներուն բոլոր բազմութիւնը ակառ ուրախութեամբ զԱստուած օրհնել բարձր ձայնով՝ այն բոլոր հրաշքներուն համար զորոնք տեսեր էին. 38 – Ու կ'բսէին, Օրհնեալ է այդ թագաւորը որ Տէրոջը անունովը կու գայ. երկինքի մէջ խաղաղութիւն, ու փառք բարձրութեան մէջ։ 39 – Եւ բազմութեանը մէջէն փարիսեցիներէն մէկ քանիները բսին անոր, Վարդապետ, այդ քու աշակերտներդ յանդիմանէ։ 40 – Եւ անիկա պատասխան տուաւ ու բսաւ անոնց, Զեզի կ'ըսեմ, եթէասոնք լուռ կենան, քարերը պիտի աղաղակեն։

41 – Ու երբ մօտեցաւ, քաղաքը տեսնելով՝ լացաւ անոր վրայ և բսաւ, 42 – Գանէ այս քու օրուանդ մէջ գիտնայիր քու խաղաղութիւնդ. բայց հիմա ծածկուեցաւ քու աչքերէդ։ 43 – Վասն զի օրեր պիտի գան քու վրադ՝ որ թշնամիներդ քու բոլորտիքդ պատնէշ պիտի շինեն, ու քեզ պիտի պաշարեն, և ամէն կողմէ քեզ նեղը պիտի ձգեն. 44 – Եւ հիմնայատակ պիտի բնեն քեզ ու քու մէջդ եղած զաւակներդ, և քար մը քարի վրայ ամենեւին պիտի չթողուն քու մէջդ, անոր համար որ չճանչցար քու այցելութեանդ ժամանակը։

45 – Եւ տաճարը մտնելով՝ սկսաւ դուրս հանել անոր մէջ ծախողները և գնողները։ 46 – Եւ բսաւ անոնց, Գրուած է թէ Իմ տունս աղօթքի տուն է. բայց դուք ասիկա աւազակներու որջ ըրիք։

47 – Եւ ամէն օր տաճարին մէջ կը սորվեցնէր. բայց քահանայապետները ու գպիրները և ժողովուրդին դլխաւորները կը փնտռէին թէ ի՛նչպէս կորսընցնեն զանիկա։ 48 – Ու բան մը չէին կրնար գտնել թէ ինչ ընեն, վասն զի բոլոր ժողովուրդը անոր կապուեր էին մտիկ ընելու։

ԳԼ. Ի

Ու եղաւ որ այն օրերէն մէկը, երբ տաճարին մէջ ժողովուրդին կը սորվեցնէր և աւետարանը կը քարոզէր, քահանայապետները ու գպիրները ծերերուն հետ մէկտեղ վրայ հասան, 2 – Եւ անոր հետ խօսեցան՝ բսելով, Զրուցէ մեզի, ի՛նչ իշխանութիւնով կ'ընես այդ բաները, կամ ո՞վ է այդ իշխանութիւնը քեզի տուողը։ 3 – Պատասխան տուաւ ու բսաւ անոնց, Ես ալ ձեզի բան մը հարցնեմ, և ըսէք ինծի. 4 – Յովհաննէսի մկրտութիւնը երկինքէ՞ն էր թէ մարդոցմէ։ 5 – Եւ անոնք իրենց մէջ խորհեցան ու բսին, 6 – Եթէ բսինք՝ Երկինքէն, պիտի ըսէ, Հապա ինչո՞ւ չհաւատացիք անոր. իսկ եթէ բսինք՝ Մարդոցմէ, բոլոր ժողովուրդը մեզ պիտի քարկոծեն, վասն զի հաստատ համոզուած են թէ Յովհաննէս մարգարէ էր։ 7 – Եւ պատասխան տուին թէ չեն գիտեր ուրկէ՛ էր։ 8 – Եւ Յիսուս բսաւ անոնց, Ես ալ ձեզի չեմ բսեր թէ ինչ իշխանութիւնով կ'ընեմ այս բաները։

9 – Սկսաւ այս առակը զրուցել ժողովուրդին. Մարդ մը այգի անկաց և զանիկա մշակներու յանձնեց, ու ինք օտար երկիր երթալով՝ շատ ժամանակ մնաց։ 10 – Եւ ատենին ծառայ մը զրկեց մշակներուն, որպէս զի այգիին պտուղէն անոր տան. իսկ մշակները ծեծեցին զանիկա ու պարապ ճամբեցին։ 11 – Եւ ուրիշ ծառայ մըն ալ զրկեց. իսկ անոնք զանիկա ալ ծեծեցին, անարգեցին ու պարապ ճամբեցին։ 12 – Ու երրորդ մըն ալ զրկեց. իսկ անոնք զանիկա ալ վիրաւորեցին ու դուրս հանեցին։ 13 – Այն ատեն այգիին տէրը բսաւ, Ի՞նչ ընեմ, իմ սիրելի որդիս զրկեմ, թերեւս զանիկա տեսնելով ամչնան. 14 – Բայց մշակները երբ տեսան զանիկա, իրարու հետ խորհուրդ բրին՝ բսելով, Ասիկա է ժառանգը, եկէք զանիկա սպաննենք, որպէս զի ժառանգութիւնը մերը ըլլայ։ 15 – Եւ զանիկա այգիէն դուրս հանեցին ու սպաննեցին. ուստի այգիին տէրը ի՞նչ պիտի ընէ անոնց. 16 – Պիտի գայ ու կորսընցնէ այն մշակները, և այգին ուրիշներու պիտի տայ։ Երբ լսեցին, բսին, Քա՛ւ լիցի։ 17 – Եւ ինք անոնց նայելով՝ բսաւ, Հապա ի՞նչ է այս գրուածը, թէ Ան քարը զոր շինողները մերժեցին, անիկա անկիւնին գլուխը եղաւ։ 18 – Ամէն ով որ այն քարին վրայ իյնայ, պիտի կտորտի, և որու վրայ որ իյնայ, պիտի փոշէ զանիկա։ 19 – Եւ քահանայապետները ու գպիրները կը փնտռէին թէ ի՛նչպէս նոյն ժամուն ձեռք զարնեն անոր, բայց ժողովուրդէն վախցան. քանզի իմացան որ այն առակը իրենց համար բսաւ։

20 – Ու խոչը յարմար ատենի սպասելով, զրկեցին քանի մը խարերայ մարդիկ, որոնք կեղծաւորութեամբ ինքզինքնին արդար կը ձեւացնէին, որպէս զի զանիկա խօսքով բռնեն՝ տէրութեան և կառավարին իշխանութեանը զանիկա մատնելու։ 21 – Ու անոր հարցուցին՝ բսելով, Վարդապետ, գիտենք որ ուղիղ կ'բսես ու կ'ուսուցանես, և երեսառութիւն չընես, հապա ճշմարտութեամբ կ'ուսուցանես ճանապարհը։ 22 – Արդեօք մեզի հարկ է կայսրին հարկ տալ, թէ չէ։ 23 – Բայց անոնց նենգութիւնը տեսնելով՝ ըսաւ անոնց, 24 – Ինծի դահեկան մը ցուցուցէք. ո՞ւր կերպարանք և ո՞ւր գրութիւն ունի։ Անոնք ալ ըսին, Կայսրին։ 25 – Ան ալ ըսաւ անոնց, Ուրեմն տուէք կայսրին կայսրինը, և Աստուծոյ Աստուծոյ։ 26 – Ու չկրցան անոր խօսքին մէջ բռնել ժողովուրդին առջեւ, և անոր պատասխանին զարմանալով՝ լռեցին։

27 – Եւ Սադուկեցիներէն մարդիկ որ կ'ուրանան թէ յարութիւն կայ, մօտեցան և հարցուցին զինքը, 28 – Բսելով, Վարդապետ, Մովսէս մեզի գրեց թէ Եթէ եղբայր մը կնոջ հետ ամուսնանալէ ետեւ մեռնի, և զաւակ չթողու, թող իր եղբայրը կնոջը առնէ և իր եղբօրը սերունդ յառաջացնէ։ 29 – Եղան ուրեմն եօթը եղբարք. և առաջինը կին առնելով՝ մեռաւ զաւակ չթողլով։ 30 – Եւ երկրորդը կնոջը առաւ և ան ալ մեռաւ զաւակ չթողլով։ 31 – Եւ երրորդը զայն առաւ, և նոյնպէս եօթն ալ զաւակ չթողլով մեռան։ 32 – Ետքը կինն ալ մեռաւ։ 33 – Ուրեմն յարութեան ատենը անոնցմէ որո՞ւ պիտի ըլլայ կինը, վասն զի եօթն ալ զայն կին ունեցան։ 34 – Յիսուս ըսաւ անոնց, Այս աշխարհի որդիները կ'առնուին և կու տրուին, 35 – Բայց անոնք որ արժանի եղան այն աշխարհին և մեռելներէն յարութեան, ո՛չ կ'առնուին և ո՛չ կու տրուին, 36 – Ու ա՛լ չեն կրնար մեռնիլ, վասն զի հրեշտակներու պէս են, և յարութեան որդիներ ըլլալով՝ Աստուծոյ որդիներ են։ 37 – Ու որ մեռելները յարութիւն կ'ունենան, Մովսէս ալ կացնի մատնանիշ ըրաւ, երբ Տէրը Աբրահամի Աստուած և Իսահակի Աստուած և Յակոբի Աստուած կ'անուանէ։ 38 – Ան ալ մեռելներուն Աստուած չէ, հապա կենդանիներուն Աստուած. վասն զի անոր համար բոլորը կենդանի են։ 39 – Ու դպիրներէն ոմանք պատասխանելով՝ ըսին, Վարդապետ, լաւ ըսիր։ 40 – Ու ա՛լ ոչ ոք համարձակեցաւ ոչինչ հարցնել անկէ։

41 – Ան ալ ըսաւ անոնց, Ինչպէ՞ս կ'ըսեն թէ Քրիստոս Դաւթի որդի է։ 42 – Մինչդեռ Դաւիթ ինքը Սաղմոսաց գրքին մէջ կ'ըսէ, Տէրը ըսաւ իմ Տէրոջս, Նստէ՛ աջ կողմս, 43 – Մինչեւ որ թշնամիներդ քու ոտքիդ տակ դնեմ։ 44 – Դաւիթ ուրեմն Տէր կ'անուանէ զայն, ինչպէ՞ս ուրեմն անոր որդին է։ 45 – Եւ ամբոխին բոլորին ականջալուր ըլլալով՝ ըսաւ իր աշակերտներուն, 46 – Զգուշացէք դպիրներէն որ կ'ուզեն երկայն պատմուճաններով պտտիլ, և շուկաներու մէջ ողջոյնները, ժողովարանին գլխաւոր աթոռները և հարսանեաց գլխաւոր տեղերը կը սիրեն, 47 – Որ այրերու տուները կ'ուտեն և պատրուակաւ երկայն աղօթք կ'ընեն. անոնք աւելի խիստ դատապարտութիւն պիտի կրեն։

պետ, գիտենք որ չիտակ կը խօսիս ու կը սորվեցնես, և աչառութիւն չես ըներ, հապա ճշմարտութեամբ Աստուծոյ ճամբան կը սորվեցնես։ 22 – Մեզի արժա՞ն է Կայսրին տուրք տալ թէ ոչ։ 23 – Եւ անոնց խորամանկութիւնը գտնելով՝ բսաւ անոնց, Ինչո՞ւ զիս կը փորձէք։ 24 – Ցուցուցէք ինծի դահեկան մը։ Որո՞ւն պատկերը ու գիրը ունի վրան։ Պատասխան տուին ու բսին, Կայսրինը։ 25 – Եւ ինք բսաւ անոնց, Ուրեմն զոյն որ Կայսրինն է՝ Կայսրին տուէք, և զոյն որ Աստուծոյն է՝ Աստուծոյ տուէք։ 26 – Եւ չկրցան զանիկա խօսքով մը բռնել ժողովուրդին առջեւ, ու զարմանալով անոր պատասխանին վրայ՝ լռեցան։

27 – Եւ սադուկեցիներէն ոմանք եկան, (որոնք հակառակութիւն կ'ընեն թէ յարութիւն չկայ,) և անոր հարցուցին՝ 28 – Ըսելով, Վարդապետ, Մովսէս մեզի գրեց, Եթէ մէկուն եղբայրը կին ունենալով մեռնելու բլլայ, ու մեռած ատենը զաւակ չունենայ, անոր եղբայրը առնէ այն կինը և իր եղբօրը զաւակ հանէ։ 29 – Արդ եօթը եղբայրներ կային. ու առաջինը կին մը առնելով՝ զաւակ չունեցած մեռաւ։ 30 – Երկրորդն ալ առաւ այն կինը և ինք ալ մեռաւ առանց զաւակի։ 31 – Երրորդն ալ առաւ զանիկա. նմանապէս եօթն ալ, ու զաւակ չձգեցին ու մեռան։ 32 – Ամէնէն ետքը կինն ալ մեռաւ։ 33 – Ուրեմն յարութեան ատենը անոնցմէ որո՞ւն կինը պիտի բլլայ, վասն զի եօթն ալ զանիկա կին ունեցան։ 34 – Եւ Յիսուս պատասխան տալով անոնց՝ բսաւ, Այս աշխարհին որդիները կին կ'առնեն ու երկան կը տրուին։ 35 – Բայց անոնք որ արժանի պիտի բլլան այն աշխարհին հասնելու ու մեռելներէն յարութիւն առնելուն, ոչ կին կ'առնեն և ոչ երկան կը տրուին. 36 – Որովհետեւ ա՛լ չեն կրնար մեռնել. քանզի հրեշտակներուն հաւասար են, ու Աստուծոյ որդիներ են, վասն զի յարութեան որդիներ են։ 37 – Բայց մեռելներուն յարութիւն առնելը Մովսէս ալ իմացուց մորենիին պատմութեանը մէջ, երբ կը կոչէ Տէրը՝ Աբրահամի Աստուածը, ու Իսահակի Աստուածը, և Յակոբի Աստուածը։ 38 – Ու Աստուած մեռելներուն Աստուածը չէ, հապա կենդանիներուն, վասն զի ամէնը անոր կենդանի են։ 39 – Եւ դպիրներէն մէկ քանին պատասխան տուին ու բսին, Վարդապետ, ազէկ բսիր։ 40 – Ու ա՛լ մէկը համարձակութիւն չէր ըներ անոր բան մը հարցնելու։

41 – Եւ բսաւ անոնց, Ի՞նչպէս կ'ըսեն թէ Քրիստոս Դաւիթի որդին է. 42 – Եւ ինք Դաւիթ Սաղմոսներուն գիրքին մէջ կ'ըսէ, Տէրը իմ Տէրոջս բսաւ, Նստէ իմ աջ կողմս, 43 – Մինչեւ քու թշնամիներդ ոտքերուդ պատուանդան ընեմ։ 44 – Ուրեմն Դաւիթ որ զանիկա Տէր կը կոչէ, ի՞նչպէս անիկա անոր որդին կ'ըլլայ։

45 – Եւ բոլոր ժողովուրդին առջեւ բսաւ իր աշակերտներուն, 46 – Զգուշացէք դպիրներէն, որոնք կ'ուզեն փառաւոր հանդերձներով պտրտիլ, և շուկաներուն մէջ բարեւներ կը սիրեն. ու ժողովարաններուն մէջ առաջին աթոռները, և ընթրիքներու մէջ առաջին բազմոցները. 47 – Որոնք որբևարիներուն տուները կ'ուտեն, ու հոդուց երեւնալու համար աղօթքը կ'երկնցնեն. ասոնք աւելի դատապարտութիւն պիտի ընդունին։

ԳԼ. ԻԱ.

Ու նայելով՝ տեսաւ հարուստները որոնք իրենց ընծաները գանձանակը կը ձգէին։ 2 – Տնանկ որբեւարի մըն ալ տեսաւ, որ հոն երկու լումայ ձգեց։ 3 – Ու բսաւ, Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի որ այս աղքատ որբեւարին ամէնէն աւելի ձգեց. 4 – Վասն զի ամէն անոնք իրենց աւելցածէն Աստուծոյ ընծաներուն մէջ ձգեցին, բայց ասիկա իր չքաւորութենէն բոլոր իր ունեցած ապրուստը ձգեց։

5 – Ու երբ մէկ քանիները տաճարին համար կ'ըսէին թէ Գեղեցիկ քարերով ու նուէրներով զարդարուած է, բսաւ, 6 – Այդ բաները զոր կը տեսնէք, օրեր պիտի գան որ այն ատեն քար մը քարի վրայ պիտի չմնայ որ չքակուի։ 7 – Հարցուցին իրեն ու բսին, Վարդապետ, ե՞րբ պիտի բլլան այդ բաները, և ի՞նչ է նշանը՝ երբ այդ բաները պիտի բլլան։ 8 – Ան ալ բսաւ, Զգույշ կեցէք, չխաբուիք, վասն զի շատերը պիտի գան իմ անունովս ու բսեն թէ Ես եմ Քրիստոսը, ու ժամանակը մօտեցած է. ուրեմն անոնց ետեւէն չերթաք։ 9 – Բայց երբ լսէք պատերազմներ և խռովութիւններ, մի վախնաք, վասն զի պէտք է առաջ այս բաները բլլան, բայց վախճանը իսկոյն չէ։ 10 – Ապա ատոնց բսաւ անոնց, Ազգ ազգի վրայ պիտի ելլէ, ու թագաւորութիւն՝ թագաւորութեան վրայ. 11 – Եւ տեղ տեղ մեծ երկրաշարժութիւններ պիտի բլլան, ու սովեր և մահատարած ժանտիներ, նաեւ երկինքէն սոսկալի բաներ և մեծ նշաններ պիտի բլլան։ 12 – Բայց այս ամէն բաներէն առաջ իրենց ձեռքերը ձեզի պիտի դնեն ու հալածեն, և ժողովարաններու ու բանտերու պիտի մատնեն. և իմ անուանս համար թագաւորներու ու կառավարներու առջեւ պիտի տարուիք։ 13 – Եւ ասիկա վերջը ձեզի վկայութիւն մը պիտի բլլայ։ 14 – Ուստի ձեր սրտին մէջ դրէք՝ որ առաջուընէ չմտածէք պատասխան տալու վրայով։ 15 – Վասն զի ես ձեզի բերան ու իմաստութիւն պիտի տամ՝, որ պիտի չկրնան դէմ խօսիլ կամ դէմ կենալ ձեր ամէն հակառակորդները։ 16 – Եւ պիտի մատնուիք ծնողքներէ ու եղբայրներէ և ազգականներէ ու բարեկամներէ, ու ձեզմէ պիտի սպաննեն. 17 – Եւ իմ անուանս համար ամէնուն ատելի պիտի բլլաք. 18 – Բայց մազ մը ձեր գլխէն պիտի չկորսուի։ 19 – Ձեր համբերութիւնովը հոգիներդ պիտի ստանաք։

20 – Ու երբ տեսնէք Երուսաղէմը շուրջ կողմէն զօրքերով պատած, այն ատեն գիտցէք որ անոր աւերումը մօտ է։ 21 – Այն ատեն Հրէաստանի մէջ եղողները լեռները թող փախչին, ու անոր մէջ եղողները թող հեռանան, և անոնք որ ագարակներն են՝ թող չմտնեն անոր մէջ։ 22 – Վասն զի այն օրերը վրէժխնդրութեան օրեր են, որպէս զի բոլոր գրուածները կատարուին։ 23 – Բայց վա՛յ այն օրերը յղի եղողներուն ու ծիծ տուողներուն, վասն զի մեծ նեղութիւն պիտի բլլայ երկրին վրայ. ու բարկութիւն պէտք է այս ժողովուրդին վրայ. 24 – Եւ սուրի բերնով պիտի լինան, ու բոլոր ազգերուն մէջ գերի պիտի տարուին. ու Երուսաղէմ ազգերուն ոտից կոխան պիտի բլլայ, մինչեւ ազգերուն ժամանակները լմնան։ 25 – Ու արեգակին և լուսնին ու աստղերուն վրայ նշաններ պիտի բլլան, ու երկրի վրայ ազգերը տագնապութեամբ պիտի սպառնան, և ծովը ու ալիքները պիտի գոռան. 26 – Մարդոց սիրտերը պիտի նուաղին էդէնց վախէն և աշխարհի վրայ գալու բաներուն սպասէլէն, վասն զի երկինքի զօրութիւնները պիտի շարժին։ 27 – Եւ այն ատեն պիտի տեսնեն Որդին մարդոյ ամպի մէջ եկած զօրութիւնով ու մեծ փառքով։ 28 – Ու երբ այս բաները սկսին բլլալ, եւլէք ու գլուխնիդ բարձրացուցէք, վասն զի ձեր փրկութիւնը մօտ է։

29 – Եւ առակ մը բսաւ անոնց, Տեսէք թզենին ու ամէն ծառերը. 30 – Երբ կը բողբոջին, տեսնելով՝ դուք ձեզմէ կ'իմանաք թէ ալ ամառը մօտ է։ 31 – Նոյնպէս դուք երբ այս բաները եղած տեսնէք, գիտցէք որ Աստուծոյ թագաւորութիւնը մօտ է։ 32 – Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ այս ազգը պիտի չանցնի, մինչեւ այս ամէն բաները բլլան։ 33 – Երկինք ու երկիր պիտի անցնին, բայց իմ խօսքերս բնաւ պիտի չանցնին։ 34 – Իսկ դուք զգուշացէք ձեր անձերուն. չբլլայ որ սիրտերնիդ կերուխումով ու գինովութիւնով և աշխարհային զբաղմունքներով ծանրանայ, ու յանկարծակի այն օրը ձեր վրայ հասնի. 35 – Վասն զի բոլոր երկրին երեսը բնակողներուն ամէնուն վրայ որոգայթի մը պէս պիտի հասնի։ 36 – Ուստի արթուն կեցէք, ու ամէն ատեն աղօթք ըրէք, որ արժանի բլլաք այն բոլոր բլլալու բաներէն ազատուելու և Որդւոյ մարդոյ առջեւ կայնելու։

37 – Ու ցորեկները տաճարին մէջ կը սորվեցնէր. և գիշերները կ'ելլէր Ձիթենեաց լեռաց լեռը կը կենար։ 38 – Եւ բոլոր ժողովուրդը առաւօտանց կանուխ իրեն կ'երթային տաճարը՝ իր խօսքը լսելու։

ԳԼ. ԻԲ

Բաղարջակերաց տօնը մօտեցաւ որ Զատիկ կ'ըսուէր. 2 – Եւ քահանայապետները ու դպիրները կը փնտռէին թէ ինչպէս սպաննեն զանիկա, քանզի ժողովուրդէն կը վախնային։

3 – Եւ Աստուծոյ՝ Խակարիոմացի մականունեալ Յուդային ներքոյ մնաս, որ աստուերկու քրին համրանքէն էր։ 4 – Եւ գնաց քահանայապետներուն ու իշխաններուն հետ խօսք բրաւ թէ ի՛նչպէս զանիկա մնանէ անոնց։ 5- Անոնք ալ ուրախացան և խոստացան անոր տալ տալ։ 6 – Ու ինք վրան առաւ, և պատեհութիւն մը կը փնտռէր որպէս զի զանիկա մնանէ անոնց առանց բազմութեանը ժողովուրդին։

7 – Եւ բազարջակերաց օրը եկաւ, որուն մէջ պէտք էր զատիկը մորթել։ 8 – Ու զրկեց Պետրոսը և Յովհաննէսը ու բսաւ, Գացէք պատրաստեցէք մեզի զատիկը որպէս զի ուտենք։ 9 – Անոնք ալ բսին անոր, Ո՞ւր կ'ուզես որ պատրաստենք։ 10 – Եւ բսաւ անոնց, Ահա երբ քաղաքը մտնէք, ձեզի մարդ մը պիտի պատահի որ սափէ վոյ ջուրի տափոր մը կը տանի. անոր հետևէն գացէք այն տունը ուր ինք կը մտնէ. 11 – Եւ այն տանը տէրոջ բսէք, Վարդապետը կ'ըսէ քեզի, Ո՞ւր է օթեւանը ուր աշակերտներուս հետ մկկեմ զատիկը ուտեմ։ 12 – Ան ալ ձեզի յարդարուած մեծ վերնատուն մը պիտի ցուցնէ, հոն պատրաստեցէք։ 13- Եւ գացին գտան ինչպէս իրենց բսաւ, ու զատիկը պատրաստեցին։

14 – Ու երբ ժամը հասաւ, սեղան նստաւ և աստուերկու առաքեալները իրեն հետ։ 15 – Ու բսաւ անոնց, Փափաքելով փափաքեցայ որ այս զատիկը ձեզի հետ ուտեմ իմ չարչարուելէս առաջ։ 16 – Քանզի կ'ըսեմ ձեզի որ ալ բնաւ ասկէ պիտի չուտեմ՝ մինչև Աստուծոյ թագաւորութեանը մէջ կատարուի։ 17 – Եւ գաւաթը առաւ, գոհացաւ ու բսաւ, Առէք ասիկա ու բաժնեցէք ձեր մէջ. 18 – Վասն զի ձեզի կ'ըսեմ որ բնաւ որթին բերքէն պիտի չխմեմ՝ մինչև Աստուծոյ թագաւորութիւնը գայ։

19 – Եւ հաց առաւ, գոհացաւ, կտրեց և տուաւ անոնց ու բսաւ, Ա՛յս է իմ մարմինս, որ ձեզի համար տրուած է. ասիկա բրէք զիս յիշելու համար։ 20 – Նոյնպէս ալ գաւաթը ա՛ռ՛ ընթրիքէն ետև ու բսաւ, Ա՛յս գաւաթը նոր ուխտ է իմ արիւնովս, որ ձեզի համար կը թափուի։

21 – Բայց ահա զիս մատնողին ձեռքը ինձի հետ այս սեղանն է։ 22 – Եւ իրաւի Որդին մարդոյ կ'երթայ՝ ինչպէս սահմանուած է, բայց վա՛յ այն մարդուն՝ որուն ձեռքով անիկա կը մատնուի։ 23 – Եւ անոնք սկսան իրենց մէջ հարցուփորձ ընել՝ թէ իրենցմէ ո՛վ է որ այն բանը պիտի ընէ։

24 – Վէճ մըն ալ եղաւ անոնց մէջ՝ թէ իրենցմէ ո՛վ մեծ պիտի սեպուի։ 25 – Եւ անոնք բսաւ անոնց, Ազգաց թագաւորները անոնց կը տիրեն, և անոնք որ կ'իշխեն անոնց՝ բարերար կը կոչուին։ 26 – Բայց դուք այնպէս պիտի չըլլաք, հապա ան որ ձեր մէջ մեծ է, պզտիկին պէս թող ըլլայ, և առաջնորդը սպասաւորին պէս։ 27 – Քանզի ո՞վ է մեծը, սեղան նստո՞ղը թէ սպասաւորը. չէ՞ որ սեղան նստողը. ասկայն ես ձեր մէջ սպասաւորի մը պէս եմ։ 28 – Եւ դուք ա՛նոնք էք՝ որ միշտ ինծի հետ կը կենաք իմ փորձութիւններուս մէջ. 29- Ես ալ ձեզի Թ-ագ-ա-ւոր-ու-թ-ի-ւ-ն կ'ուխտեմ, ինչպէս իմ Հայրս ինծի թագաւորութիւն մը ուխտ բրաւ. 30 – Որպէս զի դուք իմ սեղանիս ուտէք ու խմէք իմ թագաւորութեանս մէջ, և աթոռներու վրայ նստիք Իսրայէլի տասներկու ցեղերը դատելու։

31 – Եւ Տէրը բսաւ, Սիմոն, Սիմոն, ա՛յս Աստուծոյ ձեզ փնտռեց, որ ցորենի պէս խարխլէ. 32 – Բայց ես քեզի համար աղօթք բրի որպէս զի քու հաւատքդ չպակսի. և դուն երբ դարձի գաս, քու եղբայրներդ ա՛ հաստատէ։ 33 – Իսկ ինք բսաւ անոր, Տէր, ես պատրաստ եմ քեզի հետ բանտ երթալու ալ, մեռնելու ալ։ 34 – Եւ անիկա բսաւ, Պետրոս, քեզի կ'ըսեմ որ այսօր հաւը պիտի չխօսի մինչև դուն երեք անգամ ուրանաս՝ ըսելով թէ զիս չես ճանչնար։

35 – Եւ բսաւ անոնց, Երբ ձեզ ղրկեցի առանց քսակի ու պարկի և կօշիկներու, բանի մը կարօտ եղա՞ք։ 36 – Անոնք ալ բսին, Բանի մըն ալ չէ. հարը բսաւ, Բայց հիմա ան որ քսակ ունի, թող էրէն հեռ առնէ, նոյնպէս ալ պարկը. և ան որ չունի, թող իր հանգերձը ծախէ ու իրեն թուր մը ծախու առնէ. 37 – Քանզի կ'ըսեմ ձեզի որ այս գրուածքանն ալ պէտք է որ իմ վրաս կատարուի, Եւ անօրէններու հետ սեպուեցաւ. քանզի ինչ որ ինծի համար

պրպտուած է, կատարուելու վրայ է։ 38 – Անոնք ալ բսին, Տէր, ա՛ս հոս երկու թուր կայ. ան ալ բսաւ անոնց, Հերիք են։

39 – Ու ելաւ իր սովորութեանը պէս Ձիթենեաց լեռը գնաց. աշակերտներն ալ իր հետևէն գացին։ 40 – Երբ այն տեղը հասաւ, բսաւ անոնց, Աղօթք բրէք որպէս զի փորձութեան մէջ չմտնէք։ 41 – Եւ ինք անոնցմէ զատուեցաւ քարընկէցի մը չափ, ու ծունկի վրայ գալով աղօթք կ'ընէր, 42- Ու կ'ըսէր, Հայր, եթէ կ'ուզես, այս գաւաթը ինծմէ անցուր. բայց ոչ թէ իմ կամքս՝ հապա քուկդ թող ըլլայ։ 43 – Ու երկինքէն հրեշտակ մը երևցաւ անոր և կը զօրացնէր զանիկա. 44 – ու տառապեալ նեղութեան մէջ ըլլալով առկէ ջերմեռանդութեամբ աղօթք կ'ընէր. և իր քրտինքը արիւնի մեծ կաթիլներու պէս էր, որ գետինը կը թափուէր։

45 – Եւ աղօթքէն ելլելով աշակերտներուն քով եկաւ, ու գտաւ զանոնք տրտմութենէն քնացած. 46 – Եւ բսաւ անոնց, Ինչո՞ւ կը քնանաք. ելէք աղօթք բրէք որպէս զի փորձութեան մէջ չմտնէք։

47 – Ու երբ դեռ կը խօսէր, ա՛յս բազմութիւն մը, և Յուդա ըսուածն ալ, աստուերկուքէն մէկը, անոնց առջևէն կ'երթար, ու Յիսուսի մօտեցաւ որպէս զի զանիկա համբուրէ։ 48 – Բայց Յիսուս բսաւ անոր, Յուդա, համբո՞ւրով կը մատնես Որդին մարդոյ։ 49 – Երբ անոր բոլորտիքը եղողները տեսան ինչ որ պիտի ըլլար, բսին անոր, Տէր, թո՞ւրով զարնե՞նք։ 50 – Եւ անոնցմէ մէկը քահանայապետին ծառային զարկաւ ու մէկդի հանեց անոր աջ ականջը։ 51 – Պատասխան տուաւ Յիսուս ու բսաւ, Թող տուէք մինչև այդ տեղը. և գպաւ անոր ականջին ու բժշկեց զանիկա։ 52 – Եւ Յիսուս իր վրայ եկող քահանայապետներուն ու տաճարին իշխաններուն ու ծերերուն բսաւ, Իբր թէ աւազակի՞ վրայ ելաք սուրերով ու բիրերով։ 53 – Ա-մէն օր ձեզի հետ էի տաճարին մէջ, և ինծի ձեռք չզարկիք. բայց այս է ձեր ժամանակը ու խաւարին իշխանութիւնը։

54 – Ու զանիկա բռնելով տարին ու քահանայապետին տունը մտցուցին. Պետրոս ալ հետևանց անոր հետևէն կ'երթար։ 55 – Երբ կրակ վառեցին գետինին մէջ ու մէկտեղ նստան, Պետրոս ա՛ն նստաւ անոնց մէջ։ 56- Աղախին մը տեսնելով զանիկա որ կրակին քով նստեր էր, նայեցաւ անոր ու բսաւ, Ասիկա ալ անոր հետ էր։ 57 – Բայց Պետրո՛ս ուրացաւ զանիկա ու բսաւ, Ով կին, ես զանիկա չեմ ճանչնար։ 58 – Եւ քիչ մը ետքը ուրիշ մը տեսաւ զանիկա ու բսաւ, Դուն ալ անոնցմէ ես. և Պետրոս բսաւ, Ով մարդ, ես ա՛նոնցմէ չեմ։ 59 – Եւ ժամուն մը չափ անցնելէն հետև՝ ուրիշ մըն ալ պնդեր ու կ'ըսէր, Ճիրաւի ասիկա ալ անոր հետ էր, վասն զի Գալիլեացի է։ 60 – Բայց Պետրոս բսաւ, Ով մարդ, չեմ գիտեր ի՛նչ կը զրուցես դուն. և քանի որ իր խօսքը բերանն էր, իսկոյն հաւը խօսեցաւ։ 61 – Եւ Տէրը գարձաւ ու Պետրոսի նայեցաւ. Պետրոս ալ միտքը բերաւ Տէրոջը խօսքը որ ի-րեն բսեր էր թէ Դեռ հաւը չխօսած՝ երեք անգամ պիտի ուրանաս զիս։ 62- Ու Պետրոս դուրս ելլելով դառնապէս լացաւ։

63 – Եւ այն մարդիկը որոնք Յիսուսը կը պահէին, ծաղր կ'ընէին զանիկա ու կը ծեծէին. 64 – Եւ անոր աչքերը ծածկելով՝ անոր երեսին կը զարնէին, ու կը հարցնէին իրեն՝ բսելով, Մարգարեացիր, Ո՞վ է ան որ քեզի զարկաւ։ 65 – Եւ ուրիշ շատ բաներ կը զրուցէին իրեն հայհոյելով։

66 – Ու երբ առտու եղաւ, ժողովուրդին ծերակոյտը, քահանայապետները և դպիրները ժողովեցան, ու տարին զանիկա իրենց առեանը և բսին, Եթէ Քրիստոս դուն ես, բսէ մեզի։ 67 – Բսաւ անոնց, Եթէ ձեզի բսեմ ալ՝ պիտի չհաւատաք. 68 – Եւ եթէ ձեզի բա-ն մը հարցնեմ, ինծի պատասխան պիտի չտաք, ու ալ պի-տի արձակէք։ 69 – Ասկէ հետև Որդին մարդոյ Աստուծոյ զօրութեանը աջ կողմը պիտի նստի։ 70 – Եւ ամէնք բսին, Ուրեմն դուն Աստուծոյ Որդի՞ն ես. ինք ալ բսաւ անոնց, Դուք կ'ըսէք թէ ես եմ։ 71 – Եւ անոնք կ'ըսէք, Ալ ի՞նչ պէտք է մեզի վկայութիւն, վասն զի մենք մեզմէ ստոր բերնէն լսեցինք։

ԳԼ. ԻԳ

Եւ անոնց բոլոր բազմութիւնը ոտք ելլելով՝ տարին զանիկա Պիղատոսի։ 2 – Ու սկսան անոր վրայով ամբաստանութիւն բերել ըսելով. Այսիկա գտանք, որ ժողովուրդը կը մոլորեցնէր, ու Կայսրին հարկ տալէ կ'արգիլէր, և իրեն Քրիստոս թագաւոր կ'ըսէր թէ ինք Քրիստոս թագաւոր է։ 3 – Իսկ Պիղատոս հարցուց անոր ու ըսաւ, Հրէից թագաւորը դո՞ւն ես. անիկա ալ պատասխան տուաւ անոր ու ըսաւ, Դուն կ'ըսես։ 4 – Ա՛յն ատեն Պիղատոս քահանայապետներուն ու ժողովուրդներուն ըսաւ, Ես այս մարդուն վրայ յանցանք մը չեմ գտներ։ 5 – Բայց անոնք ոտք կը կոխէին ու կ'ըսէին թէ ժողովուրդը իրար կ'անցնէ, ու բոլոր Հրէաստանի մէջ կը սորվեցնէ՝ Գալիլեայէ սկսած մինչև այս տեղ։ 6 – Եւ Պիղատոս երբ լսեց Գալիլեայի համար, հարցուց թէ այդ մարդը Գալիլեացի՞ է։ 7 – Ու երբ իմացաւ թէ Հերովդէսի իշխանութեան տակէն էր, զանիկա Հերովդէսի ղրկեց, քանզի ան ալ այն օրերը Երուսաղէմ էր։

8 – Եւ Հերովդէս երբ Յիսուսը տեսաւ, շատ ուրախացաւ, վասն զի ինք շատանցուբէն կը փափաքէր զանիկա տեսնել. քանզի անոր վրայով շատ բաներ լսած էր, և կը յուսար որ անկէ եղած նշան մը տեսնէ։ 9 – Ու շատ խօսքերով հարցափորձ կ'ընէր անոր, բայց անիկա բնաւ իրեն պատասխան մը չտուաւ։ 10 – Քահանայապետները ու դպիրներն ալ կեցեր էին, և ամենայն ամբաստանութիւն կ'ընէին անոր վրայ։ 11 – Իսկ Հերովդէս անարգեց զանիկա իր զօրականներուն հետ, ու ծաղր բնելէն ետև փառաւոր հանդերձներ հագցուց անոր, և նորէն Պիղատոսի ղրկեց։ 12 – Ու այն օրը Պիղատոս և Հերովդէս իրարու հետ բարեկամ եղան. որովհետև առաջ իրենց միջև թշնամութիւն կար։

13 – Եւ Պիղատոս քահանայապետները ու իշխանները և ժողովուրդը միկտեղ կանչեց։ 14 – Եւ ըսաւ անոնց, Ա՛յս մարդը առջևս բերիք ժողովուրդը մոլորեցնող մը պէս, և ահա ես ձեր առջև քննութիւն ընելով՝ ամենայն ամբաստանութիւններէն յանցանք մը չգտայ այդ մարդուն վրայ. 15 – Ոչ ալ Հերովդէս, վասն զի ձեզ անոր ղրկեցի, և ահա ամենևին մահու արժանի գործ մը բրած չէ։ 16 – Ուրեմն պատիժ մը տամ ատոր ու արձակեմ. 17 – (Իսկ ամէն տաեղը պէտք էր որ մէկը արձակէր անոնց.) 18 – Եւ բոլոր բազմութիւնը միաբեր ազաղակեցին՝ ըսելով, Վերացուր ատիկա, ու Բարաբբան արձակէ մեզի. 19 – (Որ քաղաքին մէջ եղած խռովութեան մը և մարդասպանութեան համար բանտը դրուած էր։) 20 – Եւ Պիղատոս Յիսուսը արձակել ուզելով՝ նորէն խօսեցաւ անոնց։ 21 – Բայց անոնք կ'ազաղակէին ու կ'ըսէին, Խաչը հանէ ատիկա, խաչը հանէ։ 22 – Եւ ինք երրորդ անգամ ըսաւ անոնց, Բայց ի՞նչ չար գործ բրած է ատիկա. ես ատոր վրայ մահու արժանի յանցանք մը չգտայ. ուրեմն պատիժ մը տամ ատոր ու արձակեմ։ 23 – Իսկ անոնք մեծաձայն ազաղակներով ոտք կը կոխէին, ու կ'ուզէին որ անիկա խաչուի. և անոնց ու քահանայապետներուն ձայները զօրաւոր եղան։ 24 – Ու Պիղատոս վճռեց որ անոնց խնդիրքը լրացած գործ ըլլայ։ 25 – Եւ անոնց ուզած մարդը, որ խռովութեան և մարդասպանութեան համար բանտը դրուած էր, արձակեց անոնց, և Յիսուսը իրենց կամքին յանձնեց։

26 – Ու երբ զանիկա կը տանէին, Սիմոն Կիւրենացի ըսուած մէկը բռնեցին՝ որ արտէն կու գար, և խաչը անոր վրայ դրին որպէս զի Յիսուսի հետևէն բերէ։ 27 – Ու անոր հետևէն կ'երթար մեծ բազմութիւն ժողովուրդներու, նաև կիներու, որոնք կ'ողբային ու կու լային անոր համար։ 28 – Եւ Յիսուս դարձաւ անոնց ու ըսաւ, Ով Երուսաղէմի աղջիկներ, իմ վրաս մի լաք, հապա ձեր անձերուն վրայ ու ձեր զաւակներուն վրայ լացէք։ 29 – Վասն զի ահա օրեր կու գան, որոնց մէջ պիտի ըսեն, Երանի՛ ամուլներուն, և այն արգանդներուն որոնք չծնան, և ծիծերուն որոնք կաթ չտուին։ 30 – Ա՛յն ատեն պիտի սկսին ըսել լեռներուն, Մեր վրայ իյնկէք, ու բլուրներուն Մեզ ծածկեցէք։ 31 – Վասն զի եթէ դալար փայտին այսպէս կ'ընեն, չորին ի՞նչ պիտի ըլլայ։

32 – Ուրիշ երկու ալ, չարագործներ, բերուեցան անոր հետ սպաննուելու։ 33 – Երբ Գագաթ բսուած տեղը գացին, հոն խաչը հանեցին զանիկա, և այն չարագործներն ալ, մէկը աջ կողմէն ու միւսը ձախ կողմէն, խաչեցին։ 34 – Եւ ըսաւ Յիսուս, Հայր, թողութիւն տուր անոնց, վասն զի չեն գիտեր ի՛նչ կ'ընեն։ Ու անոր հանդերձները բաժնելու տեսնին վիճակ ձգեցին։ 35 – Եւ ժողովուրդը կայներ կը նայէր. իշխաններն ալ անոնց հետ կը նախատէին զանիկա ու կ'ըսէին, Ուրիշները ազատեց, թող ինքզինքն ալ ազատէ, եթէ ատիկա է Քրիստոս, Աստուծոյ ընտրեալը։ 36 – Մատր կ'ընէին զանիկա զինուորներն ալ, առջևը կու գային քացախ կը մատուցանէին անոր, 37 – Ու կ'ըսէին, Եթէ դուն ես Հրէից թագաւորը, քու անձդ ազատէ։ 38 – Եւ դիր մը գրուած էր անոր վրայ Յունարէն ու Լատիներէն և Եբրայեցերէն գիրերով, Թէ Ասիկա է Հրէից թագաւորը։

39 – Եւ այն կախուած չարագործներէն մէկը Հայհոյութիւն կ'ըներ անոր ու կ'ըսէր, Եթէ դուն Քրիստոս ես, ազատէ քու անձդ ու մեզ ալ։ 40 – Իսկ միւսը պատասխան տուաւ և զանիկա յանդիմանելով՝ ըսաւ, Դուն Աստուածմէ չե՞ս վախնար, որովհետև նոյն դատապարտութեան մէջ ես։ 41 – Ու մենք իրաւունքով, քանզի հա՛ մեր բրածներուն արժանաւոր հատուցում կ'առնենք. բայց ասիկա գէշ բան մը չբրաւ։ 42 – Եւ ըսաւ Յիսուսի, Տէր, յիշէ զիս, երբ քու թագաւորութիւնովդ գաս։ 43 – Յիսուս ալ ըսաւ անոր, Ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի, Դուն այսօր ինծի հետ դրախտին մէջ պիտի ըլլաս։

44 – Եւ ժամ վեցին ատեններն էր, ու բոլոր երկրին վրայ խաւար եղաւ մինչև իններորդ ժամը. 45 – Ու տաճարին վարագոյրը մէջտեղէն պատռեցաւ. 46 – Եւ Յիսուս մեծ ձայնով աղաղակեց ու ըսաւ, Հայր, քու ձեռքդ կ'աւանդեմ իմ հոգիս. ու երբ զայս ըսաւ, հոգի տուաւ։

47 – Եւ հարիւրապետը եղած բանը տեսնելով՝ Աստուծոյ փառք տուաւ ու ըսաւ, Իրաւցընէ այս մարդը արդար էր։ 48 – Եւ այս տեսարանը դիտելու համար ժողված բոլոր բազմութիւնները եղած բաները տեսնելով՝ կուրծքերնուն կը զարնէին ու հոս կը գտնային։ 49 – Ամէն իր ճանչուորներն ալ հեռուն կայներ էին, նոյնպէս ալ այն կիները՝ որոնք իր հետևէն եկեր էին Գալիլեայէ, ու կը տեսնէին այս բաները։

50 – Եւ ահա մարդ մը Յովսէփ անունով, որ խորհրդական էր, բարի ու արդար մարդ մը, 51 – (Ասիկա անոնց խորհուրդին ու գործին հաւանութիւն տուած չէր,) Հրէաներուն Արիմաթիա քաղաքէն, որ ինք ալ Աստուծոյ թագաւորութիւնը կը սպասէր։ 52 – Ասիկա Պիղատոսի գնաց, ու Յիսուսի մարմինը խնդրեց։ 53 – Եւ զանիկա խնդրելով՝ կտաւով փաթթեց, ու քարէ փորուած գերեզմանի մը մէջ դրաւ, ուր բնաւ մէկը գրուած չէր։ 54 – Եւ այն օրը ուրբաթի էր, ու շաբաթը պիտի *սկսէր։

55 – Եւ անոր հետևէն գացին այն կիները, որոնք իրեն հետ Գալիլեայէ եկած էին, ու տեսան գերեզմանը, և թէ ինչպէս անոր մարմինը հոն դրուեցաւ։ 56 – Եւ դառնալով՝ խունկեր ու իւղեր պատրաստեցին, և շաբաթի օրը հանգստացան պատուիրանքին համեմատ։

ԳԼ. ԻԴ

Ու մէկշաբթի օրը առտուանց շատ կանուխ գերեզմանը եկան, ու բերին այն խունկերը զորանք պատրաստեր էին, և ուրիշ կիներ ալ անոնց հետ։ 2 – Ու քարը գերեզմանէն մէկդի գլորուած գտան։ 3 – Եւ ներս մտնելով՝ Տէր Յիսուսի մարմինը հոն չգտան։ 4 – Ու եղաւ որ երբ անոնք այս բանին համար տարակուսանքի մէջ էին, ահա երկու մարդիկ լուսափայլ հանդերձներով հասան անոնց։ 5 – Ու երբ վախով լեցուած՝ երեսնին գետի ի գետինք ձգեցին, այն մարդիկը ըսին անոնց, Ինչո՞ւ համար ողջը մեռելներուն հետ կը փնտռէք. 6 – Հոս չէ ան, հապա յարութիւն առաւ. միաբերնիդ բերէք ինչպէս խօսեցաւ ձեզի երբ դեռ Գալիլեայի մէջ էր, 7 – Ըսելով թէ Որդին մարդոյ պէտք է որ մեղաւոր մարդոց ձեռքը մատնուի ու խաչը ելլէ, ու

*Յոյն. լուսանալ

երրորդ օրը յարութիւն առնէ։ 8 – Եւ միաբերնին բերին անոր խօսքերը։ 9- Ու գերեզմանէն դառնալով այս ամէն բաները պատմեցին տասնըմէկին ու բոլոր ուրիշներուն։ 10 – Եւ էին Մարիամ Մագդաղենացի ու Յովհաննա և Յակոբոսի Ֆ–ը Մարիամ, ու անոնց հետ ուրիշներ ալ, որոնք այս բաները առաքեալներուն պատմեցին։ 11 – Եւ անոնց առջև ցնորական խօսքեր երեւցաւ անոնց դուրացած, ու չէին հաւատար անոնց։ 12 – Բայց Պետրոս ելաւ վազեց գերեզմանը, ու ծռելով նայեցաւ և տեսաւ որ միայն կտաւները կը կենային. ու գնաց՝ իր մտքին մէջ զարմանալով այն եղածին վրայ։

13 – Եւ ահա անոնցմէ երկուքը նոյն օրը գեղ մը կ'երթային, որ Երուսաղէմէ վաթսուն ասպարէզ հեռու էր, և անոր անունը Էմմաուս էր։ 14- Եւ անոնք կը խօսէին իրարու հետ այս բոլոր եղած անցքերուն վրայով։ 15- Ու եղաւ որ երբ անոնք կը խօսակցէին ու խորհրդածութիւն կ'ընէին, Յիսուս ինք ալ մօտենալով անոնց հետ կ'երթար։ 16 – Բայց անոնց աչքերը բռնուած էին, որպէս զի զինք չճանչնան։ 17 – Եւ ըսաւ անոնց, Ի՞նչ են այդ խօսքերը՝ որ քալելով իրարու հետ կը խօսակցիք, ու տրտմած ալ էք։ 18 – Պատասխան տուաւ անոնցմէ մէկը, որուն անունը Կղէոպաս էր, ու ըսաւ անոր, Թո՞ւն միայն Երուսաղէմի մէջ կը կենաս, ու չես գիտեր թէ ինչե՞ր եղան հոն այս օրերս։ 19 – Եւ ինք ըսաւ անոնց, Ի՞նչ. անոնք ալ ըսին իրեն, Նազովրեցի Յիսուսի համար, որ Աստուծոյ և բոլոր ժողովուրդին առջև գործով ու խօսքով զօրաւոր մարգարէ մը եղաւ. 20 – Ինչպէս քահանայապետները ու մեր իշխանները մատնուան դատաստանի մահուանեցին զանիկա և խաչը հանեցին։ 21 – Իսկ մենք կը յուսայինք թէ անիկա էր որ Իսրայէլը պիտի ազատէր. և այս ամէնուն վրայ այս երրորդ օրն է որ այս բաները եղան։ 22- Նաև մեր մէջէն մէկ քանի կիներ ալ մեզ զարմացուցին, որոնք առտուանց կանուխ գերեզմանը գացին, 23-Ու անոր մարմինը չգտնելով՝ եկան ու ըսին թէ հրեշտակներու տեսիլք ալ տեսան, որոնք ըսեր են թէ անիկա ողջ է։ 24 – Եւ մերիններէն մէկ քանիներն ալ գերեզմանը գացին ու այնպէս գտան, ինչպէս այն կիները զրուցեցին, միայն թէ զինք չտեսան։ 25-Ան ալ ըսաւ անոնց, Ով անմիտներ ու թոշոմասիրտներ, հաւատալու այն բոլոր բաներուն, զորոնք մարգարէները խօսեցան. 26-Չ՞որ Քրիստոսի պէտք էր այս չարչարանքները կրել, և իր փառքը մտնել։ 27 – Ու սկսելով Մովսէսէ և բոլոր մարգարէներէն, կը մեկնէր անոնց, ինչ որ իրեն համար բոլոր գիրքերուն մէջ էր։ 28 – Երբ մօտեցան այն գեղին՝ ուր կ'երթային, ինք ալ կը ցուցնէր որպէս թէ աւելի հեռու տեղ մը պիտի երթար։ 29 – Բայց ստիպեցին զինք ու ըսին, Մեր քով կեցիր, վասն զի իրիկուանը մօտ է և օրը իջած է. և մտաւ անոնց հետ կենալու։ 30- Ու եղաւ որ երբ անոնց հետ սեղան նստաւ, հաց առաւ, օրհնեց, ու կտրելով տուաւ անոնց։ 31 – Աչքերը բացուեցան ու զինք ճանչցան, և ինք անոնցմէ անհետացաւ։ 32 – Ու իրարու կ'ըսէին, Չ՞որ սիրտերնիս մեր ներսիդին կը բորբոքէր, երբ ինք մեզի հետ կը խօսէր ճամբուն մէջ, և գիրքերը կը մեկնէր մեզի։

33 – Ու եւան նոյն ժամուն երուսաղէմ դարձան, ու մէկտեղ ժողվուած գտան տասնըմէկը ու անոնց հետ եղողները, 34 – Որոնք կ'ըսէին թէ Իրաւցընէ Տէրը յարութիւն առաւ, ու Սիմոնի երեւցաւ։ 35 – Եւ իրենք պատմեցին ինչ որ ճամբուն վրայ եղաւ, և թէ ինչպէս ինքզինք իրենց ճանչցուց հացը կտրած առնէր։

36 – Եւ քանի որ այս բաները կը խօսէին, Յիսուս ինք կայնեցաւ անոնց մէջտեղը ու բաւ անոնց, Խաղաղութիւն ձեզի։ 37 – Բայց անոնք զարհուրելով կը վախնային, ու կը կարծէին թէ ոգի մը կը տեսնեն։ 38 – Եւ բաւ անոնց, Ինչո՞ւ խռոված էք, և ինչո՞ւ սիրտերնուդ մէջ խորհուրդներ կ'ելլեն։ 39 – Տեսէք ձեռքերս ու ոտքերս, որ ես ինքնս եմ. շօշափեցէք զիս ու տեսէք, վասն զի ոգին մարմին և ոսկորներ չունենար, ինչպէս զիս կը տեսնէք որ ունիմ։ 40 – Եւ զայս ըսելով՝ ձեռքերը ու ոտքերը ցուցուց անոնց։ 41 – Ու երբ տակաւին էրեխ ուրախութենէն չէին հաւատար, և զարմանքի մէջ էին, բաւ անոնց, Ուտելիք մը ունի՞ք հոս։ 42 – Անոնք ալ կտոր մը խորոված ձուկ ու մեղրախորիսխ աւելի բերին։ 43 – Եւ առաւ կերաւ անոնց առջև։ 44 – Եւ ըսաւ անոնց, Ասոնք են այն խօսքերը զորոնք ձեզի խօսեցայ երբ գեռ ձեզի հետ էի, թէ պէտք է որ կատարուին այն ամէնը՝ որոնք Մովսէսի օրէնքին մէջ ու մարգարէներուն մէջ և սաղմոսներուն մէջ ինծի համար գրուած են։ 45- Այն ատեն անոնց միտքը բացաւ որպէս զի գիրքերը հասկնան։ 46 – Եւ ըսաւ անոնց թէ Այսպէս գրուած է, և այսպէս պէտք էր Քրիստոսի չարչարուիլ, ու երրորդ օրը մեռելներէն յարութիւն առնել. 47 – Եւ անոր անունովը ապաշխարութիւն ու մեղքերու թողութիւն քարոզուիլ բոլոր ազգերու մէջ՝ Երուսաղէմէ սկսած։ 48 – Ու գուք էք այս բաներուն վկաները։ 49 – Եւ ահա ես իմ Հօրս խոստմունքը ձեր վրայ կը ղրկեմ. բայց գուք նստեցէք քաղաքին մէջ՝ մինչեւ վերէն զօրութիւն առնէք ձեր վրայ։

50 – Եւ զանոնք մինչև Բեթանիա հանեց, ու իր ձեռքերը վեր վերցնելով օրհնեց զանոնք։ 51 – Եւ եղաւ որ երբ զանոնք կ'օրհնէր, զատուեցաւ անոնցմէ ու վեր կ'ելլէր երկինք։ 52- Անոնք ալ երկրպագութիւն ընելով անոր՝ մեծ ուրախութեամբ Երուսաղէմ դարձան։ 53 – Եւ միշտ տաճարին մէջ էին, ու կը գովաբանէին և կ'օրհնէին զԱստուած։ Ամէն։

ԱՒԵՏԱՐԱՆ ԸՍՏ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ

ԳԼ. Ա

Սկիզբէն էր Բանը, ու Բանը Աստուծոյ քով էր, և Բանը Աստուած էր։ 2 – Անիկա սկիզբէն Աստուծոյ քով էր։ 3 – Ամէն բան անով եղաւ, և առանց անոր բան մը չեղաւ՝ ինչ որ եղաւ։ 4 – Կեանքը անով էր, ու կեանքը մարդոց լոյսն էր։ 5 – Եւ լոյսը խաւարի մէջ կը լուսաւորէր, ու խաւարը զանիկա չճանչցաւ։

6 – Աստուծմէ ղրկուած մարդ մը կար, որուն անունը Յովհաննէս էր։ 7 – Անիկա վկայութեան եկաւ որպէս զի լոյսին համար վկայէ, որպէս զի ամէնը անոր միջոցով հաւատան։ 8- Ինք չէր այն լոյսը, հապա էր՝ որպէս զի լոյսին համար վկայութիւն տայ։

9 – Ճշմարիտ լոյսը ան էր, որ աշխարհ *եկող բոլոր մարդիկը կը լուսաւորէ։ 10 – Ինք աշխարհի մէջ էր, և աշխարհ անով եղաւ, ու աշխարհ զանիկա չճանչցաւ։ 11 – Իրենները եկաւ, և իրենները զինք չընդունեցին։ 12 – Բայց որոնք որ զինք ընդունեցին, անոնց իշխանութիւն տուաւ Աստուծոյ որդիներ ըլլալու, որոնք կը հաւատան իր անուանը. 13 – Որոնք ոչ արիւնէ և ոչ մարմնի կամքէ, ոչ ալ մարդու կամքէ, հապա Աստուծմէ ծնան։ 14 – Եւ Բանը մարմին եղաւ ու մեր մէջ բնակեցաւ, (և անոր փառքը տեսանք՝ Հօրմէն միածնի փառքին պէս,) շնորհքով ու ճշմարտութիւնով լեցուն։

15 – Յովհաննէս վկայեց անոր համար և աղաղակեց՝ ըսելով, Ասիկա է, որուն համար կը զրուցէի, Ան որ իմ ետեւէս կուգայ, ինծմէ առաջ եղաւ, վասն զի ինծմէ առաջ էր։ 16-Եւ անոր լեցունութենէն մենք ամէնս շնորհք առինք շնորհքի տեղ։ 17 – Վասն զի օրէնքը Մովսէսի ձեռքով տրուեցաւ, բայց շնորհքը ու ճշմարտութիւնը Յիսուս Քրիստոսի ձեռքով եղան։ 18- Մէկը երբէք զԱստուած տեսած չէ, բայց միածին Որդին որ Հօրը ծոցն է, անիկա պատմեց։

19 – Ու Յովհաննէսի վկայութիւնը այս է, երբ Հրեաները Երուսաղէմէ քահանաներ ու Ղեւտացիներ ղրկեցին որպէս զի հարցնեն անոր թէ Դուն ո՞վ ես։ 20 – Եւ անիկա խոստովանեցաւ ու չուրացաւ. խոստովանեցաւ թէ ես

*կամ, գալով

Փրիսկոսը չեմ։ 21 – Ու Հարցուցին անոր, Հապա ի՞նչ. Եղիա՞ն ես. և ըսաւ, Չեմ. Ան մարգարէ՞ն ես. պատասխան տուաւ Թէ Ոչ։ 22 – Ան ատեն ըսին անոր, Ուրն ո՞վ ես. շո՛ւտ ըզէ, որպէս զի պատասխան տանինք մեզ զրկողներուն. դուն ի՞նչ կ'ըսես քեզի համար։ 23 – Ըսաւ, Ես անոր ձայնն եմ, որ անապատին մէջ կը կանչէ, Շիտակեցո՛ք Տէրոջը ճամբան, ինչպէս Եսայի մարգարէն ըսաւ։ 24 – Եւ այն զրկուածները փարիսեցիներէն էին. 25 – Ու Հարցուցին իրեն՝ ըսելով, Հապա ինչո՞ւ մկրտութիւն կ'ընես, եթէ դուն Քրիստոսը չես, ու ոչ Եղիան, և ոչ մարգարէն։ 26 – Պատասխան տուաւ անոնց Յովհաննէս ու ըսաւ, Ես ջրով կը մկրտեմ, բայց ձեր մէջ մէկը կայ զոր դուք չէք ճանչնար. 27 – Անիկա է իմ ետևէս եկողը որ ինծմէ առաջ եղաւ, որուն կօշիկին կապը քակելու ես արժան չեմ։ 28 – Ա՛յս բաները Բեթաբարայի մէջ եղան Յորդանանու անդին կողմը, ուր Յովհաննէս կը կենար ու կը մկրտէր։

29 – Հետևեալ օրը Յովհաննէս տեսաւ Յիսուսը որ իրեն կու գար, և ըսաւ, Ա՛հա Աստուծոյ Գառը որ աշխարհի մեղքը կը վերցնէ։ 30 – Անիկա է որու համար ես կը զրուցէի, Իմ ետևէս մարդ մը կու գայ որ ինծմէ առաջ եղաւ, վասն զի ինծմէ առաջ էր։ 31 – Ու ես զանիկա չէի ճանչնար, բայց անոր համար ես եկայ ջրով մկրտելու, որպէս զի անիկա Իսրայէլի յայտնուի։ 32 – Եւ Յովհաննէս վկայութիւն տուաւ ըսելով՝ Թէ Կը տեսնէի Հոգին որ աղաւնիի պէս երկինքէն կ'իջնէր, ու անոր վրայ կը հանգչէր։ 33 – Ես ես զանիկա չէի ճանչնար, բայց ան որ ինծ զրկեց ջրով մկրտելու, ինք ըսաւ ինծի, Որու վրայ տեսնես Հոգին, որ կ'իջնէ ու կը հանգչի անոր վրայ, անիկա է որ Սուրբ Հոգիով կը մկրտէ։ 34 – Ես ալ տեսայ, ու վկայեցի Թէ ասիկա է Աստուծոյ Որդին։

35 – Հետևեալ օրը դարձեալ Յովհաննէս կայներ էր, և իր աշակերտներէն երկուքը։ 36 – Ու նայելով Յիսուսի վրայ որ կը պտտէր, ըսաւ, Ա՛հա Աստուծոյ Գառը։ 37 – Եւ լսեցին անոնք երկու աշակերտները երբ կը խօսէր, ու գացին Յիսուսի ետևէն։ 38 – Յիսուս երբ դարձաւ ու տեսաւ զանոնք որ իր ետևէն կու գային, ըսաւ անոնց, Ի՞նչ կ'ուզէք. անոնք ալ ըսին իրեն, Ռաբբի, (որ թարգմանուելով վարդապետ ըսել է,) ո՞ր է քու օթեւանդ։ 39 – Ըսաւ անոնց, Եկէք ու տեսէք. և գացին ու տեսան ուր օթևան ունի, և այն օրը անոր քով կեցան, վասն զի ժամը տասներկուքն էր։ 40 – Սիմոն Պետրոսի եղբայրը Անդրէաս այն երկուքէն մէկն էր, որոնք լսեցին Յովհաննէսէ և անոր ետևէն գացին։ 41 – Ասիկա նախ իր Սիմոն եղբայրը կը գտնէ և կ'ըսէ անոր, Գտանք Մեսիան, (որ *Քրիստոս կը թարգմանուի։) 42 – Ու տարաւ զանիկա Յիսուսի քով. Յիսուս անոր նայելով՝ ըսաւ, Դուն ես Յովնանի որդին Սիմոն. դուն Կեփաս պիտի ըսուիս, որ †Պետրոս կը թարգմանուի։

43 – Հետևեալ օրը Յիսուս Գալիլեա ելլել ուզեց, և Փիլիպպոսը գտնելով՝ ըսաւ անոր, Եկուր իմ ետևէս։ 44 – Եւ Փիլիպպոս Բեթսայիդայէ էր. Անդրէասի ու Պետրոսի քաղաքէն։ 45 – Փիլիպպոս կը գտնէ Նաթանայէլը և կ'ըսէ անոր. Ան, որու համար Մովսէս օրէնքին մէջ գրեց, և մարգարէներն ալ, ը՛նդդ գտանք, այսինքն Յիսուս Նազովրեցին, Յովսէփի որդին։ 46 – Եւ Նաթանայէլ ըսաւ անոր, Նազարէթէ կարելի՞ է որ ոեւէ բան մը բլլայ. ըսաւ անոր Փիլիպպոս, Եկուր ու տես։ 47 – Յիսուս երբ տեսաւ Նաթանայէլը որ իրեն կու գար, ըսաւ անոր համար, Ա՛հա իրաւցընէ Իսրայէլացի մը, որուն ներսը նենգութիւն չկայ։ 48 – Նաթանայէլ ըսաւ անոր, Ուրկի՞ կը ճանչնաս զիս. պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոր, Դեռ Փիլիպպոս քեզ չկանչած, դուն որ թզենիին տակ էիր, ես քեզ տեսայ։ 49 – Պատասխան տուաւ Նաթանայէլ ու ըսաւ անոր, Ռաբբի, դուն ես Աստուծոյ Որդին, դուն ես Իսրայէլի թագաւորը։ 50 – Յիսուս պատասխան տուաւ և ըսաւ անոր, Ասոր համար՝ որ քեզի ըսի Թէ քեզ թզենիին տակ տեսայ, կը հաւատա՞ս. տակի աւելի մեծ բաներ պիտի տեսնես։ 51 – Ու ըսաւ անոր, Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Ասկէ ետև պիտի տեսնէք երկինքը բացուած, և Աստուծոյ հրեշտակները՝ որ կ'ելլեն ու կ'իջնեն Որդւոյ մարդոյ վրայ։

*Ա. յունարէն, Օծեալ †Ա. յունարէն, վէմ

Գլ. Բ

Ու երրորդ օրը Գալիլեայի Կանա †գեղը, և Յիսուսի մայրը հոն էր։ 2 – Յիսուս ալ կանչուեցաւ այն հարսնիքը, ու իր աշակերտներն ալ։ 3 – Ու երբ գինին պակսեցաւ, Յիսուսի մայրը ըսաւ անոր, Գինի չունին։ 4 – Յիսուս ըսաւ անոր, Ով կին, դուն ինծի հետ ի՞նչ բան ունիս. իմ ժամանակս դեռ հասած չէ։ 5 – Իր մայրը սպասաւորներուն ըսաւ, Ինչ որ ձեզի ըսէ, ըրէք։ 6 – Հոն վեց հատ քարէ կարասներ դրուած էին Հրէից մաքրութեան սովորութեան համեմատ, որոնց ամէն մէկը երկու կամ երեք մետր ‡ած կ'առնէր։ 7 – Յիսուս ըսաւ անոնց, Լեցուցէք այդ կարասները ջրով. ու լեցուցին զանոնք մինչև բերանը։ 8 – Եւ ըսաւ անոնց, Հիմա հանեցէք ու տեղապահին տարէք. անոնք ալ տարին։ 9 – Ու տեղապահը երբ գինի եղած ջուրին համը առաւ, և չէր գիտեր ուրկէ ըլլալը, (բայց սպասաւորները որոնք ջուրը քաշեր էին, գիտէին,) տեղապահը կը խօսք փեսային, 10 – Ու անոր կ'ըսէ, Ամէն մարդ առջի գինին առաջ կը մատուցանէ, ու երբ խմած կ'ըլլան, այն ատեն աստրնագոյնը. բայց դուն առջի գինին մինչև հիմա պահեցիր։ 11 – Յիսուս հրաշքներուն սկիզբը զայս ըրաւ Գալիլեայի Կանա †գեղին մէջ, և իր փառքը յայտնեց. ու իր աշակերտները հաւատացին իրեն։

12 – Ասկէ ետև Յիսուս Կափառնաում իջաւ, ինք և իր մայրը ու իր եղբայրները և իր աշակերտները, ու շատ օրեր հոն չկեցան։

13 – Եւ Հրէից զատիկը մօտ էր, ու Յիսուս երուսաղէմ ելաւ. 14 – Եւ տաճարին մէջ գտաւ արջառ ու ոչխար և աղաւնի ծախողները, ու ստակ փոխողներն ալ՝ որոնք նստեր էին. 15 – Եւ չուանէ խարազան մը շինելով՝ ամէնը տաճարէն դուրս հանեց, ոչխարներն ալ ու արջառներն ալ, և ստակ փոխողներուն պղինձները ցիրուցան ըրաւ, ու սեղանները կործանեց. 16 – Եւ աղաւնի ծախողներուն ըսաւ, Ասկէ վերցուցէք ատոնք, իմ Հօրս տունը առուտուրի տուն մի ընէք։ 17 – Եւ իր աշակերտները միտքերնին բերին որ գրուած է, Քու տանդ նախանձը զիս կերաւ։

18 – Ա՛յն ատեն պատասխան տուին Հրեաները ու ըսին անոր, Ի՞նչ նշան կը ցուցնես մեզի՝ որ այդ բաները կ'ընես։ 19 – Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոնց, Քակեցէք այս տաճարը, ու երեք օրուան մէջ զանիկա պիտի կանգնեմ։ 20 – Ես Հրեաները ըսին, Քառասունվեց տարուան մէջ շինուեցաւ այս տաճարը, և դուն երեք օրուան մէջ պիտի կանգնե՞ս զանիկա։ 21 – Բայց ինք իր մարմնին տաճարին համար կ'ըսէր։ 22 – Ուստի երբ ինք մեռելներէն յարութիւն տուաւ, իր աշակերտները միտքերնին բերին Թէ այս բանը ըսած էր՝, ու Հաւատացին գիրքին և Յիսուսի ըսած խօսքին։

23 – Ու երբ զատկի տօնին ատենը Երուսաղէմ էր, շատ մարդիկ անոր ըրած հրաշքները տեսնելով՝ հաւատացին անոր անուանը։ 24 – Բայց ինք Յիսուս իր անձը անոնց չէր հաւատար, վասն զի ինք գիտէր ամէն մարդ. 25 – Ու պէտք չէր որ մէկը մարդու համար վկայութիւն տար իրեն, քանզի ինք գիտէր Թէ ինչ կայ մարդուն ներսիդին։

Գլ. Գ

Եւ փարիսեցիներէն մարդ մը կար Նիկոդեմոս անունով, որ Հրէից իշխան էր։ 2 – Ան գիշերով †Յիսուսի քով եկաւ, և ըսաւ անոր, Ռաբբի, գիտենք որ դուն Աստուծմէ վարդապետ եկած ես, վասն զի մէկը չկրնար ընել այդ հրաշքները զորոնք դուն կ'ընես, եթէ Աստուած իրեն հետ չըլլայ։ 3 – Պատասխան տուաւ Յիսուս և ըսաւ անոր, Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի, եթէ մարդ մը ‡նորէն չծնանի, չկրնար Աստուծոյ թագաւորութիւնը տեսնել։ 4 – Նիկոդեմոս ըսաւ անոր, Ի՞նչպէս կրնայ մարդ մը ծնանիլ, որ ծերացած է. չնարաւո՞ր բան է որ նորէն իր մօրը արտովները մտնէ ու ծնանի։ 5 – Յիսուս պատասխան տուաւ, Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի, եթէ մարդ մը ջուրէն ու Հոգիէն չծնանի, չկրնար Աստուծոյ թագաւորութիւնը մտնել։ 6 – Մարմինէն ծնածը մարմին է, ու

*Որոնք, լաւ լսելնէն, իրենց
†Որոնք, անոր
‡կամ, վերէն

Հոգիէն ծնածը հոգի է։ 7 – Դուն մի զարմանար որ քեզի ըսի, Պէտք է ձեզի նորէն ծնանիլ։ 8 – Հովը ուր որ ուզէ՝ կը փչէ, և անոր ձայնը կը լսես, բայց չես գիտեր ուրկէ՛ կու գայ կամ ո՛ւր կերթայ. այսպէս ալ է այն ամէնը որ Հոգիէն կը ծնանին։ 9 – Պատասխան տուաւ Նիկոդեմոս ու ըսաւ անոր, Այդ ինչպէս կրնայ ըլլալ։ 10- Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոր, Դուն Իսրայէլի դէմ վարդապետ մըն ես, և այս բաները չե՞ս գիտեր։ 11 – Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի, Թէ ինչ որ գիտենք՝ կը խօսինք, և ինչ որ տեսանք՝ կը վկայենք, ու մեր վկայութիւնը չէք ընդունիր։ 12 – Եթէ երկրաւոր բաները ձեզի պրուցեցի ու չէք հաւատար, ինչպէս պիտի հաւատաք եթէ երկնաւոր բաները ձեզի պրուցեմ։ 13 – Ես մէ՛կը երկինք չելաւ, բայց անիկա միայն որ երկինքէն իջաւ, Որդին մարդոյ որ երկինքէն է։ 14 – Ես ինչպես Մովսէս անապատին մէջ օձը բարձրացուց, այնպէս պէտք է որ Որդին մարդոյ բարձրանայ։ 15 – Որպէս զի ամէն ով որ անոր հաւատայ՝ չկորսուի, հապա յաւիտենական կեանք ունենայ։ 16 – Վասն զի Աստուած այնպէս սիրեց աշխարհը, մինչև իր միածին Որդին տուաւ, որպէս զի ամէն ով որ անոր հաւատայ՝ չկորսուի, հապա յաւիտենական կեանք ունենայ։ 17 – Վասն զի Աստուած իր Որդին չղրկեց աշխարհ, որպէս զի աշխարհը դատէ, հապա՝ որպէս զի աշխարհ անով փրկուի։ 18 – Ան որ կը հաւատայ անոր՝ չդատապարտուիր. և ան որ չհաւատար՝ անիկա արդէն դատապարտած է, վասն զի Աստուծոյ միածին Որդւոյն անունը չհաւատաց. 19 – Ես այս է դատապարտութիւնը, որ լոյսը աշխարհ եկաւ, ու մարդիկ խաւարը լոյսէն աւելի սիրեցին, քանզի իրենց գործերը չար էին։ 20 – Վասն զի ամէն ով որ չար կը գործէ, անիկա լոյսը կ'ատէ. և լոյսին քով չգայ, որպէս զի իր գործերը չյանդիմանուին։ 21 – Բայց ան որ ճշմարտութիւն կը գործէ, լոյսին քով կու գայ, որպէս զի իր գործերը յայտնի ըլլան Թէ Աստուծով գործուեցան։

22 – Ա՛յս բաներէն ետքը եկաւ Յիսուս և իր աշակերտները Հրէաստանի երկիրը, և հոն կը կենար անոնց հետ մկրտեց, ու մկրտութիւն կ'ընէր։ 23- Յովհաննէս ալ Այնոնի մէջ Սաղիմի մօտ մկրտութիւն կ'ընէր, որովհետև հոն շատ ջուր կար, ու կու գային և կը մկրտուէին. 24 – Վասն զի Յովհաննէս դեռ բանտը դրուած չէր։

25 – Այն ատեն վիճաբանութիւն մը եղաւ Յովհաննէսի աշակերտներէն *Հրեաներուն հետ՝ մաքրութեան վրայով։ 26-Ու եկան Յովհաննէսի և ասոր ըսին, Ռաբբի, անիկա որ քեզի հետ Յորդանանու անդին կոգին էր, որուն համար դուն վկայութիւն տուիր, ահա ինք կը մկրտէ և ամէնը անոր կու գան։ 27 – Պատասխան տուաւ Յովհաննէս և ըսաւ, Մարդ մը չկրնար բան մը առնել, եթէ երկինքէն տրուած չըլլայ անոր։ 28 – Դուք ձեզի կը վկայէք ինծի համար, որ ըսի թէ Ես Քրիստոսը չեմ, հապա անոր առջևէն ղրկուած եմ։ 29 – Ան որ հարսն ունի, փեսան անիկա է. բայց փեսային բարեկամը որ կը կենայ ու կը լսէ անոր, մեծապէս կ'ուրախանայ փեսային ձայնին համար. ուստի այս իմ ուրախութիւնս լցուած է։ 30 – Անիկա պէտք է որ մեծնայ, բայց ես պզտիկնամ։ 31 – Ան որ վերէն կու գայ՝ ամէնէն վեր է. ան որ երկրէ է՝ երկրաւոր է, ու երկրէ կը խօսի. ան որ երկինքէն կու գայ՝ ամէնէն վեր է. 32 – Ես ինչ որ տեսաւ ու լսեց, զայն կը վկայէ, ու անոր վկայութիւնը մէ՛կը չընդունիր։ 33 – Ան որ անոր վկայութիւնը կ'ընդունի, կնքեց Թէ Աստուած ճշմարիտ է։ 34 – Վասն զի ան զոր Աստուած ղրկեց, Աստուծոյ խօսքերը կը խօսի, վասն զի Աստուած անոր չափով չտար Հոգին։ 35 – Հայրը կը սիրէ Որդին, և ամէն բան անոր ձեռքը տուած է։ 36 – Ան որ Որդւոյն կը հաւատայ, յաւիտենական կեանք ունի. և ան որ Որդւոյն չհնազանդիր, անիկա կեանք պիտի չտեսնէ, հապա Աստուծոյ բարկութիւնը անոր վրայ կը մնայ։

ԳԼ. Դ

Սրդ երբ Տէրը իմացաւ որ փարիսեցիները լսեր են՝ Թէ Յիսուս Յովհաննէսէ աւելի աշակերտներ կ'ընէ և կը մկրտէ, 2-(Թէպետ ոչ Թէ Յիսուս ինք կը մկրտէր, հապա իր աշակերտները,) 3-Թողուց Հրէաստանը ու նորէն Գալիլեա գնաց։ 4 – Ու պէտք եղաւ որ Սամարիայի միջէն անցնի։ 5 – Ուստի եկաւ Սամարացւոց մէկ քաղաքը, որուն անունը Սաւքար էր, այն տեղին մօտ՝ զոր Յակոբ իր որդւոյն Յովսէփի տուաւ. 6 – Ես հոն Յակոբի մէկ աղբիւրը կար. Յիսուս ալ ճամբայէն յոգնած ըլլալով՝ այն աղբիւրին վրայ նստաւ. Ես ժամը վեցին մօտ էր։

7 – Սամարիայէ կին մը եկաւ ջուր հանելու. Յիսուս ըսաւ անոր, Ինծի ջո՛ւր տուր խմելու. 8 – (Քանզի իր աշակերտները քաղաքը գացեր էին, որպէս զի ուտելիք առնեն) 9 – Այն ատեն Սամարացի կինը ըսաւ անոր, Դուն որ Հրեայ ես, ինչպէս կ'ուզես ջո՛ւր խմել ինծմէ, Սամարացի կնոջմէ մը. վասն զի Հրեաները Սամարացւոց հետ հաղորդակցութիւն չեն ըներ։ 10 – Յիսուս պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոր, Եթէ դուն գիտնայիր Աստուծոյ պարգեւը, և թէ ո՛վ է ան որ քեզի կ'ըսէ, Ինծի ջո՛ւր տուր խմելու, դուն անկ պիտի ուզէիր, և ինք քեզի կենդանի ջուր պիտի տար։ 11 – Կինը ըսաւ անոր, Տէր, դուն ջրհան ալ չունիս, ու այս հորը խորունկ է. ուրկի՞ պիտի ունենաս այն կենդանի ջուրը։ 12 – Միթէ դուն մեր Յակոբ Հօրմէն աւելի մե՞ծ մին ես, որ այս հորը մեզի տուաւ, և ասկէ խմեց ինք ու իր որդիները և իր անասունները։ 13 – Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոր, Ամէն ով որ այդ ջուրէն խմէ, նորէն պիտի ծարաւի, բայց ով որ խմէ այն ջուրէն զոր ես անոր պիտի տամ, յաւիտեան պիտի չծարաւի. 14 – Հապա այն ջուրը զոր ես անոր պիտի տամ՝ պիտի ըլլայ անոր ներսիդին ջուրի ադբիւր մը՝ որ յաւիտենական կեանքի համար կը բղխէ։ 15 – Կինը ըսաւ անոր, Տէր, տուր ինծի այն ջուրը, որպէս զի չծարաւիմ, և հոս չգամ ջուր հանելու։ 16 – Յիսուս ըսաւ անոր, Գնա քու այրդ կանչէ, ու հոս եկուր։ 17 – Կինը պատասխան տալով ըսաւ, Ես այր չունիմ. Յիսուս ըսաւ անոր, Աղէկ ըսիք Թէ այր չունիմ՝ 18 – Վասն զի դուն հինգ այր ունեցեր ես, և ան զոր հիմա ունիս՝ քու այրդ չէ. ատիկա շիտակ ըսուցիցիր։ 19 – Կինը ըսաւ անոր, Տէր, կը տեսնեմ որ դուն մարգարէ մըն ես։ 20 – Մեր հայրերը այս լեռան վրայ երկրպագութիւն ըրին, և դուք կ'ըսէք Թէ Մէ՛ջն երուսաղէմ է տեղը, ուր պէտք է երկրպագութիւն ընել։ 21 – Յիսուս ըսաւ անոր, Ով կին, հաւատա ինծի որ ժամանակ կու գայ, երբ ոչ այս լեռան վրայ, և ոչ Երուսաղէմի մէջ երկրպագութիւն պիտի ընէք Հօրը։ 22 – Դուք անոր երկրպագութիւն կ'ընէք, զոր չէք ճանչնար. մենք անոր երկրպագութիւն կ'ընենք, զոր կը ճանչնանք. վասն զի փրկութիւնը Հրեաներէն է։ 23 – Բայց ժամանակ կու գայ ու հիմա ալ է, երբ ճշմարիտ երկրպագողները երկրպագութիւն պիտի ընեն Հօրը՝ հոգիով ու ճշմարտութիւնով, վասն զի Հայրն ալ իրեն այնպիսի երկրպագողներ կ'ուզէ։ 24 – Աստուած Հոգի է, և իրեն երկրպագողներուն ալ պէտք է որ հոգիով ու ճշմարտութիւնով երկրպագութիւն ընեն։ 25 – Կինը ըսաւ անոր, Գիտեմ որ Մեսիան կու գայ, (Քրիստոս ըսուածը,) երբ ինք գայ՝ ամէն բան մեզի պիտի պատմէ։ 26 – Յիսուս ըսաւ անոր, Ես ան եմ՝ որ քեզի հետ կը խօսիմ։ 27 – Ես այս խօսքին վրայ իր աշակերտները եկան, ու զարմացան որ ան հետ կը խօսէր. բայց անոնցմէ մէ՛կը չըսաւ Թէ Ինչ կ'ուզես, կամ Ինչ կը խօսիս անոր հետ։ 28 – Այն ատեն կինը ձգեց իր սափորը ու քաղաքը գնաց, և ըսաւ մարդոցը, 29- Եկէք տեսէք մարդ մը՝ որ բան ինծի ամէն ինչ որ գործեր եմ. արդեօք ան Քրիստոսը։ 30 – Ես անոնք քաղաքէն ելան ու անոր կու գային։

31 – Ես այս միջոցին աշակերտները իրեն կ'ապաչէին ու կ'ըսէին, Ռաբբի, հա՛ կեր։ 32 – Անիկա ըսաւ անոնց, Ես կերակուր ունիմ ուտելու՝ զոր դուք չէք գիտեր։ 33 – Ուստի աշակերտները կ'ըսէին իրարու, Արդեօք մէկը ասոր ուտելու բան մը բերա՞ւ։ 34 – Յիսուս ըսաւ անոնց, Իմ կերակուրս այն է որ ես զիս զրկողին կամքը ընեմ, և անոր գործը կատարեմ։ 35 – Չէ՞ որ դուք կ'ըսէք Թէ Տակաւին չորս ամիս կայ որ հունձքի տանը գայ. ահա ես ձեզի կ'ըսեմ, Աչքերնիդ վերցուցէք ու արտերուն նայեցէք, որ արդէն ճերմկած՝ հնձուելու պատրաստ են։ 36 – Ես ան որ կը հնձէ՝ վարձք կ'առնէ, ու

*Կամ, Հրեայի մը

յաւիտենական կեանքի համար պատրաստ կը ժողվէ, որպէս զի սերմնացողը ու հնձողը միասին ուրախանան։ 37 – Վասն զի այս բանին մէջ ճշմարիտ է այն խօսքը թէ Ուրիշը կը սերմանէ և ուրիշը կը հնձէ։ 38 – Ես ձեզ զրկեցի հնձելու զոյն որ դուք չաշխատեցաք. ուրիշները աշխատեցան, ու դուք ա անանց աշխատանքին մէջ մտաք։

39 – Եւ այն քաղաքէն շատ Սամարացիներ իրեն հաւատացին այն կնոջ խօսքին համար որ վկայեց, ըսելով թէ Ինչ որ ես գործեր էի՝ բոլորը ինծի ըսաւ։ 40 – Ու երբ Սամարացիները անոր եկան, կ'աղաչէին անոր որ իրենց քով կենայ. ու երկու օր հոն կեցաւ։ 41 – Եւ ա շատերը իրեն հաւատացին իր խօսքին համար։ 42 – Ու կ'ըսէին կնոջը, Այսէ հետ ա չ թէ քու խօսքիդ համար կը հաւատանք, վասն զի մենք մեզմէ լսեցինք, և գիտենք որ ատիկա է ճշմարտապէս աշխարհի Փրկիչը, Քրիստոս։

43 – Ու երկու օրէն հետ ելաւ անկէ և Գալիլեա գնաց։ 44 – Վասն զի Յիսուս ինք վկայեց թէ Մարգարէ մը իր գաւառին մէջ պատիւ չունենար։ 45 – Ու երբ Գալիլեա եկաւ, Գալիլեացիները զինք ընդունեցին, քանզի տեսած էին այն բոլոր հրաշքները, զոր ինք բրաւ Երուսաղէմի մէջ տօնին ատեն. վասն զի իրենք ալ այն տօնին գացեր էին։

46 – Եւ Յիսուս նորէն եկաւ Գալիլեացւոց Կանա քաղաքը, ուր ջուրը գինի բրած էր. և հոն ազնուական մէկը կար, որուն որդին հիւանդ էր Կափառնայումի մէջ։ 47 – Ասիկա լսելով որ Յիսուս Հրէաստանէ Գալիլեա եկեր է, եկաւ անոր ու կ'աղաչէր որ իջնէ և իր որդին բժշկէ, վասն զի մեռնելու վրայ էր։ 48 – Այն ատեն Յիսուս բսաւ անոր, Եթէ նշաններ ու հրաշքներ չտեսնէք, բնաւ պիտի չհաւատաք։ 49 – Ազնուականը բսաւ անոր, Տէր, իջիր քանի որ իմ տղաս մեռած չէ։ 50 – Յիսուս բսաւ անոր, Գնա, քու որդիդ ողջ է. մարդն ալ հաւատաց այն խօսքին զոր Յիսուս իրեն բսաւ, ու գնաց։ 51 – Ու երբ կ'իջնէր, իր ծառաները դիմաւորեցին զինք, և ուրախ տուին բսելով թէ Քու տղադ ողջ է։ 52 – Ուստի հարցուց անոնց թէ ո՞ր ժամէն սկսաւ աղէկի դառնալ. և բսին իրեն, Երէկ ժամը եօթնին տենդը թողուց զանիկա։ 53 – Ա յն տաեն գիտցաւ ա նոր Հայրը թէ այն ժամն էր երբ Յիսուս իրեն բսաւ թէ Քու որդիդ ողջ է. ու հաւատաց ինք և իր բոլոր տունը։ 54 – Ա յս նորէն երկրորդ հրաշքն էր զոր Յիսուս բրաւ, երբ Հրէաստանէ Գալիլեա եկաւ։

Գ Լ. Ե

Ա ետև Հրէից տօն էր, և Յիսուս Երուսաղէմ եկաւ։ 2 – Ու Երուսաղէմի մէջ Ոչխարաց դրան քով ա ւազան մը կայ, որ Եբրայեցերէն Բեթհեզդա կ'բսուի, որ հինգ սրահ ունի։ 3 – Ասոնց մէջ խիստ շատ հիւանդներ պառկած էին, կոյրեր, կաղեր, չորցածներ, որոնք կը սպասէին ջուրին խառնուելուն։ 4 – Վասն զի հրեշտակ մը ժամանակ ժամանակ ուտզանը կ'իջնէր ու ջուրերը կը խառնէր, և ով որ ջուրին խառնուելէն ետև ամէնէն առաջ անոր մէջ կը մտնէր, կը բժշկուէր ինչ հիւանդութիւն որ ունենար։ 5 – Եւ հոն մարդ մը կար, որ երեսունըութ տարիէ ի վեր հիւանդութիւն մը ունէր։ 6 – Յիսուս երբ ա նա զանիկա որ ինկած պառկած էր, ու գիտցաւ որ շատ ժամանակէ ի վեր է, բսաւ անոր, Կ'ուզե՞ս առողջանալ։ 7 – Հիւանդը պատասխան տուաւ անոր, Տէր, մարդ մը չունիմ որ երբ ջուրը խառնուին զիս ա ւազանը ձգէ. Հապա քանի որ ես դառը կը շարժիմ, ինծմէ առաջ ուրիշ մը կ'իջնէ։ 8 – Յիսուս բսաւ անոր, Ելիր, մահիճդ առ ու քալէ։ 9 – Եւ իսկոյն մարդը առողջացաւ, ու իր մահիճը վերցնելով կը քալէր. ու այն օրը շաբաթ էր։ 10 – Ա յն ատեն Հրեաները բսին բժշկուած մարդուն, Շաբաթ է, ս արժան չէ որ մահիճդ վերցնես։ 11 – Պատասխան տուաւ անոնց ա ն ը , Ան որ զիս բժշկեց, ինք ինծի բսաւ, Մահիճդ առ ու քալէ։ 12 – Ուստի հարցուցին անոր, Ո՞վ է այն մարդը որ քեզի բսաւ, Մահիճդ առ ու քալէ։ 13 – Եւ բժշկուածը չէր գիտեր թէ ո՛վ է ան, վասն զի Յիսուս մէկդի քաշուեցաւ՝ այն տեղ բազմութիւն բլլալուն համար։ 14 – Անկէ ետքը Յիսուս զանիկա տաճարին մէջ գտնելով՝ բսաւ անոր, Ա յժ բժշկուեցար, ալ մեղք մի գործեր, որ ալ աւելի չար բան մը չպատահի քեզի։ 15 – Գնաց մարդը, ու Հրեաներուն պատմեց թէ Յիսուս էր որ զինք բժշկեց։

16 – Եւ ասոր համար Հրեաները կը հալածէին Յիսուսը, և կը փնտռէին զանիկա սպաննել, որ այս բաները շաբաթի օրը կ'ընէր։ 17 – Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց, Իմ Հայրս մինչև հիմա կը գործէ, ես ալ կը գործեմ։ 18 – Ասոր համար ա լ աւելի կը փնտռէին Հրեաները զանիկա սպաննել, վասն զի ոչ թէ միայն շաբաթ օրը կը լուծէր, հապա նաև զԱստուած իր Հայրը կ'անուանէր, ու այսպէս ինքզինք Աստուծոյ հաւասար կ'ընէր։ 19 – Իսկ Յիսուս պատասխան տուաւ ու բսաւ անոնց, Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Որդին ինքիրմէ բան մըն ալ չկրնար ընել, միայն թէ ինչ որ տեսնէ զոր Հայրը կ'ընէ. վասն զի ինչ որ անիկա կ'ընէ, նմանապէս Որդին ալ նոյնը կ'ընէ։ 20 – Քանզի Հայրը կը սիրէ Որդին, և ամէն բան կը ցուցնէ անոր՝ ինչ որ ինք կ'ընէ. և ասոնցմէ ալ աւելի մեծ գործեր պիտի ցուցնէ անոր, որպէս զի դուք զարմանաք։ 21 – Վասն զի ինչպէս Հայրը մեռելները կը յարուցանէ ու կենդանի կ'ընէ, այնպէս ալ Որդին զորանք կ'ուզէ կը կենդանացնէ։ 22 – Քանի Հայրը մէ՛կը չդատաեր, հապա ամէն դատաստանը Որդւոյն տուաւ. 23 – Որպէս զի ամէնը պատուեն Որդին, ինչպէս Հայրը կը պատուեն. ան որ Որդին չպատուեր, զանիկա զրկող Հայրը չպատուեր։ 24 – Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի թէ Ան որ իմ խօսքս մտիկ կ'ընէ, և կը հաւատայ անոր որ զիս զրկեց, յաւիտենական կեանք ունի, ու դատաստան չի գար, հապա մահէն դէպ ի կեանք անցած է։ 25 – Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ ժամանակ պիտի գայ և ալ հիմա կը գործեմ։ 18 – Ասոր համար ա լ աւելի կը փնտռէին Հրեաները զանիկա սպաննել, վասն զի ոչ թէ միայն շաբաթ օրը կը լուծէր, հապա նաև զԱստուած իր Հայրը կ'անուանէր, ու այսպէս ինքզինք Աստուծոյ հաւասար կ'ընէր։ 19 – Իսկ Յիսուս պատասխան տուաւ ու բսաւ անոնց, Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Որդին ինքիրմէ բան մըն ալ չկրնար ընել, միայն թէ ինչ որ տեսնէ զոր Հայրը կ'ընէ. վասն զի ինչ որ անիկա կ'ընէ, նմանապէս Որդին ալ նոյնը կ'ընէ։ 20 – Քանզի Հայրը կը սիրէ Որդին, և ամէն բան կը ցուցնէ անոր՝ ինչ որ ինք կ'ընէ. և ասոնցմէ ալ աւելի մեծ գործեր պիտի ցուցնէ անոր, որպէս զի դուք զարմանաք։ 21 – Վասն զի ինչպէս Հայրը մեռելները կը յարուցանէ ու կենդանի կ'ընէ, այնպէս ալ Որդին զորանք կ'ուզէ կը կենդանացնէ։ 22 – Քանի Հայրը մէ՛կը չդատաեր, հապա ամէն դատաստանը Որդւոյն տուաւ. 23 – Որպէս զի ամէնը պատուեն Որդին, ինչպէս Հայրը կը պատուեն. ան որ Որդին չպատուեր, զանիկա զրկող Հայրը չպատուեր։ 24 – Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի թէ Ան որ իմ խօսքս մտիկ կ'ընէ, և կը հաւատայ անոր որ զիս զրկեց, յաւիտենական կեանք ունի, ու դատաստան չի գար, հապա մահէն դէպ ի կեանք անցած է։ 25 – Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ ժամանակ պիտի գայ և ալ հիմա է, երբ մեռելները պիտի լսեն Աստուծոյ Որդւոյն ձայնը, և անոնք որ կը լսեն, պիտի ապրին։ 26 – Վասն զի ինչպէս Հայրը իր անձին մէջ կեանք ունի, այնպէս ալ Որդւոյն տուաւ որ իր անձին մէջ կեանք ունենայ. 27 – Եւ դատաստան ընելու ալ իշխանութիւն տուաւ անոր, քանզի անիկա Որդի մարդոյ է։ 28 – Ասոր վրայ մի զարմանաք. վասն զի ժամանակ պիտի գայ՝ երբ բոլոր գերեզմաններու մէջ եղողները անոր ձայնը պիտի լսեն, 29 – Ու գործ պիտի գան, անոնք որ բարի գործեր են՝ կենաց յարութեան համար, և անոնք որ չար գործեր են՝ դատապարտութեան յարութեան համար։ 30 – Ես ինքիրմէս բան մը չեմ կրնար ընել. ինչպէս կը լսեմ, այնպէս կը դատեմ, և իմ դատաստանս արդար է, վասն զի ես իմ կամքս չեմ փնտռեր, հապա անոր կամքը որ զիս զրկեց։ 31 – Եթէ ես ինծի համար վկայեմ, իմ վկայութիւնս ճշմարիտ չէ։ 32 – Ուրիշ մըն է որ ինծի համար կը վկայէ. և ես գիտեմ որ ճշմարիտ է այն վկայութիւնը՝ զոր ինք ինծի համար վկայեց։ 33 – Դուք Յովհաննէսի ղրկեցիք, և ինք ճշմարտութեանը վկայեց։ 34 – Բայց ես ոչ թէ մարդոցմէ վկայութիւն կ'առնեմ, հապա այս բաները կ'ըսեմ որպէս զի դուք փրկուիք։ 35 – Անիկա ճրագ մըն էր որ կը վառէր ու լոյս կու տար, և դուք քիչ մը ատեն ուզեցիք անոր լոյսովը ուրախանալ։ 36 – Բայց ես Յովհաննէսի վկայութենէն ալ մեծ վկայութիւն ունիմ, քանզի այն գործերը զորոնք Հայրը ինծի տուաւ որ գործեմ, այն նոյն գործերը զորոնք ես կը գործեմ, ինծի համար կը վկայեն թէ Հայրը զիս զրկեց։ 37 – Ու Հայրը որ զիս զրկեց, ինք վկայեց ինծի համար. դուք բնաւ անոր ձայնը չլսեցիք, ոչ ալ անոր կերպարանքը տեսաք. 38 – Եւ ոչ անոր խօսքը ձեր մէջ բնակած ունիք, քանզի զոյն որ ինք զրկեց, դուք անոր չէք հաւատար։ 39 – Գիրքերը քննեցէք, վասն զի դուք անոնցմով կը սեպէք յաւիտենական կեանքը ունենալ, և բսեն անոնք են որ ինծի համար կը վկայեն. 40 – Եւ դուք չէք ուզեր ինծի գալ, որ կեանք ունենաք։ 41 – Ես մարդոցմէ փառք չեմ առներ։ 42 – Բայց գիտեմ ձեզ որ Աստուծոյ սէրը ձեր մէջ չունիք։ 43 – Ես իմ Հօրս անունովը եկայ, ու զիս չէք ընդունիր. եթէ ուրիշ մէկը իր անունովը գայ, զանիկա պիտի ընդունիք։ 44 – Դուք ինչպէս կրնաք հաւատալ, որ իրարմէ փառք կ'առնէք, և այն փառքը որ մէկ Աստուծմէն է՝ չէք փնտռեր։ 45 – Մի կարծէք թէ ես ձեզի համար ամբաս-

*Ո՞վ, Հօրը

ատնուԹիւն պիտի ընեմ Հօրը. կայ ՉՔԼԸ որ ձեզի համար ամբաստանուԹիւն կ'ընէ, Մովսէս՝ որու դուք յուսացած էք։ 46 – Վասն զի եԹէ դուք Մովսէսի հաւատայիք, ինծի ալ պիտի հաւատայիք, քանզի անիկա ինծի համար գրեց։ 47-Բայց եԹէ անոր գրածներուն չէք հաւատար, իմ խօսքերուս ինչպէս պիտի հաւատաք։

ԳԼ. Ջ

Ա յս բաներէն ետքը Յիսուս Գալիլեայի, այսինքն Տիբերիայի, ծովուն անդին կողմը գնաց։ 2 – Եւ անոր ետևէն շատ ժողովուրդ կ'երԹար, վասն զի կը տեսնէին այն հրաշքները որոնք հիւանդներուն վրայ կ'ընէր։ 3 – Եւ Յիսուս լեռը ելաւ, ու հոն նստաւ իր աշակերտներուն հետ միասին։ 4 – Եւ Հրեից զատկի տօնը մօտ էր։

5 – Յիսուս երբ իր աչքերը վեր վերցուց ու տեսաւ որ շատ ժողովուրդ կու գար իրեն, ըսաւ Փիլիպպոսի, Ուրկէ՞ հաց ծախու առնենք որպէս զի ասոնք ուտեն։ 6 – (Եւ զայն կ'ըսէր զանիկա փորձելու համար, քանզի ինք գիտէր ինչ պիտի ընէր։) 7 – Փիլիպպոս պատասխան տուաւ անոր, Երկու հարիւր դահեկանի հաց ասոնց հերիք չէ, որ ամէն մէկը քիչ մը առնէ։ 8- Իր աշակերտներէն մէկը, Սիմոն Պետրոսի եղբայրը Անդրէաս, ըսաւ իրեն, 9 – Հոս պատանի մը կայ, որ հինգ գարեղէն հաց ու երկու ձուկ ունի, բայց անոնք ինչ պիտի բլլան այդչափ մարդոց։ 10 – Իսկ Յիսուս ըսաւ, Նստեցուցէք այդ մարդիկը. և այն տեղ շատ խոտ կար, ու մարդիկը նստան Թուով հինգ հազարի չափ։ 11 – Եւ Յիսուս հացերը առաւ ու գոհացաւ, և աշակերտներուն բաժնեց, աշակերտներն ալ նստողներուն, նոյնպէս ալ ձուկերէն որչափ որ ուզեցին։ 12 – Ու երբ կշտացան, ըսաւ իր աշակերտներուն, Ժողվեցէք ուրացած կտորտանքները, որպէս զի բան մը չկորսուի։ 13 – Ուստի ժողվեցին, և տասներկու կողով լեցուցին այն հինգ գարեղէն հացերէն ճաշէ կտորտանքներով, որոնք ուտողներէն ուրացան։ 14 – Իսկ մարդիկը երբ Յիսուսի ըրած հրաշքը տեսան, կ'ըսէին ԹԷ Անիկա է ճշմարտապէս այն մարգարէն որ աշխարհ պիտի գար։ 15 – Եւ Յիսուս գիտնալով որ պիտի գան զինք յափշտակեն, որպէս զի զինք Թագաւոր ընեն, նորէն մինակ լեռը գնաց։ 16 – Ու երբ իրիկուն եղաւ, իր աշակերտները ծովեզերքը իջան։ 17 – Եւ նաւը մտնելով ծովուն անդին կողմը Կափառնայում կ'երԹային և արդէն մԹին կոԹոր էր, ու Յիսուս դեռ իրենց եկած չէր։ 18 – Մոգն ալ հովին սաստիկ փչելէն տակնուվրայ կ'ըլլար։ 19 – Ու երբ Թի քաշելով քսան հինգ կամ երեսուն ասպարէզի չափ գացին, տեսան Յիսուսը որ ծովուն վրայէն քալելով նաւուն կը մօտենար, ու վախցան։ 20 – Բայց ինք ըսաւ անոնց, Ես եմ, մի վախնաք։ 21 – Ուզին ուրախութեամբ առնել. և չուտ մը նաւը այն երկիրը հասաւ՝ ուր կերԹային։

22 – Հետևեալ օրը ժողովուրդը որ ծովուն անդին կողմն էր, և տեսեր էր որ ուրիշ նաւակ չկար հոն այն մէկէն զատ որուն մէջ անոր աշակերտները մտեր էին, և որ Յիսուս իր աշակերտներուն հետ նաւակը մտած չէր, հապա միայն անոր աշակերտները գացեր էին. 23 – (Բայց Տիբերիայէ ուրիշ նաւակներ եկան այն տեղին մօտ ուր Տէրոջը գոհանալովը հացը կերեր էին.) 24 – Ուզին ժողովուրդը տեսնելով ԹԷ ոչ Յիսուս հոն է, ոչ ալ անոր աշակերտները, իրենք ալ նաւերը մտան ու եկան Կափառնայում Յիսուսը փնտռելու։ 25 – Ու երբ զանիկա ծովուն անդին կողմը գտան, ըսին անոր, Ռաբբի, ե՞րբ եկար դուն հոս։ 26 – Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց և ըսաւ, Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Դուք զիս կը փնտռէք՝ ոչ ԹԷ անոր համար որ հրաշքներ տեսաք, հապա անոր համար որ հացերէն կերաք ու կշտացաք։ 27 – Գործէք, գործեցէք, ոչ ԹԷ կորսուական կերակուրին համար, հապա այն կերակուրին համար որ յաւիտենական կեանքի մէջ կը մնայ, զոր Որդին մարդոյ ձեզի պիտի տայ. վասն զի Հայրն Աստուած զանիկա կնքեց։ 28 – Ուզին ըսին անոր, Ի՞նչ ընենք որպէս զի Աստուծոյ գործերը գործենք։ 29 – Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոնց, Ա յս է Աստուծոյ գործը, որ անոր զրկածին հաւատաք։ 30-Ըսին անոր, Բայց դուն ի՞նչ նշան կ'ընես որ տեսնենք ու քեզի հաւատանք. ի՞նչ կը գործես։ 31 – Մեր Հայրերը անապատին մէջ մանանան կերան. ինչպէս գրուած է, Երկինքէն հաց տուաւ անոնց որպէս զի ուտեն։ 32 – Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց, Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի ԹԷ Մովսէս չտուաւ ձեզի երկնաւոր հացը, բայց իմ Հայրս կու տայ ձեզի ճշմարիտ երկնաւոր հացը։ 33 – Վասն զի Աստուծոյ հացը այն է որ երկինքէն կ'իջնէ, ու աշխարհի կեանք կու տայ։ 34 – Ուստի ըսին անոր, Տէր, միշտ տուր մեզի հացը մեր տուր։ 35 – Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց, Ես եմ կեանց հացը. ան որ ինծի կու գայ, երբէք պիտի չանօթենայ, և ան որ ինծի կը հաւատայ, պիտի չծարաւի։ 36 – Բայց ես ձեզի ըսի որ դուք զիս տեսաք ալ, ու չէք հաւատար։ 37 – Ա յն ամէնը զոր Հայրը ինծի կու տայ, ինծի պիտի գայ, և ան որ ինծի կու գայ, բնաւ դուրս պիտի չհանեմ։ 38 – Վասն զի ես երկինքէն իջայ՝ ոչ ԹԷ իմ կամքս ընելու, հապա անոր կամքը՝ որ զիս զրկեց։ 39 – Եւ զիս զրկող Հօրը կամքը այս է որ այն ամէնը զոր ինք ինծի տուաւ, չկորնչցնեմ անկէ, հապա անոր յարուԹիւն առնել պիտի տամ վերջին օրը։ 40-Քանզի զիս զրկողին կամքը այս է, որ այն ամէնը որ կը տեսնէ Որդին և կը հաւատայ անոր, յաւիտենական կեանք ունենայ. ես ալ անոր յարուԹիւն առնել տամ վերջին օրը։

41 – Ուստի Հրեաները տրտունջ կ'ընէին իրեն համար, վասն զի բսաւ ԹԷ Ես եմ երկինքէն իջած հացը. 42- Եւ կ'ըսէին, Ասիկա Յովսէփի որդին Յիսուս չէ՞, որուն հայրը ու մայրը մենք կը ճանչնանք. ուրեմն ինչպէս կ'ըսէ ասիկա ԹԷ Ես երկինքէն իջայ։ 43 – Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոնց, Տրտունջ մի ընէք ձեր մէջ։ 44 – Մէկը չկրնար ինծի գալ, եԹէ զիս զրկող Հայրը զանիկա չքաշէ, ու ես անոր յարուԹիւն առնել պիտի տամ վերջին օրը։ 45 – Մարգարէներուն մէջ գրուած է, Ես ամէնն ալ Աստուծմէ սորված պիտի բլլան. այն ամէնը որ Հօրմէն կը լսէ ու կը սորվի, ինծի կու գայ։ 46 – Ոչ ԹԷ մէկը Հայրը տեսած է, եԹէ ոչ ան՝ որ Աստուծմէ է, անիկա Հայրը տեսած է։ 47 – Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի ԹԷ Ան որ ինծի կը հաւատայ, յաւիտենական կեանք ունի։ 48 – Ես եմ կեանց հացը։ 49 – Ձեր Հայրերը անապատին մէջ մանանան կերան ու մեռան։ 50 – Ա յս է այն հացը որ երկինքէն կ'իջնէ, որպէս զի եԹէ մէկը ասկէ ուտէ, չմեռնի։ 51 – Ես եմ կենդանի հացը որ երկինքէն իջայ. եԹէ մէկը այս հացէն ուտէ, յաւիտեան պիտի ապրի. և այն հացը զոր ես պիտի տամ, իմ մարմինս է, զոր ես պիտի տամ աշխարհի կեանքին համար։

53 – Ասոր վրայ Հրեաները իրարու հետ կը վիճէին ու կ'ըսէին, Ինչպէս կրնայ ասիկա իր մարմինը մեզի տալ ուտելու։ 54 – Իսկ Յիսուս ըսաւ անոնց, Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, եԹէ Որդւոյ մարդոյ մարմինը չուտէք և անոր արիւնը չխմէք, ձեր անձերուն մէջ կեանք չէք ունենար։ 55- Ով որ իմ մարմինս ուտէ և իմ արիւնս խմէ, յաւիտենական կեանք կ'ունենայ, ու ես անոր յարուԹիւն առնել պիտի տամ վերջին օրը։ 56 – Վասն զի իմ մարմինս ճշմարիտ կերակուր է, և իմ արիւնս ճշմարիտ ըմպելիք է։ 57 – Ան որ իմ մարմինս կ'ուտէ և իմ արիւնս կը խմէ, անիկա իմ ներսիդիս կը բնակի ու ես անոր ներսիդիս։ 58- Ինչպէս կենդանի Հայրը զիս զրկեց, ու ես կենդանի եմ Հօրը ձեռքով, այնպէս ալ ան որ զիս կ'ուտէ, ինք ալ իմ ձեռքովս կենդանի կը մնայ։ 59 – Ա յս է ան հացը որ երկինքէն իջած է. ոչ ԹԷ ինչպէս հայրերնիդ մանանան կերան ու մեռան. ով որ այս հացը ուտէ, յաւիտեան պիտի ապրի։

60 – Ա յս բաները զրուցեց ժողովրդեան մէջ՝ երբ Կափառնայումի մէջ կը սորվեցնէր։

61 – Ու աշակերտներէն շատերը երբ լսեցին՝ ըսին, Խիստ է այդ խօսքը, ո՞վ կրնայ ատոր մեկ բնել։ 62 – Յիսուս երբ ինքնիրեն հասկցաւ որ իր աշակերտները այն բանին համար արտունջ կ'ընեն, ըսաւ անոնց, Ասիկա ձեզ կը գայթակղեցնէ՞։ 63 – Հապա ի՞նչ պիտի ըսուի եԹէ տեսնէք Որդին մարդոյ որ երԹայ ուր առաջ էր։ 64 – Հոգին է կենդանի ընողը, մարմինը չոչ մը չըներ. այն խօսքերը զորոնք ես ձեզի *կը խօսիմ, հոգի ու կեանք են։ 65 – Բայց

*Ոմանք, խօսեցայ

ձեր մէջէն կան մանուկ որ չեն հաւատար. ուստի ոչինչէն գիտեր թէ ո՛վ են անոնք որ չեն հաւատար, և ո՛վ է ան որ զինք պիտի մատնէ։ 66 – Եւ կ՚ըսէր, Ասոր համար ձեզի ըսի որ մէ՛կը չկրնար ինծի գալ, եթէ իմ Հօրմէս արուած չըլլայ անոր։

67 – Ա֊յս պատճառաւ իր աշակերտներէն շատերը ետ գացին, և այլ ևս ի֊րեն հետ չէին պտըտեր։ 68 – Ա֊յն ատեն Յիսուս տասներկուքին ըսաւ, Միթէ դուք ալ կ՚ուզէ՞ք երթալ։ 69 – Սիմոն Պետրոս պատասխան տուաւ անոր, Տէր, որո՞ւ պիտի երթանք, դուն յաւիտենական կեանքի խօսքեր ունիս։ 70 – Եւ մենք հաւատացինք ու գիտցանք թէ դուն ես Քրիստոսը *Աստուծոյ Որդին։ 71 – Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց, Ես ձեզ տասներկուքդ չընտրեցի՞, ու ձեզմէ ալ մէկը սատանայ է։ 72 – Զայս կ՚ըսէր Իսկարիովտացի Սիմոնեան Յուդային համար, վասն զի անիկա էր որ զինք պիտի մատնէր, ու տասներկուքէն մէկն էր։

ԳԼ. Է

Եւ այս բաներէն ետև Յիսուս Գալիլեայի մէջ կը պտըտէր, քանզի չէր ուզեր Հրէաստանի մէջ պտըտիլ, վասն զի Հրեաները զինք սպաննել կ՚ուզէին։ 2 – Եւ Հրեաներուն տապաւորահարոյց տօնը մօտ էր։ 3 – Ուստի իր եղբայրները ըսին իրեն, Ելիր ասկէ ու Հրէաստան գնա, որպէս զի քու աշակերտներդ ալ տեսնեն քու գործերդ զորն կ՚ընես. 4 – Վասն զի մէկը չկայ որ ծածկաբար բան մը ընէ, և ինք յայտնի ըլլալ ուզէ. եթէ դուն այդ բաները կ՚ընես, ինքզինքդ աշխարհի յայտնէ։ 5 – Քանզի իր եղբայրներն ալ չէին հաւատար իրեն։ 6 – Իսկ Յիսուս ըսաւ անոնց, Իմ ժամանակս դեռ հասած չէ, բայց ձեր ժամանակը միշտ պատրաստ է։ 7 – Աշխարհ ձեզ չկրնար ատել, բայց զիս կ՚ատէ, վասն զի ես անոր վրայով կը վկայեմ թէ իր գործերը չար են։ 8 – Դուք ելէք այս տօնին. ես [դեռ] չեմ ելլեր այս տօնին, վասն զի իմ ժամանակս դեռ լրացած չէ։ 9 – Զայս ըսելով անոնց՝ ինք Գալիլեա մնաց։ 10 – Բայց երբ իր եղբայրները ե֊լան, ետքը ինք ալ ելաւ տօնին, ոչ թէ յայտնի՝ հապա գաղտուկ կերպով մը։

11 – Եւ Հրեաները տօնին տաներն կը փնտռէին զինք, ու կ՚ըսէին, Ո՞ւր է անիկա։ 12 – Եւ ժողովուրդին մէջ շատ չշնչին կար անոր վրայով. ոմանք կ՚ըսէին թէ Ազէկ մարդ է. ուրիշները կ՚ըսէին, Ոչ, հապա ժողովուրդը կը մոլորեցնէ։ 13 – Սակայն մէ՛կը անոր վրայով համարձակ չէր խօսեր Հրեաներուն վախէն։

14 – Իսկ երբ տօնը կէս եղաւ, Յիսուս տաճարը ելաւ ու կը սորվեցնէր։ 15 – Եւ Հրեաները կը զարմանային ու կ՚ըսէին, Ինչպէս ասիկա գիրերը գիտէ, որ սորված չէ։ 16 – Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց ու բսաւ, Իմ վարդապետութիւնս իմս չէ, հապա զիս ղրկողինն է։ 17 – Եթէ մէկը կ՚ուզէ անոր կամքը ընել, պիտի գիտնայ այս վարդապետութեան համար թէ արդեօք Աստուծմէ՞ է թէ ես ինքիրմէս կը խօսիմ։ 18 – Ան որ ինքիրմէ կը խօսի, իր անձին փառքը կը փնտռէ, բայց ան որ զինք ղրկողին փառքը կը փնտռէ, անիկա ճշմարիտ է, և անոր քով անիրաւութիւն չկայ։ 19 – Մովսէս չտուա՞ ձեզի օրէնքը, ու ձեզմէ մէ՛կն ալ չպահեր օրէնքը։ 20 – Ինչո՞ւ կը փնտռէք զիս սպաննել. պատասխան տուաւ ժողովուրդը ու բսաւ, Դեւ կայ քու ներսդ. ո՞վ քեզ կը փնտռէ սպաննել։ 21 – Պատասխան տուաւ Յիսուս և բսաւ անոնց, Գործ մը գործեցի, ու ամէնդ ալ զարմացեր էք։ 22 – Արդ Մովսէս ձեզի թլփատութիւնը տուաւ, (որ ոչ թէ Մովսեէ էր՝ հապա նախնիներէն,) ու շաբաթի օրը մարդ կը թլփատէք։ 23 – Եթէ շաբաթի օրը մարդ թլփատութիւն կ՚առնէ՝ որպէս զի Մովսէսի օրէնքը չբեկանի, ինծի կը բարկանա՞ք որ ես շաբաթի օրը ամբողջ մարդ մը բժշկեցի։ 24 – Աչքի երևոյթին պէս դատաստան մի բնէք, հապա արդար դատաստան ըրէք։

25 – Ա֊յն ատեն Երուսաղէմացիներէն ոմանք կ՚ըսէին, Այո՞կա ան չէ՞ զոր կը փնտռեն սպաննել։ 26 – Եւ ահա յայտնի կը խօսի, ու բան մը չեն ըսեր անոր. միթէ իշխանները գիտցա՞ծ են թէ ասիկա ճշմարտապէս Քրիստոսն է։ 27 – Սակայն մենք ասիկա գիտենք ուրկէ՛ է. բայց Քրիստոս երբ գայ, մէ՛կը չգիտեր ուրկէ՛ է։ 28 – Եւ Յիսուս

*Ո՛նդ, կենդանի Աստուծոյ

քանի որ կը սորվեցնէր, տաճարին մէջ, աղաղակեց՝ ըսելով, Զիս ալ գիտէք, և ուրկէ բլլալս ալ գիտէք. ու ես ինքիրմէս եկած չեմ, հապա ան որ զիս ղրկեց՝ ճշմարիտ է, զոր դուք չէք գիտեր։ 29 – Բայց ես գիտեմ զանիկա, վասն զի ես անկէ եմ, և անիկա զիս ղրկեց։ 30 – Ուստի կը փնտռէին զինք բռնել, բայց մէ՛կն ալ իրեն ձեռք չզարկաւ, վասն զի իր ժամանակը դեռ հասած չէր։ 31 – Եւ ժողովուրդէն շատ մարդիկ հաւատացին իրեն, և կ՚ըսէին, Քրիստոս երբ գայ, մանգամէ աւելի նշաննե՞ր պիտի ընէ, որչափ ասիկա կ՚ընէ։

32 – Փարիսեցիները լսեցին ժողովուրդին այս չշնչիւնը անոր վրայով. ու փարիսեցիները և քահանայապետները սպասաւորներ ղրկեցին, որպէս զի զանիկա բռնեն։ 33 – Իսկ Յիսուս *ըսաւ, Փոչ մը ժամանակ ալ ձեզի հետ եմ, ու կ՚երթամ անոր որ զիս ղրկեց։ 34 – Զիս պիտի փնտռէք ու պիտի չգտնէք, և իմ եղած տեղս դուք չէք կրնար գալ։ 35 – Ա֊յն ատեն Հրեաները բսին իրարու, Ո՞ւր պիտի երթայ ատիկա, որ մենք զինք պիտի չգտնենք. միթէ †Հելլենացիներուն ցիր ցիրուցան եղածներո՞ւն պիտի երթայ, և Հելլենացիներո՞ւն պիտի սորվեցնէ։ 36 – Ի՞նչ է այն խօսքը զոր ըսաւ, Զիս պիտի փնտռէք ու պիտի չգտնէք, և իմ եղած տեղս դուք չէք կրնար գալ։

37 – Տօնին վերջին մեծ օրը Յիսուս կայներ էր, կ՚աղաղակէր ու կ՚ըսէր, Եթէ մէկը ծարաւ է, թող ինծի գայ ու խմէ։ 38 – Ան որ ինծի կը հաւատայ, ինչպէս գիրքը կ՚ըսէ, անոր փորէն կենդանի ջուրի գետեր պիտի բղխեն։ 39 – Զայս բսաւ Հոգիին համար զոր իրեն հաւատացողները պիտի առնէին, վասն զի Սուրբ Հոգին դ֊ո֊ղ֊ չէր տակաւին, քանզի Յիսուս դեռ փառաւորուած չէր։ 40 – Ժողովուրդէն շատ մարդիկ երբ այս խօսքը լսեցին՝ կ՚ըսէին, Իրաւցնէ ասիկա է մարգարէն։ 41 – Ուրիշները կ՚ըսէին, Ասիկա է Քրիստոսը. ուրիշներն ալ կ՚ըսէին, Միթէ Քրիստոսը Գալիլեայէ՞ կու գայ։ 42 – Չէ՞ որ գիրքը կ՚ըսէ թէ Քրիստոս Դաւիթի սերունդէն ու Դաւիթի եղած գեղէն Բեթլէհեմէ կու գայ։ 43 – Ուստի ժողովուրդին մէջ երկպառակութիւն եղաւ անոր համար։ 44 – Եւ անոնցմէ ոմանք ուզեցին բռնել զանիկա, բայց մէ՛կը անոր ձեռք չզարկաւ։

45 – Ա֊պա պատասխանները Նե֊ր֊ե֊կան քահանայապետներուն և փարիսեցիներուն. ու ասոնք բսին անոնց, Ինչո՞ւ զանիկա հո֊ չբերիք։ 46 – Պատասխան տուին պատասխանները, Երբէք մէ՛կը այս մարդուն պէս խօսած չէ։ 47 – Ա֊յն ատեն փարիսեցիները պատասխան տուին անոնց և բսին, Միթէ դո՞ւք ալ մոլորեցա՞ք։ 48 – Իշխաններէն կամ փարիսեցիներէն մէ՛կը հաւատա՞ց անոր. 49 – Բայց այս ամբոխ ժողովուրդը՝ որ օրէնքը չեն գիտեր, նզովուած են։ 50 – Նիկոդեմոս բսաւ անոնց, (որ ա֊ռ֊ա֊ջ֊ի֊ն գիշեր ատեն իրեն եկեր էր, և անոնցմէ մէկն էր,) 51 – Միթէ մեր օրէնքը մարդ կը դատէ՞, եթէ առաջ անկէ բան մը չլսէ, և չգիտնայ թէ ինչ կ՚ընէ։ 52 – Պատասխան տուին ու բսին անոր, Միթէ դո՞ւն ալ Գալիլեայէ ես. քննէ ու նայէ որ Գալիլեայէ մարգարէ չելլեր։ 53 – Եւ ամէն մէկը իր տունը գնաց։

ԳԼ. Ը

Եւ Յիսուս Ձիթենեաց լեռը գնաց։ 2 – Ու առտուընդ նորէն տաճարը եկաւ, և բոլոր ժողովուրդը իրեն կուգար. ու ինք նստեր կը սորվեցնէր անոնց։ 3 – Եւ գիրքերը ու փարիսեցիները շնոհեցան մէջ բռնուած կին մը բերին անոր, ու զանիկա մէջտեղը կայնեցնելով 4 – Ըսին իրեն, Վարդապետ, այս կինը շնոհեցան մէջ այս մեղքը գործած տաներ բռնուեցաւ. 5 – Եւ օրէնքին մէջ Մովսէս մեզի պատուիրեց այսպիսիները քարկոծել. հիմա դուն ինչ կ՚ըսես ա֊ռ֊ա֊ր հո֊ր֊։ 6 – Զայս կ՚ըսէին՝ զանիկա փորձելով, որպէս զի անոր վրայ ամբաստանութիւն ընե֊ր֊ա֊ր֊ի֊ մը ունենան. բայց Յիսուս գլուխ ի վար ծռելով՝ մատովը գետնին վրայ կը գրեր. 7 – Սակայն երբ վրան իսկան հարցնելով իրեն, վեր նայեցաւ ու բսաւ անոնց, Ձեզմէ անմեղ եղողը՝ առաջ անիկա թող քար ձգէ ասոր վրայ։ 8 – Եւ նորէն գլուխ ի վար ծռելով՝ գետնին վրայ կը գրեր։ 9 – Եւ ա֊նոնք ա֊յ֊ս լսելով ու խղճմտանե֊

*Ո՛նդ, անոնց բսաւ
†Յ֊ու֊ն. Յոյներուն

քէն յանդիմանուելով՝ մէկիկ մէկիկ դուրս կ՚ելլէին, ծերերէն սկսած մինչեւ յետիններըը. և Յիսուս մինակ մնաց, ու կինը մէջտեղը կայնած։ 10 – Եւ Յիսուս վեր նայելով ու կնոջմէն զատ մէկը չտեսնելով՝ ըսաւ անոր, Ով կին, ո՞ւր են անոնք որ քու վրայդ ամբաստանութիւն կ՚ընէին. մէկը քեզ չդատապարտե՞ց։ 11 – Եւ անիկա ըսաւ, Ո՛չ մէկը, Տէր. ու Յիսուս ըսաւ անոր, Ես ալ չեմ դատապարտեր քեզ. գնա ու ասկէ ետև մեղք մի գործեր։

12 – Դարձ Յիսուս նորէն խօսեցաւ անոնց ու ըսաւ, Ես եմ աշխարհի լոյսը. ան որ իմ ետևէս կու գայ, խաւարի մէջ պիտի չքալէ, հապա կենաց լոյսը պիտի ունենայ։ 13 – Ուստի փարիսեցիները ըսին անոր, Դուն քու անձիդ համար կը վկայես, քու վկայութիւնդ ճշմարիտ չէ։ 14 – Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոնց, Թէև ես իմ անձիս համար կը վկայեմ, բայց իմ վկայութիւնս ճշմարիտ է, ուստի որ գիտեմ ուրկէ՛ եկայ և ո՛ւր կ՚երթամ. բայց դուք չէք գիտեր ուրկէ՛ կու գամ կամ ո՛ւր կ՚երթամ։ 15 – Դուք մարմինին նայելով դատաստան կ՚ընէք, ես քնաւ մէկը չեմ դատեր. 16. Ու թէև դատելու ալ ըլլամ, իմ դատաստանս ճշմարիտ է. ուստի որ ես մինակ չեմ, հապա ես՝ և Հայրը որ զիս ղրկեց։ 17 – Ու ձեր օրէնքին մէջ ալ գրուած է թէ երկու մարդու վկայութիւնը ճշմարիտ է։ 18 – Ես եմ որ իմ անձիս համար կը վկայեմ, ու կը վկայէ ինծի համար Հայրն ալ որ զիս ղրկեց։ 19 – Անոնք ըսին անոր, Ո՞ւր է քու Հայրդ. Յիսուս պատասխան տուաւ, Ո՛չ զիս գիտէք՝ և ո՛չ իմ Հայրս. եթէ զիս գիտնայիք, իմ Հայրս ալ պիտի գիտնայիք։

20 – Յիսուս այս խօսքերը խօսեցաւ գանձատունը՝ երբ տաճարին մէջ կը սորվեցնէր. ու մէկը չբռնեց զանիկա, վասն զի դեռ անոր ժամանակը հասած չէր։

21 – Եւ Յիսուս նորէն ըսաւ անոնց, Ես կ՚երթամ՝ ու զիս պիտի փնտռէք, և ձեր մեղքերուն մէջ պիտի մեռնիք. ուր ես կ՚երթամ, դուք չէք կրնար գալ։ 22 – Ասոր վրայ Հրեաները կ՚ըսէին, Միթէ ինքզինք պիտի մեռցնէ՞, որ կ՚ըսէ թէ Ուր ես կ՚երթամ, դուք չէք կրնար գալ։ 23 – Եւ ըսաւ անոնց, Դուք վարէն էք, ես վերէն եմ. դուք այս աշխարհէն էք, ես այս աշխարհէն չեմ. 24 – Անոր համար ձեզի ըսի թէ Ձեր մեղքերուն մէջ պիտի մեռնիք, վասն զի եթէ չհաւատաք թէ ես եմ, ձեր մեղքերուն մէջ պիտի մեռնիք։ 25 – Ան ատեն ըսին անոր, Դուն ո՞վ ես. և Յիսուս ըսաւ անոնց, Ինչ որ սկիզբէն ձեզի կը խօսիմ։ 26 – Շատ բաներ ունիմ ձեզի համար խօսելու և դատելու. բայց ան որ զիս ղրկեց՝ ճշմարիտ է, և ես ինչ որ լսեմ անկէ, զանիկա կը խօսիմ աշխարհի մէջ։ 27 – Անոնք չհմնացան թէ Հօրը համար կը ըսէր իրենց։

28 – Ուստի Յիսուս ըսաւ անոնց, Երբ Որդին մարդոյ բարձրացնէք, այն ատեն պիտի գիտնաք թէ ես եմ, ու ինքիրմէս բան մը չեմ ըներ, հապա Հայրս ինչպէս ինծի սորվեցուց՝ այնպէս կը խօսիմ. 29 – Եւ զիս ղրկողը ինծի հետ է. Հայրը զիս մինակ չձդացուց, վասն զի ես միշտ անոր հաճելի եղած բաները կ՚ընեմ։

30. Երբ ատոնք խօսեցաւ, շատ մարդիկ իրեն հաւատացին։ 31 – Ան ատեն Յիսուս իրեն հաւատացող Հրեաներուն ըսաւ, Եթէ դուք իմ խօսքիս մէջ կենաք, ճշմարտապէս իմ աշակերտներս կ՚ըլլաք. 32 – Եւ ճշմարտութիւնը պիտի գիտնաք, ու այն ճշմարտութիւնը ձեզ պիտի ազատէ։ 33. Պատասխան տուին իրեն, Մենք Աբրահամի սերունդ ենք, ու երբէք ումմէ՛ն չծառայեցինք. դուն ինչպէս կ՚ըսես թէ Ազատ պիտի ըլլաք։ 34 – Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց, Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի թէ Ամէն ոք որ մեղք կը գործէ, անիկա մեղքի ծառայ է։ 35 – Եւ ծառան տանը մէջ յաւիտեան չմնար, բայց որդին յաւիտեան կը մնայ։ 36 – Ուստի եթէ Որդին ձեզ ազատ ընէ, ճշմարտապէս ազատ պիտի ըլլաք։ 37 – Գիտեմ որ Աբրահամի սերունդ էք, բայց կը փնտռէք զիս մեռցնել, վասն զի իմ խօսքս ձեր ներսիդին տեղ չունի։ 38 – Ես ինչ որ տեսայ իմ Հօրս քով՝ զայն կը խօսիմ, և դուք ալ ինչ որ տեսաք ձեր Հօրը քով՝ զայն կ՚ընէք։ 39 – Պատասխան տուին ու ըսին անոր, Մեր Հայրը Աբրահամ է. ըսաւ անոնց Յիսուս, եթէ Աբրահամի որդիները ըլլայիք, Աբրահամի գործերը պիտի գործէիք։

40 – Բայց հիմա կը փնտռէք սպաննել զիս, – մարդ մը՝ որ ձեզի ճշմարտութիւն խօսեցայ, զոր Աստուծմէ լսեցի. Աբրահամ այդ բանը չըրաւ. 41 – Դուք ձեր Հօրը գործերը կ՚ընէք. այն ատեն ըսին անոր, Մենք պոռնկութենէ չենք ծնած, մենք մէկ Հայր ունինք, որ է Աստուած։ 42 – Յիսուս ըսաւ անոնց, Եթէ Աստուած ձեր Հայրը ըլլար, պիտի սիրէիք զիս. վասն զի ես Աստուծմէ ելայ ու եկայ. և ոչ թէ ես ինքիրմէս եկայ, հապա անիկա զիս ղրկեց։ 43 – Ինչո՞ւ դուք իմ ըրածս չէք հասկնար. անոր համար որ չէք կրնար իմ խօսքս մտիկ ընել։ 44 – Դուք չեր Հօրմէն Սատանայէ էք, ու ձեր Հօրը բազձանքը կ՚ուզէք ընել. անիկա սկիզբէն հեաէ մարդասպան էր, և ճշմարտութեան մէջ չկեցաւ, վասն զի անոր ներսիդին ճշմարտութիւն չկայ. երբ անիկա սուտ խօսի, բուն իրենէրէն կը խօսի, քանզի անիկա սուտոյ է և անոր Հայրը։ 45 – Բայց որովհետև ես ճշմարտութիւն կը խօսիմ, ինծի չէք հաւատար։ 46 – Ձեզմէ ո՞վ կրնայ զիս յանդիմանել մեղքի համար. իսկ եթէ ես ճշմարտութիւն կը խօսիմ, ինչո՞ւ ինծի չէք հաւատար։ 47 – Ան որ Աստուծմէ է, Աստուծոյ խօսքերը մտիկ կ՚ընէ. դուք անոր համար մտիկ չէք ըներ, որ Աստուծմէ չէք։ 48 – Պատասխան տուին Հրեաները ու ըսին անոր, Ազէկ չէ՞նք ըսեր մենք թէ դուն Սամարացի ես, ու դև կայ քու ներսդ։ 49 – Յիսուս պատասխան տուաւ ըսաւ, Իմ ներսս դև չկայ, հապա ես իմ Հայրս կը պատուեմ, և դուք զիս կ՚անարգէք։ 50 – Իսկ ես իմ փառքս չեմ փնտռեր. կայ Դէյ որ կը փնտռէ ու կը դատէ։ 51 – Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, եթէ մէկը իմ խօսքս պահէ, յաւիտեան մահ պիտի չտեսնէ։ 52 – Ան ատեն Հրեաները ըսին անոր, Հիմա գիտցանք որ քու ներսդ դև կայ. Աբրահամ մեռաւ, ու մարգարէները, և դուն կ՚ըսես, եթէ մէկը իմ խօսքս պահէ, յաւիտեան մահուան համը պիտի չառնէ։ 53 – Միթէ՞ մեծ ես մեր Հօրմէն Աբրահամէ, որ մեռաւ, ու մարգարէներն ալ մեռան. դուն քեզ ո՞վ կ՚ընես։ 54 – Յիսուս պատասխան տուաւ, եթէ ես ինքզինքս փառաւորեմ, իմ փառքս բան մը չէ. իմ Հայրս է որ զիս կը փառաւորէ, ուրս Համար դուք կ՚ըսէք թէ *Մեր Աստուածն է։ 55 – Եւ զանիկա չէք ճանչնար, բայց ես գիտեմ զանիկա. ու եթէ ըսեմ թէ զանիկա չեմ գիտեր, ձեզի պէս սուտաւոր պիտի ըլլամ. Հապա ես գիտեմ զանիկա, և անոր խօսքը կը պահեմ։ 56 – Ձեր Հայրը Աբրահամ ցանկացաւ իմ օրս տեսնել, ու տեսաւ և ուրախացաւ։ 57 – Իսկ Հրեաները ըսին անոր, Դուն տակաւին յիսուն տարեկան չես, Աբրահա՞մն ալ տեսար։ 58 – Յիսուս ըսաւ անոնց, Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, Աբրահամի ըլլալէն առաջ եմ ես։ 59 – Ան ատեն քարեր վերցուցին որպէս զի անոր վրայ նետեն. բայց Յիսուս ծածկուեցաւ անոնց աչքերէն, և անոնց մէջէն անցնելով տաճարէն դուրս ելաւ, ու այսպէս գնաց։

Գ.Լ. Թ

Ու երբ կ՚անցնէր, մարդ մը տեսաւ կոյր ծնած. 2 – Եւ իր աշակերտները հարցուցին իրեն ու ըսին, Ռաբբի, ո՞ւմն է մեղքը, տա՞ծ թէ իր ծնողքին, որ անիկա կոյր ծնաւ։ 3 – Պատասխան տուաւ Յիսուս, Ո՛չ տասն է մեղքը, ո՛չ ալ իր ծնողքին, հապա որպէս զի Աստուծոյ գործերը տասր վրայ յայտնի ըլլան։ 4 – Պէտք է որ զիս ղրկողին գործերը գործեմ. գիշերը կու գայ երբ մէկը չկրնար գործել։ 5 – Քանի որ ես աշխարհի մէջ եմ, աշխարհի լոյսն եմ։ 6 – Երբ զայս բսաւ, թքաւ գետինը և թուքով կաւ շինեց, ու այն կաւը կոյրին աչքերուն վրայ ծեփեց. 7 – Եւ ըսաւ անոր, Գնա, լուացուէ Սելովամի աւազանին մէջ, (որ ըրկուած կը թարգմանուի.) ուստի գնաց ու լուացուեցաւ, եկաւ ու կը տեսնէր։ 8 – Իսկ գրացիները և անոնք որ առաջուընէ տեսած էին զանիկա որ †կոյր էր, կ՚ըսէին, Աթիկա չէ՞ր որ կը նստէր և կը մուրար. ոմանք կ՚ըսէին, Անիկա է. 9 – Ուրիշները կ՚ըսէին, Անոր նման ալ է. ի՛նք ինք կ՚ըսէր թէ Ես եմ։ 10 – Ուստի ըսին իրեն, Հապա ինչպէս բացուեցան քու աչքերդ։ 11 – Ինք պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Յի-

*Մահ., Ձեր
†Մահ., մուրացկան

առա կաչառած մարդ մը կաս չինեց ու աչքերս ծեփեց, և ըսաւ ինծի, Գնա Սելովամի աւազանը ու լուացուէ. ես ալ գացի, լուացուեցայ ու կը տեսնեմ։ 12 – Եւ ըսին իրեն, Ո՞ւր է անիկա. ըսաւ անոնց, Չեմ գիտեր։

13 – Փարիսեցիներուն տարին զանիկա որ առնուած կույր էր։ 14 – Եւ շաբաթի օր էր երբ Յիսուս կաւը չինեց, ու անոր աչքերը բացաւ։ 15 – Նորէն փարիսեցիներն ալ կը հարցնէին իրեն, թէ ի՛նչպէս կը տեսնէ. անիկա ալ ըսաւ անոնց, Կաւ դրաւ աչքերուս վրայ, ու լուացուեցայ և կը տեսնեմ։ 16 – Ասոր վրայ փարիսեցիներէն ոմանք կ'ըսէին, Այն մարդը Աստուծմէ չէ, վասն զի շաբաթի օրը չպահեր. ուրիշները կ'ըսէին, Ի՞նչպէս կրնայ մեղաւոր մարդ մը այսպիսի հրաշքներ ընել. ու անոնց մէջ երկպառակութիւն կար։ 17 – Նորէն ըսին կոյրին, Դուն ի՞նչ կ'ըսես անոր համար որ քու աչքերդ բացաւ. ան ալ ըսաւ թէ Մարգարէ մըն է։ 18 – Իսկ Հրեաները չէին հաւատար անոր համար՝ թէ կոյր էր ու բացուեցաւ, մինչև որ այն աչքը բացուածին ծնողքը կանչեցին։ 19 – Եւ անոնց հարցուցին ու ըսին, Ա՞յս է ձեր որդին, որու համար դուք կ'ըսէք թէ կոյր ծնաւ. հապա հիմա ի՞նչպէս կը տեսնէ։ 20 – Անոր ծնողքը պատասխան տուին անոնց ու ըսին, Գիտենք որ սա՛ն է մեր որդին, և որ ինք կոյր ծնաւ. 21 – Բայց հիմա ի՛նչպէս կը տեսնէ՝ չենք գիտեր, կամ թէ ո՛վ բացաւ աչքերը՝ մենք չենք գիտեր. ինք չափահաս է, իրեն հարցուցէք. Թող ինք խօսի իրեն համար։ 22-Այս բանին անոր ծնողքը՝ Հրեաներէն վախնալնուն համար, քանզի Հրեաները միաբան հաստատեր էին որ եթէ մէկը զանիկա Քրիստոս դաւանի, ժողովարանէն դուրս ձգուի։ 23 – Ասոր համար անոր ծնողքը ըսին թէ Ինք չափահաս է, իրեն հարցուցէք։ 24 – Եւ երբ նորէն կանչեցին այն մարդը որ կոյր էր, ու ըսին անոր, Աստուծոյ փառք տուր. մենք գիտենք որ այն մարդը մեղաւոր է։ 25 – Անիկա ալ պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Եթէ մեղաւոր է՝ ես չեմ գիտեր. միայն մէյ մը գիտեմ որ կոյր էի և հիմա կը տեսնեմ։ 26 – Նորէն ըսին անոր, Ի՞նչ բրաւ քեզի, քու աչքերդ ի՞նչպէս բացաւ։ 27-Պատասխան տուաւ անոնց, Հիմա ըսի ձեզի ու չլսեցիք. ինչո՞ւ համար նորէն լսել կ'ուզէք. միթէ դո՞ւք ալ կ'ուզէք աշակերտ ըլլալ։ 28 – Անոնք նախատելով զանիկա ըսին, Դուն ես աշակերտ, իսկ մենք Մովսէսի աշակերտներն ենք։ 29 – Մենք գիտենք որ Աստուած Մովսէսի հետ խօսեցաւ, բայց սա՛ի՛կա չենք գիտեր թէ ուրկէ՛ է։ 30 – Պատասխան տուաւ մարդը և ըսաւ անոնց, Ահա՛ կ'զարմանալի բան՝ որ դուք չէք գիտեր թէ ուրկէ՛ է, և անիկա իմ աչքերս բացաւ։ 31 – Գիտենք որ Աստուած մեղաւորներուն մտիկ չընէր, բայց եթէ մէկը աստուածապաշտ ըլլայ ու անոր կամքը կատարէ, անոր մտիկ կ'ընէ։ 32 – Աշխարհի սկիզբէն ի վեր լսուած չէ որ մարդ մը կոյր ծնածի մը աչքերը բացած է։ 33 – Եթէ Աստուծմէ չըլլար այն մարդը, բան մըն ալ չէր կրնար ընել։ 34 – Պատասխան տուին և ըսին անոր, Դուն բոլորովին մեղքերու մէջ ծնած ես, ու մեզի վարդապետութի՞ւն կ'ընես. և դուրս բրին զանիկա։

35 – Յիսուս լսեց որ զանիկա դուրս բրին, ու երբ գտաւ զանիկա, ըսաւ անոր, Դուն կը հաւատա՞ս Աստուծոյ Որդիին։ 36 – Անիկա պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Տէր, ո՞վ է՝ որ հաւատամ անոր։ 37 – Եւ Յիսուս ըսաւ անոր, Տեսար ալ զանիկա, և քեզի հետ խօսողը ան է։ 38 – Անիկա ալ ըսաւ, Կը հաւատամ, Տէր. ու անոր երկրպագութիւն բրաւ։ 39 – Եւ Յիսուս ըսաւ, Ես դատաստանի համար եկայ այս աշխարհը, որպէս զի չտեսնողները տեսնեն և տեսնողները կուրանան։

40 – Եւ փարիսեցիներէն ոմանք որ անոր հետ էին, այս բաները լսեցին ու ըսին իրեն, Միթէ մե՞նք ալ կոյր ենք։ 41 – Յիսուս ըսաւ անոնց, Եթէ կոյր ըլլայիք, դուք մեղք չէիք ունենար, բայց հիմա կ'ըսէք թէ Կը տեսնենք, ասոր համար ձեր մեղքը չի՛ կ'ելլեր։

Գ.Լ. Ժ

Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Ան որ դռնէն չի՛ մտներ ոչխարներուն բակը, հապա ուրիշ տեղէ կ'ելլէ, անիկա գող ու աւազակ է։ 2 – Բայց ան որ դռնէն կը մտնէ, անիկա ոչխարներուն հովիւն է։ 3 – Դռնապանը կը բանայ անոր, և ոչխարները անոր ձայնին կը լսեն, ու իր ոչխարները անուանովին կը կանչէ, և դուրս կը հանէ զանոնք։ 4 – Ու երբ իր ոչխարները կը հանէ, անոնց առջևէն կ'երթայ, ու ոչխարները իր ետևէն կ'երթան, վասն զի անոր ձայնը կը ճանչնան։ 5 – Սակայն օտարի ետևէ չեն երթար, հապա անկէ կը փախչին, վասն զի օտարներուն ձայնը չեն ճանչնար։

6 – Յիսուս այս առակը բրաւ անոնց, բայց անոնք չէին իմացած թէ ի՛նչ էր զոր իրենց կը խօսէր։ 7 – Եւ Յիսուս նորէն բրաւ անոնց, Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Ես եմ ոչխարներուն դուռը։ 8 – Ամէն անոնք որ ինծմէ առաջ եկան, գող ու աւազակ էին, բայց անոնց չլսեցին ոչխարները։ 9 – Ես եմ դուռը. եթէ մէկը ինծմէ ներս մտնէ, պիտի փրկուի, ու պիտի մտնէ ու ելլէ և արօտ գտնէ։ 10 – Գողը չգայ, միայն թէ գողնալու և սպաննելու ու կորսնցնելու համար. ես եկայ որ կեանք ունենան, և ալ աւելի առնեն։ 11 – Ես եմ բարի հովիւը. բարի հովիւը իր կեանքը ոչխարներուն համար կը դնէ։ 12 – Բայց վարձկանը որ հովիւ չէ ու ոչխարները իրը չեն, երբ կը տեսնէ գայլը որ կու գայ, կը թողու ոչխարները ու կը փախչի. և գայլը կը յափշտակէ ոչխարները ու զանոնք կը ցրուէ։ 13 – Եւ վարձկանը կը փախչի, վասն զի վարձկան է ու իր հոգը չէ ոչխարներուն համար։ 14 – Ես եմ բարի հովիւը, և կը ճանչնամ իմիններս ու կը ճանչցուիմ իմիններէս։ 15 – Ինչպէս Հայրը զիս կը ճանչնայ, ես ալ Հայրը կը ճանչնամ, ու իմ կեանքս ոչխարներուն համար կը դնեմ։ 16 – Ուրիշ ոչխարներ ալ ունիմ, որոնք այս բակէն չեն. զանոնք ալ պէտք է որ բերեմ, ու իմ ձայնիս պիտի լսեն, և պիտի ըլլան մէկ հօտ ու մէկ հովիւ։ 17-Անոր համար իմ Հայրս զիս կը սիրէ, որ ես իմ կեանքս կը դնեմ, որպէս զի նորէն առնեմ զանիկա։ 18 – Մէ՛կը չհաներ զանիկա ինծմէ, հապա ես կը դնեմ զանիկա ինքիրմէս. իշխանութիւն ունիմ զանիկա դնելու, և իշխանութիւն ունիմ զանիկա նորէն առնելու. այս պատուէրը իմ Հօրմէս առի։

19 – Նորէն երկպառակութիւն կ'ըլլար Հրեից մէջ այս խօսքերուն համար։ 20 – Եւ անոնցմէ շատերը կ'ըսէին, Դեւ կայ ասոր ներսիդին, ու խելագար է. ինչո՞ւ ասոր մտիկ կ'ընէք։ 21 – Ուրիշները կ'ըսէին, Այս խօսքերը դիւահարի խօսքեր չեն. միթէ դեւը կրնա՞յ կոյրերուն աչքերը բանալ։ 22-Այն ատեն Երուսաղէմ նաւակատիքի տօնը եղաւ, ու ձմեռ էր։ 23 – Եւ Յիսուս կը պտըտէր տաճարին մէջ Սողոմոնի սրահը։ 24 – Եւ Հրեաները անոր չորս կողմը առին ու ըսին անոր, Մինչև ե՞րբ մեզ տարակուսանքի մէջ կը թողուս. եթէ Քրիստոսը դուն ես, մեզի համարձակ ըսէ։ 25 – Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց, Ձեզի ըսի ու չէք հաւատար. այն գործերը զորնք ես իմ Հօրս անունովը կը գործեմ, անոնք կը վկայեն ինծի համար։ 26 – Բայց դուք չէք հաւատար, վասն զի իմ ոչխարներէս չէք, ինչպէս ձեզի ըսի՝ 27 – Իմ ոչխարներս իմ ձայնիս կը լսեն, ես ալ զանոնք կը ճանչնամ, ու իմ ետևէս կու գան. 28 – Եւ ես անոնց յաւիտենական կեանք կու տամ, ու յաւիտեան պիտի չկորսուին, և ա՛ոկ իմ ձեռքէս պիտի չյափշտակէ զանոնք։ 29 – Իմ Հայրս որ ա՛նո՛ւ ինծի տուաւ, ամէնէն մե՛ծ է, և ա՛ոկ չկրնար իմ Հօրս ձեռքէն յափշտակել։ 30 – Ես ու Հայրը մե՛կ ենք։

31 – Այն ատեն Հրեաները նորէն քարեր վերցուցին, որպէս զի զանիկա քարկոծեն։ 32 – Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց, Շատ բարի գործեր ցուցուցի ձեզի իմ Հօրմէս, անոնցմէ ո՞ր գործին համար զիս կը քարկոծէք։ 33 – Հրեաները պատասխան տուին անոր՝ ըսելով, Բարի գործի համար քեզ չենք քարկոծեր, հապա Հայհոյութեան համար, և քանզի դուն որ մարդ ես, ինքզինքդ Աստուած կ'ընես։ 34 – Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց, Չէ՞ որ ձեր օրէնքին մէջ գրուած է, Ես ըսի թէ դուք աստուածներ էք։ 35 – Եթէ աստուածներ կ'անուանէ զանոնք, որոնց Աստուծոյ խօսքը եղաւ, (ու կարելի չէ որ այն գրուածը ապրուի,) 36 – Հապա զայն որ Հայրը սրբեց և աշխարհ զրկեց, դուք անոր կ'ըսէ՞ք թէ Հայհոյութիւն կ'ընես՝ Ա-

---

*Մնաց։ Յովհ։

տուծոյ Որդի եմ քանզուս Համար։ 37- Եթէ իմ Հօրս գործերը չեմ գործեր , ինծի մի հաւատաք. 38 - Ապա եթէ կը գործեմ, թէեւ ինծի չէք հաւատար, գոնէ գործերուն հաւատացէք , որպէս զի գիտնաք ու *հաւատաք թէ Հայրը իմ մէջս է, և ես անոր մէջ ։

39 - Դարձեալ կը փնտռէին զանիկա բռնել , և անոնց ձեռքէն ելաւ . 40 - Ու նորէն գնաց Յորդանանու անդիի կողմը, այն տեղը ուր Յովհաննէս առաջ կը մկրտեր, ու հոն կեցաւ։ 41- Եւ շատերը եկան անոր ու կ'ըսէին, Նրաս Յովհաննէս հրաշք մը չըրաւ . 42 - Բայց ինչ որ Յովհաննէս բաւ անոր Համար՝ ամէնը ճշմարիտ էր. և շատ մարդիկ հոն անոր հաւատացին ։

Գլ. ԺԱ.

Ու Մարիամի և անոր քրոջ Մարթայի գեղէն, Բեթանիայէ, Ղազարոս անուանվ մեկը հիւանդ էր ։ 2 - Այն Մարիամն էր որ Տէրը իւղով օծեց, ու անոր ոտքերը իր մազերովը սրբեց , որուն եղբայրը Ղազարոս հիւանդ էր։ 3 - Ուստի էր քոյրերը մարդ զրկեցին անոր ու բսին, Տէր, ահա անիկա զոր դուն կը սիրես, հիւանդ է։ 4 - Յիսուս երբ լսեց՝ բաւ, Այս հիւանդութիւնը մահուան Համար չէ , հապա Աստուծոյ փառքին Համար , որպէս զի Աստուծոյ Որդին անով փառաւորուի։ 5- Արդ Յիսուս կը սիրէր Մարթան և անոր քոյրը ու Ղազարոսը։ 6 - Իսկ երբ լսեց թէ հիւանդ է , եղած տեղը երկու օր ալ կեցաւ։ 7 - Ես անկէ ետքը բաւ աշակերտներուն , Երթ+, նորէն Հրէաստան երթանք։ 8 - Աշակերտները իրեն բսին, Ռաբբի , Հրեաները հիմա քեզ կը փնտռէին քարկոծելու , ու նորէն հո՞ն կ'երթաս ։ 9 - Պատասխան տուաւ Յիսուս, Չէ՞ որ օրը տասներկու ժամ է . եթէ մէկը ցորեկը քալէ՝ չսահիր , վասն զի այս աշխարհին լոյսը կը տեսնի. 10 - Բայց եթէ մէկը գիշերը քալէ՝ կը սահի , վասն զի իրեն հետ լոյս չկայ։ 11 - Այս բաները բսելէն ետև բաւ անոնց , Ղազարոս մեր բարեկամը քնացած է , բայց կ'երթամ որպէս զի զանիկա արթընցնեմ։ 12-Իր աշակերտները բսին, Տէր, եթէ քնացած է, պիտի առողջանայ։ 13 - Իսկ Յիսուս անոր մեռնելուն Համար կ'ըսէր, բայց անոնք կը կարծէին թէ քունն քնանալուն Համար կ'ըսէր։ 14 - Ապա ատեն Յիսուս յայտնապես բաւ անոնց, Ղազարոս մեռաւ. 15 - Եւ ես ուրախ եմ ձեզի Համար որ հոն չէի, որպէս զի դուք հաւատաք . բայց երթանք անոր ։ 16 - Թովմաս, որ Երկուորեակ կ'ըսուէր , բաւ էրէ+ աշակերտակիցներուն, Մենք ալ երթանք, որպէս զի անոր հետ մեռնինք։

17 - Յիսուս երբ եկաւ , գտաւ որ անիկա արդէն չորս օրուան գերեզմանը դրած էր։ 18 - Ու Բեթանիա Երուսաղէմի մօտ էր աստանդինից ասպարէզի չափ ։ 19 - Եւ Հրեաներէն շատերը Մարթային ու Մարիամի եկած էին որպէս զի մխիթարեն զանոնք իրենց եղբօրը Համար։ 20 - Արդ երբ լսեց Մարթա թէ Յիսուս կու գայ , զանիկա դիմաւորելու գնաց , բայց Մարիամ տանը մէջ նստած էր։ 21 - Եւ Մարթա բաւ Յիսուսի, Տէր, եթէ հոս ըլլայիր, իմ եղբայրս չէր մեռներ. 22 - Բայց գիտեմ որ հիմա ալ դուն ինչ որ խնդրես Աստուծմէ, Աստուած պիտի տայ քեզի ։ 23 - Յիսուս բաւ անոր, Քու եղբայրդ յարութիւն պիտի առնէ։ 24 - Մարթա բաւ անոր, Գիտեմ որ յարութեան ժամանակը, վերջին օրը, յարութիւն պիտի առնէ։ 25 - Յիսուս բաւ անոր, Ես եմ յարութիւնը ու կեանքը. ան որ ինծի կը հաւատայ, թէեւ մեռնի՝ պիտի ապրի։ 26 - Եւ ան ամէնը որ կենդանի է ու ինծի կը հաւատայ , յաւիտեան պիտի չմեռնի . դուն կը հաւատա՞ս սոր ։ 27 - Բսաւ անոր, Այո, Տէր, ես հաւատացեր եմ որ դուն ես Քրիստոսը, Աստուծոյ Որդին, որ աշխարհ գալու էիր։ 28 - Ու երբ զայս բաւ, գնաց իր քոյրը Մարիամը գաղտուկ մը կանչեց՝ ըսելով, Վարդապետը եկեր է ու քեզ կը կանչէ։ 29 - Անիկա լսածին պէս շուտ մը ելաւ ու եկաւ անոր ։ 30 - Իսկ Յիսուս դեռ գեղը եկած չէր, հապա այն տեղ էր, ուր Մարթա զանիկա դիմաւորեց։ 31 - Բայց Հրեաները որ անոր հետ տանը մէջ էին ու կը մխիթարէին զանիկա , երբ տեսան որ Մարիամ շուտ մը ելաւ ու գնաց, էրէ+ ալ անոր եռևէն գացին՝ ըսելով թէ Գերեզմանը կ'երթայ որպէս զի հոն լայ։ 32 - Իսկ Մարիամ երբ Յիսուսի եղած տեղը եկաւ ու զանիկա տեսաւ, անոր ոտքը իյնալով՝ բսաւ անոր, Տէր, եթէ հոս ըլլայիր՝ իմ եղբայրս չէր մեռներ։ 33 - Յիսուս երբ տեսաւ զանիկա որ կու լար, և անոր հետ եղող Հրեաները որոնք կու լային , իր հոգւոյն մէջ հառաչեց ու խռովեցաւ, 34- Եւ բսաւ , Ո՞ր դրած էք զանիկա. բսին իրեն, Տէր, եկուր ու տես ։ 35 - Յիսուս լացաւ։ 36 - Ուստի Հրեաները կ'ըսէին, Նայեցէք ո՛րչափ կը սիրէր զանիկա։ 37-Անոնցմէ ոմանք ալ կ'ըսէին, Արիկա որ կոյրին աչքերը բացաւ, չէ՞ր կրնար ընել որ ան ալ չմեռնէր։ 38 - Յիսուս նորէն իր սրտին մէջ հառաչելով գերեզմանն կու գայ . և անիկա քարայր մըն էր, ու անոր վրայ քար մը դրուած էր։ 39-Յիսուս բաւ, Վերցուցէք զքարը։ Մեկզի բրէք այդ քարը. մեռելին քոյրը Մարթա բաւ անոր , Տէր , արդէն հոտած պիտի ըլլայ, վասն զի չորս օրուան է։ 40 - Յիսուս, Ձեզի չըսի՞ որ եթէ հաւատաս՝ Աստուծոյ փառքը պիտի տեսնես։ 41 - Ապա ատեն մեկզի բրին *քարը . և Յիսուս իր աչքերը վեր վերցուց ու բսաւ , Հայր, չնորհակալ եմ քեզմէ, որ ինծի լսեցիր։ 42 - Ու ես գիտէի որ ամէն ատեն ինծի կը լսես. բայց այս բոլորարբս կպչնող ժողովուրդին Համար բսի, որպէս զի հաւատան թէ դուն զրկեցիր զիս։ 43 - Եւ զայս բսելէն ետքը՝ մեծ ձայնով մը կանչեց, Ղազարոս, դուրս եկուր։ 44 - Մեռելն ալ եկաւ՝ ոտքերը ու ձեռքերը պատանքով կապած և երեսը վարշամակով պատած . Յիսուս բսաւ անոնց, Արձակեցէք ատիկա ու թողէք որ երթայ։

45 - Եւ Հրեաներէն շատերը որոնք Մարիամի եկեր էին, երբ Յիսուսի բրածը տեսան , հաւատացին իրեն ։ 46 - Բայց անոնցմէ ոմանք գացին փարիսեցիներուն , ու Յիսուսի բրածը անոնց պատմեցին։

47 - Ուստի քահանայապետները և փարիսեցիները ժողով գումարեցին ու բսին, Ի՞նչ բնենք, քանզի այս մարդը շատ հրաշքներ կ'բնէ։ 48 - Եթէ զանիկա այսպէս թողունք , ամէնն ալ անոր պիտի հաւատան, և Հռովմայեցիք պիտի գան ու մեր տեղը ու ազգը պիտի վերցնեն։ 49 - Եւ անոնցմէ մեկը, Կայիափա անուանվ, որ այն տարուան քահանայապետն էր , բսաւ անոնց, 50 - Դուք բան մը չէք գիտեր , և չէք ալ խորհիր թէ ազէկ է մեզի՝ որ մարդ մը ժողովուրդին Համար մեռնի, ու բոլոր ազգը չկորսուի։ 51 - Բայց այս բանը ոչ թէ ինքնիրմէ զրուցեց , հապա այն տարուան քահանայապետը բլլալով , մարգարէացաւ թէ Յիսուս ազգին Համար պիտի մեռնէր։ 52 - Եւ ոչ թէ միայն ազգին Համար , հապա որ Աստուծոյ ցիրուցան եղած որդիները ալ մէկտեղ ժողվէ ։

53 - Ա՛ն այն օրէն հաւ խորհուրդ բրին որ սպաննեն զանիկա ։ 54 - Ուստի Յիսուս անկէ ետքը Համարձակ չէր պարզեր Հրէից մէջ , հապա անկէ Նաեպատին մօտ տեղ մը գնաց , քաղաք մը որուն անունը Եփրայիմ էր , ու իր աշակերտներուն հետ մէկտեղ հոն կը կենար ։

55 - Եւ Հրէից զատիկը մօտ էր , ու այն տեղէն շատ մարդիկ զատիկէն առաջ Երուսաղէմ եկան , որպէս զի ինքզինքնին մաքրեն։ 56-Եւ կը փնտռէին Յիսուսը, ու տաճարին մէջ կեցած ատենին իրարու կ'ըսէին , Ձեզի ինչպէս կ'երեւնայ , Թէ այս տօնին բնաւ պիտի չգա՞յ։ 57 - Իսկ քահանայապետները ու փարիսեցիները պատուէր տուեր էին, որ եթէ մեկը գիտնայ անոր ուր բլլալը՝ իմացնէ , որպէս զի զանիկա բռնեն ։

Գլ. ԺԲ

Իսկ Յիսուս զատիկէն վեց օր առաջ Բեթանիա եկաւ , ուր էր Ղազարոս մեռեալը, զոր Յիսուս մեռելներէն յարեցուց։ 2 - Եւ հոն անոր ընթրիք մը բրին , ու Մարթա սպասաւորութիւն կ'բնէր, և Ղազարոս անոր հետ սեղան նստողներէն մեկն էր։ 3-Իսկ Մարիամ մեկ լիտր նարդոսի պատուական մեծագին իւղ առնելով , Յիսուսի ոտքերը օծեց ու իր մազերովը անոր ոտքերը սրբեց. և տունը իւղին անուշահոտութիւնովը լեցուեցաւ ։ 4 - Ապա ատեն աշակերտներէն մեկը , Իսկարիովտացի Սիմոնեան Յուդա որ զանիկա պիտի մատնէր, բսաւ, 5 - Ինչո՞ւ Համար այդ իւղը չծախուեցաւ երեք Հա-

*Ոմանք, քարը , ուր պառկած էր մեռելը

բիւր դահեկանի , որ ազգքառներուն տրուէր։ 6 – Զայս բսաւ , ոչ թէ ազգքառներուն համար իր հոգն էր. հապա որ գող էր ու դանձանակը ինք կը պահէր, և ինչ որ ձգուէր՝ ինք կը կրէր ։ 7-Իսկ Յիսուս բսաւ , Թող տուր առաջ. այդ բանը իմ թաղմանս օրուանը համար պահէց։ 8 – Վասն որ աղքառներ ամէն առեն ձեզի հետ ունիք, բայց զիս ամէն առեն չունիք ։

9 – Ուսաի Հրեաներէն շատ ժողովուրդ մը գիտցան, ու եկան ոչ թէ միայն Յիսուսի համար , հապա որպէս զի Ղազարոսն ալ տեսնեն, զոր մեռելներէն յարուց ։ 10 – Իսկ քահանայապետները խորհուրդ բրին որ Ղազարոսն ալ մեռցնեն. 11 – Վասն զի Հրեաներէն շատերը անոր պատճառաւ կ՚երթային ու կը հաւատային Յիսուսի։

12 – Հետևեալ օրը շատ ժողովուրդ որ տօնին եկած էին , երբ լսեցին թէ Յիսուս Երուսաղէմ կու գայ , 13-Արմաւենիի ոստեր առին ու ելան դանիկա դիմաւորելու , և կ՚աղաղակէին , Ովսաննա, օրհնեալ է Իսրայէլի թագաւորը՝ որ Տէրոջը անունովը կու գայ։ 14 – Եւ Յիսուս ուսանակ մը գտնելով՝ անոր վրայ նստաւ, ինչպէս գրուած է, 15 – Մի վախնար, ով Սիոնի աղջիկ , ահա քու Թագաւորդ կու գայ իշուուսանակի վրայ նստած։ 16 – Եւ անոր աշակերտները առաջ չիմացան այս բաները, բայց երբ Յիսուս փառաւորուեցաւ, այն ատեն միտքերնին բերին թէ այս բաները անոր համար գրուած էին , և թէ իրենք այս բաները բրին անոր ։ 17 – Եւ իրեն հետ եղող ժողովուրդը վկայութիւն կուտար թէ Ղազարոսը գերեզմանէն գուբս կանչեց , ու մեռելներէն յարուցց զանիկա։ 18 – Ասոր համար ալ ժողովուրդը դանիկա դիմաւորեց , վասն զի լսեցին թէ անիկա այս հրաշքը բրած էր ։ 19 – Իսկ փարիսեցիները իրարու կ՚ըսէին, Կը տեսնէ՛ք որ օգուտ մը չէք ընար բնել . ահա քաղբ աշխարհ անոր հետևին գնաց։

20 – Եւ հոն քանի մը Յոյներ կային տօնին երկրպագութիւն ընելու եկողներուն մէջ ։ 21 – Անոնք Փիլիպպոսի եկան , որ Գալիլեայի Բեթսայիդայէն էր, և կ՚աղաչէին անոր ու կ՚ըսէին , Տէր, կ՚ուզենք Յիսուսը տեսնել ։ 22 – Փիլիպպոս եկաւ , ու Անդրէասի բսաւ, և նորէն Անդրէաս ու Փիլիպպոս Յիսուսի ըսին ։ 23 – Յիսուս ալ պատասխան տուաւ անոնց ու բսաւ , Ժամը հասաւ որ փառաւորուի Որդին մարդոյ։ 24 – Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, Եթէ ցորենին հատը հողին մէջ կ՚իյնալով չմեռնի , ինք մինակ կը մնայ, ապա եթէ մեռնի , շատ արդիւնք կը բերէ ։ 25 – Ան որ իր անձը կը սիրէ, պիտի կորնչնէ զանիկա . և ան որ իր անձը այս աշխարհին մէջ կ՚ատէ , յաւիտենական կեանքի համար պիտի պահէ զանիկա ։ 26 – Եթէ մէկը ինձի կը ծառայէ, թող իմ ետևէս գայ. ու ես ուր որ եմ , իմ ծառան ալ հոն պիտի ըլլայ. եթէ մէկը ինձի կը ծառայէ, Հայրը պիտի պատուէ զանիկա ։ 27 – Հիմա իմ հոգիս խռոված է, և ի՞նչ ըսեմ. Հայր , զիս ազատէ այս ժամէն. բայց ես ասոր համար եկայ այս ժամին։ 28 – Հայր, փառաւորէ քու անունդ . այն ատեն ձայն մը եկաւ երկինքէն, Փառաւորեցի ալ , ու նորէն պիտի փառաւորեմ։ 29 – Եւ ժողովուրդը որ կայներ էր ու կը լսէր, կ՚ըսէին, Որոտաց կ՚ըլլայ. ամենք ալ կ՚ըսէին, Հրեշտակ խօսեցաւ իրեն հետ։ 30 – Յիսուս պատասխան տուաւ ու բսաւ, Այս ձայնը ինձի համար չեկաւ, հապա ձեզի համար։ 31 – Հիմա է այս աշխարհին դատաստանը , հիմա այս աշխարհին իշխանը գուբս պիտի ձգուի։ 32 – Ես ալ երբ երկրէ բարձրանամ, ամենն ալ ինձի պիտի քաշեմ ։ 33 – Այս բանը կը զրուցէր՝ իմացնելով թէ ի՞նչ կերպ մեռնով պիտի մեռնէր։ 34-Ժողովուրդը անոր պատասխանեց , Մենք օրէնքէն լսեցինք որ Քրիստոս յաւիտեան կը մնայ. և դուն ի՞նչպէս կ՚ըսես թէ պէտք է Որդին մարդոյ բարձրանայ . ո՞վ է այդ Որդին մարդոյ։ 35 – Եւ Յիսուս անոնց բսաւ, Ինչ մը ատեն ալ լոյսը ձեզի հետ է . քանի որ լոյսը ունիք, քալեցէք, որ չըլլայ թէ մութը ձեր վրայ հասնի. վասն զի խաւարի մէջ քալողը չգիտեր թէ ո՛ւր կ՚երթայ ։ 36 – Քանի որ լոյսը ունիք, հաւատացէք այն լոյսին, որպէս զի լուսոյ որդիներ ըլլաք ։ Յիսուս այս բաները զրուցեց, ու գնաց պահուեցաւ անոնցմէ։

37 – Եւ թէպէտ այնքան հրաշքներ բրած էր անոնց առջև , բայց անոնք չէին հաւատար իրեն . 38 – Որպէս զի

կատարուի Եսայի մարգարէին խօսքը՝ զոր բսաւ , Տէր , ո՞վ հաւատաց մեր քարոզութեան , և Տէրոջը բազուկը ո՞ւ յայտնուեցաւ։ 39 – Անոր համար չէին կրնար հաւատալ , որ դարձեալ կ՚ըսէ Եսայի, 40-Անոնց աչքերը կուրցուց, և անոնց սիրտերը թմրեցուց, որ չըլլայ թէ աչքովներնին տեսնեն ու սրտովներնին իմանան և դարձի գան, ու ես զանոնք բժշկեմ։ 41-Այս խօսքը բսաւ Եսայի երբ տեսաւ անոր փառքը, ու խօսեցաւ անոր վրայով ։ 42-Այսու ամենայնիւ իշխաններէն ալ շատերը իրեն հաւատացին, բայց փարիսեցիներուն համար զանիկա չէին դաւաներ, որպէս զի ժողովարանէն դուրս չհանուին . 43 – Վասնզի մարդոց փառքը Աստուծոյ փառքէն աւելի սիրեցին։

44 – Իսկ Յիսուս կ՚աղաղակէր ու կ՚ըսէր, Ան որ ինձի կը հաւատայ, ինձի չհաւատար , հապա զիս զրկողին . 45 – Եւ ան որ զիս կը տեսնէ , զիս զրկողը կը տեսնէ ։ 46 – Ես լոյս եկայ աշխարհ, որպէս զի ամէն ով որ ինձի հաւատայ, խաւարի մէջ չմնայ։ 47 – Եւ եթէ մէկը իմ խօսքերս լսէ ու չհաւատայ, ես զանիկա չեմ դատեր, քանզի ես չեկայ որպէս զի աշխարհը դատեմ, հապա որպէս զի աշխարհը փրկեմ։ 48 – Ան որ զիս կ՚անարգէ և իմ խօսքերս չընդունիր, կայ մէկը որ զանիկա կը դատէ. այն խօսքը զոր ես խօսեցայ, ան պիտի դատէ զանիկա վերջին օրը ։ 49 – Վասն զի ես ինքնիրմէս չխօսեցայ, հապա Հայրը որ զիս զրկեց՝ ինք ինձի պատուիրեց ինչ որ պիտի բսեմ և ինչ որ պիտի խօսիմ։ 50-Եւ գիտեմ որ անոր պատուիրածը յաւիտենական կեանք է. ուստի ինչ որ ես կը խօսիմ , ինչպէս Հայրը ինձի բսաւ, այնպէս կը խօսիմ ։

ԳԼ. ԺԳ

Զատկի տօնէն առաջ՝ Յիսուս գիտնալով թէ իր ժամանակը հասեր է որ այս աշխարհէն ելլէ Հօրը քով , սիրելով իրենները որոնք աշխարհի մէջ էին , մինչև վերջն ալ սիրեց զանոնք։

2 – Եւ երբ ընթրիքը կ՚ըլլար , (Սատանայ արդէն Իսկարիովտացի Սիմոնեան Յուդայի սրտին մէջ դրեր էր , որ զանիկա մատնէ,) 3-Յիսուս գիտնալով թէ Հայրը ամէն բան իր ձեռքը տուաւ, և թէ ինք Աստուծմէ ելաւ ու Աստուծոյ քով կ՚երթայ , 4 – Ընթրիքէն ելաւ , և հանգերձները մէկդի դրաւ ու գինջակ մը առնելով մէջքը փաթթեց։ 5 – Ետքը կոնքին մէջ ջուր լեցուց, ու սկսաւ աշակերտներուն ոտքերը լուալ , և այն իր փաթթաւած գինջակովը սրբել ։ 6 – Ուսաի եկաւ Սիմոն Պետրոսի. ան ալ բսաւ անոր , Տէր, դո՞ւն իմ ոտքերս պիտի լուանաս։ 7 – Յիսուս պատասխան տուաւ ու բսաւ անոր, Ես ինչ որ կ՚ընեմ, դուն հիմա չես իմնար, հապա ետքը պիտի իմնաս։ 8-Պետրոս բսաւ անոր, Բնաւ դուն իմ ոտքերս պիտի չլուանաս . պատասխան տուաւ անոր Յիսուս , Եթէ քեզ չլուամ, դուն ինձի հետ բաժին չունիս։ 9 – Սիմոն Պետրոս բսաւ անոր, Տէր , ոչ թէ միայն ոտքերս , հապա նաև ձեռքերս ու գլուխս։ 10 – Յիսուս բսաւ անոր , Լուացուածին՝ ոտքերը լուալէն զատ ուրիշ բան պէտք չէ , այլ բոլորովին մաքուր է. և դուք մաքուր էք, բայց ոչ թէ ամէնդ ։ 11 – Վասն զի գիտէր զանիկա որ զինք պատի մատնէր. անոր համար բսաւ , Ոչ թէ ամէնդ ալ մաքուր էք ։ 12 – Ուստի անոնց ոտքերը լուաց, և իր հանդերձները առնելով նորէն սեղան նստաւ, բսաւ անոնց, Գիտէ՞ք , ինչ ըրի ձեզի։ 13 – Դուք զիս Վարդապետ ու Տէր կը կոչէք , և ապէկ կ՚ըսէք , վասն զի այնպէս եմ։ 14 – Հապա եթէ ես Տէրս ու Վարդապետս ձեր ոտքերը լուացի, պէտք է որ դուք ալ իրարու ոտքերը լուանաք։ 15 – Վասն ձեզի օրինակ մը տուի , որպէս զի ինչպէս ես ձեզի ըրի՝ դուք ալ ընէք ։ 16 – Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, Ծառան իր տէրոջմէն մեծ չէ, ոչ ալ զրկուածը զինք զրկողէն մեծ է ։ 17 – Եթէ դուք այս բաները գիտէք , երանելի էք եթէ ասոնք կատարէք ։ 18 – Ոչ թէ ձեր ամէնուն համար կ՚ըսեմ , Ես զիս ես կը ճանչնամ զանոնք որ ես ընտրեցի , հապա որպէս զի այն գրուածը կատարուի թէ Ան որ ինձի հետ հաց կ՚ուտէր, ինձի դէմ կրունկ վերցուց ։ 19-Հիմակուընէ կ՚ըսեմ ձեզի՝ քանի որ չէ եղեր, որպէս զի երբ ըլլայ , հաւատաք թէ ես ե՛մ ։ 20 – Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , Ով որ կ՚ընդունի զանիկա զոր ես կը զրկեմ , զիս կ՚ընդունի. և ով որ զիս կ՚ընդունի, զիս զրկողը կ՚ընդունի։

21-Յիսուս երբ դայթ բաւ, էր Հոգիին մէջ խռովեցաւ, և վկայեց ըսելով, Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ ձեզմէ մէկը դիս պիտի մատնէ։ 22-Աւետարանիչները տարակուսած իրարու կը նայէին թէ արդէ՞ համար կը դրուդ։ 23 - Ու աշակերտներէն մէկը կար Յիսուսի *գոյն նստած, զոր Յիսուս կը սիրէր։ 24 - Եւ Սիմոն Պետրոս անոր ակնարկ կ'ընէր հարցնելու թէ ո՛վ պիտի ըլլայ անիկա որու համար կը դրուդէ։ 25 - Ան ալ Յիսուսի կուրծքին վրայ կթնալով՝ ըսաւ անոր, Տէր, ո՞վ է ան։ 26 - Յիսուս պատասխան տուաւ, Անիկա է՝ որու պատառ թրջելով կուտամ և թրջելով պատառը Իսկարիովտացի Սիմոնեան Յուդայի տուաւ։ 27 - Ու պատառէն ետքը Սատանայ անոր ներսը մտաւ։ Եւ Յիսուս ըսաւ անոր, Ինչ որ պիտի ընես՝ շուտով ըրէ։ 28-Բայց այս բանը անդան նստողներէն մէկը չհասկցաւ, թէ ինչո՛ւ համար ըսաւ անոր։ 29 - Վասն զի ոմանք կը խորհէին թէ որովհետև գանձանակը Յուդա կը պահէր, Յիսուս ասոր կ'ըսէր, Ծախու առ ինչ որ մեզի այս տօնին պէտք է, կամ՝ որպէս զի աղքատներուն բան մը տայ։ 30 - Անիկա ալ պատառը առածին պէս շուտ մը դուրս ելաւ, ու գիշեր էր։

31 - Ու երբ անիկա դուրս ելաւ, Յիսուս ըսաւ, Հիմա փառաւորեցաւ Որդին մարդոյ, ու Աստուած փառաւորեցաւ անով։ 32-Եթէ Աստուած անով փառաւորուեցաւ, Աստուած ալ զանիկա իր անձովը պիտի փառաւորէ, և շուտով պիտի փառաւորէ զանիկա։ 33 - Որդեակներ, քիչ մը ատեն ալ ձեզի հետ եմ, դիս պիտի փնտռէք. և ինչպէս Հրեաներուն ըսի թէ Ուր ես կ'երթամ, դուք չէք կրնար գալ, հիմա ձեզի ալ կ'ըսեմ։ 34 - Նոր պատուիրան մը կուտամ ձեզի որ միկզմիկ սիրէք, ինչպէս ես ձեզ սիրեցի, որ դուք ալ միկզմիկ սիրէք։ 35 - Ասով ամէնը պիտի գիտնան թէ իմ աշակերտներս էք, եթէ իրարու վրայ սէր ունենաք։ 36 - Սիմոն Պետրոս ըսաւ անոր, Տէր, ո՞ւր կ'երթաս։ Յիսուս պատասխան տուաւ անոր, Ուր ես կ'երթամ, դուն հիմա չես կրնար իմ ետևէս գալ, բայց ետքը պիտի գաս իմ ետևէս։ 37 - Պետրոս ըսաւ անոր, Տէր, ինչո՞ւ հիմա չեմ կրնար քու ետևէդ գալ. ես իմ կեանքս ալ քեզի համար պիտի դնեմ։ 38 - Յիսուս պատասխան տուաւ անոր, Դու կեանքդ պիտի դնես ինձի համար. ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի, Հաւը պիտի չխօսի՝ մինչև դուն երեք անգամ զիս ուրանաս։

Գլ. ԺԴ

Սիրտերնիդ չխռովի. Աստուծոյ հաւատացէք, ինծի ալ հաւատացէք։ 2-Իմ Հօրս տունը շատ բնակարաններ կան. ապրթէ ոչ՝ ես ձեզի պիտի ըսէի, Չէ՞ կ'երթամ ու ձեզի տեղ կը պատրաստեմ։ 3 - Եւ եթէ երթամ՝ ու ձեզի տեղ պատրաստեմ, նորէն կուգամ և ձեզ քովս կ'առնեմ, որպէս զի ուր ես եմ՝ դուք ալ հոն ըլլաք։ 4 - Եւ ուր ես կ'երթամ՝ գիտէք, ու ճամբան ալ գիտէք։

5 - Թովմաս ըսաւ անոր, Տէր, չենք գիտեր ո՛ւր կ'երթաս, և ինչպէս կրնանք ճամբան գիտնալ։ 6 - Յիսուս ըսաւ անոր, Ես եմ ճամբան ու ճշմարտութիւնը և կեանքը. մէկը Հօրը քովը չգայ՝ եթէ ոչ ինծմով։ 7 - Եթէ զիս ճանչնայիք, իմ Հայրս ալ կը ճանչնայիք. և սակայն ետքէն կը ճանչնաք զանիկա ու տեսած ալ զանիկա։

8 - Փիլիպպոս ըսաւ անոր, Տէր, Հայրը մեզի ցուցուր, ու հերիք է մեզի։ 9- Ըսաւ անոր Յիսուս, Այդքան ժամանակ ձեզի հետ եմ, և դիս չճանչցա՞ր, Փիլիպպոս. ան որ զիս տեսաւ՝ Հայրը տեսաւ, և դուն ինչպէս կ'ըսես թէ Հայրը մեզի ցուցուր։ 10 - Չե՞ս հաւատար թէ ես Հօրը մէջ եմ ու Հայրը իմ մէջս է. այն խօսքերը զորոնք ես ձեզի կը խօսիմ, ոչ թէ ինքնիմէս կը խօսիմ՝ Հայրը որ իմ մէջս բնակած է, անիկա կը գործէ այն գործերը։ 11 - Հաւատացէք ինծի, թէ ես Հօրը մէջ եմ ու Հայրը իմ մէջս է. 12 - Ապա թէ ոչ՝ դանդ գործերուն համար ինծի հաւատացէք։ Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի թէ Ան որ ինծի կը հաւատայ, այն գործերը զորոնք ես կը գործեմ, ինք ալ պիտի գործէ, և անոնցմէ աւելի մեծ գործեր պիտի գործէ, վասն զի ես Հօրս քովը կ'երթամ։ 13 - Եւ իմ անունովս ինչ որ

*Յուդ. գոգը

խնդրէք, պիտի կատարեմ զանիկա, որպէս զի Հայրը Որդիովը փառաւորուի։ 14-Եթէ իմ անունովս բան մը խնդրէք, ընծի՝ պիտի կատարեմ։ 15 - Եթէ զիս կը սիրէք, իմ պատուիրանքներս պահեցէք։ 16 - Ես ալ Հօրը պիտի աղաչեմ, և ուրիշ Մխիթարիչ մը պիտի տայ ձեզի, որպէս զի յաւիտեան ձեզի հետ բնակի. 17 - Ճշմարտութեան Հոգին, զոր այս աշխարհը չկրնար ընդունիլ, վասն զի չտեսներ զանիկա ու չճանչնար զանիկա. բայց դուք կը ճանչնաք զանիկա, վասն զի ձեր քովը կը բնակի և ձեր մէջ պիտի ըլլայ։ 18 - Ձեզ որբ չեմ թողուր, կուգամ ձեզի։ 19-Փոքր մը ատենէն ետև ան՛ աշխարհ զիս չտեսներ. բայց դուք պիտի տեսնէք զիս, վասն զի ես կենդանի եմ, և դուք կենդանի պիտի ըլլաք։ 20 - Այն օրը պիտի գիտնաք թէ ես իմ Հօրս մէջ եմ, և դուք իմ մէջս, ես ալ ձեր մէջ։ 21 - Ան որ իմ պատուէրներս կը բռնէ ու կը պահէ զանոնք, անիկա է զիս սիրողը. և ան որ զիս կը սիրէ՝ իմ Հօրս պիտի սիրուի. ու ես զանիկա պիտի սիրեմ, և ինքզինքս անոր պիտի յայտնեմ։

22 - Ըսաւ անոր Յուդա, (ոչ Իսկարիովտացին,) Տէր, ինչպէս կ'ըլլայ որ դուն ինքզինքդ մեզի պիտի յայտնես, և ոչ թէ աշխարհի։ 23 - Յիսուս պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոր, Եթէ մէկը զիս կը սիրէ, իմ խօսքս պիտի պահէ. ու իմ Հայրս զանիկա պիտի սիրէ, և անոր պիտի գանք ու անոր քով օթևան պիտի ընենք։ 24 - Ան որ զիս չսիրեր, իմ խօսքերս չպահեր. ու այն խօսքը զոր կը լսէք՝ իմն չէ, հապա Հօրը՝ որ զիս ղրկեց։ 25 - Ա՛յս բաները ձեզի խօսեցայ, քանի որ ձեր քովն եմ։ 26 - Բայց Մխիթարիչը, Սուրբ Հոգին, զոր Հայրը իմ անունովս պիտի ղրկէ, անիկա ձեզի բոլոր պիտի սորվեցնէ, և ինչ որ ձեզի ըսի՝ միտքերնիդ պիտի բերէ։ 27 - Խաղաղութիւն կը թողում ձեզի, իմ խաղաղութիւնս կուտամ ձեզի. ոչ թէ ինչպէս աշխարհս կուտայ՝ ես ձեզի կուտամ. սիրտերնիդ չխռովի ու չվախնայ։ 28 - Լսեցիք որ ես ըսի ձեզի թէ Կ'երթամ՝ ու ձեզի կուգամ. եթէ զիս սիրէիք՝ պիտի ուրախանայիք, *թէ ես Հօրը քով կ'երթամ, վասն զի իմ Հայրս ինծմէ մեծ է։ 29 - Եւ հիմակուընէ դուս չեղած ըսի ձեզի, որպէս զի երբ ըլլայ՝ հաւատաք։ 30-Ալ ձեզի հետ շատ պիտի չխօսիմ, վասն զի այս աշխարհին իշխանը կուգայ, և իմ վրաս բան մը չունի. 31-Միայն թէ աշխարհ գիտնայ որ ես Հայրը կը սիրեմ, ու ինչպէս Հայրը ինծի պատուիրեց, այնպէս կ'ընեմ. ելէք, առկէ երթանք։

Գլ. ԺԵ

Ես եմ ճշմարիտ որթը, և իմ Հայրս մշակն է։ 2 - Ամէն ճիւղ որ իմ վրաս է ու պտուղ չբերէր, կը կտրէ զանիկա. և ամէնը որ պտուղ կը բերէ, կը մաքրէ զանիկա, որպէս զի ալ աւելի պտուղ բերէ։ 3 - Դուք հիմակուընէ մաքուր էք այն խօսքով զոր ձեզի խօսեր եմ։ 4 - Իմ մէջս կեցէք, ու ես ձեր մէջ. ինչպէս ճիւղը չկրնար ինքիրմէ պտուղ բերել, եթէ որթին վրայ հաստատուած չըլլայ, նոյնպէս դուք ալ եթէ իմ վրաս հաստատուած չըլլաք։ 5-Ես որթն եմ՝ դուք ճիւղերն էք. ան որ իմ վրաս հաստատուած է՝ և ես անոր վրայ, անիկա շատ պտուղ կը բերէ, վասն զի առանց ինծի բան մը չէք կրնար ընել։ 6-Եթէ մէկը իմ վրաս հաստատուած չէ, անիկա ճիւղի մը պէս դուրս ձգուած ու չորցած է. և կը ժողվեն զանոնք ու կրակը կը նետեն, ու կ'այրին։ 7 - Եթէ դուք իմ մէջս կենաք, և իմ խօսքերս ալ ձեր մէջ կենան, ինչ որ ուզէք՝ պիտի խնդրէք, ու պիտի ըլլայ ձեզի։ 8 - Ասով իմ Հայրս փառաւորեցաւ, որպէս զի դուք շատ պտուղ բերէք, ու իմ աշակերտներս ըլլաք։

9 - Ինչպէս Հայրը զիս սիրեց, ես ալ ձեզ սիրեցի. իմ սիրոյս մէջ հաստատ կեցէք։ 10 - Եթէ իմ պատուէրներս պահէք, իմ սիրոյս մէջ պիտի կենաք. ինչպէս ես իմ Հօրս պատուէրները պահեցի, և անոր սիրոյն մէջ կեցեր եմ։ 11 - Ա՛յս բաները ձեզի խօսեցայ, որպէս զի իմ ուրախութիւնս ձեր մէջ մնայ, ու ձեր ուրախութիւնը լման ըլլայ։ 12 - Ա՛յս է իմ պատուէրս որ միկզմիկ սիրէք, ինչպէս ես ձեզ սիրեցի։ 13 - Ասկէ աւելի մեծ սէր մէկը չկրնար ունենալ, որ մէկը իր կեանքը բարեկամներուն համար դնէ։ 14 - Դուք

*Մահէ, որ ըսի թէ

իմ բարեկամներս էք, եթէ ընելու ըլլաք ինչ որ ես ձեզի կը պատուիրեմ ։ 15 – Ա՛սկէ ետքը ձեզ ծառայ չեմ անուաներ , վասն զի ծառան չգիտեր իր տէրը ի՛նչ կ՚ընէ . հապա ես ձեզ բարեկամ անուանեցի , վասն զի այն ամէն բաները զորոնք իմ Հօրմէս լսեցի, ձեզի իմացուցի ։ 16 – Ո՛չ թէ դուք զիս ընտրեցիք, հապա ես ձեզ ընտրեցի , ու դրի ձեզ որպէս զի դուք երթաք և պտուղ բերէք , ու ձեր պտուղը մնայ. որպէս զի իմ անունովս ինչ որ Հօրմէն խնդրէք , ձեզի տայ ։ 17 – Զայս կը պատուիրեմ ձեզի որ միմեանց սիրէք ։

18 – Եթէ աշխարհ ձեզ կ՚ատէ , դիտցէք որ ձեզմէ առաջ զիս ատեց ։ 19 – Եթէ աշխարհէն եղած ըլլայիք , աշխարհ իրենները կը սիրէր . բայց ուրովհետև աշխարհէն չէք , հապա ես ձեզ աշխարհէն ընտրեցի, անոր համար աշխարհ ձեզ կ՚ատէ ։ 20 – Մխիթարիչն որ ես ձեզի ըսի թէ Ծառան իր տէրոջմէն մեծ չէ. եթէ զիս հալածեցին , ձեզ ալ պիտի հալածեն. եթէ իմ խօսքս պահեցին , ձերն ալ պիտի պահեն։ 21 – Բայց այս ամէն բաները պիտի ընեն ձեզի իմ անուանս համար , վասն զի չճանչցան զանիկա որ զիս ղրկեց ։ 22 – Եթէ ես եկած և անոնց խօսած չըլլայի, անոնք մեղք չէին ունենար. բայց հիմա իրենց մեղքին պատճառանք մը չունին ։ 23 – Ան որ զիս կ՚ատէ, իմ Հայրս ալ կ՚ատէ ։ 24 – Եթէ այն գործերը իրենց մէջ բրած չըլլայի, զորոնք ուրիշ մէկը չէ բրած, անոնք մեղք չէին ունենար . բայց հիմա տեսան , ու ատեցին զիս ալ իմ Հայրս ալ ։ 25 – Սակայն այս է՝ որպէս զի կատարուի այն խօսքը որ իրենց օրէնքին մէջ գրուած է թէ, Զուր տեղը զիս ատեցին ։ 26 – Բայց երբ Մխիթարիչը գայ , զոր ես Հօրմէն ձեզի պիտի ղրկեմ , Ճշմարտութեան Հոգին՝ որ Հօրմէն կ՚ելլէ , անիկա ինձի համար պիտի վկայէ. 27 – Ես դուք ալ կը վկայէք, վասն զի սկիզբէն ի վեր ինձի հետ էք։

ԳԼ. ԺԶ

Ա՛յս բաները ձեզի խօսեցայ որպէս զի չգայթակղիք ։ 2 – Իրենց ժողովարաններէն դուրս պիտի ձգեն ձեզ . ու ժամանակ ալ պիտի գայ որ ամէն ով որ ձեզ սպաննէ, այնպէս պիտի սեպէ թէ Աստուծոյ պաշտօն կը մատուցանէ։ 3 – Ես այս բաները չեղէ պիտի ընեն՝ անոր համար որ ոչ Հայրը ճանչցան, ոչ ալ զիս ։ 4 – Բայց այս բաները ձեզի խօսեցայ, որպէս զի երբ ժամանակը գայ, միտքերնիդ բերէք թէ ես ըսի ձեզի . և այս բաները սկիզբէն չըսի ձեզի, վասն զի ես ձեզի հետ էի ։

5 – Սակայն հիմա ես կ՚երթամ զիս ղրկողին քով , և ձեզմէ մէկն ալ չհարցներ ինձի թէ ո՞ւր կ՚երթաս ։ 6 – Բայց որովհետև այս բաները ձեզի խօսեցայ, ձեր սիրտերը արամութիւնով լեցան։ 7 – Բայց ես ճշմարիտը կ՚ըսեմ ձեզի. Ապէկ է ձեզի եթէ ես երթամ. քանզի եթէ ես չերթամ, Մխիթարիչը ձեզի չգար. հապա եթէ երթամ , զանիկա ձեզի կը ղրկեմ։ 8 – Եւ ինք երբ գայ , աշխարհը պիտի յանդիմանէ մեղքի համար և արդարութեան համար ու դատաստանի համար ։ 9 – Մեղքի համար՝ որ ինձի չեն հաւատար . 10 – Արդարութեան համար՝ որ ես իմ Հօրս քով կ՚երթամ , և ալ զիս չէք տեսներ. 11 – Եւ դատաստանի համար՝ որ այս աշխարհին իշխանը դատապարտած է։ 12 – Ձեզի ատակաւին շատ բաներ ունիմ ըսելու , բայց հիմա չէք կրնար տանիլ ։ 13 – Իսկ երբ ինք ճշմարտութեան Հոգին գայ , ամէն ճշմարտութեան պիտի առաջնորդէ ձեզի. վասն զի ոչ թէ ինքնիրմէ պիտի խօսի, հապա ինչ որ լսէ՝ զայն պիտի խօսի ու գալիքները ձեզի պիտի պատմէ։ 14 – Անիկա զիս պիտի փառաւորէ , վասն զի իմինէս պիտի առնէ ու ձեզի պատմէ ։ 15 – Ամէն բաները զորոնք Հայրը ունի՝ իմն են . անոր համար ձեզի ըսի թէ իմինէս պիտի առնէ ու ձեզի պատմէ ։ 16 – Փիչ մը առնէն ա՛լ զիս պիտի չտեսնէք , և դարձեալ քիչ մը առնէն զիս պիտի տեսնէք, և, Պատճառ ես Հօրը կ՚երթամ ։ 18 – Ու կ՚ըսէին , Ի՞նչ պիտի ըլլայ այն Փիչ մըն ալ՝ զոր կ՚ըսէ. չենք գիտեր ի՞նչ կը գրուցէ։ 19 – Իսկ Յիսուս գիտնալով որ կ՚ուզեն իրեն հարցնել , ըսաւ անոնց , Ա՞ստ՚ր Հարցնէք իրարու կը հարցնէք , որ ըսի թէ Փիչ մը առնէն ա՛լ զիս պիտի չտեսնէք, և դարձեալ քիչ մը առնէն զիս պիտի տեսնէք։ 20 – Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , Դուք պիտի լալ ու սգալ զիս ։ բայց աշխարհ պիտի ուրախանայ. դուք պիտի տրբտմիք, սակայն ձեր տրտմութիւնը ուրախութեան պիտի փոխուի ։ 21 – Կին մը երբ ծնանելու վրայ է՝ տրտմութիւն կ՚ունենայ, վասն զի իր ժամը հասած է. բայց երբ տղան ծնանի, ալ նեղութիւնը միտք չբերեր ուրախութենէն՝ որ աշխարհ մարդ մը ծնաւ ։ 22 – Եւ դուք ալ հիմա տրտմութիւն ունիք. բայց ես ձեզ նորէն պիտի տեսնեմ , և ձեր սիրտերը ուրախ պիտի ըլլան , ու ձեր ուրախութիւնը մէկը ձեզմէ պիտի չխլէ ։ 23 – Եւ այն օրը ինձի բան մը պիտի չհարցնէք։ Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի , որ իմ անունովս ինչ որ խնդրէք Հօրմէն, պիտի տայ ձեզի ։ 24 – Մինչև հիմա իմ անունովս բան մը չխնդրեցիք . խնդրեցէք ու պիտի առնէք , որպէս զի ձեր ուրախութիւնը լման ըլլայ ։ 25 – Այս բաները առակներով խօսեցայ ձեզի. բայց ժամանակ պիտի գայ , որ ալ ձեզի առակներով պիտի չխօսիմ , հապա յայտնապէս Հօրը վրայով պիտի պատմեմ ձեզի ։ 26 – Այն օրը իմ անունովս պիտի խնդրէք . և չեմ ըսեր ձեզի թէ ես ձեզի համար պիտի աղաչեմ Հօրը։ 27 – Քանզի ինք Հայրը ձեզ կը սիրէ , վասն զի դուք զիս սիրեցիք և հաւատացիք թէ ես Աստուծմէ եղայ։ 28 – Հօրմէն ելայ ու աշխարհ եկայ . նորէն կը թողում աշխարհը և Հօրը կ՚երթամ։

29 – Ըսին անոր իր աշակերտները , Ահա հիմա յայտնապէս կը խօսիս , և առակ մըն ալ չես ըսեր ։ 30 – Հիմա իմացանք որ ամէն բան գիտես, և բոնդի պէտք չէ որ մէկը քեզի հարցնէ. սոսկ կը հաւատանք որ Աստուծմէ եկար։ 31 – Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց ։ Հիմա կը հաւատաք. 32 – Ահա ժամանակ պիտի գայ , ու եկած ալ է, որ ցիրուցան պիտի ըլլաք ամէն մէկը իր տեղը , ու զիս մինակ պիտի թողուք . բայց ես մինակ չեմ , վասն զի Հայրը ինձի հետ է։ 33 – Ա՛յս բաները ձեզի խօսեցայ, որպէս զի ինձմով խաղաղութիւն ունենաք. աշխարհի մէջ նեղութիւն պիտի ունենաք . բայց քաջսիրտ եղէք , ես աշխարհի յաղթեցի։

ԳԼ. ԺԷ

Յիսուս երբ տուն խօսեցաւ , իր աչքերը դէպ ի երկինք վերցուց ու ըսաւ, Հայր, ժամանակը հասեր է, փառաւորէ քու Որդիդ, որպէս զի քու Որդիդ ալ քեզ փառաւորէ. 2 – Ինչպէս իրեն իշխանութիւն տուիր ամէն մարմնի վրայ, որ յաւիտենական կեանք տայ այն ամէնուն զոր իրեն տուիր։ 3 – Եւ այս է յաւիտենական կեանքը , որ ճանչնան քեզ միմիայն Ճշմարիտ Աստուած, ու Յիսուս Քրիստոսը զոր դուն ղրկեցիր։ 4 – Ես քեզ երկրի վրայ փառաւորեցի, այն գործը զոր ինձի տուիր ընելու՝ լմնցուցի ։ 5 – Եւ հիմա , ով Հայր, փառաւորէ զիս քու քովդ այն փառքովը զոր աշխարհի ըլլալէն առաջ քովդունէի ։ 6 – Քու անունդ յայտնի ըրի այն մարդոց զորոնք աշխարհէ ինձի տուիր . քուկդ էին , ու ինձի տուիր զանոնք և քու խօսքդ պահեցին։ 7 – Հիմա գիտցան թէ այն ամէն բաները զորոնք ինձի տուիր , քեզմէ են. 8 – Վասն զի այն խօսքերը զորոնք ինձի տուիր , ես անոնց տուի , անոնք ալ ընդունեցին , և ճշմարտութեամբ իմացան որ ես քեզմէ ելայ , ու հաւատացին թէ դուն ղրկեցիր զիս։ 9 – Ես անոնց համար կ՚աղաչեմ . ոչ թէ աշխարհի համար կ՚աղաչեմ, հապա անոնց համար՝ զորոնք դուն ինձի տուիր, վասն զի քուկդ են անոնք։ 10 – Եւ ինչ որ իմն է՝ ան բոլորը քուկդ է, և ինչ որ քուկդ է՝ այն իմն է , ու ես անոնցմով փառաւորուած եմ ։ 11 – Եւ ես ա՛լ աշխարհի մէջ չեմ , բայց անոնք աշխարհի մէջ են , ու ես քեզի կու գամ . ով Սուրբ Հայր, քու անունովդ պահէ զանոնք որ դուն ինձի տուիր, որպէս զի մէկ ըլլան , ինչպէս մենք մէկ ենք։ 12 – Քանի որ աշխարհի մէջ անոնց հետ էի, ես կը պահէի զանոնք քու անունովդ. զորոնք որ դուն ինձի տուիր , ես պահեցի , և անոնցմէ մի՛կը չկորսուեցաւ , միայն թէ այն կորստեան որդին, որպէս զի գրուածը կատարուի ։ 13 – Ա՛ւ հիմա քեզի կու գամ , ու աշխարհի մէջ այս բաները

կը խօսիմ , որպէս զի իմ ուրախութիւնս իրենց անձերուն մէջ կատարեալ ունենան։ 14 – Ես քու խօսքդ տուի նոցա , ու աշխարհ զանոնք ատեց. վասն զի աշխարհէ չեն, ինչպէս ես աշխարհէ չեմ ։ 15 – Չեմ աղաչեր որ զանոնք աշխարհէ վերցնես, հապա որ զանոնք չարէն պահես ։ 16 – Անոնք աշխարհէ չեն , ինչպէս ես աշխարհէ չեմ ։ 17 – Սրբե զանոնք քու ճշմարտութիւնով. քու խօսքդ ճշմարտութիւն է ։ 18 – Ինչպէս զիս դուն աշխարհ զրկեցիր, ես ալ զանոնք աշխարհ զրկեցի։ 19 – Ես անոնց համար կը իմ անձս կը սրբեմ , որպէս զի իրենք ալ ճշմարտութիւնով սրբացած ըլլան ։ 20 – Բայց ոչ թէ միայն անոնց համար կ'աղաչեմ, հապա անոնց խօսքովը ըզմեր հնձի հաւատացողներուն համար ալ . 21 – Որպէս զի ամէնն ալ մէկ ըլլան, ինչպէս դուն, ով Հայր, իմ մէջս ու ես քու մէջդ, որպէս զի անոնք ալ մեր մէջ մէկ ըլլան, որպէս զի աշխարհ հաւատայ թէ դուն զրկեցիր զիս ։ 22 – Ես այն փառքը զոր դուն ինծի տուիր, ես անոնց տուի, որպէս զի մէկ ըլլան՝ ինչպէս մենք մէկ ենք . 23 – (Ես անոնց մէջ՝ և դուն իմ մէջս.) որպէս զի իրենք կատարեալ ըլլան մէկ թեան մէջ . ու աշխարհ գիտնայ թէ դուն զրկեցիր զիս, ու սիրեցիր զանոնք՝ ինչպէս զիս սիրեցիր ։ 24 – Ով Հայր , զանոնք որ դուն ինծի տուիր՝ կ'ուզեմ որ ուր որ ես եմ՝ անոնք ալ ինծի հետ ըլլան , որպէս զի տեսնեն իմ փառքս զոր ինծի տուիր . վասն զի դուն զիս սիրեցիր աշխարհի սկիզբէն առաջ ։ 25 – Ով արդար Հայր, աշխարհ քեզ չճանչցաւ, բայց ես քեզ ճանչցայ, և սոքը ճանչցան թէ դուն զիս զրկեցիր։ 26 – Ես քու անունդ անոնց ճանչցուցի, ու պիտի ճանչցնեմ, որպէս զի այն սէրը որով դուն զիս սիրեցիր , անոնց մէջ ըլլայ, ու ես ալ անոնց մէջ ։

Գ Լ . Ժ Բ

Յիսուս այս բաները ըսելէն ետև՝ իր աշակերտներուն հետ մեկնեցաւ Կեդրոն հեղեղատին անդին կողմը ելաւ , ուր պարտէզ մը կար , որուն մէջ մտաւ ինքը ու իր աշակերտները։ 2 – Ես Յուդա ալ , որ զանիկա կը մատնէր , անոնց հետ կայներ էր ։ 3 – Ուստի Յուդա զինուորները զունդը ու քահանայապետներէն և փարիսեցիներէն սպասաւորներ իրեն հետ առնելով՝ այն տեղ եկաւ ջահերով ու լապտերներով և զէնքերով ։ 4 – Իսկ Յիսուս իր վրայ գալը բոլոր բաները գիտնալով՝ ելաւ ու բաւ անոնց, Ո՞վ կը փնտռէք։ 5 – Պատասխան տուին անոր , Նազովրեցի Յիսուսը. բաւ անոնց Յիսուս, Ես եմ. Յուդա ալ , որ զանիկա կը մատնէր , անոնց հետ կայներ էր ։ 6 – Ու երբ բաւ Ես եմ, ետ ետ գացին ու գետինը ինկան ։ 7 – Ես նորէն հարցուց անոնց , Ո՞վ կը փնտռէք. անոնք ալ բսին, Նազովրեցի Յիսուսը։ 8 – Յիսուս պատասխան տուաւ, Զեզի բսի թէ Ես եմ: ուստի եթէ զիս կը փնտռէք, թող տուէք տանիք որ երթան ։ 9 – Որպէս զի կատարուի այն խօսքը զոր ինք բսեր էր թէ Զանոնք որ ինծի տուիր, անոնցմէ մէ՛կն ալ չկորնցուցի ։ 10 – Սիմոն Պետրոս, որ սուր մը ունէր, քաշեց զանիկա ու քահանայապետին ծառային զարնելով՝ անոր ա՛ջ ականջը կտրեց Մալքոս էր։ 11 – Իսկ Յիսուս բաւ Պետրոսի , Սուրդ չէ պատեանը դիր . այն գաւաթը զոր Հայրը ինծի տուաւ՝ պիտի չխմե՞մ զանիկա։

12 – Ուստի զինուորները զունդը ու հազարապետը և Հրէից սպասաւորները բռնեցին Յիսուսը ու կապկպին . 13 – Ես առաջ զանիկա Աննայի տարին , քանզի ինք այն տարուան քահանայապետին, Կայիափայի, աներն էր ։ 14 – Ես այս Կայիափան էր, որ Հրէից խրատ տուաւ թէ Աղեկ է որ մարդ մը կորսուի ժողովուրդին համար ։ 15 – Ու Յիսուսի ետևէն կ'երթային Սիմոն Պետրոս և ուրիշ աշակերտ մը . և այն աշակերտը քահանայապետին ճանչուորը ըլլալով՝ Յիսուսի հետ քահանայապետին դատիճը մտաւ ։ 16 – Բայց Պետրոս դուռը դրսի՛ն կը կենար . ուստի ելաւ միւս աշակերտը , որ քահանայապետին ճանչուորն էր , ու բաւ դռնապանին , ու ներս մղեց Պետրոսը։ 17 – Այն ատեն դռնապան աղջիկը բաւ Պետրոսի , Մի՞թէ դո՞ւն ալ այն մարդուն աշակերտներէն ես . ան ալ բաւ, Չեմ։ 18 – Իսկ ծառաները ու սպասաւորները հուր կայներ էին , և անդամ իր աշակերտներուն հետ մեկտեղ հոն ժողված էր ։ 3 – Ուստի Յուդա զինուորները զունդը ու քահանայապետներէն և փարիսեցիներէն սպասաւորներ իրեն հետ առնելով՝ այն տեղ եկաւ ջահերով ու լապտերներով և զէնքերով ։ 4 – Իսկ Յիսուս իր վրայ գալը բոլոր բաները գիտնալով՝ ելաւ ու բաւ անոնց, Ո՞վ կը փնտռէք։ 5 – Պատասխան տուին անոր , Նազովրեցի Յիսուսը. բաւ անոնց Յիսուս, Ես եմ. Յուդա ալ , որ զանիկա կը մատնէր , անոնց հետ կայներ էր ։ 6 – Ու երբ բաւ Ես եմ, ետ ետ գացին ու գետինը ինկան ։ 7 – Ես նորէն հարցուց անոնց , Ո՞վ կը փնտռէք. անոնք ալ բսին, Նազովրեցի Յիսուսը։ 8 – Յիսուս պատասխան տուաւ, Զեզի բսի թէ Ես եմ: ուստի եթէ զիս կը փնտռէք, թող տուէք տանիք որ երթան ։ 9 – Որպէս զի կատարուի այն խօսքը զոր ինք բսեր էր թէ Զանոնք որ ինծի տուիր, անոնցմէ մէ՛կն ալ չկորնցուցի ։ 10 – Սիմոն Պետրոս, որ սուր մը ունէր, քաշեց զանիկա ու քահանայապետին ծառային զարնելով՝ անոր ա՛ջ ականջը կտրեց Մալքոս էր։ 11 – Իսկ Յիսուս բաւ Պետրոսի , Սուրդ չէ պատեանը դիր . այն գաւաթը զոր Հայրը ինծի տուաւ՝ պիտի չխմե՞մ զանիկա։

12 – Ուստի զինուորները զունդը ու հազարապետը և Հրէից սպասաւորները բռնեցին Յիսուսը ու կապկպին . 13 – Ես առաջ զանիկա Աննայի տարին , քանզի ինք այն տարուան քահանայապետին, Կայիափայի, աներն էր ։ 14 – Ես այս Կայիափան էր, որ Հրէից խրատ տուաւ թէ Աղեկ է որ մարդ մը կորսուի ժողովուրդին համար ։ 15 – Ու Յիսուսի ետևէն կ'երթային Սիմոն Պետրոս և ուրիշ աշակերտ մը . և այն աշակերտը քահանայապետին ճանչուորն էր , ու բաւ դռնապանին , ու ներս մղեց Պետրոսը։ 17 – Այն ատեն դռնապան աղջիկը բաւ Պետրոսի , Մի՞թէ դո՞ւն ալ այն մարդուն աշակերտներէն ես . ան ալ բաւ, Չեմ։ 18 – Իսկ ծառաները ու սպասաւորները հուր կայներ էին , և

կրակ վառած կը տաքնային , քանզի ցուրտ էր։ Պետրոս ալ անոնց հետ կայներ էր ու կը տաքնար ։ 19 – Ես քահանայապետը Յիսուսի հարցուց անոր աշակերտներուն ու վարդապետութեանը վրայով ։ 20 – Յիսուս պատասխան տուաւ անոր, Ես աշխարհի յայտնի խօսեցայ . ես ամէն տեն ժողովարաններուն մէջ ու տաճարին մէջ որ վէցուցի, ուր բոլոր Հրեաները կը ժողվուին, ու ծածկաբար բան մը չխօսեցայ ։ 21 – Ինչո՞ւ ինծի կը հարցնես , լսողներուն հարցուր թէ ինչ խօսեցայ իրենց . ահա ինչ որ խօսեցայ՝ գիտեն իրենք։ 22 – Երբ զայս բաւ , պատասխանեցին մէկը որ հոն կայներ էր , Յիսուսի ապտակ մը զարկաւ՝ քսելով , Ա՞յդպէ՞ս պատասխան կու տաս քահանայապետին ։ 23 – Յիսուս անոր պատասխանեց, Եթէ չար խօսեցայ, վկայէ չարին համար. իսկ եթէ բարի՝ ինչո՞ւ կը զարնես ինծի ։ 24 – Ես Աննա զանիկա կապած՝ Կայիափա քահանայապետին զրկեց։ 25 – Սիմոն Պետրոս ալ հոն կայներ էր ու կը տաքնար. և բսին իրեն , Միթէ դո՞ւն ալ անոր աշակերտներէն ես . անիկա ուրացաւ ու բաւ թէ Չեմ ։ 26 – Քահանայապետին ծառաներէն մէկն ալ , այն հարազատը որուն ականջը Պետրոս կտրեր էր, բաւ , Չէ՞ որ ես քեզ տեսայ պարտէզին մէջ անոր հետ։ 27 – Այն ատեն Պետրոս նորէն ուրացաւ , և շուտ մը հաւը խօսեցաւ ։

28 – Ես Յիսուսը Կայիափայի տանէն Գաբաթա պալատը տարին, և առաւօտ էր . ու իրենք պալատը չմտան , որպէս զի չպղծուին , հապա որպէս զի զատիկը ուտեն։ 29 – Ուստի Պիղատոս դուրս ելաւ անոնց ու բաւ, Ի՞նչ մեղադրանք կը ներկայացնէք այս մարդուն դէմ։ 30 – Պատասխան տուին ու բսին իրեն, Եթէ ասիկա չարագործ մը չըլլար, քեզի չէինք մատներ զանիկա։ 31 – Այն ատեն Պիղատոս բաւ անոնց, Դուք առէք զանիկա , ու ձեր օրէնքին համեմատ անոր դատաստանը տեսէք ։ Հրեաները իրեն բսին , Մեզի օրինաւոր չէ մարդ մը մեռցնել ։ 32 – Որպէս զի կատարուի Յիսուսի խօսքը , զոր բաւ՝ իմացնելով թէ ինչ մահով ինք պիտի մեռնէր։ 33 – Իսկ Պիղատոս նորէն պալատը մտաւ, կանչեց Յիսուսը ու բաւ անոր , Դո՞ւն ես Հրէից թագաւորը ։ 34 – Յիսուս պատասխան տուաւ անոր , Ասիկա դուն քեզմէ՞ կ'ըսես , թէ ինծի համար ուրիշները քեզի բսին ։ 35 – Պատասխան տուաւ Պիղատոս, Միթէ ես Հրեա՞յ եմ. քու ազգդ և քահանայապետները քեզ ինծի մատնեցին . ի՞նչ բրած ես դուն ։ 36 – Յիսուս պատասխան տուաւ , Իմ թագաւորութիւնս այս աշխարհէն չէ. եթէ այս աշխարհէն ըլլար իմ թագաւորութիւնս , իմ պատասխանիս կը կռուէին՝ որպէս զի հրէից ձեռքը չմատնուիմ, բայց հիմա իմ թագաւորութիւնս ասկէ չէ։ 37 – Ան ատեն Պիղատոս բաւ անոր , Ուրեմն դուն թագաւո՞ր մըն ես. պատասխան տուաւ Յիսուս, Դուն կ'ըսես , քանզի թագաւոր եմ. ես այս բանին համար ծնած եմ , և սոր համար աշխարհ եկած , որպէս զի ճշմարտութեան համար վկայեմ. այն ամէնը որ ճշմարտութենէն է՝ իմ ձայնիս ականջ կը դնէ ։ 38 – Պիղատոս բաւ անոր , Ի՞նչ է ճշմարտութիւնը . և զայս բսելով՝ նորէն դուրս ելաւ Հրեաներուն և բաւ անոնց , Ես յանցանք մը չեմ գտներ անոր վրայ ։ 39 – Բայց սովորութիւն ունիք որ Հարց մը արձակեմ ձեզի զատկիս. կ'ուզէ՞ք որ Հրէից թագաւորը արձակեմ ձեզի։ 40 – Ան ատեն ամէնն ալ նորէն ոռոգակեցին բաւելով , Մի այլ՝ Բարաբբա ասիկա , Հապա Բարաբբան. ու Բարաբբա աւազակ մըն էր ։

Գ Լ . Ժ Գ

Ան ատեն Պիղատոս առաւ Յիսուսը ու ծեծեց ։ 2 – Զինուորներն ալ փուշերէ պսակ հիւսելով՝ անոր գլխուն դրին , և անոր ծիրանի հանդերձ մը հագցուցին . 3 – Ու կ'ըսէին , Ողջո՛յն քեզ , Հրէից թագաւոր. և ապտակներ կը զարնէին անոր։ 4 – Պիղատոս նորէն դուրս ելաւ ու բաւ անոնց, Ահա զանիկա դուրս կը բերեմ ձեզի, որպէս զի գիտնաք թէ ես անոր վրայ յանցանք մը չեմ գտներ։ 5 – Այն ատեն Յիսուս դուրս ելաւ՝ փշեղէն պսակն ու ծիրանի հանդերձը հագած . և Պիղատոս բաւ անոնց , Ահա այն մարդը ։ 6 – Քահանայապետները ու սպասաւորները երբ տեսան զանիկա, ոռոգակեցին ու բսին, Խաչը հանէ , խաչը հանէ [ասիկա]։ Պիղատոս ըսաւ անոնց , Դո՛ւք առէք

տիկա ու խաչը Տանեցէք , վասն զի ես տասը վրայ յանցանք մը չեմ գտներ։ 7 – Հրեաները պատասխան տուին ի-րեն, Մենք օրէնք ունինք, և մեր օրէնքին համեմատ պէտք է որ մեռնի , վասն զի ինքզինք Աստուծոյ Որդի ըրաւ ։ 8 – Երբ Պիղատոս այս խօսքը լսեց, ալ աւելի վախցաւ ։ 9 – Ու նորէն պալատը մտնելով՝ բսաւ Յիսուսի, Ուրկի՞ ես դուն. բայց Յիսուս պատասխան չտուաւ անոր ։ 10 – Ուստի Պիղատոս բսաւ անոր , Ինձի՞ չես ուզեր խօսիր . չե՞ս գիտեր որ ես իշխանութիւն ունիմ քեզ խաչը Տանելու , ու իշխանութիւն ունիմ քեզ արձակելու։ 11 – Յիսուս պատասխան տուաւ, Դուն իմ վրաս մէկ իշխանութիւն ալ չէիր ունենար, եթէ քեզի վերէն արուած չըլլար. անոր համար՝ ան որ ինծ քեզի մատնեց , անոր մեղքը աւելի մեծ է ։ 12-Ալ անկէ ետև Պիղատոս կը փնտռէր թէ ՚ի՞նչպէս զանիկա արձակէ . բայց Հրեաները կ՚աղաղակէին ու կ՚բսէին, Եթէ տասիկա արձակես , Կայսրին բարեկամը չես . ամեն ով որ ինքզինք թագաւոր կ՚անուանէ , անիկա Կայսրին հակառակ կը խօսի։ 13 – Իսկ Պիղատոս երբ այս խօսքը լսեց , դուրս հանեց Յիսուսը, ու նստաւ բեմին վրայ, այն տեղը որ Քարայատակ կ՚բսուէր, և Եբրայեցերէն՝ Կապպաթա. 14-(Զատկին ուրբաթի օրն էր ու ժամը վեցին առեներն էր.) և Հրեաներուն բսաւ , Ա՛յս ձեր թագաւորը ։ 15 – Բայց անոնք աղաղակեցին , Վերցուր , վերցուր, խաչը Տանէ տասիկա ։ Պիղատոս բսաւ անոնց , Ձեր թագաւորը խա՞չը Տանեմ։ Քահանայապետները պատասխան տուին, Մենք Կայսրէն զատ թագաւոր չունինք ։ 16 – Ա՛յն տասն անոնց ձեռքը տուաւ զանիկա որպէս զի խաչուի ։

17 – Անոնք ալ տարին Յիսուսը ու կը տանէին. և ինք իր խաչը վերցնելով՝ ելաւ Գագաթի բսուած տեղը, որ Եբրայեցերէն Գողգոթա կ՚բսուի։ 18-Հոն զանիկա խաչը Տանեցին , և անոր հետ ուրիշ երկուք ալ՝ մէկ մէկ կողմէն ու մէջ տեղն Յիսուս։ 19 – Տախտակ մըն ալ գրեց Պիղատոս, ու գրաւ խաչին վրայ , և այսպէս գրուած էր . Յիսուս Նազովրեցի Թագաւոր Հրէից ։ 20 – Եւ այն տախտակը Հրեաներէն շատերը կարդացին, վասն զի քաղաքին մօտ էր այն տեղը՝ ուր Յիսուս խաչուեցաւ . ու գրուած էր Եբրայեցերէն , Յունարէն և Լատիներէն ։ 21 – Ա՛յն տասն Հրէից քահանայապետները Պիղատոսի ըսին , Մի գրեր Թագաւոր Հրէից, Հապա թէ ինք բսաւ, Թագաւոր եմ Հրէից ։ 22 – Պիղատոս պատասխան տուաւ, Ինչ որ գրեցի՝ գրեցի։

23 – Եւ զինուորները երբ Յիսուսը խաչը Տանեցին , անոր Տանդերձները տասին ու չորս բաժին ըրին , ամէն մէկ զինուորին բաժին մը . նաև պատմուճանը. իսկ պատմուճանը տասանց կարի էր վերէն վար բոլորը հիւսուած. 24 – Ուստի ըսին իրարու , Ա՛տիկա չպատռենք , Հապա վիճակ ձգենք տասր վրայ թէ որո՛ւ պիտի ըլլայ . որպէս զի կատարուի այն գրուածը որ կ՚բսէ, Իմ Տանդերձներս իրենց մէջ բաժնեցին , և իմ պատմուճանիս վրայ վիճակ ձգեցին. ասիկա զինուորները այս բաներըը ըրին ։

25 – Եւ Յիսուսի խաչին քով կայներ էին իր մայրը և իր մօրը քոյրը Մարիամ, Կղէոպասի կնիկը , ու Մարիամ Մագդաղենացի ։ 26 – Ուստի Յիսուս երբ տեսաւ իր մայրը, և այն աշակերտը զոր կը սիրէր, որ մօտը կայներ էր, բսաւ իր մօրը, Ով կին , ա՛յս քու որդիդ ։ 27 – Ետքը բսաւ աշակերտին , Ա՛յս քու մայրդ . և այն ժամանակէն աշակերտը զանիկա իր քով առաւ։

28 – Անկէ ետև Յիսուս գիտնալով թէ արդէն ամէն բան լմնցած է , (որպէս զի գրուածը կատարուի,) բսաւ , Ծարաւ եմ ։ 29 – Եւ հոն քացախով լեցուն սաման մը կար . անոնք ալ քացախով սպունգ մը լեցնելով , զոպպի ՚ի՞ղէնի վրայ փաթթած՝ անոր բերանին մօտեցուցին ։ 30 – Ուստի Յիսուս երբ քացախը առաւ՝ բսաւ , Ա՛նդ բան կատարուեցաւ . ու գլուխը ծռելով՝ հոգին տասնդեց ։

31 – Իսկ Հրեաները, որովհետև ուրբաթի օր էր, որ չըլլայ թէ այն մարմինները խաչին վրայ մնան մինչև շաբաթ օրը , (վասն զի այն շաբաթը մեծ օր էր,) Պիղատոսի ազաչեցին որ անոնց սրունքները կոտրատեն , ու վերցուին ։ 32 – Ուստի զինուորները եկան և առաջինին սրունքները կոտրատեցին. նաև միւսինը՝ որ անոր հետ խաչը ելած էր։ 33 – Բայց երբ Յիսուսի եկան ու տեսան որ արդէն մեռած էր, անոր սրունքները չկոտրատեցին. 34-Հապա զինուորներէն մէկը գեղարդով անոր կողը խոցեց, և շատ մը արիւն ու ջուր ելաւ ։ 35 – Եւ ան որ տեսաւ՝ ա՛ս բ՚ոնէրը՝ վկայեց, ու անոր վկայութիւնը ճշմարիտ է, և ինք գիտէ որ ճշմարիտ կ՚բսէ, որպէս զի դուք [ալ] հաւատաք ։ 36 – Վասն զի այս բաները եղան որպէս զի կատարուի այն գրուածը թէ Անոր ո՛չ ոսկորը պիտի չկոտրուի ։ 37 – Եւ ուրիշ գրուած մը կ՚բսէ թէ Պիտի նային անոր՝ զոր խոցեցին։

38 – Ասկէ ետև Յովսէփ , որ Արիմաթիայէ էր , (Յիսուսի աշակերտ և ղած՝ բայց գաղտուկ Հրեաներուն վախէն,) աղաչեց Պիղատոսի, որ Յիսուսի մարմինը վերցնէ. Պիղատոս ալ հրամայեց տասանց։ ուստի եկաւ ու վերցուց Յիսուսի մարմինը։ 39 – Նիկոդեմոս ալ եկաւ , (որ առաջուրնէ գիշերով Յիսուսի եկեր էր ,) ու բերաւ հարիւր լիտրի չափ դմնասի ու հալուէի խառնուրդ մը ։ 40 – Եւ Յիսուսի մարմինը առին, ու խունկերով փաթթեցին զանիկա կտաւներու մէջ . ինչպէս Հրեաները սովորութիւն ունին թաղելու ։ 41 – Եւ այն տեղը ուր խաչուեցաւ , պարտէզ մը կար , ու այն պարտէզին մէջ նոր գերեզման մը , որուն մէջ ասիենևին մարդ դրուած չէր ։ 42-Հրեաներուն ուրբաթին համար հոն դրին Յիսուսը. վասն զի գերեզմանը մօտ էր։

ԳԼ. Ի

Եւ մէկշաբթի օրը Մարիամ Մագդաղենացի առտուանց գէս չլուսցած գերեզմանը կու գայ , ու կը տեսնէ որ քարը գերեզմանին դռնէն վերցուած է ։ 2 – Ետքը կը վազէ կու գայ Սիմոն Պետրոսի և միւս աշակերտին զոր Յիսուս կը սիրէր , և կ՚բսէ անոնց, Տէրը գերեզմանէն վերցուցին , ու չենք գիտեր ո՛ւր գրին զանիկա ։ 3 – Ուստի ելաւ Պետրոս և միւս աշակերտը , ու գէպ ի գերեզմանը կու գային ։ 4 – Ու երկուքն ալ մէկտեղ կը վազէին . և միւս աշակերտը Պետրոսէ աւելի շատ վազելով՝ անկէ առաջ գերեզմանը եկաւ ։ 5 – Եւ ծռելով նայեցաւ , ու տեսաւ որ կտաւները հոն կը կենային . բայց ինք ներս չմտաւ ։ 6 – Սիմոն Պետրոս ալ հասաւ , որ անոր ետևէն կու գար, ու գերեզմանը մտաւ, և տեսաւ կտաւները որոնք հոն կը կենային. 7 – Ու վարշամակը որ անոր գլուխն էր՝ կտաւներուն հետ չէր , հապա ծալած զատ մէկ կողմը դրուած էր ։ 8 – Ա՛յն տասն ներս մտաւ միւս աշակերտն ալ՝ որ առաջ գերեզմանը եկեր էր, տեսաւ ու հաւատաց ։ 9 – Վասն զի գէս գրուածը չէին գիտեր , թէ Պէտք է որ անիկա մեռելներէն յարութիւն առնէ։ 10 – Ետքը աշակերտները նորէն իրենց տունը գացին ։

11-Բայց Մարիամ գերեզմանին դուրս կայներ էր և կուլար, ու երբ կուլար՝ գէպ ի գերեզմանը ծռեցաւ նայելու . 12-Եւ տեսաւ երկու հրեշտակներ ճերմակ հանդերձներով , որ նստեր էին ուր Յիսուսի մարմինը գրուած էր, մէկը գլխուն կողմէն՝ ու միւսը ոտքին կողմէն։ 13 – Եւ անոնք իրեն բսին , Ով կին , ինչո՞ւ կուլաս . բսաւ անոնց , Անոր համար որ իմ Տէրս ՚ի՞ր ՚ի՞ր վերցուցին, ու չեմ գիտեր ո՛ւր գրին զանիկա։ 14 – Ձայն որ բսաւ՝ ետին դարձաւ և տեսաւ Յիսուսը որ կայներ էր , ու չէր գիտեր թէ Յիսուս է ։ 15 – Յիսուս անոր բսաւ , Ով կին, ինչո՞ւ կուլաս, ո՞վ կը փնտռես ։ Ինք կարծելով թէ անիկա պարտիզպանն է , բսաւ անոր, Տէր, եթէ դուն վերցուցիր զանիկա, բսէ ինծի, ո՞ւր գրիր զայն, որպէս զի ես զանիկա առնում։ 16 – Յիսուս բսաւ անոր, Մարիամ. ան ալ դարձաւ ու [Եբրայեցերէն] անոր բսաւ , Ռաբբունի, որ Վարդապետ բսել է ։ 17 – Յիսուս բսաւ անոր , Ինծի մի դպչիր , վասն զի գես Հօրս քով ելած չեմ . Հապա գնա եղբայրներուս և բսէ անոնց , Ես կ՚ելլեմ իմ Հօրս քով ու ձեր Հօրը քով , և իմ Աստուծոյս քով ու ձեր Աստուծոյն քով ։ 18-Մարիամ Մագդաղենացի եկաւ ու աշակերտներուն պատմեց թէ ինք Տէրը տեսաւ, և թէ անիկա այս բաները իրեն ըրաւ։

19 – Եւ նոյն օրը , մէկշաբթի իրիկունը , աշակերտներուն ժողովուած տեղին դուռները գոց ըլլալով՝ Հրեաներէն վախնալուն համար, Յիսուս եկաւ և անոնց մէջտեղը կայնեցաւ, ու բսաւ անոնց, Խաղաղութիւն ձեզի։ 20 – Եւ զոյց ընելով իր ձեռքերը ու կողը ցուցուց անոնց. աշակերտներն ալ ուրախացան երբ Տէրը տեսան։ 21 – Եւ Յիսուս նորէն բսաւ անոնց , Խաղաղու-

թիւն ձեզի. ինչպէս Հայրը ինծ զրկեց, ես ալ ձեզ կը զրկեմ ։ 22 – Եւ զսյս բանելով՝ անոնց վրայ փչեց , ու բսաւ անոնց, Առէք Հոգի Սուրբ . 23 – Որոնց մեղքերը թողուք, թողուած բլլայ անոնց, և որոնց չեղբերը ես բռնէք, բռնուած բլլայ։

24 – Բայց տասուերկուքէն մէկը , Երկուաբեակ բսուած Թովմաս , անոնց հետ չէր՝ երբ Յիսուս եկաւ։ 25 – Ուստի միւս աշակերտները կ՚բսէին անոր թէ Տէրը տեսանք . ան ալ բսաւ անոնց, Եթէ իր ձեռքերուն վրայ բևեռներուն նշանը չտեսնեմ՛, ու մատս բևեռներուն տեղը չխոթեմ՛ , և իմ ձեռքս անոր կողը չխոթեմ՛ չեմ հաւատար ։

26 – Եւ ութ օրէն եաև դարձեալ աշակերտները ներսն էին, Թովմաս ալ անոնց հետ . եկաւ Յիսուս , դռները դոց բլլալով , ու կայնեցաւ անոնց մէջտեղը և բսաւ , Խաղաղութիւն ձեզի ։ 27 – Յետքը բսաւ Թովմասի , Մատդ հոս բեր և նայէ իմ ձեռքերս , ու բեր քու ձեռքդ և իմ կողս խոթէ , ու մի բլլար անհաւատ , հապա հաւատացեայ ։ 28 – Եւ Թովմաս պատասխան տուաւ ու բսաւ անոր, Իմ Տէրս և իմ Աստուածս։ 29 – Յիսուս բսաւ անոր, *Որովհետև դուն ինծ տեսար՝ հաւատացիր. երանի՛ անոնց որ տեսած չեն ու կը հաւատան։

30 – Եւ Յիսուս շատ ուրիշ նշաններ ալ բրաւ իր աշակերտներուն առջև, որոնք այս գիրքին մէջ գրուած չեն։ 31 – Բայց տանք գրուեցան, որպէս զի հաւատաք թէ Յիսուսը Քրիստոսն է, Աստուծոյ Որդին, և որպէս զի հաւատալով կեանք ունենաք անոր անունով։

ԳԼ. ԻԱ

Ա ետէ եաև Յիսուս նորէն ինքզինք իր աշակերտներուն յայտնեց Տիբերիական ծովուն եզերքը, և այսպէս յայտնեց։ 2 – Մէկտեղ էին Սիմոն Պետրոս ու Թովմաս, Երկուաբեակ բսուածը, և Նաթանայէլ որ Գալիլեացի Կանա էր+էն էր , ու Զեբեդեոսի որդիները և աշակերտներէն ուրիշ երկուք ալ ։ 3 – Սիմոն Պետրոս բսաւ անոնց , Ես ձուկ որսալու կ՚երթամ. բսին անոր ,

*Իմանք, Թովմաս, որովհետև

Մենք ալ կու գանք քեզի հետ . ելան և շուտ մը նաւը մտան , ու այն գիշերը բան մը չբռնեցին ։ 4 – Ու երբ ա՛լ առաւոտ եղաւ, Յիսուս ծովուն եզերքը կայներ էր, բայց աշակերտները չճանչցան թէ Յիսուս է ։ 5 – Իսկ Յիսուս բսաւ անոնց , Տղաք , ուտելու բան մը ունի՞ք. պատասխան տուին իրեն , Ոչ ։ 6 – Եւ բսաւ անոնց , Ուրկանը նաւին աջ կողմը ձգեցէք ու պիտի գտնէք . ուստի ձգեցին , և ձուկերուն շատութենէն՝ ա՛լ չէին կրնար զանիկա քաշել։ 7 – Ան ստեն այն աշակերտը զոր Յիսուս կը սիրէր, բսաւ Պետրոսի, Անիկա Տէրն է. իսկ Սիմոն Պետրոս երբ լսեց թէ Տէրն է , վերարկուն վրան առաւ , վասն զի մերկ եր , ու ծովը նետուեցաւ։ 8 – Եւ միւս աշակերտները նաւակովը եկան, (վասն զի ցամաքէն հեռու չէին , միայն թէ երկու հարիւր կանգուն չափ,) և ուրկանը ձուկերովը կը քաշէին ։ 9 – Ու երբ ցամաքը ելան , հոն վառած կրակ տեսան , ու վրան ձուկ դրուած, և հաց ։ 10 – Յիսուս բսաւ անոնց , Բերէք այդ ձուկերէն զորնք դուք հիմա բռնեցիք ։ 11 – Սիմոն Պետրոս նո՛ւ *մտաւ , և ուռկանը ցամաք քաշեց հարիւր յիսուն ուրիք խոշոր ձուկերով լեցուն. և այնչափ բան կար ու չպատուեցաւ ուռկանը։ 12 – Յիսուս բսաւ անոնց, Եկէք ճաշ բրէք . ու աշակերտներէն ո՛չ՝ կն ալ չէր համարձակեր անոր հարցնել թէ Դուն ո՞վ ես. վասն զի գիտէին թէ Տէրն է։ 13 – Ան ստեն Յիսուս եկաւ ու առաւ հացը և անոնց տուաւ, նոյնպէս ալ ձուկը։ 14 – Ան երրորդ անգամն է որ Յիսուս իր աշակերտներուն երեցաւ՝ մեռելներէն յարութիւն առնելէն եաև։

15 – Ու երբ ճաշը բրին, Յիսուս բսաւ Սիմոն Պետրոսի. Սիմոն, Յովհաննի որդի, դուն ասոնցմէ աւելի կը սիրե՞ս. անիկա բսաւ անոր, Ա՛յո, Տէր, դուն գիտես որ քեզ կը սիրեմ՛ բսաւ անոր, Առածէ իմ գառնուկները։ 16 – Նորէն երկրորդ անգամ՝ բսաւ անոր, Սիմոն, Յովհաննի որդի, դուն կը սիրե՞ս. բսաւ անոր, Ա՛յո, Տէր, դուն գիտես որ քեզ կը սիրեմ՛ բսաւ անոր, Առածէ իմ ոչխարներս։ 17 – Ըսաւ անոր երրորդ անգամ , Սիմոն , Յովհաննի որդի, դուն կը սիրե՞ս . Պետրոս

*Յուն. ելաւ

տրամեցաւ որ երեք անգամ իրեն բսաւ Դուն կը սիրե՞ս. և բսաւ անոր, Տէր , դուն ամէն բան գիտես , դուն գիտես որ ես քեզ կը սիրեմ՛. բսաւ անոր Յիսուս , Արածէ իմ ոչխարներս ։ 18 – Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ քեզի, որ երբ դուն պատանի էիր , ինքիմքիդ գօտի կը կապէիր ու կ՚երթայիր ուր որ ուզէիր. բայց երբ ծերանաս , ձեռքերդ վեր պիտի բռնես, և ուրիշը քեզի գօտի պիտի կապէ ու պիտի տանի ուր չես ուզեր ։ 19 – Ա՛յս բանը բսաւ՝ ցուցնելով թէ անիկա ինչ մնոմով պիտի փառաւորէ զԱստուած . ու երբ զայս զրուցից՝ բսաւ անոր , Հետս իմ եաև եա ։ 20 – Եւ Պետրոս դարձաւ ու տեսաւ այն աշակերտը զոր Յիսուս կը սիրէր, որ եաևէն կ՚երթար , (որ նաև ընթրիքին ատենը անոր կուրծքին վրայ հնկեր և բսեր էր, Տէր, ո՞վ է որ քեզ պիտի մատնէ ։) 21 – Պետրոս զանիկա տեսնելով՝ բսաւ Յիսուսի, Տէր, հապա ասիկա ինչ պիտի բլլայ ։ 22 – Յիսուս բսաւ անոր , Եթէ ես ուզեմ որ ասիկա կենայ մինչև ես գամ , քու ինչ հոգդ է. դուն իմ հետևէս եկուր։ 23 – Ա՛յս այս խօսքը ելաւ եղբայրներուն մէջ թէ այն աշակերտը պիտի չմեռնի. սակայն Յիսուս չբսաւ անոր թէ պիտի չմեռնի , հապա՝ Եթէ ես ուզեմ որ ասիկա կենայ մինչև ես գամ , քու ինչ հոգդ է ։

24 – Ասիկա այն աշակերտն է՝ որ կը վկայէ այս բաներուն համար , որ գրեց ալ այս բաները . ու գիտենք որ անոր վկայութիւնը ճշմարիտ է։ 25 – Եւ ուրիշ շատ բաներ ալ կան, զորոնք Յիսուս բրաւ, որոնք եթէ մէկիկ մէկիկ գրուած բլլային, կարծեմ թէ աշխարհս ալ բաւական պիտի չբլլար պարունակելու այն գիրքերը որ գրուած բլլային ։ Ամէն ։

ԳՈՐԾՔ ԱՌԱՔԵԼՈՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

Ա ռաջին պատմութիւնը բրի, ով Թէոփիլոս , այն ամէն բաներուն վրայ զորոնք Յիսուս սկսաւ բնել և սորվեցընել , 2 – Մինչև այն օրը որ Հոգւոյն Սրբոյ միջոցով պատուէր տուաւ իր ընտրած առաքեալներուն, ու համբարձաւ ։ 3 – Որոնց ինքզինք ցուցուց կենդանի իր չարչարանքներէն եաև շատ ապացոյցներով , քառասուն օրուան մէջ անոնց երեւնալով ու Աստուծոյ թագաւորութեանը վրայ խօսելով ։ 4 – Եւ անոնց հետ ժողոված *գտնուած ատենը կ՚ապսպրէր անոնց որ Երուսաղէմէ չհեռանան , հապա սպասեն Հօրը խոստմունքին , զոր ինծմէ լսեցիք, ըսեր ։ 5 – Վասն զի իրաւ Յովհաննէս ջրով մկրտեց , բայց դուք ասկէ շատ օրեր չանցած՝ Սուրբ Հոգիով պիտի մկրտուիք ։ 6 – Անոնք ալ ժողոված գալով՝ կը հարցնէին իրեն ու կ՚ըսէին, Տէր, Իսրայէլի թագաւորութիւնը այս ժամանակի՞ն մէջ նորէն պիտի հաստատես։ 7 – Եւ բսաւ անոնց , Ձեզի չվերաբերիր ժամերը և ժամանակները զորս Հայրը իր իշխանութեանը մէջ դրաւ . 8 – Բայց Հոգւոյն Սրբոյ ձեր վրայ եկած ատենը զօրութիւն պիտի առնէք, ու ինծի համար վկաներ պիտի բլլաք Երուսաղէմի մէջ և բոլոր Հրէաստանի ու Սամարիայի մէջ և մինչև երկրի ծայրերը ։ 9 – Եւ երբ այս բաները բսաւ, մինչ անոնք կը նայէին, համբարձաւ , և ամպ մը զանիկա անոնց աչքէն առաւ։ 10 – Ու քանի որ աչքերնին անկած դէպ ի երկինք կը նայէին անոր երթալուն վրայ, ահա երկու մարդ իրենց քով կայնեցան ճերմակ հանդերձներով . 11 – Որոնք նաև բսին, Ով Գալիլեացի մարդիկ, ինչո՞ւ կայներ դէպ ի երկինք կը նայիք. այս Յիսուսը որ ձեզմէ երկինք համբարձաւ, այսպէս պիտի գայ՝ ինչպէս տեսաք անոր երկինք երթալը ։ 12 – Ան ստեն Երուսաղէմ դարձան

*Կամ, հաց կերած

Ձիթենեաց բսեան լեռնէն , որ շաբաթի օրուան ճամբու չափ մօտ է Երուսաղէմ։ 13 – Ու երբ *հաշէ մտան, ելան վերնատունը , ուր կը բնակէին Պետրոս և Յակոբոս , Յովհաննէս և Անդրէաս, Փիլիպպոս և Թովմաս, Բարթողոմէոս և Մատթէոս, Յակոբոս Ալփէոսեան ու Սիմոն Նախանձայոյզ և Յուդա *Յակոբեան ։ 14 – Ասոնք ամէնը միաբանութեամբ միշտ աղօթք ու աղաչանք կ'ընէին կիներուն հետ , և Յիսուսի մօրը Մարիամի ու անոր եղբայրներուն հետ միկաեղ ։

15 – Ու այն օրերը ելաւ Պետրոս աշակերտներուն մէջ , (հազ հարիւր քսան հոգիի չափ ժողվուած բազմութիւն կար,) ու բսաւ, 16 – Մարդիկ եղբայրներ , պէտք էր որ կատարուէր այս գրուածը, զոր առաջուընէ Հոգին Սուրբ Դաւիթի բերնով բսաւ Յուդային համար, որ Յիսուսը բռնողներուն առաջնորդ եղաւ. 17 – Վասն զի անիկա մեզի հետ էր մեր համրանքին մէջ , և այս պաշտօնէն ալ բաժին ունէր։ 18- Անիկա անիրաւութեան վարձքով արգաւակ մը առաջաւ , ու գլխիվար կիյնալով մէջտեղէն ճեղքուեցաւ , և իր ամէն փորոտիքը դուրս թափեցաւ ։ 19- Ու այս բանը Երուսաղէմ բնակողներուն ամէնուն յայտնի եղաւ , մինչև իրենց լեզուովը այն ագարակին անունը Ակէղդամա դրուեցաւ , այսինքն Արեան ագարակ։ 20 – Վասն զի Սաղմոսներու գիրքին մէջ գրուած է Թէ Անոր բնակարանը աւերակ ըլլայ , ու անոր մէջ բնակող մը չըլլայ , և անոր պաշտօնը ուրիշը առնէ ։ 21 – Ուրեմն պէտք է որ այս մարդոցմէն՝ որոնք մեզի հետ եղան այն բոլոր առեներ , երբ Տէր Յիսուս մեր մէջ մուտ ու ելաւ , 22-Յովհաննէսի մկրտութենէն սկսած՝ մինչև այն օրը որ մեզմէ համրաձաւ , առնցմէ մէկը մեզի հետ վկայ ըլլայ անոր յարութեանը ։ 23 – Եւ երկու հոգի կայնեցուցին , Յովսէփը որ Բարսաբա կը կոչուէր , որ Յուստոս ալ մականուանուեցաւ , ու Մատթիան ։ 24 – Եւ աղօթք ընելով՝ ըսին , Դուն, ով Տէր , որ ամէնուն սիրտը գիտես , այս երկուքէն մէկը , զոր ընտրեցիր , ձեղ յայտնէ. 25 – Որպէս զի այս պաշտօնին և առաքելութեանը վիճակը առնէ, որմէ Յուդա ինկաւ իր տեղը երթալու ։ 26 – Եւ անոնց համար վիճակ ձգեցին , ու վիճակը Մատթիասի եկաւ , և անիկա տասնմէկ առաքեալներուն հետ սեպուեցաւ ։

*Աչքէն , Յակոբոսի եղբայրը , ըսո՛ ընդհանուր ներբեաց ։

Գլ. Բ

Եւ երբ Պենտեկոստէի օրը հասաւ , ամէնն ալ միասին միկաեղ էին ։ 2 – Ու յանկարծակի երկինքէն ձայն մը եղաւ աստակաշունչ հովի մը նմանին պէս, և բոլոր տունը ուր նստեր էին ։ 3 – Եւ բաժնուած լեզուներ երեւցան իրենց որպէս թէ կրակէ, ու անոնէն մէկուն վրայ նստաւ։ 4-Եւ ամէնն ալ Հոգւով Սրբով լեցուեցան , ու սկսան ուրիշ լեզուներով խօսիլ , ինչպէս Հոգին իրենց խօսիլ կու տար ։ 5- Ու Երուսաղէմի մէջ բնակած Հրեաներ կային , աստուածավախ մարդիկ երկինքի տակ եղած բոլոր ազգերէն ։ 6-Ու երբ այս ձայնը եղաւ, բազմութիւնը միկաեղ եկաւ ու խռովեցաւ , վասն զի կը լսէին որ անոնք իրենց ամէն մէկուն լեզուովը կը խօսէին։ 7 – Ամէնն ալ կը զարմանային և իրարու կ'ըսէին , Չէ՞ որ ասոնք ամէնն ալ որ կը խօսին, Գալիլեացի են. 8 – Եւ ի՞նչպէս կը լսենք մենք մեր ամէն մէկ լեզուովը՝ որուն մէջ ծնած ենք . 9 – Պարթեւներ և Մարեր ու Եղամացիներ , և անոնք որ կը բնակին Միջագետք մէջ , և Հրէաստանի ու Կապադովկիոյ մէջ , Պոնտոսի ու Ասիոյ մէջ , 10 – Փռիգիոյ և Պամփիւլիոյի մէջ , Եգիպտոսի մէջ , և Կիւրենէի մօտ Լիբիացւոց կողմերուն մէջ , նաև Հռովմայեցի պանդուխտներ , 11 – Թէ՛ Հրեաներ և թէ՛ նորահաւատներ , Կրետացիներ և Արաբացիներ , կը լսենք անոնցմէ որ մեր լեզուներով կը խօսին Աստուծոյ մեծամեծ բաները ։ 12 – Կը զարնչանային ամէնն ալ ու տարակուսած իրարու կ'ըսէին, Ի՞նչ պիտի ըլլայ այս։ 13 – Ոմանք ալ ծաղր ընելով կ'ըսէին թէ Անոնք նոր գինիով լեցուեր են ։

14 – Բայց Պետրոս եղաւ տասնմէկին հետ միկաեղ , ձայնը վերցուց ու խօսեցաւ անոնց, Ով Հրեայ մարդիկ և դուք ամէնդ որ Երուսաղէմ կը բնակիք, այս ձեզի յայտնի ըլլայ, ու ականջ գրէք իմ խօսքերուս ։ 15 – Քանզի ոչ թէ ասոնք գինովցած են, ինչպես դուք կը կարծէք, վասն զի ժե՛ օրուան երբորդ ժամն է. 16 – Հապա սոսկա այն է որ Յովէլ մարգարէին ձեռքով բսուեցաւ. 17 – Եւ պիտի ըլլայ որ վերջին օրերը, կ'ըսէ Աստուած, իմ Հոգիէս ամէն մարմնի վրայ պիտի թափեմ, ու ձեր տղաքը և ձեր ազջիկները պիտի մարգարէանան , ու ձեր երիտասարդները տեսիլքներ պիտի տեսնեն, և ձեր ծերերը երազներ պիտի տեսնեն. 18 – Եւ իմ ծառաներուս վրայ ու իմ աղախիններուս վրայ ալ այն օրերը իմ Հոգիէս պիտի թափեմ, և պիտի մարգարէանան ։ 19 – Ու վերը երկինքը հրաշքներ պիտի ցուցնեմ , ու վարը երկիրը՝ նշաններ , արիւն ու կրակ և ծխախիտ մուխ։ 20 – Արեգը խաւարի պիտի դառնայ, և լուսինը՝ արիւնի, դեռ Տէրոջը մեծ ու երեւելի օրը չեկած ։ 21 – Եւ պիտի ըլլայ որ ամէն ով որ Տէրոջը անունը կանչէ՝ պիտի փրկուի 22 – Ով Իսրայէլացի մարդիկ, լսեցէք այս խօսքերը . Յիսուս Նազովրեցին , Աստուածմէ ձեզի ցուցուած մարգ մը զօրութիւններով ու հրաշքներով և նշաններով , զորոնք Աստուած անոր ձեռքով բրաւ ձեր մէջ , ինչպես դուք ալ գիտէք, 23 – Անիկա Աստուծոյ որոշած խորհրդովը և կանխագիտութիւնովը մատնուած ըլլալով՝ առիք և *անօրէններու ձեռքով փայտի վրայ գամելով սպաննեցիք . 24 – Զոր Աստուած յարուցՙ մեհեանն ցաւերը քակելով , քանզի հնար չէր որ ինք անկէ բռնուի։ 25 – Վասն զի Դաւիթ անոր համար կ'ըսէ, Ամէն ատեն Տէրը կը տեսնէի իմ առջեւս, քանզի իմ աջ կողմն է, որպէս զի չսասանիմ . 26 – Անոր համար ուրախ եղաւ իմ սիրտս, ու իմ լեզուս ցնծաց . նաև իմ մարմինս ալ յուսով պիտի հանգստանայ. 27 – Վասն զի իմ անձս †գերեզմանին մէջ պիտի չթողուս, ու քու Սրբիդ ալ ապականութիւն տեսնել պիտի չտաս ։ 28 – Կենաց ճամբաները ինծի ծանչցուցիր . քու երեսիդ ուրախութիւնովը պիտի լեցնես։ 29 – Մարդիկ եղբայրներ, արժան է համարձակ պըսպել ձեզի Դաւիթ նահապետին

*կամ, անօրէնն
†կամ, դժոխքին

համար, թէ մեռաւ ու թաղուեցաւ , և անոր գերեզմանը մինչև այսօր մեր մէջ է ։ 30 – Արդ որովհետև անիկա մարգարէ էր, և գիտէր թէ Աստուած հետատու երդումով բրաւ իրեն , թէ իր երիկամունքներուն պտուղէն մարմնի կողմանէ Քրիստոսը պիտի յարուցանէ որ իր աթոռը նստի, 31 – Ինք կանխատեսութեամբ խօսեցաւ Քրիստոսի յարութեանը համար , թէ անոր անձը գերեզմանը չթողուեցաւ, և անոր մարմինը ապականութիւն չտեսաւ ։ 32 – Այս Յիսուսը Աստուած յարուցՙ որուն մենք ամէնս ալ վկայ ենք։ 33 – Ուստի Աստուծոյ աջ ձեռքով բարձրանալով , ու Հոգւոյն Սրբոյ խոստմունքը Հօրմէն առնելով՝ տարածեց սիկիա , զոր դուք հիմա կը տեսնէք և կը լսէք։ 34 – Վասն զի Դաւիթ երկինք չելաւ, բայց ինք կ'ըսէ , Տէրը իմ Տէրոջս բսաւ, Նստէ իմ աջ կողմս , 35 – Մինչև քու թշնամիներդ ոտքերուդ պատուանդան դնեմ։ 36 – Ուստի բոլոր Իսրայէլի տունը ճշմարտապէս թող գիտնայ , որ Աստուած զանիկա Տէր ալ բրաւ՝ Օծեալ ալ , այն Յիսուսը զոր դուք խաչեցիք։

37 – Ու պատ երբ լսեցին, խրճնց սիրտերուն մէջ զղջացին, և ըսին Պետրոսի ու միւս առաքեալներուն, Մարդիկ եղբայրներ, ինչ ընենք։ 38 – Եւ Պետրոս բսաւ անոնց , Ապաշխարեցէք , ու ձեզմէ ամէն մէկը թող մկրտուի Յիսուս Քրիստոսի անունովը մեղքերուն թողութեան համար, և Հոգւոյն Սրբոյ պարգեւը պիտի ընդունիք։ 39 – Վասն զի խոստմունքը ձեզի է ու ձեր որդիներուն , և ամէն հեռու եղողներուն՝ զորոնք մեր Տէր Աստուածը պիտի կանչէ ։ 40 – Եւ ուրիշ շատ խօսքերով վկայութիւն կու տար , ու կը յորդորէր պատ և կ'ըսէր , Ազատ խոստացած ազգէն ինքզինքնիդ ապատեցէք ։ 41 – Եւ անոնք որ ուրախութեամբ ընդունեցին անոր խօսքերը , մկրտուեցան . ու այն օրը երեք հազար հոգի չափ աւելցան։ 42 – Եւ միշտ առաքեալներուն վարդապետութեանը հաւատ էին , ու միաբանութեանը և հաց կարելուն ու աղօթքներուն։

43 – Եւ ամէն մարդու վրայ վախ ինկաւ . և առաքեալներուն ձեռքով շատ հրաշքներ ու նշաններ կը գործուէին։ 44 – Ու բոլորը հաւատացեալ-

Ները մէկտեղ էին, և ամէն բաներին հաստատակաց էր։ 45 – Ու առացուածքներն և ունեցած բաներին կը ծախէին, ու անոնց դիներ կը բաժնէին ամէնուն, որու որ բան մը պէտք ըլլար ։ 46 – Եւ ամէն օր միաբանութեամբ տաճարը երթալու եռանդ էին, և տուներուն հաց կը կոտրէին, ու կերակուրնին կ'ուտէին ուրախութեամբ և մկամասութեամբ սրտի. 47 – ԶԱստուած կ'օրհնէին, ու բոլոր ժողովուրդին առջև շնորհք կը գտնէին. և Տէրը օրէ օր փրկուածները կ'աւելցնէր եկեղեցին։

Գլ. Գ

Պետրոս ու Յովհաննէս իննեըրդ ժամու աղօթքին տանը մէկտեղ տաճարը կ'երթային ։ 2 – Ու իր մօրը ծոյլայինն կաղ ծնած մարդ մը կը բերուէր, զոր ամէն օր տաճարին Գեղեցիկ կոչուած դրանը քով կը դնէին, որպէս զի տաճարը մտնողներէն ողորմութիւն խնդրէ ։ 3 – Ասիկա տեսնելով Պետրոսը և Յովհաննէսը որ տաճարը մտնելու վրայ էին, կ'ուզէր որ ողորմութիւն առնէ ։ 4 – Իսկ Պետրոս Յովհաննէսի հետ մէկտեղ անոր նայեցաւ ու բսաւ, Մեզի նայէ. 5 – Ան ալ դէպ ի անոնք դարձաւ ու կը յուսար անոնցմէ բան մը առնել ։ 6 – Եւ Պետրոս բսաւ, Ոսկի ու սկի չունիմ՝ , Հապա ինչ որ ունիմ՝ զայն քեզի կու տամ. Նազովրեցի Յիսուս Քրիստոսի անունովը ելիր ու քալէ ։ 7 – Եւ անոր աջ ձեռքէն բռնեց վերցուց զանէ՛, ու իսկոյն անոր ոտքին թմթմերը ու կոճերը զօրացան։ 8 – Եւ վեր ցատկելով կայնեցաւ ու կը քալէր, և ան անոնց հետ տաճարը մտաւ, քալելով ու ցատկելով և զԱստուած օրհնելով ։ 9 – Ու բոլոր ժողովուրդը տեսաւ զանիկա որ կը քալէր ու կ'օրհնէր զԱստուած. 10 – Եւ կը ճանչնային թէ ան նիկա էր, որ ողորմութեան համար տաճարին Գեղեցիկ դրանը քով կը նստէր. և զարմանքով ու ապշութեամբ լեցուեցան անոր եղած բանին համար ։

11 – Եւ քանի որ *անիկա Պետրոսի ու Յովհաննէսի յարեր էր, բոլոր ժողովուրդը զարմացած մէկտեղ վազեցին անոնց քով այն սրահը որ Սողոմոնին կ'ըսուէր ։ 12 – Զայս տեսնելով Պետրոս՝ պատասխան տուաւ ժողովուրդին, Ով Իսրայէլացի մարդիկ, ինչո՞ւ զարմացեր էք սորա վրայ, կամ ինչո՞ւ աչքերնիդ անկած մեզի կը նայիք, որպէս թէ մենք մեր զօրութիւնովը կամ բարեպաշտութիւնովը սորա քալել տուած ըլլանք ։ 13 – Աբրահամի ու Իսահակի և Յակոբի Աստուածը, մեր հայրերուն Աստուածը, փառաւորեց իր *Որդին Յիսուս, զոր դուք մատնեցիք, և ուրացաք Պիղատոսի առջև՝ երբ ինք վճռեց որ արձակէ ։ 14 – Բայց դուք այն Սուրբը և Արդարը ուրացաք, ու խնդրեցիք որ մարդասպան մարդ մը ձեզի շնորհուի. 15 – Եւ կեանց Առաջնորդը սպաննեցիք, զոր Աստուած մեռելներէն յարուցց, որու մենք վկայ ենք ։ 16 – Եւ անոր անուանը հաւատքով՝ անոր անուանը հաստատեց ասիկա, զոր դուք կը տեսնէք ու գիտէք. և այն հաւատքը որ անով է՝ այս առողջութիւնը տուր տուաւ ձեր ամէնուն առջև ։ 17 – Եւ հիմա, եղբայրներ, գիտեմ որ չգիտնալով ըրիք, ինչպես ձեր իշխաններն ալ ։ 18 – Բայց Աստուած ինչ որ առաջուընէ իր բոլոր մարգարէներուն բերնով յայտներ էր Քրիստոսի չարչարուելուն վրայով, այսպէս կատարեց ։ 19 – Ուստի ապաշխարեցէք ու դարձի եկէք, որպէս զի մեղքերնիդ ջնջուի. 20 – Որպէս զի սփոփանոց ժամանակները գան Տէրոջը երեսէն, և առաքուրնէ †ձեզի քարոզուած՝ Յիսուս Քրիստոսը դրկէ ։ 21 – Զոր պէտք է որ երկինք ընդունի մինչև այն առնելը՝ որ ամէն բաները կարգադրուին, որոնց համար Աստուած սկիզբէն ի վեր իր սուրբ մարգարէներուն բերնով խոսած է ։ 22 – ‡Մովսէս ճշ Հայրերուն բսաւ թէ Ձեր Տէր Աստուածը ձեր եղբայրներէն ինձի պէս մարգարէ մը պիտի հանէ ձեզի. անոր մտիկ ըրէք՝ ամէն ինչ որ ձեզի խոսի ։ 23 – Ու պիտի ըլլայ թէ ամէն ով որ այն մարգարէին մտիկ չընէ, ժողովուրդին մէջէն պիտի կորսուի ։ 24 – Ու բոլոր մարգարէները որոնք Սամուէլէ ի վեր խոսեցան, այս օրերուն համար ալ խնացուցին ։ 25 – Դուք էք մարգարէներուն որդիները և այն ուխտին, զոր Աստուած մեր հայրերուն հետ ըրաւ, ու բսաւ Աբրահամի, Եւ քու սերունդովդ պիտի օրհնուին երկրի բոլոր ազգերը։ 26. Աստուած իր *Որդին յարուցանելով՝ առաջ ձեզի զրկեց զանիկա, որպէս զի ձեզ օրհնէ, ամէն մէկդ ձեր չարութիւններէն դարձնելով։

*Կամ, ծառան
†Որ՝ , ձեզի համար առհմանուած
‡Որ՝ , Տառղի Մովսէս

*Որ՝ , այն բժշկուած կոյսը

Գլ. Դ

Ու երբ անոնք ժողովուրդին կը խոսէին, քահանաները ու տաճարին իշխանը և սադուկեցիները անոնց վրայ հասան, 2 – Դժուարելով որ անոնք ժողովուրդին կը սորվեցնէին, և Յիսուսի միջոցով մեռելներուն յարութիւն առնելը կը քարոզէին. 3 – Ու ձեռք դարկին անոնց և բանտ դրին մինչև հետևեալ օրը, վասն զի ալ իրիկուն էր։ 4 – Բայց այն խոսքը լսողներէն շատերը հաւատացին, ու մարդոց թիւը հինգ հազարի չափ եղաւ ։

5 – Ու եղաւ որ հետևեալ օրը մեկտեղ ժողովեցան անոնց իշխանները և ծերերը ու դպիրները Երուսաղէմի մէջ, 6 – Նաև Աննա քահանայապետը ու Կայիափա և Յովհաննէս ու Աղեքսանդրոս և այն ամէնը որ քահանայապետի ցեղէն էին. 7 – Եւ զանոնք մէջտեղը կայնեցուցած՝ կը հարցնէին, Ինչ զօրութիւնով կամ ինչ անունով բրիք դուք այս բանը ։ 8 – Ա՛յն ատեն Պետրոս Հոգւով Սրբով լեցուած՝ բսաւ անոնց, Ով ժողովուրդին իշխանները և Իսրայէլի ծերերը, 9 – Եթէ մենք այսօր սկսար մարդու մը եղած բարիքին համար կը քննուինք, թէ ինչ միջոցով անիկա բժշկուեցաւ, 10 – Յայտնի ըլլայ ձեզի ամէնուդ ու բոլոր Իսրայէլի ժողովուրդին, որ Նազովրեցի Յիսուս Քրիստոսի անունովը, զոր դուք խաչեցիք, և զոր Աստուած մեռելներէն յարուց, անով անոնց ձեր առջև բժշկուած կեցեր է ։ 11 – Անիկա է այն քարը ձեզմէ շինողներէդ անարգուած, որ անկիւնի գլուխ եղաւ. 12 – Եւ ուրիշ մէկու՛մ փրկութիւն չկայ. վասն զի անկէ զատ ուրիշ անուն մը չկայ երկինքի տակ մարդոց մէջ տրուած, որով կարող ըլլանք փրկուիլ ։ 13 – Իսկ անոնք Պետրոսի ու Յովհաննէսի համարձակութիւնը նայելով, և հասկնալով որ տգէտ ու առանց ուսման մարդիկ են, կը զարմանային. և իմացան որ անոնք Յիսուսի հետ էին. 14 – Ու այն բժշկուած մարդը տեսնելով որ անոնց հետ կայներ էր, չէին կրնար անոնց դէմ բան մը խոսիլ ։ 15 – Եւ հրամայելով անոնց որ առեանէն դուրս ելլեն, իրարու հետ խորհուրդ ըրին, 16 – Ու ըսին, Ինչ ընենք այս մարդոց. վասն զի երուսաղէմի բոլոր բնակիչներուն յայտնի է թէ անոց ձեռքով երևելի նշոյշ մը եղաւ, ու մենք չենք կրնար ուրանալ ։ 17 – Միայն թէ ժողովուրդին մէջ ալ աւելի չտարածուելու համար՝ սոսկալի սպառնալիք ընենք անոնց , որ այն անունով ալ չքլլայ որ մարդու բան խոսին ։ 18 – Եւ զանոնք կանչելով՝ պատուիրեցին անոնց որ ամենևին չխոսին և չսորվեցնեն Յիսուսի անունովը ։ 19 – Բայց Պետրոս ու Յովհաննէս պատասխան տուին անոնց ու բսին, Եթէ Աստուծոյ առջև ուղիղ է որ Աստուծմէ աւելի ձեզի մտիկ ընենք, դուք դատեցէք։ 20 – Վասն զի մենք զայն որ տեսանք ու լսեցինք՝ չենք կրնար չխոսիլ ։ 21 – Իսկ անոնք նորէն սպառնալիք ընելէ ետև արձակեցին զանոնք, բան մը չգտնելով թէ ինչպէս պատժեն զանոնք , ժողովուրդին համար, քանզի ամէնն ալ զԱստուած կը փառաւորէին եղած բանին համար։ 22 – Վասն զի այն մարդը քառասուն տարեկանէ աւելի էր , որուն վրայ այս բժշկութեան հրաշքը եղաւ ։

23 – Եւ ազատ արձակուելով՝ իրենցներուն քով եկան, ու պատմեցին ինչ որ քահանայապետները և ծերերը իրենց ըսին։ 24 – Անոնք ալ երբ լսեցին, միաբանութեամբ ձայներնին Աստուծոյ վերցուցին՝ բսելով , Ով Տէր, դուն են այն Աստուածը, որ երկինքը ու երկիրը և ծովը ու բոլոր անոնց մէջ եղածները ստեղծեցիր , 25 – Որ քու ծառայիդ Դաւիթի բերնով խոսեցար, Ինչո՞ւ հեթանոսները խռովութիւն ըրին, ու ժողովուրդները պարապ բաներ մտածեցին. 26 – Երկրի թագաւորները պատրաստ կայնեցան, և իշխանները մէկտեղ ժողովեցան Տէրոջը դէմ և անոր Օծեալին դէմ ։ 27 –

Քանդի արդարև [այս քաղաքին մէջ] ժողովեցան քու սուրբ Որդւոյդ Յիսուսի վրայ, զոր դուն օծեցիր, Հերովդէս և Պոնտացի Պիղատոս, ազգերուն հետ ու Իսրայէլի ժողովուրդներուն հետ, 28 – Ընել՝ ինչ որ քու ձեռքդ և խորհուրդդ առմմանեց առաջուընէ որ ըլլայ ։ 29 – Եւ հիմա, ով Տէր, նայէ անոնց սպառնալիքներուն, ու շնորհէ քու ծառաներուդ, որպէս զի բոլոր համարձակութիւնով քու խօսքդ խօսին, 30 – Քու ձեռքդ երկնցնելով բժշկելու, և քու սուրբ Որդւոյդ Յիսուսի անունովը նշաններ ու հրաշքներ ըլլալու ։ 31 – Ու երբ անոնք աղօթք ըրին, շարժեցաւ այն տեղը՝ ուր ժողված էին, և ամէնը Հոգւով Սրբով լեցուեցան, ու Աստուծոյ խօսքը համարձակ կը խօսէին ։

32 – Եւ հաւատացեալներուն բազմութիւնը մէկ սիրտ ու մէկ հոգի ունէին. և անոնցմէ մէկը չէր ըսեր իր ստացուածքներէն մէկուն համար՝ թէ իրն է, հապա իրենց ամէն բաները հասարակաց կը ունէին ։ 33 – Եւ մեծ զօրութիւնով առաքեալները վկայութիւն կու տային Տէր Յիսուսի յարութեանը, և անոնց ամէնուն վրայ մեծ շնորհք կար։ 34 – Ու անոնց մէջ կարօտութիւն քաշող մը չկար, վասն զի անոնք որ ագարակներու կամ տուներու տէր էին, կը ծախէին և ծախուածները գինները կը բերէին, 35 – Ու առաքեալներուն ոտքը կը դնէին. և ամէն մէկուն իր կարօտութեանը նայելով կը բաժնուէր ։ 36 – Եւ Յովսէս, որ առաքեալներէն Բառնաբա մականուանեցաւ, (որ կը թարգմանուի Մխիթարութեան որդի,) Ղեւտացի, ծնունդով Կիպրացի, 37 – Ագարակ մը ունենալով, ծախեց ու սակը բերաւ՝ առաքեալներուն ոտքը դրաւ։

Գլ. Ե

Բայց մարդ մը Անանիա անունով՝ իր կնոջ Սափիրայի հետ մէկտեղ ստացուածք մը ծախեց. 2 – Եւ անոր գինէն խորեց, մինչ կինն ալ գիտէր, ու մէկ բաժինը բերաւ առաքեալներուն ոտքը դրաւ ։ 3 – Եւ Պետրոս ըսաւ, Անանիա, ինչո՞ւ Սատանայ քու սիրտդ լեցուց, որ դուն Հոգւոյն Սրբոյ սուտ խօսիս, ու ագարակին գինէն խորես. 4 – Չէ՞ որ քու կիգդ էր այն՝ քանի որ կեցեր էր, ու ծախուած ալ՝ քու իշխանութեանդ տակ էր. ինչ է որ քու սրտիդ մէջ այս բանը դրիր. չէ թէ մարդոց սուտ խօսեցար, հապա Աստուծոյ։ 5 – Եւ Անանիա այս խօսքերը լսելով՝ ինկաւ ու հոգի տուաւ. և մեծ վախ ինկաւ ամէնուն վրայ որոնք զայս լսեցին։ 6 – Ու երիտասարդները ելան ու պատեցին զանիկա, և դուրս հանելով թաղեցին ։ 7 – Ու երբ երեք ժամու չափ վրան անցաւ, անոր կինը չգիտնալով ինչ որ եղեր էր, ներս մտաւ. 8 – Եւ Պետրոս բռաւ անոր, Ըսէ ինծի, ագարակը այնչափ ծախեցիք. ան ալ բռաւ, Այո, այնչափ։ 9 – Ու Պետրոս բռաւ անոր, Այդ ինչ է որ դուք միաբանեցաք Տէրոջը Հոգին փորձելու. ահա քու պղտի թաղողներուն ոտքերը դրանք քով են, քեզ ալ դուրս պիտի հանեն։ 10 – Եւ իսկոյն անոր ոտքերուն քով ինկաւ ու հոգի տուաւ. և երիտասարդները ներս մտնելով՝ զանիկա մեռած գտան, ու հանեցին իր էրկանը քով թաղեցին ։ 11 – Եւ մեծ վախ մը ինկաւ բոլոր եկեղեցիին վրայ ու ամէնուն վրայ որոնք այս բաները լսեցին ։

12 – Եւ առաքեալներուն ձեռքով շատ նշաններ ու հրաշքներ կ'ըլլային ժողովուրդին մէջ. և ամէնը միաբանութեամբ Սողոմոնի սրահին մէջ էին։ 13 – Եւ ուրիշներէն մէկը չէր համարձակեր անոնց յարիլ, հապա ժողովուրդը կը մեծարէր զանոնք։ 14 – Եւ Տէրոջը հաւատացողները աւելի կը շատնային, բազմութիւն այրերու ու կիներու. 15 – Այնպէս որ հիւանդները հրապարակները կը հանէին, և պատգարակներով ու մահիճներով կը դնէին, որպէս զի Պետրոսի անցնելու ատեն՝ գոնէ անոր շուքը անոնց մէկուն վրայ հանի ։ 16 – Ու շրջակայ քաղաքներուն բազմութիւնը Երուսաղէմ կը ժողվուէր, հիւանդներ և պիղծ ոգիներէ նեղութիւն կրողներ բերելով, որոնք ամէնն ալ կը բժշկուէին ։

17 – Ոտք եղաւ քահանայապետը և բոլոր իրեն հետ եղողները որոնք սադուկեցւոց աղանդէն էին, նախանձով լեցուած, 18 – Ու առաքեալներուն ձեռք զարկին և հասարակաց բանտը դրին զանոնք։ 19 – Բայց Տէրոջը հրեշտակը գիշերով բանտին դուռները բացաւ, ու դուրս հանելով զանոնք՝ ըսաւ, 20 – Գացէք և տաճարին մէջ կայնելով ժողովուրդին խօսեցէք այս կենաց բոլոր խօսքերը, 21 – Ու երբ լսեցին, տաճարը մտան առտուանց և կը սորվեցնէին. իսկ քահանայապետը եկաւ ու իրեն հետ եղողները, ու ժկտեղ կանչեցին ժողովը ու Իսրայէլի որդիներուն բոլոր ծերակոյտը, և հրէշտ ղրկեցին բանտը, որպէս զի զանոնք բերեն ։ 22 – Ու երբ սպասաւորները գացին, զանոնք բանտին մէջ չգտնելով՝ ետ դարձան, պատմեցին, 23 – Եւ ըսին թէ Բանտը ամէն զգուշութիւնով գոցուած գտանք, ու պահապանները դուռներուն առջև կայնած, բայց բանալով՝ ներսը մարդ չգտանք ։ 24 – Ու երբ Տէր քահանան և տաճարին իշխանը ու քահանայապետները լսեցին այս խօսքերը, կը զարմանային անոնց համար թէ ինչ պիտի ըլլայ այն։ 25 – Ու մէկը եկաւ պատմեց անոնց թէ Ահա այն մարդիկը զորս բանտը դրիք, տաճարը կայներ են և ժողովուրդին կը սորվեցնեն։ 26 – Այն ատեն իշխանը սպասաւորներովը մեկտեղ գնաց զանոնք բերաւ առանց բռնութեան, քանզի ժողովուրդէն կը վախնային, որ չքարկոծուին։ 27 – Ու բերին զանոնք տանեանը կայնեցուցին. և քահանայապետը անոնց հարցուց՝ 28 – Ըսելով, Չէ՞ որ ասոնցիկ պատուիրեցինք ձեզի որ այս անունով չսորվեցընէք. և ահա Երուսաղէմը ձեր ուսմունքովը լեցուցիք, և այն մարդուն արիւնը կ'ուզէք մեր վրայ բերել ։

29 – Պատասխան տուաւ Պետրոս և առքեալները ու ըսին, Աստուծոյ հնազանդիլ պէտք է քան թէ մարդոց։ 30 – Մեր հայրերուն Աստուածը Յիսուսը յարուցց, զոր դուք փայտէն կախելով սպաննեցիք ։ 31 – Զանիկա Աստուած իր աջ ձեռքով Առաջնորդ ու Փրկիչ բլլալու բարձրացուց, Իսրայէլի ապաշխարութիւն և մեղքերու թողութիւն տալու։ 32. Եւ մենք այս բաներուն համար անոր վկաներ ենք, ու Սուրբ Հոգին ալ՝ զոր Աստուած իրեն հնազանդ եղողներուն տուաւ ։ 33 – Եւ անոնք լսելով խիստ կատղեցան, ու կը խորհէին որ զանոնք մեռցնեն։

34 – Եւ տաճարին մէջ փարիսեցի մը սաբի վրայ ելաւ, որուն անունը Գամալիէլ էր, օրինաց վարդապետ մը, բոլոր ժողովուրդին առջև պատուաւոր մէկը, ու հրաման բրաւ որ առաքեալները քիչ մը դուրս հանեն. 35 – Եւ ըսաւ անոնց, Ով Իսրայէլացի մարդիկ, դուք ձեզի զգուշացէք այս մարդոց համար թէ ինչ պիտի ընէք ։ 36 – Քանզի այս օրերէն առաջ Թեւդաս ելաւ, իրեն համար ըսելով թէ երեւելի մէկն է, ու թիւով չորս հարիւրի չափ մարդիկ իրեն յարեցան. ինք սպաննուեցաւ, և ոյն ամէնը որ իրեն հնազանդեր էին, ցրուեցան ու սչինչ եղան։ 37 – Անոր ետեւէն Յուդա Գալիլեացի ելաւ աշխարհագիր եղած օրերը, և շատ ժողովուրդ իր կողմը ձգեց. ինք ալ կորսուեցաւ, և ոյն ամէնը որոնք իրեն հնազանդեր էին, ցրուեցան եղան ։ 38 – Եւ հիմա ձեզի կ'ըսեմ՝ Այդ մարդոցմէ մեկդի կեցէք ու թող տուէք զանոնք, վասն զի եթէ այդ խորհուրդը կամ գործը մարդոցմէ է՝ պիտի քակուի. 39 – Այլ եթէ Աստուծմէ է՝ չէք կրնար ատիկա քակել. չըլլայ թէ Աստուծոյ դէմ մարտնչող ալ գտնուիք։ 40 – Եւ անոնք հաւանութիւն տուին անոր. ու առաքեալները կանչելով՝ ծեծեցին, և պատուիրելով որ չխօսին Յիսուսի անունով չխօսին, արձակեցին զանոնք ։ 41 – Անոնք ալ ժողովքին առջևէն գացին, ուրախանալով որ Տէրոջը անուանը համար արժանի եղան անարգուելու ։ 42 – Եւ ամէն օր տաճարը ու տուներուն մէջ չէին դադարեր սորվեցնելէ ու Յիսուս Քրիստոսը քարոզելէ ։

Գլ. Զ

Եւ այն օրերը երբ աշակերտները շատցան, *Հելլենացիոց կողմէն սրրտունջ մը եղաւ Եբրայեցւոց դէմ, վասն զի իրենց սրբևաւրիները ամէն օրաւան ուշադրութեան մատակարարուելուն մէջ անտես կ'ըլլային։ 2-Եւ առաքեալները կանչեցին աշակերտներուն բազմութիւնը ու ըսին, Մեզի չվայլեր Աստուծոյ խօսքը ձգել ու սեղաններու ծառայութիւն ընել ։ 3 – Ուստի եղբայրներ, ձեզմէ եօթը հոգի ընտրեցէք՝ բուռ վկայուած, Հոգւով Սրբով և

*Այսինքն, Հելլենախօս Հրեից

իմաստութիւնով լեցուն, որպէս զի զանոնք այս գործին վրայ դնենք. 4 – Եւ մենք ալօթքի ու Աստուծոյ խօսքին պաշտօնին պարապինք: 5 – Եւ այս խօսքը բոլոր բազմութեան առջեւ հաճոյ երեւցաւ. ու ընտրեցին Ստեփանոսը, հաւատքով ու Հոգւով Սրբով լեցուն մարդ մը, ու Փիլիպպոսը, և Պրոքորոսը, ու Նիկանովրան, և Տիմոնը, ու Պարմենան և Նիկողայոս նորահաստատ Անտիոքացին: 6 – Անոնք առաքեալներուն առջեւ կայնեցուցին. անոնք ալ ալօթք ընելով՝ ձեռքերնին անոնց վրայ դրին: 7 – Եւ Աստուծոյ խօսքը կ'աճէր, ու աշակերտներուն թիւը խիստ կը շատնար Երուսաղէմի մէջ. և քահանաներէն մեծ բազմութիւն հաւատքին կը հնազանդէին:

8 – Եւ Ստեփանոս, որ *Հաւատքով ու զօրութիւնով լցուած մէկ էր, մեծ հրաշքներ և նշաններ կ'ընէր ժողովուրդին մէջ: 9 – Բայց ոմանք այն ժողովարանէն, որ Ազատացելոց և Կիւրենացւոց ու Ալէքսանդրացւոց էին՝ ելլէյ կ'բառէր, և ոմանք որ Կիլիկիայէ ու Ասիայէ էին, ելան ու Ստեփանոսի հետ վիճաբանութիւն կ'բնէին: 10 – Եւ չէին կրնար դէմ դնել այն իմաստութեանը ու Հոգիին, որով կը խօսէր: 11 – Անոնք հրապուրեցին քանի մը մարդիկ, որպէս զի բսեն թէ Մենք լսեցինք որ սուրբ Հոգիով Մովսէսի ու Աստուծոյ դէմ: 12 – Եւ գրգռեցին ժողովուրդը ու ծերերը և գրիչները, ու անոր վրայ հասնելով զինք բռնեցին ու առեւանը տարին: 13 – Եւ սուտ վկաներ կայնեցուցին, որոնք կ'բսէին, Այս մարդը չդադարիր Հայհոյական բաներ խօսելէ սուրբ տեղոյս և օրէնքին դէմ: 14 – Քանզի լսեցինք ասիկ որ կ'բսեր թէ այս Նազովրեցի Յիսուսը պիտի քակէ այս տեղը, ու պիտի փոխէ Մովսէսի մեզի աւանդած սովորութիւնները: 15 – Եւ առեւանը նստողներուն ամէնը երբ անոր նայեցան, անոր երեսը հրեշտակի երեսի պէս տեսան:

Գ.Լ. Ը

Եւ այն ատեն քահանայապետը բսաւ, Ի՞րաւ են այդ բաները այդպէ՞ս են:

2 – Եւ անիկա բսաւ, Մարդիկ եղբայրներ ու հայրեր, մտիկ բրէք. Փառաց Աստուածը մեր Հօրը Աբրահամի երեւցաւ, քանի որ Միջագետի մէջ էր, դեռ Խառանի մէջ չբնակած, և բսաւ անոր, 3 – Ելիր քու երկրէդ և քու ազգականներէդ, ու եկուր այն երկիրը զոր ես քեզի պիտի ցուցնեմ: 4 – Այն ատեն Քազդէացւոց երկրէն ելլելով՝ Խառանի մէջ բնակեցաւ. և անոր հօրը մեռնելէն ետեւ անկէ փոխադրեց զանիկա այս երկիրը, ուր դուք հիմա կը բնակիք: 5 – Եւ ասոր մէջ անոր ժառանգութիւն չտուաւ, ոչ ալ ոտքի քայլ մը տեղ, բայց խոստացաւ որ ասիկա իրեն ասլ իրրև կալուածք, և իրմէ ետեւ իր սերունդին, երբ դեռ ինք որդի չունէր: 6 – Եւ Աստուած այսպէս խօսեցաւ, Թէ անոր սերունդը օտար երկրի մէջ պանդխտ պիտի ըլլայ, ու պիտի ծառայեցնեն զանիկա և չարչարեն չորս հարիւր տարի: 7 – Եւ այն ազգը, որուն պիտի ծառայեն, ես պիտի դատեմ՝ բսաւ Աստուած, և անկէ ետեւ պիտի ելլեն ու այս տեղը պիտ պաշտեն: 8 – Եւ անոր թլփատութեան ուխտը տուաւ, ու ետքը Աբրահամ Իսահակը ծնաւ, և թլփատեց զանիկա ութերորդ օրը. Իսահակ ալ Յակոբը, Յակոբ ալ տասներկու նահապետները: 9 – Եւ նահապետները Յովսէփի վրայ նախանձելով՝ Եգիպտոս գոբօ-ելը- ծախեցին. բայց Աստուած անոր հետ էր, 10 – Ու փրկեց զանիկա իր ամէն նեղութիւններէն, և անոր շնորհք ու իմաստութիւն տուաւ Եգիպտոսի Փարաւոն թագաւորին առջեւ. ան ալ զանիկա իշխան դրաւ Եգիպտոսի ու իր բոլոր տանը վրայ: 11 – Ու Եգիպտոսի և Քանանու բոլոր երկրին վրայ սով մը եկաւ ու մեծ նեղութիւն, և մեր հայրերը ուտելիք չէին գտներ: 12 – Եւ Յակոբ երբ լսեց թէ Եգիպտոսի մէջ ցորեն կը գտնուի, առաջին անգամին մեր հայրերը դրկեց: 13 – Եւ երկրորդ անգամին Յովսէփ իր եղբայրներուն ճանչցուց ինքզինք. ու Յովսէփի ազգը փարաւոնի յայտնի եղաւ: 14 – Եւ Յովսէփ դրկեց՝ ու կանչեց իր հայրը Յակոբը ու բոլոր ազգատոհմը, եօթանասունհինգ հոգի: 15 – Եւ Յակոբ Եգիպտոս իջաւ, ու մեռաւ ինք ու մեր հայրերը. 16 – Եւ Սիւքեմ տարուելով՝ այն գերեզմանին մէջ

*Ոմանք, Հնար հ.բով

դրուեցան, զոր Աբրահամ արծաթի գնով ծախու առեր էր Սիւքէմի հօրը Եմմորի որդիներէն: 17 – Ու երբ մօտեցաւ խոստումնալին ատենը, զոր Աստուած երդումով խոստացեր էր Աբրահամի, ժողովուրդը աճեցաւ ու շատցաւ Եգիպտոսի մէջ, 18 – Մինչեւ ուրիշ թագաւոր մը ելաւ, որ Յովսէփը չէր ճանչնար: 19 – Անիկա հնարք բանեցուց մեր ազգին դէմ ու չարչարեց մեր հայրերը, մինչեւ անգամ անոնց ազգը գուրս ձգել տալով, որպէս զի չապրին: 20 – Ան ժամանակ Մովսէս ալ ծնաւ, և Աստուծոյ առջեւ գեղեցիկ էր, որ իր հօրը տունը մեծցաւ եօթը ամիս: 21 – Ու երբ անիկա գուրս ձգուեցաւ, Փարաւոնի աղջիկը զանիկա վերցուց, և իրեն իրրև որդի մեծցուց: 22 – Ու Մովսէս Եգիպտացւոց բոլոր իմաստութիւնովը վարժուեցաւ, և զօրաւոր էր իր խօսքերովը ու գործերովը: 23 – Ու երբ քառասուն տարեկան եղաւ, իր սիրտը բնկաւ իր եղբայրներուն, Իսրայէլի որդիներուն, այցելութիւն ընել: 24 – Ու Իւրէլըդիներէն մէկը հարստահարած տեսնելով պաշտպանեց, և զրկուածին վրէժը առաւ՝ այն Եգիպտացին սպանելով: 25-Կը կարծէր թէ իր եղբայրները պիտի իմանային որ Աստուած իր ձեռքով անոնց ազատութիւն պիտի տար, բայց անոնք չիմացան: 26 – Ու հետեւեալ օրը անոնց դիմաց ելաւ երբ կը կռուէին, և խաղաղութիւն ընելու ատիկա զանոնք՝ բսելով, Մարդիկ, դուք եղբայրներ էք, ինչո՞ւ մէկզմէկ կը զրկէք: 27 – Բայց ան որ ընկերը կը զրկէր, մերժեց զանիկա, ու բսաւ, Ո՞վ քեզ մեր վրայ իշխան ու դատաւոր դրաւ. 28-Զի՞ս ալ սպաննել կ'ուզես, ինչպէս երէկ Եգիպտացին սպաննեցիր: 29 – Եւ Մովսէս այս խօսքին վրայ փախաւ, ու Մադիամու երկրին մէջ պանդխտ եղաւ, ուր երկու որդի ծնաւ: 30 – Եւ քառասուն տարի անցնելէն ետեւ՝ Սինա լեռանը անապատին մէջ Տէրոջը հրեշտակը երեւցաւ անոր մորենիի կրակի բոցով: 31- Մովսէս ալ երբ տեսաւ, զարմացաւ այն տեսիլքին վրայ, ու երբ մօտեցաւ զննելու, Տէրոջը ձայնը եկաւ անոր որ ըսէր, 32 – Ես եմ քու հայրերուդ Աստուածը, Աբրահամի Աստուածը, ու Իսահակի Աստուածը, և Յակոբի Աստուածը. Մովսէս ալ չերթալ դողալով՝ չէր համարձակեր զննել: 33 – Եւ Տէրը բսաւ անոր, Ոտքերուդ կօշիկները հան, վասն զի այդ տեղը ուր դուն կայներ ես՝ սուրբ երկիր է: 34 – Ցիրաւ եգիպտոսի մէջ եղող ժողովուրդիս չարչարանքը տեսայ, ու լսեցի անոնց հառաչանքը, և իջայ զանոնք ազատելու. և հիմա եկուր քեզ Եգիպտոս զրկեմ: 35 – Այն Մովսէսը զոր ուրացան ու կ'բսէին, Ո՞վ քեզ իշխան ու դատաւոր դրաւ, Աստուած զանիկա իշխան և փրկիչ զրկեց այն հրեշտակին ձեռքով որ մորենիին մէջ անոր երեւցաւ: 36- Անիկա հանեց զանոնք, հրաշքներ ու նշաններ ընելով Եգիպտոսի երկրին ու Կարմիր ծովուն մէջ, և անապատին մէջ քառասուն տարի: 37-Այս Մովսէսն է որ բսաւ Իսրայէլի որդիներուն, Ձեր Տէր Աստուածը ձեր եղբայրներէն ինձի պէս մարգարէ մը պիտի հանէ ձեզի, անոր մտիկ բրէք: 38 – Անիկան է որ անապատը ժողովքին մէջ էր՝ Սինա լեռան վրայ իրեն խօսող հրեշտակին հետ ու մեր հայրերուն հետ, որ կենդանի պատգամներ առաւ մեզի տալու. 39 – Որուն մեր հայրերը չուզեցին հնազանդ ըլլալ, հապա մերժեցին և իրենց սիրտերովը Եգիպտոս գարձան, 40 – Եւ բսին Ահարոնի, Մեզի աստուածներ շինէ, որպէս որ մեր առջեւէն երթան. քանզի այն Մովսէսը որ մեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեց, չենք գիտեր թէ ինչ եղաւ անոր: 41 – Եւ այն օրերը սրճի մը շինեցին, ու կուռքին զոհ մատուցին, և իրենց ձեռքերուն գործերովը կը զուարճանային: 42 – Աստուած ալ էրես գարձուց, ու թողուց զանոնք որ երկինքի զօրքը պաշտեն. ինչպէս գրուած է մարգարէներուն գիրքին մէջ, Մթիէ անապատին մէջ քառասուն տարի զոհեր ու պատարագներ մատուցիք ինձի, ով Իսրայէլի տունը. 43 – Եւ Մոզոքի վրանը առիք ու ձեր Հեմփա աստուածոյն ասպղը, այն պատկերները զորոնք շինեցիք անոնց երկրպագութիւն ընելու. ես ալ ձեզ Բաբելոնէ անդին պիտի փոխագրեմ: 44 – Վկայութեան խարանը անապատին մէջ մեր հայրերուն հետ կր, ինչպէս Մովսէսի հետ խօսողը հրաման բրաւ որ տեսած օրինակին պէս շինէ զանիկա. 45-Զոր մեր հայրերն ալ յաջորդաբար առնելով

Յեսուէ հետ բերին զանիկա այն ազգերուն կալուածքը, զորոնք Աստուած վռնտեց մեր Տիրերուն առջեւէն մինչեւ Դաւիթի օրերը, 46 – Որ Աստուծոյ առջեւ շնորհք գտաւ, և ուզեց որ Յակոբի Աստուծոյն բնակարան մը գտնէ։ 47 – Ու Սողոմոն անոր տուն մը շինեց։ 48 – Սակայն Բարձրեալը ձեռքով շինուած տաճարներու մէջ չբնակիր, ինչպես մարգարէն կ'ըսէ, 49 – Երկինքը իմ աթոռս է, ու երկիրը իմ ոտքերուս պատուանդանն է. ո՞րպիսի տուն պիտի շինէք ինծի, կ'ըսէ Տէրը, կամ ինչ պիտի ըլլայ իմ հանգստեան տեղը. 50 – Չէ՞ որ այս ամէնը իմ ձեռքս չնե՞ր է։ 51 – Ով խստապարանոցներ ու սրտով և ականջով չթլփատուածներ, դուք ամէն առեն Հոգւոյն Սրբոյ հակառակ կը կենաք, ինչպես ձեր Հայրերը՝ այնպես ալ դուք։ 52 – Մարգարէներէն ո՞ր չհալածեցին ձեր Հայրերը, ու սպաննեցին զանոնք որ առաջուբեմէ պատմեցին այն Արդարին գալուստն համար, որուն դուք հիմա մատնիչները և սպաննողները եղաք. 53 – Դուք որ օրէնքը առիք հրեշտակներուն միամտարարութիւնովը ու չպահեցիք։

54 – Եւ անոնք այս բաները լսելով սիրտերնուն մէջ կը կատղէին ու ակռաներնին անոր վրայ կը կրճտէին։ 55 – Բայց անիկա Հոգւով Սրբով լեցուած՝ երկինք նայեցաւ և տեսաւ Աստուծոյ փառքը, ու Յիսուսն ալ որ Աստուծոյ աջ կողմը կայներ էր, և ըսաւ, Ահա կը տեսնեմ երկինքը բացուած, ու Որդին մարդոյ՝ Աստուծոյ աջ կողմը կայնած։ 56- Իսկ անոնք մեծաձայն աղաղակելով՝ ականջներնին գոցեցին, և ամէնը մէկէն վազեցին անոր վրայ. 57 – Ու քաղաքէն դուրս հանելով՝ կը քարկոծէին զանիկա. և վկաները իրենց հանդերձները պահ կը դնէին երիտասարդի մը ոտքերուն քով, որ Սողոս կ'ըսուէր։ 58-Եւ կը քարկոծէինՍտեփանոսը, որ աղօթք կ'ընէր ու կ'ըսէր, Տէր Յիսուս, ընդունէ իմ հոգիս։ 59 – Ու ծունկի վրայ գալով բարձրաձայն աղաղակեց, Տէր, այս մեղքը մի սեպեր ասոնց. և զայս ըսելով՝ ննջեց։ Սողոս ալ կամակից էր անոր սպանդուելուն։

Գ.Լ. Ը

Եւ այն օրը մեծ հալածում եղաւ Երուսաղէմի մէջ եղող եկեղեցիին վրայ, և առաքեալներէն զատ ամէնն ալ ցիրուցան եղան Հրէաստանի ու Սամարիայի երկիրներուն մէջ։ 2 – Եւ աստուածավախ մարդիկ Ստեփանոսը վերցուցին, ու անոր վրայ մեծ ողբ ընդին։ 3 – Բայց Սողոս եկեղեցիին չար վնաս կու տար, տուներէն կը մտնէր, այրեր ու կիներ կը քաշէր՝ բանտ դնել կու տար։

4 – Եւ այն ցիրուցան եղածները կը պտրտէին ու խօսքը կը քարոզէին։ 5 – Փիլիպպոս ալ Սամարիայի մէկ քաղաքը իջնելով՝ Քրիստոսը կը քարոզէր անոնց։ 6 – Եւ ժողովուրդները միաբան Փիլիպպոսի բաներուն ուշադրութիւն կու տային՝ լսելով ու տեսնելով այն նշանները զոր կ'ընէր։ 7 – Վասն զի շատ դիւահարներէն պիղծ ոգիները մեծաձայն աղաղակելով կ'ելլէին։ 8 – Եւ շատ անդամալոյծներ ու կաղեր կը բժշկուէին. 9 – Ու մեծ ուրախութիւն եղաւ այն քաղաքին մէջ։ Բայց Սիմոն անունով մարդ մը կար, որ առաջուընէ այն քաղաքին մէջ մոգութիւն կընէր, ու Սամարացւոց ազգը կ'ապշեցնէր, իրեն համար բսելով թէ մեծ մէկն է. 10 – Որու ուշադրութիւն կու տային ամէնն ալ, պզտիկէն մինչեւ մեծը, և կ'ըսէին, Այիկա Աստուծոյ մեծ [բաւած] զօրութիւնն է։ 11 – Շատ ժամանակէ ի վեր կախարդութիւններով զանոնք ապշեցնելուն համար՝ իրեն ուշադրութիւն կու տային։ 12 – Բայց երբ Փիլիպպոսի հաւատացին, որ Աստուծոյ թագաւորութեանը ու Յիսուս Քրիստոսի անունը վրայով կը քարոզէր, կը մկրտուէին թէ՛ այրեր և թէ՛ կիներ։ 13 – Եւ Սիմոն ինք ալ հաւատաց, ու մկրտուելով՝ միշտ Փիլիպպոսի հետ էր. և տեսնելով այն նշանները ու մեծ զօրութիւնները որ կ'ըլլային՝ կը զարմանար։ 14 – Իսկ Երուսաղէմի մէջ եղող առաքեալները երբ լսեցին թէ Սամարացիք Աստուծոյ խօսքը ընդուներ են, Պետրոսը ու Յովհաննէսը անոնց ղրկեցին։ 15 – Որոնք իջնելով՝ աղօթք բրին անոնց համար որպէս զի Սուրբ Հոգին առնեն. 16 – (Վասն զի գեռ անոնց

մէկ՛ուն վրայ իջած չէր, հապա միայն Տէր Յիսուսի անունովը մկրտուած էին.) 17 – Այն ատեն ձեռք բերնին դրին անոնց վրայ, ու Սուրբ Հոգին կ'առնէին։ 18 – Երբ տեսաւ Սիմոն թէ առաքեալներուն ձեռնադրվոյ ձեռք դնելովը Սուրբ Հոգին կը տրուի, անոնց առակ մատուց ու բսաւ, 19 – Ինծի ալ այս իշխանութիւնը տուէք, որպէս զի որո՛ւ վրայ ձեռք դնեմ՝ անիկա Սուրբ Հոգին առնէ։ 20 – Բայց Պետրոս բսաւ անոր, Քու արծաթդ քեզի հետ թող կորսուի, վասն զի Աստուծոյ պարգեւը կարծեցիր թէ ատակով կ'առնուի։ 21 – Դուն այդ բանին մէջ մասն ու բաժին չունիս, վասն զի քու սիրտդ Աստուծոյ առջեւ շիտակ չէ։ 22 – Ուստի այդ քու չարութենէդ զղջալ եկուր ու Աստուծոյ աղաչէ, թերեւս ներուի քեզի քու սրտիդ նոր խորհուրդը։ 23 – Վասն զի ես քեզ մաղձի դառնութեան մէջ և անիրաւութեան կապին մէջ կը տեսնեմ։ 24 – Սիմոն պատասխան տուաւ ու բսաւ, Դուք ինծի համար աղօթք բրէք Տէրոջը, որպէս զի այդ ձեր բսածներէն բան մը իմ վրաս չգայ։ 25 – Անոնք ալ վկայութիւն տալով Տէրոջը խօսքը խօսէլէն ետև դարձան Երուսաղէմ, և Սամարացւոց շատ գեղերուն մէջ աւետարանը քարոզեցին։

26 – Եւ Տէրոջը հրեշտակը Փիլիպպոսի խօսեցաւ՝ բսելով, Ելիր ու գնա դուն հարաւային կողմը, այն ճամբան, որ Երուսաղէմէ դէպ ի Գազա կ'իջնէ, որ անապատ բէղ մըն է։ 27 – Ան ալ ելաւ գնաց. և ահա Եթէովպացի ներքինի մարդ մը, Եթէովպացւոց Կանդակա թագուհիին մէկ զօրաւորը, որ անոր բոլոր գանձերուն վրայ էր, որ Երուսաղէմ եկեր էր երկրպագութիւն ընելու. 28 – Եւ դեռ ետ կը գառնար, ու իր կառքը նստած Եսայի մարգարէին ձէյէտը կը կարդար։ 29 – Եւ Հոգին բսաւ Փիլիպպոսի, Մօտեցիր և այդ կառքին քով գնա։ 30 – Փիլիպպոս ալ վազելով մօտ գնաց, ու մերիկ կ'բնէր որ Եսայի մարգարէին ձէյէտը կը կարդար, և բսաւ, Կարդացածդ կը հասկնա՞ս արդեօք։ 31 – Ան ալ բսաւ, Ինչպէս կրնամ հասկնալ, եթէ մէկը ինծի չառաջնորդէ. ու աղաչեց Փիլիպպոսի, որ ելլէ իր քով նստի։ 32 – Եւ գիրքին դէջ կարդացած տեղը այս էր. Ոչխարի պէս մորթուելու տարուեցաւ, ու իր խուզողին առջեւ մնացած էջ-գառնուկի պէս՝ այնպէս իր բերանը չբանար. 33-Իր խոնարհութեանը մէջ իր գատաստանը վերցուեցաւ, և անոր ազգատոհմը ո՞վ պիտի պատմէ. վասն զի անոր կեանքը երկրէ կը վերցուի։ 34 – Ներքինին պատասխան տուաւ Փիլիպպոսի ու բսաւ, Կ'աղաչեմ քեզի, մարգարէն որո՞ւ համար կ'ըսէ զայս. իրե՞ն համար թէ ուրիշի մը համար։ 35 – Իսկ Փիլիպպոս իր բերանը բացաւ, և գիրքին այս խօսքէն սկսելով՝ Յիսուսը քարոզեց անոր։ 36 – Ու երբ էջէնց ճամբան կ'երթային, ջուրի մը քով եկան. ու բսաւ ներքինին, Ահա ջուր, ալ ինչ բան զիս կ'արգիլէ մկրտուելէ։ 37 – [Եւ Փիլիպպոս բսաւ անոր, Եթէ քու բոլոր սրտովդ կը հաւատաս՝ կրնայի է. անիկա պատասխան տուաւ ու բսաւ, Կը հաւատամ թէ Յիսուս Քրիստոս Որդի Աստուծոյ է։] 38 – Ու հրամայեց որ կառքը կայնեցնեն. և երկուքն ալ ջուրը իջան, Փիլիպպոս ու ներքինին, և մկրտեց զանիկա։ 39 – Ու երբ ջուրէն դուրս եկան, Տէրոջը Հոգին յափշտակեց Փիլիպպոսը, և ա՛լ ներքինին զանիկա չտեսաւ, ու իր ճամբան կ'երթար ուրախութեամբ։ 40 – Բայց Փիլիպպոս Ազովտոսի մէջ գտնուեցաւ. ու պտրտելով բոլոր քաղաքներուն աւետարանը կը քարոզեր, մինչեւ ինք Կեսարիա եկաւ։

Գ.Լ. Թ

Բայց Սողոս տակաւին Տէրոջը աշակերտներուն դէմ սպառնալիք ու մահ փչելով՝ քահանայապետին քով գնաց. 2 – Եւ անկէ թուղթեր ուզեց Դամասկոս ժողովարանները պահելու, որպէս զի եթէ այն ճամբան հետևողներ գտնէր բոլոր, այրեր կամ կիներ, կապած Երուսաղէմ բերէ։ 3 – Ու երբ կ'երթար ու Դամասկոսի մօտեցաւ, յանկարծ իր բոլորտիքը երկինքէն լոյս մը փայլատակեց. 4 – Եւ ինք գետինը իյնալով՝ ձայն մը լսեց որ կ'ըսէր իրեն, Սաւո՛ւղ, Սաւո՛ւղ, ինչո՞ւ զիս կը հալածես։ 5 – Եւ անիկա բսաւ, Ո՞վ ես դուն, Տէր. և Տէրը բսաւ, Ես եմ Յիսուսը զոր դուն կը հալածես. *գժուար

*Որմէ + ըսնէն

քան է քեզի խթանի դէմ կից զարնել։ 6 – Ան ալ դողով ու ապշութեամբ բսաւ, Տէր, ինչ կ'ուզես որ ընեմ։ 7 – Եւ Տէրը ըսաւ անոր, Ելիր ու քաղաքը մտիր, և քեզի պիտի րսուցուն ինչ որ պարտիս ընել. իսկ այն մարդիկը որոնք իրեն հետ կ'երթային, ապշած կեցեր էին, ձայնը միայն կը լսէին, բայց մէկը չէին տեսներ։ 8 – Եւ Սօղոս գետնէն երաւ, ու բաց աչքերով մէկը չէր տեսներ. ուստի առնոր ձեռքէն բռնեցին ու Դամասկոս մտցուցին։ 9 – Եւ երեք օր կեցաւ առանց տեսնելու, և ոչ կերաւ, ոչ ալ խմեց։

10-Ու Անանիա անունով աշակերտ մը կար Դամասկոսի մէջ. և Տէրը տեսիլքի մէջ անոր րսաւ, Անանիա. ան ալ րսաւ, Տէր, ահա հո՛ եմ։ 11 – Եւ Տէրը ըսաւ անոր, Ելիր ու գնա այն փողոցը որ Ուղիղ կ'րսուի, և հոն Յուդայի տանը մէջ փնտռէ Սօղոս անունով Տարսոնացի մը. վասն զի ահա աղօթք կ'ընէ. 12 – Ու տեսիլքի մէջ մարդ մը տեսաւ Անանիա անունով ներս մտած և ձեռքը իր վրայ դրած, որպէս զի տեսնէ։ 13 – Անանիա ալ պատասխան տուաւ, Տէր, շատերէ լսեցի այն մարդուն համար թէ ս'րչափ չարիքներ րրաւ քու սուրբերուդ Երուսաղէմի մէջ. 14 – Եւ հոս ալ քահանայապետներէն իշխանութիւն ունի կապելու այն ամէնը որոնք քու անունդ կը կանչեն։ 15 – Եւ Տէրը ըսաւ անոր, Գնա դուն, վասն զի անիկա ինծի ընտրեր աման մըն է, իմ անունս կրելու հեթանոսներուն ու թագաւորներուն և Իսրայէլի որդիներուն առջև. 16 – Քանզի ես անոր պիտի ցուցնեմ թէ ս'րչափ պէտք է իրեն իմ անունս համար նեղութիւն կրել։ 17 – Եւ Անանիա գնաց ու այն տունը մտաւ, և ձեռքերը անոր վրայ դնելով ըսաւ, Սաւուղ եղբայր, Տէրը զիս ղրկեց, այն Յիսուսը որ ճամբուն մէջ քեզի երևցաւ երբ կու գայիր, որպէս զի տեսութիւնդ առնաս, ու Հոգւով Սրբով լեցուիս։ 18 – Եւ շուտ մը անոր աչքերէն թեփերու պէս բաներ թռկան. և իսկոյն տեսաւ ու ելաւ մկրտուեցաւ. 19 – Եւ կերակուր ուտելով ոյժը վրան եկաւ, *ու քանի մը օր Դամասկոսի մէջ եղող աշակերտներուն հետ կեցաւ։

20 – Եւ անմիջապէս ժողովարաններուն մէջ կը քարոզէր Յիսուսը, թէ անիկա է Աստուծոյ Որդին։ 21 – Եւ ամէն լսողները մեծապէս զարմացեր էին, ու կ'ըսէին. Աւիկա ան չէ՞ որ Երուսաղէմի մէջ կը կործանէր զանոնք որ այս անունը կը կանչէին. և հոս ալ այն բանին համար եկած էր, որպէս զի զանոնք կապած՝ քահանայապետներուն տանի։ 22 – Բայց Սօղոս ա՛լ աւելի կը զօրանար, և Դամասկոսի մէջ բնակող Հրեաները կը պապանձեցնէր, ապացուցանելով թէ Քրիստոսը աւիկա է։ 23 – Ու շատ օրեր անցնելէն ետքը Հրեաները խորհուրդ րրին որ զանիկա սպաննեն։ 24 – Բայց Սօղոսի յայտնուեցաւ անոնց նենգութիւնը. և ցորեկ ու գիշեր դռները կը պահէին, որպէս զի զանիկա սպաննեն։ 25 – Իսկ աշակերտները գիշերով առին զանիկա, ու զամբիւղով մը կախելով պատէն վար իջեցուցին։

26 – Երբ Սօղոս Երուսաղէմ եկաւ, կը ջանար աշակերտներուն յարիլ, բայց ամէնն ալ կը վախնային անկ, չհաւատալով թէ անիկա աշակերտ էր։ 27 – Բայց Բառնաբաս զանիկա առնելով առաքեալներուն տարաւ, ու պատմեց անոնց թէ ինչպէս ճամբուն վրայ Տէրը տեսաւ, և թէ անոր հետ խօսեցաւ, և թէ ինչպէս Դամասկոսի մէջ համարձակ քարոզեց Յիսուսի անունովը։ 28 – Ու Երուսաղէմի մէջ անոնց հետ կը մնայէր ու կ'ելլէր՝ Տէր Յիսուսի անունովը համարձակ քարոզելով։ 29 – Նաև †Հելլենացւոց դէմ կը խօսէր և վիճաբանութիւն կ'ընէր. անոնք ալ կը փնտռէին զանիկա սպաննել։ 30 – Իսկ եղբայրները իմանալով՝ զանիկա Կեսարիա իջեցուցին, և անկէ Տարսոն զրկեցին զանիկա։

31 – Այն ատեն եկեղեցիները բոլոր Հրէաստանի և Գալիլեայի ու Սամարիայի մէջ խաղաղութիւն ունեցան, և շինուելով կ'ընթանային, ու Տէրոջը երկիւղովը և Հոգւոյն Սրբոյ մխիթարութիւնովը քայելով կ'աճէին։

32 – Ու երբ Պետրոս ամէն տեղ կը պտրտէր, Լիւդիա բնակող սուրբերուն քով ալ իջաւ։ 33-Եւ հոն մարդ մը գտաւ, որուն անունը Ենէա էր, ութ տարիէ ի վեր մահիճը պառկած անդամալոյծ. 34 – Եւ բսաւ անոր Պետրոս, Ենէա, Յիսուս Քրիստոս քեզ կը բժշկէ. ելիր ու քու անկողինդ շիտակէ. ան ալ շուտ մը ելաւ։ 35 – Եւ Լիւդիայի ու Սարոնի մէջ բնակողներուն ամէնը զանիկա տեսան, ու Տէրոջը դարձան։ 36 – Եւ Յոպպէի մէջ աշակերտ եղած կին մը կար, անունը Տաբիթա. (որ թարգմանուելով Ազնուհիկ կ'ըսուի.) աւիկա լեցուած էր բարի գործերով ու ողորմութիւններով զորանք ինք կընէր։ 37 – Ու եղաւ որ այն օրերը ինք հիւանդացաւ ու մեռաւ. լուացին զանիկա և վերի սենեակ մը դրին։ 38 – Ու Լիւդիա Յոպպէի մօտ էր. ուստի աշակերտները լսելով թէ Պետրոս հոն է, անոր երկու մարդ ղրկեցին, ազաչելով որ չուշանայ իրենց գալու։ 39 – Պետրոս ալ եղաւ անոնց հետ եկաւ. ու երբ եկաւ, վերի սենեակը հանեցին զանիկա. և բոլոր այրեւարիները անոր բոլորտիքը կանգնեցան, կու լային ու կը ցուցնէին այն բաճկոնները և հանդերձները որոնք Տաբիթա Ազնուհիկ՝ քանի որ իրենց հետ էր։ 40 – Պետրոս ալ ամէնը դուրս հանելով՝ ծունկի վրայ եկաւ ու աղօթք րրաւ, և դէպ ի մարմինը դառնալով՝ րսաւ, Տաբիթա, ելիր կայնէ. ան ալ իր աչքերը բացաւ, ու Պետրոսը տեսնելով՝ նըս– շիտակ նստաւ։ 41 – Ինք ալ ձեռքը անոր տուաւ, ու վերցուց զանիկա, և սուրբերը ու սրբևարիները կանչելով՝ անոնց առջև ողջ կայնեցուց զանիկա։ 42 – Եւ այս բանը բոլոր Յոպպէի մէջ իմացուեցաւ, ու շատերը Տէրոջը հաւատացին։ 43 – Եւ եղաւ որ բոլոր շատ օրեր Յոպպէ կեցաւ Սիմոն անուանվ կաշի բանողի մը քով։

ԳԼ. Ժ

Կեսարիայի մէջ մարդ մը կար Կոռնելիոս անունով, Տարիւրապետ՝ Խտալացի բսուած գունդէն. 2 – Բարեպաշտ ու աստուածավախ իր բոլոր տունովը, որ ժողովուրդին շատ ողորմութիւններ կու տար, և ամէն ատեն Աստուծոյ աղօթք կ'ընէր։ 3 – Անիկա օրուան ժամը իննին տեսիլքի մէջ Աստուծոյ հրեշտակը յայտնի տեսաւ, որ իր քով մտաւ և իրեն րսաւ, Կոռնելիոս. 4 – Ան ալ անոր նայելով ու խիստ վախնալով՝ րսաւ, Ինչ է, Տէր. ան ալ րսաւ անոր, Քու աղօթքներդ ու ողորմութիւններդ Աստուծոյ առջև ելան յիշատակի համար։ 5 – Եւ հիմա Յոպպէ մարդիկ ղրկէ, ու կանչէ Սիմոն անուանվ մէկը որ Պետրոս մականուանուի է. 6 – Անիկա իրրև հիւր կը կենայ Սիմոն անուանվ կաշի բանողի մը քով, որուն տուներ ծովուն մօտ է։* 7 – Ու երբ գնաց այն հրեշտակը որ իրեն հետ կը խօսէր, իր ծառաներէն երկուքը կանչեց, ու իր քով ապառաղներէն ալ բաբեպաշտ զինուոր մը, 8 – Եւ բոլորը անոնց պատմելով Յոպպէ ղրկեց զանոնք։

9 – Ու հետևեալ օրը երբ անոնք ճամբայ երթալով քաղաքին մօտեցան, Պետրոս ժամը վեցին տանիները տանիքը ելաւ աղօթք րնելու. 10 – Եւ խիստ անօթեցած ըլլալով կ'ուզեր ճաշ րնել. ու քանի որ իրեղէն պատրաստութիւն կը տեսնէին, իր վրայ մոլի յափշտակութիւն մը եկաւ. 11 – Եւ տեսաւ երկինքը բացուած, ու չորս ծայրէն կապուած աման մը մեծ կտաւի մը պէս, որ ի՛ջաւ երկրի վրայ. 12 – Որուն մէջ կային երկրի բոլոր չորքոտանիները ու գազաններն և սողուններն ու երկնքի թռչուններն։ 13 – Եւ ձայն մը եկաւ իրեն, Ելիր, Պետրոս, մորթէ ու կեր։ 14 – Բայց Պետրոս րսաւ, Ի՛նչ լեցի, Տէր, վասն զի ես ամենևին պիղծ կամ անմաքուր բան կերած չեմ։ 15 – Նորէն ակմէն ալ ձայն եղաւ իրեն, Զայն որ Աստուած մաքրեց, դուն պիղծ մի սեպեր։ 16 – Ասիկա երեք անգամ եղաւ, և ամանը երկինք վերցաւ։ 17 – Ու Պետրոս երբ իր մտքին մէջ կը զարմանար թէ ինչ պիտի ըլլայ այն իր տեսած տեսիլքը, ահա Կոռնելիոսէ ղրկուած մարդիկը Սիմոնի տունը հարցուցին, ու դրանը առջև կայնեցան. 18 – Եւ կանչելով կը հարցնէին թէ Սիմոն որ Պետրոս կ'րսուի, հո՞ս կը կենայ։ 19 – Ու երբ Պետրոս այն տեսիլքին վրայով կը մտածէր, Հոգին Սուրբ րսաւ անոր,

*Ոմանք՝ ու Սաւուղ

*Ոմանք՝ Քրիստոսը
†Ա.յունք՝ Հելլենախօս Հրէից

*Ոմանք՝ Ահաւադիկ, Անիկա քեզի պիտի ղրուցէ ինչ որ պարտիս ընել,
†Ոմանք՝ Կոռնելիոսի
‡Ոմանք՝ իրեն իջաւ

Ահա երեք մարդիկ քեզ կը փնտռեն. 20 – Ուստի ելիր իջիր, և անոնց հետ գնա առանց խղճահարութեան, վասն զի ես զրկեցի զանոնք : 21 – Պետրոս ալ *այն մարդոց քով իջնելով՝ բաւ, Ահա ես եմ անիկա զոր դուք կը փընտռէք. ի՞նչ բանի համար եկած էք: 22- Անոնք ալ բան, Կառնելիոս հարիւրապետը, արդար և աստուածավախ մարդ, բոլոր Հրէից ազգէն վկայուած, սուրբ հրեշտակէ մը հրաման առաւ, որ քեզ իր տունը կանչէ և քեզմէ խօսքեր լսէ: 23-Անոր տեղն ներս կանչեց զանոնք և իր քով մնաց :

Ու հետևեալ օրը Պետրոս ելաւ, անոնց հետ գնաց, և քանի մըն ալ Յոպպէէ եղող եղբայրներէն իրեն հետ գացին: 24 – Ու հետևեալ օրը Կեսարիա մտան. Կառնելիոս ալ իր ազգականները և մտերիմ բարեկամները կանչած՝ անոնց կը սպասէր: 25 – Ու երբ Պետրոս ներս կը մտնէր, Կառնելիոս անոր դիմաց ելաւ, ու անոր ոտքը իյնալով երկրպագութիւն կ'ընէր : 26 – Բայց Պետրոս զանիկա կանգնեցուց ու բաւ, Ելիր կայնէ. ես ինքնս ալ մարդ եմ : 27 – Ու անոր հետ խօսակցելով ներս մտաւ, ու հոն շատ մարդիկ ժողովուած գտաւ. 28 – Ես բաւ անոնց , Դուք գիտէք թէ ինչպես ապօրինաւոր բան է Հրեայ մարդու մը օտարազգիի հետ հաղորդակցութիւն ընելը կամ անոր մօտենալը. բայց Աստուած ինծի ցուցուց որ մարդոցմէ մէկ‌ն‌ն պիղծ կամ անմաքուր չըսեմ : 29 – Անոր համար ես ալ որ կանչուեցայ , առանց դէմ խօսելու եկայ. բայց հիմա կը հարցնեմ, ի՞նչ բանի համար զիս կանչեցիք: 30- Կառնելիոս ալ բաւ , Չորս որ առաջ մինչև այս ժամը ծոմ կը պահէի , ու ժամը իննին տանս մէջ աղօթք կ'ընէի. և ահա փայլուն հանդերձներով մարդ մը կայնեցաւ առջևս ու բաւ , 31 – Կառնելիոս, քու աղօթքդ լսուեցաւ , և քու ողորմութիւններդ Աստուծոյ առջև յիշուեցան. 32 – Ուստի մարդ զրկէ Յոպպէ , ու կանչէ Սիմոնը որ Պետրոս ալ կ'բսուի. անիկա ծովեզրն մեծ Սիմոն անուանվ կաշի բանողի մը տանը մէջ իբրև հիւր կը կենայ. որ երբ գայ , քեզի պիտի խօսի : 33 – Ուստի անմիջապես մարդեր զրկեցի քեզի, դուն ալ ազէկ բրիր որ եկար . և հիմա մենք ամէնս Աստուծոյ առջև կեցեր ենք՝ լսելու այն ամէն բաները որ քեզի Աստուծմէ հրամայուած են քեզի:

34 – Պետրոս իր բերանը բացաւ ու բաւ, Ճշմարտապէս կը հասկնամ որ Աստուծոյ քով աչառութիւն չկայ. 35 – Հապա ամէն ազգի մէջ ան որ անկէ կը վախնայ ու արդարութիւն կը գործէ , անոր ընդունելի է : 36 – Այն խօսքը որ Իսրայէլի որդիներուն զրկեց Աստ---ծ խաղաղութիւն քարոզելու Յիսուս Քրիստոսի ձեռքով . (ասիկա է ամէնուն Տէրը.) 37 – Դուք ազէկ գիտէք այն բանը , որ բոլոր Հրէաստանի մէջ եղաւ Գալիլեայէ սկսած , այն մկրտութենէն յետ զոր Յովհաննէս քարոզեց. 38 – Յիսուսը որ Նազարէթէ էր , զոր Աստուած օծեց Սուրբ Հոգիով և զօրութիւնով , որ պտրտեցաւ բարիք ընելով ու Աստուծմէ բոլոր տանջուածները բժշկելով , քանզի Աստուած իրեն հետ էր : 39 – Եւ մենք վկայ ենք այն ամէն բաներուն զորոնք բրաւ Հրէաստանի երկրին մէջ ու Երուսաղէմի մէջ , զոր փայտէն կախած սպաննեցին ալ : 40 – Աստուած զանիկա երրորդ օրը յարուցց, և յայտնի բրաւ զանիկա , 41 – Ոչ թէ բոլոր ժողովուրդին , հապա մեզի, առաջուընէ Աստուծմէ վկայ ըլլալու ընտրուածներուս , որ իրեն հետ կերանք ու խմեցինք ալ անոր մեռելներէն յարութիւն առնելէն ետքը: 42 – Եւ ինք պատուիրեց մեզի՝ որ ժողովուրդին քարոզենք ու վկայութիւն տանք, թէ անիկա է Աստուծմէ սահմանուած՝ կենդանիներուն ու մեռելներուն Դատաւորը: 43 Անոր կը վկայեն բոլոր մարգարէները, թէ ամէն ան որ իրեն հաւատացողները իր անունով մեղքերու թողութիւն կ'առնեն :

44 – Ու երբ Պետրոս այս խօսքերը կը խօսէր , Հոգին Սուրբ իջաւ ամէնուն վրայ՝ որոնք խօսքը կը լսէին : 45 – Եւ թլփատուածներէն եղող հաւատացեալները , որոնք Պետրոսի հետ եկած էին , զարմացան որ Հոգւոյն Սրբոյ պարգեւը կը լեցուէր: 46-Քանզի կը լսէին անոնցմէ որ ---բէւ լեզուներով կը խօսէին , և զԱստուած կը փառաւորէին : 47 – Այն ատեն Պետրոս պատասխան ըսաւ , Կրնա՞յ մէկը ջուրը արգիլել որ

*Ոմանք, Կառնելիոսէ իրեն զրկուած

մանք չմկրտուին, որոնք Սուրբ Հոգին ալ ընդունեցին մեզի պէս : 48 – Ու հրամայեց որ Տէրոջը անունովը մկրտուին. այն ատեն իրեն աղաչեցին որ քանի մը օր հոն մնայ :

Գլ. ԺԱ

Եւ առաքեալները ու եղբայրները որ Հրէաստանի կողմերն էին , լսեցին որ հեթանոսներն ալ Աստուծոյ խօսքը ընդուներ են : 2 – Ու երբ Պետրոս Երուսաղէմ եկաւ , թլփատուածներէն եղողները անոր հետ կը վիճէին, 3 – Ու կ'ըսէին թէ Դուն անթլփատ մարդոց քով մտար, և անոնց հետ հաց կերար: 4 – Պետրոս ալ սկսաւ բոնը կարգով պատմել անոնց , ու բաւ , 5 – Ես Յոպպէ քաղաքը աղօթք կ'ընէի , ու մտքի յափշտակութեան մէջ տեսիլք մը տեսայ. ամման մը մեծ կտաւի պէս՝ չորս ծայրերէն երկինքէն կախուած իջաւ , ու մինչև ինծի հասաւ . 6 – Որուն վրայ աչքս անկեր կը նայէի , և տեսայ երկրի չորքոտանիները ու գազանները և սողունները ու երկինքի թռչունները: 7 – Ես ձայն մը լսեցի որ կ'ըսէր ինծի, Ելիր, Պետրոս, մորթէ ու կեր: 8 – Բայց ես բսի, Քա՛ւ լիցի, Տէր, վասն զի պիղծ կամ անմաքուր բան մը ամենևին մտած չէ իմ բերանս : 9 – Պատասխան տուաւ ինծի երկրորդ անգամ այն ձայնը երկինքէն, Զայն որ Աստուած մաքրեց, դուն պիղծ մի սեպեր : 10 – Ա‌յս երեք անգամ եղաւ , ու նորէն բոլորը երկինք քաշուեցաւ : 11 – Եւ ահա իսկոյն երեք մարդ Կեսարիայէ ինծի զրկուած՝ եկան իմ եղած տանս առջև կեցան : 12 – Հոգին ալ ինծի բսաւ որ անոնց հետ երթամ առանց խղճահարութեան . այս վեց եղբայրներն ալ ինծի հետ գացին, ու մտանք այն մարդուն տունը : 13 – Եւ անիկա մեզի պատմեց թէ ինչպես իր տանը մէջ հրեշտակը տեսաւ , որ կայներ էր և իրեն կ'ըսեր , Մ‌ա‌ր‌դ զրկէ Յոպպէ , ու կանչէ Սիմոնը որ Պետրոս ալ կը կոչուի . 14 – Ան քեզի խօսքեր պիտի խօսի , որոնցմով փրկուես դուն և քու բոլոր տունդ : 15 – Ու երբ սկսայ խօսիլ , Հոգին Սուրբ անոնց վրայ իջաւ , ինչպես առաջուընէ մեր վրայ ալ : 16 – Ա‌յն ատեն յիշեցի Տէրոջը խօսքը որ կ'ըսէր , Յովհաննէս ջրով մկրտեց , բայց դուք Սուրբ Հոգիով պիտի մկրտուիք : 17 – Ուստի եթէ Աստուած միևնոյն շնորհքը տուաւ անոնց , ինչպես մեզի ալ , երբ Տէր Յիսուս Քրիստոսի հաւատացին , ես ո՞վ էի որ կարենայի Աստուծոյ դէմ դնել , 18 – Ա‌յս բաները լսելով՝ ձայներնին կտրեցին, և զԱստուած կը փառաւորէին ու կ'ըսէին , Ուրեմն Աստուած հեթանոսներուն ալ կեանքի համար ապաշխարութիւն տուաւ:

19 – Եւ Ստեփանոսի հա---ածը վրայ եկած նեղութենէն ցիրուցան եղածները մինչև Փիւնիկէ ու Կիպրոս և Անտիոք հասան , ու մէկ‌ն‌ն Աստուծոյ խօսքը չէին խօսեր , միայն թէ Հրեաներուն : 20 – Բայց անոնցմէ ոմանք Կիպրացի և Կիւրենացի մարդիկ էին , որոնք երբ Անտիոք մտան , *Հելլենացելոց հետ կը խօսէին՝ Տէր Յիսուսը քարոզելով : 21 – Ու Տէրոջը ձեռքը անոնց հետ էր , և բազմութիւն մարդիկ հաւատալով Տէրոջը դարձան : 22 – Եւ անոնց վրայով այս լուրը Երուսաղէմի եկեղեցիին ականջը հասաւ. ու Բառնաբասը զրկեցին որպէս զի մինչև Անտիոք երթայ . 23 – Որ երբ եկաւ և Աստուծոյ շնորհքը տեսաւ՝ ուրախացաւ, ու կը յորդորէր ամէնն ալ՝ որ յօժար սրտով Տէրոջը հետ կապուած մնան. 24 – Վասնզի բնիկ բարի մարդ էր, ու Սուրբ Հոգիով և հաւատքով լեցուն . ու Տէրոջը շատ ժողովուրդ աւելցաւ: 25 – Եւ‌ր‌թ‌ալ Բառնաբաս Տարսոն եկաւ Սօղոմոն փնտռելու, և գտնելով Անտիոք բերաւ: 26 – Ու եղաւ որ անոնք լման տարի մը եկեղեցիին հետ մեկտեղ ժողովուելով՝ շատ ժողովուրդի սորվեցուցին . ու ա‌ն‌մ‌ի‌ն‌ն առաջ Անտիոքի մէջ աշակերտները Քրիստոնեայ անուանեցան:

27 – Անոնց օրերը Երուսաղէմէ մարգարէներ իջան Անտիոք : 28 – Եւ առնցմէ մէկը, Ագաբոս անունով , եկաւ իմացուց Հոգիին զօրութիւնովը , թէ մեծ սով մը պիտի ըլլայ բոլոր աշխարհ, որ և եղաւ †Կղօդիոսի օրերը: 29 – Եւ աշակերտները որոշեցին որ իրենցմէ ա‌մ‌ի‌ն‌ն մէկը ձեռքն եկածին չափ Հրէաստանի մէջ բնակող եղբայրներուն օգնութիւն զրկեն . 30 – Զոր կատարե-

*Ոմանք, Յոյներուն
†Ոմանք, Կղօդիոս կայսրին

ցին ալ , երեցներուն ղրկելով Բառնաբասի ու Սօղոսի ձեռքով ։

Գլ. ԺԲ

Ա յն ատենները Հերովդէս Թագաւորը ձեռք զարկաւ եկեղեցիին մէկ քանիներըը չարչարել ։ 2 – Եւ Յովհաննէսի եղբայրը Յակոբոսը սրով սպաննեց ։ 3 – Ու տեսնելով որ Հրեաներուն հաճելի է, անոր վրայ Պետրոսն ալ բռնեց . ու բազարջակերքի օրերն էին։ 4 – Զանիկա երբ բռնեց , բանտը գրաւ . և չորս կարգ չորսական պինուրներու յանձնեց, որպէս զի պահեն, և կ'ուզէր զատկէն ետև ժողովուրդին հանել զանիկա ։ 5 – Ուստի Պետրոս բանտին մէջ պահուած էր, բայց եկեղեցին անդադար աղօթք կ'ընէր Աստուծոյ անոր համար ։ 6 – Ու երբ Հերովդէս ուզեց զանիկա դուրս բերել , այն գիշերը Պետրոս երկու զինուորներու մէջտեղ կը քնանար կրկին չղթաներով կապուած . ու պահապանները դրանք առջև բանտը կը պահպանէին։ 7 – Եւ ահա Տէրոջը հրեշտակը եկաւ վրան կայնեցաւ, ու տանը մէջ լոյս մը ծագեց, և Պետրոսի կողը խթելով արթընցուց զանիկա , ու բսաւ, Շատով ելիր . ու չղթաները անոր ձեռքերէն վար իյնան ։ 8 – Եւ հրեշտակը բսաւ անոր , Գօտիդ կապէ ու հողմէկապերդ ոտքդ հագիր . անիկա ալ այնպէս ըրաւ. և բսաւ անոր , Հանդերձդ վրադ առ ու եկուր իմ ետևէս ։ 9 – Ան ալ ելլելով անոր ետևէն կ'երթար, և չէր գիտեր թէ այն հրեշտակէն եղած բանը իրաւ է , հապա կը կարծէր թէ տեսիլք կը տեսնէ ։ 10 – Ու երբ անոնք առաջին ու երկրորդ պահապաններէն անցան , եկան մինչև երկաթի դուռը՝ որ քաղաքին մէջ կը հանէր, որ ինքիրմէ բացուեցաւ անոնց . և անկէ ելլելով փողոց մը անցան, հրեշտակն ալ իսկոյն անկէ զատուեցաւ ։ 11 – Ու Պետրոս ինքզինքին գալով ըսաւ, Հիմա ճշմարտապէս գիտեմ որ Տէրը իր հրեշտակը ղրկեց, և ազատեց զիս Հերովդէսի ձեռքէն ու Հրեից ժողովուրդին բոլոր սպհնկալութենէն ։ 12 – Եւ մտածելով եկաւ Մարկոս բսուած Յովհաննէսի մօրը Մարիամի տունը, ուր շատեր ժողվուած աղօթք կ'ընէին։ 13 – Եւ դռնը դուրսի դուռը երբ *զարկաւ, Հասվդէ անունով աղախին մը գնաց ականջ դնելու. 14 – Ու երբ Պետրոսի ձայնը ճանչցաւ , ուրախութենէն դուռը չբացաւ, հապա ներս վազելով պատմեց թէ Պետրոս դրանք առջև կայներ է ։ 15 – Իսկ անոնք ըսին անոր , խենթեցեր ես . բայց ինք կը պնդէր թէ այնպէս է . անոնք ալ կ'ըսէին , Անոր հրեշտակը պիտի ըլլայ ։ 16 – Սակայն Պետրոս անդադար կը զարնէր. ու երբ բացին , զինք տեսնելով ապշեցան։ 17 – Բայց անիկա ձեռքով նշան կ'ընէր անոնց՝ որ լուռ կենան , ու պատմեց անոնց թէ ի՛նչպէս Տէրը զինք բանտէն հանեց. և ըսաւ , Ակիսա Յակոբոսի ու եղբայրներուն պատմեցէք. և ելաւ ուրիշ տեղ գնաց։ 18 – Ու երբ առաւօտ եղաւ , մեծ խռովութիւն կար զինուորներուն մէջ թէ արդեօք ի՛նչ եղաւ Պետրոս։ 19 – Հերովդէս ալ երբ ուզեց զանիկա ու չգտաւ, պահապաններուն հարցուփորձ ընելով՝ հրաման ըրաւ որ սպաննուին. և ինք Հրէաստանէ Կեսարիա իջաւ , ու հոն կը կենար։

20 – Եւ Հերովդէս խիստ բարկացած էր Տիւրացիներուն ու Սիդոնացիներուն հետ . անոնք ալ միաբանութեամբ իրեն եկան , ու Թագաւորին Բղտասս անունով ներկապետը համոզելով՝ հաշտութիւն կը խնդրէին . վասն զի իրենց երկիրը Թագաւորին էրէբեն ապրուստ կ'առնէր ։ 21 – Եւ որոշուած օր մը Հերովդէս Թագաւորական հանդերձը հագած ու աթոռը նստած՝ անոնց առնարանութիւն կ'ընէր։ 22- Ժողովուրդն ալ կ'ագաղակէր թէ Աստուծոյ ձայն է՝ ու ոչ թէ մարդու։ 23-Եւ իսկոյն Տէրոջը հրեշտակը զանիկա զարկաւ , Աստուծոյ փառք չտալուն համար. և որդնոտից ըլլալով մեռաւ ։

24-Եւ Աստուծոյ խօսքը կ'աճէր ու կը շատնար։ 25-Եւ Բառնաբասս ու Սօղոս երբէրէնց չանչոսպաշտանը լմնցուցին, երուսաղէմէ դարձան, Մարկոս բսուած Յովհաննէսն ալ իրենց հետ առնելով ։

Գլ. ԺԳ

Եւ Անտիոքի մէջ եղած եկեղեցիին քանի մը մարգարէներ ու վարդապետներ կային , Բառնաբաս ու Շմաւոն, որ Նիգեր կ'բսուէր, և Լուկիոս Կիւրենացի ու Մանայէն , Հերովդէս չորրորդապետին անդաստիկոսը, և Սօղոս։ 2 – Երբ տառնք Տէրոջը պաշտօնին մէջ էին, և ծոմ կը պահէին, Հոգին Սուրբ բսաւ , Զատեցէք ինծի Բառնաբասը և Սօղոսը այն գործին համար , որու ես կանչեր եմ տառնք։ 3-Ա յն տեն ծոմ պահելով և աղօթք ընելով՝ ձեռք դրին անոնց վրայ ու ղրկեցին ։ 4 – Անոնք ալ Սուրբ Հոգիէն ղրկուած՝ Սելեւկիա իջան , ու անկէ նաւով Կիպրոս գացին ։ 5 – Եւ Սողոմինա հասնելով՝ Հրէից ժողովարաններուն մէջ Աստուծոյ խօսքը կը քարոզէին , ու Յովհաննէսն ալ իրենց սպասաւոր ունէին ։ 6 – Եւ պտըտելով այն [բոլոր] կղզին մինչև Պափոս, հոն գտան սատմարգարէ՝ Հրեայ մոգ մը , որուն անուն, Նը Բարիէսուս էր . 7 – Որ փոխանորդ բդեշխին հետ էր, որ էր Սերգիոս Պօղոս, խելացի մարդ մը. սոյնիկա Բառնաբասը և Սօղոսը հրաւիրելով՝ ուզեց Աստուծոյ խօսքը լսել ։ 8 – Սակայն սոյնանց դէմ կեցաւ Եղիմաս մոգ , (քանզի այսպէս կը թարգմանուի անոր անունը,) որ կ'ուզէր փոխանորդ բդեշխը հաւատքէն դարձնել ։ 9 – Բայց Սօղոս, որ Պօղոս ալ է՝ Հոգով Սրբով լեցուած , աչքերը անոր վրայ անկից , 10 – Ու բսաւ , Ով ամէն խարեպատեհութիւնով և ամէն խորամանկութիւնով լեցուած՝ Սատանայի որդի, թշնամի բոլոր արդարութեան, պիտի չդադարի՞ս Տէրոջը շիտակ ճամբաները ծռելէ ։ 11 – Եւ հիմա Տէրոջը ձեռքը ահա քու վրադ է , ու կոյր պիտի ըլլաս՝ առանց մը արեւը չտեսնելով ։ Եւ իսկոյն անոր վրայ մէգ ու խաւար մը իջաւ , ու պտըտելով առաջնորդ կը փնտռէր ։ 12 – Ա յն ատեն փոխանորդ բդեշխը երբ այս բաները տեսաւ՝ հաւատաց , մեծապէս զարմանալով Տէրոջը վարդապետութեանը վրայ ։

13 – Եւ Պօղոս ու իր ընկերները Պափոսէ եկան , ու եկան Պամփիւլիայի Պերգէն . բայց Յովհաննէս անոնցմէ զատուելով՝ Երուսաղէմ դարձաւ։ 14- Անոնք ալ Պերգէէ գացին ու եկան Պիսիդիայի Անտիոքը , և շաբաթ օրը Ժողովարանը մտնելով՝ նստան ։ 15-Ու օրէնքին և մարգարէներուն կարդացուելէն ետև՝ ժողովրդապետները մարդ ղրկեցին իրենց ըսին, Մարդիկ եղբայրներ, եթէ դուք ժողովուրդին ըսելիք խրատական խօսք մը ունիք՝ խօսեցէք ։ 16 – Ա յն ատեն Պօղոս տափ վրայ կայնելով՝ ձեռքը շարժեց ու ըսաւ , Ով Իսրայէլացի մարդիկ , և դուք որ Աստուծմէ կը վախնաք, մտիկ րրէք ։ 17 – Ա յս Իսրայէլ ժողովուրդին Աստուածը մեր Հայրերը ընտրեց , ու ժողովուրդը բարձրացաց Եգիպտոսի երկրին մէջ պանդխտութեան ատենը , և բարձր բազուկով զանոնք հանեց։ 18 – Ու քառասուն տարուան ժամանակի չափ անապատին մէջ կերակրեց զանոնք ։ 19 – Եւ Քանանու երկրին մէջ եօթը ազգ կործանելով՝ անոնց երկիրը իրենց տուաւ որ ժառանգեն ։ 20 – Եւ անկէ ետև չորս հարիւր յիսուն տարիի չափ դատաւորներ տուաւ անոնց մինչև Սամուէլ մարգարէն ։ 21 – Ու ետքը թագաւոր ուզեցին. և Աստուած Կիսի որդին Սաւուղը տուաւ անոնց , Բենիամինի ցեղէն մարդ մը, քառասուն տարի։ 22- Ու երբ զանիկա փոխեց, Դաւիթը հանեց իրենց թագաւոր , որու համար վկայութիւն տալով՝ բսաւ , Յեսսէի որդին Դաւիթը գտայ իմ սրտիս համեմատ մարդ, որ իմ բոլոր կամքս պիտի կատարէ ։ 23 – Անոր սերունդէն Աստուած էր խոստումնդրին պէս Իսրայէլի՝ Փրկիչ Յիսուսը հանեց. 24 – Երբ նախ անիկա էր պատրաստ չհասած՝ Յովհաննէս առաջուընէ Իսրայէլի բոլոր ժողովուրդին ապաշխարութեան մկրըտութիւնը քարոզեց . 25-Ու երբ Յովհաննէս իր ընթացքը կը կատարէր՝ բսաւ, Ո՞վ կը կարծէք թէ եմ։ Ես Քրիստոսը չեմ, հապա անկից ետև իմ եռևէս կու գայ , որուն ոտքերուն կօշիկները քակելու արժանի չեմ ։ 26 – Մարդիկ եղբայրներ, Աբրահամի ազգին որդիները , ու անոնք որ ձեր մէջ աստուածավախ են , այս փրկութեան խօսքը ձեզի ղրկուեցաւ ։ 27 – Քանզի Երուսաղէմ բնակողները և անոնց իշխանները ոչ զանիկա ճանչցան , ոչ ալ մարգարէներուն ձայները՝ որոնք ամէն շաբաթ օրերը կը կարդացուին, հապա զանոնք կատարեցին՝ զիրենք դատապարտելով ։ 28 – Եւ մնհուան պատճառ մըն ալ չգտած՝ Պիղատոսէ խնդրեցին որ անկիկ սպաննուի ։ 29 – Ու երբ անոր համար բոլոր գրուած

*Ոմանք, Պետրոս զարկաւ

քանները կատարեցին, փայտէն վար իջեցնելով՝ դերեզմանի մէջ դրին։ 30- Բայց Աստուած զանիկա յարուց մեռելներէն. որ շատ օրեր երեցաւ անոնց 31 – Ու իրեն հետ Գալիլեայէ երուսաղէմ եկեր էին, որոնք հիմա անոր վկաներն են ժողովուրդին առջև։ 32 – Մենք ալ ձեզի կը քարոզենք այն խոստումնները որ հայրերուն եղած էր, 33 – Զոր Աստուած կատարեց մեզի որ անոնց զաւակներն ենք, յիսուս յարուցանելով, ինչպես երկրորդ սաղմոսին մէջ ալ գրուած է, Դուն իմ Որդիս ես, ես այսօր քեզ ծնայ։ 34 – Եւ որ զանիկա մեռելներէն յարուց, ու մէյմըն ալ ապականութիւն պիտի չտեսնէ, այսպէս կ'ըսէ Թէ Ձեզի պիտի տամ Դաւիթի հաւատարիմ սուրբ խոստումները։ 35 – Ուստի ուրիշ մը մէջ ալ կ'ըսէ, Դուն Սուրբիդ ապականութիւն տեսնել պիտի չտաս։ 36-Վասն զի Դաւիթ իր դարուն մէջ Աստուծոյ կամքին ծառայելով՝ մեռաւ, ու իր հայրերուն քով դրուեցաւ և ապականութիւն տեսաւ։ 37 – Բայց ան զոր Աստուած յարուց՝ ապականութիւն չտեսաւ։ 38 – Ուրեմն յայտնի ըլլայ ձեզի, մարդիկ եղբայրներ, որասոր միջոցով ձեզի մեղքերու թողութիւն կը քարոզուի. 39 – Եւ այն ամէն բաներէն՝ որոնցմէ Մովսէսի օրէնքովը չկրցաք արդարանալ, ասով ամէն ով որ հաւատայ, կ'արդարանայ։ 40 – Արդ զգուշացէք որ չըլլայ Թէ ձեր վրայ գայ այն որ մարգարէներուն մէջ բսուած է, 41 – Նայեցէք, արհամարհողներ, և զարմացէք ու սչնչացէք. վասն զի գործ մը պիտի բնեմ ձեր օրերուն մէջ, այնպիսի գործ մը՝ զոր եթէ մէկը ձեզի պատմէ, պիտի չհաւատաք։

42 – Ու երբ անոնք դուրս կելլէ, *կաղաչէին որ †հետևեալ շաբաթը՝ ալ նոյն խօսքերը իրենց խօսէին։ 43 – Եւ ժողովուրդը երբ արձակուեցաւ, Հրեաներէն ու նորահաւատ բարեպաշտներէն շատերը Պօղոսի ու Բառնաբասի հետևեցան կ'երթային. որոնք կը խօսէին անոնց հետ ու կը յորդորէին զանոնք, որ միշտ Աստուծոյ շնորհքին մէջ հաստատ կենան։ 44 – Եւ հետևեալ շաբաթ օրը գրեթէ բոլոր քաղաքը ժողովուեցաւ Աստուծոյ խօսքը լսելու։ 45- Իսկ Հրեաները երբ տեսան այն բազմութիւնը, նախանձով լեցուեցան, ու Պօղոսի դուրցածներուն դէմ՝ կը խօսէին հակառակելով ու հայհոյութիւն ընելով։ 46-Այն ատեն Պօղոս և Բառնաբաս համարձակեցան ու ըսին, Պէտք էր որ առաջ ձեզի խօսուէր Աստուծոյ խօսքը, բայց որովհետև դուք զանիկա կը մերժէք, ու ինքզինքնիդ յաւիտենական կեանքի արժանի չէք սեպեր, ահա մենք հեթանոսներուն կը դառնանք։ 47 – Վասն զի Տէրը այսպէս պատուիրած է մեզի. Քեզ հեթանոսներուն լոյս դրի, որպէս զի դուն փրկութեան պատճառ ըլլաս մինչև երկրի ծայրերը։ 48 – Զոր լսելով հեթանոսները կ'ուրախանային, ու Աստուծոյ խօսքը կը փառաւորէին. և որոնք որ յաւիտենական կեանքի սահմանուած էին, հաւատացին։ 49 – Ու Տէրոջը խօսքը բոլոր գաւառը կը տարածուէր։ 50 – Բայց Հրեաները գրգռեցին բարեպաշտ և պատուաւոր կիները ու քաղաքին մեծերը, և Պօղոսի ու Բառնաբասի վրայ հալածանք հանելով՝ զանոնք իրենց սահմաններէն դուրս քրին։ 51 – Անոնք ալ իրենց ոտքերուն փոշին անոնց դէմ թօթուելով՝ Իկոնիոն եկան։ 52-Ու աշակերտները ուրախութեամբ և Հոգւով Սրբով կը լեցուէին։

Գլ. ԺԴ

Ու եղաւ որ Իկոնիոն մէջ անոնք միևնոյն Հրեաներուն ժողովարանը մտան, և այնպես խօսեցան որ խիստ շատ Հրեաներ և Յոյներ հաւատացին։ 2-Բայց չհաւատացող Հրեաները դրգռեցին ու չարութեան գրգռեցին հեթանոսներուն սիրտը եղբայրներուն դէմ։ 3 – Իսկ անոնք շատ ժամանակ հոն կենալով՝ համարձակ կը քարոզէին Տէրոջմով, որ իր շնորհքոյ խօսքին կը վկայէր, և նշաններ ու հրաշքներ ընել կու տար անոնց ձեռքով։ 4 – Եւ քաղաքին բազմութեանը մէջ երկպառակութիւն մը եղաւ. ոմանք Հրեաներուն կողմէն եղան, ոմանք ալ առաքեալներուն։ 5 – Ու երբ հեթանոսները և Հրեաները իրենց իշխաններովը անոնց վրայ յարձակեցան՝ զանոնք նախատելու ու քարկոծելու, 6-Իրենք իմանալով՝ Լիկայոնացւոց քաղաքները փախան, Լիւստրա և Դերբէ և շրջակայ տեղերը, ու հոն ուետարանը կը քարոզէին։

7 – Եւ Լիւստրայի մէջ մարդ մը նստեր էր ոտքերովը տկար՝ իր մօրը ծոցովն ի վեր կաղ ծնած, որ բնաւ քալած չէր։ 8 – Այդիա Պօղոսի խօսքերը մտիկ կ'ընէր, ան ալ աչքը անոր անկուցով և տեսնելով Թէ բժշկուելու հաւատք ունի, 9 – Բարձր ձայնով մը ըսաւ, Եկիր ոտքերուդ վրայ շիտակ կայնէ. ան ալ ցատկելով կը քալէր։ 10 – Եւ ժողովուրդները երբ Պօղոսի բրածը տեսան, ձայներնին վերցնելով Լիկայոնարէն բսին, Աստուածները մարդոց նմանութիւնով մեզի իջեր են։ 11 – Ու Բառնաբասի Դիոս կը կոչէին, և Պօղոսի՝ Հերմէս, վասն զի անիկա էր գլխաւոր խօսողը։ 12 – Իսկ քաղաքին առջև եղած Դիոսի քաբմը ցուլեր և պսակներ բերելով դռներուն առջև, բազմութեանը հետ մեկտեղ կ'ուզէր որ զոհ ընէ։ 13 – Բայց Բառնաբաս ու Պօղոս առաքեալները երբ լսեցին, իրենց հանդերձները պատռելով՝ դուրս ցատկեցին բազմութեանը մէջ, կ'աղաղակէին, 14-Ու կ'ըսէին, Մարդիկ, ինչո՞ համար այդ բաները կ'ընէք. մենք ալ ձեզի պես կիրքեր ունեցող մարդիկ ենք, ու կը քարոզենք ձեզի որ այդ փուճ բաներէն կենդանի Աստուծոյն դառնաք, որ առեղծեց երկինքը ու երկիրը և ծովը ու բոլոր անոնց մէջ եղածները։ 15 – Որ անցած դարերուն մէջ թող տուաւ ամէն ազգերուն իրենց ճամբաները երթալու։ 16 – Այսու ամենայնիւ ինքզինք առանց վկայութեան չթողուց, բարերարութեամբ երկինքէն *մեզի անձրևներ ու պտղաբեր եղանակներ տալով, կերակուրներով և ուրախութիւնով †մեր սիրտերը լեցնելով։ 17 – Ու այս բաները ըսելով՝ հազիւ կրցան ժողովուրդները զադրեցնել, որ իրենց զոհ չընեն։

18 – Ասկոյն Անտիոքէ ու Իկոնիոնէ Հրեաներ հասան, ու ժողովուրդները համոզեցին; և Պօղոսը քարկոծեցին ու քաղաքէն դուրս քաշելուն կարծելով Թէ մեռած է։ 19 – Բայց աշակերտները երբ անոր բոլորտիքը պատեցին, եղաւ քաղաքը մտաւ, ու հետևեալ օրը Բառնաբասի հետ մեկտեղ Դերբէ եկաւ։ 20 – Եւ անոնք այն քաղաքին մէջ ուետարանը քարոզելով, ու շատերը աշակերտ ընելով՝ Լիւստրա և Իկոնիան և Անտիոք դարձան, 21 – Աշակերտներուն սիրտերը հաստատելով, և յորդորելով որ հաստատ մնան հաւատքի մէջ. և ըսելէն Թէ շատ նեղութիւններով պէտք է մեզի Աստուծոյ թագաւորութիւնը մտնել։ 22 – Ու երբ անոնց ամէն մէկ եկեղեցիին երէցներ ձեռնադրեցին, ծոմապահութեամբ ոտքով ընելով զանոնք յանձնեցին Տէրոջը՝ որու հաւատացեր էին։ 23 – Եւ Պիսիդիայի մէջէն պտռտելով՝ եկան Պամփիւլիա։ 24 – Պերգէի մէջ ալ Տէրոջէ խօսքը խօսելէ ետև Աթալիա իջան։ 25 – Անկէ ալ նաւով Անտիոք գացին, ուրկէ Աստուծոյ շնորհքին յանձնուած էին այն գործին համար զոր կատարեցին։ 26 – Ու երբ եկան, եկեղեցին մէկտեղ ժողվելով՝ պատմեցին ինչ որ Աստուած բրեր էր իրենց հետ, և որ հեթանոսներուն հաւատքի դուռ բացեր էր։ 27 – Ու հոն շատ ժամանակ աշակերտներուն հետ կեցան։

Գլ. ԺԵ

Եւ մէկ քանիներ Հրէաստանէ իջած՝ եղբայրներուն կը սորվեցնէին որ եթէ Մովսէսի սովորութեանը համեմատ չթլփատուիք, չէք կրնար փրկուիլ։ 2 – Ուստի Պօղոսի և Բառնաբասի անոնց դէմ շատ մը հակառակութիւն ու վէճ բնելէն ետքը, վճռեցին որ Պօղոս ու Բառնաբաս և մէկ քանիներն ալ անոնցմէ՝ Երուսաղէմ երթան առաքեալներուն ու երէցներուն այս խնդրին համար։ 3 – Անոնք ալ եկեղեցիէն ճամբայ դրուած՝ Փիւնիկէ ու Սամարիայէ անցնելով, հեթանոսներուն դարձի գալը կը պատմէին, և մեծ ուրախութիւն կու տային բոլոր եղբայրներուն։ 4 – Ու երբ Երուսաղէմ հասան, եկեղեցիին ու առաքեալներէն և երէցներէն ընդունուեցան, և պատմեցին ինչ որ Աստուած բրեր էր իրենց հետ։ 5 – Փարիսեցւոց աղանդէն հաւատացեալներէն ոմանք ելան, ու կ'ըսէին Թէ պէտք է թլփատել զանոնք ու պատուիրել որ Մովսէսի օրէնքը պահեն։

*Ոմանք, հեթանոսները կ'աղաչէին
†Կամ, շաբթու մէջ

*Ոմանք, ձեզի
†Ոմանք, ձեր

6 – Եւ առաքեալները ու երէցները ժողովեցան այս բանին վրայով խորհելու ։ 7 – Եւ շատ վիճաբանութիւն ըլլալէ ետեւ, Պետրոս ոտքի վրայ ելաւ ու ըսաւ անոնց, Մարդիկ եղբայրներ, դուք գիտէք որ առաջին օրերէն Աստուած ձեր մէջէնին ընտրեց մեր միջէն, որպէս զի իմ բերնովս հեթանոսները աւետարանին խօսքը լսեն ու հաւատան ։ 8 – Եւ սրտագէտ Աստուած վկայեց անոնց՝ Սուրբ Հոգին տալով անոնց, ինչպէս մեզի ալ ։ 9 – Եւ խորութիւն մը չդրաւ մեր ու անոնց մէջտեղ, հաւատքով անոնց սիրտերը մաքրելով ։ 10 – Ուստի հիմա ինչո՞ւ զԱստուած կը փորձէք, աշակերտներուն պարանոցին վրայ այնպիսի լուծ մը դնելով, զոր ոչ մեր հայրերը ոչ ալ մենք կրնանք վերցնել ։ 11 – Բայց կը հաւատանք որ Տէր *Յիսուսի շնորհքովը կը փրկուինք մենք, ինչպէս անոնք ալ ։

12 – Եւ բոլոր ժողովուրդը լուռ կեցաւ ու մտիկ կ'ընէր Բառնաբասի ու Պօղոսի, որոնք կը պատմէին թէ Աստուած ո՛րչափ նշաններ ու հրաշքներ րրեր էր հեթանոսներուն մէջ իրենց ձեռքով ։ 13 – Եւ անոնք խօսքերնին կարելէն հետո՝ Յակոբոս պատասխան առաւ ու ըսաւ, Մարդիկ եղբայրներ, լսեցէ՛ մտիկ րրէք. 14 – Շմաւոն պատմեց թէ Աստուած ինչպէս առաջ այցելութիւն բրաւ, որպէս զի հեթանոսներէն ժողովուրդ առնէ իր անուանը համար ։ 15 – Եւ այս բանին մարգարէներուն խօսքերն ալ կը վիճաբանին, ինչպէս գրուած է , 16 – Ասկէ հետո պիտի դառնամ՝ ու Դաւիթի ինկած խորանը նորէն պիտի շինեմ՝ , և անոր կործանուած տեղերը նորէն պիտի շինեմ՝ , և կանգնեմ զանիկա . 17 – Որպէս զի մնացած մարդիկը Տէրը փնտռեն, և բոլոր հեթանոսները՝ որոնց վրայ իմ անունս կոչուած է , կ'ըսէ Տէրը որ այս ամէն բաները կ'ընէ։ 18- Յայտնի են †Աստուծոյ իր բոլոր գործերը աշխարհի սկիզբէն հետէ։ 19-Անոր համար ես յորմոր կը դատեմ նեղութիւն չտալ անոնց որոնք հեթանոսներէն Աստուծոյ կը դառնան . 20 – Հապա թուղթ մը գրել անոնց՝ որ հոս կենան կուռքերու պղծութիւններէն և պոռնկութենէ ու խեղդուածէ և արիւնէ։

21 – Վասն զի Մովսէս հին դարերէն ի վեր ամէն քաղաքի մէջ զինք քարոզողներ ունի , և ժողովարաններու մէջ ամէն շաբաթ օր կը կարդացուի ։

22 – Ա՛յն ատեն առաքեալներուն ու երէցներուն՝ բոլոր եկեղեցիին հետ մէկտեղ ազէկ երեւցաւ որ իրենցմէ մարդիկ ընտրելով Անտիոք զրկեն Պօղոսի ու Բառնաբասի հետ, Բարսաբա մականուանեալ Յուդան և Շիղան, որոնք գլխաւոր մարդիկ էին եղբայրներուն մէջ։ 23 – Ու անոնց ձեռքով ի՛նդ հե զրկեցին այսպէս գրուած ։

Առաքեալներ ու երէցներ և եղբայրներ, Անտիոքի ու Սիւրիոյ և Կիլիկիոյ մէջ հեթանոսներէն եղած եղբայրներուդ սղոյն ։ 24 – Որովհետեւ լսեցինք թէ ոմանք մեր մէջէն ելլելով՝ ձեզ խօսքերով խռովեցուցեր և ձեր անձերը խախտեր են, բսելով թէ պէտք է թլփատուիլ ու օրէնքը պահել , ոնց մենք չպատուիրեցինք , 25 – Մեզի միաբանութեամբ ժողվուածներուս ազէկ երեւցաւ որ մարդիկ ընտրելով ձեզի զրկենք մեր սիրելիներուն , Բառնաբասի ու Պօղոսի , հետ, 26 – Որոնք մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի անուանը համար անձերնին մատնած մարդիկ են ։ 27-Ուստի զրկեցինք Յուդան և Շիղան, որպէս զի իրենք ալ բերնով նոյն բաները չէ՛ զրուցեն. 28- Վասն զի ազէկ երեւցաւ Սուրբ Հոգիին ու մեզի ալ ձեր վրայ աւելի բեռ չդնել այս հարկաւոր բաներէն զատ, 29 – Որ հոս կենաք կուռքերու պղծուածէ և արիւնէ ու խեղդուածէ և պոռնկութենէ. որոնցմէ ինքզինքնիդ պահելով ազէկ պիտի ընէք։ Ողջ եղէք ։

30 – Անոնք ալ ճամբայ դրուելով՝ Անտիոք գացին , և ժողովուրդը մէկտեղ ժողվելով թուղթը տուին։ 31 – Ու երբ կարդացին , ուրախացան այն մխիթարութեանը վրայ։ 32 – Իսկ Յուդա ու Շիղա , որ իրենք ալ մարգարէ էին, շատ խօսքերով յորդորեցին եղբայրները ու հաստատեցին ։ 33 – Եւ ատեն մը հոն կենալէ ետեւ, եղբայրներէն խաղաղութեամբ ճամբայ դրուեցան առաքեալներուն քով։ 34- Բայց Շիղայի ազէկ երեւցաւ հոն մնալ ։ 35 – Պօղոս ու Բառնաբաս ալ Անտիոքի մէջ կը կենային, և ուրիշ շատերու հետ Տէրոջը խօսքը կը սորվեցնէին ու կը քարոզէին։

36 – Եւ քանի մը օրերէ ետեւ Պօղոս բսաւ Բառնաբասի, Դառնանք ու այցելութիւն բնենք եղբայրներուն՝ ամէն մէկ քաղաքները , ուր Տէրոջը խօսքը քարոզեցինք , և տեսնենք թէ ինչպէս են։ 37 – Իսկ Բառնաբաս կ'ուզէր որ Յովհաննէսն ալ առնեն , որ Մարկոս կ'ըսուէր ։ 38 – Բայց Պօղոս արժան չսեպեց որ Պամփիլիոյի մէջ իրենցմէ զատուողը ու իրենց հետ գործի չկողը իրենց հետ առնեն ։ 39 – Այսպէս անոնց մէջ գժտութիւն մը եղաւ, մինչեւ իրարմէ զատուեցան. և Բառնաբաս առաւ Մարկոսը ու նաւով Կիպրոս գնաց։ 40 – Պօղոս ալ Շիղան ընտրեց ու ելաւ , եղբայրներէն Աստուծոյ շնորհքին յանձնուելով ։ 41 – Եւ Սիւրիոյ ու Կիլիկիոյ մէջ կը պտըտէր ու եկեղեցիները կը հաստատէր ։

ԳԼ. ԺԶ

Եւ հասաւ Դերբէ ու Լիւստրա. և ահա հոն աշակերտ մը կար Տիմոթէոս անունով , որ հաւատացեալ Հրեայ կնոջ մը զաւակ էր, և հայրը Յոյն էր։ 2-Որ Լիւստրացի ու Իկոնացի եղբայրներէն ալ բարի վկայուած էր։ 3 – Պօղոս ուզեց որ ասկէ իրեն հետ ելլէ , և առաւ թլփատեց զանիկա այն տեղերը եղած Հրեաներուն համար, վասն զի ամէնն ալ գիտէին թէ անոր հայրը Յոյն էր ։ 4 – Եւ քաղաքներէն անցնելով , Երուսաղէմ եղած առաքեալներէն ու երէցներէն ապագրուած հրամաններըը կ'աւանդէին անոնց՝ որ պահեն ։ 5 – Եկեղեցիներն ալ հաւատքի մէջ կը հաստատուէին , և օրէ օր անոնց թիւը կ'աւելնար։

6 – Եւ Փռիգիա ու Գաղատացւոց կողմերը պտրտեցան. և Սուրբ Հոգիէն արգիլուելով որ Ասիոյ մէջ չխօսին , 7 – Երբ Միւսիոյ կողմերը եկան , կը ջանային դէպ ի Բիւթանիա երթալ . և [Յիսուսի] Հոգին թոյլ չտուաւ անոնց։ 8 – Եւ Միւսիոյ քովէն անցնելով Տրովադա իջան ։ 9 – Եւ հոն գիշերը Պօղոսի տեսիլք մը երեւցաւ. Մակեդոնացի մարդ մը կայներ կ'ուղչէր անոր ու կ'ըսէր, Մակեդոնիա անցիր և օգնէ մեզի։ 10- Ու երբ այն տեսիլքը տեսաւ, շուտ մը ուզեցինք Մակեդոնիա ելլել , հասկընալով որ Տէրը մեզ կը հրաւիրէ աւետարան քարոզելու։

11 – Ուստի նաւով Տրովադայէ ելլանք ու շիտակ Սամոթրակէ գացինք, ու հետեւեալ օրը Նեապոլիս . 12 – Եւ անկէ ալ Փիլիպպէ, որ է Մակեդոնիոյ գլխաւոր քաղաքը *կոլոնիա . և այն քաղաքին մէջ քանի մը օր կեցանք . 13 – Ու շաբաթ օր քաղաքէն գետը ելանք գետակերքին քով՝ ուր աղօթութիւն ունէին ողջմիտ ընելու, ու նստելով ժողոված կիներուն կը խօսէինք ։ 14 – Եւ Թիւատիրա քաղաքէն ծիրանավաճառ կին մը Լիդիա անուն , որ աստուածավախ մէկն էր , մեզի կ'ընէր . որուն սիրտը Տէրը բացաւ Պօղոսի բսածներուն ուշադրութիւն ընելու ։ 15 – Ու երբ մկրտուեցաւ ինք և իր տունը , ազաչեց ու բսաւ, Եթէ դուք Տէրոջը հաւատացեալ կը սեպէք. իմ տունս մտէք բնակեցէք. և ստիպելով տարաւ մեզ ։

16 – Ու եղաւ որ երբ մենք աղօթքի կ'երթայինք, ազախին մը պատահեցաւ մեզի որ Ցուրցուկ ոգի ունէր , որ գուշակութիւն ընելով իր տէրերուն շատ վաստակ կը բերէր։ 17 – Անիկա Պօղոսի և մեր հետէն լինելով՝ կը պոռար ու կ'ըսէր , Ա՛յս մարդիկը Բարձրեալ Աստուծոյ ծառաներն են , որոնք †մեզի փրկութեան ճամբան կը քարոզեն։ 18 – Եւ այս բանը շատ օրեր կ'ընէր . իսկ Պօղոս վշտանալով՝ դարձաւ ու բսաւ ոգիին, Յիսուս Քրիստոսի անունովը հրամայեմ կ'ընեմ քեզի , ելիր ատկէ . և նոյն ժամուն ելաւ ։ 19 – Երբ տէրերն անոր տէրերը որ իրենց վաստակին յոյսը կտրեցան , Պօղոսը ու Շիղան բռնեցին ու հրապարակը քաշեցին իշխաններուն առջեւ ։ 20 – Եւ տարին զանոնք զօրապետներուն քով ու բսին, Ա՛յս մարդիկը մեր քաղաքը իրար կ'անցնեն . իրենք Հրեայ են, 21 – Եւ այնպիսի սովորութիւններ կը քարոզեն , զորոնք արժան չէ մեզի ընդունիլ , ոչ ալ ընել , վասն զի Հռովմայեցի ենք ։ 22 – Եւ բազմութիւնը անոնց վրայ դիզուեցաւ . զօրապետներն ալ բռնութեամբ անոնց հանդերձները չանցնին , և հրաման ըրին որ ղանդ ծեծեն ։ 23 – Եւ անոնց շատ

*Ա՛յսինքն, գաղթականներու տեղ †Ո՛մանք, ձեզի

վերքեր տալէ եւս բանալը դրին, պատուիրելով բանտապետին որ զգուշութեամբ պահէ զանոնք ։ 24 – Ան ալ այսպէս հրաման առնելով՝ զանոնք ներսի բանտը դրաւ ու ոտքերնին կաճղի մէջ ամրացուց ։

25 – Եւ կէսգիշերին Պօղոս ու Շիղա աղօթք կ՚ընէին և գՎասուած կ՚օրհնէին, ու բանտարկեալներն ալ անոնց մտիկ կ՚ընէին։ 26 – Յանկարծակի մեծ շարժ մը եղաւ, այնպէս որ բանտին հիմերը սասանեցան , և անմիջապէս բոլոր դռները բացուեցան, ու ամէնուն կապերը արձակուեցան ։ 27 – Եւ բանտապետը, երբ արթնցաւ ու բանտին դռները բացուած տեսաւ , թուրը քաշեց և ինքզինք պիտի սպաններ , կարծելով թէ կապուածները փախեր են ։ 28 – Բայց Պօղոս բարձր ձայնով կանչեց ու ըսաւ , Դուն քեզ անձիդ վնաս մի մի բներ , վասն զի ամէնս ալ հոս ենք ։ 29 – Եւ անիկա ճրագ մը ուզեց ու ներս վազեց, և դողալով Պօղոսի ու Շիղային առջև ինկաւ։ 30 – Եւ զանոնք դուրս բերելով ըսաւ, Տէրեր, ինծի ինչ պէտք է ընել որ փրկուիմ ։ 31 – Անոնք ալ ըսին , Հաւատա Տէր Յիսուս Քրիստոսի , ու պիտի փրկուիս դուն և քու տունդ ։ 32 – Եւ Տէրոջը խօսքը խօսեցան անոր, ու այն ամէնուն որոնք իր տանը մէջ էին։ 33-Եւ առաւ զանոնք գիշերուան նոյն ժամուն ու անոնց վէրքերը լուաց, և շուտ մը մկրտուեցաւ ինք ու բոլոր իրենները ։ 34 – Եւ զանոնք իր տունը տանելով՝ անոնց առջև սեղան դրաւ , և բոլոր տունովը ուրախ եղաւ՝ Աստուծոյ հաւատալով ։ 35 – Եւ երբ առաւօտ եղաւ , զօրագլուխները զրկեցին պատուաւորները ու ըսին , Արձակէ այդ մարդիկը ։ 36-Բանտապետն ալ այն խօսքերը Պօղոսի պատմեց, Թէ զօրագլուխները զրկեցին որ արձակուիք. ուստի հիմա ելէք և խաղաղութեամբ գացէք։ 37 – Բայց Պօղոս ըսաւ անոնց, Մեզ յայտնապէս ծեծելով՝ որ չդատապարտուած Հռոմայեցի մարդիկ ենք, բանտը դրին, ու հիմա գաղտո՞ւկ կը հանեն մեզ . ոչ այդպէս, հապա թող իրենք գան ու մեզ հանեն։ 38 – Եւ պատուաւորները զօրագլուխներուն պատմեցին այն խօսքերը . անոնք ալ երբ լսեցին թէ Հռոմայեցի են՝ վախցան, ու եկան քաղցրութեամբ խօսեցան ու նոնց հետ . 39 – Եւ գուրս հանելով՝ կ՚աղաչէին որ այն քաղաքէն երթան ։ 40 – Անոնք ալ բանտէն ելլելով՝ Լիդիայի տունը մտան , ու եղբայրները տեսնելով՝ մխիթարեցին զանոնք և գացին ։

Գ.Լ· ԺԷ

Եւ Ամփիպոլիսէ ու Ապողոնիայէ պատառելով՝ Թեսաղոնիկէ եկան , ուր էր Հրեաներուն ժողովարանը ։ 2 – Պօղոս ալ իր սովորութեանը պէս անոնց մէջ մտաւ, և երեք շաբաթ օր խօսեցաւ անոնց հետ գիրքերէն , 3 – Մեկնելով և անոնց առջև գնելով թէ պէտք էր Քրիստոսի չարչարուիլ , ու մեռելներէն յարութիւն առնել , և թէ Ան Յիսուս զոր ես ձեզի կը քարոզեմ, ըսաւ, Քրիստոսն է։ 4 – Եւ անոնցմէ ոմանք հաւատացին ու Պօղոսի և Շիղային հետ միացան . ասանկ ալ մեծ Յոյներէն ալ մեծ բազմութիւն , ու երեւելի կիներէն ալ հաւատացողներ քիչ չէին։ 5 – Բայց չհաւատացող Հրեաները նախանձեցան , և քանի մը դատարկապորտ անօրէն մարդիկ առնելով՝ ազմուկ հանեցին ու քաղաքը ամկնաւորուց բրին , և Յասոնի տանը վրայ յարձակելով՝ կ՚ուզէին զանոնք ժողովրդին առջև տանիլ ։ 6 – Ու երբ զանոնք չգտան, Յասոնը ու ուրիշ քանի եղբայրներ քաշելով տարին քաղաքապետներուն առջև , կանչռըտելով թէ Ասոնք որ աշխարհը ամկնաւորուց բրին՝ հոս ալ հասեր են . 7 – Զորոնք Յասոն ընդուներ է . և ասոնք ամէնը Կայսրին հրամաններուն դէմ կը գործեն, բսելով թէ ուրիշ թագաւոր մը կայ Յիսուս։ 8 – Եւ խռովեցուցին ժողովուրդը ու քաղաքապետները, որոնք այս բաները կը լսէին ։ 9 – Բայց երբ Յասոնէ և ուրիշներէն երաշխաւորութիւն առին, արձակեցին զանոնք։ 10-Իսկ եղբայրները շուտ մը գիշերով Պօղոսը և Շիղան Բերիա զրկեցին . ասոնք հոն հասնելով՝ Հրէից ժողովարանը գացին ։ 11 – Ասոնք Թեսաղոնիկեի մէջ եղողներէն աւելի ազնիւ մարդիկ էին , որոնք Ամենայն խօսք կամաւորութեամբ ընդունեցին , և ամէն օր գիրքերը կը քննէին թէ այս բաները այսպէ՞ս են ։ 12 – Ուստի ասոնցմէ շատերը հաւատացին. և պատուաւոր Յոյն կիներէն ու այրերէն հաւատացողներ ալ քիչ չէին ։ 13 – Բայց երբ իմացան Թեսաղոնիկեցի Հրեաները թէ Բերիոյի մէջ ալ Աստուծոյ խօսքը քարոզուեցաւ Պօղոսէ , հոն ալ եկան ու ժողովուրդը գրգռեցին։ 14 – Ան ատեն եղբայրները շուտ մը Պօղոսը զրկեցին՝ որ մինչև ծովեզերքը երթայ. բայց Շիղա ու Տիմոթէոս հոն մնացին ։ 15-Եւ անոնք որ Պօղոսը կը տանէին, մինչև Աթենք բերին զանիկա. և էջք հրաման առնելով Շիղային ու Տիմոթէոսի համար որ շուտով իրեն գան, գացին։

16 – Եւ Պօղոս Աթենքի մէջ անոնց սպասելով՝ իր հոգին անհանգիստ էր ներսիդին , վասն զի քաղաքը բոլորովին կռապաշտութեան մէջ ընկղմած կը տեսնէր։ 17 – Ուստի ժողովարանին մէջ կը խօսէր Հրեաներուն ու բարեպաշտ մարդոց , և ամէն օր հրապարակներուն մէջ՝ որոնց պատահէր։ 18-Ու Էպիկուրեան և Ստոյիկեան փիլիսոփաներէն ալ քանիները իրեն հետ հակաճառութիւն կ՚ընէին . և ոմանք կ՚ըսէին , Ա՛յս սերմնաբաքաղը ի՞նչ բսել կ՚ուզէ . ուրիշներն ալ՝ Ը֊նէ֊ի՛ն , Կ՚երեւի թէ օտար աստուածներու քարոզիչ է. վասն զի Յիսուս ու յարութիւնը կ՚աւետարանէր անոնց ։ 19 – Եւ առին զանիկա Արիսպագոս տարին ու կ՚ըսէին, Կրնա՞նք իմանալ թէ ինչ է այդ նոր վարդապետութիւնը զոր դուն կը զրուցես . 20 – Քանզի մեր ականջներուն օտար բաներ կը բերես . ուրեմն կ՚ուզենք իմանալ թէ ինչ պիտի բլլան անոնք . 21 – (Վասն զի Աթենացիները ամէնն ալ , ու հոն կեցող օտարականները ուրիշ բանի չէին պարապեր, բայց միայն նոր բան զրուցելու կամ լսելու։)

22 – Ան ատեն Պօղոս Արիսպագոսի մէջ կայնեցաւ ու բսաւ , Ով Աթենացի մարդիկ, ամէն կողմանէ խիստ կրօնասէր կը տեսնեմ ձեզ 23-Քանզի ես պարտեզով ու ձեր պաշտամունքը զննելով՝ սեղան մը գտայ , որուն վրայ գրուած էր , ԱՆԾԱՆՕԹ ԱՍՏՈՒԾՈՅՆ . ուստի զանիկա զոր գուք չճանչնալով կը պաշտէք , ես նոյնը ձեզի կը քարոզեմ ։ 24 – Աստուած որ աշխարհը ստեղծեց , և անոր մէջի բոլոր բաները , անիկա երկինքի ու երկրի Տէրն ըլլալով՝ ոչ ձեռագործ տաճարներու մէջ կը բնակի , 25 – Ոչ ալ մարդոց ձեռքով կը պաշտուի՝ բանի մը կարօտի պէս. քանզի ինք կու տայ ամէնուն կեանք ու շունչ և ամէն բան . 26 – Ու բոլոր մարդոց ազգերը մէկ արիւնէ բրաւ , որպէս զի բոլոր երկրի երեսին վրայ բնակին . և որոշած ժամանակներ հաստատեց , ու անոնց բնակութեան սահմանները՝ զԱստուած փնտռելու . 27 – Որ ըլլայ թէ խարխափելով գինք գտնեն . թէպեւս մեր ամէն մէկէն ալ հեռու չէ. 28 – Վասն զի անով կ՚ապրինք և կը շարժինք ու կանք , ինչպէս ձեր բանաստեղծներէն մէկ քանիներն ալ բսին, Քանզի մենք անոր ցեղէն ալ ենք։ 29 – Ուստի, որովհետեւ Աստուծոյ ցեղէն ենք, պէտք չէ որ այնպէս սեպնինք թէ Աստուածութիւնը նման բլլայ ոսկիի կամ արծաթի կամ քարի , որ մարդու վարպետութիւնով ու խելքով քանդակուած է։ 30 – Արդ Աստուած տգիտութեան ատենները անտես բնելով՝ հիմա ամէն տեղ կը պատուիրէ բոլոր մարդոց որ ապաշխարեն ։ 31 – Վասն զի ինք օր մը սահմանեց, որուն մէջ աշխարհս արդարութեամբ պիտի դատէ այն մարդուն ձեռքով՝ զոր ընտրեց, ու ամէնուն հաւատացուց՝ զանիկա մեռելներէն յարուցանելով ։

32 – Երբ մեռելներուն յարութիւնը լսեցին, ոմանք ծաղր կ՚ընէին , ոմանք ալ կ՚ըսէին , Ա՛յդ բանին համար ուրիշ անգամ մտիկ պիտի բնենք քեզի։ 33 – Եւ այսպէս Պօղոս անոնց մէջէն ելաւ։ 34 – Սակայն քանի մը մարդիկ իրեն յարելով հաւատացին , որոնց մէջ էր Դիոնէսիոս Արիսպագոսի և Դամարիս անուանով կին մը , ու անոնց հետ ուրիշներ ալ ։

Գ.Լ· ԺԸ

Ասկէ հետև Պօղոս Աթէնքէն դաշտեւելով՝ Կորնթոս եկաւ , 2 – Ու Հրեայ մը գտաւ Ակիւղաս անունով , ծնունդով Պոնտացի , որ իր Պրիսկիլլա կնոջ հետ նոր եկեր էր Իտալիայէ , (Կղօդիոսի հրամանին համար որ բոլոր Հրեաները Հռոմէ հեռանան ,) ու անոնց քով գնաց ։ 3 – Եւ որովհետեւ նոյն արհեստակից էր, անոնց քով կեցաւ և կը բանէր, վասն զի արհեստով վրանագործ էին։ 4 – Ու ամէն շաբաթ

օրերը ժողովարանին մէջ կը խօսէր, և Հրէաները ու Յոյները կը համոզէր։ 5- Ու երբ Շիղա և Տիմոթէոս Մակեդոնիայէն իջան, Պօղոսի հոգին եռանդով վառուած էր, Հրեաներուն վկայութիւնով կը հաստատէր թէ Յիսուս Քրիստոսն է։ 6 – Անոնք ալ երբ դէմ կեցան ու կը հայհոյէին, ինք հանդերձները թօթուելով՝ բսաւ անոնց, Ձեր արիւնը ձեր գլուխը, ես անպարտ եմ. ասկէ ետև հեթանոսներուն պիտի երթամ։ 7 – Ես անկէ երթալով՝ մտաւ մէկուն տունը, որուն անունը *Յուստոս էր, աստուածավախ մարդ մը, որուն տունը ժողովարանին կից էր։ 8 – Ես ժողովրդապետը, Կրիսպոս, իր բոլոր տանեղովը Տէրոջը հաւատաց. և Կորնթացիներէն շատերը լսելով հաւատացին, ու մկրտուեցան։ 9 – Ես գիշերը տեսիլքի մէջ Տէրը բսաւ Պօղոսի, Մի վախնար, հապա խօսէ և լռեր մի կենար, 10 – Վասն զի ես քեզի հետ եմ, և մէկը քեզի դէմ պիտի չելլէ՝ քեզի վնաս մը հասցնելու. քանզի այս քաղաքին մէջ ես շատ ժողովուրդ ունիմ։ 11 – Ես հոն տարի մը ու վեց ամիս կեցաւ, ու Աստուծոյ խօսքը անոնց մէջ կը սորվեցնէր։

12-Ես Աքայիոյ փոխանորդ Գաղիոնին, Գաղիոն, օրերը Հրեաները միաբանելով Պօղոսի դէմ ելան, և դատի կանգնեցուցին զանիկա 13 – Ըսելով թէ Աստուած պաշտել։ 14 – Ու երբ Պօղոս իր բերանը բանալու պատրաստ էր, Գաղիոն բսաւ Հրեաներուն, Ով Հրեաներ, եթէ անիրաւութեան մը կամ չար գործի մը համար ըլլար, ով Հրեաներ, արժան էր ինձի որ ձեզի մտիկ ընէի։ 15 – Բայց եթէ վէճ խօսքի ու անուններու և ձեր օրէնքին վրայով է, դուք ձեզմէ տեսէք. վասն զի ես այդպիսի բաներու դատաւոր ըլլալ չեմ ուզեր։ 16 – Ես զանոնք ատեանէն վռնտեց։ 17 – Ապա ամէն բոլոր Յոյները Սոսթենէս ժողովրդապետը բռնեցին ու առջեւն կը ծեծէին, և այս բաներուն վրայով Գաղիոն բնաւ հոգ չէր ընէր։

18 – Պօղոս ալ տակաւին շատ մը օրեր հոն մնալէ ետքը, եղբայրներէն հրաժարելով՝ նաւով դէպ ի Սիւրիա գնաց, ու իրեն հետ ալ Պրիսկիլլա և Ակիւղաս, որ Կէնքրէայի մէջ էր գլուխը փրցուած, վասն զի ուխտաւոր էր։ 19 – Ու երբ Եփեսոս հասաւ, զանոնք հոն ձգեց, և ինք ժողովարանը մտնելով՝ Հրեաներուն հետ կը խօսէր։ 20 – Ես իրեն կ'ազաչէին որ ա՛լ աւելի ժամանակ իրենց քով մնայ, բայց չհանձնառաւ չեղաւ. 21 – Հապա հրաժարեցաւ անոնցմէ՝ ըսելով, *Պէտք է որ անպատճառ այս տաւուիկով մօրը Երուսաղէմի մէջ ընեմ, բայց Աստուծոյ կամքովը նորէն ձեզի կը դառնամ։ ու Եփեսոսէ նաւով ճամբայ ելաւ. 22 – Ես կեսարիա հասնելով՝ Երուսաղէմ երթալ, ու եկեղեցիին բարեւ տուաւ, ու Եփէս իջաւ Անտիոք. 23 – Ես տասն մը հոն կենալէ ետև ելաւ, ու կարգաւ Գաղատացւոց երկիրը ու Փռիգիա կը պտրտէր, ու բոլոր աշակերտները կը հաստատէր։

24 – Ես Ապողոս անունով Հրեայ մը, Ծնունդով Աղէքսանդրացի, Ճարտասան մարդ մը, եկաւ Եփեսոս, որ գրաւոր էր ***ը գիրքերով։ 25-Սակայն Տէրոջը ճամբուն մէջ վարժուած էր, և ջերմեռանդ հոգի ունենալով՝ կը խօսէր ու կը սորվեցնէր ճշդութեամբ Տէրոջը վրայով. բայց ինք միայն Յովհաննէսի մկրտութիւնը գիտէր։ 26 – Սկսաւ ազատ ժողովրանին մէջ համարձակ խօսիլ. ու երբ Ակիւղաս ու Պրիսկիլլա լսեցին անկէ, ա՛լ զանիկա իրենց քով առին, և աւելի ճշդիւ Աստուծոյ ճամբուն անոր հասկցուցին։ 27 – Ու երբ անկից ուզեց Աքայիա երթալ, եղբայրները քաջալերեցին զինքը, ու ֆէր գրեցին այն տեղի աշակերտներուն որ զանիկա ընդունին. որ հոն հասնելով շատ օգտակար եղաւ շնորհքով հաւատացեալներուն. 28 – Քանզի հրապարակաւ ատաիկ կը յանդիմանէր Հրեաները, ***ը գիրքերէն ցուցնելով թէ Յիսուսը Քրիստոսն է։

Գլ. ԺԹ

Ես քանի որ Ապողոս Կորնթոսի մէջ էր, Պօղոս վերի կողմերը պտրտելով Եփեսոս եկաւ, և քանի մը աշակերտներ գտնելով 2 – Ըսաւ անոնց, Երբ հաւատացիք, Սուրբ Հոգին առիք արդեօք. անոնք ալ ըսին իրեն, Բայց մենք լսած ալ չենք թէ Սուրբ Հոգի կայ։ 3 – Ես բսաւ անոնց, Հապա ինչո՞վ մկրտուեցաք. անոնք ալ ըսին, Յովհաննէսի մկրտութիւնովը։ 4 – Պօղոս ալ բսաւ, Յովհաննէս ապաշխարութեան մկրտութիւնով մկրտեց, ժողովուրդին ըսելով թէ ան որ իրմէ ետքը պիտի գայ՝ անոր հաւատան, այսինքն Քրիստոս Յիսուսի։ 5 – Ու երբ ասոնք լսեցին, Տէր Յիսուսի անունովը մկրտուեցան։ 6 – Ես Պօղոս երբ անոնց վրայ ձեռք դրաւ, Սուրբ Հոգին անոնց վրայ եկաւ, և լեզուներ կը խօսէին ու կը մարգարէանային։ 7 – Ես այն բոլոր մարդիկը տասներկուքի չափ էին։ 8 – Ու ժողովարանը մտնելով՝ երեք ամիս համարձակութեամբ Աստուծոյ թագաւորութեանը վրայով կը խօսէր ու կը համոզէր։ 9 – Իսկ երբ մէկ քանիները կը յամառէին ու դէմ կը դնէին՝ բազմութեան առջեւ այն ճամբան բամբասելով, ինք անոնցմէ հեռացաւ և աշակերտները զատեց, ու ամէն օր Տիւրան ***ի մէկուն դպրատունը մէջ կը խօսէր։ 10 – Ես ասիկա երկու տարի տեւեց, մինչև բոլոր Ասիայի մէջ բնակող Հրեաները ու Յոյները *Տէրոջը խօսքը լսեցին։ 11 – Ես Աստուած նշանաւոր հրաշքներ կ'ընէր Պօղոսի ձեռքով. 12 – Այնպէս որ անոր մարմնէն թաշկինակներ ու գոգնոցներ կը տանէին հիւանդներուն, և իրենց ցաւերէն կը բժշկուէին, ու չար ոգիները կ'ելլէին։ 13 – Բայց ատենադպան Հրեաներէն մէկ քանիները, որոնք երդմնեցուցիչ էին, †յանդգնեցան Տէր Յիսուսի անունը կանչել անոնց վրայ որոնք չար ոգիներ ունէին, և կ'ըսէին, Ձեզ կ'երդմնցնենք Յիսուսով, զոր Պօղոս կը քարոզէ։ 14 – Ես այս բանը ընողները Սկեւա ***ի Հրեայ քահանայապետի մը եօթը որդիներն էին։ 15 – Իսկ չար ոգին պատասխան տուաւ ու բսաւ, Յիսուսը կը ճանչնամ ու Պօղոսը գիտեմ, բայց դուք ո՞վ էք։ 16 – Ես այն մարդը ոտքնուն ներսիդին էր չար ոգին, անոնց վրայ յարձակելով՝ բռնեց զանոնք ու յաղթեց, մինչև որ այն տունէն մերկ ու վիրաւորուած գուրս փախան։ 17- Ես այս բանը Եփեսոսի մէջ բնակող բոլոր Հրեաներուն ու Յոյներուն յայտնի եղաւ. և անոնց ամէնուն վրայ վախ մը ինկաւ, ու Տէր Յիսուսի անունը կը մեծարուէր։ 18 – Ես հաւատացեալներէն շատերը կու գային, ու կը խոստովանէին ու կը պատմէին իրենց րրածները։ 19 – Ես կախարդութեան հետեւողներուն շատերը գիրքերնին մէկտեղ բերելով՝ ամէնուն առջեւ կ'այրէին. և անոնց գինը հաշուեցին ու գտան զոր արծաթի հազար հինգ հարիւր հատ։ 20-Այսպէս Տէրոջը խօսքը մեծապէս կ'աճէր և կը զօրանար։

21 – Ու երբ այս բաները լմնցան, Պօղոս միտքը դրաւ որ Մակեդոնիայէ ու Աքայիայէ պտրտելով՝ Երուսաղէմ երթայ, ու կ'ըսէր թէ Հոն երթալէս ետքը պէտք է ինձի որ Հռովմ ալ տեսնեմ։ 22 – Ես իրեն սպասաւորութիւն ընողներէն երկուքը, Տիմոթէոսը ու Երաստոսը, զրկեց Մակեդոնիա, ու ինք տակն մըն ալ Ասիայի մէջ կեցաւ։

23 – Ես այն առթները շատ խռովութիւն եղաւ Տէրոջը ճամբուն համար։ 24 – Քանզի Դեմետրիոս անուանով արծաթագործ մը Արտեմիսի ֆոթէի տաճարներ կը շինէր արծաթէ, ու քիչ շատ չէր բերեր վարպետներուն. 25 – Զորոնք ասիկա մէկտեղ ժողվեց նոյն արհեստին բանուորներուն հետ, ու բսաւ, Արդիկ, դուք գիտէք որ այս գործէն է մեր շահը. 26 – Ես կը տեսնէք ու կը լսէք որ այս Պօղոսը ոչ միայն Եփեսացւոց, հապա գրեթէ բոլոր Ասիացւոց շատ ժողովուրդները համոզելով՝ մեր քովերնին դարձուց, բսելով թէ Ձեռքով շինուածները աստուածներ չեն։ 27 – Ու ասոր վտանգ կայ որ ոչ միայն այս մեր *կողմը պիտի նախատուի, հապա մեծ աստուածուհին, Արտեմիսի, տաճարն ալ ոչինչ պիտի սեպուի, և անոր մեծափառութիւնը պիտի խափանուի, զոր բոլոր Ասիա ու աշխարհ կը պաշտուն։ 28 – Ու երբ այս լսեցին, բարկութեամբ լեցուած կը կանչռըռային ու կ'ըսէին, Մեծ է Եփեսացւոց Արտեմիսը։ 29 – Ես բոլոր քաղաքը խռովութեամբ լեցուեցաւ. և յափշտակելով Գայիոս

*Ոմանք, Տէրոջ Յիսուսի
†Յուն. ձեռք զարկին

*Ոմանք, Տիտոս Յուստոս

*Կամ, արհեստը

ու Աբրահամբ քոս Մակեդոնացիները, Պօղոսի ճանապարհորդակիցները, ամէնը մէկէն թէսաղոնիկը վազեցին։ 30- Իսկ Պօղոս երբ ուզեց ժողովուրդին մէջ մտնել, աշակերտները թոյլ չտուին ինքը։ 31- Ասիոյ պետերէն ալ ոմանք որոնք իր բարեկամներն էին, հոգ ընելով իրեն՝ կ'աղաչէին որ չհամարձակի թէատրոնը երթալ։ 32- Ուստի մէկը մէկ կերպ ու միւսը ուրիշ կերպ բան կը կանչռտային, վասն զի ժողովը շփոթութեան մէջ էր, և շատերը չէին գիտեր թէ ինչ բանի համար ժողված են։ 33- Եւ բազմութենէն մէջէն յառաջ բերին Ադեքսանդրոսը, զոր Հրեաները յառաջ քշեցին. Ադեքսանդրոս ալ ձեռքը շարժելով՝ կուզէր որ ժողովուրդին պատասխան տայ։ 34- Իսկ երբ գիտցան թէ անիկա Հրեայ է, ամէնը մէկ բերան եղած՝ երկու ժամու չափ կը կանչռտային թէ Մեծ է Եփեսացւոց Արտեմիսը։ 35- Սակայն տեսնելով դպիրը բազմութիւնը հանդարտեցնելով՝ ըսաւ, Ով Եփեսացի մարդիկ, ո՞ր մարդն է որ չգիտնայ թէ Եփեսացւոց քաղաքը *մեծ Արտեմիսի և Իովսէ ինկած կուռքին տաճարին պահապանն է։ 36- Ուրեմն որս որ անվիճելի բան մըն է, պէտք է ձեզի հանդարտ կենալ, և յանդգնութեամբ բան մը չընել։ 37- Քանզի դուք այդ մարդիկը հոս բերիք, որոնք ոչ տաճար կողոպտողներ են, ոչ ալ ձեր աստուածուհւոյն հայհոյանք ըրեր են։ 38- Ուստի եթէ Դեմետրիոս և իրեն հետ եղած վարպետները մէկուն հետ բան մը ունին, գոան օրը կան ու փոխանորդ ըդհնչկայ. թոյլ իրարու դէմ ամբաստանութիւն ընեն. 39- Իսկ եթէ ուրիշ բաներու համար է ձեր պահանջմունքը, օրինաւոր ժողովի մէջ թոյլ պրշտուի։ 40- Վասն զի մենք ալ այսօրուան եղածին համար իրրև խռովայոյզ մարդիկ ամբաստանուելու վտանգի մէջ ենք, քանզի պատճառ մը չկայ որով կարող ըլլանք այս խառնամբոխ բազմութեանը համար պատասխան տալ։ Եւ այսպէս ըսելով ժողովը արձակեց։

*Իմաս, մեծ աստուածուհւոյն

Գլ. Ի

Եւ ազմուկին դադարելէն ետև Պօղոս աշակերտները իրեն կանչեց, ու հրաժարական ողջոյն տալով՝ ելաւ որ Մակեդոնիա երթայ։ 2- Եւ այն կողմերը պտրտելէ ու շատ խօսքերով զանոնք յորդորելէ ետև եկաւ։ 3- Եւ հոն երեք ամիս կենալէ ետքը, Հրեաները իրեն դէմ նենգութեան խորհուրդ ըրին երբ կ'ուզէր Սիրիա երթալ. անոր համար որոշեց Մակեդոնիայի վրայէն դառնալ։ 4- Ու մինչև Ասիա իրեն հետ կ'երթային Բերիացի [Պիւռոսի որդին] Սոպատրոս, և Թեսաղոնիկեցիներէն Արիստարքոս ու Սեկունդոս, և Դպլիոս Դերբացի ու Տիմոթէոս, և Ասիացիք, Տիւքիկոս ու Տրոփիմոս։ 5- Ասոնք առաջ գացին ու Տրոադացւոց մէջ մեզի կը սպասէին։ 6- Մենք ալ բազարջակերքի օրերէն ետև Փիլիպպէից նաւեցինք, և հինգ օրուան մէջ Տրոադա եկանք անոնց քով, ու հոն եօթը օր կեցանք։

7- Եւ մէկշաբթի օրը երբ *ժողովուրդը հաց կոտրելու, Պօղոս առանց կը քարոզէր, վասն զի հետևեալ օրը ճամբայ պիտի ելլէր և խօսքը երկարեցուց մինչև կէս գիշեր։ 8- Ու շատ լապտերներ կային այն վերի սենեակը՝ ուր մենք ժողված էինք։ 9- Եւ երիտասարդ մը, Եւտիքոս անուն, պատուհանին վրայ նստած՝ խորունկ քունի մէջ մտեր էր. երբ Պօղոս խօսքը երկնցուց, անիկա խորունկ քնով բռնուած՝ երրորդ դասիկանէն վար ինկաւ, ու զանիկա մեռած վերցուցին։ 10- Եւ Պօղոս վար իջնելով՝ անոր վրայ ինկաւ ու գրկեց զանիկա ու կ'ըսէր, Մի խռովիք, վասն զի ասոր հոգին իր մէջ է։ 11- Եւ վեր ելլելով՝ հացը կոտրեց ու կերաւ. ու երկար խօսելով մինչև առաւօտ, ետքը ելաւ գնաց։ 12- Եւ այն պատանին ողջ բերին. ու մեծապէս մխիթարուեցան։ 13- Իսկ մենք նաւը մնալով՝ ճամբայ ելանք դէպ ի Ասոն, ուրկէ Պօղոսը պիտի առնէինք, վասն զի այնպէս ապազրեր էր, որովհետև ինք †ցամաքով պիտի երթար։ 14- Ու երբ Ասոնի մէջ մեզի հանդիպեցաւ, առինք զանիկա և Միտիլենէ

*Իմաս, աշակերտները ժողովուրդ էին
†կամ, քալելով

եկանք։ 15- Անկէ ալ նաւելով հետևեալ օրը Քիոսի դիմաց հասանք. և միւս օրը Սամոս հասանք, ու Տրոգիլիան կենալով՝ միւս օրը Միլիտոս եկանք. 16- Վասն զի Պօղոս միտքը դրեր էր որ նաւով անցնի Եփեսոսի քովէն, որ չըլլայ թէ Ասիոյ մէջ ժամանակ անցնէ, որովհետև կ'աշխատար որ եթէ կարելի է իրեն, Պենտեկոստէին օրը Երուսաղէմ ըլլայ։

17- Եւ Միլիտոսէ *ղրկեց Եփեսոս ու եկեղեցիին երէցները կանչեց։ 18- Ու երբ իրեն եկան, ըսաւ անոնց, Դուք գիտէք որ այն առաջին օրէն հետէ որ ես Ասիա եկայ, ինչպէս ձեզի հետ վարուեցայ բոլոր ժամանակը. 19- Անձնայն խոնարհութեամբ Տէրոջը ծառայելով, և շատ արցունքով ու փորձութիւններով որոնք Հրէից նենգութիւններէն ինծի պատահեցան. 20- Ինչպէս չխնայեցայ օգտակար բաներէն բնաւ մէկը ձեզի զրուցելէ, ու ձեզի հրապարակաւ և տան մէջ ասվճնելէ. 21- Վկայութիւն ըսելով Հրէից և Յունաց՝ Ապաշխարութեան դէպ ի Աստուած ապաշխարութեան համար, ու մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի վրայ հաւատալուն համար։ 22- Եւ հիմա ահա ես Հոգիով կապուած՝ Երուսաղէմ կ'երթամ, և հոն ինչ որ ինծի պիտի պատահի՝ չեմ գիտեր. 23- Միայն թէ Հոգին Սուրբ ամէն քաղաքի մէջ ինծի կը վկայէ ու կ'ըսէ թէ կապեր ու նեղութիւններ ինծի կը սպասեն։ 24- Բայց ես բանի մը չեմ համար Հոգ չեմ ըներ, և իմ անձս պատուական չեմ սեպեր, միայն թէ իմ ընթացքս ուրախութեամբ կատարեմ, և այն պաշտօնը՝ զոր Տէր Յիսուսէ առի Աստուծոյ շնորհաց աւետարանին վկայել ըլլալու։ 25- Եւ հիմա ահա ես գիտեմ որ ա՛լ իմ երեսս պիտի չտեսնէք դուք ամէնդ, որոնց մէջ պտրտեցայ Աստուծոյ թագաւորութիւնը քարոզելով։ 26- Ուստի այսօր կը վկայեմ ձեզի, որ ես անպատրաստ եմ ամէնուն արիւնէն։ 27- Վասն զի ես չկեցայ Աստուծոյ բոլոր կամքը ձեզի յայտնելէ։ 28- Ուրեմն զգուշացէք ձեր անձերուն և բոլոր հօտին, որուն վրայ Հոգին Սուրբ ձեզ տեսուչ դրաւ՝ *Աստուծոյ եկեղեցին հովուելու զոր իր արիւնովը առաջաւ։ 29- Քանզի գիտեմ որ իմ գնալուէս ետքը ձեր մէջ *յոխշտակող գայլեր պիտի մտնեն, որոնք պիտի չխնայեն հօտին։ 30- Եւ ձեզմէ ալ ինքնէն մարդիկ պիտի ելլեն, որոնք ծուռ բաներ պիտի խօսին աշակերտները իրենց ետևէն քաշելու համար։ 31- Ուստի արթուն կեցէք, և միտքերնիդ բերէք՝ որ երեք տարի գիշեր ու ցորեկ չդադարեցայ ամէն մէկը արցունքով խրատելէ։ 32- Եւ հիմա, եղբայրներ, կը յանձնեմ ձեզ Աստուծոյ ու անոր շնորհաց խօսքին, որ կարող է շինելու և բոլոր սրբացածներուն հետ ձեզի ժառանգութիւն տալու։ 33- Մէկուն արծաթին կամ ոսկիին կամ հագուստին չգանկացայ. 34- Դուք ձեզմէ գիտէք որ ինծի և ինծի հետ եղողներուս պէտքերը այս ձեռքերս հոգացին։ 35- Ամէն բան ձեզի ցուցուցի, թէ այսպէս պէտք է աշխատիլ ու տկարներուն օգնութիւն բնել, և միտք բերել Տէր Յիսուսի խօսքը՝ զոր ինք բսաւ, Աւելի երանելի է տալը քան թէ առնելը։ 36- Եւ երբ զայս բսաւ, անոնց ամէնուն հետ ծունկի վրայ գալով՝ աղօթք բրաւ։ 37- Ամէնն ալ ատաղիկ կուլային, ու Պօղոսի պարանոցին վրայ ինկալով՝ զանիկա կը համբուրէին։ 38- Մանաւանդ այն խօսքին համար՝ որ կ'ըսէր թէ ա՛լ պիտի չտեսնեն իր երեսը. և զանիկա ճամբայ դրին մինչև նաւը։

Գլ. ԻԱ.

Ու երբ ելանք ու անոնցմէ զատուեցանք, շիտակ նաւելով Կոս եկանք, և միւս օրը Հռոդոս, ու անկէ Պատարա։ 2- Եւ նաւ մը գտանք որ Փիւնիկէ կ'երթար, ու անոր մէջ մտնելով՝ ճամբայ ելանք։ 3- Եւ երբ Կիպրոս երեցաք, զանիկա ձախ կողմերնիս թողլով՝ դէպ ի Սիւրիա նաւեցինք և Տիւրոս եկանք, վասն զի հոն պիտի թափէր էր բեռը։ 4- Եւ աշակերտները գտնելով՝ եօթը օր հոն կեցանք, որոնք Սուրբ Հոգիով կ'ըսէին Պօղոսի որ Երուսաղէմ չելլէ։ 5- Ու երբ այն օրերը անցուցինք, ելանք ու կերթայինք. ամէնն ալ կիներով ու տղաք-

*Իմաս, Տէրոջը

*կամ, ժլատակար

Ներով մինչև քաղաքին դուռը մեզ Ճամբայ դրին. և ծովուն եղերքը ծանկն վրայ գալով ազօթք բրինք : 6 – Ու իրարու հրաժարական ողջոյն տալով մինք նաւը ելանք , անոնք ալ առղերնին դարձան: 7 – Իսկ մինք Տիւրոսէ ղատ-ելով և ծովա Ճամբորդութիւնը լմնցնելով Պտողէմայիս հասանք, ու եղբայրները բաւական օր մը անոնց քով կեցանք: 8 – Եւ հետևեալ օրը *ԱՀԵ ելանք ու Կեսարիա եկանք , և Փիլիպպոս աւետարանչին տունը մտնելով , որ եօթնէն մէկն էր , անոր քով կեցանք : 9 – Անոր չորս կոյս աղջիկ ունէր , որոնք մարգարէութիւն կ'ընէին : 10 – Եւ երբ հոն շատ օրեր կեցանք , Հրէաստանէ մարգարէ մը իջաւ Ագաբոս անունով . 11 – Ու երբ մեզի եկաւ , Պօղոսի գօտին առնելով իր ձեռքերը ու ոտքերը կապեց , և ըսաւ , Ահայսէս կ'ըսէ Հոգին Սուրբ . Ա,յն մարդը՝ որուն է այս գօտին, այսպէս պիտի կապեն Հրեաները Երուսաղէմի մէջ , ու հեթանոսներուն ձեռքը պիտի մատնեն: 12 – Ու երբ դայս լսեցինք, ազաչեցինք մենք ալ և անդաձեք ալ որ Երուսաղէմ չելլէ : 13 – Իսկ Պօղոս պատասխան տուաւ , Ի՞նչ կ'ընէք , ընչ՞ – կաւ լաք ու իմ սիրտս կը ճմլէք, քանզի ես ոչ թէ միայն Երուսաղէմի մէջ կապուելու , հապա նաև մեռնելու ալ պատրաստ եմ Տէր Յիսուսի անուանը Համար : 14 – Եւ երբ ինք մեզի չլսուաւ՝ լռեա կեցանք , ու ըսինք, Տէրոջը կամքը թող ըլլայ :

15-Եւ այն օրերէն ետև պատրաստուելով Երուսաղէմ ելանք: 16-Կեսարացի աշակերտներէն ալ մէկ քանիներ մեզի հետ եկան, և Ջէզ տարին նախանձի աշակերտի մը, Կիպրացի Մնասոնի, որուն քով պիտի կենայինք : 17 – Ու երբ Երուսաղէմ մտանք , եղբայրները ուրախութեամբ մեզ ընդունեցին: 18-Եւ հետևեալ օրը Պօղոս մեզի հետ Յակոբոսի քով գնաց , ու բոլոր երէցներն ալ եկան: 19-Եւ զանոնք բարեւելով մի քոս միօջէ կը պատմէր ինչ որ Ատուած հեթանոսներուն մէջ բրաւ իր ծառայութիւնով : 20-Անոնք ալ լսելով՝ փառք կու տային †Տէրոջը. և ըսին իրեն, Կը տեսնե՞ս, եղբայր, քանի՛ բիւրաւոր Հաւատացեալ Հրեաներ կան , ու ամէնն ալ օրէնքին նախանձաւոր են : 21 – Բայց քեզ վրայովդ իմացան թէ դուն բոլոր հեթանոսներուն մէջ եղած Հրեաներուն Մովսէսէ ապստամբել կը սորվեցնես, բսելով որ ազգերին չթլփատուին, և սովորութիւններուն Համեմատ չվարուին: 22 – Արդ ինչ պիտի ըլլայ · անշուշտ բազմութիւն պիտի ժողվուի , ուան դի պիտի լսեն թէ եկեր ես : 23 – Ուստի այս բանը բրէ զոր քեզի կ'ըսենք. Մեր քով չորս մարդ կայ , որոնք իրենց վրայ ուխտ դրած են. 24 – Զանոնք առ , իրենց հետ մաքրուէ, և անոնց Համար ծախք բրէ, որ իրենց գլուխը ածիլեն . որպէս զի ամէնն ալ դիտնան թէ քեզ վրայովդ իմացած բաներնին ոչինչ է , հապա դուն ալ ՀԷզ հետ կը քալես օրէնքը պահելու մէջ : 25 – Բայց հաւատացեալ հեթանոսներուն Համար մենք թուղթ զրկեցինք՝ ինչպէս որոշեցինք, որ անոնք բնաւ այսպիսի բաներ չպահեն. միայն թէ զգուշանան կուռքերու զոհուածէ ու արիւնէ և խեղդուածէ ու պոռնկութենէ : 26 – Ա,յն ատեն Պօղոս այն մարդիկը առաւ , ու հետևեալ օրը անոնց հետ մաքրուած՝ տաճարը մտաւ , մաքրութեան օրերուն լմնալը ցուցնելու Համար, մինչև որ անոնց ամէն մէկուն Համար պատարագ մատուցուեցաւ :

27 – Ու երբ եօթը օրերը լմնալու վրայ էին, Ասիացի Հրեաները զանիկա տաճարին մէջ տեսնելով՝ բոլոր բազմութիւնը խռովեցուցին, և անոր ձեռք զարկած՝ կը կանչուբռտէին, 28 – Իսրայէլացի մարդիկ , օգնութեան հասէք. սա այն մարդն է՝ որ ամէն տեղ ժողովուրդին և օրէնքին ու այս տեղին դէմ բան կը սորվեցնէ ամէնուն. մինչև տաճարին մէջ Յոյներ ալ մրցուց, և այս սուրբ տեղը պղծեց. 29 – (Վասն զի առաջուընէ Եփեսացի Տրոփիմոսը իրեն հետ քաղաքին մէջ տեսեր էին, և կը կարծէին թէ Պօղոս զանիկա տաճարը մտցուց.) 30 – Ու բոլոր քաղաքը շարժեցաւ և ժողովուրդը դիզուեցաւ, ու բռնեցին Պօղոսը տաճարէն դուրս քաշեցին . և շուտ մը դուռները գոցուեցան: 31-Ու երբ անոնք կ'ուզէին զանիկա սպաննել , լուր հասաւ գունդին Հազարապետին թէ բոլոր Երուսաղէմ իրար անցեր է : 32 – Ան ալ անմիջապէս զինուորներ և հարիւրապետներ առած՝ անոնց վրայ վազեց. անոնք ալ Հազարապետը և զինուորները տեսնելով Պօղոսը ծեծելէ դադրեցան: 33-Ա,յն ատեն Հազարապետը մօտենալով բռնեց զանիկա , և հրաման բրաւ որ կրկին շղթայով կապեն . ու կը հարցնէր թէ անիկա ՞վ է ու ինչ բրեր է : 34 – Եւ բազմութեանը մէջէն մէկը մէկ կերպ ու մէկը ուրիշ կերպ բան կը կանչուբռտէին. իսկ երբ չկրցաւ այն չխովութենէն ապդրը գիտնալ , հրաման բրաւ որ զանիկա բերդը առնեն: 35 – Ու երբ սանդուխը հասաւ, այնպէս պատահեցաւ որ զինուորները վեր վերցնեն զանիկա , ժողովուրդին բռնութեանը Համար . 36 – Վասն զի ժողովուրդին բազմութիւնը ետևէն կ'երթար , ու կ'ըսէին , Վերցուր սպիկա : 37 – Ու երբ Պօղոս բերդը մտնելու վրայ էր , Հազարապետին ըսաւ, Արդեօք կարելի՞ է որ քեզի բան մը խօսիմ : Ան ալ ըսաւ, Յունարէն գիտե՞ս. 38 – Չէ՞ որ դուն այն Եգիպտացին ես , որ այս օրերէն առաջ չորս հազար *սրիկայ մարդիկ ապստամբեցուցիր , ու անապատը Հանեցիր: 39 – Պօղոս ալ ըսաւ, Ես Հրեայ մարդ մըն եմ Կիլիկիոյ Տարսոնէն, ոչ թէ աննշան քաղաքի մը քաղաքացի , ու կ'աղաչեմ քեզի ինծի Հրաման տալ որ ժողովուրդին խօսիմ:

40-Ու երբ անիկա հրաման տուաւ , Պօղոս սանդուխին վրայ կայնելով ձեռքը շարժեց ժողովուրդին , ու երբ սղնկ մը լռութիւն եղաւ , Եբրայական լեզուով խօսեցաւ անոնց , ու ըսաւ,

Գլ. ԻԲ

Մարդիկ եղբայրներ և Հայրեր , ինծի մտիկ բրէք որ Հիմա ձեզի պատասխան կու տամ : 2 – (Երբ լսեցին որ Եբրայական լեզուով կը խօսէր իրենց, ալ աւելի լռեա կեցան . 3 – Եւ անիկա բսաւ,) Ես Հրեայ մարդ մըն եմ Կիլիկիոյ Տարսոնին մէջ ծնած , և այս քաղաքին մէջ Գամալիէլի ոտքը մեծցած , ու ճշդութեամբ պէս կրթուած, նախանձաւոր էի Աստուծոյ , ինչպէս այսօր դուք ամէնդ էք : 4 – Ու այրեր ու կիներ կապկպով , ու բանտերու մտնելով այս Ճամբան Հալածեցի մինչև ի մահ . 5 – Ինչպէս քահանայապետն ալ կը վկայէ ինծի Համար , և բոլոր ծերակոյտը . որոնցմէ թուղթեր ալ առնելով եղբայրներուն Դամասկոս կ'երթայի , որպէս զի Հոն եղածներն ալ կապուած Երուսաղէմ բերեմ որ պատժուին: 6 – Ու եղաւ որ երբ կ'երթայի ու Դամասկոսի մօտեցայ, կէսօրատան դէմ յանկարծակի երկինքէն մեծ լոյս մը փայլատակեց իմ բոլորտիքս . 7 – Եւ գետինը ինկայ , ու ձայն մը լսեցի որ ինծի կ'ըսէր , Սաւուղ , Սաւուղ , ինչո՞ւ զիս կը Հալածես: 8 – Եւ ես պատասխան տուի թէ Դուն ո՞վ ես, Տէր. ան ալ ինծի բսաւ , Ես Յիսուս Նազովրեցին եմ , զոր դուն կը Հալածես: 9 – Բայց անոնք որ ինծի հետ էին, լոյսը տեսան ու վախով լեցուեցան, ասկայն ինծի խօսողին ձայնը չլսեցին : 10 – Եւ ըսի , Ի՞նչ բնեմ , Տէր . և Տէրը ինծի բսաւ , Ելիր գնա Դամասկոս, ու Հոն քեզի պիտի զբաղեցուի այն ամէն բաներուն Համար , որ սահմանուած է որ բնես : 11 – Ու երբ չէի տեսներ այն լոյսին փառքէն, ինծի հետ եղողները ձեռքէս բռնած՝ Դամասկոս մտայ: 12 – Եւ Անանիա անուն մարդ մը, օրէնքին Համեմատ առաքինաւոր մը, Դամասկոս բնակող բոլոր Հրեաներէն բարի վկայուած, 13 – Ինծի եկաւ , ու քովս կայնելով՝ ինծի բսաւ , Սաւուղ եղբայր , վեր նայէ : 14 – Եւ ես նոյն ժամուն վեր նայեցայ իրեն, և անիկա բսաւ, Մեր Հայրերուն Աստուածը առաջուընէ քեզ ընտրեց, որպէս զի իր կամքը ճանչնաս ու այն Արդարը տեսնես, և անոր բերնէն ձայն լսես : 15 – Վասնզի բոլոր մարդոց առջև անոր վկայ պիտի ըլլաս այն բաներուն Համար, զորոնք տեսար ու լսեցիր: 16 – Եւ հիմա , ալ ի՞նչ կ'ուշանաս . ելիր, մկրտուէ ու մեղքերդ լուա *անոր անունը կանչելով : 17 – Եւ եղաւ որ երբ Երուսաղէմ գարձայ , ու տաճարին մէջ ազօթք կ'ընէի , մտքի յափշտակութիւն մը եկաւ վրաս, 18 – Ես զինք տեսայ, որ ինծի կ'ըսէր , Աբասրիր , շուտով Երուսաղէմէ ելիր ,

*Ոմանք Հ՚՚ԵՆԵՆ , մենք որ Պօղոսի ընկերներն էինք՝

†Ոմանք, Աստուծոյ

*Յուն. սիկարեան , այսինքն , դաշնակակիցը մարդասպան

*Ոմանք, Տէրոջը

վան մի քու ինձի համար հոգ տանիս մեռնիս ։ 19 – Եւ ասաց, Տէր , իրենք գիտեն թէ ես էի որ քեզի հաւատացողները բանտը կը դնէի , և ժողովարաններուն մէջ կը ծեծէի. 20 – Ու երբ քու Սաթափանաս վկայիդ արիւնը կը թափուէր, ես ինքս ալ ներկայ էի և համակից էի *անոր սպաննուելուն. ու զանիկա սպաննողներուն հանդերձները ես կը պահէի ։ 21 – Եւ ինձի ըսաւ , Գնա , վասն մի ես քեզ հեռաւոր հեթանոսներուն պիտի դրկեմ։

22 – Եւ անոնք մինչև այս խօսքը ականջ դրին իրեն , երբը ձայներնին վերցուցին ու ըսին, Վերցուր աշխարհէ այդպիսի մարդը , քանզի չվայելր ասոր սոզ մնալ ։ 23-Ու երբ կը կանչուբռաւէին ու հանդերձին կը նետէին և փոշին դէպ ի օդը կը ցանէին, 24 – Հազարապետը հրաման ըրաւ որ զանիկա բերդը մտցնեն , ու բաւ որ ծեծով հարցափորձ ընեն անոր , որպէս զի գիտնայ թէ ինչ յանցանքի համար անոր դէմ այնպէս կը կանչուբռաւէին ։ 25 – Ու երբ կաշի կապերով զինք կապեցին , Պօղոս վերակացու հարիւրապետին ըսաւ, Արժա՞ն է ձեզի Հռովմայեցի ու չդատապարտուած մարդ մը ծեծել ։ 26 – Հարիւրապետը երբ ալս լսեց, գնաց հազարապետին պատմեց ու բաւ , †Ինչ պիտի ընես, վասն մի այս մարդը Հռովմայեցի է ։ 27 – Հազարապետն ալ գալով ըսաւ անոր, Ըսէ ինծի, դուն Հռովմայեցի՞ ես. ան ալ ըսաւ , Այո ։ 28 – Հազարապետը պատասխան տուաւ , Ես շատ մեծով ձեռք բերի այս քաղաքացիութեան իրաւունքը. և Պօղոս ըսաւ , Ես բուն ծագս ալ ինծի համ եմ ։ 29 – Ու անոնք որ իրեն հարցափորձ պիտի ընէին , շուտ մը ետ կեցան իրմէ . և հազարապետն ալ վախցաւ , երբ իմացաւ թէ Հռովմայեցի է , և որովհետև զանիկա կապեր էր ։

30 – Ու հետևեալ օրը ուզելով որ ճշմարիտը գիտնայ թէ ինչ է Հրեաներուն ըրած ամբաստանութիւնը անոր դէմ, ‡արձակեց զանիկա , և հրաման ըրաւ որ քահանայապետները ու բոլոր ժողովքը միկտեղ գան . և Պօղոսը իջեցնելով անոնց առջև կայնեցուց ։

ԳԼ. ԻԳ

Եւ Պօղոս իր աչքերը ժողովքին վրայ դարձնելով ըսաւ , Արդիկ եղբայրներ , ես բոլորովին բարի խղճմտանքով կեանք վարեր եմ Աստուծոյ առջև մինչև այսօր։ 2 – Անանիա քահանայապետն ալ հրաման ըրաւ իր քով կայնողներուն որ անոր բերնին զարնեն ։ 3 – Այն ատեն Պօղոս ըսաւ անոր, Աստուած քեզի պիտի զարնէ , ծեփած պատ. և դուն նստեր ես օրէնքին համեմատ զիս դատելու , և օրէնքէն դուրս հրամա՞ն կ'ընես որ ինծի զարնեն։ 4 – Եւ բոլորտիքը կայնողները ըսին, Աստուծոյ քահանայապե՞տը կը նախատես։ 5-Պօղոս ալ ըսաւ, Եղբայրներ, չէի գիտեր որ քահանայապետ է. վասն մի գրուած է, Քու ժողովրդիդ իշխանին դէմ չխօսիս մի բնաւ։ 6 – Եւ Պօղոս գիտնալով որ մէկ կողմը սադուկեցիներ են ու միւսը փարիսեցիներ, կ'աղաղակէր ժողովրդին մէջ , Արդիկ եղբայրներ , ես փարիսեցի եմ , փարիսեցիի որդի . մեռելոց յարութեանը յոյսին համար կը դատուիմ։ 7 – Ու երբ զայս բաւ , փարիսեցւոց և սադուկեցւոց մէջ երկպառակութիւն ինկաւ , և բազմութիւնը բաժնուեցաւ ։ 8 – Քանզի սադուկեցիք կ'ըսեն թէ յարութիւն չկայ , և ոչ հրեշտակ, ոչ ալ հոգի. բայց փարիսեցիք երկուքն ալ կը գաւանին ։ 9 – Եւ մեծ աղաղակ մը եղաւ . ու փարիսեցւոց կողմէն եղող գիրներէն մարի վրայ կայլելով դէմ կը կենային ու կ'ըսէին , Մենք այս մարդուն վրայ չարութիւն մը չենք գտներ . Հապա եթէ հոգի մը կամ հրեշտակ մը անոր խօսած է, *ինչ։ 10 – Ու երբ տարմանքը շատցաւ, հազարապետը , վախնալով որ չըլլայ թէ Պօղոս անոնցմէ պատառուի, զինուորներուն հրաման ըրաւ որ իջնեն զանիկա անոնց մէջէն յափշտակեն ու բերդը բերեն։ 11 – Եւ հետևեալ գիշերը Տէրը անոր քով կայնեցաւ ու բաւ, Քաջասիրտ եղիր, Պօղոս, վասն մի ինչպես Երուսաղէմի մէջ ինծի համար վկայեցիր , այնպես պէտք է քեզի որ Հռովմայ մէջ ալ վկայես։

12 – Ու երբ առաւօտ եղաւ , Հրեաներէն ոմանք միաբանեցան , ու ինքզինքնին անէծքի տակ դրին՝ բանալով որ չուտեն ու չխմեն մինչև որ Պօղոսը սպաննեն։ 13 – Եւ քառասունէ աւելի էին որ այս երդումը իրարու հետ ըրին . 14 – Որոնք քահանայապետներուն և ծերերուն գացին ու ըսին , Անէծքով անիծեցինք անձերնիս որ բան մը չուտենք մինչև որ Պօղոսը սպաննենք։ 15-Ուստի դուք ժողովրդին հետ մէկտեղ հազարապետին իմացուցէք որ վաղը զանիկա ձեզի իջեցնէ, որպէս թէ դուք աւելի ճիշդ քննութիւն ընել կ'ուզէք անոր վրայով . և մենք անոր մեռնիլ առաջ պատրաստ ենք զանիկա սպաննելու ։ 16 – Եւ Պօղոսի քրոջ որդին երբ այս դաւաճանութիւնը լսեց , եկաւ բերդը մտաւ ու Պօղոսի պատմեց։ 17 – Պօղոս ալ հարիւրապետներէն մէկը իրեն կանչելով՝ ըսաւ, Այս պատանին հազարապետին տար, վասն մի բան մը ունի անոր իմացնելու ։ 18 – Ան ալ առաւ զանիկա և տարաւ հազարապետին ու բաւ, Բանտարկեալ Պօղոս զիս կանչեց , և աղաչեց որ այս պատանին քեզի բերեմ, որ քեզի խօսելիք ունի ։ 19 – Եւ հազարապետը անոր ձեռքէն բռնելով մեկդի գնաց , ու հարցուց թէ Ինչ բան ունիս ինծի իմացնելու ։ 20 – Եւ անիկա բաւ, Հրեաները միաբանեցան քեզի աղաչելու որ վաղը Պօղոսը առաւանր իջեցնես, որպէս թէ կ'ուզուին աւելի ճիշդ քննութիւն մը ընել անոր վրայով ։ 21 – Բայց դուն անոնց մտիկ չընես, վասն մի անոնցմէ քառասունէ աւելի մարդիկ դարանամուտ եղած են անոր համար, որոնք ինքզինքնին անէծքի տակ դրին որ չուտեն ու չխմեն մինչև զանիկա սպաննեն . ու հիմա պատրաստ են , և քու հրամանիդ կը սպասեն ։ 22 – Այն ատեն հազարապետը պատանին ճամբեց, պատուիրելով թէ Մարդո՛ւ մի բսեր որ այս բանը ինծի իմացուցիր ։

23-Եւ հարիւրապետներէն երկուքը կանչեց ու բաւ , Երկու հարիւր զինուոր պատրաստեցէք, ու հեծանաւոն ձիաւոր և երկու հարիւր գեղարդաւոր, որպէս զի մինչև Կեսարիա երթան գիշերուան ժամը երեքին . 24 – Եւ գրաստներ պատրաստեցէք , որպէս զի Պօղոսը հնձցնեն ու ապահովութեամբ Փելիքս կուսակալին տանին ։ 25 – Եւ թուղթ մը գրեց այս օրինակին պէս . 26 – Կղօդիոս Լիւսիաս , պատուական Փելիքս կուսակալիդ ողջոյն ։ 27 – Այս մարդը Հրեաներէն բռնուեր էր , և անոնցմէ պիտի սպաննուէր, իսկ ես զինուորներով վրայ հասած՝ ազատեցի զանիկա , իմանալով որ Հռովմայեցի է ։ 28 – Եւ ուզելով գտնել թէ ինչ համար անոր վրայ ամբաստանութիւն կ'բնէին, իջեցուցի տիրկա անոնց առաջը . 29 – Զոր գտայ ամբաստանած իրենց օրէնքին վէ՛ճերէ՛ն խնդիրներու համար , և մեռնելու կամ կապուելու արժանի յանցանք մը չունէր։ 30 – Ու երբ լուր առի որ Հրեաները այդ մարդուն համար որոգայթ պիտի լարեն , իսկոյն քեզի դրկեցի , հրաման ընելով ամբաստանողներուն ալ՝ որ քու առջեդ խօսին անոր վրայով ։ Ողջ եղիր։

31 – Զինուորներն ալ իրենց հրամայուածին համեմատ առին Պօղոսը ու գիշերով Անթիպատրոս տարին ։ 32 – Եւ հետևեալ օրը թողուցին ձիաւորները անոր հետ երթալու , ու իրենք բերդը գարձան ։ 33 – Անոնք ալ Կեսարիա մտան , ու թուղթը կուսակալին տուին , և Պօղոսը անոր առջև կայնեցուցին։ 34-Երբ *կարգաց, հարցուց թէ որ գաւառէն է , և իմանալով որ Կիլիկիայէ է, 35 – Ըսաւ, Պիտի լսեմ քեզի երբ քու ամբաստանողներդ ալ գան . և հրաման ըրաւ որ զանիկա Հերովդէսի պալատը պահեն ։

ԳԼ. ԻԴ

Եւ հինգ օրէ ետքը Անանիա քահանայապետը ծերերուն հետ ու Տերտիղոս անուն ճարտասանի մը հետ իջաւ. և ատոնք կուսակալին իմացուցին էրէնց ամբաստանութիւնը Պօղոսի դէմ։ 2 – Ու երբ կանչեցին զանիկա , Տերտիղոս սկսաւ ամբաստանել ու բսել , Որովհետև քու ձեռքովդ շատ խաղաղութիւն , ու քու խնամքովդ այս ազգին բաներուն ազէկ կարգադրութիւնը կը վայելենք, 3-Ամէն կերպով

*Ոմանք՝ կուսակալը կարդաց

*Ոմանք՝ չսպնէն
†Ոմանք, Նայէ ինչ
‡Ոմանք, կապերէն արձակեց

*Ոմանք , Աստուծոյ հետ չմնարքնչինք

ու ամէն տեղ բոլորովին զոհ ըլլալով, շնորհակալ ենք, ով պատուական Փեւլիքս : 4 – Բայց չըլլայ որ ալ ուրիշ ձանձրութիւն տամ քեզի, կ'աղաչեմ որ քու քաղցրութիւնովդ մեզի ականջ դնես, որ համառօտաբար պէտք խօսիմ: 5 – Վասն զի մենք այս մարդը գտանք ապականիչ և խառնակարար բոլոր Հրեաներուն որոնք աշխարհի մէջ են, և նազովրեցոց աղանդին առաջնորդ : 6 – Որ տաճարն ալ ուզեց պղծել : զոր բռնեցինք ու մեր օրէնքին համեմատ ուզեցինք դատաստանը ընել : 7-Բայց Լիւսիաս հազարապետը եկաւ մեծ բռնութեամբ մեր ձեռքէն առաւ, 8- Եւ հրաման ըրաւ որ անոր դատաստանները քեզի գան , զոր դուն քննելով կարող պիտի ըլլաս տեղեկանալ այն ամէն բաներուն , որոնց համար մենք ամբաստանութիւն կ'ընենք ասոր վրայ : 9 – Հրեաներն ալ ամէնը մէկ եղած՝ բերին թէ այդպէս է :

10 – Պատասխան առաւ Պօղոս , (երբ կուսակալը անոր ակնարկ բրաւ որ խօսի,) Գիտնալով որ շատ տարիներէ հետէ դուն այս ազգին դատաւորն ես, ուրեմն յօժարութեամբ ինծի վերաբերեալ բաներուն համար պատասխան կու տամ: 11-Որով հետև կրնաս գիտնալ որ ես տասներկու օրէ աւելի չէ՝ քանի որ երուսաղէմ երթալ երկրպագութիւն ընելու: 12-Եւ զիս տաճարին մէջ մէկ‹ո՛ւն հետ վիճաբանութիւն ընելու վրայ , կամ բազմութիւնը մէկտեղ ժողված չգտան , ոչ ալ ժողովարաններուն մէջ , 13 – Եւ ոչ քաղաքին մէջ . ոչ ալ կրնան ապացուցանել այն բաները , որոնց համար հիմա ամբաստանութիւն կ'ընեն ինծի դէմ : 14 – Բայց զայս կը խոստովանիմ քեզի՝ թէ այն ճամբուն համեմատ զոր տանք հերձուած կ'ըսեն, ես այնպէս կը պաշտեմ իմ հայրերնի Աստուածս , հաւատալով այն ամէն բաներուն որոնք օրէնքին և մարգարէներուն մէջ գրուած են. 15-Եւ յոյս ունիմ ու Աստուած, ինչպէս ատոնք ալ ակնկալութիւն ունին , որ մեռելներու յարութիւն պիտի ըլլայ , թէ՛ արդարներուն և թէ՛ մեղաւորներուն : 16 – Եւ ես այս բանին համար կը ջանամ, որ ամէն ատեն մաքուր խղճմտանք ունենամ Աստուծոյ առջև ու մարդոց առջև: 17 – Արդ ես շատ տարիներէ ետև եկայ իմ ազգիս ողորմութիւններ բերելու ու ընծաներ գալու: 18 – Որոնց վրայ տաճարին մէջ մաքրուած գտան, ոչ բազմութիւնով և ոչ ամբոխով , 19 – Որոնց պէտք էր առջեւդ գալ ու ամբաստանութիւն ընել , եթէ իմ վրայով բան մը ունէին : 20 – Կամ թէ ատոնք ինքնիրենք թող բանն, ինչ անիրաւութիւն գտան իմ վրաս , երբ առաջին կայներ էի . 21 – Միայն թէ այս մէկ խօսքս համար, որ երբ իրենց մէջ կայներ էի, կանչեցի թէ Մեռելներու յարութեանը համար ես այսօր ձեզմէ կը դատուիմ : 22 – Եւ Փելիքս *ուրիշ անգամի թողուց զանոնք, վասն զի աղէկ տեղեկութիւն ունէր այն ճամբուն վրայով . ու ըսաւ , երբ Լիւսիաս հազարապետը հոս իջնէ, պիտի քննեմ ձեր գործը : 23 – Եւ հարիւրապետին հրաման ըրաւ որ զանիկա պահէ , և ընդարձակութիւն տայ , ու իրենիներէն մէ՛կը չարգիլէ անոր ապաստութիւն ընելէ կամ անոր բան երթալէ :

24 – Եւ քանի մը օրէն եաև Փելիքս եկաւ իր Դրուսիլա կնոջ հետ որ Հրեայ էր, ու Պօղոսը կանչել տուաւ, և լսեց անկէ այն հաւատքին համար որ Քրիստոս Յիսուսի վրայ է: 25 – Ու երբ անիկա արդարութեան ու ժուժկալութեան և գալու դատաստանին վրայով կը խօսէր , Փելիքս զարհուրելով պատասխան տուաւ, Դուն հիմա գնա, ու երբ ժամանակ ունենամ՝ , ես քեզ նորէն կը կանչեմ: 26 – Եաև յոյս ունէր որ Պօղոսի կողմէն իրեն ասոկ †արուի , անոր համար շատ անգամ կանչել կու տար զանիկա ու անոր հետ կը խօսակցէր : 27 – Բայց երբ երկու տարի եղաւ , Փելիքսի տեղ Պորկիոս Փեստոս եկաւ. Փելիքս ալ Հրեաներուն շնորհք ընել ուզելով՝ Պօղոսը կապուած թողուց :

Գ.Լ. ԻԵ

Երբ Փեստոս էր էլեռնաւրէաց դաւառը հասաւ , երեք օրէն եաև Կեսարիայէ երուսաղէմ եկաւ : 2 – Եւ քահանայապետը ու Հրէից գլխաւորները անոր իմացուցին էբէնց ամբաստանքը Պօղոսի դէմ՝ , 3 – Եւ կ'աղաչէին իրեն և շնորհք կը խնդրէին անոր դէմ, որպէս զի զանիկա Երուսաղէմ բերել տայ. ու իրենք գաղտնի կը պատրաստէին ճամբուն մէջ զանիկա սպաննելու: 4 – Բայց Փեստոս պատասխան տուաւ , որ Պօղոս Կեսարիոյի մէջ պահուի , և որ ինք շատ չանցած հոն պիտի երթայ : 5 – Ուստի ձեզմէ որոնք որ կարող են , բաւ , իջնէ հետ թող իջնեն , և եթէ այն մարդուն վրայ յանցանք մը կայ , թող անոր դէմ ամբաստանութիւն ընեն: 6 – Եւ հոն *ութ կամ տասը օրէ աւելի չկենալով, Կեսարիա իջաւ. ու հետևեալ օրը առտուան նստելով՝ հրաման ըրաւ որ Պօղոսը բերեն : 7 – Ու երբ անիկա եկաւ, երուսաղէմէ իջնող Հրեաները անոր բոլորտիքը կայնելով , շատ ու ծանր ամբաստանութիւններ կը բերէին Պօղոսի դէմ , զորոնք չէին կրնար ապացուցանել . 8 – Վասն զի Պօղոս պատասխանեաւ որ թէ ես ոչ Հրեաներուն օրէնքին , և ոչ տաճարին , ոչ ալ Կայսրին դէմ յանցանք մը բրած եմ : 9 – Բայց Փեստոս ուզելով որ Հրեաներուն շնորհք ընէ , պատասխան տուաւ Պօղոսի ու ըսաւ , Կ'ուզե՞ս երուսաղէմ երթալ , և հոն այդ բաներուն համար դատիլ : 21 – Բայց Պօղոս երբ բողոքեց որ պահուի վ‹հնտփոս Կայսրին *դիմաց եղիլու, հրաման ըրի որ զինք պահեն՝ մինչև Կայսրին ղրկեմ: 22-Եւ Ագրիպպաս ըսաւ Փեստոսի , Ես ալ կ'ուզէի այդ մարդը մոտիկ ընել . ան ալ ըսաւ, Վաղը մոտիկ կ'րնես :

23 – Ու հետևեալ օրը երբ Ագրիպպաս ու Բերենիկէ մեծ հանդէսով եկան, ու առտնոր մուտն հազարապետներով և քաղաքին պատուաւոր մարդոցմովը մէկտեղ , Փեստոս ալ հրամանը ընելով՝ բերին Պօղոսը : 24 – Եւ ըսաւ Փեստոս, Ագրիպպաս արքայ , և դուք ալ բոլոր մարդիկ որ մեզի հետ էք, տեսիք կը տեսնէք . ասոր վրայով Հրեաներուն բոլոր բազմութիւնը ինծի ներկայացան երուսաղէմի մէջ և հոս ալ , ու կ'աղաղակեին թէ պէտք չէ որ ա՛լ տեսիք ողջ մնայ . 25 – Բայց ես որ հասկցայ թէ անիկա մեռնելու արժանի բան մը բրած չէ, և ինք որ Վ‹հնտփոս Կայսրին բողոքեց , որոշեցի որ

*Ոմանք, այս բաները լսելով ուրիշ †Ոմանք , տրուի, որպէս զի զանիկա արձակէ

*Ոմանք, տասը օրէ աւելի կենալով

*Յուն. քննութեանը

իմացուց ու բաւ, Հոս մարդ մը կայ զոր Փելիքս բանտարկուած թողուցեր է, 15 – Որուն վրայով , երբ Երուսաղէմ գացի , քահանայապետները ու Հրեաներուն ծերերը իմացուցին ինծի , և կը խնդրէին որ անոր դէմ դատապարտութեան վճիռ տրուի : 16 – Որոնց պատասխան տուի թէ Հռովմայեցւոց սովորութիւնը չէ մարդ մը կորստեան շնորհել , մինչև ամբաստանուածը ամբաստանողները դիմացը չունենայ, ու այն ամբաստանութեանը պատասխան տալու պատեհութիւն չտրուի իրեն : 17 – Ուստի երբ անոնք հոս հոս եկան , ամենևին չուշացայ, հապա հետևեալ օրը առտնոր նստելով՝ հրաման ըրի որ մարդը բերուին . 18 – Անոր դատախազները ալ ներկայանալով , իմ կասկած բրած յանցանքներէս մէ՛կն ալ չբերին. 19 – Հապա մեկ քանի խնդիրներ ունէին անոր հետ իրենց կրօնքին վրայ, և Յիսուս անունով մեռածի մը վրայ , որու համար Պօղոս կ'ըսէր թէ կենդանի է : 20 – Ու երբ տարակուսանքի մէջ էի այս բաներն քննութեանը վրայով , ըսի թէ կ'ուզե՞ս երուսաղէմ երթալ , և հոն այս բաներուն համար դատիլ : 21 – Բայց Պօղոս երբ բողոքեց որ պահուի վ‹հնտփոս Կայսրին *դիմաց եղիլու, հրաման ըրի որ զինք պահեն՝ մինչև Կայսրին ղրկեմ: 22-Եւ Ագրիպպաս ըսաւ Փեստոսի , Ես ալ կ'ուզէի այդ մարդը մոտիկ ընել . ան ալ ըսաւ, Վաղը մոտիկ կ'րնես :

23 – Ու հետևեալ օրը երբ Ագրիպպաս ու Բերենիկէ մեծ հանդէսով եկան, ու առտնոր մուտն հազարապետներով և քաղաքին պատուաւոր մարդոցմովը մէկտեղ , Փեստոս ալ հրամանը ընելով՝ բերին Պօղոսը : 24 – Եւ ըսաւ Փեստոս, Ագրիպպաս արքայ , և դուք ալ բոլոր մարդիկ որ մեզի հետ էք, տեսիք կը տեսնէք . ասոր վրայով Հրեաներուն բոլոր բազմութիւնը ինծի ներկայացան երուսաղէմի մէջ և հոս ալ , ու կ'աղաղակեին թէ պէտք չէ որ ա՛լ տեսիք ողջ մնայ . 25 – Բայց ես որ հասկցայ թէ անիկա մեռնելու արժանի բան մը բրած չէ, և ինք որ Վ‹հնտփոս Կայսրին բողոքեց , որոշեցի որ

*Յուն. քննութեանը

զրկեմ զանիկա . 26 – Որու համար հատատա բան մը չունիմ դրելու իմ առջեւս. ուստի ատիկա ձեր առջեւ բերի, և մնաս անդ քու առջեդ ,ով Ագրիպպաս արքայ , որպէս զի քննութիւն ըլլալէ հետև գրելու բան մը ունենամ. 27 – Վասն զի ինծի անվայել կ'երեւնայ որ բանտարկեալ մը զրկեմ, և անոր վրայ ոչ յանցանքները չիմացնեմ՝

ԳԼ. ԻԶ

Եւ Ագրիպպաս ըսաւ Պօղոսի, Հրաման է քեզի որ դուն քեզի համար խօսիս : Ա.յն ատեն Պօղոս ձեռքը երկընցնելով՝ իրեն համար պատասխան տուաւ . 2 – Հրեաներուն իմ վրաս բերած բոլոր ամբաստանութիւններուն համար , ով Ագրիպպաս արքայ , ես դիս երանելի կը սեպեմ , որ այսօր քու առջեդ պատասխան պիտի տամ . 3 – Մանաւանդ որ դուն Հրեաներուն բոլոր սովորութիւնները և խնդիրները ազէկ գիտես, անոր համար կ'աղաչեմ որ երկայնմտութեամբ ինծի մտիկ բնես: 4 – Արդ իմ մանկութենէս ի վեր իմ ինչպես ապրելուս , սկիզբէն Երուսաղէմ իմ ազգիս մէջ բոլորին Հրեաներէն տեղեակ են: 5 – Թանզի առաջուընէ ի վեր զիս գիտեն , (եթէ ուզեն վկայել ,) որ մեր կրօնքին ամենէն զգուշաւոր ճամբուն պէս՝ փարիսեցի ապրեր եմ. 6 – Եւ հիմա ապեռանձ կեցեր կը գտնուիմ Աստուծմէ մեր հայրերուն եղած խոստումնալին յոյսին համար . 7 – Որու , մեր տասներկուքնզր անդադար ջիղեր ու ցորեկ պաշտելով , կը յուսան հասնիլ . ես այս յոյսին համար Հրեաներէն կ'ամբաստանուիմ, ով Ագրիպպաս արքայ : 8- Ինչ . չհաւատայո՞ւ բան կ'երեւնայ ձեզի թէ Աստուած մեռելները կը յարուցանէ: 9-Ես ինքս ալ ինծի պարտք կը սեպէի Յիսուս Նազովրեցիի անուան դէմ շատ բաներ ընել . 10 – Զոր ըրի ալ Երուսաղէմի մէջ , և քահանայապետներէն իշխանութիւն առած՝ սուրբերէն շատերը բանտարկեցի , ու անոնց պատմուած ատենը հաւանութիւն տուի : 11 – Եւ բոլոր ժողովարաններուն մէջ շատ անգամ զանոնք պատժելով՝ կը բանադատէի որ հայհոյեն , և անոնց դէմ ատակի կատաղած՝ մինչև օտար քաղաքները կը հալածէի: 12 – Ա.յսպէս երբ Դամասկոս ալ կ'երթայի , քահանայապետներէն իշխանութիւն ու հրաման առած , 13-Կէսօրուան ատեներ ճամբուն վրայ, ով արքայ , երկինքէն լոյս մը տեսայ արեւին լուսատութենէն աւելի՝ բոլորտիքս ծագած , նաև անոնց որոնք ինծի հետ կ'երթային : 14 – Ու երբ մենք ամենս գետինը իյնալնիք, ձայն մը լսեցի որ Եբրայական լեզուով ինծի կ'ըսէր , Սաւուղ , Սաւուղ , ինչո՞ւ զիս կը հալածես . դժուար բան է քեզի խթանի դէմ կից զարնել : 15 – Ես ալ ըսի, Դուն ո՞վ ես, Տէր. և անիկա ըսաւ , Ես եմ Յիսուս զոր դուն կը հալածես. 16 – Բայց երթ ու ոտքիդ վրայ կայնէ . վասն զի ասոր համար քեզի երեւցայ , որ քեզ ձեռք առնեմ պաշտօնեայ և վկայ բնելու այն բաներուն զորոնք տեսար , ու այն բաներուն որոնցմով պիտի երեւնամ քեզի , 17 – Փեզ ազատելով այդ ժողովուրդէն ու հեթանոսներէն, որոնց հիմա քեզ կը զրկեմ , 18 – Անոնց աչքերը բանալու , խաւարէն լոյսի, ու Սատանայի իշխանութենէն Աստուծոյ դարձնելու , որպէս զի անոնք մեղքերու թողութիւն առնեն, և սուրբերուն հետ մասնակից ըլլան ինծի հաւատալով : 19 – Ուստի, Ագրիպպաս արքայ, այն երկնային տեսլեանին անհնազանդ չեղայ ես . 20 – Հապա առաջ Դամասկոս ու Երուսաղէմ եղողներուն , և բոլոր Հրէաստանի երկիրը ու հեթանոսներուն քարոզեցի որ ապաշխարեն ու Աստուծոյ դառնան . և ապաշխարութեան արժանաւոր գործեր գործեն : 21 – Ա.յս պատճառաւ Հրեաները զիս տաճարին մէջ բռնեցին, և կը ջանային որ սպաննեն: 22 – Սակայն Աստուծմէ օգնութիւն հասնելով մինչև այսօր ոչ մեծի՝ պզտիկի ու մեծի վկայութիւն տալով , բան մը չզրուցելով այն բաներէն զոր՝ զրոնք մարգարէները և Մովսէս խօսեցան թէ պիտի ըլլային . 23 – Թէ Քրիստոս պիտի չարչարուէր , և թէ անիկա առաջինն ըլլալով մեռելներէն յարութիւն առած՝ լոյս պիտի քարոզէր ժողովուրդին ու հեթանոսներուն:

24 – Եւ քանի որ անիկա այսպէս պատասխան կու տար իրեն համար , Փեստոս բարձր ձայնով մը ըսաւ , Կը խելագարիս , Պօղոս . շատ կարգացողութիւնդ քեզ կը յիմարեցնէ: 25 – Պէտք ալ ըսաւ, Ես չեմ խելագարիր , ով պատուական Փեստոս , Հապառ ճշմարտութեան և զգաստութեան խօսքեր կը զրուցեմ : 26 – Թանզի այս բաները թագաւորը գիտէ, որուն առջեւ ես ալ համարձակ կը խօսիմ. քանզի չեմ կարծեր թէ ասոնցմէ բան մը անկէ ծածկուած ըլլայ , վասն զի այս բանը անկիւնի մը մէջ եղած չէ : 27- Մարգարէներուն կը հաւատա՞ս , Ագրիպպաս արքայ. գիտեմ որ կը հաւատաս : 28 – Եւ Ագրիպպաս ըսաւ Պօղոսի, Փիչ մնաց որ դիս Համոզես Քրիստոնեայ ըլլալու: 29 – Պօղոս ալ ըսաւ, Աստուծմէ կը խնդրեի որ թէ՛ փիչով և թէ՛ շատով , ոչ թէ միայն դուն , Հապա ամենն ալ որոնք այսօր ինծի կը լսեն, այնպէս ըլլան ինչպէս ես եմ, այս կապերէն զատ:

30 – Ապէ վրայ կ'ելաւ թագաւորը և կուսակալը ու Բերնիկէ , և անոնք որ իրենց հետ նստեր էին : 31 – Ու դուրս ելլելէ ետև , իրարու հետ խօսեցան ու ըսին թէ Ա.յս մարդը մեռնելու կամ կապուելու արժանի բան մը չըներ : 32 – Ագրիպպաս ալ Փեստոսի ըսաւ , Կարելի էր այս մարդը արձակել , եթէ Կայսրին բողոքած չըլլար:

ԳԼ. ԻԷ

Երբ որոշուեցաւ որ նաւով Իտալիա երթանք , Պօղոս և ուրիշ քանի մը կապատածներ յանձնեցին Հարիւրապետի մը, որուն անունը Յուլիոս էր, Աւգոստոսի գունդէն : 2 – Եւ Ադրամիտացի նաւ մը մտնելով ճամբայ ելանք , ու Աղիայի կողմերէն պիտի նաւերնք. Թեսաղոնիկէէ եղող Արիստարքոս Մակեդոնացի ալ մեզի հետ էր: 3-Եւ հետևեալ օրը Սիդոն իջանք. և Յուլիոս մարդասիրութիւն ցուցնելով Պօղոսի , հրաման տուաւ որ բարեկամներուն երթայ ու գոթման գտնէ: 4 – Եւ անկէ ելլելով՝ Կիպրոսի վարի կողմէն նաւեցինք հովին դէմ ըլլալուն համար: 5 – Ետքը Կիլիկիոյի ու Պամփիւլիոյի ծովուն մէջտեղէն նաւելով Լիկիոյի Միւռա *ում+ իջանք : 6 – Եւ հարիւրապետը հոն Ալէքսանդրացի նաւ մը գտնելով , որ Իտալիա կ'երթար, մեզ անոր մէջ մտցուց: 7 – Եւ շատ օրեր կամաց կամաց նաւելով հազիւ թէ Կնիդոսի քովերը հասանք . և հովը մեզի դէմ ըլլալով՝ Կրետէի վարի կողմէն Սաղմոնեայի քովէն նաւեցինք: 8 – Եւ գժուարաւ անկէ անցնելով՝ տեղ մը եկանք , որ Գեղեցիկ Նաւահանգիստ կ'ըսուէր, որուն մօտ էր Ղասեա քաղաքը :

9 – Ու երբ շատ ժամանակ անցաւ , և նաւին ճամբայ ելլելն ալ վտանգաւոր էր, ծովին ատենն ալ արդէն անցած ըլլալով , Պօղոս խրատ կու տար , 10 – Եւ կ'ըսէր անոնց , Արբդիկ , ես կը տեսնեմ որ այս նաւին ճամբայ բնելը տառապանքով ու շատ վնասով պիտի ըլլայ , ոչ թէ միայն բեռին ու նաւին՝ Հապա մեր անձերուն ալ : 11- Բայց հարիւրապետը աւելի նաւատէրին և նաւավարին մտիկ կ'ընէր՝ քան թէ Պօղոսի խօսքերուն : 12 – Ու որովհետև այն նաւահանգիստը յարմար չէր ձմեռը հոն անցընելու , շատերը խորհեցան անկէ երթալ , որ թերևս կարող ըլլան Փիւնիկէ հասնիլ ու ձմեռը հոն կենալ , որ Արեւմէն նաւահանգիստ մըն է , ու դէպ ի հարաւ և արեւմտեան հիւսիս կը նայի : 13-Ու երբ Հարաւային մեզմ հով մը փչեց, կարծելով թէ իրենց դիտաւորութենէնը հասեր են , ճամբայ ելան ու Կրետէի քովերէն կ'անցնէին: 14 – Եւ շատ ատեն չանցած՝ մրրկակից հով մը ելաւ անոր դէմ , որ Եւրակիկլոն կ'ըսուի : 15 – Երբ նաւը յափշտակուեցաւ և հովին դէմ չկրցաւ դիմանալ , թող տուած կ'երթայինք կոյ գայինք . 16- Եւ դէպ ի փոքր կղզիի մը տակը կոմքը դիմելով , որ Կլօդա կ'ըսուէր , հազիւ կրցանք մակոյկը բռնել . 17 – Զոր առնին ու օգնութիւններ գործածելով՝ նաւը տակէն կապեցին. և վախնալով որ չըլլայ թէ *յորձանուտը իյնան , առագաստը իջեցուցած՝ այնպէս կ'երթային ու կու գային : 18 – Եւ որովհետև աստիկ ալէկոծութեան մէջ կինք , հետևեալ օրը բեռները գուրս նետեցին : 19 – Ու երրորդ օրը նաւին գործիքները ձեռքովիս գուրս նետե-

*Ում, Եւ երբ այս բաները ըսաւ , ուրիշ

*Կամ, ծանծաղուտը

ցինք։ 20 – Ու երբ շատ օրեր ոչ արև ոչ ալ աստղեր կ'երևնային, և փոթորիկը բիչ չէր մեր վրայ, ալ բոլորովին մեր ազատուելու յոյսը վերցաւ։ 21 – Եւ որովհետև շատ օրերէ ի վեր անօթի էին, այն ատեն Պօղոս անոնց մէջ կայնելով ըսաւ, Ով մարդիկ, պէտք էր ձեզի որ ինծի մտիկ ընէիք ու Կրետէէ չելլէիք, և այս տառապանքը ու վնասը չդտնէիք։ 22 – Ու հիմա ձեզ կը յորդորեմ որ սիրտ առնէք, քանի որ ձեզմէ մեկ՛ուն անձին վնաս մը պիտի չըլլայ, բայց միայն նաւին։ 23 – Վասն զի այս գիշերը երևցաւ ինծի հրեշտակը այն Աստուծոյն, որուն եմ ես և զոր կը պաշտեմ, 24 – Եւ ըսաւ Մի վախնար, Պօղոս, Կայսրին դիմաց պէտք է որ ելլես դուն. և ահա Աստուած քեզի շնորհեց այն ամէնը, որոնք քեզի հետ նաւին մէջ են։ 25 – Ուստի, մարդիկ, սիրտ առէք, վասն զի ես կը հաւատամ Աստուծոյ որ այսպէս պիտի ըլլայ, ինչպէս ինծի ըրաւ ետուստ։ 26 – Միայն թէ պէտք է որ կղզի մը ինկնանք։

27 – Ու երբ տասնըչորեքերորդ գիշերն էր որ Ադրիական ծովուն մէջ կը տարաբերէինք, կէսգիշերին նաւաստիները կը կարծէին թէ երկրի մը մօտեցեր են. 28-Եւ գնատակը ձգելով՝ քսան գրկաչափ գտան. ու քիչ մըն ալ յառաջ երթալով՝ նորէն ձգեցին, և տասներհինգ գրկաչափ գտան։ 29 – Ու վախնալով որ չըլլայ թէ քարայտ տեղեր ինկնան, ետևի կողմէն չորս խարիսխ ձգեցին, և առտու ըլլալուն կը փափաքէին։ 30 – Իսկ նաւավարները նաւէն փախչիլ ուզելով՝ մակոյկը ծովը իջնեցուցին, պատճառելով որպէս թէ առջևի կողմէն ալ խարիսխներ պիտի ձգեն։ 31 – Բայց Պօղոս բսաւ հարիւրապետին ու զինուորներուն, Եթէ նաւին մէջ չկենան՝ դուք չէք կրնար ազատիլ։ 32 – Անոր տեսն զինուորները մակոյկին չուանները կտրեցին, և թողուցին որ դուրս կ'ինկայ։ 33- Ու երբ առտու ըլլալու վրայ էր, Պօղոս կ'աղաչէր ամենուն որ կերակուր ուտեն, ըսելով, Այսօր տասնըչորս օր է որ դուք ապասելով՝ անօթի մնացեր եք, ու բան մը կերած չէք. 34 – Ուստի կ'աղաչեմ ձեզի որ կերակուր ուտէք, վասն զի այս ալ ձեր ազատութեանդ համար է. քանզի ձեզմէ մեկ՛ուն գլխէն մազ մը պիտի չկորսուի։ 35 – Եւ այսպէս ըսելով՝ հաց առաւ, ու ամենուն առջև Աստուծմէ գոհացաւ, և կտրելով սկսաւ ուտել։ 36 – Եւ ամէնն ալ սիրտ առին, ու իրենք ալ կերակուր կերան։ 37 – Ես նաւին մէջ ամէնս երկու հարիւր եօթանասունվեց հոգի էինք։ 38 – Երբ կշտացան կերակուրով, նաւը թեթևցուցին՝ ցորենը ծովը թափելով։

39 – Ու երբ առտու եղաւ, ցամաքը չէին ճանչնար, միայն թէ ծոց մը կը նշմարէին որ ծովեզերք ունէր, ու կը խորհէին որ եթէ կարելի է նաւը անոր մէջ մխեն։ 40 – Եւ խարիսխները կտրելով՝ ծովը ձգեցին, ու զիկերան կապերը թողլուցուցին, և առագաստը հովին բանալով՝ դէպ ի այն ծովեզերքը կ'երթայինք։ 41 – Եւ այնպիսի տեղ մը հինալով որուն երկու կողմն ծով էր, նաւը նստեցուցին. և նաւին առջևի կողմը խրելով՝ անշարժ մնաց, ու ետևի կողմը ալիքներուն առաքելութենէն կը քակուէր։ 42 – Զինուորներն ալ խորհուրդ բրին որ կապուածները ազատեն, որ չըլլայ թէ մէկը լողայ ու փախչի։ 43 – Բայց հարիւրապետը, որ Պօղոսը ազատել կ'ուզէր, արգիլեց զանոնք այն խորհուրդէն, և հրամայեց որ նախ թէ որոնք որ կրնան լողալ, թող անոնք առաջ նետուին ու ցամաքը ելլեն. 44 – Եւ մնացածները, ոմանք տախտակներով և ոմանք նաւին բեկորներովը. և այսպէս ամէնը ազատեցան, ցամաք ելան։

ԳԼ. ԻԸ

Ու երբ ազատեցան, գիտցան որ այն կղզին Մելիտէ էր. և բարբարոսները բիչ մարդասիրութիւն չցուցուցին մեզի. 2 – Վասն զի կրակ վառելին, և մեզ ամէնս ալ ընդունեցին՝ մեր վրայ հասած անձրևին համար ու ցուրտին համար։ 3 – Ու երբ Պօղոս շատ մը խոխ ժողվեց և կրակին վրայ դրաւ, տաքութենէն իժ մը ելաւ, անոր ձեռքը բռնեց։ 4 – Բարբարոսներն ալ երբ այն գազանը տեսան անոր ձեռքէն կախուած՝ իրարու կ'ըսէին, Անշուշտ մարդասպան մըն է, որ թէպէտ ծովէն ազատեցաւ, բայց իրաւունքը թող չտուաւ որ ապրի։ 5 – Իսկ անիկա գազանը կրակին մէջ թօթվելով՝ իրեն վնաս մը չեղաւ։ 6 – Ու անոնք կը սպասէին որ անիկա ուռնայ, կամ յանկարծակի մեռած ինկնայ. բայց երբ շատ մը սպասեցին, ու տեսան որ իրեն վնաս մը չեղաւ, կարծքնին փոխելով՝ կ'ըսէին թէ աստուած մըն է։ 7 – Եւ այն տեղին բոլոր տիրը կղզիին գլխաւոր մարդուն ագարակները կային, որուն անունը Պապղիոս էր, որ մեզ ընդունեց և երեք օր հիւրասիրութեամբ իրեն քով պահեց։ 8- Ու եղաւ որ Պապղիոսի հայրը ջերմով և թանչքով հիւանդացած պառկած էր. ու Պօղոս անոր քով մտաւ, և աղօթք ընելով ձեռքերը անոր վրայ դրաւ ու բժշկեց զանիկա։ 9 – Ու երբ ասիկա եղաւ, ուրիշ հիւանդներ, որոնք այն կղզիին մէջ էին, կու գային և կը բժշկուէին. 10 – Որոնք շատ պատիւներով ալ մեզ պատուեցին, ու մեր երթալու ատենը պէտք եղած բաները տուին։

11 – Եւ երեք ամիսէն ետև Ալիքսանդրացի նաւով մը ճամբայ ելանք, որ ձմեռը այն կղզին անցուցեր էր, ու Դիոսկուրացոց նշանը ունէր։ 12 – Եւ Սիրակուսա իջնելով՝ երեք օր հոն կեցանք։ 13 – Անկէ ալ պտտցա մը ընելով՝ Հռեգիան հասանք. և մէկ օրէն ետև երբ հարաւ փչեց, երկրորդ օրը Պատիղոս եկանք։ 14 – Ու հոն եղբայրներ գտանք, որոնք աղաչեցին որ եօթը օր իրենց քով մնանք. ու ետքը Հռոմ եկանք։ 15 – Եւ անկէ եղբայրները, երբ մեր վրայով լսեցին, մեզ դիմաւորելու եկան մինչև Ապիոսի վաճառանոցը ու Երեք պանդոկները. և Պօղոս զանոնք տեսնելով՝ գոհութիւն տուաւ Աստուծոյ և սիրտ առաւ։

16 – Ու երբ Հռոմ մտանք, հարիւրապետը կապուածները զօրապետին յանձնեց. իսկ Պօղոսի հրաման եղաւ որ իր պահապան զինուորին հետ զատ կենայ։ 17 – Ու եղաւ որ երեք օրէն ետև անիկա Հրէից պետերը կանչեց. ու երբ ժողովեցան, ըսաւ անոնց, Արդիկ եղբայրներ, ես ժողովուրդին կամ հայրենական սովորութիւններուն դէմ բան մը չըրած, ես բռնազօրէն կապուած՝ Հռոմայեցիներուն ձեռքը մատնուեցայ։ 18 – Որոնք երբ զիս քննեցին, ուզեցին որ արձակեն, վասն զի իմ վրաս մեռնելու յանցանք մը չկար։ 19 – Բայց երբ Հրեաները հակառակ կեցան, պէտք եղաւ որ Կայսրին բողոքեմ, ոչ թէ իմ ազգիս դէմ մեղադրութիւն մը ունենալով։ 20 – Ուստի այս պատճառաւ աղաչեցի որ ձեզ տեսնեմ ու ձեզի խօսիմ. վասն զի Իսրայէլի յոյսին համար ես այս շղթան վրաս ունիմ։ 21 – Անոնք ալ ըսին իրեն, Մենք քու վրայովդ Հրէաստանէ ոչ թուղթեր առինք, և ոչ եղբայրներէն մէկը հոս գալով քու վրայովդ չարութիւն մը պատմեց կամ խօսեցաւ։ 22 – Բայց կ'ազաչենք որ քեզմէ լսենք թէ դուն ինչ միտքի վրայ ես. վասն զի մենք այդ աղանդին վրայով տեղեկացած ենք՝ որ ամէն տեղ սաստ գէմ կը խօսին։ 23 – Ու օր մը որոշելով անոր, շատերը անոր գացին իր բնակած տեղը, որոնց Աստուծոյ թագաւորութիւնը կը ծանուցանէր վկայութիւնով, և կը համոզէր զանոնք Յիսուսի վրայով Մովսէսի օրէնքէն ու մարգարէներէն առաւօտէ մինչև իրիկուն։ 24 – Եւ ոմանք կը հաւատային բաներուն, ու ոմանք չէին հաւատար։ 25 – Եւ իրարու հետ չմիաբանած՝ գացին, երբ Պօղոս խօսք մը բսաւ, թէ Հոգին Սուրբ ազէկ խօսեցաւ մեր հայրերուն, Եսայի մարգարէին ձեռքով, 26 – Եւ բսաւ, Գնա այս ժողովուրդին ու բսէ, Լսելով պիտի լսէք՝ ու չիմնանաք, և տեսնելով պիտի տեսնէք՝ ու չտեսնէք. 27 – Վասն զի այս ժողովուրդին սիրտը թանձրացաւ, և էրէնց ականջներով ծանր լսեցին, ու աչքերնին գոցեցին, որ չըլլայ թէ էրէնց աչքերով տեսնեն, ու ականջներով լսեն, և սիրտերով իմնանան, ու դարձի գան, և ես բժշկեմ զանոնք։ 28 – Ուստի յայտնի ըլլայ ձեզի որ Աստուծոյ փրկութիւնը հեթանոսներուն ղրկուեցաւ, և անոնք մտիկ պիտի ընեն։ 29- *Ու երբ զայս ըսաւ ցնդ, Հրեաները դուրս եկան, շատ վիճաբանութիւն ունենալով իրենց մէջ։

30 – Եւ լման երկու տարի իր վարձքով բնակած տունը կեցաւ։ 31 – Եւ իրեն եկողներուն ամէնը կ'ընդունէր։ 32 – Կը քարոզէր Աստուծոյ թագաւորութիւնը, և Տէր Յիսուս Քրիստոսի վրայով առանց արգիլուելու կը սորվեցնէր ամենայն համարձակութեամբ։

*Ոմանք կ՚անկին այս 29 համարը

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ

ԱՌ ՀՌՈՎՄԱՅԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

Պօղոս, Յիսուսի Քրիստոսի ծառայ, առաքեալ բլլալու կանչուած , Աստուծոյ աւետարանին համար որոշուած, 2 – (Որ առաջուընէ իր մարգարէներուն ձեռքով սուրբ գիրքերով խոստացաւ ,) 3 – Իր Որդւոյն մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի վրայով , որ մարմնի կողմանէ Դաւիթի սերունդէն եղաւ , 4 – Որ զօրութեան հոգիին կողմանէ Որդի Աստուծոյ յայտնուեցաւ մեռելներէն յարութիւն առնելով . 5 – Որով շնորհք և առաքելութիւն առինք՝ հաւատքի հնազանդութեան համար բոլոր ազգերուն մէջ , անոր անունը համար. 6 – Որոնց մէջ դուք ալ Յիսուս Քրիստոսի կանչուածներն էք . 7 – Ձեր ամէնուն որ Հռոմի մէջ էք, Աստուծոյ սիրելիներուդ, սուրբ բլլալու կանչուածներուդ , շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ մեր Հօրմէն ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէ:

8 – Նախ կը գոհանամ իմ Աստուծմէս Յիսուս Քրիստոսի ձեռքով ձեր ամէնուն համար , որ ձեր հաւատքը բոլոր աշխարհ կը պատմուի: 9-Քանզի վկայ է ինծի Աստուած , զոր ես կը պաշտեմ իմ հոգիովս անոր Որդւոյն աւետարանին մէջ , 10 – Թէ ինչպէս անդադար ձեզ կը յիշեմ , ամէն աղօթքներուս մէջ խնդրելով՝ որ թերևս անգամ մը Աստուծոյ կամքով ինծի յաջողութիւն մը բլլայ ձեզի գալու: 11 – Քանզի կը փափաքիմ ձեզ տեսնել , որ ձեզի հոգևոր շնորհք մը հաղորդեմ , որպէս զի հաստատուիք . 12 – Այսինքն ձեզի հետ ես ալ մխիթարակից բլլամ իմ ու ձեր փոխադարձ հաւատքին միջոցով : 13 – Սակայն չեմ ուզեր որ չգիտցող բլլաք, եղբայրներ , որ շատ անգամ ուզեցի գալ ձեզի, (և մինչև հիմա արգիլուեցայ ,) որպէս զի ձեր մէջ ալ պտուղ մը ունենամ . ինչպէս ուրիշ հեթանոսներու մէջ ալ : 14 – Յոյներուն ու Բարբարոսներուն, իմաստուններուն ու անմիտներուն ալ պարտական եմ : 15 – Ուստի որչափ որ ձեռքէս կուգայ , յօժարութիւն ունիմ ձեզի ալ , որ Հռովմայ մէջ էք, աւետարանը քարոզելու:

16 – Վասն զի ես ամօթ չեմ սեպեր *աւետարանը , քանզի Աստուծոյ զօրութիւնն է այն՝ բոլոր հաւատացեալներուն փրկութեան համար , առաջ Հրեային ու եղբ Յոյնին : 17 – Վասն զի անով Աստուծոյ արդարութիւնը , որ է հաւատքէն , հաւատքի համար կը յայտնուի . ինչպէս գրուած է թէ Արդարը հաւատքէն պիտի ապրի :

18-Քանզի Աստուծոյ բարկութիւնը երկինքէն կը յայտնուի մարդոյ բոլոր ամբարշտութեանը և անիրաւութեանը վրայ, որոնք ճշմարտութիւնը անիրաւութեամբ բռնող են : 19 – Վասն զի Աստուծոյ վրայով գիտնալու բանը իրենց մէջ յայտնի է, որովհետև Աստուած անոնց յայտնեց : 20 – Քանզի աներեւոյթ բաները աշխարհի սկիզբէն առեղծուածներով կ'իմացուին , կը տեսնուին, այսինքն է իր մշանջենաւոր զօրութիւնը ու աստուածութիւնը , որպէս զի անպատասխանի մնան: 21 – Վասն զի իրենք զԱստուած ճանչնալով՝ Աստուծոյ պէս չփառաւորեցին կամ շնորհակալ չեղան. հապա իրենց խորհուրդներուն մէջ ունայնացան , և †սիրտերնին անմտութիւնով խաւարեցաւ : 22 – Իրենք իմաստուն ենք՝ բսելով յիմարեցան . 23 – Եւ անեղծ Աստուծոյ փառքը փոխեցին, նմանութեամբ եղծանելի մարդու և թռչուններու ու չորքոտանիներու և սողուններու պատկերին : 24 – Անոր համար Աստուած ալ զզծութեան մատնեց զանոնք իրենց սիրտերուն ցանկութիւններովը՝ իրենց մարմինները իրենց մէջ խայտառակելու . 25 – Որոնք Աստուծոյ ճշմարտութիւնը սուտի հետ փոխեցին, ու երկրպագութիւն և պաշտօն մատուցին առեղծուածներուն քան թէ Առեղծողին , որ յաւիտեան օրհնեալ է: Ամէն: 26 – Անոր համար Աստուած զանոնք անարգ կիրքերու մատնեց , որ իրենց էգերը անգամ բնական պէտքը բնութեան դէմ ուզղ ըներէ փոխեցին: 27 – Նոյնպէս ալ արուները կնոջ բնական պէտքը թողուցած՝ իրենց ցանկութիւնովը իրարու հետ վառուեցան . արուները արուներու հետ խայտառակութիւն կը գործէին , և իրենց մոլութեանը վարձքը ստացած. հաւատացումը իրենց վրայ կ'ընդունէին : 28 – Եւ որովհետև չուզեցին զԱստուած ճանչնալ դիտութեանը մէջ պահել , Աստուած ալ զանոնք անարգ խորհուրդներու մատնեց անվայել բաներ բնելու . 29 – Որոնք լեցուած էին ամէն անիրաւութիւնով, պոռնկութիւնով , անզգամութիւնով , ագահութիւնով , չարութիւնով , նախանձով լեցուն , մարդասպանութիւնով , հակառակութիւնով , նենգութիւնով , չարաբարոյութիւնով , – ԷՒ քսուներ , 30 – Զրպարտիչներ , զԱստուած ատողներ , նախատողներ , հպարտներ , մեծ բարառաններ , չար բաներ հնարողներ , ծնողաց անհնազանդներ , 31 – Անմիտներ , ուխտ չպահողներ , անգութներ, անհաշտներ , անողորմներ . 32 – Որոնք գիտնալով Աստուծոյ դատաստանը, թէ անոնք որ այսպիսի բաներ կ'ընեն՝ մահուան արժանի են, ոչ թէ միայն այն բաները կ'ընեն, հապա ընողներուն հաւանութիւն ալ կուտան :

ԳԼ. Բ

Ուստի, ով մարդ , ով որ բլլաս դուն որ կը դատես, պատասխան չունիս տալու. քանզի ինչ բանով որ ուրիշը կը դատես , անով քու անձդ կը դատապարտես. վասն զի դուն ալ որ կը դատես՝ նոյն բաները կ'ընես : 2 – Բայց գիտենք որ Աստուծոյ դատաստանը ճշմարտութիւնով կ'ըլլայ անոնց վրայ՝ որ այսպիսի բաներ կը գործեն: 3 – Ուրդ , ով մարդ , դուն որ այսպիսի բաներ ընողները կը դատես , և դուն նոյն բաները կ'ընես , դայս միտքդ կ'անցնի՞ս թէ դուն Աստուծոյ դատաստանէն ազատ պիտի մնաս . 4-Կամ թէ անոր անչափ քաղցրութիւնը և համբերութիւնը ու երկայնմտութիւնը կ'արհամարհե՞ս , չգիտնալով որ Աստուծոյ քաղցրութիւնը քեզ դէպ ի ապաշխարութիւն կ'առաջնորդէ : 5 – Բայց դուն քու խստութիւնովդ և անզղջ սրտովդ քու անձիդ բարկութիւն կը դիզես՝ բարկութեան և Աստուծոյ արդար դատաստանին յայտնուելու օրուանը համար . 6 – Որ ամէն մէկուն իր գործերուն փոխարէնը պիտի հատուցանէ. 7 – Յաւիտենական կեանք՝ անոնց որոնք բարի գործերու մէջ համբերութեամբ յարատեւելով փառք ու պատիւ և անմահութիւն կը խնդրեն. 8 – Բայց անոնց որ հակառակ են , և ճշմարտութեան անհնազանդ ու անիրաւութեան հնազանդած՝ դէպ ըւնչ բարկութիւն և սրբամտութիւն, 9-Նեղութիւն և տառապանք ամէն մարգու վրայ որ չար կը գործէ , առաջ Հրեային ու եղբ Յոյնին. 10 – Իսկ փառք ու պատիւ և խաղաղութիւն այն ամէնուն որ բարի կը գործէ, առաջ Հրեային ու եղբ Յոյնին : 11 – Վասն զի Աստուծոյ քով աչառութիւն չկայ: 12-Քանզի անոնք որ առանց օրէնքի մեղք գործեցին , առանց օրէնքի պիտի կորսուին , և անոնք որ օրէնքի տակ մեղք գործեցին, օրէնքով պիտի դատուին, 13 – (Վասն զի ոչ թէ օրէնքը լսողները Աստուծոյ առջև արդար են, հապա օրէնքը կատարողները պիտի արդարանան : 14 – Քանզի հեթանոսները , որոնք օրէնք չունին , երբ բնականաբար օրէնքին գործերը կը գործեն , օրէնք չունենալով՝ իրենց անձերուն օրէնքը բուն իրենք կ'ըլլան, 15 – Որոնք օրէնքին գործը իրենց սրտին մէջ գրուած կը ցուցընեն իրենց խղճմտանքին վկայութիւնովը , և իրենց խորհուրդներուն իրար յանդիմանելովը կամ իրաւունք տալովը,) 16 – Այն օրը երբ Աստուած մարդոց ծածուկ բաները պիտի դատէ Յիսուս Քրիստոսի ձեռքով՝ իմ †աւետարանիս համեմատ:

17 – Այհա դուն Հրեայ բսուեր ես,

*Յոյն. Քրիստոսի աւետարանը
†Յոյն. անմիտ սիրտերնին

և օրէնքին կամեցեր ես, ու Աստուծով կը պարծենաս, 18 – Եւ ծնոր կամքը դիտես, ու առաքեր բաները կը զանազանես՝ օրէնքէն խրատուած ըլլալով. 19 – Եւ քու անձիդ վրայ վստահութիւն ունիս՝ թէ կույրերուն առաջնորդ ես, խաւարածներուն լոյս, 20 – Անմիտներուն խրատ տուող, տղայոց վարժապետ, և թէ գիտութեան ու ճշմարտութեան կերպարանքը օրէնքին ունիս։ 21 – Իսկ արդ՝ դուն որ ընկերիդ կը սորվեցնես, քու անձիդ չե՞ս սորվեցներ. որ կը քարոզես գողութիւն չընել, կը գողնա՞ս. 22 – Որ կ'ըսես շնութիւն չընել, շնութի՞ւն կ'ընես. որ կը զզուիս կուռքերէն, որ սպգծութի՞ւն կ'ընես. 23 – Որ օրէնքով կը պարծենաս, օրինազանց ըլլալով՝ Աստուած կ'անարգե՞ս։ 24 – Վասն որ Աստուծոյ անունը ձեր պատճառաւ հեթանոսներուն մէջ կը հայհոյուի, ինչպես գրուած է։

25-Արդ թլփատութիւնը շահ կ'ունենայ, եթէ օրէնքը պահես. իսկ եթէ օրէնքին դէմ յանցաւոր ես, քու թլփատութիւնդ անթլփատութիւն եղաւ։ 26 – Ուստի եթէ անթլփատութիւնը օրէնքին իրաւունքները պահէ, չէ՞ որ անոր անթլփատութիւնը թլփատութիւն պիտի սեպուի. 27 – Եւ ի բնէ եղած անթլփատութիւնը օրէնքը կատարելով՝ պիտի դատապարտէ քեզ, որ գիրով ու թլփատութիւնով օրէնքին յանցաւոր ես։ 28 – Վասն որ Հրեայ չէ ան որ դրսեւանց է, և թլփատութիւն չէ այն որ դրսեւանց մարմինով է. 29-Հապա Հրեայ ան է որ ներսեւանց է, և թլփատութիւն՝ սրտինը հոգիով, ու ոչ թէ գրով, որուն գովեստը ոչ թէ մարդոցմէ է, հապա Աստուծմէ։

Գլ. Գ

Ուրեմն Հրեան ի՞նչ աւելի բան ունի, կամ թլփատութենէն ի՞նչ շահ կայ։ 2 – Շատ՝ ամէն կերպով. ամէնէն առաջ այն՝ որ Աստուծոյ պատգամները անոնց հաւատացուեցան։ 3 – Բանդի եթէ անոնք մասնիք չհաւատացին, ի՞նչ. միթէ անոնց անհաւատութիւնը Աստուծոյ հաւատարմութիւնը կը խափանէ՞ր. քա՛ւ լիցի։ 4 – Սակայն Աստուած ճշմարիտ թող ըլլայ, և բոլոր մարդիկ՝ սուտ. ինչպես գրուած է, Որպէս զի քու խօսքերուդ մէջ արդար ըլլաս, և դատուելու ատենդ դուն յաղթես։ 5 – Ուրեմն եթէ մեր անիրաւութիւնը Աստուծոյ արդարութիւնը յայտնի կը ցուցնէ, ի՞նչ ըսենք. միթէ անիրա՞ւ է Աստուած որ իր բարկութիւնը չեշ էջ կը բերէ. 6-(Մարդկօրէն կ'ըսեմ.) քա՛ւ լիցի. ապա թէ ոչ ի՞նչպէս Աստուած պիտի դատէ աշխարհը։ 7 – Վասն զի եթէ Աստուծոյ ճշմարտութիւնը իմ սուտիութեանովս կ'աւելնայ իր փառքին համար, ալ ես ինչո՞ւ մեղաւորի մը պէս կը դատուիմ։ 8 – Եւ ընչո՞ւ հապա պէտ չէ ըսել, ինչպէս ոմանք մեր վրայ չարաբասութիւն ընելով՝ կ'ըսեն թէ մենք կ'ըսենք, Չարը գործենք որպէս զի բարին գայ. որոնց դատապարտութիւնը իրաւունքով է։

9 – Ուստի ալ ի՞նչ ընենք. բանով մը աւելի՞ ենք հեթանոսներէն. իրաւ որ բանով մըն ալ չենք. վասն զի առաջ մեղադրեցինք Հրեաներն և հեթանոսները թէ ամէնքը մեղքի տակ են. 10-Ինչպէս գրուած է թէ Արդար մը չկայ, և ոչ մէկ. 11 – Մէկը չկայ որ հասկրնայ, մէկը չկայ որ զԱստուած փընտռէ։ 12 – Ամէնը խոտորեցան, մէկտեղ անպիտան եղան. ապէկութիւն ընող մը չկայ, մէկ ալ չկայ։ 13 – Անոնց կոկորդը բաց գերեզման է, իրենց լեզուովը նենգաւոր եղան, իժերու թոյն կայ անոնց շրթունքներուն տակ. 14 – Անոնց բերանը անէծքով ու դառնութիւնով լեցուն է. 15 – Անոնց ոտքերը շուտ են արիւն թափելու. 16 – Կործանումն և թշուառութիւն կայ իրենց ճամբաներուն մէջ. 17 – Եւ խաղաղութեան ճամբան չճանչցան։ 18 – Աստուծոյ վախը չկայ անոնց աչքերուն առջեւ։ 19 – Սակայն գիտենք որ օրէնքը ինչ որ կ'ըսէ, անոնց կ'ըսէ՝ որոնք օրէնքին տակ են. որպէս զի ամէն բերան գոցուի, և բոլոր աշխարհ դատապարտուած ըլլայ Աստուծոյ առջեւ։ 20-Վասն զի անոր առջեւ մարմին մը պիտի չարդարանայ օրէնքին գործերովը, քանզի օրէնքով է մեղքը ճանչնալը։

21 – Բայց հիմա առանց օրէնքի Աստուծոյ արդարութիւնը յայտնուած է, օրէնքին և մարգարէներէն վկայուած ըլլալով. 22 – Այսինքն Աստուծոյ արդարութիւնը, որ Յիսուս Քրիստոսի հաւատքէն է, ամէն հաւատացողներուն ու անոնց ամէնուն վրայ կ'ըլլայ. քանզի խտրութիւն չկայ։ 23-Վասն զի ամէնը մեղք գործեցին, և Աստուծոյ փառքէն պակսած են։ 24-Եւ անոր չնորհքովը ձրի կ'արդարանան Քրիստոս Յիսուսով եղած փրկութիւնովը. 25 – Զոր առաջադրեց հաստատեց Աստուած՝ քաւութիւն ըլլալու անոր արիւնին հաւատքով, Աստուծոյ երկայնմտութեան առնելները առաջուընէ գործուած մեղքերուն թողութիւն տալովը՝ իր արդարութիւնը ցուցնելու համար. 26 – Այսինքն իր արդարութիւնը այս ժամանակին մէջ ցուցնելու համար, որպէս զի ինք արդար ըլլայ, և արդարացնէ Յիսուսի հաւատքէն եղողը։ 27 – Ուրեմն ո՞ւր մնաց պարծենալը. խափանեցաւ. ո՞ր օրէնքէն, գործերո՞ւ օրէնքէ՞ն. ոչ, հապա հաւատքի օրէնքէն։ 28 – Վասն զի կը սեպնինք թէ մարդ հաւատքով կ'արդարանայ առանց օրէնքին գործերուն։ 29 – Միթէ Աստուած միայն Հրեաներո՞ւն է ու հեթանոսներուն չէ՞. այո, հեթանոսներուն ալ։ 30 – Որովհետեւ Աստուած մէկ է՝ որ թլփատութիւնը հաւատքէն կ'արդարացնէ, և անթլփատութիւնը՝ նոյն հաւատքով։ 31 – Ուստի մենք հաւատքով օրէնքը կը խափանե՞նք. ջա՛ւ լիցի. հապա օրէնքը կը հաստատենք։

Գլ. Դ

Ուրեմն ի՞նչ պիտի ըսենք թէ գտաւ Աբրահամ մեր նահապետ մարմնին կողմանէ։ 2 – Վասն զի եթէ Աբրահամ գործով արդարացած ըլլար, էջ-ցքնե պարծանք կ'ունենար, բայց ոչ թէ Աստուծոյ առջեւ։ 3 – Բանզի գիրքը ի՞նչ կ'ըսէ. Աբրահամ Աստուծոյ հաւատաց, և այն քրէն արդարութիւն սեպուեցաւ։ 4 – Բայց ան որ գործ մը կ'ընէ, վարձքը շնորհքէ չդաս չսեպուիր անոր, հապա պարտքէ։ 5 – Իսկ ան որ չգործեր, բայց կը հաւատայ անոր որ ամբարիշտը կ'արդարացնէ, անոր հաւատքը իրեն արդարութիւն կը սեպուի։ 6 – Ինչպէս Դաւիթ ալ կը զրուցէ այն մարդուն երանութիւնը, որու Աստուած արդարութիւն կը սեպէ առանց գործերու։ 7 – Երանի՛ անոնց, ո՛ր, որոնց անօրէնութիւնները ներուեցան, և որոնց մեղքերը ծածկուեցան։ 8 – Երանի՛ այն մարդուն որու մեղք չսեպեր Տէրը։ 9 – Ուստի այս երանութիւնը թլփատութեա՞ն վրայ է, թէ անթլփատութեան վրայ ալ. քանզի կ'ըսենք թէ Հաւատքը Աբրահամի արդարութիւն սեպուեցաւ։ 10-Ուրեմն ի՞նչպէս սեպուեցաւ. թլփատութեա՞ն մէջ եղած ատենը, թէ անթլփատութեան մէջ. ոչ թէ թլփատութեան մէջ, հապա անթլփատութեան։ 11 – Եւ նշո՛ւ թլփատութեան նշանը առաւ՝ էջ-ցքնե անթլփատութեան ատենին ունեցած հաւատքին արդարութեանը կնիք մը, որպէս զի ինք հայր ըլլայ այն բոլոր հաւատացողներուն որոնք անթլփատութենէ են, (անոնց ալ արդարութիւն սեպուելու համար,) 12 – Եւ հայր թլփատութեան՝ ոչ թէ միայն թլփատութենէ եղողներուն, հապա անոնց ալ որոնք մեր հօր Աբրահամի անթլփատութեան ատենի հաւատքին չափ կ'ընթանան մեջ կը քալեն. 13 – Վասն զի Աբրահամի և անոր սերունդին՝ աշխարհը ժառանգելու համար խոստմունքը ոչ թէ օրէնքով եղաւ, հապա հաւատքին արդարութիւնովը։ 14 – Քանզի եթէ օրէնքէն եղողները ժառանգ ըլլային, հաւատքը փուճ պիտի ըլլար, և խոստմունքը պիտի խափանուէր։ 15 – Վասն զի օրէնքը բարկութի՞ւն կը գործէ. քանզի ուր օրէնք չկայ, օրինազանցութիւն ալ չկայ։ 16-Ասոր համար յաջողութիւնը հաւատքէն է, որպէս զի շնորհքով եղած ըլլայ, խոստմունքը հաստատուն ըլլալու համար բոլոր սերունդին, ոչ թէ միայն անոր որ օրէնքէն է, հապա անոր ալ՝ որ Աբրահամի հաւատքէն է, որ մեր ամէնուն հայրն է, 17-(Ինչպէս գրուած է թէ Քեզ շատ ազգերու հայր եղի,) Աստուծոյ առջեւ, որու ինք հաւատաց, ան որ մեռելները կ'ողջնցնէ, և չեզած բաները եղածներու պէս կը կանչէ։ 18 – Որ չյուսալու բանին յուսով հաւատաց՝ թէ ինք շատ ազգերու հայր պիտի ըլլայ, (ինչպէս ըսուեցաւ ալ, թէ Քու սերունդդ այսպէս պիտի ըլլայ.) 19 – Եւ ինք հաւատքի մէջ չտկարացած՝ չնայեցաւ իր մարմինին արդէն մեռածի պէս ըլլալուն, (որովհետեւ ինք հարիւր տարեկանի չափ էր,) ոչ ալ Սառայի արգանդին մեռած

բլլալուն . 20 – Եւ անհաւատութեանով չհաւանեցաւ Աստուծոյ խոստմանը, հապա հաւատքով զօրացած՝ Աստուծոյ փառք տուաւ, 21 – Եւ իր մտքին մէջ հաստատ պահեց թէ ան որ խոստացաւ, կարող է ընելու ալ ։ 22 – Ասոր համար իրեն արդարութիւն սեպուեցաւ։

23 – Բայց ոչ թէ միայն անոր համար գրուեցաւ որ իրեն սեպուեցաւ. 24 – Հապա մեզի համար ալ՝ որոնց պիտի սեպուի, որ կը հաւատանք անոր որ մեռելներէն յարուց մեր Տէր Յիսուս, 25 – Որ մեր յանցանքներուն համար մատնուեցաւ, և մեզ արդարացնելու համար յարութիւն առաւ ։

Գլ. Ե

Ուստի մենք հաւատքով արդարացած բլլալով՝ խաղաղութիւն ունինք Աստուծոյ հետ մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիստոսի ձեռքով. 2 – Որուն միջոցով ընդունեցինք հաւատքով այս շնորհքին մտնելնուն ալ, որուն մէջ կեցեր ենք, և Աստուծոյ փառքին յուսով կը պարծինք ։ 3 – Եւ ոչ միայն այսպէս՝ հապա նաև նեղութիւններու մէջ կը պարծինք. վասն զի գիտենք թէ նեղութիւնը համբերութիւն կը գործէ, 4 – Եւ համբերութիւնը՝ փորձառութիւն, ու փորձառութիւնը՝ յոյս. 5 – Եւ յոյսը ամօթով չձգեր. վասն զի Աստուծոյ սէրը մեր սիրտերուն մէջ տարածուած է Հոգւոյն Սրբոյ ձեռքով, որ մեզի տրուեցաւ ։ 6 – Վասն զի երբ մենք դեռ ակար էինք, յարմար ժամանակին Քրիստոս ամբարիշտներուն համար մեռաւ։ 7 – Վասն զի արդարի մը համար հազիւ կ'ըլլայ որ մեկը մեռնի. (բայց բարի մարդու մը համար՝ կարելի է որ մեկը համարձակի մեռնիլ ։) 8 – Սակայն Աստուած իր սէրը մեզ մեր վրայ ցոյց կու տայ, որ երբ դեռ մեղաւոր էինք, 9 – Քրիստոս մեզի համար մեռաւ. ուրեմն հիմա որ իր արիւնով արդարացանք, ո՛րչափ աւելի իրմով պիտի ազատուինք բարկութենէն ։ 10 – Վասն զի եթէ մեր թշնամի եղած ատենը Աստուծոյ հետ հաշտեցանք իր Որդւոյն մահովը, ո՛րչափ աւելի մեր հաշտուած ատենը պիտի ապրինք անոր կեանքովը ։ 11 – Եւ ոչ միայն այս, հապա Աստուծով կը պարծենանք ալ մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիստոսի ձեռքով, որով հիմա հաշտութիւնը ընդունեցինք։

12 – Վասն զի ինչպէս մարդէ մը մեղքը աշխարհ մտաւ, և այն մեղքին մահը, և այնպէս ամէն մարդոց վրայ տարածուեցաւ մահը, *քանզի ամէնը մեղանչեցին ։ 13 – (Վասն զի մինչև օրէնքին ատենը աշխարհի մէջ մեղք կար. բայց մեղք չտեպուիր՝ ուր օրէնք չկայ։ 14 – Սակայն մահը Ադամէ մինչև Մովսէս թագաւորեց, նաև Ադամի յանցանքին նման չմեղանչողներուն վրայ ալ, որ օրինակ էր անոր որ եկեր պիտի գար։ 15 – Բայց ոչ թէ ինչպէս յանցանքը՝ այնպէս շնորհքն է. վասն զի եթէ մէկուն յանցանքովը շատեր մեռան, ալ ո՛րչափ աւելի Աստուծոյ շնորհքը և այն պարգեւը որ Յիսուս Քրիստոս մէկ մարդուն շնորհքովն է, շատերու վրայ աւելցաւ ։ 16 – Եւ ոչ թէ այս պարգեւը –ՆԵԳԵ– Է՝ ինչպէս մէկէն որ մեղանչեց. վասն զի դատաստանը մէկ հեշէն դատապարտութեան մէջ չթեց, բայց շնորհքը շատ մեղքերէ արդարութեան տուաւ ։ 17 – Վասն զի եթէ մէկ մարդուն մեղքովը մահը թագաւորեց այն մէկովը, ո՛րչափ աւելի անոնք որ շնորհքի ու արդարութեան պարգեւին առատութիւնը կ'առնեն, կեանքի մէջ պիտի թագաւորեն մէկ Յիսուս Քրիստոսի ձեռքով ։) 18 – Ուրեմն ինչպէս մէկուն յանցանքովը բոլոր մարդոց դատապարտութեան ՀԵՏԵՎԱՆ, այնպէս մէկուն արդարութիւնովը բոլոր մարդոց կեանքի արդարութեան ՀԵՏԵՎԱՆ. 19 – Վասն զի ինչպէս մէկ մարդուն անհնազանդութիւնովը շատերը մեղաւոր եղան, այնպէս մէկուն հնազանդութիւնովը շատերը արդար պիտի բլլան։ 20 – Աւելցաւ օրէնքը մէջտեղ բնկաւ որպէս զի յանցանքը շատնայ. բայց ուր աւելի եղաւ մեղքը, ալ աւելի եղաւ շնորհքը. 21 – Որպէս զի ինչպէս մեղքը թագաւորից մահով, այնպէս շնորհքը թագաւորէ արդարութիւնով մինչև յաւիտենական կեանքը մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիստոսի ձեռքով։

*Կամ, սրով

Գլ. Զ

Ա՛յ հիմա ի՞նչ պիտի ըսենք. մեղքի մէջ մնա՞նք որպէսզի շնորհքը շատնայ։ 2 – Բա՛ւ լիցի. մենք որ մեղքին մեռանք, ի՞նչպէս դեռ ան նոր մէջ կենանք։ 3 – Չէ՞ք գիտեր, թէ մենք որ Յիսուս Քրիստոսով մկրտուեցանք, անոր մահուանը մկրտուեցանք։ 4 – Անոր հետ թաղուեցանք մկրտութիւնով մահուան համար. որպէս զի ինչպէս Քրիստոս Հօրը փառքովը յարութիւն առաւ մեռելներէն, այնպէս մենք կեանքի նորոգութեան մէջ պարպատինք։ 5 – Վասն զի եթէ մենք անկակից եղանք անոր մահուանը նմանութիւնովը, նաև անոր յարութեանը ՆՄԱՆ–ՆԻ–ՆԸ ալ ՀՅՈՒՐԴ պիտի բլլանք ։ 6 – Ձայս գիտնանք որ մեր հին մարդը անոր հետ խաչուեցաւ, որ մեղքի մարմինը փճանայ, որպէս զի ասկէ ետև մեղքի չծառայենք ։ 7 – Վասն զի ան որ մեռած է, մեղքէ արդարացած է։ 8 – Աբդ եթէ մենք Քրիստոսի հետ մեռանք, կը հաւատանք որ անոր հետ պիտի ապրինք ալ ։ 9 – Քանզի գիտենք որ Քրիստոս մեռելներէն յարութիւն առած բլլալով՝ նորէն չմեռնիր, ալ մահը անոր վրայ իշխանութիւն չունի ։ 10 – Վասն զի քանի որ մեռաւ՝ մեղքի մեռաւ մէկ անգամ, և որ կենդանի է՝ Աստուծոյ կենդանի է։ 11 – Այսպէս դուք ձեր անձերը մեղքի մեռած սեպեցէք, բայց Աստուծոյ կենդանի՝ մեր Տէրոջը Քրիստոս Յիսուսի ձեռքով ։ 12 – Ուստի՝ չմեղքը չթագաւորէ ձեր մահկանացու մարմինին վրայ, որ անոր ցանկութիւններուն հնազանդիք։ 13 – Եւ ձեր անդամները անիրաւութեան գործիք բլլալու մի բնծայէք մեղքի, հապա ձեր անձերը Աստուծոյ բնծայեցէք, որպէս թէ մեռելներէն աղջնցած. և ձեր անդամները արդարութեան գործիքներ՝ Աստուծոյ ։ 14 – Քանզի մեղքը ձեր վրայ պիտի չիշխէ. վասն զի օրէնքի տակ չէք, հապա շնորհքի տակ ։

15 – Ուրեմն ի՞նչ. մե՞ղք գործենք վասն զի օրէնքի տակ չենք, հապա շնորհքի տակ. քա՛ւ լիցի ։ 16 – Չէ՞ք գիտեր թէ որու որ անձերնիդ ծառայ կ'ընծայէք հնազանդելու, ծառայ էք անոր՝ որու որ կը հնազանդիք, թէ՛ մեղքի՝ որ մահուան կը տանի, և թէ՛ հնազանդելու՝ որ արդարութեան։ 17 – Բայց գոհութիւն Աստուծոյ, որ էիք մեղքի ծառայ էիք, սակայն սրտանց հնազանդեցաք այն վարդապետութեան գաղափարին որ ձեզի յանձնուեցաւ ։ 18 – Ուստի դուք մեղքէ ազատ բլլալով՝ արդարութեան ծառայ եղաք. 19 – (Մարդու սովորութեան պէս կ'ըսեմ՝ ձեր մարմինին տկարութեանը համար.) քանզի ինչպէս ձեր անդամները անօրէնութեան համար բնծայեցիք՝ պղծութեան և անօրէնութեան ծառաներ բլլալու, այնպէս հիմա ձեր անդամները արդարութեան համար բնծայեցէք՝ արդարութեան ծառաներ բլլալու ։ 20 – Վասն զի երբ դուք մեղքի ծառաներ էիք, արդարութենէ ազատ էիք։ 21 – Ուրեմն այն ժամանակ ի՞նչ պտուղ ունէիք այն բաներէն՝ որոնցմով հիմա կ'ամչնաք. վասն զի անոնց վերջը մահ է ։ 22 – Բայց հիմա մեղքէ ազատուած և Աստուծոյ ծառաներ եղած՝ ձեր պտուղը ունիք սրբութիւնով, ու վերջը յաւիտենական կեանք։ 23 – Քանզի մեղքին վարձքը մահ է, բայց Աստուծոյ ձրի պարգեւը յաւիտենական կեանք՝ մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիստոսի ձեռքով։

Գլ. Է

Մի՞թէ չէ՞ք գիտեր, եղբայրնե՛ր, (քանզի ես օրէնքը գիտցողներուն կը խօսիմ՝) որ օրէնքը մարդուս վրայ կ'իշխէ՝ որչափ ժամանակ որ ողջ է ։ 2-Վասն զի այր ունեցող կինը իր ողջ երկնքը կապուած է օրէնքով. բայց եթէ այրը մեռնի, արձակուած է էրկանը օրէնքէն ։ 3 – Ուրեմն քանի որ այրը ողջ է, չուն պիտի բսուի՝ եթէ ուրիշ էրկան մը բլլայ. բայց եթէ այրը մեռնի, այն օրէնքէն ազատ կ'բլլայ, այնպէս որ չնացող չբլլար՝ եթէ ուրիշ էրկան մը բլլայ։ 4 – Ուստի դուք ալ, իմ եղբայրներս, Քրիստոսի մարմնովը օրէնքին մեռաք. որպէս զի ուրիշի մը բլլաք, անոր՝ որ մեռելներէն յարուեցաւ պտուղ բերէք բլլանք։ 5 – Քանզի քանի որ մենք մարմնով էինք՝ մեղքերու կիրքերը որոնք օրէնքով կ'բլլային, մեր անդամներուն մէջ կը ներգործէին, որպէս զի մենք մահուան պտուղ բերինք։ 6 – Բայց հիմա այն օրէնքէն ազ-

ձակուեցանք. վասն զի մեռանք անոր՝ որով բռնուած էինք, որպէս զի մենք ծառայենք Հոգիին նորոգութիւնովը, և ոչ թէ գրին հնութիւնովը։

7 – Ուրեմն ի՞նչ ըսենք. օրէնքը մե՞ղք է. քա՛ւ լիցի. բայց ես մեղքը չէի ճանչնար, եթէ ոչ՝ օրէնքով. ինչպէս ցանկութիւնն ալ չէի գիտեր, եթէ օրէնքը ըսած չըլլար, Մի ցանկար։ 8 – Բայց մեղքը պատուիրանքէն առիթ առնելով՝ իմ մէջս բոլոր ցանկութիւնները գոյացուց. վասն զի առանց օրէնքի մեղքը մեռած է։ 9 – Ես ալ առանց օրէնքի առեն մը կենդանի էի. բայց երբ պատուիրանքը էկաւ, մեղքը ոգւոյնցաւ, 10 – ես ես մեռայ. ու այն պատուիրանքը որ կեանքի համար էր, նոյնը ինծի մահուան համար եղաւ։ 11 – Վասն զի մեղքը պատուիրանքէն առիթ առնելով՝ զիս խաբեց, ու անով մեռուցանց։ 12 – Ուստի օրէնքը սուրբ է, ու պատուիրանքը սուրբ և արդար ու բարի։

13-Ուրեմն բարին ինծի մա՞հ եղաւ. քա՛ւ լիցի. հապա մեղքը, որպէս զի երևնայ մեղքը որ այն բարի բանով ինծի մահ գործեց, որպէս զի մեղքը պատուիրանքով աւելի մեղաւոր ըլլայ։ 14 – Վասն զի գիտենք որ օրէնքը հոգևոր է, բայց ես մարմնաւոր եմ՝ մեղքի տակ ծախուած։ 15 – Բանզի ինչ որ կ'ընեմ՝ չեմ ճանչնար. ոչ թէ ինչ որ կ'ուզեմ՝ զայն կընեմ, հապա ինչ որ կ'ատեմ՝ զայն կ'ընեմ։ 16 – Բայց եթէ չուզածս կ'ընեմ, հաւանութիւն կու տամ օրէնքին թէ բարի է։ 17 – Իսկ արդ ոչ թէ ես կ'ընեմ զանիկա, հապա մեղքը՝ որ իմ ներսիդիս կը բնակի։ 18 – Բանզի գիտեմ որ իմ ներսիդիս, այսինքն իմ մարմինիս մէջ, բարի բան մը չբնակիր. վասն զի կամեցողութիւն կայ քովս, բայց բարին ի գործ դնելը չեմ գտներ։ 19 – Բանզի ոչ թէ բարին զոր կ'ուզեմ, կ'ընեմ, հապա չարը զոր չեմ ուզեր, զայն կ'ընեմ։ 20 – Իսկ եթէ չուզածս կ'ընեմ, ալ ոչ թէ ես կ'ընեմ զանիկա, հապա մեղքը՝ որ իմ ներսիդիս բնակած է։ 21 – Ուստի ես կը գտնեմ օրէնք մը, որ երբ բարին ընելը կը կամենամ, չարը իմ քովս է։ 22 – Վասն զի ներսի մարդուն նայելով՝ Աստուծոյ օրէնքին կը հաւնիմ. 23 – Բայց ուրիշ օրէնք մը կը տեսնեմ իմ անդամներուս մէջ, որ իմ մտքիս օրէնքին դէմ կը պատերազմի, և զիս գերի կ'ընէ մեղքի օրէնքին որ իմ անդամներուս մէջ է։ 24 – Ո՛վ ինձ խղճալի մարդ եմ ես. ո՞վ պիտի ազատէ այս մահացու մարմինէն։ 25 – Գոհութիւն Աստուծոյ մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիստոսի ձեռքով։ Ուրեմն ես ինքնս մտքով Աստուծոյ օրէնքին կը ծառայեմ, ու մարմնով՝ մեղքի օրէնքին։

Գ.Լ. Ը

Ոչ արդ դատապարտութիւն չկայ Քրիստոս Յիսուսով եղողներուն, որոնք մարմնաւոր կերպով չեն վարուիր*։ 2 – Բանզի Քրիստոս Յիսուսով կեանքի հոգիին օրէնքը զիս ազատեց մեղքի և մահուան օրէնքէն։ 3 – Վասն զի այն որ անկարելի էր օրէնքին, որովհետև տկար էր մարմնով, Աստուած իր Որդին զրկեց մեզմանչական մարմինի նմանութեամբ ու մեղքի համար, և դատապարտեց մեղքը այն մարմնին մէջ. 4 – Որպէս զի օրէնքին արդարութիւնը կատարուի մեր մէջ, որ մարմնաւորապէս չենք քալեր, հապա հոգևորապէս։ 5 – Բանզի մարմնաւոր եղողները մարմինին բաներըն կը մտածեն, ու հոգևոր եղողները՝ հոգիին բաներըն։ 6 – Վասն զի մարմնաւոր խորհուրդը մահ է, և հոգևոր խորհուրդը կեանք ու խաղաղութիւն։ 7 – Բանզի մարմնաւոր խորհուրդը Աստուծոյ դէմ թշնամութիւն է. վասն զի Աստուծոյ օրէնքին չհնազանդիր, մանաւանդ չկրնար ալ։ 8 – Վասն զի մարմինով եղողները չեն կրնար Աստուծոյ հաճոյ ըլլալ։ 9 – Բայց դուք մարմինով չէք՝ հապա հոգիով, եթէ Աստուծոյ Հոգին ձեր մէջ բնակած է. իսկ եթէ մեկը Քրիստոսի Հոգին չունի, անիկա անոնը չէ։ 10 – Ես եթէ Քրիստոս ձեր մէջ է, ալ մարմինը մեռած է մեղքի համար, ու հոգին կենդանի է արդարութեան համար։ 11 – Իսկ եթէ Յիսուս մեռելներէն յարուցանողին Հոգին ձեր մէջ բնակած է, ալ անիկա որ Քրիստոսը մեռելներէն յարուցց, պիտի կենդանացնէ ձեր մնկհանացու մարմիններըդ իր Հոգիովը որ ձեր մէջ կը բնակի։

*Մահէ՛։

12 – Ապա ուրեմն, եղբայրներ, պարտապան ենք, ոչ թէ մարմինին՝ մարմնաւորապէս ապրելու. 13 – Վասն զի եթէ մարմնաւորապէս ապրելու ըլլաք, պիտի մեռնիք. բայց եթէ Հոգիով մարմինին գործերը սպաննէք, պիտի ապրիք։ 14 – Վասն զի որոնք որ Աստուծոյ Հոգիովը կ'առաջնորդուին, անոնք Աստուծոյ որդիներն են։ 15 – Քանզի դուք ծառայութեան հոգին չառիք կրկին վախնալու, հապա որդեգրութեան հոգին առիք, որ անով կը կանչենք Աբբա Հայր։ 16 – Նոյն ինքն Հոգին վկայութիւն կու տայ մեր Հոգիին հետ, թէ մենք Աստուծոյ որդիներն ենք. 17 – Ես եթէ որդիներ, ուրեմն ժառանգներ, Աստուծոյ ժառանգներ ու Քրիստոսի ժառանգակիցներ. որպէս զի, եթէ իր չարչարանքներուն կցորդ ըլլանք, իր փառքին ալ հաղորդ ըլլանք։

18 – Վասն զի ես այսպէս կը դատեմ որ այս ժամանակին չարչարանքները բան մը չեն գալու փառքին քով՝ որ մեզի պիտի յայտնուի։ 19 – Բանզի առարձակներուն եռանդուն ակնկալութիւնը Աստուծոյ որդիներուն յայտնուելուն կը սպասէ։ 20 – Վասն զի ունայնութեան հնազանդեցան առարձակները, (ոչ թէ իրենց կամքովը՝ հապա անոր համար որ հնազանդեցուց,) 21 – Անոնց յուսով, որ առարձակները իրենք ալ ապականութեան ծառայութենէն ազատուելով, Աստուծոյ որդիներուն փառաւոր ազատութեանը հասնին։ 22 – Բանզի գիտենք որ ամէն առարձակները մինչև հիմա մէկտեղ կը հառաչեն ու ծնունդ ելլու ցաւ կը քաշեն։ 23 – Եւ ոչ միայն այս, հապա մենք ալ որ Հոգիին առաջին պտուղը ունինք, մենք մեզմէ մեր անձերուն մէջ կը հառաչենք որդեգրութեան, այսինքն մեր մարմինին ազատութեանը, սպասելով։ 24 – Վասն զի յուսով փրկուեցանք. բայց յոյսը որ կը տեսնուի, յոյս չէ. վասն զի այն բանին, զոր կը տեսնէ մէկը, ալ ինչո՞ւ պիտի յուսայ։ 25 – Իսկ եթէ չտեսած բաներնուս կը յուսանք, ալ համբերութիւնով կը սպասենք անոր։ 26 – Նոյնպէս Հոգին ալ օգնութեան կը հասնի մեր տկարութիւններուն. քանզի ինչ բանի համար աղօթելու ենք ըստ արժանւոյն՝ չենք գիտեր. բայց ինք Հոգին բարեխօս կ'ըլլայ մեզի համար անբարբառ հառաչանքներով։ 27 – Եւ սիրտերը ննջողը գիտէ Հոգիին ինչ խորհիլը, քանզի Աստուծոյ համեմատ բարեխօսութիւն կ'ընէ սուրբերուն համար։

28 – Մեկնին գիտենք որ ամէն բաներըը բարիի գործակից կ'ըլլան անոնց որ զԱստուած կը սիրեն, որոնք անոր նախասահմանութեանը կանչուածներն են։ 29 – Վասն զի զանոնք որ առաջ կը ճանչնար, առաջուընէ ալ սահմանեց իր Որդւոյն պատկերին կերպարանակից ըլլալու. որպէս զի անիկա անդրանիկ ըլլայ շատ եղբայրներուս մէջ։ 30-Եւ զորոնք առաջուընէ սահմանեց, նաև կանչեց զանոնք. և զորոնք կանչեց, նաև արդարացուց զանոնք. և զորոնք արդարացուց, նաև փառաւորեց զանոնք։ 31 – Ուրեմն ի՞նչ ըսենք այս բաներուն համար. եթէ Աստուած մեր կողմն է, ո՞վ պիտի ըլլայ մեզի հակառակ։ 32 – Ան որ իր Որդւոյն չխնայեց, հապա մեր ամէնուն համար մատնեց զանիկա, ալ ի՞նչպէս անոր հետ ամէն բաներըը մեզի չպարգևեր։ 33 – Ո՞վ է որ Աստուծոյ ընտրածներուն դէմ մեղադիր ըլլայ. Աստուած է որ կ'արդարացնէ։ 34 – Ո՞ւր է՞ ո՞վ է որ կը դատապարտէ. Քրիստոս է որ մեռաւ, մանաւանդ թէ յարութիւն ալ առաւ, ու Աստուծոյ աջ կողմն է, որ նաև մեզի համար բարեխօսութիւն կ'ընէ։ 35 – Ո՞ւր է՞ ո՞վ պիտի զատէ մեզ Քրիստոսի սէրէն. տառապա՞նքը, կամ նեղութի՞ւնը, կամ հալածա՞նքը, կամ սո՞վը, կամ մերկութի՞ւնը, կամ վտանգը, կամ սո՞ւրը. 36 – (Ինչպէս գրուած է, Ամէն օր քեզի համար կը սպաննուինք. մորթուելու ոչխարի պէս կը սեպուինք։) 37 – Հապա այս ամէն բաներուն մէջ մե՛ծ աւելի յաղթող կ'ըլլանք անով որ մեզ սիրեց։ 38 – Վասն զի ես համոզուած գիտեմ թէ ոչ մահը, և ոչ կեանքը, ու ոչ հրեշտակները, և ոչ իշխանութիւնները, ու ոչ զօրութիւնները, և ոչ ներկայ բաներըը, ու ոչ գալու բաներըը, 39 – Եւ ոչ բարձրութիւնը, ու ոչ խորունկութիւնը, և ոչ ուրիշ արարած մը կրնայ մեզ զատել Աստուծոյ սէրէն՝ որ Քրիստոս Յիսուս մեր Տէրոջմովն է։

ԳԼ. Թ

Սաղմոս կ'ըսեմ Քրիստոսով — չեմ ասեր, (իմ խիղճս ալ ինծի կը վկայէ Հոգւով Սրբով,) 2 – Որ մեծ արամութիւն է ինծի, ու իմ արտիս անպակաս ցաւ։ 3 – Քանզի ես ինքնս կը ինդրեմ նզովուած բլլալ Քրիստոսէ, իմ մարմնի կողմանէ եղբայրներուս ու ազգականներուս համար, 4 – Որոնք Իսրայէլացի են, որոնցն է որդեգրութիւնը ու փառքը և ուխտերը ու օրինագրութիւնը և պաշտօնը ու խոստումնները. 5 – Որոնցն են նահապետները, որոնցմէ էր Քրիստոս ալ մարմնի կողմանէ, որ է ամենուն վրայ Աստուած օրհնեալ յաւիտեան։ Ամէն։ 6 – Բայց ոչ իբր թէ Աստուծոյ խօսքը դեռեւ ինկած է. քանզի ոչ թէ ամէն Իսրայէլէ եղողները Իսրայէլացի են։ 7 – Եւ ոչ թէ Աբրահամի սերունդ բլլալնուն համար ամէնը որդիներ են. հապա Իսահակով քեզի սերունդ պիտի կոչուի։ 8 – Այսինքն՝ ոչ թէ անոնք որ մարմնի որդիներ են՝ Աստուծոյ որդիներ ալ են, հապա խոստմունքի որդիները սերունդ կը սեպուին։ 9 – Վասն զի խոստմունքին խօսքը այս էր, թէ Այս ատեն պիտի գամ, ու Սառա որդի պիտի ունենայ։ 10 – Եւ ոչ միայն այսքան, հապա Ռեբեկային ալ յղացեր է որ յղացաւ մեկէն, այսինքն մեր Իսահակ հօրմէն. 11 – Վասն զի ծընած, և գեռ ոչինչ գործած, (որպէս զի Աստուծոյ նախասահմանութիւնը հաստատ մնայ ընտրութեանը պէս, 12 – Ոչ թէ գործերէն, հապա անոկ որ կանչեց,) իրեն ըսուեցաւ թէ, 13 – Մեծը պզտիկին պիտի ծառայէ. ինչպէս գրուած է թէ Յակոբը սիրեցի, բայց Եսաւը ատեցի։

14 – Ուրեմն ի՞նչ ըսենք. Մի՛թէ Աստուծոյ քով անիրաւութի՞ւն կայ. քա՛ւ լիցի։ 15 – Վասն զի Մովսէսի կ'ըսէ, Որու որ պիտի ողորմի՞ կ'ողորմիմ, ու որու վրայ որ պիտի գթա՞մ կը գթամ։ 16 – Ուրեմն ոչ անոկ է որ կը կամի, ու ոչ անոկ՝ որ կը վազէ, հապա Աստուածմէ՝ որ կ'ողորմի։ 17 – Քանզի գիրքը Փարաւոնի կ'ըսէ, Անոր համար քեզ վերցուցի, որ իմ զօրութիւնս քեզմով ցուցնեմ, ու բոլոր երկրի մէջ իմ անունս պատմուի։ 18 – Ուստի որու որ կ'ուզէ՝ կ'ողորմի, և զոր կ'ուզէ՝ կը խստացնէ։ 19 – Ուրեմն ինծի պիտի ըսես թէ Ա՛ի ինչո՞ւ մեղադիր կ'բլլայ. վասն զի ո՞վ անոր կամքին դէմ դրաւ։ 20 – Բայց դուն ո՞վ ես, ով մարդ, որ Աստուծոյ դէմ պատասխան կու տաս. միթէ ստեղծուածը իր Ստեղծողին կրնա՞յ ըսել թէ Ինչո՞ւ այդպէս շինեցիր։ 21 – Բրուտը իշխանութի՞ւն չունի՛ կաւին վրայ՝ նոյն շաղուածքէն ոման շինելու, մէկը պատուի՛ և միւսը անարգանքի համար։ 22 – Հապա ի՞նչ ը-ներ՝ եթէ Աստուած իր բարկութիւնը ցուցնել՝ ու իր զօրութիւնը յայտնել ուզելով, շատ երկայնմտու-թեամբ հանդիրեց կորսուելու պատրաստուած բարկութեան անոնց-նե-րուն. 23 – Եւ որպէս թէ իր փառքին մեծութիւնը յայտնէ բնակ ողորմելու ա-մանեներուն վրայ, զորոնք փառքի հա-մար առաջուընէ պատրաստեց. 24 – Այսինքն մեզ զորոնք կանչեց, ոչ թէ միայն Հրեաներէն, հապա հեթանոսներէն ալ. 25 – Ինչպես Ովսէէի մէջ ալ կ'ըսէ, Իմ ժողովրդս չեզոզին իմ ժողովրդս պիտի կանչեմ, ու սիրելի չեզոզին՝ սիրելի։ 26 – Եւ պիտի բլլայ թէ այն տեղ ուր անոնց բսուեցաւ թէ Դուք իմ ժողովրդս չէք, հոն անոնք Կենդանի Աստուծոյն որդիները պիտի բսուին։ 27 – Եսայի ալ Իսրայէլի համար կ'աղաղակէ, Թէև Իսրայէլի որդիներուն թիւը ծովու աւազին պէս բլլայ, Ա՛նոնց միայն մնացորդ մը պիտի ազատի։ 28 – Քանզի Տէրը հա-մառօտ և կարճ բան մը կ'բնէ երկրի վրայ։ 29 – Եւ ինչպես Եսայի առաջուընէ բսաւ, Եթէ զօրաց Տէրը մեզի սերունդ մը թողուցած չբլլար, մենք Սոդոմի պէս պիտի բլլայինք, ու Գոմորի պիտի նմանէինք։

30 – Ուրեմն ի՞նչ բանենք. Թէ հեթանոսները որոնք արդարութեան չէին հետեւեր՝ արդարութեան՝ արդարութեան՝ որ հաւատքէն է. 31 – Բայց Իսրայէլ որ արդարութեան օրէնքին կը հետեւէր, արդարութեան օրէնքին չհասաւ։ 32 – Ինչո՞ւ համար. վասն զի ոչ թէ հաւատքէն, հապա որպէս թէ օրէնքին գործերէն — պէտ արդարանալ. վասն զի գայթակղութեան վէմին վրայ գլորեցան. 33 – Ինչպէս գրուած է, Ահա Սիոնի մէջ գայթակղութեան քար մը կը դնեմ ու գլորելու վէմ մը. և ամէն ով որ անոր հաւատայ, պիտի չամչնայ։

ԳԼ. Ժ

Եղբայրնե՛ր, իմ սրտիս փափաքը ու աղօթքը առ Աստուած *Իսրայէլի փրկուելուն համար է։ 2 – Վասն զի ես կը վկայեմ անոնց համար, թէ Աստուծոյ նախանձաւորութիւնը ունին, բայց ոչ թէ գիտութեամբ։ 3 – Վասն զի առնանք Աստուծոյ արդարութիւնը չգիտնալով, ու իրենց արդարութիւնը հաստատել ուզելով, Աստուծոյ արդարութեանը չհնազանդեցան։ 4 – Քանզի օրէնքին վախճանը Քրիստոս է ամէն հաւատացեալի արդարութեան համար։

5 – Վասն զի Մովսէս օրէնքէն եղած արդարութիւնը կը ստորագրէ թէ, Զանոնք կատարող մարդը անոնցմով պիտի ապրի։ 6 – Բայց հաւատքէն եղած արդարութիւնը այսպէս կ'ըսէ, Մի բսեր քու սրտիդ մէջ, Թէ ո՞վ պիտի ելլէ երկինք, (այսինքն Քրիստոսը իջեցընելու.) 7 – Կամ թէ Ո՞վ պիտի իջնէ անդունդը, (այսինքն Քրիստոսը մեռելներէն հանելու։) 8 – Հապա ի՞նչ կ'ըսէ. Խօսքը քեզի մօտ է, քու բերնիդ մէջ և քու սրտիդ մէջ է. այսինքն հաւատքին խօսքը զոր մենք կը քարոզենք։ 9 – Վասն զի եթէ քու բերնովդ Յիսուսը Տէր խոստովանիս, ու քու սրտիդ մէջ հաւատաս թէ Աստուած զանիկա մեռելներէն յարուցց, պիտի փրկուիս. 10 – (Վասն զի սրտով կը հաւատայ մէկը արդարանալու, ու բերնով կը խոստովանի փրկուելու։) 11 – Քանզի գիրքը կ'ըսէ, Ամէն ով որ անոր հաւատայ, պիտի չամչնայ։ 12 – Վասն զի խտրութիւն չկայ Հրեային ու Յունին մէջտեղ. վասն զի ամենուն Տէրը նոյնն է, առատ ամենուն որոնք իրեն կը կանչեն։ 13 – Քանզի ով որ Տէրոջը անունը կանչէ, պիտի փրկուի։

14 – Ուրեմն ինչպէս պիտի կանչեն անոր՝ որու չհաւատացին. կամ ինչպէս պիտի հաւատան անոր՝ որուն վրայով չլսեցին. կամ ինչպէս պիտի լսեն առանց մէկուն քարոզելուն։ 15 – Կամ ինչպէս պիտի քարոզեն՝ եթէ չղրկուին. ինչպէս գրուած է, Ինչպէս գեղեցիկ են խաղաղութիւն աւետարանողներուն — բարի բաներու աւետիս առաջնեռւն ոտքերը։ 16 – Բայց ամէնը չհնազանդեցան աւետարանին. քանզի Եսայի կ'ըսէ, Տէր, ո՞վ հաւատաց մեր քա՛րոզ լսելին։ 17 – Ուրեմն հաւատքը լսելէն է, ու լսելը Աստուծոյ խօսքէն։ 18 – Բայց կ'ըսեմ, Միթէ չլսեցի՞ն. մանաւանդ Բոլոր երկիր ելաւ անոնց ձնչիւնը, ու անոնց խօսքը՝ մինչև աշխարհի ծայրերը։ 19 – Բայց կ'ըսեմ, Միթէ Իսրայէլ չգիտցա՞ւ. առաջ Մովսէս կ'ըսէ, Ես ձեզ նախանձի պիտի գրգռեմ †անպիտան ժողովրդով մը, ու անմիտ ազգով մը ձեզ պիտի բարկացնեմ։ 20 – Բայց Եսայի կը համարձակի ու կ'ըսէ, Ես անոնց գտնուեցայ՝ որոնք զիս չէին փնտռեր, յայտնի եղայ անոնց՝ որոնք զիս չէին հարցներ։ 21 – Սակայն Իսրայէլի վրայով կ'ըսէ, Բոլոր օրը իմ ձեռքերս երկնցուցի անհնազանդ ու հակառակող ժողովրդի մը։

ԳԼ. ԺԱ

Ուրեմն կ'ըսեմ, Միթէ Աստուած իր ժողովրդը մերժե՞ց. քա՛ւ լիցի. վասն զի ես ալ Իսրայէլացի եմ, Աբրահամի սերունդէն, Բենիամինի ցեղէն։ 2 – Աստուած իր ժողովրդը զոր ինք առաջուընէ ճանչցաւ. միթէ չէ՞ք գիտեր Եղիայի պատմութեանը մէջ գիրքը ինչ կ'ըսէ. ինչպէս անիկա Իսրայէլի համար գանգատ կ'բնէ Աստուծոյ, ըսելով, 3 – Տէր, քու մարգարէներդ մեռցուցին ու քու սեղաններդ փլցուցին, ու միայն ես մնացեր եմ, և իմ անձս կը փնտռեն։ 4 – Բայց ի՞նչ կ'ըսէ անոր՝ աստուածային պատասխանը. Ինծի թողուցի, յ'ըսէ, եօթը հազար մարդիկ՝ որոնք Բահաղի ծնրադրութիւն չբրին։ 5 – Նոյնպէս ալ այս ատեն շնորհքի ընտրութեանը համեմատ մնացորդ մը կայ։ 6 – Եւ եթէ շնորհքով, ուրեմն ա՛լ գործերէն չէ. ապա թէ ոչ՝ շնորհքը ա՛լ շնորհք չբլլար. †իսկ եթէ գործերէն է, ա՛լ շնորհք չէ. ապա թէ ոչ՝ գործը ա՛լ գործ չբլլար՝ 7 – Ուրեմն ի՞նչ. Իսրայէլ չհասաւ այն բանին զոր կը փընտ-

*Ոմն+, անանց

†Յոն. ոչ

†Ոմն+ չտանին

ձէր. բայց ընտրեա՛ծներդ հաստա՛ն, ու ճեղքածները կուբդան , 8 – (Ինչպէս գրուա՛ծ է , Աստուա՛ծ անունդ թմրեա՛ն ոդի տուա՛ւ, ա՛յդքիր՝ որոնցմո՛վ պիտի չտեսնեն , ու ականջնե՛ր՝ որոնցմո՛վ պիտի չլսեն,) մինչև այսօր : 9 – Ես Դաւիթի կ'ըսե՛ , Անոնց սեղանը իրենց որոգայթ ու որս և գայթակղութի՛ւն ու հատուցո՛ւմ ըլլայ · 10 – Անոնց ա՛չքերը մի՛ա՛նան, որպէս զի չտեսնեն, ու անոնց կռնակը միշտ վա՛ր ծռէ: 11 – Ուրեմն կ'ըսե՛մ՝ Մի՛թէ անո՛ր համար անոնք յանդգնեցա՛ն ըրի՛ն որ կործա՛նին. բա՛ւ լիցի՛. Հապա իրենց յանցանքովը հեթա՛նոսներուն փրկութի՛ւն եղա՛ , որպէս զի զիրենք նախանձի՛ գրգռէ: 12 – Աստի՛ եթէ անոնց յանցանքը աշխարհի՛ մեծութի՛ւն եղա՛ , ու անոնց նուա՛զութի՛ւնը՝ հեթա՛նոսներուն մեծութի՛ւն , ալ ո՛րչափ աւելի՛ անոնց լրութի՛ւնը : 13 – Բայց ձեզի կ'ըսե՛մ հեթա՛նոսներո՛ւդ , Որովհետև հեթա՛նոսներուն առաքեա՛լ եմ՛ , իմ պաշտօնս կը մեծարե՛մ՛ . 14 – Որպէս զի թերևս իմ՛ մարմինս եղդնները նախանձի՛ գրգռե՛մ՛, ու անոնցմէ մէկ քանիները ապրեցնե՛մ՛: 15 – Վասն զի եթէ անոնց մերժո՛ւմը աշխարհի՛ հաշտութի՛ւն է , հապա անո՛նց ընդունո՛ւիլը ի՞նչ պիտի ըլլայ , բայց եթէ՝ մեռելներէն կենդանի ըլլալ : 16 – Արդ եթէ երեխայերին սուրբ է, նաև զանգուա՛ծքը. և եթէ արմա՛տը սուրբ է, ո՛ր-ը՛ն ճիւղերն ալ : 17 – Եթէ այն ճիւղերէն մէկ քանիները կտրե՛ցան, ու դուն որ վայրենի ձիթենի՛ կէր՝ անոնց մէջ պատուա՛ստուե՛ցար, ու ձիթենիին արմատին և պարարութի՛ւնը հաղորդ եղա՛ր, 18 – ձիւղերուն դէմ՝ մի պարծենա՛ր. իսկ եթէ պարծենա՛ս , ա՛չ թէ դուն արմատը վեր բռնե՛ր ես , հապա արմատը քե՛զ : 19 – Ուրեմն պիտի բա՛ս՝ ձիւղերը կտրե՛ցան որպէս զի ես պատուա՛ստուե՛մ՛: 20 – Այդ՛կ , անոնք անհաւատութի՛ւնով կտրե՛ցան , ու դուն հաւատքով՝ հաստատուե՛ցար . մի՛ հպարտանար, հապա վախցիր · 21 – Վասն զի եթէ Աստուա՛ծ բնական ճիւղերուն չխնայեց , գուցէ քեզի ալ չխնայէ : 22 – Ուստի տե՛ս Աստուծոյ քաղցրութի՛ւնը ու խստութի՛ւնը. կործանուածներուն վրայ խստութի՛ւնը , և քե՛զ վրադ քաղցրութի՛ւնը , եթէ այն քաղցրութեանը մէջ կենա՛ս. ապա թէ ոչ՝ դուն ալ պիտի կտրուի՛ս : 23 – Ես անոնք ալ եթէ էջէնց անհաւատութեանը մէջ չկենան, պիտի պատուաստուին, վասն զի կարող է Աստուա՛ծ զանոնք նորէն պատուաստել : 24 – Քանզի եթէ դուն էջէ բնական եղդ վայրենի ձիթենիէն կտրուե՛ցար , ու այն բարի ձիթենիին վրայ, որ էջէ բնական չէր, պատուաստուե՛ցար , ալ ո՛րչափ աւելի անոնք որ բնական ճիւ-ղե՛ր են, պիտի պատուաստուին իրենց ձիթենիին վրայ: 25 – Վասն զի չեմ ու-զեր, եղբայրնե՛ր, որ չդիանաք այս խորհուրդը, (որպէս զի ինքզինքնիդ իմաստուն չսեպէք,) որ քա՛ս մասին կուբութի՛ւն եղա՛ Իսրայէլի , մինչև հեթանոսներուն լրութի՛ւնը մտնէ . 26 – Ես այսպէս բոլոր Իսրայէլ պիտի փրկուի. ինչպէս գրուա՛ծ է , Սիոնէ պիտի գայ Փրկիչը, ու Յակոբէ ամբարշտութիւնները մէկդի պիտի դարձնէ . 27 – Ես այս է իմ ուխտս անոնց , երբ անոնց մեղքերը վերցնե՛մ: 28 – Աւետարանին նկատմամբ՝ անոնք թշնամի են ձեր սիրոյն համար. բայց ընտրութեանը նկատմամբ՝ սիրելի են էջէնց հայրերուն սիրոյն համար: 29 – Վասն զի Աստուծոյ պարգեւները ու կոչումը առանց դղջանալու են: 30 – Վասն զի ինչպէս դուք ալ առեն մի Աստուծոյ չհլո՛ ցաստաք , ու հիմա ողորմութի՛ւն գտաք *անոնց անհաւատութի՛ւնովը , 31 – Նոյնպէս անոնք ալ հիմա անհաւատ եղան , որպէս զի ձեր ողորմութի՛ւն ֆո՛ռնէլովը՝ անոնք՝ ալ ողորմութի՛ւն գտնեն : 32 – Վասն զի Աստուա՛ծ ամէնն ալ անհաւատութեան մէջ արգիլեց, որպէս զի ամէնուն ողորմի :

33 – Ո՛վ Աստուծոյ մեծութեան ու իմաստութեան և գիտութեան խորունկութիւնը . ի՛նչպէս անքննելի են իր դատաստանները , ու անգնելի են իր ճամբաները: 34 – Վասն զի ո՞վ գիտցա՛ Տէրոջը միտքը , կամ ո՞վ անոր խորհրդակից եղա՛ւ. 35 – Կամ ո՞վ առաջուբնէ անոր բա՛ն մը տուա՛ւ, որ փոխարէնը իրեն տրուի: 36 – Վասն զի ամէն բաները անկէ ու անով և անոր համար են. իրեն փառք յաւիտեանս : Ամէն:

*Կամ , անոնց անհաւատութեան առեն, Նոյնպէս անոնք ալ հիմա անհաւատ եղան ձեր ողորմութիւն ֆոռճ առեն՝ որպէս զի անոնք

Գ.Լ. ԺԲ

Արդ կ'աղաչե՛մ ձեզի, եղբայրնե՛ր, Աստուծոյ ողորմութիւնովը, որ ձեր մարմինները ընծայէք կենդանի զոհ մը՛ սուրբ , Աստուծոյ հաճելի , որ է ձեր բանաւոր պաշտօնը : 2 – Եւ մի՛ կերպարանիք այս աշխարհին կերպարանքովը, հապա ձեր մտքին նորոգութիւնովը նորոգուելո՛վ, որպէս զի քննէք թէ ինչ է Աստուծոյ կամքը , որ բարի ու հաճելի և կատարեալ է: 3 – Քանզի ինծի տրուած *շնորհքով զձեզ կ'ըսե՛մ՛ ձեր մէջ եղող ամէն մէկուն, որ աւելի եղածը մտածելէն աւելի բան չմտածէ, հապա զգաստ կենալ մտածէ , ինչպէս Աստուած ամէն մէկուն բաժնեց հաւատքին չափը : 4 – Վասն զի ինչպէս մէկ մարմինի մէջ շատ անդամներ ունինք, ու այն ամէն անդամները միևնոյն գործը չունին . 5 – Նոյնպէս մենք շատերս մէկ մարմին ենք Քրիստոսով , և ամէն մէկերնիս իրարու անդամներ ենք: 6 – Ուստի մենք պարգեւներ ունենալով՝ այն շնորհքին համեմատ որ մեզի տրուած է, եթէ մարգարէութի՛ւն՝ հաւատքին չափովը ըսէ՛ք՝ : 7 – Եթէ սպասաւորութի՛ւն՝ սպասաւորութեան մէջ ըլլանք . եթէ ան որ կը սորվեցնէ՝ սորվեցնելու հանէ ըլլայ: 8 – Եթէ ան որ կը յորդորէ՝ յորդորելու հանէ, ան որ կը բաշխէ՝ պարզմտութեամբ ըլլայ, ան որ վերակացու է՝ ջանքով , ան որ կ'ողորմի՝ յօժարութեամբ . 9 – Սէրը առանց կեղծաւորութեան ըլլայ, չարչէն զզուելով , բարիին յարելով . 10 – Եղբայրասիրութեան մէջ իրարու վրայ գորովալից եղէք . պատուելու մէջ իրարմէ անցէք. 11 – Ջանքի մէջ թուլասիրտ չըլլաք . հոգիով բորբոքեցէք . Տէրոջը ծառայեցէք. 12 – Ցուսով ուրախ եղէք . նեղութեան մէջ համբերեցէք. սուղ աղօթքի կեցէք . 13 – Սուրբերուն պէտքերուն հաղորդ եղէք. հիւրասիրութեան հանէ եղէք . 14 – Ձեզ հալածողները օրհնեցէք , օրհնեցէք ու մի անիծէք. 15 – Խնդացողներուն հետ խնդացէք, և լացողներուն հետ լացէք . 16 – Իրարու վրայ միևնոյն խորհուրդը ունեցէք . ամբարտաւանութի՛ւն մի ընէք, հապա խոնարհներուն հետ խոնարհելէք. ինքզինքնիդ իմաստուն մի դնէք . 17 – Ոչ-ոքի չարութեան փոխարէն ա՛կա՛ն չարութի՛ւն մի՛ հատուցանէք. ամէն մարդոց առջև բարի բաներ ընդ-ե՛ս հոգ տարէք: 18 – Որչափ կարելի է ձեզի՝ ամէն մարդոց հետ խաղաղութի՛ւն ունեցէք : 19 – Սիրելինե՛ր, վրէժխնդրութի՛ւն մի՛ ընէք ձեր անձերուն համա՛ր, հապա բարկութեան տե՛ղ տուէ՛ք . վասն զի գրուա՛ծ է, Վրէժխնդրութի՛ւնը իմ՛ ե՛ս է, ես պիտի հատուցանե՛մ՛, կ'ըսէ Տէրը : 20 – Ուստի եթէ քա՛ թշնամիդ անօթի՛ եղիր է՝ հաց տուր անոր , և եթէ ծարաւ է՝ ջուր տուր անոր . քանզի զայս բնելով՝ անոր գլխուն վրայ կրակի կոյտեր պիտի դիզես: 21 – Չարէն մի՛ յաղթուիր, հապա բարիով յաղթէ՛ չարին:

Գ.Լ. ԺԳ

Ամէն մարդ էջ վրայ եղած իշխանութիւններուն թո՛ղ հնազանդի. վասն զի չկայ իշխանութի՛ւն մի՛ որ Աստուծմէ չըլլայ . և *անոնք որ կան՝ Աստուծմէ կարգուա՛ծ են : 2 – Ուրեմն ով որ իշխանութեան դէմ՛ կը կենայ, Աստուծոյ հրամանին դէմ՛ կը կենայ. և անոնք որ դէմ՛ կը կենան, անձերնուն դատապարտութի՛ւն կ'ընդունին : 3 – Վասն զի իշխանները բարի գործերու վախ՝ չեն, հապա չարերու . կ'ուզե՞ս չվախնալ իշխանութենէն . բարի գործէ, ու անկէ գովութի՛ւն պիտի ընդունես . 4 – Վասն զի անիկա Աստուծոյ սպասաւորն է քեզի բարիի համար . բայց եթէ դուն չար կը գործես՝ վախցիր . վասն զի զատարկ տեղ սէ՛ղբը թո՛ւր չէ կապեր, քանզի Աստուծոյ սպասաւորն է, Ե՛ վրէժխնդիր՝ բարկութի՛ւն հատցնելո՛ւ անոր վրայ որ չար կը գործէ : 5 – Ասոր համար պէտք է հնազանդ ըլլալ , ո՛չ թէ միայն բարկութեանը համար, հապա խղճմտանքի համար ալ : 6 – Ա՛յս պատճառո՛ւ է որ տուրք ալ կու տա՛ք . վասն զի Աստուծոյ սպասաւորներն են այն նոյն բանին հոգ տանելո՛ւ : 7 – Ուստի հատուցէ՛ք պէտք եղածը ամէնուն . որու որ տուրք տա՛ք՝ տուրքը , որու որ մա՛քս՝ մաքսը , որու որ վախ՝ վախնալը, որու որ պատի՛ւ՝ պատիւը :

*Ո՛հառ, Աստուծոյ շնորհքով

*Ո՛հառ, այն իշխանութիւնները

8 – Բնաւ մէկուն պարտական մի գանուիք, միայն թէ մէկզմէկ սիրելու. վասն զի ով որ ընկերը կը սիրէ՝ օրէնքը կը կատարէ։ 9 – Վասն զի այն Մի շնար, Մի սպանաներ, Մի գողանար, Աւտ վկայութիւն մի ըներ, Մի ցանկար, և ուրիշ ինչ պատուէր որ կայ՝ Բ–ը–ը այս խօսքին մէջ կը բովանդակուի, թէ Դուն ընկերդ սիրես քու անձիդ պէս։ 10 – Սէրը ընկերին գէշութիւն չըներ. ուրեմն օրէնքին լրումը սէր է։

11 – Եւ այսպէս ըլլալ, գիտնալով այս ատեն, որ հիմա ժամանակ է մեզի քունէ արթննալու. վասն զի հիմա մեր է մեզի փրկութիւնը՝ քան թէ այն ատեն որ հաւատացինք։ 12 – Գիշերը շատ անցած է ու ցորեկը մօտեցած. ուստի մեզիդի ընենք խաւարին գործերը, ու մեր վրայ հագնինք լոյսի զէնքերը։ 13 – Որպէս թէ ցորեկ ատենն պարկեշտութեամբ պարտինք, ոչ թէ անառակութիւններով ու գինովութիւններով, և ոչ թէ խառնակ անկողիններով ու պղծութիւններով, և ոչ թէ հակառակութիւնով ու նախանձով. 14 – Հապա Յեր Վ–ոջ Յոգիք Տէր Յիսուս Քրիստոսը, ու մսոյին խնամք մի տանիք ցանկութիւններուն համար։

ԳԼ. ԺԴ

Հաւատքի մէջ տկար եղողը ընդունեցէք՝ ոչ թէ *տարակուսական որոշմունքներով։ 2 – Մէկը կը հաւատայ որ ամէն բան կրնայ ուտել, և ան որ տկար է՝ բանջարեղէն կ'ուտէ։ 3 – Ան որ կ'ուտէ՝ չուտողը թող չանարգէ, ու ան որ չուտեր՝ ուտողը թող չդատէ, վասն զի Աստուած զանիկա ընդուներ է։ 4 – Դուն ո՞վ ես որ ուրիշին ծառան կը դատես. իր Տէրոջը կը կանգնի կամ կ'իյնայ. բայց պիտի կանգնի, վասն զի †Աստուած կարող է զանիկա կանգնեցնել։ 5 – Մէկը մէկ օրը ուրիշ օրէ աւելի կը սեպէ, մէկն ալ ամէն օրը հետ կը սեպէ. թող ամէն մարդ իր միտքը հաստիցնէ։ 6 – Ան որ կը հոգայ օրը, Տէրոջը կը հոգայ, և ան որ չհոգար օրը, Տէրոջը չհոգար. ու ան որ կ'ուտէ, Տէրոջը կ'ուտէ, քանզի Աստուծմէ կը գոհանայ. և ան որ չուտեր, Տէրոջը չուտեր, ու Աստուծմէ կը գոհանայ։ 7 – Վասն զի մեզմէ մէ'կը իր անձին համար չապրիր, ու մէ'կը իր անձին համար չմեռնիր։ 8 – Քանզի եթէ ապրինք, Տէրոջը համար կ'ապրինք, և եթէ մեռնինք, Տէրոջը համար կը մեռնինք. ուրեմն թէ՛ ապրինք և թէ՛ մեռնինք, մենք Տէրոջն ենք։ 9 – Վասն զի Քրիստոս ալ անոր համար մեռաւ *ու ապրեցաւ, որ ––հ–––ոգ–ւոյ մեռելներուն ու կենդանիներուն իշխէ։ 10 – Իսկ դուն ինչո՞ւ քու եղբայրդ կը դատես, կամ դուն ինչո՞ւ քու եղբայրդ կ'անարգես. վասն զի ամէնս ալ Քրիստոսիատեանին առջև պիտի կայնինք։ 11 – Վասն զի գրուած է, Ես կենդանի եմ, կ'ըսէ Տէրը, որ ամէն ծունկ ինձի պիտի ծռի, և ամէն լեզու Աստուծոյ պիտի խոստովանի։ 12 – Ուրեմն մեզմէ ամէն մէկը Աստուծոյ հաշիւ պիտի տայ իր անձին համար։ 13 – Ուստի ալ դիրար չդատանք, հապա աւելի այս որոշումը րլլք միտքերնուդ մէջ՝ խոչ կամ գայթակղութիւն չդնել եղբօրը։ 14 – Ջայս գիտեմ ու հաստատուած եմ Տէր Յիսուսով, որ բան մը ինքիրմէ պիղծ չէ, բայց ով որ պիղծ կը սեպէ բան մը, անոր պիղծ է այն։ 15 – Իսկ եթէ կեբակաւբի համար քու եղբայրդ արամի, ալ դուն սիրով չվարուեցար. քու կեբակաւբոյդ մի կորսնցներ զանիկա՝ որուհամար Քրիստոս մեռաւ։ 16 – Արդ չըլլայ որ ձեր բարիին համար չար խօսին։ 17 – Վասն զի Աստուծոյ արքայութիւնը կերակուր ու խմիլիք չէ, հապա արդարութիւն և խաղաղութիւն ու ինդութիւն Հոգւով Սրբով։ 18 – Քանզի եթէ մէկը այս բաներով Քրիստոսի կը ծառայէ, անիկա Աստուծոյ հաճելի է՝ ու մարդոց գովելի։ 19 – Ապա ուրեմն խաղաղութեան և իրարու շինութեան եռանդ րլլանք։ 20 – Չըլլայ որ կերակուրի պատճառաւ Աստուծոյ գործը քակես. ամէն բան մաքուր է. միայն թէ այն մարդուն է գէշ, որ ––ըէչէ գայթակղութիւն տալով կ'ուտէ։ 21 – Աղեկ է միս չուտել և գինի չխմել, ոչ ալ բան մը ընել որով քու եղբայրդ կը գայթակղի կամ կը գայթակղի կամ կը տկարանայ։ 22 – Դուն հաւատք ունի՞ս. զանիկա քեզի պահէ Աստուծոյ առջև. երանի՛ անոր որ իր անձը չդատապարտեր ուրիշով, զոր ինք *կ'ընդունի։ 23 – Բայց ան որ խիղճ կ'ընէ, եթէ ուտէ՝ կը դատապարտուի, վասն զի ոչ թէ հաւատքով Յ––ե, քանզի ինչ բան որ հաւատքով չէ՝ մեղք է։

ԳԼ. ԺԵ

Պէտք է մեզի որ կարող ենք՝ տկարներուն տկարութիւնը վերցնել, և ոչ թէ փոյթ մեր անձին համար ըլլալ. 2 – Հապա մեզմէ ամէն մէկը շինութեան համար իր ընկերին հաճոյ ըլլայ բարի բաներու մէջ։ 3 – Քանզի Քրիստոս ալ ոչ թէ իր անձին հաճոյ եղաւ, հապա ինչպէս գրուած է, Քեզ նախատողներուն նախատինքները իմ վրաս ինկան։ 4 – Վասն զի ինչ որ առաջուընէ գրուեցաւ, մեր ապրելուն համար գրուեցաւ, որպէս զի համբերութիւնով ու Գիրքերուն մխիթարութիւնով յոյս ունենանք։ 5 – Եւ համբերութեան ու մխիթարութեան Աստուածը տայ ձեզի իրարու հետ միևնոյն խորհուրդը ունենալ՝ Քրիստոս Յիսուսի ––ը–ին պէս. 6 – Որպէս զի մէկ որտով –– մէկ բերնով փառաւորէք զԱստուած ու մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիստոսի Հօրը։ 7 – Ասոր համար մէկզմէկ ընդունեցէք, վասն զի Քրիստոս ալ †մեզ ընդունեց Աստուծոյ փառքին համար։

8 – Բայց կ'ըսեմ թէ Յիսուս Քրիստոսի թլփատութեան պաշտօնեայ րլլաւ Աստուծոյ ճշմարտութեանը համար, որպէս զի նախահայրերուն տրուած խոստումները հաստատէ. 9 – Ակայն հեթանոսները ողորմութեան համար զԱստուած փառաւորեն. ինչպէս գրուած է, Ասոր համար ազգերուն մէջ քեզ պիտի գովեմ, և քու անուանդ ոտտմս պիտի երգեմ։ 10 – Եւ գոհանալ կ'ըսէ թէ, Ով ազգեր, անոր ժողովուրդին ուրախակից եղէք։ 11 – Եւ գոհանալ թէ, Օրհնեցէք Տէրը, ով բոլոր ազգեր, ու գովեցէք զանիկա, ով բոլոր ժողովուրդներ։ 12 – Եւ գոհանալ Եսայի կ'ըսէ, Յեսսէի մէկ արմատը պիտի ըլլայ, ու ան որ ազգերուն իշխան պիտի կայնի, ազգերը անոր պիտի յուսան։ 13 – Արդ յուսոյ Աստուածը ձեզ լեցնէ բոլոր ուրախութիւնով ու խաղաղութիւնով հաւատալու մէջ, որպէս զի առատանաք յուսով Հոգւոյն Սրբոյ զօրութիւնովը։

14 – Եւ ինքնս ալ Տատատուած եմ ձեզի համար, իմ եղբայրներս, որ դուք լեցուն էք բարութիւնով, լեցուած էք ամէն գիտութիւնով, և կրնաք մէկզմէկ խրատել։ 15 – Սակայն մէկ կողմանէ համարձակարար գրեցի ձեզի, իմ եղբայրներս, որպէս թէ միտքերնիդ ձգելով այս Բ–ը–ը–ը զայն ընծային պատճառաւ որ Աստուծմէ ինծի տրուած է, 16 – Որպէս զի ես Յիսուս Քրիստոսի սպասաւորը րլլամ հեթանոսներուն մէջ, և Աստուծոյ աւետարանը մնատակարարեմ, որպէս զի հեթանոսներուն ընծայուիլը ընդունելի րլլայ՝ Սուրբ Հոգիով սրբուելով։ 17 – Ուստի Աստուծոյ քով պարծանք ունիմ Քրիստոս Յիսուսով։ 18 – Վասն զի չեմ համարձակիր խօսիլ այն բաներէն մէկը, զոր Քրիստոս իմ ձեռքովս գործած չէ հեթանոսները հնազանդեցնելու համար՝ խօսքով ու գործով, 19 – Նշաններու ու հրաշքներու զօրութիւնով, *Աստուծոյ Հոգւոյն զօրութիւնովը. այնպէս որ ես Երուսաղէմէ մինչև Լիւրիկացւոց կողմերը Քրիստոսի աւետարանը լեցուցի։ 20 – Այնպէս ջանացի աւետարանը քարոզել, ոչ թէ ուր որ Քրիստոսի անունը յիշուած էր, որ չըլլայ թէ ուրիշի մը հիմն շինած վրայ շինեմ. 21 – Հապա ինչպէս գրուած է թէ, Անոնց չպատմուեցաւ անոր վրայով՝ պիտի տեսնեն, ու որոնք չլսեցին՝ պիտի խմանան։ 22 – Անոր համար ալ շատ արգիլուեցայ ձեզի գալէ։ 23 – Բայց հիմա որ այս կողմերը ա'լ բնծի տեղ չկայ, ու շատ տարիներէ ի վեր խիստ կը փափաքիմ ձեզի գալ, 24 – Երբ դեպ ի Սպանիա երթամ, †կը յուսամ որ անցնելու ատենս ձեզ տեսնեմ, ու ձեզմէ յուսգործուիմ հոն եբ–ը–ը–, եթէ առաջ քիչ մը ձեզմով լեցուիմ։ 25 – Բայց հիմա Երուսաղէմ կ'երթամ սուրբերուն սպասաւորելու։

Յ––ե. կարծեաց †Ոմանք, Տէրը

*Ոմանք, ու յարութիւն առաւ, և նորէն

*Ոմանք, Սուրբ

†Ոմանք, ձեզի պիտի գամ. վասն զի կը յուսամ

*Ուր, կը փորձէ †Ոմանք, ձեզ

26 – Վասն զի Մակեդոնացիք և Աքայեցիք յօժարեցան որ Երուսաղէմի մէջ եղած ազքատ սուրբերուն քիչ մը հաղորդութիւն ընեն : 27 – Յօժարեցան, քանզի անոնց պարտական ալ են. վասն զի եթէ անոնց հոգևոր բաներուն հաղորդ եղան հեթանոսները, կը պարտաւորին որ հաղորդութիւն ընեն անոնց՝ մարմնաւոր բաներու մէջ ալ : 28 – Ուրեմն ասիկա կատարելով, ու կնքելով անոնց այս պտուղը, ձեզմէ Սպանիա պիտի անցնիմ : 29 – Եւ գիտեմ որ իմ ձեզի գալու ատենս Քրիստոսի *աւետարանին լեցուն օրհնութիւնովը պիտի գամ :

30 – Ձեզի կ'ապաչեմ, եղբայրներ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսով ու Հոգւոյն սիրովը, որ ինծի հետ պատերազմակից ըլլաք չէզ ազօթքներուն մէջ առ Աստուած ինծի համար, 31 – Որպէս զի Հրէաստանի մէջ հաւատքի չհնազանդողներէն ազատուիմ, ու իմ Երուսաղէմ ընծայս սպասաւորութիւնս սուրբերուն ընդունելի ըլլայ, 32 – Որպէս զի Աստուծոյ կամքովը ուրախութեամբ ձեզի գալով՝ ձեզի հետ հանգչիմ : Եւ խաղաղութեան Աստուածը ձեր ամէնուդ հետ ըլլայ։ Ամէն։

ԳԼ. ԺԶ

Ձեզի կը յանձնեմ մեր Փիբէ քոյրը, որ Կենչրէայի եկեղեցւոյն սպասաւորն է. 2 – Որպէս զի զանիկա ընդունիք Տէրոջմով՝ ինչպէս սուրբերուն արժան է. և անոր խնդրած ամէնէ բանի մէջ որ ձեր օգնական կարօտանի, քանզի ինք ալ շատերու խնամք տարաւ, ու ինծի ալ :

3 – Բարև ըրէք Պրիսկիլի ու Ակիւղասի՝ Քրիստոս Յիսուսով իմ գործակիցներուս. 4 – (Որոնք իմ հեւանքիս համար իրենց պարանոցները տուին. որոնցմէ ոչ թէ միայն ես շնորհակալ կ'ըլլամ, հապա հեթանոսներուն բոլոր եկեղեցիներն ալ :) 5 – Եւ անոնց տանը մէջի եկեղեցիին ալ : Բարև ըրէք Եպենետոս իմ սիրելիիս, որ †Աքայիայէ առաջին պտուղ մըն է Քրիստոսի : 6 – Բարև ըրէք Մարիամի, որ մեր վրայ շատ աշխատեցաւ : 7 – Բարև ըրէք Անդրոնիկոսի ու Յունիայի, իմ ազգականներս ու գերեվարութեան ընկերներս, որոնք առաքեալներուն մէջ երևելիներ են, որոնք ինծմէ ալ առաջ Քրիստոսի եղան։ 8 – Բարև ըրէք Ամպլիաս իմ սիրելիիս Տէրոջմով : 9 – Բարև ըրէք Ուրբանոս մեր գործակիցին Քրիստոսով, ու Ստաքիս իմ սիրելիիս։ 10 – Բարև ըրէք Ապելէսի որ ընտրեալ է Քրիստոսով : 11 – Բարև ըրէք անոնց որոնք Արիստոբուղոսի տունէն են : Բարև ըրէք Հերովդիոն իմ ազգականիս։ Բարև ըրէք անոնց որոնք Նարկիսոսի տունէն են, Տէրոջմով : 12 – Բարև ըրէք Տրիփենէի ու Տրիփոսէի, Տէրոջմով աշխատողներուն։ Բարև ըրէք Պերսիդէ սիրելիին, որ շատ աշխատեցաւ Տէրոջմով : 13 – Բարև ըրէք Ռուփոսի, Տէրոջմով ընտրուածին, ու անոր մօրը և իմին։ 14 – Բարև ըրէք Ասինկրիտոսի, Փղեգոնի, Երմեսի, Պատրոբասի, Երմէսի ու անոնց հետ եղող եղբայրներուն : 15 – Բարև ըրէք Փիղողոգոսի ու Յուլիայի, Ներէոսի ու անոր քրոջը, և Ոլիմպասի ու անոնց հետ եղող բոլոր սուրբերուն։ 16 – Բարև ըրէք իրարու սրբութեան համբուրով : Բարև կ'ընեն ձեզի Քրիստոսի [բոլոր] եկեղեցիները։

17 – Կ'ապաչեմ ձեզի, եղբայրներ, որ դիտէք այնպիսիները որոնք ձեր սորված վարդապետութենէն դուրս հերձուածողութիւններ ու գայթակղութիւններ կ'ընեն, և անոնցմէ հեռի կեցէք : 18 – Վասն զի այնպիսիները մեր Տէրոջը *Քրիստոսի չեն ծառայեր, հապա իրենց որովայնին. և անոյշ խօսքերով ու գովութիւններով պարզամիտներուն սիրտերը կը խաբեն։ 19 – Քանզի ձեր հնազանդութիւնը ամէնուն հասած է. ուստի ձեր վրայ ուրախ եմ. բայց կ'ուզեմ որ դուք իմաստուն ըլլաք բարիին, ու միամիտ՝ չարին։ 20 – Եւ խաղաղութեան Աստուածը խրատակէ Սատանան շուտով ձեր ոտքերուն տակ : Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեզի հետ ըլլայ։†

21 – Բարև կ'ընէ ձեզի Տիմոթէոս իմ գործակիցս, և Լուկիոս ու Յասոն և Սոսիպատրոս, իմ ազգականներս։ 22 – (Բարև կ'ընեմ ձեզի Տէրոջմով և ալ Տերտիոս, որ *այս թուղթը գրեցի։) 23 – Բարև կ'ընէ ձեզի Գայիոս, իմ ու բոլոր եկեղեցիին հիւրընկալը։ Բարև կ'ընէ ձեզի Երաստոս, քաղաքիս գանձապետը, ու Կուարտոս եղբայրը։ 24 – Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր ամէնուն հետ ըլլայ։ Ամէն։

25 – Արդ անոր, որ կարող է ձեզ հաստատել իմ աւետարանիս պէս ու Յիսուս Քրիստոսի քարոզութեանը պէս, այն խորհուրդին յայտնութեան պէս՝ որ յաւիտենական ատենները ի վեր ծածկուած էր, 26 – Եւ հիմա յայտնուեցաւ, ու մարգարէական գիրքերով յաւիտենական Աստուծոյ հրամանով բոլոր հեթանոսներուն ծանուցուեցաւ հաւատքի հնազանդելու համար, 27 – Մի միայն իմաստուն Աստուծոյն, Յիսուս Քրիստոսի ձեռքով, փառք յաւիտեանս։ Ամէն։

*Ոմանք չունին †Կամ, Ամեպտէ

*Ոմանք, Յիսուս Քրիստոսի †Ոմանք Յ'ունկնէն, Ամէն :

ԱՌԱՋԻՆ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

ԱՌ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

Պօղոս, Աստուծոյ կամքովը Յիսուս Քրիստոսի առաքեալ ըլլալու կանչուած, ու Սոսթենէս եղբայրը, 2 – Կորնթոսի մէջ եղած Աստուծոյ եկեղեցւոյն, Քրիստոս Յիսուսով սրբուածներուն, սուրբեր ըլլալու կանչուածներուն, այն ամէնուն հետ՝ որոնք ամէն տեղ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի անունը կը կանչեն, իրենցը ու մերը. 3 – Ձեզի շնորհք և խաղաղութիւն Աստուծմէ մեր Հօրմէն ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէ :

4 – Ամէն ատեն իմ Աստուծմէս ձեզի համար կը գոհանամ Աստուծոյ շնորհքին վրայ, որ ձեզի արուած է Քրիստոս Յիսուսով. 5 – Որ դուք անով ամէն բանի մէջ հարստացաք ամէն խօսքով և ամէն գիտութիւնով. 6 – Ինչպէս Քրիստոսի վկայութիւնը ձեր մէջ հաստատուեցաւ. 7 – Որպէս զի դուք բնաւ շնորհքով մըն ալ չնուազիք՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի յայտնուելուն սպասելով. 8 – Որ նաև ձեզ պիտի հաստատէ մինչև վերջը՝ անմեղադրելի ըլլալու մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի օրը : 9 – Հաւատարիմ է Աստուած, որով կանչուեցաք Հաղորդ ըլլալու իր Որդւոյն, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի։ *

10 – Ձեզի կ'ապաչեմ, եղբայրներ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի անունովը, որ միևնոյն խօսքը ունենաք ամէնդ, ու երկպառակութիւններ չըլլան ձեր մէջ. հապա գուք մէկ միտքի ու մէկ խորհուրդի վրայ *հաստատուած ըլլաք։ 11 – Վասն զի ձեզի համար ինծի լուր հասաւ, եղբայրներ, Քղուէի տունէն եղողներէն, թէ ձեր մէջ հակառակութիւններ կան։ 12 – Ինչ որ կը զրուցեմ, որ ձեզմէ ամէն մէկը կ'ըսէ եղեր թէ Ես Պօղոսեան եմ, ու ես՝ թէ Ես Ապողոսեան, և ես՝ թէ Ես Կեփասեան, ու ես՝ թէ Ես Քրիստոսեան։ 13 – Մի՞թէ Քրիստոս բաժնուա՞ծ է. միթէ Պօղո՞ս խաչը եղաւ ձեզի համար, կամ թէ Պօղոսի՞ անունով մկրտուեցաք։ 14 – Կը գոհանամ Աստուծմէ որ ձեզմէ մէկը չմկրտեցի, միայն թէ Կրիսպոսը ու Գայիոսը. 15 – Որպէս զի մէկը չըսէ թէ իմ անունովս մկրտեցի։ 16 – Իրաւ, Ստեփանէսի բնտանիքն ալ մկրտեցի. ալ ուրիշ մէկը չեմ գիտեր ամէնէն թէ մկրտեցի։

17 – Վասն զի Քրիստոս զիս մկրտելու չղրկեց, հապա աւետարանը քարոզելու, ոչ թէ խօսքերու ճարտարութիւնով, որպէս զի Քրիստոսի խաչը

*Յուն. կատարեալ ազատուած

ոչինչ չըլլայ։ 18 – Բանդի խաչին քարոզութիւնը կորսուածներուն յիմարութիւն է, բայց մեզի փրկուածներուս Աստուծոյ զօրութիւնն է։ 19 – Վասն որ գրուած է, Իմաստուններուն իմաստութիւնը պիտի կորնչեմ, ու հանճարեղներուն հանճարը պիտի խափանեմ։ 20 – Ո՞ւր է իմաստունը, ո՞ւր է գրիչը, ո՞ւր է այս աշխարհին քրննողը. չէ՞ որ Աստուած յիմարեցուց այս աշխարհին իմաստութիւնը։ 21 – Բանդի որովհետև Աստուծոյ իմաստութիւնովը աշխարհ չճանչցաւ զԱստուած էդ իմաստութիւնովը, Աստուած հաճեցաւ քարոզութեան յիմարութիւնովը հաւատացեալներուն ապրեցընել։ 22 – Վասն որ Հրեաները նշան կ'ուզեն, և Յոյները իմաստութիւն կը փնտռեն. 23 – Իսկ մենք կը քարոզենք խաչեալ Քրիստոսը, Հրեաներուն գայթակղութիւն, ու Յոյներուն յիմարութիւն։ 24 – Բայց անոնց որ կանչուած են, թէ՛ Հրեաներուն և թէ՛ Յոյներուն, Քրիստոսը՝ Աստուծոյ զօրութիւնը և Աստուծոյ իմաստութիւնը։ 25 – Վասն որ Աստուծոյ յիմարը մարդոցմէ աւելի իմաստուն է, և Աստուծոյ տկարը մարդոցմէ աւելի զօրաւոր է։ 26 – Ա՛ղբարե՛ր ձեր կոչումը կը տեսնէք, եղբայրներ, որ ոչ թէ մարմնի կողմանէ շատ իմաստուններ, և ոչ թէ շատ զօրաւորներ, և ոչ թէ շատ ազնուականներ էանէ՞ք։ 27 – Բայց Աստուած աշխարհիս յիմարները ընտրեց, որպէս զի ամօթով բնէ իմաստուններ. ու աշխարհիս տկարները ընտրեց Աստուած, որպէս զի ամօթով բնէ զօրաւորները. 28 – Եւ աշխարհիս ցածագիները ու անարգները ընտրեց Աստուած, և ոչինչները, որպէս զի բան մը եղողները խափանէ. 29 – Որպէս զի մարմին մը չպարծի Աստուծոյ առջև։ 30 – Իսկ դուք անկէ էք Քրիստոս Յիսուսով, որ մեզի Աստուծմէ իմաստութիւն, արդարութիւն, սրբութիւն և փրկութիւն եղաւ. 31 – Որպէս զի, ինչպէս գրուած է, Ան որ կը պարծենայ, Տէրոջմով թող պարծենայ։

Գլ. Բ

Եւ ես, եղբայրներ, որ ձեզի եկայ, ոչ թէ խօսքի կամ իմաստութեան գերազանցութիւնով մը Աստուծոյ վկայութիւնը ձեզի յայտնելու եկայ։ 2 – Վասն զի ես միտքս չդրի ձեր մէջ ուրիշ բան մը դիտնալ, բայց միայն Յիսուս Քրիստոսը, ու զայն խաչը եղած։ 3 – Ես ես տկարութիւնով ու վախով և շատ դողով ձեր քով կեցայ։ 4 – Ու իմ խօսքս և քարոզութիւնս ոչ թէ *մարդկային իմաստութեան համոզիչ խօսքերով էր, հապա Հոգւոյն և զօրութեան ապացուցութիւնովը. 5 – Որպէս զի ձեր հաւատքը մարդոց իմաստութիւնովը չըլլայ, հապա Աստուծոյ զօրութիւնովը։ 6 – Սակայն կատարեալներուն հետ իմաստութիւն կը խօսինք, բայց ոչ թէ այս աշխարհի իմաստութիւնը, և ոչ այս աշխարհի ոչնչանալու իշխաններուընը. 7 – Հապա Աստուծոյ ծածուկ իմաստութիւնը կը խօսինք խորհրդով, զոր աշխարհէ առաջ սահմանեց Աստուած մեր փառքին համար. 8 – Զոր այս աշխարհի իշխաններէն մէ՛կը չճանչցաւ. քանդի եթէ ճանչցած ըլլային, ալ փառաց Տէրը խաչ չէին հաներ. 9 – Հապա ինչպէս գրուած է, Աչքն բաները զորոնք աչք չէ տեսեր և ականջ չէ լսեր ու սրտի՛ մարդու սրտին մէջ չեն բնկեր, Աստուած պինք սիրողներուն պատրաստեց։ 10 – Բայց Աստուած մեզի յայտնեց իր Հոգիովը, վասն զի Հոգին ամէն բան կը քննէ, Աստուծոյ խորունկ բաներն ալ։ 11 – Վասն զի մարդոցմէ ո՞վ գիտէ մարդուն բաները, բայց միայն մարդուն հոգին որ իր մէջ է. նոյնպէս ալ Աստուծոյ բաները մէ՛կը չգիտեր, բայց միայն Աստուծոյ Հոգին։ 12 – Իսկ մենք ոչ թէ այս աշխարհի հոգին առինք, հապա այն Հոգին որ Աստուծմէ է. որպէս զի մենք ճանչնանք այն բաները որոնք Աստուծմէ տրուեցան մեզի. 13 – Զորոնք նաև կը խօսինք, ոչ թէ մարդկային իմաստութեան սորվեցուցած խօսքերովը, հապա †Հոգիին սորվեցուցածներովը, և հոգևոր բաները հոգևորի հետ կը յարմերցնենք։ 14 – Իսկ շնչաւոր մարդը Աստուծոյ Հոգիին բաները չընդունիր, վասն զի անոնք իրեն յիմարութիւն են, ու չկրնար ալ գիտնալ, վասն զի հոգևոր կերպով կը քննուին։ 15 – Բայց ան որ հոգևոր է՝ ամէն բան կը քննէ, ու ինք ամէնէն չքննուիր։ 16 – Բանդի «ո՞վ գիտցաւ Տէրոջը միտքը, որ անոր խրատ տայ։ Բայց մենք Քրիստոսի միտքը ունինք։

*Ոմանք ըսանէն

†Ոմանք, Սուրբ Հոգիին

Գլ. Գ

Եւ ես, եղբայրներ, չկրցայ խօսիլ ձեզի՝ որպէս թէ հոգևորներու, հապա որպէս թէ մարմնաւորներու, 2 – Որպէս թէ Քրիստոսով տղայոց. ձեզի կաթ կերցուցի և ոչ թէ կերակուր, վասն զի դեռ կարող չէիք, ու հիմա ալ տակաւին կարող չէք, վասն զի դեռ մարմնաւոր էք։ 3 – Որովհետև տակաւին ձեր մէջ նախանձ ու հակառակութիւն և բաժանումներ կան, չէ՞ որ մարմնաւոր էք, ու մարդկօրէն կը քալէք։ 4 – Բանդի երբ մէկը կ'ըսէ թէ Ես Պօղոսեան եմ, և միւսը՝ թէ Ես Ապողոսեան, չէ՞ որ մարմնաւոր էք։ 5 – Ուրեմն ո՞վ է Պօղոս կամ ո՞վ է Ապողոս. պաշտօնեաներ են, որոնցմով հաւատացիք, և ինչպէս Տէրը տուաւ ամէն մէկուն։ 6 – Ես տնկեցի, Ապողոս ջուր տուաւ, բայց Աստուած աճեցուց։ 7 – Ուստի ոչ տնկողը բան մըն է, և ոչ ջուր տուողը, հապա Աստուած՝ որ աճեցուց։ 8 – Տնկողը ու ջուր տուողը մէկ են, և ամէն մէկը իր վարձքը պիտի առնէ իր աշխատութեան չափովը։ 9 – Վասն զի մենք Աստուծոյ գործակից ենք. դուք Աստուծոյ մշակութիւնն էք, Աստուծոյ շինութիւնն էք։ 10 – Աստուծոյ շնորհքին չափովը, որ տրուեցաւ, իմաստուն ճարտարապետի մը պէս հիմ դրի, բայց ան վրայ շինողը ուրիշ է. միայն թէ ամէն մէկը թող զգուշանայ թէ ինչպէս կը շինէ։ 11 – Վասն զի մէկը ա՛լ ուրիշ հիմ չկրնար դնել դրուածէն զատ, որ է Յիսուս Քրիստոս։ 12 – Եթէ մէկը այս հիմին վրայ կը շինէ ոսկի, արծաթ, պատուական քարեր, փայտ, խոտ, եղէգ, 13 – Ամէն մէկուն գործը յայտնի պիտի ըլլայ. քանդի օրը երևան պիտի հանէ, վասն զի կրակով պիտի յայտնուի. և ամէն մէկուն գործին ինչ տեսակ ըլլալը կրակը պիտի փորձէ։ 14 – Եթէ մէկուն շինած գործը մնայուն ըլլայ, ինք վարձք պիտի առնէ. 15 – Ես եթէ մէկուն գործը այրելու ըլլայ, անիկա վնաս պիտի քաշէ. բայց ինք պիտի ազատի, սակայն այնպէս՝ իբր թէ կրակի միջէն։ 16 – Չէ՞ք գիտեր որ Աստուծոյ տաճար էք դուք, և Աստուծոյ Հոգին ձեր մէջ բնակած է։ 17 – Եթէ մէկը Աստուծոյ տաճարը կ'ապականէ, Աստուած զանիկա պիտի ապականէ, վասն զի Աստուծոյ տաճարը սուրբ է, որ դուք էք։

18 – Ձրլլայ որ մէկը ինքզինք խաբէ. եթէ ձեզմէ մէկը զինք իմաստուն կը սեպէ այս աշխարհի մէջ, թող յիմար ըլլայ՝ որպէս զի իմաստուն ըլլայ։ 19 – Վասն զի այս աշխարհի իմաստութիւնը Աստուծոյ առջև յիմարութիւն է. վասն զի գրուած է թէ Անիկա իմաստունները իրենց խորամանկութեան մէջ կը բռնէ։ 20 – Եւ դարձեալ՝ թէ Տէրը գիտէ իմաստուններուն խորհուրդները, որոնք ունայն են։ 21 – Ուրեմն մէ՛կը թող չպարծենայ մարդոցմով. 22 – Վասն զի ամէն բան ձերն է, թէ՛ Պօղոս, թէ՛ Ապողոս, թէ՛ Կեփաս, թէ՛ աշխարհ, թէ՛ կեանք, թէ՛ մահ, թէ՛ ներկայ բաները և թէ՛ գալիքները. ամէն բան ձերն է. 23 – Դուք ալ Քրիստոսի էք, և Քրիստոս՝ Աստուծոյ։

Գլ. Դ

Թող մարդիկ մեզ այսպէս սեպեն, որպէս թէ Քրիստոսի սպասաւորները ու Աստուծոյ խորհուրդներուն անտեսանողներ։ 2 – Ուստի անտեսներուն մէջ կը փնտռուի որ մէկը հաւատարիմ գտնուի։ 3 – Բայց ինծի ամենևին ոչինչ բան մըն է, որ ձեզմէ դատուիմ, կամ մարդոց *դատաստանէն, մինաւոյնիվ ոչ ես ալ իմ անձս չեմ դատեր. 4 – (Վասն զի ես իմ անձիս վրայով բան մը չեմ գիտեր. բայց ոչ թէ սոսկ կ'արդարանամ.) Հապա պիտի դատողը Տէրն է։ 5 – Ուրեմն ժամանակէն առաջ դատաստան մի ընէք, մինչև գայ Տէրը՝ որ խաւարին գաղտնիքը ի լոյս պիտի հանէ, ու սիրտերուն խորհուրդները յայտնի պիտի ընէ. և այն ատեն ամէն մէկուն գովեստը Աստուծմէ պիտի ըլլայ։

6 – Աւանիկ օրինակ ըրի, եղբայրներ,

*Յուն. օրուընէն

իմ վրաս ու Աստղոսի վրայ ձեզի համար, որպէս զի գուք մեզմէ ապրիլը ստիպող էջով գրուածէն աւելի բան մը չկարծիք, որ չըլլայ թէ ձեզմէ մէկը հպարտանայ մէկուն համար ուրիշի մը դէմ։ 7 – Քանզի ո՞վ է ան որ քեզ տարբեր կ'ընէ՝ —էէՆէէ. և ի՞նչ ուներս դուն չես առեր դուն. և եթէ առեր, ինչո՞ւ չառածի պէս կը պարծենաս։

8 – Արդէն կշտացած էք, արդէն հարուստացաք, առանց մեզի թագաւորեցիք. և երանի՛ թէ թագաւորէիք, որպէս զի մենք ալ ձեզի հետ թագաւորէինք։ 9 – Քանզի կարծեմ թէ Աստուած մեզ առաքեալներս մահապարտներու նման. վասն զի աշխարհի և հրեշտակներուն ու մարդոց։ 10 – Մենք յիմարներ ենք Քրիստոսի համար, և դուք իմաստուններ՝ Քրիստոսով. մենք տկար՝ և դուք զօրաւոր. դուք փառաւորեալ՝ ու մենք անարգեալ։ 11 – Մինչև այսօրուան առեն կ'անօթենանք ալ, կը ծարաւինք ալ, մերկ ալ կը մնանք, կը ծեծուինք ալ, աստանդական ալ կը պարսիկնք, 12 – Եւ մեր ձեռքերով գործելով կ'աշխատինք. երբ մեզ կը նախատեն՝ կ'օրհնենք. երբ կը հալածեն՝ կը համբերինք. 13 – Երբ գէշ կը խօսին՝ կ'ապաչեինք. երբև աշխարհի աղտեղութիւնը՝ ամենուն անարգը բլլալով մինչև հիմա։ 14 – Այս բաները կը գրեմ՝ ոչ թէ ձեզ ամչցնելու համար, հապա կը խրատեմ չեղ սիրելի որդիներուս պէս։ 15 – Վասն զի թէև գուք տասը հազար վարժապետներ ունենաք Քրիստոսով, բայց ոչ թէ շատ հայրեր —նէ, վասն զի Քրիստոս Յիսուսով ես ձեզ ծնայ աւետարանով։ 16 – Ուրեմն կ'ապաչեմ ձեզի, ինծի նմանող եղէք։ 17 – Ասոր համար ձեզի զրկեցի Տիմոթէոսը, որ իմ սիրելի որդիս է, ու Տէրոջմով հաւատարիմ. որ ձեր միտքը պիտի ձգէ Քրիստոսով իմ ըներս ճամբաներս, ինչպէս ամէն տեղ ամէն եկեղեցիներուն մէջ կը սորվեցնեմ։ 18 – Մեկ քանիները հպարտացան, որպէս թէ ես պիտի չգամ ձեզի։ 19 – Բայց շուտով պիտի գամ ձեզի, եթէ Տէրը կամենայ, և պիտի հասկնամ ոչ թէ հպարտացողներուն խօսքերը, հապա զօրութիւնը։ 20 – Վասն զի Աստուծոյ թագաւորութիւնը ոչ թէ խօսքով է, հապա զօրութիւնով։ 21 – Ինչպէս կ'ուզէք. գաւազանո՞վ գամ ձեզի, թէ սիրով և հեզութեան հոգիով։

Գլ. Ե

Ա՛ռ հասարակ կը լսուի ձեր մէջ պոռնկութիւն ըլլալ. և այնպիսի պոռնկութիւն՝ որ հեթանոսներուն մէջ ալ չկայ, որպէս թէ մէկը իր հօրը կինը ունենայ։ 2 – Ու գուք հպարտացեր էք, և ոչ մանաւանդ սուգ բրիք, որ ձեր մէջէն վերցուի այս բանը։ 3 – Վասն զի թէպէտ ես մարմնով հեռու եմ, բայց հոգիով ներկայ եմ. ուստի հիմա որպէս թէ ներկայ բլլալով որոշեցի, որ այս բանը ընող, 4 – Երբ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի անունովը մեկտեղ ժողովիք գուք ու իմ հոգիս մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի զօրութիւնովը, 5 – Սատանային մատնենք, մարմնին կորսուելուն համար, որպէս զի հոգին փրկուի Տէր Յիսուսի օրը։ 6 – Ձեր պարծանքը աղէկ չէ. չէք գիտեր որ քիչ մը խմորը բոլոր զանգուածը կը խմորէ։ 7 – Մաքրեցէք հին խմորը մէկդի, որպէս զի բլլաք նոր զանգուած, ինչպէս անխմոր էք. վասն զի Քրիստոս մեր զատիկը մեզի համար զոհուեցաւ։ 8 – Ուստի սուն կատարենք, ոչ թէ հին խմորով և ոչ թէ չարութեան ու անզգամութեան խմորով, հապա անկեղծութեան ու ճշմարտութեան անխմոր հացով։ 9 – Գրեցի ձեզի թուղթին մէջ, որ պոռնիկներուն հետ չխառնուիք։ 10 – Ու ըլլա՝ ոչ թէ այս աշխարհի պոռնիկներուն հետ, կամ ագահներուն հետ, կամ յափըշտակողներուն հետ, կամ կռապաշտներուն հետ. ապա թէ ո՛չ՝ պէտք էր որ գուք աշխարհէ դուրս ելլէիք։ 11 – Բայց հիմա ձեզի գրեցի չխառնուիլ, այսինքն եթէ մէկը եղբայր բսուած՝ կա՛մ պոռնիկ բլլայ, կա՛մ ագահ, կա՛մ կռապաշտ, կա՛մ նախատող, կա՛մ գինով, կա՛մ յափշտակող, այնպիսիին հետ հաց ալ չուտել։ 12 – Վասն զի ի՞նչ պէտք է ինծի դուրսինները ալ դատել. չէ՞ որ գուք ներսինները կը դատէք. 13 – Իսկ դուրսիններըն Աստուած պիտի դատէ. ուստի չորը ձեր մէջէն վերցուցէք։

Գլ. Զ

Չեզմէ մէկը, եթէ բան մը ունենայ իր բնկերին հետ, կը համարձակի՞ անիրաւներուն առջև գատուիլ, ու ոչ թէ սուրբերուն առջև։ 2 – Չէ՞ք գիտեր որ սուրբերը պիտի դատեն աշխարհը. ու եթէ աշխարհ ձեզմէ կը դատուի, ուրեմն արժանի չէ՞ք գուք չնչին գատեր զրուելու՞։ 3 – Չէ՞ք գիտեր որ մենք հրեշտակներ պիտի դատենք. ա՛ր կը մնան հապա աշխարհային բաները։ 4 – Ուրեմն եթէ ձեր մէջ աշխարհային գատեր ունիք, ակնդիրին անարգները ձեզի գատուելու գրէք։ 5 – Ձեզ ամչցնելու համար կը գրեցեմ. այնչափ հզօր որ ձեր մէջ իմաստուն մը չկա՞յ, որ կարող բլլայ իրաւունքը որոշել իր եղբայրներուն մէջ. 6 – Հապա եղբայր եղբօր հետ գատի կը մտնէ, այն ալ անհաւատներուն առջև։ 7 – Արդարև բոլորովին յանցանք մըն է այս ձեր մէջ, որ իրարու հետ գատեր ունիք. ինչո՞ւ մանաւանդ գուք անիրաւութիւն չէք կրեր. ինչո՞ւ մանաւանդ գուք զրկանք չէք քաշեր։ 8 – Հապա գուք անիրաւութիւն ու զրկանք կ'ընէք, և այն ալ եղբայրներուն։ 9 – Չէ՞ք գիտեր որ անիրաւները Աստուծոյ արքայութիւնը պիտի չժառանգեն. մի խաբուիք. ոչ պոռնիկները, ոչ կռապաշտները, ոչ շնացողները, 10 – Ոչ իգացողները, ոչ արուագէտները, ոչ գողերը, ոչ ագահները, ոչ գինովները, ոչ նախատողները — ոչ յափշտակողները Աստուծոյ թագաւորութիւնը պիտի չժառանգեն։ 11 – Եւ գուք մէկ քանիներդ այնպիսիներ էիք. բայց լուացուեցաք, բայց սրբուեցաք, բայց արդարացաք Տէր Յիսուսի անունովը ու մեր Աստուծոյն Հոգիովը։

12 – Ամէն բան ինծի օրինաւոր է, բայց ոչ թէ ամէն բան օգտակար. ամէն բան ինծի օրինաւոր է, բայց ես բանի մը իշխանութեան տակ պիտի չըլլամ։ 13 – Կերակուրները փորին համար են, փորն ալ կերակուրներուն. բայց Աստուած զայս ալ, զանոնք ալ պիտի խափանէ։ Իսկ մարմինը պոռնկութեան համար չէ, հապա Տէրոջը, ու Տէրը՝ մարմինին համար։ 14 – Եւ Աստուած որ Տէրը յարուցանեց, մեզ ալ պիտի յարուցանէ իր զօրութիւնովը։ 15 – Չէ՞ք գիտեր որ ձեր մարմինները Քրիստոսի անդամներն են. ուստի Քրիստոսի անդամները առնելով՝ պոռնիկի անդամնե՞ր բնեմ. քա՛ւ լիցի։ 16 – Չէ՞ք գիտեր թէ ան որ պոռնիկի կը մեռնուայ, —նոր հե՞ր մէկ մարմին կ'ըլլայ. քանզի էէրէը կ'ըսէ, Երկուքը մէկ մարմին պիտի բլլան։ 17 – Իսկ ան որ Տէրոջը կը մեռնուայ, —նոր հե՞ր մէկ հոգի կ'ըլլայ։ 18 – Պոռնկութենէ փախէք. ամէն մեղք զոր մարդ կը գործէ, իր մարմինէն գուրս է. բայց ան որ կը պոռնկի, իր մարմինին դէմ կը մեղանչէ։ 19 – Չէ՞ք գիտեր որ ձեր մարմինները տաճար են Սուրբ Հոգիին որ ձեր մէջ է, զոր Աստուծմէ ունիք, ու գուք ձեր անձին չէէրէ չէք. 20 – Քանզի գնով ծախու առնուեցաք. ուստի փառաւորեցէք զԱստուած ձեր մարմիններուն ու հոգիներուն մէջ, որոնք Աստուծոյ են։

Գլ. Է

Արդ այն բաներուն համար որ գուք ինծի գրեցիք, աղէկ է մարդուս որ կնոջ չմօտենայ։ 2 – Բայց պոռնկութիւնը առէէնէը— համար ամէն մարդ թող իր կինը ունենայ, ու ամէն կին իր այրը թող ունենայ։ 3 – Այրը իր կնոջ թող պարտքը վճարէ, նոյնպէս կինն ալ իր էրկան։ 4 – Կինը իր մարմինին չիշխեր, հապա այրը. նոյնպէս այրն ալ իր մարմինին չիշխեր, հապա կինը։ 5 – Մէկզմէկ մի զրկէք, եթէ ոչ՝ մեթաքսութեամբ առեն մը, աղօթքի պարապելու համար, ու նորէն իրարու գարձէք, որպէս զի Սատանայ ձեզ չփորձէ ձեր անժուժկալութեան համար։ 6 – Ջայս կը զրուցեմ թող տալով՝ և ոչ թէ հրամայելով։ 7 – Քանզի կ'ուզէի որ ամէն մարդիկ ինծի պէս բլլային. բայց ամէն մէկը իր պարգեւը ունի Աստուծմէ, մէկը այսպէս ու միւսը այնպէս։ 8 – Բայց չամուսնացածներուն ու այրեւարիներուն կ'ըսեմ, Աղէկ է անոնց՝ եթէ ինծի պէս կենան։ 9 – Հապա եթէ ժուժկալութիւն չունին՝ թող ամուսնանան, վասն զի աղէկ է ամուսնանալ քան թէ բորբոքիլ։ 10 – Բայց ամուսնացածներուն կը պատուիրեմ ոչ թէ ես,

---

*Որ՝ նէ, էէրէ՝ ուր

Հապա Տէրը, որ կինը պրէն չզատուի։ 11 – (Իսկ եթէ զատուի ալ՝ առանց ամուսնանալու մնայ, կամ իր երկան հետ հաշտուի,) ու պրը իր կինը թող չձգէ։ 12 – Բայց ուրիշներուն ես կ'ըսեմ, ոչ թէ Տէրը. Եթէ եղբայր մը անհաւատ կին ունենայ, ու անոր հաճելի ըլլայ իրեն հետ բնակիլ, թող չձգէ զանիկա։ 13 – Եւ կին մը որ անհաւատ պր ունենայ, ու անոր հաճելի ըլլայ իրեն հետ բնակիլ, թող չձգէ զանիկա։ 14 – Վասն որ անհաւատ պրը սրբուած է կնոջմովը, և անհաւատ կինը սրբուած է պրովը. ապա թէ ոչ՝ ձեր որդիները պիղծ պիտի ըլլային, բայց հիմա սուրբ են։ 15 – Իսկ եթէ անհաւատը զատուի՝ թող զատուի. եղբայր մը կամ քոյր մը պղնիսի պարագաներու մէջ գերի չէ. սակայն Աստուած խաղաղութեան կանչեց մեզ։ 16 – Քանզի ի՞նչ գիտես դուն, ով կին, թերևս քու պրդ պիտի ապրեցնես. կամ դուն ի՞նչ գիտես, ով պր, թերևս քու կինդ պիտի ապրեցնես։ 17 – Միայն թէ ամէն մէկուն ինչպես Տէրը բաժնեց, ամէն մէկը ինչպես Աստուած կանչեց, այնպես թող երթայ, ու ամէն եկեղեցիներուն մէջ ես այսպես պատուէր կու տամ։

18 – Եթէ թլփատած մէկը հաւատի կանչուեցաւ, թող նորէն անթլփատ չըլլայ. չթլփատուածներէն մէկը կանչուեցաւ, թող չթլփատուի։ 19 – Վասն որ թլփատութիւնը բան մը չէ, ու անթլփատութիւնը բան մը չէ. հապա Աստուծոյ պատուիրանքներուն պահպանութիւնը պէտք է։ 20 – Բայց ամէն մէկը ի՛նչ կոչումի մէջ որ կանչուեցաւ, թող անոր մէջ կենայ։ 21 – Ծառա՞յ կանչուեցար, հոգ չըլլայ քեզի. բայց եթէ կրնաս ազատ ըլլալ, գոյն բնաւէ։ 22 – Վասն որ այն ծառան որ Տէրոջմով կանչուած է, Տէրոջը ազատացեալն է անիկա. նոյնպէս այն ազատը որ կանչուած է, Քրիստոսի ծառան է։ 23 – Գնով ծախու առնուեցաք, մարդոց ծառայ մի ըլլաք։ 24 – Եղբայրներ, ամէն մէկը ի՛նչ հալի մէջ որ կանչուեցաւ, թող անոր մէջ կենայ Աստուծոյ առջև։

25 – Բայց կոյսերուն համար Տէրոջմէն հրաման մը չունիմ, միայն թէ Տէրոջմէն հաւատարիմ ըլլալու օգնութիւն գտած մը պէս խրատ կու տամ՝ 26 – Ուրեմն ես կը սեպեմ որ ասիկա ազէկ է հիմակուան նեղութեանը համար, այսինքն ազէկ է մարդուս որ այսպէս ըլլայ։ 27 – Կապուա՞ծ ես կնոջ, մի փնտռեր արձակուիլ. արձակուա՞ծ ես կնոջմէ, մի փնտռեր կին։ 28 – Իսկ եթէ ամուսնանաս՝ չմեղանչեցիր, և եթէ կոյսը ամուսնանայ՝ չմեղանչեց. բայց այնպիսիները մարմնին նեղութիւն պիտի ունենան. ասկից ես ձեզի կը խնայեմ։ 29 – Բայց զայն կ'ըսեմ, եղբայրներ, որ ժամանակը կարճցած է. ալ անոնք որ կին ունին՝ այնպէս ըլլան որպէս թէ չունին, 30 – Եւ անոնք որ կու լան՝ որպէս թէ չեն լար, ու անոնք որ կը խնդան՝ որպէս թէ չեն խնդար, և անոնք որ ծախու կ'առնեն՝ որպէս թէ բան չունին, 31 – Եւ անոնք որ աշխարհս կը գործածեն՝ որպէս թէ գէշ կերպով չեն գործածեր. վասն որ այս աշխարհի կերպարանքը կ'անցնի։ 32 – Բայց ես կ'ուզեմ որ դուք անհոգ ըլլաք. Ան որ չամուսնացած մարդը Տէրոջը բաները կը հոգայ, թէ ինչպէս Տէրոջը հաճելի ըլլայ։ 33 – Իսկ ամուսնացածը աշխարհիս բաները կը հոգայ, թէ ինչպէս իր կնոջ հաճելի ըլլայ։ 34 – Եւ ամուսնացած կինը ու կոյսը կը տարբերին իրարմէ. Ան որ կոյսը Տէրոջը բաները կը հոգայ, որպէս զի ինք սուրբ ըլլայ հոգով ու մարմնով. իսկ ամուսնացած կինը աշխարհիս բաները կը հոգայ, թէ ինչպէս իր էրկան հաճելի ըլլայ։ 35 – Բայց այս բանը ձեր օգուտին համար կը գրուցեմ, ոչ թէ ձեր վրայ վարմ մը ձգելու, հապա պարկեշտութեան համար ու առանց դադարելի Տէրոջը ծառայելու համար։ 36 – Իսկ եթէ մէկը ամօթի կը սեպէ իր կոյսին համար՝ եթէ չափը անցնէ է, ու պէտք է այնպէս ըլլայ, ինչ որ կ'ուզէ՝ թող ընէ, մեղք չգործեր. թող ամուսնանան։ 37 – Բայց ան որ իր սրտին մէջ հաստատ կը կենայ, ու իր վրայ հարկ մըն ալ չկայ, հապա իր կամքին վրայ իշխանութիւն ունի, ու իր սրտին մէջ այսպէս որոշեր է որ իր կոյսը պահէ, ազէկ կ'ընէ։ 38 – Ուստի ան որ էրկայոք կ'ամուսնացնէ, ազէկ կ'ընէ. ու ան որ չամուսնացնէր, աւելի ազէկ կ'ընէ։ 39 – Կինը *կապուած է՝ որչափ ժամանակ որ իր պրը ողջ է. ապա եթէ իր պրը մեռնի, ազատ է ամուսնանալու որու որ ուզէ, միայն թէ Տէրոջմով։ 40 – Բայց իմ դատաստանովս նոյնպէս աւելի երանելի է եթէ այնպէս կենայ. և կարծեմ թէ ես ալ Աստուծոյ Հոգին ունիմ։

*Յոյն. ամրացած կապուած

ԳԼ. Ը

Բայց կուռքերու զոհերուն վրայով գիտենք որ ամէնս ալ գիտութիւն ունինք. գիտութիւնը կը հպարտացնէ, բայց սէրը շինութիւն կ'ընէ։ 2 – Եւ եթէ մէկը կը կարծէ թէ բան մը գիտէ, գեռ բնաւ բան մը չգիտեր՝ ինչպէս պէտք է գիտնալ։ 3 – Իսկ եթէ մէկը զԱստուած կը սիրէ, ինք անկէ ճանչցուած է։ 4 – Ուստի կուռքերու զոհուածները ուտելուս վրայով՝ գիտենք որ կուռքը աշխարհի մէջ ոչինչ է աշխարհի մէջ, և որ մէկէն զատ ուրիշ Աստուած մը չկայ։ 5-Քանզի թէև ըլլան ալ անուանով աստուածներ, թէ՛ երկինքը և թէ՛ երկրի վրայ, (ինչպես կան շատ աստուածներ ու շատ տէրեր,) 6 – Բայց մենք մէկ Աստուած ունինք, Հայրը, որմէ են ամէն բաները, և մենք ալ անով. ու մէկ Տէր Յիսուս Քրիստոս, որմէ են ամէն բաները, ու մենք ալ անով։ 7 – Բայց ամէնուն քով գիտութիւն չկայ. և ոմանք կուռքի վրայով խղճմտանք ունենալով՝ մինչև հիմա կ'ուտեն կուռքերու զոհուածքի պէս, և իրենց խղճմտանքը, որովհետև ակաւոր է, կը պղծուի։ 8 – Սակայն կերակուրը մեզ Աստուծոյ առջև չկեցըներ. քանզի ոչ եթէ ուտենք՝ կ'ուտենք. և ոչ եթէ չուտենք՝ կը պակսինք։ 9 – Բայց զգոյշ կեցէք, որ չըլլայ թէ պղծ ձեր իշխանութիւնը տկարներուն գայթակղութիւն ըլլայ։ 10 – Քանզի եթէ մէկը տեսնէ քեզ, որ գիտութիւն ունիս, կուռատունի մէջ սեղան նստած, չէ՞ որ այն տկար մարդուն խղճմտանքը համարձակութիւն պիտի տանի կուռքերու զոհուածը ուտելու, 11-Եւ քու գիտութիւնովդ այն տկար եղբայրը կորսուի, որու համար Քրիստոս մեռաւ։ 12 – Եւ այսպէս եղբայրներուն դէմ մեղանչելով՝ ու անոնց տկար խղճմտանքը վիրաւորելով՝ Քրիստոսի գէմ կը մեղանչէք։ 13 – Ուստի եթէ կերակուրը կը գայթակղեցնէ իմ եղբայրս, միս պիտի չուտեմ՝ յաւիտեան՝ որպէս զի իմ եղբայրս չգայթակղեցնեմ։

*Ոմանք, օրէնքով կապուած

ԳԼ. Թ

Չէ՞ որ ես առաքեալ եմ. չէ՞ որ ես ազատ եմ. չէ՞ որ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսը աչքովս տեսայ. չէ՞ որ գործ էք իմ գործս Տէրոջմով։ 2 – Թէպէտ ուրիշներուն առաքեալ չըլլամ ալ, բայց անտարակոյս ձեզի եմ. վասն զի իմ առաքելութեանս կնիքը գուք էք Տէրոջմով։ 3-Իմ պատասխանս անոնց որ զիս կը քննեն, այս է. 4 – Միթէ մենք իշխանութիւն չունինք ուտելու և խմելու։ 5 – Միթէ մենք իշխանութիւն չունինք Քրիստոսով քոյր եղբայր կին մը ծէզ հետ պտըտցնելու, ինչպես ուրիշ առաքեալները ու Տէրոջը եղբայրները ու Կեփաս։ 6 – Միթէ ես ու Բառնաբա՞ս միայն իշխանութիւն չունինք չգործելու։ 7 – Ո՞վ իր ռազմառաով զինուորութիւն կ'ընէ. ո՞վ այգի կը տնկէ ու անոր պտուղէն չուտեր. կամ ո՞վ հօտարներ կ'արածէ ու հօտարներուն կաթէն չուտեր։ 8 – Միթէ մարդկօրէն կը գրուցեմ այս բաները, կամ չէ՞ որ օրէնքն ալ նոյնը կը գրուցէ։ 9 – Քանզի Մովսէսի օրէնքին մէջ ալ գրուած է, Կալի մէջ ցորեան եղին դուռնը չկապես։ Միթէ եզերո՞ւն համար Աստուծոյ հոգն է. 10 – Չէ՞ որ մանաւանդ մեզի համար կ'ըսէ. վասն զի մեզի համար գրուեցաւ. որովհետև ան որ կը հերկէ՝ պէտք է որ յուսով հերկէ, և ան որ ցորենը կը ձեռ՝ պէտք է որ վայելելու յուսով ընէ։ 11 – Եթէ մենք ձեզի հոգեւոր բաներ սերմանեցինք, մե՞ծ բան մըն է եթէ ձեզմէ մարմնաւոր բաներ հնձենք։ 12-Եթէ ուրիշները ձեր վրայ այս իշխանութիւնը ունին, չէ՞ որ ալ աւելի մենք. բայց մենք այս իշխանութիւնը չգործածեցինք, հապա ամէն բանի կը համբերենք, որպէս զի Քրիստոսի աւետարանին արգելք մը չըլլանք։ 13 – Չէ՞ք գիտեր որ սուրբերէն մէկ աշխատողները սուրբերէն կ'ուտեն, և անոնք որ սեղանին պաշտօնեաներն են՝ սեղանէն բաժին կ'առնեն

*Ոմանք, իր յոյսը վայելելու համար

նեն։ 14 – Նոյնպէս ալ Տէրը հրաման առաւ, որ աւետարանը քարոզողները աւետարանէն ապրին։ 15 – Բայց ես այս բաներուն մէ՛կը չգործածեցի, ոչ ալ այդ բաները գրեցի որ ինծի այսպես ըլլայ. քանզի աւելի ապրիլ է ինծի որ մեռնիմ, քան թէ մէկը իմ պարծանքը պարապ հանէ։ 16-Վասն զի եթէ ես աւետարանը քարոզեմ, ինծի պարծանք մը չկայ, վասն զի իմ վրաս հարկ մըն է. մանաւանդ վայ է ինծի՝ եթէ աւետարանը չքարոզեմ։ 17 – Քանզի եթէ ասիկա կամաւ բնեմ, վարձք կ'ունենամ. իսկ եթէ ակամայ՝ այն ինծի յանձնուած անտառութիւն մըն է։ 18-Ուրեմն ինչ վարձք կ'ըլլայ ինծի. այն է՝ որ քարոզելու ատենս Քրիստոսի աւետարանը ձրի տամ, որ չըլլայ թէ աւետարանին մէջ իմ իշխանութիւնս գէշ կերպով գործածեմ։ 19 – Քանզի թէեւ ես ամէնէն ազատ էի, իմ անձս ամէնուն ծառայ ըրի, որպէս զի շատերը շահիմ։ 20-Հրեաներուն հետ Հրեայի պէս եղայ, որպէս զի Հրեաները շահիմ. 21 – Օրէնքի տակ եղողներուն հետ օրէնքի տակ եղողի պէս եղայ, [ոչ թէ ես օրէնքի տակ էի,] որպէս զի օրէնքի տակ եղողներն ալ շահիմ. օրէնքէն տակ չեղողներուն հետ օրէնքի տակ չեղողի պէս եղայ, (ոչ թէ ես Աստուծմէ օրէնք չունէի, հապա Քրիստոսի օրէնքին տակ էի,) որպէս զի օրէնք չունեցողներն ալ շահիմ. 22 – Տկարներուն հետ տկարի պէս եղայ, որպէս զի տկարները շահիմ. ամէնուն հետ ամէն բան եղայ, որ բոլոր թէ մէկ քանիները ապրեցնեմ։ 23 – Եւ ասիկա աւետարանին համար կ'ընեմ, որպէս զի անոր կցորդ ըլլամ։ 24 – Չէ՞ք գիտեր որ ասպարէզին մէջ վազողները իրաւ կը վազեն ամէնը, բայց մէկը կ'առնէ մրցանակը. այնպէս վազեցէք որ հանիք։ 25 – Եւ ամէն ոք որ կը մրցի, ամէն բանի մէջ չափաւորութիւն կը պահէ. անոնք եղծանելի պսակը առնելու համար, ու մենք՝ անեղծանելին։ 26 – Ուստի ես այնպէս կը վազեմ՝ ոչ թէ որպէս թէ անստոյգութեամբ. ես այնպէս բռնամարտութիւն կ'ընեմ՝ ոչ թէ որպէս թէ հովը ծեծելով. 27 – Բայց իմ մարմինս կը ճնշեմ ու կը նուաճեմ, որպէս զի չըլլայ թէ ուրիշներուն քարոզելէս ետեւ՝ ես ինքնս խոտելի գտնուիմ։

Գ.Լ. Ժ

Զեմ ուզեր որ չգիտցող ըլլաք, եղբայրներ, որ մեր Հայրերը ամէնն ալ ամպին տակ էին, ու ամէնն ալ ծովէն անցան, 2 – Եւ ամէնն ալ Մովսէսով մկրտուեցան ամպին ու ծովին մէջ, 3 – Եւ ամէնն ալ նոյն հոգեւոր կերակուրը կերան, 4 – Ու ամէնն ալ նոյն հոգեւոր խմելիքը խմեցին, վասն զի կը խմէին այն հոգեւոր վէմէն որ անոնց հետ կ'երթար. ու այն վէմը Քրիստոս էր։ 5 – Բայց ոչ թէ անոնցմէ շատերուն հաճեցաւ Աստուած, վասն զի անապատին մէջ փռուած իյնան։ 6 – Ու այն բաները մեզի օրինակ եղան, որպէս զի չար բաներու ցանկացող չըլլանք, ինչպէս անոնք ցանկացան։ 7 – Ոչ ալ կռապաշտ ըլլաք, ինչպէս անոնցմէ ոմանք. ինչպէս գրուած է, Ժողովուրդը նստաւ ուտելու և խմելու, ու ելան խաղալու։ 8 – Եւ պոռնկութիւն չընենք, ինչպէս անոնցմէ ոմանք պոռնկեցան, ու մէկ օրուան մէջ քսանուերկու հազար հոգի իյնան։ 9 – Եւ Քրիստոսը չփորձենք, ինչպէս անոնցմէ ոմանք փորձեցին, ու օձերէն ջարդուեցան։ 10 – Եւ տրտունջ չընենք, ինչպէս անոնցմէ ոմանք տրտունջ ըրին, ու աւերակիչէն ջարդուեցան։ 11 – Բայց այս ամէն բաները իրենց օրինակ կը պատահէին անոնց. իսկ մեզի, որոնց դարերուն վերջը հասաւ, խրատ ըլլալու համար գրուեցան։ 12 – Ուստի ան որ կը սեպէ թէ հաստատուն կեցած է, թող զգուշանայ որ չըլլայ թէ իյնայ։ 13 – Ձեզի մարդկային փորձութիւնէ զատ ուրիշ չէ պատահած. բայց Աստուած հաւատարիմ է, որ ձեզ պիտի չթողու ձեր կարողութենէն աւելի փորձուիլ, հապա փորձութեանը հետ ազատութեան միջոց մըն ալ պիտի տայ, որպէս զի կարող ըլլաք համբերել։

14 – Անոր համար, իմ սիրելիներս, կռապաշտութենէ փախէք։ 15 – Որպէս թէ խմաստուններու հետ կը խօսիմ. դուք դատեցէք ինչ որ կը գրուեցաւ։ 16 – Օրհնութեան գաւաթը զոր մենք կ'օրհնենք, չէ՞ որ Քրիստոսի արեանը հաղորդութիւնն է. հացը զոր մենք կը կարենք, չէ՞ որ Քրիստոսի մարմնին հաղորդութիւնն է։ 17 – Քանզի մենք շատերս մէկ հաց մէկ մարմին ենք, վասն զի ամէնս ալ այն մէկ հացէն կը վայելենք։ 18 – Նայեցէք մարմնաւոր Իսրայէլի. չէ՞ որ այն զոհաւածները ուտողները սեղանին հաղորդ են։ 19 – Ուրեմն ինչ կ'ըսեմ, թէ կուռքը բան մըն է, կամ թէ կուռքերու զոհաւածը բան մըն է։ 20 – Բայց [*] կ'ըսեմ թէ այն բաները զորոնք հեթանոսները զոհ կ'ընեն, դեւերուն կը զոհեն ու ոչ թէ Աստուծոյ. ու չեմ ուզեր որ դուք դեւերուն հաղորդ ըլլաք։ 21 – Չէք կրնար խմել Տէրոջը գաւաթը ու դեւերուն գաւաթը. 21 – Չէք կրնար վայելել Տէրոջը սեղանէն ու դեւերուն սեղանէն։ 22 – Նախանձի՞ գրգռենք Տէրը. միթէ մենք անկէ զօրաւո՞ր ենք։

23 – Ամէն բան ինծի օրինաւոր է, բայց ոչ թէ ամէն բան օգտակար. ամէն բան ինծի օրինաւոր է, բայց ոչ թէ ամէն բան շինութիւն կ'ընէ։ 24 – Ոչ ոք իր անձին օգուտը փնտռէ, հապա իր բնակիչին ալ։ 25 – Ամէն ինչ որ սպանդանոցին մէջ կը ծախուի կերէք, ու քննութիւն մի ընէք խղճմտանքի համար. 26 – Վասն զի երկիրը իր լիութիւնովը Տէրոջն է։ 27 – Եւ եթէ անհաւատներէն մէկը ձեզ հրաւիրէ, և ուզէք երթալ, ամէն ինչ որ ձեր առջեւ երթայ կերէք, ու քննութիւն մի ընէք խղճմտանքի համար։ 28 – Ապա եթէ մէկը ձեզի բան թէ Ասիկա կուռքի զոհաւած է, այն ուրիշ իրեն համար որ չերէք իմացուցած ու խղճմտանքի համար մի ուտէք. [*] 29 – Սակայն խղճմտանքէ կ'ըսեմ՝ ոչ թէ ձերը, հապա բնակիչինը։ Բայց ինչո՞ւ իմ ազատութիւնս պիտի դատուի ուրիշին խղճմտանքէն։ 30 – Եթէ ես †շնորհակալութեամբ կը վայելեմ՝ ինչո՞ւ ‡այ‌ֆայուիմ, որու համար կը գոհանամ։ 31 – Արդ թէ՛ ուտէք, թէ՛ խմէք և թէ ինչ գործ որ ընէք, ամէն բան Աստուծոյ փառքին համար բրէք։ 32 – Գայթակղութեան պատճառ մի ըլլաք՝ ոչ Հրեաներուն, ոչ ‡հեթանոսներուն և ոչ Աստուծոյ եկեղեցիին։ 33 – Ինչպէս ես ալ ամէն կերպով ամէնուն համայ կ'ըլլամ, ու չեմ փնտռեր իմ անձիս օգուտը, հապա շատերունը՝ որպէս զի փրկուին։

Գ.Լ. Ժ.Ա

Ինծի նմանող եղէք, ինչպէս ես ալ Քրիստոսի։ 2 – Արդ ձեզ կը գովեմ, եղբայրներ, որ ամէն բանի մէջ զիս կը յիշէք, ու ապստամբներս կը բռնէք՝ ինչպէս ես ձեզի աւանդեցի։ 3 – Բայց կ'ուզեմ որ գիտնաք թէ ամէն այր մարդու գլուխը Քրիստոս է, ու կնոջ գլուխը՝ այր մարդը, և Քրիստոսի գլուխը՝ Աստուած։ 4 – Ամէն այր մարդ որ գլուխը ծած ատօթքի կը կայնի կամ մարգարէութիւն կ'ընէ, անպատիւ կ'ընէ իր գլուխը։ 5 – Եւ ամէն կին որ գլուխը բաց ատօթքի կը կայնի կամ մարգարէութիւն կ'ընէ, անպատիւ կ'ընէ իր գլուխը. վասն զի միևնոյն բան է [*]եղած որպէս թէ ածիլուած էր։ 6 – Վասն զի եթէ կինը չծածկուիր, թող իր մազերն ալ կտրէ. իսկ եթէ ամօթ է կնոջ մը իր մազերը կտրել կամ ածիլուիլ, թող ծածկուի։ 7 – Այր մարդու պէտք չէ իր գլուխը ծածկել, վասն զի Աստուծոյ պատկերը ու փառքն է. բայց կինը էրկանը փառքն է։ 8 – Քանզի ոչ թէ այր մարդը կնոջմէն է, հապա կինը՝ այր մարդէն։ 9 – Վասն զի այր մարդը չստեղծուեցաւ կնոջը համար, հապա կինը՝ էրկանը համար։ 10 – Այս պատճառաւ պէտք է որ կինը իր գլխուն *շուք դնէ հրեշտակներուն համար։ 11 – Բայց ոչ կինը առանց այր մարդու կ'ըլլայ, ու ոչ այր մարդը առանց կնոջ՝ Տէրոջմով։ 12 – Վասն զի ինչպէս կինը այր մարդէն է, նոյնպէս այր մարդը կնոջ միջոցաւ, բայց ամէնը Աստուծմէ։ 13 – Դուք ձեզմէ դատեցէք. կը վայլէ՞ կին մարդու գլուխը բաց ատօթքի կայնիլ Աստուծոյ առջեւ. 14 – Չէ՞ որ բնութիւնն ալ կը սորվեցնէ ձեզի որ այր մարդ մը եթէ երկար մազերով է, իրեն անարգանք է. 15 – Բայց կինը եթէ երկար մազերով է, իրեն փառք է. վասն զի մազերը ծածկոցի տեղ տրուած են իրեն։ 16 – Սակայն եթէ մէկը հակառակող ըլլալ կ'ուզէ, մենք այնպիսի սովորու-

---

*Յոյն. Ոմանք յ'ա-ե-լ-պ-ն-ն, վասն զի երկիրը իր լիութիւնովը Տէրոջն է։

†Կամ, շնորհքով

‡Յոյն. Յոյներուն

*Յոյն. իշխանութիւն

թիւն չունինք, ոչ ալ Աստուծոյ եկեղեցիները։

17 – Բայց զայս պատուիրելով չեմ գովեր, վասն զի ձեր ժողովքը ոչ թէ աղէկ՝ հապա գէշ արդիւնք կ'ունենայ։ 18 – Քանզի նախ՝ երբ միկտեղ կը ժողովուիք եկեղեցիին մէջ, կը լսեմ որ բաժանմունքներ կան ձեր մէջ, և բան մասին կը հաւատամ։ 19 – Վասն զի հարկաւ ձեր մէջ հերձուածողութիւններ ալ պիտի ըլլան, որպէս զի ձեր մէջ եղող քննութիւնները երեւան։ 20 – Ուստի դուք որ միկտեղ կը ժողվուիք, տարիկա Տէրունական ընթրիքը ուտել չէ. 21 – Վասն զի ուտելու ատեն ամէն մէկը առաջ իր ընթրիքը կ'առնէ. ու մէկը անօթի կը մնայ ու միւսը կը գինովնայ։ 22 – Միթէ ուտելու և խմելու համար տուն չունի՞ք, կամ թէ Աստուծոյ եկեղեցիին կ'անարգէք, և ամօթով կ'ընէք չքաւորները. ձեզի ի՞նչ բանէ, ձեզ գովի՞մ. այդ բանին մէջ չեմ գովեր։ 23 – Վասն զի ես Տէրոջմէն ընդունեցի զայն որ ձեզի ալ աւանդեցի՝ թէ Տէր Յիսուս իր մատնուած գիշերը հաց առաւ. 24 – Եւ գոհանալով՝ կոտրեց ու բաւ, Առէք՝ կերէք, այս է իմ մարմինս որ ձեզի համար կը կտրուի. տարիկա բրէք զիս յիշելու համար։ 25 – Նոյնպէս ալ գաւաթը ընթրիքէն ետև՝ ըսաւ բաւ, Այս գաւաթը նոր ուխտ է իմ արիւնովս. տարիկա բրէք քանի անգամ որ խմելու ըլլաք՝ զիս յիշելու համար։ 26 – Վասն զի քանի անգամ որ այս հացը ուտէք ու այս գաւաթը խմէք, Տէրոջը մահը կը պատմէք՝ մինչեւ ինք գայ։ 27 – Ուստի ով որ այս հացը ուտէ կամ Տէրոջը գաւաթը խմէ անարժանապէս, պարտական պիտի ըլլայ Տէրոջը մարմնին և արիւնին։ 28 – Ուրեմն թող մարդ իր անձը փորձէ, ու այսպէս այն հացէն ուտէ և այն գաւաթէն խմէ։ 29 – Վասն զի ան որ անարժանապէս կ'ուտէ ու կը խմէ, իր անձին դատապարտութիւնը կ'ուտէ ու կը խմէ, վասն զի Տէրոջը մարմինը չզորոշեր։ 30 – Ասոր համար ձեր մէջ շատ հիւանդներ ու ցաւագարներ կան, և շատեր ալ կը ննջեն։ 31 – Վասն զի եթէ ինքզինքնիս գատելու ըլլայինք, պիտի չդատուէինք։ 32 – Իսկ երբ կը դատուինք, Տէրոջմէ կը խրատուինք, որպէս զի աշխարհի հետ չդատապարտուինք։ 33 – Ուստի, իմ եղբայրներս, երբ ժկտեղ կը ժողովուիք ուտելու, իրարու սպասեցէք։ 34 – Իսկ եթէ մէկը անօթի է՝ թող էդ տանը մէջ ուտէ, որ չըլլայ թէ դատապարտութեան համար ժողովուիք։ Իւ ուրիշ բաները չեմ եկած ատենս պիտի պատուիրեմ։

Գլ. ԺԲ

Բայց հոգեւոր պարգեւներուն վրայով չեմ ուզեր, եղբայրներ, որ չգիտցող ըլլաք։ 2 – Դուք գիտէք որ երբ հեթանոս էիք, մունջ կուռքերուն կը տարուէիք՝ ինչպէս կ'առաջնորդուէիք։ 3 – Ուստի ձեզի կ'իմացնեմ թէ մէկը չըլլար որ Աստուծոյ Հոգիովը խօսի՝ ու Յիսուսը նզովեալ կոչէ. և մէկն ալ չկրնար Յիսուսը Տէր կոչել՝ եթէ ոչ Հոգւով Սրբով։ 4 – Իւ պարգեւները զանազան են, բայց նոյն Հոգին է։ 5 – Նաև պաշտօնները զանազան են, բայց նոյն Տէրն է։ 6 – Նոյնպէս ներգործութիւնները զանազան են, բայց նոյն Աստուածն է՝ որ կը ներգործէ ամէնը ամէն բանի մէջ։ 7 – Բայց ամէն մէկուն Հոգւոյն յայտնութիւնը տրուած է օգուտի համար։ 8 – Մէկուն՝ Հոգիով իմաստութեան խօսք տրուած է, ուրիշին գիտութեան խօսք՝ նոյն Հոգիին պատճառով. 9 – Միւսին հաւատք՝ նոյն Հոգիով. ուրիշին բժշկութեան պարգեւներ՝ նոյն Հոգիով. 10 – Ուրիշին՝ հրաշագործութիւններ, ուրիշին՝ մարգարէութիւն, ուրիշին՝ հոգիները քնարութիւն, ուրիշին՝ զանազան լեզուներ, ուրիշին՝ լեզուները թարգմանութիւն։ 11 – Բայց զայս ամէնը միևնոյն Հոգին կը ներգործէ, և ամէն մէկուն զատ զատ կը բաժնէ՝ ինչպէս կ'ուզէ։

12 – Քանզի ինչպէս մարմինը մէկ է ու շատ անդամներ ունի, և *այն մարմինին բոլոր անդամները, որոնք շատ են, մէկ մարմին են, նոյնպէս Քրիստոս ալ։ 13 – Վասն զի մենք ամէնս մէկ Հոգիով մէկ մարմին ըլլալու մկրտուեցանք, թէ՛ Հրեաներ, թէ՛ հեթանոսներ, թէ՛ ծառաներ, թէ՛ ազատներ, և ամէնս ալ մէկ Հոգիէ խմեցինք։ 14 – Վասն զի մարմինը մէկ անդամ չէ, հապա շատ։ 15 – Եթէ ոտքը ըսէ, Որովհետև ես ձեռք չեմ՝ մարմինէն չեմ, ոչ թէ անով այն մարմինէն չէ։ 16 – Եւ եթէ ականջը ըսէ, Որովհետև ես աչք չեմ՝ մարմինէն չեմ, ոչ թէ անով այն մարմինէն չէ։ 17 – Եթէ բոլոր մարմինը աչք ըլլար, լսելիքը ո՞ւր պիտի ըլլար. Եթէ բոլորը լսելիք ըլլար, ո՞ւր պիտի ըլլար հոտառելիքը։ 18 – Բայց հիմա Աստուած անդամները դրաւ՝ անոնց ամէն մէկը մարմինին մէջ, ինչպէս ինք ուզեց։ 19 – Ապա եթէ ամէնը մէկ անդամ ըլլար, մարմինը ո՞ւր պիտի ըլլար։ 20 – Բայց հիմա անդամները շատ են, ու մարմինը՝ մէկ։ 21 – Չկրնար աչքը ըսել ձեռքին թէ Դուն ինձի պէտք չես. և ոչ գլուխը նորէն ոտքերուն թէ Ինձի պէտք չէք։ 22 – Մանաւանդ մարմինին այն անդամները որոնք շատ ակար կ'երեւան, աւելի հարկաւոր են. 23 – Ու մարմինին այն մասերը զորոնք յաւէտ անպատիւ ըլլալ կը սեպենք, անոնց վրայ աւելի պատիւ կը դնենք. ու այն մեր անվայելուչ մասերը աւելի վայելչութիւն ունին։ 24 – Ու մեր վայելուչ մասերուն բան մը պէտք չէ. բայց Աստուած մարմինը բարեխառնեց, ու պակասութիւն ունեցողին աւելի պատիւ տուաւ, 25 – Որպէս զի մարմինին մէջ երկպառակութիւն չըլլայ, հապա անդամները միևնոյն հոգը ունենան իրարու վրայ։ 26 – Եւ եթէ մէկ անդամ նեղութիւն կրէ, բոլոր անդամները կը նեղուին անոր հետ. և եթէ փառաւորուի մէկ անդամ, բոլոր անդամները կ'ուրախանան անոր հետ։ 27 – Արդ, դուք Քրիստոսի մարմինն էք, ու մասնաւորապէս անոր անդամները։ 28 – Եւ Աստուած եկեղեցիին մէջ դրաւ մէկ քանիները, նախ՝ առաքեալներ, երկրորդ՝ մարգարէներ, երրորդ՝ վարդապետներ, ետքը հրաշքներ, ետքը բժշկութիւններ, օգնութիւններ, կառավարութիւններ, լեզուներու տեսակներ։ 29 – Միթէ ամէնը առաքեալնե՞ր են. միթէ ամէնը մարգարէնե՞ր են. միթէ ամէնը վարդապետնե՞ր են. միթէ ամէնը հրաշքնե՞ր են։ 30 – Միթէ ամէնը բժշկութեան պարգեւնե՞ր ունին. միթէ ամէնը լեզունե՞ր կը խօսին. միթէ ամէնը թարգմանութի՞ւն կ'ընեն։

31 – Բայց դուք նախանձաւոր եղէք պարգեւներուն նախանձաւոր եղէք, մանաւանդ ես ձեզի ցուցնեմ ճամբայ մը կը ցուցնեմ ձեզի։

*Մարմին, այն մէկ

Գլ. ԺԳ

Եթէ մարգոց ու հրեշտակներուն լեզուները խօսիմ, և սէր չունենամ, ես ձայն ուժգ պղինձի պէս եղայ, կամ շնչեցող ծնծղաներու պէս։ 2 – Եւ եթէ մարգարէութիւն ունենամ, ու հասկնամ ամէն խորհուրդները ու ամէն գիտութիւնը, և եթէ ունենամ ամէն հաւատքը մինչև լեռները տեղափոխելու, ու սէր չունենամ, ոչինչ եմ։ 3 – Եւ եթէ իմ բոլոր ստացուածքս ուտելոյքներուն կերցնեմ, ու իմ մարմինս այրուելու տամ, և սէր չունենամ, օգուտ մը չեմ ունենար։ 4 – Սէրը երկայնամիտ է, քաղցր է. սէրը չնախանձիր, սէրը չգոռոզանար, չհպարտանար, 5 – Անվայել վարմունք չունենար, իրենը չփնտռեր, բարկութեան չդրգռուիր, չսրտիթիւն չխորհիր, 6 – Անիրաւութեան վրայ չխնդար. հապա ճշմարտութեան խնդակից կ'ըլլայ։ 7 – Ամէն բանի կը դիջանի, ամէն բանի կը հաւատայ, ամէն բանի կը յուսայ, ամէն բանի կը համբերէ։ 8 – Սէրը բնաւ չդիւրանար. բայց եթէ մարգարէութիւնները ըլլան՝ պիտի խափանին, եթէ լեզուները՝ պիտի դադարին, եթէ գիտութիւն՝ պիտի խափանի։ 9 – Վասն զի շատէն քիչը գիտենք, ու շատէն քիչը կը մարգարէանանք։ 10 – Բայց երբ կատարեալը գայ, այն ատեն շատէն քիչը պիտի խափանի։ 11 – Երբ ազգի էի, ազգի պէս կը խօսէի, ազգի պէս կը խորհէի, ազգի պէս համարում ունէի. բայց երբ այր եղայ, ազգայութեան բաները մէկդի ձգեցի։ 12 – Քանզի հիմա մենք արպէս թէ հայելիի մէջ կը տեսնենք անյայտ կերպով, բայց այն ատեն երես առ երես. հիմա շատէն քիչ մը տեղեակ եմ, բայց այն ատեն այնպէս պիտի ճանչնամ՝ ինչպէս ճանչցուեցայ։ 13 – Ուստի հիմա կը մնայ հաւատք, յոյս, սէր, այս երեքը. ու ատոնց մեծագոյնը սէրն է։

Գլ. ԺԴ

Սիրոյ հետևէն գացէք, ու հոգեւոր պարգեւներուն նախանձաւոր եղէք, մա-

նաւանդ մարգարէութիւն ընելու ։ 2- Ո՛ման որ ան որ օձոյ լեզուով կը խօսի՝ ոչ թէ մարդոց կը խօսի , հապա Աստուծոյ . վասն զի ոչ ոք կը լսէ , բայց անիկա հոգիով խորհուրդներ կը խօսի։ 3 – Մակայն ան որ կը մարգարէանայ , մարդոց կը խօսի՝ շինութիւն ու յորդորանք և մխիթարութիւն տալու ։ 4 – Ան որ օձոյ լեզուով կը խօսի՝ իր անձին շինութիւն կ'ընէ , ու ան որ կը մարգարէանայ՝ եկեղեցին շինութիւն կ'ընէ։ 5 – Կ'ուզեմ որ դուք ամէնդ լեզուներ խօսիք, բայց մանաւանդ որ մարգարէութիւն ընէք , վասն զի մ'ը ապէկ է ան՝ որ կը մարգարէանայ, քան թէ ան՝ որ լեզուներ կը խօսի. միայն եթէ թարգմանէ լու ըլլայ , որպէս զի եկեղեցին շինութիւն առնէ։

6 – Եւ հիմա , եղբայրներ , եթէ ես ձեզի գամ լեզուներ խօսելով , ի՞նչ օգուտ պիտի ընեմ ձեզի՝ եթէ չխօսիմ ձեզի կա՛մ յայտնութիւնով , կա՛մ գիտութիւնով , կա՛մ մարգարէութիւնով , կա՛մ վարդապետութիւնով ։ 7 – Եւ ձայն առաջ անկենդան բաները՝ անգամ , թէ՛ սրինգ և թէ՛ քնար , եթէ ձայներու զանազանութիւն չընեն, ի՞նչպէս պիտի ճանչցուի սրինգով կամ քնարով նուագածը։ 8- Ո՛ման որ եթէ փողն ալ անորոշ ձայն հանէ , ո՞վ պիտի պատերազմի պատերազմի։ 9 – Նոյնպէս դուք ալ եթէ լեզուով բացայայտ խօսք չգրուցէք , խօսածը ի՞նչպէս պիտի հասկցուի . վասն զի օդին խօսողներ պիտի ըլլաք ։ 10 – Աշխարհի մէջ այնքան տեսակ ձայներ կան , և անոնց մէ՛կը առանց նշանակութեան չէ։ 11 – Ուստի եթէ այն ձայնին զօրութիւնը չգիտնամ , ես խօսողին բարբարոս մը պիտի ըլլամ , խօսողն ալ ինծի բարբարոս մը պիտի ըլլայ ։ 12 – Նոյնպէս դուք ալ , որովհետև հոգևոր պարգևներու նախանձաւոր էք, եկեղեցիին շինութիւնը համար խնդրեցէք որ աւելնաք նոյն պարգևներով ։ 13 – Անոր համար ան որ օձոյ լեզուով կը խօսի , աղօթք թող ընէ որ թարգմանէ ալ։ 14 – Ռանդի եթէ ես աղօթք ընեմ օձոյ լեզուով , իմ հոգիս աղօթք կ'ընէ , բայց միաքս անպտուղ է։ 15 – Ուրեմն ի՞նչ է. աղօթք ընեմ հոգիով , աղօթք ընեմ մտաւութեամբ ալ . սաղմոս երգեմ հոգիով , սաղմոս երգեմ մտաւութեամբ ալ ։ 16 – Ապա թէ ոչ՝ եթէ դուն հոգիով օրհնութիւն ընես, անկիկա որ տգէտի տեղ կայնէ է , ի՞նչպէս Ամէն պիտի ըսէ քու գոհութիւն տալուդ առնդ. վասն զի ան քու ըրածդ չգիմանար։ 17 – Թէպէտ դուն ազէկ գոհութիւն կ'ընես, բայց միւսը շինութիւն չառներ ։ 18 – *Աստուծմէ կը գոհանամ որ ձեր ամէնէն աւելի լեզուներով կը խօսիմ . 19 – Բայց եկեղեցիին մէջ կ'ուզեմ հինգ խօսք մտաւութեամբ խօսիլ , որպէս զի ուրիշներուն ալ սորվեցնեմ , քան թէ բիւրաւոր խօսքեր օձոյ լեզուով ։

20 – Եղբայրներ, միաքով տղաք մի ըլլաք , հապա չարութիւն ջնջուելու տղաք եղէք, ու միտքով չափահաս եղէք։ 21 – Օրէնքին մէջ գրուած է թէ Ուրիշ լեզուներով ու օտար շրթունքներով այդ ժողովուրդին հետ պիտի խօսիմ , ասկայն և այնպէս ինծի մեկ պիտի չընան , կ'ըսէ Տէրը ։ 22 – Ուրեմն լեզուները նշանի համար են՝ ոչ թէ հաւատացեալներուն , հապա անհաւատներուն , բայց մարգարէութիւնը ոչ թէ անհաւատներուն , հապա հաւատացեալներուն ։ 23 – Արդ եթէ բոլոր եկեղեցին մէկտեղ գայ, ու ամէնն ալ օձոյ լեզուներով խօսելու ըլլան , և հոն մտնեն տգէտներ կամ անհաւատներ, պիտի չըսե՞ն թէ դուք խենթեցեր էք ։ 24 – Իսկ եթէ ամէնն ալ մարգարէանան , ու հոն անհաւատ մը կամ տգէտ մը մտնէ , ամէնէն ալ կը յանդիմանուի , ամէնէն ալ կը քննուի, 25 – Ու անոր սրտին ծածուկ բաները յայտնի կ'ըլլան, և այսպէս երեսի վրայ ինկած՝ Աստուծոյ երկրպագութիւն պիտի ընէ, ու խոստովանի թէ իրաւցընէ Աստուած ձեր մէջ է։

26 – Ուստի ի՞նչ է, եղբայրներ . երբ մէկտեղ կը ժողվուիք , ձեզմէ ամէն մէկը սաղմոս ունի , վարդապետութիւն ունի , լեզու ունի , յայտնութիւն ունի, թարգմանութիւն ունի . ամէնը շինութեան համար թող ըլլայ։ 27 – Եթէ մէկը օձոյ լեզու կը խօսի , երկու հոգի , և թէ չատը՝ երեք թող ըլլան , և այն ալ՝ մէկիկ մէկիկ , ու մէկը թող թարգմանէ ։ 28 – Բայց եթէ թարգմանող չըլլայ , եկեղեցիին մէջ լռեւ թող կենայ, և ինքներուն ու Աստուծոյ թող խօսի ։ 29 – Իսկ մարգարէները երկու կամ երեք հոգի թող խօսին , ու միւսները թող քննութիւն ընեն ։ 30 – Իսկ եթէ նստողներէն ուրիշ մէկուն ալ բան հայտնուելու ըլլայ, առաջինը թող լռէ։ 31 – Վասն զի ամէնդ ալ կրնաք մէկիկ մէկիկ մարգարէանալ , որպէս զի ամէնն ալ սորվին ու ամէնն ալ մխիթարուին ։ 32-Եւ մարգարէներուն հոգիները մարգարէներուն հնազանդ են։ 33 – Վասն զի Աստուած խռովութեան Աստուած չէ , հապա խաղաղութեան , ինչպէս սուրբերուն բոլոր եկեղեցիներուն մէջ ։

34-Ձեր կիները եկեղեցիներուն մէջ լռեւ կենան , վասն զի անոնց հրաման չկայ խօսելու , հապա հնազանդ ըլլան , ինչպէս օրէնքն ալ կ'ըսէ ։ 35 – Բայց եթէ բան սորվիլ կ'ուզեն, տունը իրենց ալրերուն թող հարցնեն. քանզի կիներուն անվայել է եկեղեցիի մէջ խօսիլ ։ 36 – Միթէ Աստուծոյ խօսքը ձեզմէ՞ ելաւ , կամ թէ միայն ձեզի՞ հասաւ։ 37 – Եթէ մէկը կը կարծէ թէ ինք մարգարէ է, կամ հոգևոր , թող հասատատ գիտնայ թէ ինչ որ ձեզի գրեցի՝ Տէրոջը պատուէրներն են. 38 – Բայց եթէ մէկը տգէտ է՝ թող տգէտ ըլլայ։ 39 – Ուստի , եղբայրներ , միտք դարձուեցէք քննելու նախանձաւոր եղէք, ու լեզուներ խօսիլն ալ մի արգիլէք ։ 40 – Եւ ամէն բան վայելչութեամբ և կարգաւ թող ըլլայ։

Գլ. ԺԵ

Եղբայրներ , ձեզի կ'իմացնեմ այն աւետարանը զոր ես ձեզի քարոզեցի , զոր նաև ընդունեցիք ու անոր վրայ հաստատուած էք . 2 – Որով կը փրկուիք ալ , եթէ ամուր բռնէք այն խօսքը զոր ես ձեզի քարոզեցի, միայն եթէ պարապ տեղ հաւատացած չէք։ 3- Վասն զի ամէնէն առաջ ես ձեզի աւանդեցի զոր ես ալ ընդունեցի , թէ Քրիստոս մեր մեղքերուն համար մեռաւ, գիրքերուն ըստ ի՛նձ համեմատ , 4 – Եւ թէ թաղուեցաւ ու յարութիւն առաւ երրորդ օրը , գիրքերուն ըստ ի՛նձ համեմատ , 5 – Եւ թէ երեւցաւ Կեփասի , ու ետքը տասներկուքին ։ 6 – Ետքը հինգ հարիւր աւելի եղբայրներուն մէկտեղ երեւցաւ , որոնցմէ շատերը մինչև հիմա կան , և ամենք ալ ննջեցին։ 7 – Ո՛ւ ետքը երեւցաւ Յակոբոսի , ետքը բոլոր առաքեալներուն ։ 8 – Ամէնէն ետքը որպէս թէ վիժածի մը՝ ինծի ալ երեւցաւ ։ 9- Վասն զի ես առաքեալներուն ամէնէն յետինն եմ , որ արժանի ալ չեմ առաքեալ բառիլու , վասն զի Աստուծոյ եկեղեցին հալածեցի։ 10 – Միայն թէ Աստուծոյ շնորհքովն եմ՝ ինչ որ եմ. և անոր շնորհքը որ իմ վրաս է, պարապ բան չեղաւ, հապա ես անոնց ամէնէն աւելի աշխատեցայ. և ոչ թէ ես, հապա Աստուծոյ շնորհքը որ ինծի հետ էր ։ 11 – Ուստի թէ՛ ես և թէ՛ անոնք այսպէս կը քարոզենք , ու գուք այսպէս հաւատացիք ։

12 – Ուրեմն եթէ Քրիստոս կը քարոզուի , որ մեռելներէն յարութիւն առած է , ի՞նչպէս ձեզմէ մէկ քանիները կ'ըսեն թէ Մեռելներու յարութիւն չկայ ։ 13 – Եթէ մեռելներու յարութիւն չկայ , ուրեմն Քրիստոս ալ յարութիւն առած չէ ։ 14 – Եւ եթէ Քրիստոս յարութիւն առած չէ, ուրեմն մեր քարոզութիւնը պարապ է, ու ձեր հաւատքն ալ պարապ է ։ 15 – Եւ մենք ալ Աստուծոյ սուտ վկաները գտնուած կ'ըլլանք . որովհետև Աստուծոյ համար վկայութիւն տուինք , թէ Ինք Քրիստոսը յարուցց Քրիստոսը. որ իրաւ չյարուցց զանիկա, եթէ մեռելները յարութիւն չեն առներ։ 16 – Ռանդի եթէ մեռելները յարութիւն չեն առներ , Քրիստոս ալ յարութիւն առած չէ . 17 – Եւ եթէ Քրիստոս յարութիւն առած չէ , ձեր հաւատքը պարապ է , ու տակաւին ձեր մեղքերուն մէջ էք. 18 – Նոյնպէս Քրիստոսով ննջողներն ալ կորսուած են։ 19 – Եթէ միայն այս կեանքին համար Քրիստոսի յուսացած ենք , մենք բոլոր մարդոցմէն աւելի թշուառ ենք ։ 20 – Բայց հիմա Քրիստոս մեռելներէն յարութիւն առած է, ննջեցեալներուն առաջին պտուղը ։ 21 – Ռանդի որովհետև մարդով եղաւ մահը, մարդով ալ մեռելներու յարութիւնը ։ 22 – Վասն զի ինչպէս Ադամով ամէնը կը մեռնին , նոյնպէս ալ Քրիստոսով ամէնը կենդանի պիտի ըլլան. 23 – Բայց ամէն մէկը իր կարգովը . առաջին պտուղը Քրիստոս , ետքը Քրիստոսինները՝ իր գալուստին ։ 24 – Անկէ առաջ

*Ո՛ման, Իմ Աստուծմէս

ֆ— ֆայ վախճանը , երբ թագաւորութիւնը պիտի տայ Աստուծոյ ու Հօրը ձեռքը, երբ խափանէ ամէն իշխանութիւնը և ամէն պետութիւնը ու զօրութիւնը: 25 – Վասն որ պէտք է թագաւորէ մինչև որ դնէ թշնամիները իր ոտքերուն տակ դնէ: 26 – Վերջին թշնամին որ պիտի խափանի՝ մահն է. վասն որ ֆէրէ ի՛ր-ե, Ամէն բան անոր ոտքերուն տակ հնազանդեցուց . 27 – Բայց երբ կ'ըսէ թէ Ամէն բան անոր հնազանդած է, յայտնի է թէ բաց ի անկէ՝ որ ամէնը անոր հնազանդեցուց : 28 – Ու երբ ամէնը անոր հնազանդ ըլլայ , այն ատեն Որդին ինք ալ պիտի հնազանդի անոր՝ որ իրեն հնազանդեցուց ամէնը, որպէս զի Աստուած ըլլայ ամէնը ամէն բանի մէջ : 29 – Ապա թէ ոչ՝ ի՞նչ պիտի բնեն անոնք որ մեռելներուն համար կը մկրտուին , եթէ մեռելները բնաւ յարութիւն չառնեն . ինչո՞ւ ուրեմն անոնց համար կը մկրտուին . 30 – Ինչո՞ւ համար միևնոյ ալ վտանգի մէջ կը մնանինք ամէն ժամ : 31 – Վկայ կը բերեմ այն պարծանքը՝ զոր ձեր վրայ ունեմ՝ Քրիստոս Յիսուս մեր Տէրոջմով , որ ես ամէն օր կը մեռնիմ: 32 – Եթէ Եփեսոսի մէջ մարդոց նման գազաններու հետ մարանչեցայ, ի՞նչ օգուտ է *ինծի , եթէ մեռելները յարութիւն չառնեն. ուտենք ու խմենք , վասն զի վաղը կը մեռնինք: 33 – Մի խաբուիք. չար ընկերակցութիւնները սուկ բարքը կ'ապականեն: 34 – Արդարութեամբ զգաստացէք ու մեղք մի գործէք, վասն զի չեզնե ոմանք Աստուծոյ գիտութիւնը չունին . ձեզ ամչցնելու համար կը զրուցեմ :

35 – Բայց պիտի ըսէ մեկը թէ ի՞նչպէս մեռելները յարութիւն կ'առնեն, կամ թէ ի՞նչ մարմնով կու գան: 36- Անմիտ , անիկա զոր գուն կը սերմանես, եթէ չմեռնի՝ չկենդանանար. 37- Ու զայն որ կը սերմանես , ոչ թէ այն մարմինը որ պիտի բուսանի՝ կը սերմանես, հապա մերկ հատ մի՝ թէ՛ ցորենի ըլլայ և թէ՛ մեկ ուրիշ սերմ. 38 – Ու Աստուած անոր մարմին կու տայ ինչպէս կ'ուզէ , և ամէն մէկ սերմին իր յատուկ մարմինը : 39 – Ամէն մարմին մէկ մարմին չէ . հապա մարդոց մարմինը ուրիշ է, ու անասուններուն մարմինը ուրիշ , ձուկերունն ալ ուրիշ , և թռչուններունը ուրիշ : 40 – Երկնաւոր մարմիններ ալ կան , երկրաւոր մարմիններ ալ , բայց երկնաւորներուն փառքը ուրիշ է, ու երկրաւորներունը ուրիշ : 41 – Արեւուն փառքը ուրիշ է, ու լուսնին փառքը ուրիշ , և աստղերուն փառքը ուրիշ . ու մէկ աստղ մէս աստղէն տարբեր է փառքով : 42 – Այսպէս է մեռելներուն յարութիւնն ալ . Սերմը ապականութիւնով կը սերմնաւի, — անապականութիւնով յարութիւն կ'առնէ. 43 – Անարգութիւնով կը սերմնաւի , — փառքով յարութիւն կ'առնէ . տկարութիւնով կը սերմնաւի, — զօրութիւնով յարութիւն կ'առնէ . 44 – Կը սերմնաւի հնչեալ մարմին, և յարութիւն կ'առնէ հոգեւոր մարմին. հնչեալ մարմին կայ, հոգեւոր մարմին ալ կայ: 45 – Եւ այսպէս գրուած է , Առաջին մարդը Ադամ կենդանի հնչեալ եղաւ, վերջին Ադամը՝ կենդանարար հոգի: 46 – Բայց ոչ թէ առաջ հոգեւորը, հապա հնչեալը , — եսքը հոգեւորը: 47 – Առաջին մարդը երկրէ է՝ հողեղէն, երկրորդ մարդը Տէր է՝ երկինքէ : 48 – Ինչպէս էր հողեղէնը՝ նոյնպէս ալ հողեղէնները , ու ինչպէս երկնաւորը՝ նոյնպէս ալ երկնաւորները. 49 – Եւ ինչպէս հողեղէնին կերպարանքը հագեր ենք , երկնաւորին կերպարանքն ալ պիտի հագնինք: 50- Բայց զայս կ'ըսեմ , եղբայրներ , որ մարմին ու արիւն Աստուծոյ թագաւորութիւնը չեն կրնար ժառանգել . ոչ ալ ապականութիւնը կը ժառանգէ անապականութիւն:

51 – Ահա ձեզի խորհուրդ մը կը զրուցեմ. Ամէնս պիտի չննջենք, բայց ամէնս ալ պիտի փոխուինք, 52 – Յանկարծակի աչք գոցել բանալու մէջ՝ վերջին փողին հնչե–ելո– ատենը. որովհետև փողը պիտի հնչուի, ու մեռելները յարութիւն պիտի առնեն առանց ապականութեան, և մենք ալ պիտի փոխուինք: 53 – Վասն զի պէտք է որ այս ապականացու մարմինը անապականութիւն հագնի, ու այս մահկանացուն անմահութիւն հագնի : 54 – Բայց երբ այս ապականացու մարմինը անապականութիւն հագնի , և այս մահկանացուն անմահութիւն հագնի, այն ատեն պիտի կատարուի այն խօսքը որ գրուեցաւ թէ Մահը յաղթութեան մէջ ընկղմեցաւ: 55 – Ո՞ւր է, ով մահ, քու խայթոցդ. ա՞ր է, ով գերեզման, քու յաղթութիւնդ: 56 – Մահուան խայթոցը մեղքն է, ու մեղքին ոյժը՝ օրէնքը : 57 – Բայց գոհութիւն Աստուծոյ, որ մեզի յաղթութիւն կու տայ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի ձեռքով : 58 – Ուստի, իմ սիրելի եղբայրներս, հաստատ եղէք, անշարժ ՝էշե+ և ամէն ատեն առկոյնէք Տէրոջը գործին մէջ , գիտնալով որ ձեր աշխատութիւնը պարապ չէ Տէրոջմով :

*Կամ, յանձնարարութիւն ընէք թուղթերով, կա զանոնք

մահկանացուն անմահութիւն հագնի, այն ատեն պիտի կատարուի այն խօսքը որ գրուեցաւ թէ Մահը յաղթութեան մէջ ընկղմեցաւ: 55 – Ո՞ւր է, ով մահ, քու խայթոցդ. ա՞ր է, ով գերեզման, քու յաղթութիւնդ: 56 – Մահուան խայթոցը մեղքն է, ու մեղքին ոյժը՝ օրէնքը : 57 – Բայց գոհութիւն Աստուծոյ, որ մեզի յաղթութիւն կու տայ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի ձեռքով : 58 – Ուստի, իմ սիրելի եղբայրներս, հաստատ եղէք, անշարժ ՝էշե+ և ամէն ատեն առկոյնէք Տէրոջը գործին մէջ , գիտնալով որ ձեր աշխատութիւնը պարապ չէ Տէրոջմով :

ԳԼ. ԺԶ

Բայց սուրբերուն համար ՝ըշբ–ը–ը–ը ժողվելու վրայով , ինչպէս պատուէր տուի Գաղատացւոց եկեղեցիներուն, դուք ալ այնպէս ըրէք: 2 – Ամէն մէկշաբթի օրերը ձեզմէ ամէն մէկը իր քով թող դիզէ ինչ որ կը յաջողի, 3 – Որ չըլլայ թէ երբ գամ, այն ատեն ժողովումներ ըլլան . ու երբ գամ, որոնց որ գուք *Համձիք , ես զանոնք թուղթերով պիտի դրկեմ ձեր պատգամները Երուսաղէմ տանելու: 4 – Եւ եթէ իմ երթալս ալ արժան սեպուի, ինձի հետ թող երթան : 5 – Մակայն ես ձեզի պիտի գամ՝ երբ Մակեդոնիայէ անցնիմ: (քանզի Մակեդոնիայէ կ'անցնիմ:) 6 – Եւ կարելի է որ ձեր քով մնամ, կամ ձմեռն ալ անցնեմ. որպէս զի գուք զիս ճամբայ դնէք, ուր որ ես պիտի երթամ: 7 – Վասն զի չեմ ուզեր ձեզ հիմա հարևանցի մը տեսնել , բայց յոյս ունիմ որ տասն մը ձեր քով կենամ, եթէ Տէրը հրամայ տայ: 8 – Մակայն հիմա ես Եփեսոս պիտի մնամ մինչև Պենտեկոստէ . 9 – Վասն զի ինծի մեծ ու արդիւնաւոր դուռ մը բացուած է, ու շատ հակառակորդներ կան :

10 – Արդ եթէ Տիմոթէոս գայ, նայեցէք որ ձեր քով առանց վախի ըլլայ . քանզի անիկա Տէրոջը գործը կը գործէ , ինչպէս ես ալ : 11 – Ուստի չըլլայ որ մեկը զանիկա արհամարհէ, հապա խաղաղութեամբ զանիկա ճամբ բայ դրէք, որպէս զի ինծի գայ. վասն զի անոր կը սպասեմ եղբայրներով մեկտեղ : 12 – Իսկ Ապողոս եղբօրը համար, շատ աղաչեցի անոր, որ ձեզի գայ եղբայրներուն հետ մեկտեղ . ու բնաւ կամք չունեցաւ որ հիմա գայ, բայց պիտի գայ՝ երբ յարմար ժամանակ գտնէ :

13 – Արթուն կեցէք, հաստատի մէջ հաստատ կեցէք , ժիր եղէք , զօրացէք : 14 – Ձեր ամէն բաները սիրով ըլլան :

15 – Կ'աղաչեմ ձեզի, եղբայրներ, (գիտէք գուք Ստեփանէսի ընտանիքը թէ Աքայիայի առաջին պտուղն է, ու անձերնին սուրբերուն սպասաւորութեան նուիրեցին.) 16 – Որ հնազանդ ըլլաք այնպիսիներուն, և ամէնուն որ հետ հետ մեկտեղ կը գործեն ու կ'աշխատին : 17 – Ուրախ եմ ես Ստեփանէսի ու Փորտունատոսի ու Աքայիկոսի գալուն վրայ, որ ձեր պակասութիւնը անոնք լեցուցին. 18 – Քանզի հանգստացուցին իմ հոգիս ու ձերը . ուստի այնպիսիները ճանչցէք:

19 – Բարև կ'ընեն ձեզի Ասիոյ եկեղեցիները . շատ բարև կ'ընեն ձեզի Տէրոջմով Ակիւղաս ու Պրիսկիլլա՝ իրենց տանը մէջի եկեղեցիով մեկտեղ : 20 – Բարև կ'ընեն ձեզի բոլոր եղբայրները . բարև տուէք իրարու սուրբ համբուրով :

21 – Ես Պաւղոս իմ ձեռքիս՝ Պօղոսին է : 22 – Եթէ մեկը Տէր Յիսուս Քրիստոսը չսիրեր, նզովեալ ըլլայ *Եբէմ մեր Տէրը գայ : 23 – Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեզի հետ . 24 – Իմ սէրս ձեր ամէնուն հետ ըլլայ Քրիստոս Յիսուսով : Ամէն:

Յոան. (Աւօրէրէնէն) Մարան աթա

ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

Ա. ԿՈՐՆԹԱՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

Պօղոս, առաքեալ Յիսուս Քրիստոսի Աստուծոյ կամքովը, ու Տիմոթէոս Եղբայրը. Կորնթոսի մէջ եղած Աստուծոյ եկեղեցիին, և բոլոր Աքայիայի մէջ եղող ամէն սուրբերուն. 2 – Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ մեր Հօրմէն ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէ։

3 – Օրհնեալըլլայ Աստուած ու մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Հայրը, գթութեան Հայրը և ամէն մխիթարութեան Աստուածը. 4 – Որ մեզ կը մխիթարէ մեր ամէն նեղութիւններուն մէջ, որպէս զի մենք կարող ըլլանք մխիթարել զանոնք՝ որ ամէն նեղութիւններու մէջ են, այն մխիթարութիւնովը՝ որով մենք Աստուծմէ կը մխիթարուինք. 5 – Քանզի ինչպէս Քրիստոսի չարչարանքները մեր վրայ շատ եղան, նմանապէս Քրիստոսի ձեռքով մեր մխիթարութիւնն ալ շատ կ'ըլլայ։ 6 – Եւ եթէ նեղութիւն քաշենք՝ ձեր մխիթարութեանը ու փրկութեանը համար է, որ կը յաջողի համբերելով այն չարչարանքներուն՝ որոնցմով մենք ալ կը չարչարուինք. 7 – Եւ մեր յոյսը հաստատուն է ձեզի համար, վասն զի գիտենք թէ ինչպէս չարչարանքներուն հաղորդ էք, նոյնպէս ալ մխիթարութեանը պիտի ըլլաք։ 8 – Վասն զի Ասիոյի մէջ մեզի պատահած նեղութիւններուն վրայով չեմ ուզեր որ չգիտցող ըլլաք, եղբայրներ, թէ ծանր կարոգութենէն շատ ուժէն ծանրաբեռնեցանք. մինչև կեանքերնէս ալ անյոյս եղանք։ 9 – Բայց մեր ինքնուրան վճիռը մենք մեր վրայ պահեցինք, որպէս զի ինքզինքնուս չապաւինինք, հապա Աստուծոյ՝ որ մեռելները կը յարուցանէ. 10 – Որ այնպիսի մեծ մահուանէ մեզ փրկեց ու կը փրկէ. 11 – Որու կը յուսանք թէ տակաւին պիտի փրկէ, մեզի համար ձեր ըղձալի օգնականութիւնովը. որպէս զի շատերուն աղօթքին պատճառաւ մեզի եղած շնորհքին համար՝ շատերէն գոհութիւն արուի մեզի համար։

12 – Վասն զի մեր պարծանքը այս է, մեր խղճմտանքին վկայութիւնը, թէ մենք Աստուծոյ ս–ՂՔ պարզմտութեամբ ու անկեղծութեամբ, և ոչ թէ մարմնաւոր իմաստութիւնով մը, հապա Աստուծոյ շնորհքովը աշխարհի մէջ վարուեցանք, բայց ուելի դէպ ի ձեզ։ 13 – Քանզի ուրիշ բան չենք գրեր ձեզի, հապա զոյն որ գուք կը կարդաք ու կը ճանչնաք. և կը յուսամ թէ մինչև վերջը պիտի ճանչնաք. 14 – Ինչպէս քիչ շատ ճանչցաք մեզ, որ ձեր պարծանքն ենք, ինչպէս գուք ալ մերը՝ Տէր Յիսուսի օրը։

15 – Ու այս վստահութիւնով կ'ուզէի առաջ ձեզի գալ, որպէս զի գուք երկրորդ անգամ շնորհք ընդունիք. 16 – Ու ձեզմէ անցնիլ դէպ ի Մակեդոնիա, և դարձեալ Մակեդոնիայէ ձեզի գալ, ու ձեզմէ ճամբայ գրուիլ դէպ ի Հրէաստան։ 17 – Ուստի զոյս որ ես միտածէցի, միթէ թեթեւութիւնո՞վ չարժեցայ. կամ թէ զոյն որ ես կը խորհիմ, մարմնաւորապէ՞ս կը խորհիմ, *որպէս զի իմ կողմանէս այո այո և ոչ ոչ ըլլայ՝։ 18 – Սակայն Հաւատարիմ է Աստուած, որ մեր խօսքը ձեզի ոչ հապա՝ այո և ոչ չէր։ 19 – Վասն զի Աստուծոյ Որդին Յիսուս Քրիստոս, որ մեզմով ձեզի քարոզուեցաւ, (ինձմով և Սիղուանոսով ու Տիմոթէոսով,) այո ու ոչ չեղաւ, հապա իր

*Կամ, ոչ. հապա որպէս զի իմ կողմանէս այոն այո ըլլայ, ու ոչը ոչ

մէջ եղաւ այոն։ 20 – Քանզի որչափ որ Աստուծոյ խոստմունքները կան՝ իր մէջ Այո են, ու իր մէջ Ամէն են Աստուծոյ փառքին համար մեր ձեռքով։ 21 – Բայց ան որ մեզ ձեզի հետ մեզ Քրիստոսով հաստատեց, ու մեզ օծեց, Աստուած է. 22 – Որ մեզ կնքեց ալ, և Հոգւոյն գրաւը մեր սիրտերուն մէջ։ 23 – Բայց ես զԱստուած վկայ կը կանչեմ իմ անձիս, որ ձեզի խնայելուս համար տակաւին Կորնթոս չեկայ. —ի– ոչ թէ ձեր հաւատքին վրայ կը տիրապետենք, հապա գործակից ենք ձեր ուրախութեանը. վասն զի գուք հաւատքով կը կենաք։

ԳԼ. Բ

Սակայն ես ինծմէ զոյս որոշեցի, որ նորէն տրտմութիւնով չգամ ձեզի։ 2 – Վասն զի եթէ ես ձեզ տրտմեցնեմ, ալ ո՞վ է որ ինծի պիտի ուրախացնէ, եթէ ոչ ան՝ որ ինծմէ կը տրտմի։ 3 – Ու զոյս *գրեցի, որ չըլլայ թէ երբ գամ՝ տրտմութիւն մը կրեմ անոնցմէ, ուրկէ պէտք է ինծի ուրախ ըլլալ. քանզի ձեր ամէնուն վրայ վստահ եմ, որ իմ ուրախութիւնս ձեր ամէնուննէ է։ 4 – Վասն զի շատ նեղութենէն և սրտի տագնապէ ես ձեզի գրեցի շատ արցունքով. ոչ թէ՝ որպէս զի դուք տրտմիք, հապա որպէս զի գիտնաք այն սէրը զոր ես ունիմ աւելի ձեր վրայ։

5 – Բայց եթէ մէկը տրտմեցուց, ոչ թէ ինծ տրտմեցուց, հապա †բոլոր մասին (որպէս զի խօսք ծանր չընեմ) ձեզ ամէնդ։ 6 – Հերիք է այնպիսի մարդուն այն պատիժը, որ շատերէ եղաւ։ 7 – Ուստի ընդհակառակն պէտք է աւելի ներել անոր ու մխիթարել, որ չըլլայ թէ այնպիսին աւելի տրտմութենէն ընկղմի։ 8 – Ուստի կ'աղաչեմ ձեզի, որ անոր վրայ չէր սէրը հաստատեք. 9 – (Քանզի ասոր համար ալ գրեցի, որպէս զի ձեզ փորձելով գիտնամ թէ ամէն բանի մէջ հնազանդ էք։ 10 – Եւ որու գուք բան մը կը նեղուիք, ես ալ ։ Ընդ–ի–. վասն զի եթէ ես ալ ներեմ՝ որու որ ներեմ՝ ձեզի համար է Քրիստոսի *կողմանէ.) 11 – Որ չըլլայ թէ զրկանք մը կրենք Սատանայէ. քանզի անոր խորհուրդները չգիտցող չենք։

12 – Ապ երբ ես Տրովադա հասայ Քրիստոսի աւետարանը †բոլորելու, և ինծի գուռ մը բացեր Տէրոջմով, 13 – Իմ հոգւոյս մէջ հանգստութիւն չունեցի, վասն զի իմ Տիտոս եղբայրս հան չգտայ. հապա անոնցմէ հրաժարելով Մակեդոնիա գացի։

14 – Բայց գոհութիւն Աստուծոյ, որ միշտ յաղթող կ'ընէ մեզ Քրիստոսով, ու զինք ճանչնալուն հոտը մեզմով յայտնի կ'ընէ ամէն տեղ։ 15 – Վասն զի մենք Աստուծոյ առջև Քրիստոսով կը խօսինք։

ԳԼ. Գ

Կը սկսի՞նք նորէն անձերնիս յանձն բնել. կամ թէ ամանոց պէտք ե՞նք մեզի յանձնարարութեան թուղթեր ձեզի կամ ձեզմէ։ 2 – Հապա մեր թուղթը գուք էք մեր սիրտերուն մէջ գրուած, ճանչցուած ու կարդացուած ամէն մարդոցմէ. 3 – Յայտնի ըլլալով որ գուք Քրիստոսի թուղթն էք մեր պատասարութենովը, ոչ թէ մելանով գրուած, հապա կենդանի Աստուծոյ Հոգիովը; ոչ թէ քարեղէն տախտակներու վրայ, հապա սրտին մսերէն տախտակներուն վրայ։ 4 – Եւ այսպիսի վստահութիւն ունինք մենք Աստուծոյ վրայ Քրիստոսի ձեռքով. 5 – Ոչ թէ մենք ինքնիրենիս բաւական ենք բան մը խորհելու՝ որպէս թէ մեզմէ, հապա մեր բաւականութիւնը Աստուծմէ է. 6 – Որ մեզ բաւական ալ ըրաւ նոր կտակարանին պաշտօնեաները ըլլալու, ոչ թէ գիրին, հապա

*Կամ, առջև

*Ոմանք, գրեցի ձեզի

†Կամ, բան մնասին, որ ձեր ամէնուն վրայ ծանրութիւն չձգեմ

Հոգիին . վասն որ գիրը կը սպաննէ , բայց Հոգին կ'ապրեցնէ ։ 7 – Իսկ եթէ քարերու վրայ գրով փորուած մահուան պաշտօնը փառքով եղաւ, որ Իսրայէլի որդիները կարող չեղան Մովսէսի երեսը նայելու՝ անոր երեսին փառքին համար, որ պիտի խափանուէր . 8 – Ո–ըչ՞ Հոգիին պաշտօնը ինչպէս աւելի փառքով պիտի չըլլայ ։ 9 – Վասն որ եթէ դատապարտութեան պաշտօնը փառքով էր, ո՛րչափ աւելի արդարութեան պաշտօնը փառքով պիտի բլլայ ։ 10 – Վասն որ այն որ փառաւոր էր՝ այս մասին փառաւոր չէ գերազանց փառքին պատճառաւ ։ 11 – Քանզի եթէ այն որ պիտի խափանուէր՝ փառքով էր, ո՛րչափ աւելի այն որ կը կենայ՝ փառքով դ–ո–ր–ե–ց–ա–ւ ։ 12 – Ուստի այսպիսի յոյս ունենք, շատ համարձակութեամբ կը վարուինք ։ 13 – Եւ ոչ թէ ինչպէս Մովսէս իր երեսին վրայ ծածկոց կը ձգէր, որպէս զի Իսրայէլի որդիները չնայէին այն խափանուելու բանին վախճանին ։ 14 – Սակայն անոնց միտքերը կուրցան . վասն որ մինչև այսօր նոյն ծածկոցը ձգուած է հին կտակարանին ընթերցմանը վրայ, ու չվերնաց, (վասն որ Քրիստոսով կը խափանուի,) 15 – Հապա մինչև այսօր, երբ Մովսէսի գ–ի–ր–ք կը կարդան, անոնց սրտին վրայ ծածկոց մը կը կենայ։ 16 – Բայց երբ Տէրոջը դառնան, այն ատեն պիտի վերնայ այն ծածկոցը։ 17 – Այդ Տէրը Հոգին է. և ուր Տէրոջը Հոգին կայ, հոն ազատութիւն կայ ։ 18 – Բայց մենք ամէնս, բաց երեսով Տէրոջը փառքը որպէս թէ հայելիի մէջ առնելով, նոյն պատկերին կը նորոգուինք փառաց ի փառս, որպէս թէ Տէրոջը Հոգիէն ։

Գ.Լ. Գ

Ուստի այս պաշտօնը ունենալով՝ ինչպէս ողորմութիւն գտանք , չենք ձանձրանար . 2 – Հապա հրաժարեցանք ամօթալի ծածուկ բաներէն, ու խորամանկութիւնով չենք վարուիր , և խարդախութիւն չենք ըներ Աստուծոյ խօսքին մէջ . Հապա ճշմարտութիւնը յայտնելով՝ անձերնիս մարդոց ամէն խղճմտանքին կ'ընծայենք Աստուծոյ առջև։ 3 – Իսկ եթէ մեր աւետարանը ծածկուած ալ է, կորսուածներուն մէջ ծածկուած է . 4 – Որոնց մէջ այս աշխարհի աստուածը անհաւատներուն միտքերը կուրցուց, որպէս զի Քրիստոսի փառաց աւետարանին լոյսը անոնց վրայ չծագէ, որ է Աստուծոյ պատկերը ։ 5 – Վասն որ ոչ թէ անձերնիս կը քարոզենք, հապա Քրիստոս Յիսուս Տէրը , ու մեզ՝ ձեր ծառաները Յիսուսի համար ։ 6 – Վասն որ Աստուած որ հրամայեց բուռ խաւարէն լոյս ծագել՝ ինք մեր սիրտերուն մէջ ծագեց՝ Աստուծոյ փառաց գիտութեան լոյսը տալու համար Յիսուս Քրիստոսի անձովը ։ 7 – Արդ մենք այս գանձը հողէ ամաններու մէջ ունինք , որպէս զի զօրութեան առաւելութիւնը Աստուծմէ բլլայ, ու ոչ թէ մեզմէ ։ 8 – Ամէն կողմանէ վշտացած ենք , բայց նեղը ընկած չենք . կարօտեալ ենք, բայց յուսահատած չենք. 9 – Հալածուած ենք, բայց երեսէ ձգուած չենք . վար ձգուած ենք , բայց կորսուած չենք . 10 – Ամէն ատեն *Յիսուսի մահը մեր մարմիններուն մէջ կը կրենք, որպէս զի Յիսուսի կեանքն ալ մեր մարմիններուն մէջ յայտնուի։ 11 – Վասն որ մենք որ կենդանի ենք՝ Յիսուսի համար միշտ մահուան կը մատնուինք, որպէս զի Յիսուսի կեանքն ալ մեր մահկանացու մարմիններուն մէջ յայտնի բլլայ։ 12 – Ուստի մահը մեր մէջ կը ներգործէ, և կեանքը՝ ձեր մէջ ։ 13 – Բայց հաւատքին նոյն հոգին ունինք , ինչպէս գրուած է , Հաւատացի, անոր համար խօսեցայ. մենք ալ կը հաւատանք , ու անոր համար կը խօսինք . 14 – Գիտնալով թէ ան որ Տէր Յիսուսը յարուցանէ, մեզ ալ Յիսուսով պիտի յարուցանէ, ու անոր առջև պիտի կայնեցնէ ձեզմով միասին։ 15 – Վասն որ ամէն բան ձեզի համար է , որպէս զի այն շնորհքը առատացած՝ շատերուն գոհութիւն ընելովը աւելցնայ Աստուծոյ փառքին համար ։

16 – Վասն որոյ չենք ձանձրանար. բայց թէպէտ այս մեր դուրսի մարդը կ'ապականի, սակայն մեր ներսի մարդը օրէ օր կը նորոգուի։ 17 – Վասն որ մեր վայրկենական թեթև նեղութիւնը առաւել քան զառաւել փառաց յաւիտենական գերազանցութիւն կը գործէ մեզի։ 18 – Վասն որ մենք երևցած բաներուն չենք նայիր , հապա չերևցածներուն . քանզի երևցած բաները ժամանակաւոր են , բայց չերևցածները՝ յաւիտենական։

*Ոմն., Տէր Յիսուսի

Գ.Լ. Ե

Վասն որ գիտենք որ եթէ մեր վրանի նմա՛ երկրաւոր տունը քակուի, շինուածք մը ունինք Աստուծմէ , անձեռագործ յաւիտենական տուն մը երկինքի մէջ ։ 2 – Եւ յիրաւի ասոր մէջ կը հառաչենք՝ մեր երկնաւոր բնակութիւնը հագնելու փափագելով ։ 3 – Միայն թէ երբ զգեստ հագնելու բլլանք , մերկ չգտնուինք ։ 4 – Վասն որ մենք որ այս վրանին տակ ենք, կը հառաչենք ծանրութիւն քաշելով . վասն որ չենք ուզեր մեր վրայէն հանել , հապա ընդ–ո–ր–ո–ւ–մ վրայէն տպնել , որպէս զի մահկանացուն ընկղմի կեանքէն ։ 5 – Իսկ ան որ մեզ այս բանին կը պատրաստէ , Աստուած է , որ նաև մեզի տուաւ Հոգւոյն գրաւը ։ 6 – Ուստի ամէն ատեն վստահութիւն ունինք, և գիտնալով թէ որչափ մարմնի մէջ կը կենանք , Տէրոջմէ հեռու ենք . 7 – (Վասն որ հաւատքով կը քալենք , ու ոչ թէ երևութով .) 8 – Ուստի վստահութիւն ունինք՝ և ալ աւելի կ'ուզենք մարմինէն հեռանալ ու Տէրոջը քով կենալ ։ 9 – Ասոր համար կը ջանանք ալ , որ թէ՛ կենանք և թէ՛ հեռանանք՝ անոր հաճոյ բլլանք։ 10 – Վասն որ պէտք է որ ամէնս ալ Քրիստոսի աստանդին առջև ներկայանանք, որպէս զի ամէն մէկը իր մարմնովը բրածներուն փոխարէնը առնէ՝ ինչ որ գործեր է , թէ՛ բարի և թէ՛ չար ։

11 – Ուստի Տէրոջը վախը գիտնալով՝ մարդոց միտքը կը համոզենք . սակայն մենք Աստուծոյ առջև յայտնի ենք, և կը յուսամ որ ձեր խղճմտանքին մէջ ալ յայտնի ենք ։ 12 – Ոչ թէ նորէն անձերնիս ձեզի կ'ընծայենք. հապա առիթ կու տանք ձեզի՝ մեր վրայով պարծենալու . որպէս զի բան մը ունենաք պատասխանելու անոնց՝ որ սրտի երեսցածով կը պարծենան , ու ոչ թէ սրտով ։ 13 – Վասն որ եթէ խելքնաց ենք՝ այն Աստուծոյ համար է, և եթէ զգաստ ենք՝ այն ձեզի համար է ։ 14 – Վասն որ Քրիստոսի սէրը մեզ կը ստիպէ . քանզի մեր գաղափարը այս է որ եթէ մէկը ամէնուն համար մեռաւ , ուրեմն ամէնն ալ մեռան . 15 – Եւ ամէնուն համար մեռաւ, որպէս զի կենդանի եղողները ա՛լ իրենց անձերուն կենդանի չբլլան , հապա անոր՝ որ իրենց համար մեռաւ ու յարութիւն առաւ ։ 16 – Ուստի ասկէետև մենք մէ՛կը մարմնով չենք գիտեր . ու թէև Քրիստոսը մարմնով ճանչցանք , բայց հիմա ա՛լ չենք ճանչնար։ 17 – Ուրեմն եթէ մէկը Քրիստոսի մէջ է , անիկա նոր ստեղծուած մըն է. հինները անցան , և ահա ամէն բան նոր եղաւ։ 18 – Սակայն ամէն բան Աստուծմէ է , որ մեզ իրեն հետ հաշտեցուց Յիսուս Քրիստոսի ձեռքով , ու տուաւ մեզի հաշտութեան պաշտօնը։ 19 – Այսինքն Աստուած էր, որ Քրիստոսով աշխարհը իրեն հետ հաշտեցուց, և անոնց յանցանքները իրենց չհաշտեց , ու հաշտութեան խօսքը մեր մէջ գրաւ ։ 20 – Ուրեմն Քրիստոսի կողմանէ դեսպանութիւն կ'ընենք, իբրև թէ Աստուած կը բարեխօսէր մեզմով . կ'աղաչենք ձեզի Քրիստոսի կողմանէ , հաշտուեցէք Աստուծոյ հետ ։ 21 – Վասն որ Ա–ն–ա–ւ–ա–ղ զանիկա որ մեզի չէր գիտեր , մեզի համար *մեղաւոր սեպեց՝ , որպէս զի մենք անոր միջոցով Աստուծոյ արդարներն բլլանք։

Գ.Լ. Զ

Ուստի մենք ալ գործակից բլլալով կ'ապաչենք որ Աստուծոյ շնորհքը պարապ տեղ ընդունած չբլլաք։ 2 – Վասն որ՝ Ընդունելի ժամանակի մէջ լսեցի քեզի , կ'ըսէ, և փրկութեան օրը օգնութիւն բրի քեզի . ահա հիմա է ընդունելի ժամանակը , ահա հիմա է փրկութեան օրը ։ 3 – Ինու բանով մը գայթակղութիւն չենք տար , որպէս զի մեր պաշտօնը չարատուսրի . 4 – Հապա ամէն բանի մէջ մեր անձը կ'ընծայենք Աստուծոյ ապաստաւորներու պէս՝ շատ համբերութիւնով վիշտերու մէջ , տառապանքներու , նեղութիւններու, 5 – Ծեծերու, բանտերու, խռովութիւններու , աշխատութիւններու , հսկումներու , ծոմերու մէջ ,

*Յուն. մեղք բրաւ

6 – Մաքրութիւնով, դիտութիւնով, երկայնմտութիւնով, քաղցրութիւնով, Սուրբ Հոգիով, անկեղծ սիրով, 7 – Ճշմարտութեան խօսքով, Աստուծոյ զօրութիւնով, արդարութեան զէնքերով՝ որ աջ կողմէն ու ձախ կողմէն է. 8 – Փառքով ու անարգութիւնով, պարսաւանքով և գովութիւնով. մոլորեցողներու պէս՝ ու ճշմարիտներ. 9-Անծանօթներու պէս՝ և ծանօթներ. մեռնողներու պէս՝ և ահա կենդանի ենք. պատժուածներու պէս՝ ու չսպանուածներ. 10 – Տրտմածներու պէս՝ ու միշտ ուրախ ենք. աղքատներու պէս՝ ու շատերը կը հարստացնենք. բան մը չունեցողներու պէս՝ և ամէն բան առացած ենք։ 11 – Մեր բերանը ձեզի բացուած է, ով Կորնթացիք, և մեր սիրտը լայնցած։ 12 – Դուք մեր կողմէն չէք նեղուիր, հապա *ձեր ո՛ւնեցած գութին կողմէ՛ կը նեղուիք։ 13 – Ուստի անոր հատուցումը ընելու համար (իբրև որդիներուս կը խօսիմ չէնէ,) դուք ալ դեռ չե՞ լայնցիք։

14 – Անհաւատներուն հետ օտարախառն լծակից մի ըլլաք. քանդի ի՞նչ մասնակցութիւն ունի արդարութիւնը անօրէնութեան հետ, և ի՞նչ հաղորդութիւն ունի լոյսը խաւարին հետ, 15 – Եւ ի՞նչ միաբանութիւն ունի Քրիստոս Բելիարի հետ, կամ ի՞նչ բաժին ունի հաւատացեալը անհաւատին հետ. 16 – Եւ ի՞նչ յարմարութիւն ունի Աստուծոյ տաճարը կուռքերու հետ, վասն զի դուք կենդանի Աստուծոյ տաճարն էք. ինչպէս Աստուած ըսաւ, թէ Անոնց մէջ պիտի բնակիմ, ու անոնց մէջ պիտի քալեմ, և անոնց Աստուած պիտի ըլլամ, ու անոնք ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլան։ 17 – Ասոր համար ելէք անոնց մէջէն ու զատուեցէք, կ'ըսէ Տէրը, և պիղծ բանի մի դպչիք. 18 – Ու ես ձեզ պիտի ընդունիմ, և ես ձեզի Հայր պիտի ըլլամ, ու դուք ինծի աղաքներ ու աղջիկներ պիտի ըլլաք, կ'ըսէ Ամենակալ Տէրը։

ԳԼ. Է

Ուստի, սիրելիներ, որովհետև մենք այս խոստումնաբները ունինք, մեր անձերը մաքրենք ու հոգիի ամէն կեղտ պղծութենէ մաքրենք, և սրբութիւնը կատարելագործենք Աստուծոյ վախովը։

2 – Ընդունեցէք մեզ. մարգո՛ւ ինքս չսուենք, ոչ մէկը եղծեցինք, և ոչ մէկը ղրկեցինք։ 3-Ոչ թէ չեղ դատապարտելու համար ըսե՞ր կը ղրկեցի. որովհետև ես առաջընէ բաներ եմ որ դուք մեր սրտերուն մէջ կը՛ մնանելու և ապրելու չեմ հետ։ 4 – Շատ է իմ համարձակութիւնս ձեր վրայ. շատ է իմ պարծանքս ձեզի համար. լեցուն եմ մխիթարութիւնով, առկայած եմ ուրախութիւնով մեր ամէն նեղութիւններուն մէջ։ 5 – Վասն զի երբ մենք Մակեդոնիա հասանք, բնաւ մեր մարմինը հանգստութիւն չունեցաւ, հապա ամէն կողմանէ նեղութիւն կը քաշէինք. դուրսէն պատերազմներ կային, — ներսէն՝ վախեր։ 6-Բայց Աստուած, որ խոնարհները կը մխիթարէ, մեզ մխիթարեց Տիտոսի գալովը։ 7 – Եւ ոչ թէ միայն անոր գալովը, հապա այն մխիթարութիւնովն ալ՝ որով ինք մխիթարեր էր ձեզմով, երբ մեզի պատմեց ձեր բաղձանքը, ձեր ողբը, ձեր ինծի համար *եռեցո՛ նախանձաւորութիւնը, այնպէս որ ալ աւելի ուրախ եղայ։ 8 – Վասն զի եթէ ձեզ տրտմեցուցի այն թուղթով, չեմ զղջար, (թէև զղջացեր էի,) քանզի կը տեսնեմ որ այն թուղթը ձեզ տրտմեցուց, թէև քիչ մը տանն։ 9 – Արդ ուրախ եմ, ոչ թէ՝ որ տրտմեցաք, հապա որ ապաշխարութեան համար տրտմեցաք. որովհետև դուք Աստուծոյ *ըղձէն պէս տրտմեցաք, այնպէս որ բանով մըն ալ մեզմէ վնաս չքաշեք։ 10 – Վասն զի Աստուծոյ *ըղձէն պէս եղած տրտմութիւնը փրկութեան համար ապաշխարութիւն կը գործէ, որ զղջանալու բան չէ. բայց աշխարհի տրտմութիւնը մահ կը գործէ։ 11 – Քանզի ահա այս բանը որ դուք Աստուծոյ *ըղձէն պէս տրտմեցաք, ձեր մէջ ո՛րչափ ջանք գործեց, ո՛րչափ չքմեղութիւն, ո՛րչափ տրտմութիւն, ո՛րչափ վախ, ո՛րչափ բաղձանք, ո՛րչափ նախանձաւորութիւն, ո՛րչափ վրէժխնդրութիւն. ամէն կերպով ինքզինքնիդ ցուցուցիք թէ այդ բանին մէջ մաքուր էք։ 12 – Ուրեմն այն ղրկեցի, ոչ թէ ղրկանքը ընողին համար էր, և ոչ թէ ղրկանքը կրողին համար, հապա որպէս զի ձեր վրայ մեր ունեցած հոգը յայտնի ըլլայ ձեզի Աստուծոյ առջև։ 13 – Ուստի այն ձեր մխիթարութեանը համար մենք մխիթարուեցանք. չատ աւելի ալ ուրախացանք Տիտոսի ուրախութեանը համար, վասն զի անոր հոգին ձեր ամէնէն հանգստութիւն գտեր էր։ 14 – Վասն զի ինչ որ ես անոր առջև ձեզի համար պարծենցայ՝ ամօթով չեղայ. հապա ինչպէս ամէն բան ճշմարտութիւնով խօսեցանք ձեզի, նոյնպէս Տիտոսի առջև պարծենալնիս ալ ճշմարիտ եղաւ։ 15 – Նաև անոր սէրը աւելի է ձեր վրայ, երբ կը յիշէ ձեր ամէնուն հնազանդութիւնը, թէ ինչպէս վախով ու դողով զանիկա ընդուներ էք։ 16 – Ուստի ուրախ եմ որ ամէն բանի մէջ ձեր վրայ վստահութիւն ունիմ։

ԳԼ. Ը

Սրդ, եղբայրներ, ձեզի կը ծանուցանենք Աստուծոյ շնորհքը, որ Մակեդոնացւոց եկեղեցիներուն տրուած է. 2 – Որ նեղութեան մեծ փորձին մէջ իրենց ուրախութիւնը առատ էր, և իրենց ծանր աղքատութիւնը աւելի մեծ առատաձեռնութիւն եղաւ։ 3 – Վասն զի ես կը վկայեմ՝ որ իրենց կարողութեան չափովը՝ ու կարողութենէն ալ աւելի, յօժարակամ ըլլալով, 4 – Շատ աղաչանքով կ'աղաչէին որ տուրքերը ու սուրբերուն համար եղած պաշտօնին մասնակցութիւնը ընդունինք։ 5 – Եւ ոչ թէ որչափ մենք կը յուսայինք, հապա անձերնին ալ տուին առաջ Տէրոջը ու էս*ը մեզի՝ Աստուծոյ կամքովը։ 6 – Որ Տիտոսի աղաչեցինք թէ ինչպէս անիկա առաջընէն սկսեց, նոյնպէս ալ ձեր մէջ կատարէ այդ շնորհքն ալ։ 7 – Բայց ինչպէս ամէն բանով առատացած էք դուք, (հաւատքով ու խօսքով ու գիտութիւնով և ամէն ջանքով ու ձեզմէ մեր վրայ եղած սիրովը,) *նչեցէ՛ որ այդ շնորհքով ալ առատանաք. 8 – Ոչ թէ հրամայելով մը կը ղրուցեմ, հապա ուրիշներուն ջանքին պատճառաւ, և որպէս զի փորձեմ ձեր սիրոյն հարազատութիւնը։ 9 – Քանզի դուք գիտէք մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը, թէ ինք ձեզի համար աղքատ եղաւ՝ ան որ հարուստ էր, որպէս զի դուք անոր աղքատութենովը հարստանաք։ 10 – Եւ այս բանին մէջ խրատ մը կու տամ. վասն զի ասիկա ձեր օգտին համար է, դուք որ ոչ թէ միայն ընելը, հապա կամենալն ալ առաջընէ սկսեցիք անցած տարուընէ հետէ. 11 – Ուստի հիմա ընէն ալ կատարեցէք, որպէս զի ինչպէս կամքի յօժարութիւն կայ, նոյնպէս ալ ընելը ունեցածնէնուդ չափովը ըլլայ։ 12 – Վասն զի եթէ առաջ յօժարութիւնը ըլլայ՝ փոքր ունեցածին չափովը ընդունելի է, ու ոչ թէ չունեցածին չափովը։ 13 – Վասն զի ոչ թէ ես ուրիշներուն հանգստութիւն՝ ձե՛ռներ ու ձեզի նեղութիւն. 14 – Հապա հաւասարութիւնով՝ հիմակուան ատեր ձեր աւելին անոնց պակասութիւնը չեղնէ, որպէս զի անոնց աւելին ալ օր մը ձեզի պակասութեանը, որպէս զի հաւասարութիւն ըլլայ. 15 – Ինչպէս գրուած է, թէ Ան որ շատ *ժողվեց՝ չաւելցուց, ու ան որ քիչ՝ չպակսեցուց։ 16 – Բայց գոհութիւն Աստուծոյ, որ նոյն հոգը ձեր վրայ Տիտոսի սիրտը ձգեց. 17 – Վասն զի ոչ թէ ապաչանքը ընդունեց, և իր յօժարամտութիւնը շատ ըլլալով՝ իր կամքովը ելաւ ձեզի ե՛նը։ 18 – Ուստի անոր հետ ղրկեցինք այն եղբայրը, որուն գովութիւնը աւետարանին մէջ է՝ բոլոր եկեղեցիներուն մէջ. 19 – Եւ ոչ միայն այսպէս, հապա նաև եկեղեցիներէն ընտրուեցաւ մեզի ճամփորդութեան ընկեր ըլլալու այս տուրքերուն մէջ, որ մենք կը ծառայենք Տէրոջը փառքին համար, ու *ձեր յօժարութիւնովը։ 20 – Բայց այս մասին զգուշութիւն կ'ընէնք, որ չըլլայ թէ մէկը արատ մը գնէ մեր վրայ այս առատաձեռնութեանը մէջ, որ մենք կը ծառայենք։ 21 – Քանզի ոչ թէ միայն Տէրոջը առջև, հապա մարդոց առջև ալ բարի բաներ ընելու հոգ կը տանինք։ 22 – Եւ անոնց հետ մեր եղբայրը ղրկեցինք, զոր շատ բաներու մէջ փորձելով՝ շատ անգամ յօժարամիտ գտեր ենք, ու հիմա ա՛լ աւելի յօժարամիտ՝ այն մեծ վստահութիւնովը զոր ձեր վրայ *ո՛նդ։ 23 – Բայց եթէ Տիտոսի

*Կամ, ձեր նեբսիգին

*Կամ, Համբերեցէք մեզի

*Ոմանք, մեր

համար կը հոշտնէ, անիկա իմ ընկերս է, և ձեր մէջ իմ գործակիցս. իսկ եթէ մեր եղբայրներուն համար՝ անոնք եկեղեցիներուն զրկածներն են, — Քրիստոսի փառքը։ 24 – Ուստի ձեր սիրոյն և մեր ձեր վրայով պարծենալուն ապացոյցը առանց վրայ ցուցուցէք եկեղեցիներուն առջև։

Գլ. Թ

Բանդի սուրբերուն ըլլալու պաշտօնին վրայով ինծի աւելորդ է ձեզի գրել։ 2 – Վասն զի գիտեմ ես ձեր յօժարամտութիւնը, որուն վրայով կը պարծենամ ձեզի համար Մակեդոնացւոց մէջ, թէ Աքայեցիք անցած տարւընէ հետէ պատրաստ են. ու ձեր բուէն նախանձը շատերը գրգռեց։ 3 – Եւ սակայն եղբայրները զրկեցի, որպէս զի մեր ձեզի համար պարծենալը այդ մասին մէջ պարապ չելլէ, հապա պատրաստ գտնուիք, ինչպէս ըսեր եմ. 4 – Որ չըլլայ թէ երբ Մակեդոնացիք ինծի հետ գան ու ձեզ անպատրաստ գտնեն, ալ մենք (որ չըսենք թէ դուք) ամօթով մնանք այս *պարծանքին վստահութեանը մէջ։ 5 – Ուստի հարկաւոր սեպեցի եղբայրներուն ազաչել, որ առաջուընէ ձեզի գան, ու առաջուընէ կարգի դնեն այն ձեր առաջուընէ ծանուցուած ընծան, որպէս զի պատրաստ ըլլայ, այնպէս որ ընծայի պէս ըլլայ, ու ոչ թէ ագահութեան պէս։ 6 – Բայց ասիկա կ'ըսեմ թէ Ան որ խնայելով կը սերմանէ՝ խնայելով պիտի հնձէ, ու ան որ առատութիւնով կը սերմանէ՝ առատութիւնով պիտի հնձէ։ 7 – Ամէն մէկը ինչպէս իր սրտովը կը յօժարի՝ նոյն ալ տայ, ոչ թէ տրտմութեամբ կամ ստիպմամբ. վասն զի Աստուած յօժարակամ տուողը կը սիրէ։ 8 – Բայց կարող է Աստուած բոլոր շնորհքները ձեզի առատօրէն տալ, որպէս զի ամէն բանի մէջ ամէն տեսն բոլոր ձեզի պէտք եղածը ունենալով՝ ամէն բարի գործերով առատանաք. 9 – Ինչպէս գրուած է, Տարածեց ու աղքատներուն տուաւ, անոր արդարութիւնը յաւիտեան կը մնայ։ 10 – Եւ անիկա որ սերմ ցանողին սերմ կը պարգեւէ, *և կերակուրի համար հաց, ձեր սերմանիքը պարգեւէ և աւելցնէ, ու ձեր արդարութեան պտուղները †չատցնէ. 11 – Որպէս զի ամէն բանի մէջ հարստանաք ամէն կերպ առատաձեռնութեանով, որ մեր ձեռքով կը պատճառէ գոհութիւն Աստուծոյ։ 12 – Վասն զի այս պաշտօնին մատակարարութիւնը ոչ թէ միայն սուրբերուն պակասութիւնը լեցընելու համար է, հապա նաև աւելի շատցնելու Աստուծոյ գոհութիւն տալը։ 13 – Երբ այս չեր պաշտօնին փորձովը փառաւորուն զԱստուած՝ Քրիստոսի աւետարանը խոստովանելնուդ հնազանդութեանը համար, և այն առատաձեռնութեանը համար՝ որով հաղորդակցութիւն կ'ընէք անոնց ու ամէնուն. 14 – Եւ իրենց աղօթքը ձեզի համար հոգոյանէն, փափաք ունենալով ձեր վրայ՝ Աստուծոյ գերազանց շնորհքին համար որ ձեր մէջ է։ 15 – Ա՛ն գոհութիւն Աստուծոյ՝ անոր անպատում պարգեւին համար։

Գլ. Ժ

Բայց ես Պօղոս ձեզի կ'ազաչեմ Քրիստոսի հեզութիւնովը ու քաղցրութիւնովը, որ երես առ երես ներկայ ատեն խոնարհ եմ ձեր մէջ, բայց հեռուէն կը համարձակիմ ձեզի. 2 – Կ'ազաչեմ որ չըլլայ թէ մօտէն ալ համարձակիմ այն վստահութիւնովը՝ որով միտք ունիմ յանդգնիլ ոմանց վրայ, որոնք մեր վրայով այնպէս կը կարծեն թէ մարմնաւորապէս կը քալենք։ 3 – Քանզի թէպէտ մարմինի մէջ կը քալենք, բայց ոչ թէ մարմնաւորապէս պիտոյութիւն կ'ընենք. 4 – Վասն զի մեր պիտոյութեան զէնքերը մարմնաւոր չեն, հապա Աստուծմէ զօրութիւն առած՝ ամրոցներ քակելու. մենք խորհուրդներ կը քակենք, 5 – Եւ Աստուծոյ գիտութեանը դէմ բոլոր հպարտացած բարձր բաները, ու բոլոր միտքերը Քրիստոսի հնազանդութեանը դերի կ'ընենք. 6 – Եւ

*Ոմանք. կառնէն

*Ոմանք, կերակուրի համար հաց ալ պիտի պարգեւէ, և ձեր սերմանիքը պիտի աւելցնէ

†Ոմանք, պիտի շատցնէ

պատրաստութիւն ունինք վրէժ առնելու ամէն անհնազանդութենէ, երբ ձեր հնազանդութիւնը կատարեալ ըլլայ։ 7 – Դուքս երեսնիդ կը նայիք. եթէ մէկը վստահ ըլլայ իր անձին վրայ՝ թէ ինք Քրիստոսին է, զայս նորէն ինքիրմէ խորհի՝ որ ինչպէս ինք Քրիստոսին է, նոյնպէս ալ մենք*։ 8 – Քանզի եթէ աւելի ալ պարծենալու ըլլամ այս մեր իշխանութենանը վրայով զոր Տէրը մեզի տուաւ՝ ձեզ շինելու և ոչ թէ քակելու համար, պիտի չամչնամ. 9 – Որպէս զի այնպէս չսեպուիմ՝ որպէս թէ ես թուղթերովս ձեզի վախ մը կը ձգեմ. 10 – Քանզի Անոր թուղթերը, կ'ըսէ ան, ծանր ու զօրաւոր են, բայց անոր մարմնին երեւոյթը տկար է, ու խօսքը՝ անարգ. 11 – Ա՛նպիսի մարդը զայս թող խորհի, որ մենք հեռուէն ինչպէս ենք խօսքով մեր թուղթերովը, մօտէն ալ այնպէս պիտի ըլլանք գործով։ 12 – Վասն զի մենք չենք համարձակիր մեր անձը կշռի քով դնել ու բաղդատել ոմանց հետ, որ ինքզինքնին կը գովեն. բայց անոնք իրենցմով իրենց անձերը չափելով, և ինքնին իրենց հետ բաղդատելով՝ չեն հասկնար։ 13 – Բայց մենք չափէ դուրս բաներով պիտի չպարծենանք, հապա այն կանոնին չափովը՝ զոր Աստուած մեզի բաժին տուաւ մինչև ձեզի հասնելու. 14 – Ոչ թէ որպէս թէ մենք ձեզի հասած չենք, ու ինքզինքնիս չափէն աւելի կ'երկնցնենք. վասն զի Քրիստոսի աւետարանովը մինչև ձեզի հասանք։ 15 – Եւ ոչ թէ չափէ դուրս բաներով ուրիշներուն աշխատանքովը կը պարծենանք, հապա յոյս ունինք որ ձեր հաւատքը աւելնալուն՝ մեր կանոնին չափովը ձեզմով աւելի ընդարձակինք, 16 – Ձեզմէ անդին կողմերը աւետարանը քարոզելու, և ոչ թէ պատրաստ բաներու վրայ պարծենալու ուրիշի մը կանոնով։ 17 – Բայց ան որ կը պարծենայ՝ Տէրոջմով պարծենայ։ 18 – Վասն զի ոչ թէ ան որ իր անձը կը գովէ՝ անիկա է ընտրուածը, հապա ան զոր Տէրը կը գովէ։

*Ոմանք յ'ա՛ն, Քրիստոսին ենք

Գլ. ԺԱ

Երանի՛ թէ քիչ մը ներէիք իմ անմտութեանս. և իրաւցընէ համբերեցէք ինծի։ 2 – Վասն զի ձեր վրայ նախանձաւոր եմ Աստուծոյ նախանձովը. վասն զի ես ձեզ էրկան մը նշանեցի՝ մաքուր կոյս մը պէս Քրիստոսի դիմաց տանելու։ 3 – Միայն թէ կը վախնամ՝ չըլլայ թէ ինչպէս օձը Եւան խաբեց իր խորամանկութիւնովը, նոյնպէս ալ ձեր միտքերը ապականին Քրիստոսի վրայ եղած միամտութենէն։ 4 – Վասն զի եթէ մէկը գալու ըլլայ և ուրիշ Յիսուս քարոզէ՝ զոր մենք չքարոզեցինք, կամ ուրիշ Հոգի առնէք՝ զոր չառիք, կամ ուրիշ աւետարան՝ զոր չէք ընդունած, — դուք ըն-ընդունակ ալէկ կը համբերէիք։ 5 – Քանզի ես այսպէս կը սեպեմ՝ որ ամէնէն երեւելի առաքեալներէն բնաւ մըն ալ պակաս չեմ։ 6 – Եւ թէպէտ խօսքի կոզմէ անկիրթ եմ, բայց ոչ թէ գիտութեան կոզմէ. ամէն բանի մէջ բոլորովին անձերնիս ձեզի յայտնի ըրինք։ 7 – Մի թէ յանցանք գործած եղայ՝ որ Աստուծոյ աւետարանը ձեզի ձրի քարոզելով իմ անձս խոնարհեցուցի, որպէս զի դուք բարձրանաք։ 8 – Ուրիշ եկեղեցիները կողոպտեցի, անոնցմէ թոշակ առնելով ձեզի ծառայելու համար։ 9 – Ու ձեր քով գտնուած ատենս երբ պակասութիւն մը ունեցայ, չեղի մէկուն ձանձրութիւն չտուի. վասն զի իմ պակասութիւնս լեցուցին Մակեդոնիայէ եկող եղբայրները. և ամէն կերպով ձեզի ծանրութիւն տալէ իմ անձս պահեցի ու պիտի պահեմ ալ։ 10 – Քրիստոսի ճշմարտութիւնը իմ ներսիդիս է, որ այս իմ պարծենալս պիտի չխափանուի ինծմէ Աքայիոյի կողմերը։ 11 – Ինչո՞ւ. որպէս թէ չե՞մ սիրեր ձեզ. Աստուած գիտէ։ 12 – Բայց ինչ որ կ'ընեմ՝ պիտի ընեմ ալ, որպէս զի կտրեմ անոնց պատճառը՝ որոնք պատճառ կը փնտռեն, որպէս զի ինչ բանով որ կը պարծենան, իրենք ալ մեզի պէս գտնուին։ 13 – Վասն զի այնպիսիները սուտ առաքեալներ, խաբեբայ բանուորներ, Քրիստոսի առաքեալներուն կերպարանքը իրենց վրայ կ'առնեն։ 14 – Եւ զարմանք մը չէ. վասն զի ինք Սատանայ ալ լուսաւոր

հրեշտակի կերպարանք կ'առնէ. 15 – Ա՛ւ մեծ բան մը չէ, որ անոր պաշտօնեաներն ալ արդարութեան պաշտօնեաներու նման կերպարանք կ'առնեն. որոնց վերջը իրենց գործերուն համեմատ պիտի ըլլայ։ 16 – Դարձեալ կ'ըսեմ, Ըլլայ որ մէկը ձեզ անմիտ սեպէ, ապա թէ ոչ՝ գոնէ անմիտի մը պէս ինծի ընդունեցէք, որպէս զի ես ալ քիչ մը պարծենամ։ 17 – Ինչ որ ես կը խօսիմ, ոչ թէ Տէրոջը խոհէն պէս կը խօսիմ, հապա որպես թէ անմտութիւնով մը այդ պարծենալուն վստահութիւնով։ 18 – Որովհետև շատերը մարմնի կողմանէ կը պարծենան, ես ալ պիտի պարծենամ։ 19 – Քանզի դուք իմաստուն ըլլալով, յօժարութեամբ կը համբերէք անմիտներուն։ 20 – Վասն զի կը համբերէք, եթէ մէկը ձեզ ծառայեցնէ, եթէ մէկը ձեր առաջնածքը ուտէ, եթէ մէկը ձեզմէ բան մը առնէ, եթէ մէկը ձեր վրայ հպարտանայ, եթէ մէկը ձեր երեսին զարնէ։ 21 – Ամօթի բանի ձևով կը խօսիմ, իբր թէ մենք տկար էինք. բայց ինչ բանով որ մէկը պարծենալու կը համարձակի, (անմտութեամբ կը խօսիմ,) ես ալ կը համարձակիմ։ 22 – Անոնք Եբրայեցի՞ են, ես ալ. Իսրայէլացի՞ են, ես ալ. 23-Քրիստոսի՞ սերունդ են, ես ալ. Քրիստոսի՞ պաշտօնեաներ են, (յիմարաբար կը խօսիմ,) ալ աւելի ես. աշխատանքներով՝ աւելի, ծեծերով՝ ալ աւելի, բանտարկութիւններով՝ աւելի, մինչ ամէն վտանգներով՝ շատ անգամ. 24 – Հրեաներէն հինգ անգամ քառասունէն մէկ պակաս ծեծ կերայ. 25 – երեք անգամ ձողիով ծեծուեցայ. մէկ անգամ քարկոծուեցայ. երեք անգամ նաւաբեկութեան հանդիպեցայ. գիշեր մը ու ցորեկ մը ծովուն անդունդը մնացի. 26 – շատ անգամ ճամբորդութիւններու մէջ՝ գետերէն վտանգներ, աւազակներէն վտանգներ, իմ ազգէս վտանգներ, հեթանոսներէն վտանգներ, քաղաքի մէջ վտանգներ, անապատի մէջ վտանգներ, ծովու վրայ վտանգներ, սուտ եղբայրներու մէջ վտանգներ էրեցի. 27 – Ջանքի ու աշխատանքի մէջ, շատ անգամ քնահատութեան մէջ, անօթութեան ու ծարաւութեան մէջ, շատ անգամ ծոմ կենալու մէջ, ցուրտի ու մերկութեան մէջ էի. 28 – Զգէ արտաքին դէպքերը, ամէն օրուան զբաղմունքը, բոլոր եկեղեցիներուն հոգը, վրան կը դիզուէր։ 29 – Ո՞վ կը տկարանայ, ու ես չեմ տկարանար. ո՞վ կը գայթակղի, ու իմ սիրտս չայրիր։ 30 – Եթէ պարծենալ պէտք ըլլայ, տկարութեանս բաներուն վրայ պարծենամ։ 31 – Աստուած և մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Հայրը, որ յաւիտեան օրհնեալ է, գիտէ որ սուտ չեմ զրուցեր։ 32 – Դամասկոսի մէջ Արետա թագաւորին ազդապետը պիտ բռնել ուզելով Դամասկացւոց քաղաքը պահապաններ դրեր էր. 33 – Ես ես պատուհանէ մը զամբիւղով պարսպէն վար թող արուեցայ, ու անոր ձեռքէն փախայ։

ԳԼ. ԺԲ

Պարծենալ *իրաւցընէ ինծի անօգուտ է. միայն թէ Տէրոջը տեսիլքներուն ու յայտնութիւններուն գամ։ 2 – Մարդ մը գիտեմ Քրիստոսով տասներչորս տարի առաջ, (եթէ մարմինով էր՝ չեմ գիտեր, և եթէ առանց մարմինի՝ չեմ գիտեր, Աստուած գիտէ,) որ այնպիսի մէկը յափշտակուեցաւ մինչև երրորդ երկինքը։ 3 – Ու գիտեմ այնպիսի մարդ մը, (եթէ մարմինով և եթէ առանց մարմինի՝ չեմ գիտեր. Աստուած գիտէ,) 4 – Որ դրախտը յափշտակուեցաւ ու լսեց չպատմուելու խօսքեր, զորոնք մարդս արժան չէ խօսիլ։ 5 – Ես այնպիսին համար պիտի պարծենամ. բայց իմ անձիս համար պիտի չպարծենամ, հապա միայն տկարութեանս վրայ։ 6 – Վասն զի եթէ պարծենալ ալ ուզեմ, անմիտ պիտի չըլլամ, որովհետև ճշմարիտը պիտի զրուցեմ. բայց կը խնայեմ խօսիլ՝ որ չըլլայ թէ մէկը իմ վրաս աւելի համարումն ունենայ, քան որչափ իմ վրաս կը տեսնէ կամ ինծմէ կը լսէ։ 7 – Եւ որ չըլլայ թէ ես հպարտանամ՝ խիստ շատ յայտնութիւններուն համար, ինծի մարմնի խայթոց մը տրուեցաւ, Սատանայի հրեշտակ մը, ինծ նեղելու համար, որ չըլլայ թէ հպարտանամ։ 8 – Անոր համար երեք անգամ ապաչեցի Տէրոջը, որ մեկնի ընէ ինծմէ։ 9 – Ու բաւ ինծի, Իմ շնորհքս հերիք է քեզի, վասն զի

*Ո՛չ, պէտք է, բայց

իմ զօրութիւնս տկարութեան մէջ կը կատարուի. ուստի մեծ յօժարութեամբ աւելի իմ տկարութիւններուս վրայ պիտի պարծենամ, որպէս զի Քրիստոսի զօրութիւնը իմ վրաս հանգչի։ 10 – Անոր համար հաճելի եմ ես տկարութիւններու, նախատինքներու, առտպանքներու, հալածանքներու և նեղութիւններու՝ Քրիստոսի համար. վասն զի երբ կը տկարանամ, այն ատեն զօրաւոր եմ։ 11 – Ես անմիտ եղայ՝ պարծենալով. դուք ստիպեցիք զիս. վասն զի ինծի պէտք էր ձեղմէ ներկայութիւն առնել, քանզի ես երեւելի առաքեալներէն բանով մը պակաս չգտանուեցայ, թէև ոչինչ եմ։ 12-Յիրաւի ձեր մէջ առաքեալի նշաններ գործուեցան ամէն համբերութեանով, նշաններով և սքանչելիքներով ու զօրութիւններով։ 13 – Վասն զի ալ ինչ կայ, որով պակաս գտնուեցաք ուրիշ եկեղեցիներէն, միայն թէ անով որ ես ձեզի ձանձրութիւն չտուի. ներեցէք ինծի այդ յանցանքը։

14 – Ահա այս երրորդ անգամ է որ կը պատրաստուիմ ձեզի գալու. և ես ձեզի ձանձրութիւն պիտի չտամ, վասն զի ձեր ոսկեղծը չեմ փնտռեր, հապա ձեզ. որովհետև որդիները պարտաւոր չեն ծնողքներուն համար բան գիզել, հապա ծնողքները՝ որդիներուն համար։ 15 – Ես ես մեծ յօժարութեամբ ծախք պիտի բնեմ, ու ծախք պիտի ըլլամ ալ ձեր անձերուն համար, թէպէտև ձեզ աւելի սիրելովս չեզջ քիչ սիրուիմ ալ։

16 – Սակայն թող ըլլայ որ ես ձեզի ծանրութիւն մը չտուի, բայց խոյե՞ զեւը ըե խորագէտ ըլլալով նենգութեամբ ձեզ բռնեցի։ 17 – Միթէ իմ ձեզի ղրկածներէս մէկուն ձեռքով ձեզմէ բան մը քաշեցի՞։ 18 – Տիտոսի աղաչեցի, ու անոր հետ այն եղբայրը ղրկեցի. միթէ Տիտոս ձեզմէ բան մը քաշե՞ց. չէ՞ որ երկոսս ալ նոյն հոգիով քալեցինք, չէ՞ որ նոյն ճամբով պոըպեցանք։

19 – Դարձեալ, կը կարծէք որ ձեր առջև ջատագովութի՞ւն կ'ընենք մեր անձերուն. Աստուծոյ առջև Քրիստոսով կը խօսինք. և ամէն բան, սիրելիներ, ձեր շինութեանը համար է. 20 –

*Ո՛չ, պէտք է

Քանզի կը վախնամ որ չըլլայ թէ երբ գամ՝ ձեզ ուզածիս պէս չգտնեմ, և ես ալ ձեզի ձեր չուզածին պէս գտնուիմ. չըլլայ թէ չեր մէջ ֆռնո՞ւի վէճեր, նախանձներ, սրամտութիւններ, գրգռութիւններ, չարախօսութիւններ, բանսարկութիւններ, ամբարտաւանութիւններ, խռովութիւններ. 21 – Չըլլայ թէ երբ նորէն գամ, իմ Աստուածս ինձ նկունէ ձեր քով, ու սուգ բնեմ շատերուն համար, որոնք առաջուընէ մեզք գործեցին, ու չապաշխարեցին իրենց գործած պղծութեանը և պոռնկութեանը ու գիճութեանը վրայ։

ԳԼ. ԺԳ

Այս երրորդ անգամ է որ ձեզի կուգամ. երկու կամ երեք վկաներու բերնէ պիտի հաստատուի ամէն բան։ 2 – Առաջուընէ ըսեր եմ՝ և նորէն առաջուընէ կը զրուցեմ (որպէս թէ երկրորդ անգամ ներկայ կը գտնուիմ՝ թէև հիմա հեռուէն կը գրեմ) առաջուան մեղանչողներուն և ուրիշ ամէնուն, որ եթէ նորէն գամ՝ պիտի չխնայեմ. 3 – Որովհետև Քրիստոսի ինծմով խօսելուն ապացոյցը կը փնտռէք, որ ձեր վրայ տկարացած չէ, հապա ձեր մէջ զօրացած է. 4 – Որ թէպէտ խաչուեցաւ տկարութիւնով, բայց կենդանի է Աստուծոյ զօրութիւնով. քանզի մենք ալ թէպէտ կը տկարանանք անոր հետ Աստուծոյ զօրութիւնովը ձեր մէջ։ 5 – Փորձեցէք ձեր անձերը թէ հաւատքին մէ՞ջ էք. քննեցէք ձեր անձերը. չէ՞ք գիտեր ինքզինքնիդ, որ Յիսուս Քրիստոս ձեր մէջ է, միայն եթէ խոտելի չըլլաք։ 6 – Բայց կը յուսամ որ պիտի գիտնաք թէ մենք խոտելի չենք։ 7 – Ես կը խնդրեմ Աստուծմէ որ դուք չարութիւն մը չընէք. ոչ թէ որպէս զի մենք ընտիր երեւինք, հապա որպէս զի դուք բարին գործէք, թէև մենք իբրև խոտելի ըլլանք։ 8 – Վասն զի ճշմարտութեան դէմ կարողութիւն մը չունինք, հապա ճշմարտութեան համար։ 9 – Քանզի ուրախ ենք՝ երբ մենք կը տկարանանք ու դուք զօրաւոր կ'ըլլաք, և մենք ալ այդ ձեր հաստատութեանը համար կ'աղօթենք։ 10- Ուստի զայս կը գրեմ ձեզի հեռուէն,

որ չըլլայ թէ երբ գամ՝ առտակաւ թեամբ վարեմ զայն իշխանութեանը համեմատ, զոր Տէրը ինծի առաւ շնորհեալ է ոչ թէ քակելու համար։

11 – Վերջապէս, եղբայրներ, ողջ եղէք, հասառակ կեցէք, միմիտ արուեցէք, միաբան եղէք, խաղաղութիւն բերէք. և սիրոյ ու խաղաղութեան Աստուածը ձեզի հետ պիտի ըլլայ։ 12 – Բարև առէք իրարու սուրբ համբուրով. բարև կ'ընեն ձեզի բոլոր սուրբերը։ 13–Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը և Աստուծոյ սէրը ու Հոգւոյն Սրբոյ հաղորդութիւնը ձեր ամենուն հետ ըլլայ։ Ամէն։

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

ԱՌ ԳԱՂԱՏԱՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա.

Պօղոս, առաքեալ եղած, ոչ թէ մարդոցմէ ու ոչ թէ մարդու ձեռքով, հապա Յիսուս Քրիստոսի ձեռքով, և Հօր Աստուծոյ՝ որ զանիկա մեռելներէն յարուցը, 2 – ու բոլոր եղբայրները որոնք ինծի հետ են, Գաղատիոյ եկեղեցիներուդ. 3 – շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի Հօր Աստուծմէ ու մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսէ, 4 – Որ իր անձը առաւ մեր մեղքերուն համար, որպէս զի մեզ փրկէ հիմակուան չար աշխարհէն՝ Աստուծոյ ու մեր Հօրը կամքին համեմատ, 5 – Որուն փառք յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

6 – Կը զարմանամ որ այդպէս շուտով ուրիշ աւետարանի կը փոխուիք անկէ՝ որ ձեզ Քրիստոսի շնորհքին կանչեց. 7 – Որ չկայ ուրիշ աստուած, միայն թէ կան ոմանք՝ որոնք ձեզ կը խռովեցնեն, ու կ'ուզեն Քրիստոսի աւետարանը խանգարել։ 8 – Բայց եթէ մենք կամ երկինքէն հրեշտակ մը ձայ, աւետարանէ ձեզի անկէ ուրիշ՝ զոր մենք աւետարանեցինք ձեզի, նզովեալ ըլլայ։ 9 – Ինչպէս առաջ ըսինք, հիմա ալ նորէն կ'ըսեմ՝ եթէ մէկը ձեր ընդունածէն ուրիշ աւետարան քարոզելու ըլլայ ձեզի, նզովեալ ըլլայ։ 10 – Թանզի հիմա մարդի՞կ կը հաճեցընեմ թէ զԱստուած. կամ մարդո՞ց հաճելի ըլլալ կը փնտռեմ. քանզի եթէ ես տակաւին մարդոց հաճելի ըլլայի, ալ Քրիստոսի ծառայ չեի ըլլար։

11 – Կը ծանուցանեմ ձեզի, եղբայրներ, այն աւետարանը որ ինծի քարոզուեցաւ, թէ անիկա մարդու բան չէ։ 12 – Որովհետև ես ալ մարդէ չառի զանիկա, և չսորվեցայ, հապա Յիսուս Քրիստոսի յայտնութենէն։ 13 – Վասն որ լսած էք դուք իմ առաջուան ժամանակի վարմունքս Հրեութեան մէջ, ինչպէս չափէ դուրս կը հալածէի Աստուծոյ եկեղեցին, ու կը կործանէի զանիկա. 14 – Ու իմ հայրենի ազգութիւններուս խիստ նախանձաւոր ըլլալով՝ իմ ազգիս մէջ եղած շատ հասակակիցներէս աւելի յառաջադէմ էի Հրեութեան մէջ։ 15 – Բայց երբ ուզեց Աստուած, (որ որոշեց զիս իմ մօրս արտովայնէն, և իր շնորհքովը զիս կանչեց,) 16 – Ինծի իր Որդին յայտնել, որպէս զի զանիկա հեթանոսներուն մէջ քարոզեմ, մէկէն ի մէկ ընդ մարմնոյ մարմինին ու արիւնին, 17 – Ոչ ալ Երուսաղէմ երթալ ինծի առաջ առաքեալ եղողներուն քով, հապա Արաբիա գացի, ու նորէն Դամասկոս դարձայ։ 18– Ետքը երեք տարիէն ետև Երուսաղէմ երթալ Պետրոսը տեսնելու, և տասնըհինգ

Կամ, Ինծմով

օր անոր քով կեցայ. 19 – Սակայն առաքեալներէն ուրիշ մէկը չտեսայ, բայց միայն Յակոբոս, Տէրոջը եղբայրը։ 20 – Բայց զոր որ կը գրեմ ձեզի՝ ահա Աստուծոյ առջև չեմ ստեր, որ ետև չեմ գրուցեր։ 21 – Անկէ ետքը եկայ Սիւրիոյի ու Կիլիկիոյի կողմերը. 22–Ու դիմ դէմ ետև չէին ճանչնար այն եկեղեցիները՝ որոնք Քրիստոսի մէջ էին Հրէաստանի մէջ. 23 – Միայն թէ անոնք լսած էին թէ Ան որ առնուազ մեզ կը հալածէր, հիմա ինք այն հաւատքը կը քարոզէ՝ զոր առեն մը կը կործաներ. 24 – Ու ինծմով զԱստուած կը փառաւորէին։

ԳԼ. Բ

Եօթը տասնըչորս տարիէն ետև նորէն երուսաղէմ գացի Բառնաբասի հետ՝ Տիտոսն ալ մէկտեղ առնելով։ 2 – Ու գացի յայտնութիւնով, և ատենց իմացուցի այն աւետարանը՝ զոր հեթանոսներուն մէջ կը քարոզեմ, բայց առանձին անոնց՝ որոնք երևելիներ էին, որ չըլլայ թէ պարապ տեղ վազեմ կամ վազած ըլլամ։ 3 – Բայց ոչ թէ ինծի հետ եղող Տիտոսն ալ, որ Յոյն էր, պարտաւորեցաւ թլփատուիլ. 4 – Մանաւանդ նորս սպրդող սուտ եղբայրներուն համար՝ որոնք սահիլով նորս մտան Քրիստոս Յիսուսով մեր ունեցած ազատութիւնը լրտեսելու համար, որպէս զի մեզ ծառայեցընեն։ 5–Որոնց քիչ մը տեղ անդամ մտիկ չըրինք հնազանդելու, որպէս զի աւետարանին ճշմարտութիւնը հաստատուն մնայ ձեր մէջ։ 6 – Բայց անոնք որ կը կարծուէին բան մը ըլլալ, (ինչ որ էին՝ այն իմ հոգս չէ. Աստուած մարդոց աչառութիւն չընէր. վասն որ կարծուածներէն բան մը չիմացուցին ինծի։ 7 – Հապա անոր հակառակը՝ երբ տեսան որ անթլփատներուն աւետարանը ինծի յանձնուած է, ինչպէս Պետրոսի՝ թլփատուածներուն, 8 – (Վասն որ անն որ Պետրոսի յաջողեց թլփատուածներուն առաքելութիւն ընել, ինծի ալ յաջողեց հեթանոսներուն,) 9 – Ու երբ ինծի տրուած շնորհքը գիտցան Յակոբոս ու Կեփաս և Յովհաննէս, որոնք սիւներ սեպուած էին, ազ ձեռքերնին տուին ինծի ու Բառնաբասի է նշան հաղորդակցութեան, որպէս զի մենք հեթանոսներուն մէջ երթանք, ու անոնք՝ թլփատուածներուն։ 10 – Միայն թէ չը յիշենք որ ազքատները յիշենք. զոր ես ալ փոյթ ունեցայ այն բանը ընելու։ 11 – Բայց երբ Պետրոս Անտիոք եկաւ, ես անոր դէմ կեցայ, որովհետև ինք մեղադրուելու էր։ 12 – Վասն որ գալ Յակոբոսի քովէն մէկ քանի հոգի չեկած, ինք հեթանոսներուն հետ առնչուած կ'ուտէր. բայց երբ եկան՝ մէկդի կը քաշուէր, և ինքզինք կը զատէր, վախնալով անոնցմէ՝ որոնք թլփատուածներէն էին։ 13 – Ու անոր հետ կեղծաւորեցան միւս Հրեաներն ալ, այնպէս որ Բառնաբասն ալ անոնց կեղծաւորութեանը ձգեցաւ։ 14 – Բայց ես երբ տեսայ որ աւետարանին ճշմարտութեանը մէջ շիտակ չեն քալեր, ամենուն առջև Պետրոսի ըսի՝ եթէ դուն, որ Հրեայ ես, հեթանոսի պէս ու ոչ թէ Հրեայի պէս կ'ապրիս, ինչպէս հեթանոսները կը ստիպես Հրեայի պէս վարուելու։ 15 – Մենք որ բուն Հրեայ ենք, և ոչ թէ հեթանոսներէն մեղաւորներ, 16 – Գայս գիտնալով՝ որ մարդ օրէնքին գործերէն չկրնար արդարանալ, հապա Յիսուս Քրիստոսի հաւատքին, մենք ալ Քրիստոս Յիսուսի հաւատացինք՝ որպէս զի արդարանանք Քրիստոսի հաւատքէն, և ոչ թէ օրէնքին գործերէն, որովհետև օրէնքին գործերէն մարմին մը պիտի չարդարանայ։ 17 – Իսկ եթէ մենք, որ կ'ուզենք Քրիստոսով արդարանալ, մեղաւոր գտնուինք, ուրեմն Քրիստոս մեղքի պաշտօնեայ եղա՞ւ. քա՛ւ լիցի։ 18 – Թանզի եթէ իմ քակած բաներս նորէն կը շինեմ, իմ անձս յանցաւոր կը ցուցնեմ։ 19 – Վասն որ ես օրէնքով մեռայ օրէնքին, որպէս զի Աստուծոյ կենդանի ըլլամ։ 20 – Քրիստոսի հետ խաչը ելայ. և ալ կենդանի եմ ոչ թէ ես, հապա Քրիստոս կենդանի է իմ մէջս. բայց ես որ հիմա մարմինովս կ'ապրիմ՝ Աստուծոյ Որդւոյն հաւատքովը կ'ապրիմ, որ զիս սիրեց ու իր անձը ինծի համար մատնեց։ 21 – Ես Աստուծոյ շնորհքը չեմ խափաներ. վասն որ եթէ արդարութիւնը օրէնքէն էր, ուրեմն Քրիստոս պարապ տեղ մեռաւ։

ԳԼ. Գ

Ով անմիտ Գաղատացիներ, ո՞վ ձեզ հրապուրեց* . որոնց աչքերուն առջև Յիսուս Քրիստոս ձեր մէջ խաչը եւած նկարագրուեցաւ: 2 – Միայն միայն կ'ուզեմ ձեզմէ սորվիլ . Օրէնքին գործերովը դուք Հոգին առիք՝ թէ հաւատքին լսելովը: 3 – Այդչափ անմի՞տ էք. Հոգիով սկսեցիք, ու հիմա մարմնո՞վ կը վերջանաք : 4–Այնչափ դիպուածները պարա՞պ տեղ ձեր վրայէն անցան, (եթէ պարապ ըլլայ ալ): 5 – Ուստի ան որ ձեզի Հոգին բաշխեց և ձեր մէջ զօրութիւններ գործեց, օրէնքի՞ն գործերովը էր՝ թէ հաւատքին լսելովը : 6 – Ինչպես Աբրահամ Աստուծոյ հաւատաց, ու անոր արդարութիւն սեպուեցաւ: 7 – Ուրեմն գիտցէք թէ անոնք որ հաւատքէն են՝ անոնք են Աբրահամի որդիները : 8 – Եւ գիրքը առաջուընէ դիտնալով թէ Աստուած հեթանոսները հաւատքով կ'արդարացնէ , առաջուընէ աւետիս տուաւ Աբրահամի , թէ Քեզմով պիտի օրհնուին բոլոր ազգերը: 9 – Ուստի անոնք որ հաւատքէն են, կ'օրհնուին հաւատացեալ Աբրահամի հետ: 10 – Վասն զի անոնք՝ որ օրէնքին գործերէն են , անէծքի տակ են . վասն զի գրուած է թէ Անիծեալ ըլլայ ամէն մարդ՝ որ օրէնքին գիրքը ամէն գրուածներուն մէջ չկենայ՝ որ զանոնք կատարէ: 11 – Եւ թէ օրէնքով մէ՛կը չկրնար արդարանալ Աստուծոյ առջև, այն յայտնի է. քանզի Արդարը հաւատքէն պիտի ապրի : 12 – Բայց օրէնքը հաւատքէն չէ, հապա Ան որ կը կատարէ այն բաները՝ անոնցմով պիտի ապրի : 13 – Քրիստոս մեզ ծախու առաւ օրէնքին անէծքէն՝ ինք մեզի համար անէծք ըլլալով . (վասն զի գրուած է թէ Անիծեալ է ան ամէնը՝ որ փայտէ կը կախուի .) 14 – Որպէս զի Աբրահամի օրհնութիւնը հեթանոսներուն վրայ ըլլայ Քրիստոս Յիսուսով . որպէս զի մենք ալ Հոգւոյն խոստումները առնենք հաւատքով : 15 – Մարդու սովորութեան պէս կը զրուցեմ. եղբայրներ, իրաւ որ մարդոյ մը հաստատած կտակը մէ՛կը չեղոփաներ , ոչ ալ անոր վրայ ուրիշ պատուէր մը կ'աւելցնէ : 16 – Արդ խոստումները Աբրահամի ու անոր սերունդին եղան, չըսեր , Եւ ւ— սերունդներուդ՝ որպէս թէ շատերու համար, հապա որպէս թէ մէկի համար, Եւ քու սերունդիդ , որ Քրիստոս է : 17–Բայց ղայս կը զրուցեմ. Այն կտակը , որ առաջուընէ Աստուծմէ հաստատուեցաւ Քրիստոսով , օրէնքը չորս հարիւր երեսուն տարիէն ետև որ գրուեցաւ , չկրնար անվաւեր ընել խոստումնքը խափանելու համար: 18– Վասն զի եթէ ժառանգութիւնը օրէնքէն կ'ըլլայ, ուրեմն ա՛լ խոստումնքէն չէ . բայց Աբրահամի խոստումնքով շնորհեց Աստուած :

19 – Հապա ինչո՞ւ համար է օրէնքը . յանցանքի համար վրայ աւելցաւ , (մինչև գայ այն սերունդը՝ որու խոստացուեր էր,) հրեշտակներով արտած՝ միջնորդի մը ձեռքով : 20 – Բայց միջնորդը մէկի փո՞ւթ չէ . սակայն Աստուած մէկ է: 21 – Ուրեմն օրէնքը հակառա՞կ բա՞ն մըն է Աստուծոյ խոստումներուն. քա՛ւ լիցի . քանզի եթէ տրուած ըլլար զօրէնք մը , որ կարող ըլլար կենդանի ընել , այն ատեն իրաւցնէ թարդարութիւնը օրէնքէն կ'ըլլար: 22 – Բայց գիրքը ամէնը մեզքի տակ գոցեց, որպէս զի խոստումնքը Յիսուս Քրիստոսի հաւատքովը տրուի հաւատացեալներուն : 23 – Բայց քանի որ հաւատքը չէր եկած , օրէնքին տակ գոցուած կը պահուէինք, ապագային պիտի յայտնուէր : 24 – Ուրեմն օրէնքը մեր դաստիարակը եղաւ՝ դէպ Քրիստոսի բերելու, որպէս զի մենք հաւատքով արդարանանք: 25 – Բայց երբ հաւատքը եկաւ, ալ դաստիարակի տակ չենք: 26–Վասն զի ամէնդ ալ Աստուծոյ որդիներ էք , Քրիստոս Յիսուսի վրայ եղած հաւատքով : 27 – Քանզի դուք ամէնդ որ Քրիստոսով մկրտուեցաք , Քրիստոսը վրանիդ հագած էք . 28 – Այ—հե՛ր ոչ Հրեայ կայ , ոչ ալ Յոյն. ոչ ծառայ կայ, ոչ ալ ազատ. ոչ արու կայ, ոչ ալ էգ . վասն զի դուք ամէնդ ալ մէկ էք Քրիստոս Յիսուսով : 29 – Ապա եթէ դուք Քրիստոսին էք, ուրեմն Աբրահամի սերունդն էք , ու խոստումնքին նայելով ժառանգներ :

*Ո՞ման է՛—ելլէնէն , ճշմարտութեան հանը չհնազանդիլ

ԳԼ. Գ

Բայց ըս- կը զրուցեմ, որչափ ժամանակ որ ժառանգը տղայ է, ծառայէ տարբերութիւն մը չունի , թէեւ ամէնուն տէրն է. 2 – Հապա խնամակալներու ու հոգաբարձուներու տակ է , մինչև հօրը որոշած ժամանակը : 3 – Նոյնպես մենք ալ երբ տղայ էինք, աշխարհի սկզբունքներուն տակ ծառայ եղած էինք: 4 – Բայց երբ ժամանակը լեցուեցաւ, ղրկեց Աստուած իր Որդին՝ որ կնոջմէ եղաւ , — օրէնքին տակ մնաւ. 5 – Որպէս զի օրէնքին տակ եղողները փրկէ, որպէս զի մենք որդեգրութիւնը ընդունինք : 6 – Եւ որովհետեւ դուք որդիներ էք, Աստուած իր Որդւոյն Հոգին *ձեր սիրտերուն մէջ ղրկեց , որ կ'աղաղակէ Աբբա Հայր: 7 – Ուստի ա՛լ ծառայ չես, հապա որդի. և եթէ որդի, ա՛լ Աստուծոյ ժառանգը Քրիստոսով : 8 – Բայց այն ատեն որ չէիք գիտեր զԱստուած, կը ծառայէիք անոնց՝ որոնք ի բնէ Աստուածներ չէին : 9 – Սակայն հիմա որ Ճանչցած զԱստուած , մանաւանդ որ դուք Աստուծմէ Ճանչցուեցաք , ինչպես նորէն կը դառնաք այն տկար ու չքաւոր սկզբունքներուն, որոնց նորէն կ'ուզէք ծառայութիւն ընել : 10 – Օրերը կը զանազանէք , ու ամիսները և ժամանակները ու տարիները: 11 – Կը վախնամ ձեզմէ, որ գուցէ պարապ տեղ ձեր վրայ աշխատած ըլլամ:

12 – Ինձի պէս եղէք , վասն զի ես ալ ձեզի պէս եղայ, եղբայրներ, ձեզի կ'աղաչեմ. դուք ինծի ինաա մը չտուցած չէք: 13 – Գիտէք դուք որ մարմնոյ տկարութիւնովը ձեզի առաջին անգամ աւետարանը քարոզեցի . եւ իմ մարմինս վրայ էր՞ փորձութիւնս 14 – Չանարգեցիք ու չարհամարհեցիք, հապա Աստուծոյ հրեշտակի մը պէս զիս ընդունեցիք՝ Քրիստոս Յիսուսի պէս: 15 – Ուրեմն †ի՞նչ էր՝ այն ձեր երանութիւնը . քանզի ես կը վկայեմ ձեզի, որ եթէ կարելի էր , ձեր աչքերը պիտի հանէիք ու ինծի տայիք : 16 – Ուստի ձեր թշնամի՞ն եղայ ձեզի ճշմարտութիւնը խօսելուս համար : 17 – Ձեզի նախանձաւոր են անոնք՝ ոչ թէ բարիին, և կ'ուզեն *ձեզ արգիլել , որպէս զի իրենց նախանձաւոր ըլլաք : 18 – Սակայն ազէկ է ամէն ատեն բարիին նախանձաւոր ըլլալ , ու ոչ թէ միայն երբ ձեր մէջ ըլլամ: 19 – Իմ որդեակներս, որ ձեզմով նորէն ծննդական ցաւ կը քաշեմ, մինչև Քրիստոս ձեր մէջ ձեւակերպի , 20 – Կ'ուզէի հիմա ձեր մէջ ներկայ ըլլալ , ու փոխել իմ ձայնս. վասն զի ես ձեր վրայով տարակուսած եմ:

21 – Ըսէք ինծի , դուք որ օրէնքին տակ կ'ուզէք ըլլալ , օրէնքը չէք լսեր: 22–Վասն զի գրուած է թէ Աբրահամ երկու որդի ուներ , մէկը՝ աղախինէն, ու միւսը՝ ազատ կնոջմէն : 23 – Բայց ան որ աղախինէն էր, մարմնի կողմանէ ծնած էր, իսկ ան որ ազատ կնոջմէն՝ խոստումնքին համեմատ : 24 – Այս բաները պատմուածքէն կը մեկնաբանեն . վասն զի սոսկ են երկու կտակարանները , մէկը Սինա լեռնէն՝ որ ծառայութեան համար կը ծնանի , որ է Հագար. 25 – Վասն զի Հագար Արաբիայի մէջ Սինա լեռն է, և կը համեմատի հիմնական Երուսաղէմի, որ իր զաւակներով մէկտեղ կը ծառայէ : 26 – Բայց վերի Երուսաղէմը ազատ է, որ մեր †ամենուն մայրն է: 27–Վասն զի գրուած է, Ով չծնանող ամուլ , ցնծա. ով ծննդական ցաւ չքաշող , գոչէ և աղաղակէ . քանզի երեսէ ձգուածին զաւակները այր ունեցողին զաւակներէն շատ պիտի ըլլան : 28 – Ուստի մենք , եղբայրներ, Իսահակի պէս խոստումնքին որդիներն ենք : 29 – Բայց ինչպես այն ատեն մարմնի կողմանէ ծնածը կը հալածէր զանիկա որ հոգիին կողմանէ էր, նոյնպես հիմա ալ : 30 – Սակայն գիրքը ի՞նչ կ'ըսէ . Դուրս հանէ այդ աղախինը ու անոր որդին , վասն զի աղախինին որդին ազատ կնոջը որդւոյն հետ ժառանգութիւն պիտի չառնէ : 31 – Ուստի, եղբայրներ, մենք աղախինին զաւակները չենք, հապա ազատին:

ԳԼ. Ե

Ուստի ամուր կեցէք այն ազատութիւնով , որով Քրիստոս մեզ ազատեց. և նորէն ծառայութեան լուծի տակ մի մտնէք: 2 – Այ՛ս ես Պօղոս կը

*Ո՞ման, մեր

†Կամ, ո՞ւր է

*Ո՞ման, մեզ

†Ո՞ման չառնէ

զրուցեմ ձեզի որ եթէ թլփատուիք , Քրիստոս ձեզի օգուտ մը չըներ ։ 3 – Եւ դարձեալ ամէն թլփատուող մարդու կը վկայեմ թէ պարտական է բոլոր օրէնքը կատարել ։ 4–Խափանուած էք դուք Քրիստոսէ , որ օրէնքով արդարանալ կ'ուզէք , — շնորհքէն ինկած էք ։ 5 – Վասն զի մենք Հոգիով կը ապասնինք արդարութեան յոյսին հաւատքով ։ 6 – Վասն զի Քրիստոս Յիսուսի քով ոչ թլփատութիւնը բան մը կարող է , ոչ ալ անթլփատութիւնը , հապա հաւատքը , որ սիրով ի գործ կը դրուի ։ 7 – Դուք աղէկ կը վազէիք . ո՞վ ձեզ եա կեցուց որ ճշմարտութեան չհնազանդիք։ 8–Այս դրդումը անկէ չէ՝ որ ձեզ կանչեց։ 9–Փիչ մը խմորը բոլոր զանգուածը կը խմորէ ։ 10 – Ես յոյս ունիմ ձեր վրայ Տէրոջմով , որ ուրիշ միտք բան մը պիտի չհասկնիք. և ան որ ձեզ կը խռովեցնէ, դատապարտութիւն պիտի կրէ՝ ով որ ըլլայ։ 11 – Եղբայրներ, եթէ ես առաքելին թլփատութիւն կը քարոզեմ, ալ ինչո՞ւ կը հալածուիմ. ուրեմն խաչին գայթակղութիւնը խափանուած է։ 12 – Երանի՛ թէ բողոքվին կտրուէին անոնք որ ձեզ կը խռովեցնեն ։

13 – Վասն զի դուք ազատութեան կանչուած էք, եղբայրներ . միայն թէ ձեր ազատութիւնը մարմնի ցանկութեանը պատճառ չըլլայ , հապա սիրով իրարու ծառայութիւն ընէք ։ 14 – Վասն զի բոլոր օրէնքը այս մէկ խօսքին մէջ կը կատարուի , թէ Դուն ընկերդ սիրես քու անձիդ պէս։ 15 – Ապա եթէ իրար խածնէք և ուտէք , զգույշ կեցէք որ չըլլայ թէ իրարմէ ոչնչանաք ։ 16 – Միայն թէ ըսեմ կը զրուցեմ. Հոգիով գացէք , ու մարմինին ցանկութիւնը պիտի չկատարէք։ 17 – Վասն զի մարմինը կը ցանկայ Հոգիին հակառակ, ու Հոգին՝ մարմինին հակառակ. և սոնք իրարու հակառակ են , որ չըլլայ թէ ինչ որ կ'ուզէք՝ զայն ընէք։ 18 – Բայց եթէ Հոգիին կ'առաջնորդուիք , ալ օրէնքին տակ չէք ։ 19–Աշդ մարմինին գործերը յայտնի են , որ սոսկ են . շնութիւն , պոռնկութիւն , պղծութիւն, գիճութիւն, 20 – Կռապաշտութիւն , կախարդութիւն , թշնամութիւններ, կռիւներ, նախանձներ, բարկութիւններ , հակառակութիւններ , երկպառակութիւններ , բաժանումներ, 21–Զաւր նայուածքներ, մարդասպանութիւններ, գինովութիւններ, անառակութիւններ , ու ինչ որ սոսնց նման են. զոր հիմակուընէ ես ձեզի կը զրուցեմ, ինչպէս առաջուընէ ալ կը զրուցէի, որ այսպիսի բաներ գործողները Աստուծոյ արքայութիւնը պիտի չժառանգեն։ 22–Բայց Հոգիին պտուղը այս է. սէր , խնդութիւն , խաղաղութիւն, երկայնմտութիւն, 23 – Քաղցրութիւն, բարութիւն, հաւատարմութիւն, հեզութիւն, ժուժկալութիւն. այսպիսի բաներու դէմ օրէնք չկայ ։ 24 – Իսկ անոնք որ Քրիստոսինն են՝ էրէնց մարմինը խաչ հանեցին քովան կիրքերով ու ցանկութիւններով մեռան ։ 25 – Եթէ Հոգիով կ'ապրինք, Հոգիին համեմատ քալենք։ 26 – Մնապարծ չըլլանք՝ միկզմիկ գրգռելով — իրարու վրայ նախանձելով ։

Գլ. Զ

Եղբայրներ , եթէ մեկը յանկարծ ինչ և իցէ յանցանքով բռնուելու ըլլայ, դուք որ հոգևոր էք , այնպիսին հեզութեան հոգիով ուղղութեան բերէք. քու անձիդ ալ գգուշութիւն ըրէ որ չըլլայ թէ փորձութեան մէջ ինկնաս։ 2 – Իրարու նեղութիւնները կրեցէք , և այնպէս Քրիստոսի օրէնքը կատարեցէք ։ 3 – Վասն զի եթէ մեկը ինքզինք բան մը ըլլալ կը սեպէ ու չէ , անիկա իր անձը կը խաբէ ։ 4 – Բայց ամէն մարդ իր գործը թող հշտէ , ու եաքը միայն իր անձին վրայ պարծանք ունենայ , և ոչ թէ ուրիշի վրայ ։ 5 – Վասն զի ամէն մեկը իր բեռը պիտի կրէ։

6 – Խօսքին աշակերտութիւն ընողը էր վարդապետը ամէն բարի բաներու մասնակից ընէ ։ 7 – Մի խաբուիք , Աստուած ծաղր չըլլար ։ 8 – Վասն զի ինչ որ մարդ կը սերմանէ, նոյնը պիտի հնձէ. ան որ իր մարմինին կը սերմանէ , այն մարմինէն ապականութիւն պիտի հնձէ. ու ան որ Հոգիին կը սերմանէ , այն Հոգիէն յաւիտենական կեանք պիտի հնձէ ։ 9 – Բայց բարի գործելէն չձանձրանանք, քանզի յարմար ժամանակին պիտի հնձենք՝ եթէ չմտաբնանք։ 10 – Ուստի քանի որ ժամանակը ձեռքերնիս է , բարիք ընենք ամենուն, մանաւանդ հաւատքին ընտանիներուն։

11 – Նայեցէք՝ ինչպիսի գիրերով գրեցի ձեզի իմ ձեռքովս ։ 12 – Որոնք որ կ'ուզեն մարմնի կողմանէ բարի երևնալ , անոնք ձեզ կը ստիպեն որ թլփատուիք, միայն որ Քրիստոսի խաչին համար չհալածուին ։ 13 – Քանզի անոնք ալ որ թլփատուած են, իրենք օրէնքը չեն պահեր , հապա կ'ուզեն որ դուք թլփատուիք, որպէս զի իրենք ձեր մարմինով պարծենան։ 14 – Բայց ես՝ քա՛ւ լիցի որ պարծենամ, հապա միայն մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի խաչովը, որով աշխարհ ինծի խաչը եղած է, ես ալ աշխարհի ։ 15 – Վասն զի Քրիստոս Յիսուսով ոչ թլփատութիւն բան մըն է , ոչ ալ անթլփատութիւնը, հապա նոր ստեղծուած ըլլալն է։ 16 – Եւ ան ամէնը որ այս կանոնին համեմատ կը քալեն, խաղաղութիւն ու ողորմութիւն ըլլայ անոնց վրայ , ու Աստուծոյ Իսրայէլին վրայ ։ 17 – Ասկէ առեւ մէ՛կը գիս թող չհոգնեցնէ.վասն զի ես Տէր Յիսուսի վէրքը նշանները իմ մարմինիս վրայ կը կրեմ ։ 18 – Եղբայրներ , մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր հոգիին հետ ըլլայ։ Ամէն։

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ

ԱՌ ԵՓԵՍԱՑԻՍ

Գլուխ Ա

Պօղոս , Յիսուս Քրիստոսի առաքեալը Աստուծոյ կամքովը , Եփեսոսի մէջ եղած սուրբերուն և Քրիստոս Յիսուսի հաւատացողներուն. 2 – Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի՝ Աստուծմէ մեր Հօրմէն ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէ։

3 – Օրհնեալ է Աստուած և մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Հայրը, որ մեզ օրհնեց ամէն հոգևոր օրհնութիւններով երկնաւորներուն մէջ Քրիստոսով . 4–Ինչպես մեզ անով աշխարհի սկիզբէն առաջ ընտրեց, որպէս զի մենք սուրբ ու անարատ ըլլանք իր առջև սիրով . 5 – Եւ առաջուընէ մեզ սահմանեց իրեն որդեգիր ըլլալ Յիսուս Քրիստոսի ձեռքով իր կամքին հաճութեանը պէս , 6 – Իր փառաւոր շնորհքին գովութեանը համար, որով մեզ զարդարեց Սիրելիին ձեռքով . 7 – Որով փրկութիւն ունինք մենք իր արեանը միջոցով , մեղքի թողութիւնը՝ իր շնորհքին ճոխութեան չափովը. 8 – Զոր մեր վրայ առկայծ բոլոր իմաստութեամբ ու գիտութեամբ , 9 – Մեզի յայտնելով իր կամքին խորհուրդը իր հաճութեանը պէս, զոր նիր մէջ նախասահմաներ էր. 10 – Որպէս զի ժամանակներուն լրանալուն անհատութեանը մէջ ամէն բան բովանդակէ Քրիստոսով , ինչ որ երկինքը ու ինչ որ երկրի վրայ կայ, անով՝ 11 – Որով մենք ալ ժառանգութիւն առինք, առաջուընէ որոշուած ըլլալով անոր նախասահմանութիւնովը, որ ամէն բան իր կամքին խորհրդովը ի գործ կը դնէ . 12 – Որպէս զի մենք անոր փառքին գովութիւն ըլլանք՝ առաջուընէ Քրիստոսի վրայ յուսացողներս . 13 – Որուն վրայ դուք ալ յո՛ասոյս՝ երբ լսեցիք ճշմարտութեան խօսքը, ձեր փրկութեան աւետարանը , որու նաև հաւատալով՝ խոստացեալ Սուրբ Հոգւոյն նշոխ՝ կնքուեցաք. 14 – Որ մեր ժառանգ ըլլալուն գրաւն է մինչև առացուածքին փրկութիւնը՝ իր փառքին գովութեանը համար ։

---

*Նշան, անով

15 – Ուստի ես ալ երբ լսեցի Տէր Յիսուսի վրայ ունեցած հաւատքիդ, ու բոլոր սուրբերուն վրայ չէ՞ որ սէրը, 16 – Չեմ դադարիր ձեզի համար գոհութիւն բնելէ՝ ձեզ իմ աղօթքներուս մէջ յիշելով· 17 – Որպէս զի մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Աստուածը, փառաց Հայրը, տայ ձեզի իմաստութիւն ու յայտնութիւն գոհի իր գիտութիւնով· 18 – Որպէս զի սիրտերնուդ աչքերը լուսաւորուելով՝ գիտնաք թէ ինչ է անոր ձեզ կանչելուն յոյսը, ու ինչ է անոր ժառանգութիւնը փառքին ճոխութիւնը սուրբերուն մէջ, 19 – Եւ ինչ է իր զօրութեան գերազանց մեծութիւնը հաւատացեալներուս մէջ՝ իր կարող զօրութեանը գործադրութիւնովը, 20- Զոր Քրիստոսի վրայ ի գործ դրաւ, երբ զանիկա մեռելներէն յարուցց, ու նստաց զուց իր աջ կողմը երկինքի մէջ 21 – Ամէն իշխանութեան ու պետութեան և զօրութեան ու տէրութեան վրայ, և ամէն անունի վրայ որ կ'անուանի, ոչ թէ միայն այս աշխարհին մէջ, հապա գալիքին մէջ ալ· 22 – Եւ ամէն բան անոր ոտքերուն տակ հնազանդեցուց, և զանիկա ամէն բաներուս վրայ եկեղեցիին գլուխ դրաւ, 23 – Որ անոր մարմինն է, անոր լրումն՝ որ կը լեցնէ ամէնը ամէն բանի մէջ։

ԳԼ· Բ

Եւ դուք որ յանցանքներու և մեղքերու մէջ մեռած էիք, [1]ինչ չեղ ՚ենթաձայնեց։ 2 – Որոնց մէջ առնուք կը քալէիք այս աշխարհին ըստած ճամբովը, այս օդին իշխանութեանը իշխանին ըստ պէս, այն ոգիին՝ որ հիմա ապստամբութեան որդիներուն ներսիդին կը ներգործէ· 3 – Որոնց մէջ առնուք մենք ամէնս ալ կը պտրաւէինք մեր մարմինին ցանկութիւններովը, և մարմինին ու միտքին ուզածը կը կատարէինք. և բնութեամբ բարկութեան որդիներ էինք՝ ինչպէս ուրիշները· 4 – Բայց Աստուած, որ մեծ է ողորմութիւնով՝ իր առատ սիրոյն համար, որով մեզ սիրեց, 5 – Երբ յանցանքներու մէջ մեռած էինք, մեզ Քրիստոսի հետ կենդանացուց, (դուք շնորհքով փրկուած էք,) 6 – Եւ անոր հետ ճեղ յարուց, ու անոր հետ նստեցուց երկնաւորներուն մէջ Քրիստոս Յիսուսով, 7 – Որպէս զի գալու դարերուն մէջ ցուցնէ իր շնորհքին գերազանց մեծութիւնը՝ Քրիստոս Յիսուսով մեզի ցոյց տրուած քաղցրութիւնովը։ 8- Վասն զի շնորհքով փրկուած էք դուք հաւատքի միջոցով· և այս ոչ թէ ձեզմէ է, հապա Աստուծոյ պարգեւն է· 9 – Ոչ թէ գործերէն, որ մէկը չպարծի· 10 – Վասն զի մենք անոր ձեռագործն ենք, Քրիստոս Յիսուսով ստեղծուած՝ բարի գործերու համար, որոնց Աստուած առաջուընէ պատրաստեց հոգ, որպէս զի անոնց մէջ քալենք։

11 – Ուստի միտքերնիդ բերէք որ դուք ատեն մը մարմնով հեթանոսներ էյիք, (որոնք անթլփատութիւն կ'ըսուին անոնցմէ՝ որ թլփատութիւն կ'ըսուին մարմինի մէջ ձեռքով եղած,) 12 – Որ այն ատեն դուք առանց Քրիստոսի էիք, ու հեռացած էիք Իսրայէլի քաղաքակցութենէն, և օտարացած՝ խոստումներուն ուխտերէն, ու յոյս մըն ալ չունէիք, և աշխարհի մէջ անաստուած էիք։ 13 – Բայց հիմա Քրիստոս Յիսուսով դուք որ ատեն մը հեռաւոր էիք, մերձաւոր եղաք Քրիստոսի արիւնովը։ 14 – Վասն զի անիկա է մեր խաղաղութիւնը, որ երկուքը մէկ բրաւ, ու միջնակի բաժանեղ պատը, այսինքն էբա՝ հեր էղած թշնամութիւնը, իր մարմնովը քակեց, 15 – Եւ հրամաններով եղած պատուիրանքներուն օրէնքը խափանեց· որպէս զի իրմով այն երկուքը նոր մարդ մի հաստատէ, ու այդպէս խաղաղութիւն բնէ· 16 – Եւ երկուքն ալ մէկ մարմին եղած հաշտեցնէ Աստուծոյ հետ էր խաչովը· վասն զի անով սպաննեց թշնամութիւնը։ 17 – Եւ եկաւ խաղաղութիւն քարոզեց ձեզի որ հեռուն էիք, ու անոնց՝ որ մօտ էին։ 18 – Քանզի անոր ձեռքով մենք երկուքս ալ մէկ Հոգիով՝ Հօրը մօտենալու արտօնութիւնունենք։ 19 – Ուրեմն ա՛լ օտար ու հեռու դուք օսար ու պանդխտ չէք, հապա սուրբերուն քաղաքակիցները և Աստուծոյ ընտանիքը՝ 20-Առաքեալներուն ու մարգարէներուն հիման վրայ շինուած, որուն անկիւնին գլուխը Յիսուս Քրիստոս է· 21 – Որով բոլոր շէնքը միկտեղ յարմարութեամբ կազմուած՝ կ'աճի սուրբ տաճար մը կ'ըլլայ Տէրոջմով· 22 – Որով դուք ալ միկտեղ կը շինուիք՝ Աստուծոյ բնակարան ըլլալու Հոգւով։

ԳԼ· Գ

Ուստի ես Պօղոս, Յիսուս Քրիստոսի կապուածը ձեզի հեթանոսներուդ համար· 2 – Դուք անշուշտ լսած էք Աստուծոյ շնորհքին անաեսութիւնը, որ ինձի տրուած է ձեզի համար, 3 – Թէ ինձի այն խորհուրդը յայտնութիւնով ցուցուեցաւ· (ինչպէս առաջուընէ ալ ձեզի համառօտաբար գրեցի, 4 – Որով կրնաք կարդալ ու միտք առնել իմ տեղեակ ըլլալս Քրիստոսի խորհուրդին վրայով·) 5 – Որ ուրիշ դարերուն մէջ մարդոց որդիներուն չգիտցաւ, ինչպէս հիմա Հոգւով Աբբ՚ՎՎ յայտնուեցաւ իր սուրբ առաքեալներուն ու մարգարէներուն· 6 – Որպէս զի հեթանոսները Քրիստոսով ժառանգակից ու մարմնակից և անոր խոստումներուն հաղորդ ըլլան աւետարանով· 7 – Որու ես ծառայեցայ եղայ՝ Աստուծոյ շնորհոց պարգեւին համեմատ՝ որ ինձի տրուեցաւ իր զօրութեան ներգործութիւնովը, 8 – (Ինձի՝ որ ամէն սուրբերուն փոքրագոյնն եմ՝ այս շնորհքը տրուեցաւ,) հեթանոսներուն մէջ Քրիստոսի անքննելի ճոխութիւնը քարոզելու, 9 – Եւ ամէնը լուսաւորելու, որպէս զի գիտնան թէ ինչ է այն խորհուրդին անօրէնութիւնը՝ որ ի յաւիտենից ծածկուած էր Աստուծոյ քով, որ ամէն բանը *ստեղծեց· 10 – Որպէս զի հիմա Աստուծոյ բազմատեսակ իմաստութիւնը եկեղեցիին ձեռքով յայտնի ըլլայ երկինքը եղող իշխանութիւններուն ու պետութիւններուն, 11 – Իր յաւիտենական նախասահմանութեանը համեմատ, զոր բրաւ մեր Տէրոջը Քրիստոս Յիսուսի ձեռքով· 12 – Որով մենք ալ համարձակութիւն ու մօտենալու արտօնութիւնունինք՝ հաւատքով՝ իրեն հաւատալով։

13 – Ուստի կ'աղաչեմ որ չձանձրանաք իմ նեղութիւններուս պատճառաւ, որոնք ձեզի համար են, և որոնք ձեր փառքն են։ 14-Ասոր համար ծունկի կ'իյնամ հօրը մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Հօրը առջև, 15 – Ուրկէ ամէն ազգատոհմ երկինքի մէջ ու երկրի վրայ անուն կ'առնէ, 16 – Կ'աղաչեմ որ ատոր ձեզի իր փառքին ճոխութեանը չափովը՝ զօրութիւնով հոգւոյն իր հոգիովը ներսի մարդուն մէջ· 17 – Որպէս զի Քրիստոս հաւատքով ձեր սիրտերուն մէջ բնակի, և դուք սիրով արմատացած ու հաստատուած ըլլաք, 18 – Որպէս զի կարենաք հասկնալ բոլոր սուրբերուն հետ մկկտեղ, թէ ինչ է լայնութիւնը ու երկայնութիւնը և խորութիւնը ու բարձրութիւնը· 19 – Ա՛յսինքն ճանչնալ Քրիստոսի սէրը, որ գիտութենէ գերազանց է, որպէս զի լցուիք Աստուծոյ ամէն լրութիւնովը։ 20 – Արդ անոր որ կարող է առատութեամբ բնել ամէն բաներէն աւելի՝ զոր մենք կը խնդրենք կամ կը խորհինք, այն զօրութիւնովը որ մեր մէջ կը ներգործէ, 21 – Իրեն փառք եկեղեցիին մէջ Քրիստոս Յիսուսով բոլոր դարերուն մէջ յաւիտեանս յաւիտենից, Ամէն։

ԳԼ· Գ

Ուստի կ'աղաչեմ ձեզի ես որ Տէրոջը համար կապուած եմ, որ դուք այնպէս քալէք՝ ինչպէս կը վայլէ այն կոչումին որով կանչուեցաք, 2 – Բոլոր խոնարհութիւնով ու հեզութիւնով, երկայնմտութեամբ· սիրով իրարու ներոգամիտ ըլլալով· 3 – Ջանալով Հոգւոյն Աբբ՚ՎՎ միաբանութիւնը խաղաղութեան կապովը պահել· 4 – Մէկ մարմին ու մէկ հոգի, ինչպէս կանչուեցաք ձեր կոչումին մէկ յուսովը· 5 – Տէրը մէկ է, հաւատքը մէկ, մկրտութիւնը մէկ· 6 – Մէկ է Աստուած և ամէնուն Հայրը, որ ամէնուն վրայ ու ամէնուն հետ և *ձեր ամէնուն մէջ է։ 7 – Բայց մեր ամէն մէկուն ալ շնորհք տրուած է Քրիստոսի պարգեւին չափովը։ 8 – Անոր համար կ'ըսէ թէ Բարձրը ելաւ, գերութիւնը գերի բռնեց ու մարդոց պարգեւներ տուաւ։ 9 – Ա՛յն ելաւ բոլոր ինչ է, միայն թէ՝ որ ինք առաջ երկրի վարի կողմերը իջաւ։ 10 – Ան որ իջաւ՝ նոյն ինքն է, որ բոլոր երկինքներէն վեր ելաւ, որպէս զի ամէն բան լեցնէ։ 11-Եւ ինք մէկ քանին տուաւ առաքեալներ ըլլալու, մէկ

*Ոմանք, Յիսուս Քրիստոսով ստեղծեց

*Ոմանք, մեր

քանին մարգարէները, մէկ քանին աւետարանիչները, մէկ քանին հովիւներ ու վարդապետներ. 12 – Աւրբերուն կատարելութեանը համար, պաշտօնին գործին համար, Քրիստոսի մարմնին շինութեանը համար. 13 – Մինչեւ ամէնս ալ հասնինք հաւատքին ու Աստուծոյ Որդին ճանչնալուն միաբանութեանը, կատարեալ մարդ ըլլալու, Քրիստոսի լման հասակին չափը ունենալու. 14 – Որպէս զի ա՛լ մանկ եւս ազաւ չըլլանք, երերած ու վարդապետութեան ամէն հովերէն ադին անդին տարուբերուած՝ մարդոց խարէութիւնովը, որոնք խորամանկութեամբ կը խարեն մոլորեցնելու. 15 – Հապա սիրով ճշմարտութեան հետեւելով՝ ամէն բան Անով աճեցնինք որ գլուխ է, այսինքն Քրիստոս. 16 – Որմէ բոլոր մարմինը միակտուր կազմուած, և ամէն յօդուածներէը իրարու հազորդելով կցուած՝ ամէն մէկ մասին չափով ներգործելով՝ մարմինին աճում կու տայ իրեն շինութեանը համար սիրով։

17 – Ուստի զայս կ'ըսեմ ու Տէրոջմով վկայութիւն կ'ընեմ, որ դուք ալ այլեւս չերթալէք, ինչպէս ուրիշ հեթանոսները կը քալեն իրենց մտքին ունայնութեանը մէջ. 18 – Որոնց խմացողութիւնը խաւարած է, ու օտարացած են Աստուծոյ կեանքէն, իրենց մէջ եղած տգիտութեան պատճառաւ իրենց սրտին *կուրութեանը համար. 19 – Որոնք անզգայ ըլլալով, ինքզինքնին անառակութեան տուին, ամէն կերպ պղծութիւն գործելու †ագահութիւնով։ 20 – Բայց դուք այսպէս չսորվեցաք Քրիստոսը, 21 – Եթէ անոր վրայով լսեցիք ու անկէ սորված էք, ինչպէս ճշմարտութիւնը Յիսուսի մէջ է. 22 – Որպէս զի ձեր վարքին մէկդի հանէք այն հինը մարդը, խաբեպայ ցանկութիւններով ապականուածը. 23 – Եւ ձեր միտքին հոգիովը նորոգուիք, 24 – Եւ նոր մարդը ձեր վրայ հագնիք, որ Աստուծոյ պարկերէն պէս ստեղծուած է արդարութիւնով ու ճշմարիտ սրբութիւնով։ 25 – Ուստի սուտը մէկդի ձգելով՝ ճշմարտութիւն խօսեցէք ամէն մէկդ իր ընկերին հետ, վասն զի մենք իրարու անդամներ ենք. 26 – Երբ բարկանաք՝ մեղք մի գործէք. արեւը ձեր բարկութեանը վրայ մնրը չմտնէ. 27 – Ու Սատանային տեղ մի տաք. 28 – Ան որ գաղթիւն կ'ընէր, ա՛լ թող չգողնայ. այլ մանաւանդ ազէկ գործի մը պարապելով իր ձեռքերովը աշխատի, որպէս զի կարող ըլլայ *տալ կարօտ եղողին. 29 – Ինաւ ձեր բերնէն ապականեալ խօսք մը չելլէ, հապա ինչ որ ազէկ է՝ պէտք եղած շինութեանը համար, որպէս զի լսողներուն շնորհք տայ։ 30 – Եւ Աստուծոյ Սուրբ Հոգին մի տրամեցնէք, որով գուք կնքուեցաք փրկութեան օրուանը համար։ 31 – Ամէն դառնութիւն և բարկութիւն ու սրամտութիւն և ազաղակ ու հայհոյութիւն վերցուի ձեզմէ ամէն չարութիւններով միասին։ 32 – Եւ իրարու հետ քաղցր եղէք, գթած, ներելով իրարու, ինչպէս Աստուած Քրիստոսով ներեց ձեզի։

Գլ. Ե

Ա՛ռդ Աստուծոյ նմանող եղէք սիրելի զաւակներու պէս. 2 – Եւ սիրով վարուեցէք, ինչպէս Քրիստոս ալ մեզ սիրեց, ու իր անձը մեզի համար մատնեց՝ անուշահոտ պատարագ ու զոհ ըլլալով Աստուծոյ։ 3 – Բայց պոռնկութիւն և ամէն ներգ պղծութիւն կամ ագահութիւն անուանք անգամ չհիշուի ձեր մէջ, (ինչպէս կը վայլէ սուրբերուն,) 4 – Եւ գարշելի բաներ կամ յիմարական խօսքեր կամ խեղկատակութիւն, որ չվայլեր, այլ մանաւանդ գոհութիւն. 5 – †Քանզի զայս գիտէք, որ ամէն պոռնիկ կամ պիղծ կամ ագահ, որ կռապաշտ է, Քրիստոսի ու Աստուծոյ թագաւորութեանը մէջ ժառանգութիւն չունի։ 6 – Ձրի՛ղայ որ մէկը ձեզ խաբէ փուճ խօսքերով. վասն զի այս բաներուն համար Աստուծոյ բարկութիւնը կու գայ անհնազանդութեան որդիներուն վրայ։ 7 – Ուստի անոնց հաղորդ մի ըլլաք։ 8 – Քանզի ընե՛ մեն մը գուք խաւար էիք, բայց հիմա լոյս էք Տէրոջմով. լո՛ւսոյ որդիներու պէս քալեցէք.

*Յոյն. ըմբռնութեանը
†Կամ, անկշտութիւնով

*Յոյն. հազորդել
†Կամ, Զայս իմանալով գիտնաք

9 – Վասն զի *հոգւոյն պտուղը ամէն բարութիւնով, և արդարութիւնով ու ճշմարտութիւնով է։ 10 – Փնտռեցէք ինչ է Տէրոջը հաճելին. 11 – Ու կցորդ մի ըլլաք խաւարին անպտուղ գործերուն, այլ մանաւանդ ընդդիմանեցէք։ 12 – Վասն զի անոնց մէջ գաղտուկ գործուած բաները խօսքին ալ ամօթ է։ 13 – Բայց ամէն բան յանդիմանուած՝ լուսով յայտնի կ'ըլլայ. վասն զի ամէն բան որ յայտնի կ'ըլլայ՝ լոյս է։ 14 – Անոր համար կ'ըսէ, Արթնցիր դուն որ կը քնանաս, և կանգնէ մեռելներէն, ու Քրիստոս քեզի լոյս պիտի տայ։

15 – Ուստի նայեցէք թէ ինչպէս զգուշութեամբ պիտի քալէք, ոչ թէ անմիտներու պէս, 16 – Հապա խնայողներու պէս. ժամանակը ձախտ տալէք, վասն զի օրերս չար են։ 17 – Անոր համար անմիտ մի ըլլաք, հապա իմացէք թէ ինչ է Տէրոջը կամքը։ 18 – Եւ մի գինովցաք գինիով, որուն մէջ անառակութիւն կայ, հապա Հոգիով լեցուեցէք. 19 – Եւ սաղմոսներով ու օրհնութիւններով և հոգեւոր երգերով ձեր մէջ խօսակցելով՝ երգեցէք ու սաղմոս բանէք Տէրոջը ձեր սիրտերուն մէջ։ 20 – Ամէն ատեն ամէն բանի համար գոհութիւն տալէք Աստուծոյ ու Հօրը՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի անունովը։

21 – Իրարու հնազանդ եղէք †Աստուծոյ վախովը։ 22 – Կիները իրենց այրերուն հնազանդ ըլլան՝ որպէս թէ Տէրոջը. 23 – Վասն զի այրը կնոջ գլուխն է, ինչպէս Քրիստոս ալ եկեղեցիին գլուխն է, ու ինք մարմինին Փրկիչն է։ 24 – Ուստի ինչպէս եկեղեցին հնազանդ կ'ըլլայ Քրիստոսի, նոյնպէս ալ կիները ամէն բանի մէջ իրենց այրերուն։ 25 – Այրեր, սիրեցէք ձեր կիները, ինչպէս Քրիստոս ալ սիրեց եկեղեցին, ու իր անձը մատնեց անոր համար. 26 – Որպէս զի զանիկա սրբէ ու մաքրէ աւազանին ջրովը՝ խօսքով. 27 – Որպէս զի ինք իր դիմաց փառաւոր կեցնէ եկեղեցին, որ արատ մը կամ խորշոմ մը կամ ուրիշ ասանց պէս բան մը չունենայ, հապա որ սուրբ ու անարատ ըլլայ։ 28 – Նոյնպէս ալ պէտք է որ այրերը իրենց կիները սիրեն իրենց մարմիններուն պէս. ան որ իր կինը կը սիրէ, իր անձը կը սիրէ. 29 – Վասն զի մէկը բնաւ իր անձը չատեր, հապա կը սնուցանէ ու կը խնամէ զանիկա, ինչպէս *Տէրն ալ եկեղեցին. 30 – Վասն զի մենք անոր մարմինին անդամներն ենք, անոր մարմինէն ու անոր ոսկորներէն։ 31 – Ասոր համար մարդ պիտի ձգէ իր հայրը ու մայրը՝ և իր կնոջ պիտի յարի, ու երկուքը մէկ մարմին պիտի ըլլան։ 32 – Այս խորհուրդը մեծ է, բայց ես կը զրուցեմ Քրիստոսի ու եկեղեցիին վրայով։ 33 – Սակայն ձեզմէ ամէն մէկը ալ իր կինը այնպէս սիրէ՝ որպէս թէ իր անձը, ու կինը իր այրէն ակնածութիւն ընէ։

Գլ. Զ

Որդիներ, ձեր ծնողներուն հնազանդ եղէք Տէրոջմով, վասն զի այն է արժանը։ 2 – Պատուէ քու հայրդ ու մայրդ, (որ առաջին պատուիրանքն է խոստմունքով,) 3 – Որպէս զի քեզի ազէկ ըլլայ, ու երկար կեանք ունենաս երկրի վրայ։ 4 – Եւ դուք, հայրեր, ձեր որդիները մի բարկացնէք, հապա զանոնք մեծցուցէք Տէրոջը վարժութիւնովը ու խրատովը։ 5 – Ծառաներ, հնազանդ եղէք ձեր մարմնաւոր տէրերուն ահով ու դողով՝ ձեր սրտին միամտութիւնովը, որպէս թէ Քրիստոսի. 6 – Ոչ թէ մարդահաճոյի պէս աչքի առջեւ ծառայելով, հապա Քրիստոսի ծառաներու պէս՝ որոնց Աստուծոյ կամքը ընելով. 7 – Յօժարութեամբ ծառայելով որպէս թէ Տէրոջը, ու ոչ թէ մարդոց. 8 – Գիտնալով որ ամէն մէկը ինչ բարիք որ ընէ, նոյնը Տէրոջմէն պիտի ընդունի, թէ՛ ծառայ ըլլայ և թէ՛ ազատ։ 9 – Ու դուք ալ, տէրեր, նոյնը ըրէք անոնց, ու սպառնալիքը թողուէք, գիտնալով որ անոնց ալ ձեր ալ Տէրը երկինքն է. ու անոր քով աչառութիւն չկայ։

10 – Ալ ասկէ եւս, եղբայրներս, զօրացէք Տէրոջմով ու անոր զօրութեան կարողութիւնովը։ 11 – Ձեր վրայ հագէք Աստուծոյ սպառազինութիւնը, որպէս զի կարող ըլլաք Սատանային հնարքներուն դէմ դնել։ 12 – Վասն զի մեր պատերազմը արիւնի ու

*Ոմանք, լուսոյ
†Ոմանք, Քրիստոսի

*Ոմանք, Քրիստոս

մարմինի հետ չէ, հապա իշխանութիւններու — պետութիւններու հետ, և այս *խառար աշխարհին իշխանութեան հետ, երկնաւորներուն մէջ եղող չար ոգիներուն հետ։ 13-Ասոր համար ձեր վրայ առէք Աստուծոյ սպառազինութիւնը, որպէս զի կարող ըլլաք չարութեան օրը դէմ դնել, 14 – ու ամէն բանը լմնցնելէ ետև՝ հաստատուն կայնիլ։ Ուստի չեր փեշը կայնեցէք, մէջերնիդ ճշմարտութեամբ ամրացընելով, ու արդարութեան զրահը հագնելով։ 15 – Ու ոտքերնուդ հագցընելով խաղաղութեան աւետարանին պատրաստութիւնը։ 16 – Եւ ամէն բանին վրայ հաւատքին վահանը առէք, որով կարող պիտի ըլլաք չարին ամէն կրակոտ նետերը մարել։ 17 – Եւ փրկութեան սաղաւարտը առէք, ու Հոգիին սուրը՝ որ Աստուծոյ խօսքն է։ 18 – Ամէն ատենօք ամէն տեսակ աղօթքով ու խնդրուածքով ամէն ատեն աղօթք ընէք Հոգիով, ու այս բանին վրայ հսկելով ջանք կատարեցէք յարատևութեամբ ու աղաչանքով՝ բոլոր սուրբերուն համար, 19 – Ինծի համար ալ, որպէս զի ինծի խօսք տրուի որ բերանս բանամ համարձակութեամբ աւետարանին խորհուրդը յայտնելու։ 20-Որու համար ես դեսպանութիւն կ'ընեմ կապանքով, որպէս զի անով համարձակութիւն ունենամ խօսելու՝ ինչպէս պէտք է։

21 – Բայց որպէս զի դուք ալ գիտնաք իմ վրայովս՝ թէ ինչ կ'ընեմ ես, ամէն բանը պիտի ցուցնէ ձեզի Տիւքիկոս սիրելի եղբայրը ու հաւատարիմ պաշտօնեան Տէրոջմով։ 22-Զոր յատկապէս այդ բանին համար ձեզի զրկեցի, որպէս զի գիտնաք դուք մեր վրայով, ու ինք ձեր սիրտերը մխիթարէ։

23 – Խաղաղութիւն եղբայրներուն և սէր հաւատքով Հօր Աստուծմէ ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէ։ 24-Շնորհք այն ամէնուն հետ՝ որոնք մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսը անկեղծութեամբ կը սիրեն։ Ամէն։

*Յոյն. աշխարհիս խաւարին

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

Ա ՈՒ ՓԻԼԻՊՊԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա.

Պօղոս և Տիմոթէոս, Յիսուս Քրիստոսի ծառաները, Քրիստոս Յիսուսով բոլոր սուրբերուն որոնք Փիլիպպեցւոց կողմերն են՝ եպիսկոպոսներով ու սարկաւագներով։ 2-Շնորհք ու խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ մեր Հօրմէն ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէ։

3 – Կը գոհանամ իմ Աստուծմէս ամէն անգամ որ ձեզ կը յիշեմ, 4 – (Միշտ իմ ամէն խնդրուածքիս մէջ, ձեր ամէնուն համար ուրախութեամբ աղօթք կ'ընեմ,) 5-Աւետարանին հաղորդ ըլլալնուդ համար առաջին օրերնէ մինչև հիմա։ 6 – Այս մասին վստահ ըլլալով՝ թէ ան որ ձեր մէջ բարի գործ մը սկսաւ, մինչև Յիսուս Քրիստոսի օրը պիտի կատարէ։ 7 – Ինչպէս ինծի արժան ալ է ձեր ամէնուն վրայ այս բանը խորհիլ՝ *ձեզ իմ սրտիս մէջ ունենալուս համար իմ կապերուս մէջ, և աւետարանին ջատագովութեանը ու հաստատութեանը մէջ, և ամէնդ ինծի եղած շնորհքին հաղորդ ըլլալնուդ համար։ 8 – Քանզի վկայ է ինծի Աստուած, որ ինչպէս փափաք ունիմ ձեր ամէնուն վրայ Քրիստոս Յիսուսի գութովը։ 9 – Եւ այս աղօթքը կ'ընեմ, որ ձեր սէրը հետզհետէ աւելի շատնայ գիտութիւնով ու բոլոր ընտրողութիւնով, 10 – Որպէս զի դուք աւելի բանները զատնաք, որպէս զի Քրիստոսի օրը անկուաց և առանց գայթակղութեան ըլլաք։ 11 – Արդարութեան պտուղներով լցուած Յիսուս Քրիստոսի ձեռքով՝ Աստուծոյ փառքին ու գովեստին համար։

12 – Կ'ուզեմ որ գիտնաք, եղբայրներ, թէ ինչ որ ինծի պատահեցաւ՝ աւելի աւետարանին յառաջդիմութեանը պատճառ եղաւ։ 13 – Մինչև իմ կապերս, որոնք Քրիստոսի համար են, բոլոր պալատին մէջ և ուրիշ ամէնուն ալ յայտնի եղան։ 14 – Եւ Տէրոջմով եղբայրներուն շատերը սիրտ առին իմ կապերէս՝ աւելի համարձակիլ Աստուծոյ խօսքը խօսելու առանց վախի։ 15 – Ոմանք նախանձէ ու հակառակութենէ և ոմանք բարեհաճութենէ Քրիստոսը կը քարոզեն։ 16 – *Անոնք հակառակութեան համար Քրիստոսը կը պատմեն, ոչ թէ անկեղծութեամբ, կարծելով վիշտ աւելցնել իմ կապերուս վրայ։ 17 – Իսկ ասոնք սիրոյ համար, վասն զի գիտեն թէ ես աւետարանին համար պատասխան տալու կեցեր եմ։ 18 – Բայց ինչ է. ո՛ր կերպով որ ըլլայ, թէ՛ պատճառանքով և թէ՛ ճշմարտութեամբ, Քրիստոս կը պատմուի, ու սոսկ վրայ ուրախ եմ՝ և ուրախ ալ պիտի ըլլամ՝ 19 – Քանզի գիտեմ որ սոսկ վախճանը իմ փրկութեանս համար պիտի ըլլայ ձեր խնդրուածքովը, ու Յիսուս Քրիստոսի Հոգւոյն օգնականութիւնովը, 20 – Իմ ևռանդուն ակնկալութեանս ու իմ յոյսիս համեմատ, որ բնա՛վ մը ամօթով պիտի չըլլամ՝ հապա կատարեալ համարձակութիւնով՝ ինչպէս ամէն ատեն՝ նոյնպէս ալ հիմա Քրիստոս իմ մարմինիս մէջ պիտի փառաւորի՝ թէ՛ ապրելովս և թէ՛ մեռնելովս։ 21 – Վասն զի ինծի համար՝ ապրիլը Քրիստոս է, ու մեռնիլը՝ օգուտ. 22 – Ապա եթէ մարմնի մէջ ապրիլս իմ գործիս պտուղ կը բերէ, ալ չեմ գիտեր ո՛րը ընտրեմ։ 23 – Երկուս կողմանէ ալ նեղը մնացած եմ, մեկնելու ու Քրիստոսի հետ ըլլալու փափաք ունենալով՝ քանզի այն շատ աւելի աղէկ է, 24 – Բայց մարմնի մէջ կենալը ձեզի համար աւելի հարկաւոր։ 25 – Եւ այս բանին համոզուած ըլլալով գիտեմ որ ձեր ամէնուն հետ պիտի կենամ ու մնամ, որպէս զի դուք զարգացնաք և ուրախ ըլլաք հաւատքով։ 26 – Որպէս զի ձեր պարծանքը իմ վրայովս աւելի ըլլայ Քրիստոս Յիսուսով իմ նորէն ձեզի գալուս պատճառաւ։

27 – Միայն թէ Քրիստոսի աւետարանին ինչպէս կը վայլէ՝ ընթացէք վարուեցէք. որպէս զի եթէ գամ ու ձեզ տեսնեմ, և կամ հեռու ըլլամ, ձեր վրայովը լսեմ որ դուք հաստատուն կը կենաք մէկ հոգիով, ու մէկ հաւատքով պատերազմակից կ'ըլլաք աւետարանին հաւատքին համար. 28 – Եւ բանով մըն ալ մի զարհուրիք հակառակորդներեն, որ անոնց կորստին ապացոյց մըն է, ու ձեզի փրկութեան. 29 – Ա՛յն ալ Աստուծմէ է. վասն զի ձեզի արուեցաւ Քրիստոսի համար՝ ոչ թէ միայն անոր հաւատալ, հապա ան նոր համար չարչարուիլ ալ, 30-Նոյն պատերազմը ունենալով զոր իմ վրաս տեսաք ու հիմա իմ վրայովս կը լսէք։

Գ Լ. Բ

Ուստի եթէ Քրիստոսով մխիթարութիւն մը կայ, եթէ սիրոյ սփոփանք մը, եթէ Հոգիի հաղորդութիւն մը, եթէ գթութիւն ու ողորմութիւն մը, 2 – Իմ ուրախութիւնս դուք լեցուցէք, նոյն խորհուրդը ունենալնիդ, միևնոյն սէրը չեր մէջ ունենալով, մէկ հոգի, մէկ մտած ըլլալնիդ։ 3 – Բան մը զրդռութիւնով կամ անպատճառութիւնով մի ընէք. հապա խոնարհութիւնով մէկզմէկ ձեր անձէն լաւ սեպեցէք. 4-Մէյնդ անձերնուդ չհոգ մի նայիք. հապա ամէն մէկը իր բնկերներն ալ։ 5 – Զի զմէ ամէն մէկը նոյն միտքը թող ունենայ, որ Քրիստոս Յիսուսի մէջ էր. 6 – Որ Աստուծոյ կերպարանքը ունենալով, *յափշտակութիւն մը չսեպեց Աստուծոյ հաւասար ըլլալը. 7 – Հապա անձը ունայնացուց ծառայի կերպարանք առնելով՝ մարդոց նման ըլլալով. և կերպարանքովը մարդու պէս գտնուելով, 8 – Ինքզինք խոնարհեցուց, մինչև մահուան հնազանդ եղաւ, ու այն ալ խաչին մահուան։ 9 – Ասոր համար

*Կամ, զիս չեր սիրտերուն մէջ ունենալնուդ

*Մնաց 17 էջուրջ տառը 16 էջուրջին տակը կը տեսնէ

*Կամ, յափշտակելու բան

Աստուած ալ զանիկա խիստ բարձրացուց, ու անոր անուն մը տուաւ՝ որ ամէն անունէ վեր է. 10-Որպէս զի Յիսուսի անունին ամէն ծունկ ծռի, երկնաւորներուն ու երկրաւորներուն և անդրաշխարհականներուն, 11 – Եւ ամէն լեզու դաւանի թէ Յիսուս Քրիստոս Տէր է Հօր Աստուծոյ փառքին համար: 12-Ուստի, իմ սիրելիներս, ինչպէս ամէն հնազանդ եղաք՝ ոչ միայն իմ ներկայութեանս, հապա ա՛լ աւելի հիմա, իմ բացակայութեանս առեն, ահով ու դողով անձերնուդ փրկութիւնը գործեցէք. 13 – Վասն զի Աստուած է որ ձեր մէջ կը ներգործէ կամենալը ու քնելը էդ հաճութեանը համար: 14 – Ամէն բան առանց տրտունջներու ու վիճաբանութիւններու ըրէք. 15 – Որպէս զի ըլլաք ամրիծ ու անարատ, Աստուծոյ որդիներ առանց մեզադրանքի, կամակոր ու խոտորեալ ազգին մէջ, որոնց մէջ գուք լուսաւորներու պէս կը փայլիք աշխարհին մէջ, 16 – Կենաց խօսքը ամուր բռնելով՝ ինծի պարծանք ըլլալու համար Քրիստոսի օրը, թէ պարապ տեղ չըպղտկեցի, և պարապ տեղ չաշխատեցայ: 17-Այլ թէ եւ ձեր հաւատքին պատարագին ու ծառայութեան վրայ ընծայուիմ, կ'ուրախանամ և ձեր ամէնուն ուրախակից կ'ըլլամ. 18 – Նոյնպէս ալ գուք ուրախացէք ու ինծի ուրախակից եղէք:

19 – Բայց կը յուսամ Տէր Յիսուսով որ Տիմոթէոսը շուտով ձեզի դրկեմ, որպէս զի իմ սիրտս ալ հանգչի, երբ ձեր վիճակը դիտեմ: 20 – Վասն զի անոր նման սրտակից մէկը չունիմ, որ անկեղծաբար ձեզի համար հոգ տանի: 21 – Քանզի ամէնը իրենց կը փնտռեն ու ոչ թէ Յիսուս Քրիստոսին: 22 – Բայց գուք անոր փորձը դիտէք, որ ինչպէս որդի մը հօրը հետ՝ այնպէս ինծի հետ ծառայութիւն ըրաւ աւետարանին մէջ: 23 – Ուստի կը յուսամ զանիկա դրկել շուտ մը՝ իմ ինչպէս ըլլալիքս տեսնալուս պէս: 24 – Բայց վստահութիւն ունիմ Տէրոջմով՝ որ ես ալ քիչ առենէն պիտի գամ: 25 – Սիրոյն թէ հարկաւոր սեպեցի Եպափրոդիտոս իմ եղբայրս և գործակիցս ու զինուորակիցս, ձեր դրկածը ու իմ պիտոյքիս ծառայողը: 26 – Որովհետև ինք ալ շատ փափաք ունէր ձեզ ամէնդ ալ [տեսնելու], ու կը տրտմէր, որ դուք լսած էիք թէ ինք հիւանդացաւ: 27 – Եւ արդարև ինք հիւանդացաւ մեռնելու մօտ, բայց Աստուած ողորմեցաւ անոր. ոչ թէ միայն անոր՝ հապա ինծի ալ, որպէս զի տրտմութեան վրայ տրտմութիւն չունենամ: 28 – Ասոր համար աւելի փութով դրկեցի, որպէս զի դուք զանիկա տեսնելով նորէն ուրախ ըլլաք, ու ես առանց տրտմութեան ըլլամ: 29 – Ուրեմն ընդունեցէք զանիկա Տէրոջմով՝ ամէն ուրախութեամբ, ու այնպիսիները պատուականներու կարգը բռնեցէք. 30 – Քանզի Քրիստոսի գործին համար մինչև մահուան մօտեցաւ՝ իր կեանքը վտանգի մէջ ձգելով, որպէս զի ձեր ինծի ծառայելու պակասութիւնը ինք լեցնէ:

Գլ. Գ

Ուստի, իմ եղբայրներս, ուրախ եղէք Տէրոջմով. նոյն բաները ձեզի գրել ինծի ձանձրութիւն չէ, ու ձեզի ապահովութիւն է: 2 – Զգուշացէք շուներէն, զգուշացէք չար մշակներէն, զգուշացէք կրճատութենէն, 3 – Վասն զի թլփատութիւնը մենք ենք, որ Հոգիով Աստուած կը պաշտենք, ու կը պարծենանք Քրիստոս Յիսուսով, և մարմնին վրայ չէ վստահութիւնս: 4 – Թէպէտ ես ալ նոյն վստահութիւնը ունիմ մարմնին վրայ. եթէ ուրիշ մէկը կը կարծէ թէ վստահութիւն ունի մարմնին վրայ, ալ աւելի ես. 5 – Ութ օրուան թլփատուած, Իսրայէլի ազգէն, Բենիամինի ցեղէն, Եբրայեցի Եբրայեցիներէ, օրէնքին նայելով փարիսեցի. 6 – Նախանձաւորը ըլլալու կողմանէ՝ եկեղեցին կը հալածէի. օրէնքին արդարութեանը կողմանէ անարատ էի: 7 – Բայց ինչ որ ինծի շահ էր, զանիկա Քրիստոսի համար վնաս սեպեցի: 8 – Եւ իրաւ բոլոր բաներն ալ վնաս կը սեպեմ իմ Տէրոջս Քրիստոս Յիսուսի գերազանց գիտութեանը համար. որու համար ամէն բանէն զրկուեցայ, և ապականութիւն կը սեպեմ, որպէս զի Քրիստոսը շահիմ, 9 – Ու իր մէջ գտնուիմ, ոչ թէ իմ արդարութիւնս ունենամ որ օրէնքէն է, հապա Քրիստոսի հաւատքովը եղած արդարութիւնը՝ որ Աստուծմէ է հաւատքով. 10 – Ճանչնալու զանիկա և անոր յարութեանը զօրութիւնը ու անոր չարչարանքներուն հաղորդ ըլլալը, անոր մահուան կերպարանքը առնելով. 11 – Որ ըլլայ թէ մեռելներուն յարութեանը հասնիմ: 12 – Ոչ թէ ես արդէն առեր եմ, կամ արդէն կատարեալ եղեր եմ, հապա եռանդ ինկած եմ որ բռնեմ զոր Քրիստոս Յիսուս ինծի համար ալ բռնուեցայ Քրիստոս Յիսուսէ: 13 – Եղբայրներ, ես չեմ սեպեր որ բռներ եմ. բայց բան մը կայ, որ եռանդով մոռցած եմ, ու առջևի բաներուն կը դիմեմ. 14- Նպատակը դիտելով՝ Քրիստոս Յիսուսով եղած Աստուծոյ վերին կոչումին մրցանակին կը վազեմ: 15 – Ուստի մենք ամէնս որ կատարեալ ենք՝ սիրտ խորհինք, և եթէ բան մը ուրիշ կերպով խորհելու ըլլաք, զանիկա ալ ձեզի պիտի յայտնէ Աստուած: 16 – Միայն թէ ինչ որ հասեր ենք, նոյն կանոնին համեմատ քալենք, նոյն խորհուրդը ունենանք: 17 – Ինծի նմանողներ եղէք, եղբայրներ, ու նայեցէք անոնց որ այնպես կը քալեն, ինչպես մեզ չէիք օրինակ ուներ: 18 – Վասն զի շատերը կը քալեն, որոնց համար շատ անգամ ձեզի կ'ըսէի, և հիմա լալով ալ կը զրուցեմ, պատիճն Քրիստոսի խաչին թշնամիներուն համար. 19 – Որոնց վերջը կորուստ է, որոնց աստուածը էրէնց որովայնն է, ու անոնց փառքը իրենց ամօթն է, որոնք գետնի երկրաւոր բաները կը մտածեն: 20 – Բայց մեր *քաղաքականութիւնը երկինքն է, ուրկէ ալ Փրկչին կը սպասենք, Տէր Յիսուս Քրիստոսի. 21 – Որ պիտի նորոգէ մեր խոնարհ մարմինը՝ իր փառաւոր մարմնին կերպարանակից ըլլալու, այն զօրութիւնովը որ կարող է ամէնը իրեն տակ հնազանդեցնելու:

Գլ. Դ

Ուստի, իմ սիրելի ու բաղձալի եղբայրներս, իմ ուրախութիւնս ու պսակս, այսպէս հաստատուն կեցէք Տէրոջմով, սիրելիներս:

2 – Եւոդիայի կ'աղաչեմ ու Սինտիքէի կ'աղաչեմ, որ միևնոյն խորհուրդը ունենան Տէրոջմով: 3 – Իրաւ քեզի ալ կ'աղաչեմ, իմ հարազատ լծա-

*Կամ, կենցաղավարութիւնը

կիցս, դուն ալ օգնական եղիր անոնց, որոնք ինծի հետ աշխատեցան աւետարանին մէջ Կղեմէսի և իմ ուրիշ գործակիցներուս հետ, որոնց անունները կենաց գիրքին մէջ են. 4 – Ուրախ եղէք Տէրոջմով ամէն ատեն. դարձեալ կ'ըսեմ, ուրախ եղէք: 5 – Ձեր քաղցրութիւնը ամէն մարդոց թող յայտնի ըլլայ. Տէրը մօտ է: 6 – Բան մի հոգայ մի ընէք. հապա ամէն բանի մէջ աղօթքով ու աղաչանքով, գոհութիւնով ձեր խնդրուածքը Աստուծոյ յայտնի ըլլայ: 7 – Եւ Աստուծոյ խաղաղութիւնը, որ ամէն միտքէ վեր է, ձեր սիրտերը ու միտքերը Քրիստոս Յիսուսով պիտի պահպանէ: 8 – Վերջապէս, եղբայրներ, ինչ որ ճշմարտութիւնով է, ինչ որ պատկառութիւնով, ինչ որ արդարութիւնով, ինչ որ մաքրութիւնով, ինչ որ սիրով, ինչ որ բարի համբաւով, ինչ առաքինութիւն և ինչ գովութիւն որ կայ, այն բաները խորհեցէք: 9 – Ինչ որ սորվեցաք ու առիք և լսեցիք ու տեսաք իմ վրաս, զայն ըրէք. և խաղաղութեան Աստուածը ձեզի հետ պիտի ըլլայ:

10-Մեծապէս ուրախացայ Տէրոջմով, որ իմ վրաս ունեցած հոգերնիդ հիմա նորոգուեցաւ, ինչպես կը հոգայիք ալ, միայն թէ պատեհութիւն չունէիք: 11 – Ոչ թէ կարօտութենէն համար կ'ըսեմ. վասն զի ես սորվեցայ գոհ ըլլալ իմ գտնուած վիճակիս մէջ: 12- Գիտեմ չքաւորութիւն քաշելը, գիտեմ շատը ունենալը. ամէն բանի մէջ ամէն կերպով ազէկ սորվեր եմ թէ՛ կշտանալը, թէ՛ անօթի ենալը, թէ՛ շատ ունենալը և թէ՛ պակսութիւն քաշելը: 13 – Ամէն բանի կարող եմ *անով՝ որ զիս զօրացուց: 14 – Բայց ազէկ ըրիք որ իմ նեղութենանս մէջ ինծի հաղորդ եղաք: 15 – Դուք ալ գիտէք, Փիլիպպեցիներ, որ աւետարանին սկիզբը երբ ես Մակեդոնիայէ ելայ, եկեղեցի մըն ալ ինծի հետ հաղորդութիւն չըրաւ տալու և առնելու կողմէ, հապա միայն դուք. 16 – Որ Թեսաղոնիկէի մէջ ալ մէկ երկու անգամ ինծի պէտք եղածը դրկեցիք: 17 – Ոչ թէ ես տուրքը կը փնտռեմ, հապա պտուղ կը փընտռեմ՝ որ ձեր հաշուին վրայ աւելնայ:

*Զմեռ, Քրիստոսով

18 – Բայց ես ամէն բան առած եմ ու առատութեան ունիմ. լցուած եմ ես պատրաստութեամբ ձեռքով ձեր դէպ-ի-ներդը քնդունելով, որ անոյշ հոտ մըն է, ընդունելի պատարագ, Աստուծոյ հաճելի։ 19 – Եւ իմ Աստուածս ձեր ամէն պիտոյքը պիտի լեցնէ իր ճոխութեանը չափովը փառքով՝ Քրիստոս Յիսուսի ձեռքով։ 20 – Արդ Աստուծոյ ու մեր Հօրը փառք յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

21 – Բարև բոլոր սուրբերուն Քրիստոս Յիսուսով։ 22 – Ձեզի բարև կ'ընեն ինծի հետ եղող եղբայրները։ 23 – Ձեզի բարև կ'ընեն բոլոր սուրբերը, մանաւանդ անոնք որ Կայսրին տունէն են։ 24 – Տեր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր ամենուն հետըլլայ։ Ամէն։

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

ԱՌ ԿՈՂՈՍԱՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

Պօղոս, Յիսուս Քրիստոսի առաքեալ Աստուծոյ կամքովը, և Տիմոթէոս եղբայրը, 2-Կողոսայի մէջ եղող սուրբ ու հաւատացեալ եղբայրներուն Քրիստոսով։ 3 – Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ մեր Հօրմէն *և Տէր Յիսուս Քրիստոսէ։

Ամէն առին ձեզի համար ազօթք ընելով կը գոհանանք Աստուծմէ ու մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Հօրմէն, 4-լսելով ձեր հաւատքը՝ որ Քրիստոս Յիսուսի վրայ, և այն սէրը՝ զոր բոլոր սուրբերուն վրայ ունիք։ 5 – Այն յոյսին համար որ երկինքը կը պահուի ձեզի, որուն վրայով առաջուընէ լսեցիք ճշմարտութեան խօսքովը. 6 – Որ ձեզի հասաւ՝ ինչպես բոլոր աշխարհ, ու պտղաբեր ըլլալով [կ'աճի], ինչպես ձեր մէջ ալ, այն օրուընէ որ դուք լսեցիք ու ճանչցաք Աստուծոյ շնորհքը ճշմարտութեամբ. 7 – Ինչպես սորվեցաք մեր սիրելի ծառայակիցէն Եպափրասէ, որ ձեզի համար հաւատարիմ պաշտօնեայ մըն է Քրիստոսի. 8 – Որ ինք ալ մեզի պատմեց ձեր սէրը Հոգիով։

9 – Անոր համար մենք ալ, այն օրուընէ որ լսեցինք, չենք դադարիր ձեզի համար աղօթք ընելէ ու խնդրուածք մատուցանելէ, որ կատարեալ ըլլաք անոր կամքին գիտութիւնովը բոլոր իմաստութիւնով ու հոգևոր հանճարով. 10 – Որպէս զի գաք Տէրոջը արժանի կերպով՝ բոլէք ամէն բանի մէջ պտուղ հաճելիներով, ամէն բարի գործերու մէջ պտղաբեր ըլլալով, ու աճեցնէք Աստուծոյ գիտութիւնովը. 11 – Իր փառաւոր զօրութեանը համեմատ ամէնքդ ուժով ուժացած՝ բոլոր համբերութեան ու երկայնմտութեան համար ուրախութեամբ. 12 – Գոհանալով Հօր Աստուծմէ, որ մեզ լուսոյ մէջ բնակող սուրբերուն վիճակին մասնակից ըլլալու արժանացուց. 13 – Որ մեզ ազատեց խաւարին իշխանութենէն, ու իր սիրելի Որդւոյն թագաւորութեանը փոխադրեց. 14 – Որով մենք փրկութիւն ունինք իր արիւնովը, այսինքն մեղքի թողութիւն. 15-Որ աներևոյթ Աստուծոյ պատկերն է, բոլոր ստեղծուածներուն անդրանիկը. 16 – Վասն զի անով ամէն բան ստեղծուեցաւ, ինչ որ երկինքը ու ինչ որ երկրի վրայ, անոնք որ կ'երևնան և անոնք որ չեն երևնար, թէ՛ գահերը, թէ՛ տէրութիւնները, թէ՛ պետութիւնները, թէ՛ իշխանութիւնները, բոլոր բաները անով ու անոր համար ստեղծուեցան. 17 – Ու անիկա ամէն բանէ առաջ է, և ամէն բան անով հաստատ կը կենայ. 18 – Եւ անիկա է մարմնին, այսինքն եկեղեցւոյն, գլուխը. որ սկիզբն է, մեռելներէն անդրանիկը, որպէս զի ինք ըլլայ ամէն բանի մէջ նախապատիւ. 19 – Վասն զի Հայրը հաճեցաւ որ Ա---ն բոլոր լիութիւնը անոր մէջ բնակի. 20 – Եւ անով ամէնը հաշտեցնէ իրեն հետ, խաղաղութիւն ընելով անոր խաչին Ա---ով արիւնովը, թէ՛ երկրի վրայ և թէ՛ երկինքի մէջ եղողները։

21 – Եւ ձեզ ալ, որ առաջ մը օտարացած էիք, ու չար գործերով թշնամիներ՝ խորհուրդներով, 22-Հիմա հաշտեցուց բաւն իր մարմինովը՝ մահուամբ, որպէս զի ձեզ անոր դիմաց սուրբ ու ամրիծ և անարատ կացնեցնէ. 23 – Եթէ կենաք հաւատքին մէջ հիմնուած ու հաստատ և առանց խախտելու աւետարանին յոյսէն զոր լսեցիք, որ երկինքի տակ եղած բոլոր ստեղծուածներուն քարոզուեցաւ, որու ես Պօղոս սպասաւոր եղայ։ 24 – Հիմա ուրախ եմ ձեզի համար իմ չարչարանքներուս վրայ, ու Քրիստոսի Ը---ի նեղութիւններուն պակասութիւնը իմ մարմինիս մէջ կը լեցնեմ անոր մարմնին համար, որ եկեղեցին է. 25 – Որու ես սպասաւոր եղայ Աստուծոյ անտեսութիւնովը՝ որ ինծի արուեցաւ ձեզի համար՝ Աստուծոյ խօսքը լման քարոզելու, 26 – Այն խորհուրդը՝ որ ծածկուած էր ---ներէն ու ազգերէն հետէ, ու հիմա իր սուրբերուն յայտնուեցաւ. 27 – Որոնց ուզեց Աստուած գիտցնել, թէ ինչ է այս խորհուրդին փառաւոր ճոխութիւնը հեթանոսներուն մէջ. որ է Քրիստոս ձեր մէջ, փառքի յոյսը. 28 – Զոր մենք կը քարոզենք, ու ամէն մարդ կը խրատենք, և կը սորվեցնենք ամէն մարդ բոլոր իմաստութիւնով, որպէս զի ամէն մարդ կատարեալ կացնենք Քրիստոս Յիսուսով. 29 – Որու համար ես ալ կ'աշխատիմ, ջանք ընելով իր ներգործութեանը համեմատ, որ զօրութիւնով իմ մէջս ի գործ կը դնուի։

ԳԼ. Բ

Քանզի կ'ուզեմ որ գիտնաք թէ ինչպէս մեծ անձկութիւն ունիմ ձեզի համար ու Լաւոդիկեացւոց համար, ու ամէն անոնց համար՝ որոնք իմ երեսս մարմինով չեն տեսեր. 2 – Որպէս զի անոնց սիրտերը մխիթարուին՝ սիրով

*Յոյն. մարմնի մեզաց

†Կամ, իր անձովը

ներու համ ամոգդուխներու համ շաբամէներու կոզմանէ, 17 – Որոնք գալու բաներուն շուքն են, բայց Քրիստոսին մարմինը Քրիստոսն է։ 18 – Զըլլայ որ մէկը ըզձէզ մրցանակէն, որ ուզէ խոնարհութիւնով ու հրեշտակներու կրօնքով չսեասած բաներուն միջամուխ ըլլալ, իր մարմնին միտքովը փուճ տեղ հպարտանալով. 19 – Եւ չբռնէ գլուխը՝ որմէ բոլոր մարմինը յօդուածներով ու խազերով հաղորդուած ու միացած կ'աճի Աստուծոյ աճումովը կ'աճի։ 20 – Իսկ եթէ դուք Քրիստոսի հետ այս աշխարհին սկզբունքներէն մեռաք, ալ ինչո՞ւ համար աշխարհի մէջ կենդանի եղողներու պէս յօդուէ կանոններու կը հնազանդիք, ըսելէ, 21- Մի մօտենար, համ մի առներ, մի դպչիր, 22 – (Որոնց ամէնը ապականութեան համար են գործածուելեան,) մարդոց պատուիրանքներուն ու սովրեցուցածներուն համեմատ, 23 – Որոնք իմաստութեան կերպարանք մը ունին ինքնակամ կրօնքով ու խոնարհութիւնով և մարմնին չխնայելով, բայց ոչ թէ պատիւ մը ունին, հոգոմարմինը յագեցնելու կը ծառայեն։

Գլ. Գ

Արդ եթէ Քրիստոսի հետ յարութիւն առիք, ուրիմն վերի բաները փնտռեցէք, ուր Քրիստոս կը նստի Աստուծոյ աջ կողմը։ 2 – Վերի բաները մտածեցէք, ոչ թէ այս երկրին վրայինները։ 3 – Վասն զի դուք մեռաք, ու ձեր կեանքը պահուած է Աստուծոյ քով Քրիստոսի հետ։ 4 – Երբ Քրիստոս, մեր կեանքը, յայտնուի, այն ատեն դուք ալ անոր հետ փառքով պիտի յայտնուիք։

5 – Ուստի ձեր երկրաւոր անդամները մահացնեցէք. պոռնկութիւնը, պղծութիւնը, անասնոյ կիրքը, չար ցանկութիւնը և ագահութիւնը, որ կառապաշտութիւն է։ 6 – Որոնց համար Աստուծոյ բարկութիւնը անհնազանդութեան որդիներուն վրայ կու գայ։ 7 – Որոնց մէջ ատեն մը դուք ալ կը քալէիք, երբ անոնց մէջ կ'ապրէիք։ 8 – Բայց հիմա մէկդի ձգեցէք դուք ալ այն ամէնը. բարկութիւնը, սրտմտութիւնը, չարութիւնը, հայհոյութիւնը, անհամեստ խօսքերը ձեր բերանէներէն։ 9 – Իրարու սուտ մի ըսուցէք. հին մարդը իր գործերովը ձեր վրայէն հանեցէք։ 10 – Եւ հագէք այն նորը, որ գիտութիւնով նորոգուած՝ իր Ստեղծողին պատկերին պէս. 11 – Ուր Յոյն ու Հրեայ, թլփատութիւն ու անթլփատութիւն, Բարբարոս, Սկիւթացի, ծառայ և ազատ չկայ. Հապա Քրիստոս է ամէնը՝ և ամէն բանի մէջ։ 12 – Ուստի Աստուծոյ ընտրեալ սուրբերու և սիրելիներու պէս ձեր վրայ հագէք գութը, ողորմութիւնը, քաղցրութիւնը, խոնարհութիւնը, հեզութիւնը, երկայնմտութիւնը, 13 – Իրարու համբերելով և իրարու ներելով՝ եթէ մէկը մէկուն դէմ արատ մը ունենայ. ինչպէս Քրիստոս ձեզի ներեց, նոյնպէս ալ դուք։ 14 – Եւ այս ամէն բաներուն վրայ սէրը հագէք, որ կատարելութեան կապն է։ 15 – Ու *Աստուծոյ խաղաղութիւնը ձեր սիրտերուն մէջ թագաւորէ, որու դուք կանչուեցաք մէկ մարմինով. ու գոհացող եղէք։ 16 – Քրիստոսի խօսքը ձեր մէջ բնակի առատապէս ամէն իմաստութիւնով՝ իրար սորվեցնելու ու խրատելու՝ սաղմոսներով և օրհնութիւններով ու հոգևոր երգերով ձեր սիրտերուն մէջ շնորհքով զԱստուած օրհնելու։ 17 – Եւ ամէն ինչ որ կ'ընէք թէ՛ խօսքով և թէ՛ գործով՝ բոլորը Տէր Յիսուսի անունովը ընէք, Աստուծոյ ու Հօրը գոհութիւն մատուցանելով անոր ձեռքով։

18 – Կիներ, հնազանդ եղէք ձեր այրերուն, ինչպէս կը վայլէ Տէրոջմով։ 19 – Այրեր, սիրեցէք ձեր կիները, ու դառն մի ըլլաք անոնց։ 20 – Որդիներ, ամէն բանի մէջ հնազանդ եղէք ձեր ծնողներուն, վասն զի այն է Տէրոջը առջև հաճելի։ 21 – Հայրեր, ձեր որդիները մի բարկացնէք, որպէս զի չհամանին։ 22 – Ծառաներ, ամէն բանի մէջ հնազանդ եղէք ձեր մարմնաւոր տէրերուն, ոչ թէ աչքի առջև ծառայելով մարդահաճոներու պէս, հապա սրտի միամտութեամբ՝ Տէրոջմէ վախնալով. 23 – Ինչ որ կ'ընէք՝ սրտանց ըրէք, որպէս թէ Տէրոջը ու ոչ թէ մարդոց, 24 – Գիտնալով որ ժառանգութեան հատուցումը Տէրոջմէ պիտի առնէք. վասն զի Տէր Քրիստոսի կը ծառայէք. 25 – Բայց անօրէնը իր անօրէնութեան պատիժը պիտի ընդունի, և աչառութիւն չկայ։

*Ման՝, Քրիստոսի

Գլ. Դ

Տէրեր, ձեր ծառաներուն իրաւունք ու հաւասարութիւն տուէք, գիտնալով որ դուք ալ Տէր ունիք երկինքը։

2 – Շարունակ աղօթքի մնալով գոհութեամբ։ 3 – Աղօթք ըրէք նաև մեզի համար, որպէս զի Աստուած խօսքին դուռը բանայ մեզի Քրիստոսի խորհուրդը խօսելու, որու համար կապուած ալ եմ, 4 – Որպէս զի յայտնի բնեմ զանիկա՝ ինչպէս ինծի կը վայլէ խօսիլ։ 5 – Խոհեմութեամբ վարուեցէք դուրսիններուն հետ՝ ժամանակը ծախու առնելով։ 6 – Ձեր խօսքը միշտ շնորհքով, աղով համեմած ըլլայ, ու գիտնաք թէ ինչպէս կը վայլէ ձեզի ամէն մէկուն պատասխան տալ։

7 – Ա՛լ իմ վրայիս բոլորը պիտի իմացնէ ձեզի Տիւքիկոս սիրելի եղբայրը և հաւատարիմ պաշտօնեան ու ծառայակիցը Տէրոջմով. 8 – Զոր այդ բանին համար ձեզի ղրկեցի, որպէս զի *գիտնայ ձեր վրայով, ու ձեր սիրտերը մխիթարէ, 9 – Ընկերիմս հաւատարիմ ու սիրելի եղբօր հետ մէկտեղ, որ ձեզմէ ճէն է. իրենք ամէն բանը ձեզի պիտի իմացնեն՝ ինչ որ հոս կայ։ 10 – Բարև կ'ընէ ձեզի Արիստարքոս, իմ գերեվարեան ընկերս, և Մարկոս, Բառնաբասի եղբօրորդին, (որու համար պատուէր առիք. եթէ ձեզի գայլայ, ընդունեցէք զանիկա,) 11 – Եւ Յիսուս՝ որ Յուստոս բսուած է, որոնք թլփատութենէն են. ասոնք միայն իրենք գործակից եղան Աստուծոյ թագաւորութեանը մէջ, որոնք ինծի մխիթարութիւն եղան։ 12 – Բարև կ'ընէ ձեզի Եպափրաս, Քրիստոսի ծառան, որ ձեզմէ ճէն է, ամէն ատեն աղօթքի մէջ ձեզի համար ջանք ընելով, որպէս զի դուք կատարեալ ու լման կենաք Աստուծոյ բոլոր կամքին մէջ։ 13 – Քանզի անոր վրայով ես կը վկայեմ, թէ շատ նախանձաւորութիւն ունի ձեզի համար ու Լաւոդիկէի և Յիրապոլսի մէջ եղողներուն համար։ 14 – Բարև կ'ընէ ձեզի սիրելի Ղուկաս բժիշկը ու Դեմաս։ 15 – Բարև ըրէք եղբայրներուն, որոնք Լաւոդիկիա են, և Նիմփասի ու անոր տանը մէջի եկեղեցիին։ 16 – Ու երբ այս թուղթը ձեր մէջ կարդացուի, Լաւոդիկեացոց եկեղեցիին մէջ ալ կարդալ տուէք. և դուք ալ Լաւոդիկիայէ եկածը կարդացէք։ 17 – Ու ըսէք Արքիպպոսի, Զգոյշ եղիր քու պաշտօնարութեանդ զոր Տէրոջմով առիր, որ զանիկա կատարես։ 18 – Ա՛յս բարևը իմ ձեռքիս՝ Պօղոսին է. իմ կապերս միտքերնիդ թող բլլան։ Շնորհքը ձեզի հետ։ Ամէն։

ԱՌԱՋԻՆ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

ԱՌ ԹԵՍԱՂՈՆԻԿԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա.

Պօղոս և Սիղուանոս ու Տիմոթէոս, Թեսաղոնիկեացւոց եկեղեցիին Հայր Աստուծով ու Տէր Յիսուս Քրիստոսով. 2 – Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի

*Աստուծմէ մեր Հօրմէն ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէ։

Կը գոհանանք Աստուծմէ ամէն ատեն ձեր ամէնուն համար՝ ձեզ յիշելով մեր աղօթքներուն մէջ. 3 – Անդադար յիշելով ձեր հաւատքին գործը ու սիրոյ աշխատութիւնը և մեր

*Ման՝ Հոգին

Տէր Յիսուս Քրիստոսի յոյսին համբերութիւնը՝ Աստուծոյ ու մեր Հօրը առջեւ. 4 – Եւ գիտնալով, Աստուածմէ սիրուած եղբայրներ, ձեր ընտրութիւնը. 5 – Որ մեր աւետարանը ոչ թէ միայն խօսքով եղաւ ձեզի, հապա զօրութիւնով ալ եւ Հոգւով Սրբով ու շատ ապահովութիւնով, ինչպէս գիտէք եւթէ ինչպէս կեցանք ձեր մէջ ձեզի համար: 6 – Դուք ալ մեզի ու Տէրոջը նմանող բլլալով՝ ընդունեցիք խօսքը շատ նեղութեան մէջ Հոգւոյն Սրբոյ ուրախութիւնովը. 7 – Այնպէս որ դուք օրինակ եղաք բոլոր Հաւատացեալներուն, որոնք Մակեդոնիոյն ու Աքայիոյն մէջ են: 8 – Վասն զի ձեզմէ հռչակուեցաւ Տէրոջը խօսքը, ոչ թէ միայն Մակեդոնիոյն ու Աքայիոյն մէջ, հապա նաեւ ամէն տեղ ձեր հաւատքը, որ դէպ ի Աստուած է, տարածուեցաւ, այնպէս որ ա՛լ պէտք չէ մեզի բան մը խօսիլ: 9 – Քանզի իրենք կը պատմեն մեզի համար, թէ ինչպէս եղաւ մեր ձեր քով մտնելը, եւ ինչպէս դուք կաուքերնին Աստուծոյ գարձաք՝ կենդանի ու ճշմարիտ Աստուծոյ ծառայելու, 10 – Եւ սպասելու անոր Որդւոյն՝ երկինքէն. զոր ինք մեռելներէն յարուցց, այսինքն Յիսուսը, որ կ'ազատէ մեզ գալու բարկութենէն:

Գլ. Բ

Քանզի, եղբայրներ, դուք ինքնիրենիդ գիտէք ձեր մէջ մնալնիս՝ որ պարապ տեղ չեղաւ. 2 – Հապա առաջ Փիլիպպէի մէջ չարչարանք կրելով ու անարգուելով, ինչպէս գիտէք, համարձակութիւն բրինք մեր Աստուծովը ձեզի պատմել Աստուծոյ աւետարանը մեծ հակառակութեան մէջ: 3 – Վասն զի մեր յորդորանքը ոչ մոլորութենէ է ու ոչ պղծութենէ եւ ոչ խարէութեամբ. 4 – Հապա ինչպէս մենք Աստուծմէ ընտրուեցանք ու աւետարանը Ձեզի հաւատացուեցաւ, այնպէս կը խօսինք, ոչ թէ մարդոց հաճոյ բլլալու համար, հապա Աստուծոյ՝ որ մեր սիրտերը կը քննէ. 5 – Վասն զի մենք բնաւ շողոքորթութեան խօսքեր չգործածեցինք, ինչպէս գիտէք, ոչ ալ ագահութեան պատճառանք, Աստուած վկայ է, 6 – Եւ մարդոցմէ փառք չխնդրեցինք, ոչ ձեզմէ ոչ ալ ուրիշներէն, 7 – Թէեւ կրնայինք իրրեւ Քրիստոսի առաքեալներ ծանրութիւն տալ. բայց մենք հեզ եղանք ձեր մէջ, ինչպէս դայեակ մը իր երախաները կը խնամէ: 8 – Նդնպէս ունենալով՝ կը յօժարէինք, ոչ միայն Աստուծոյ աւետարանը ձեզի տալ, հապա մեր անձերն ալ. վասն զի դուք մեզի սիրելիներ եղաք: 9 – Քանզի կը յիշէք, եղբայրներ, մեր աշխատութիւնը ու ջանքը, որ ձեզմէ մեկնած ծանրութիւն չտալու համար գիշեր ու ցորեկ գործելով՝ ձեզի Աստուծոյ աւետարանը քարոզեցինք: 10-Դուք վկայ էք, և Աստուած՝ թէ ինչպէս արդարութիւնով ու արդարութիւնով և անարատութիւնով վարուեցանք ձեզի հաւ՝ որ հաւատացիք: 11 – Ինչպէս գիտէք ու, որ ձեզմէ ամէն մէկը, ինչպէս հայր մը իր որդիները՝ 12 – Աղաչեր կը յորդորէինք ու կը մխիթարէինք և վկայութիւն կը դնէինք, որպէս զի դուք Աստուծոյ վայելածին պէս քալէք, որ ձեզ իր թագաւորութեանը ու փառքին կանչեց: 13 – Ասոր համար մենք ալ անդադար կը գոհանանք Աստուծմէ, որ մեզմէ Աստուծոյ խօսքը լսելով ընդունեցիք, ոչ թէ իբրեւ մարդոց խօսք, հապա, ինչպէս ճշմարտապէս է, Աստուծոյ խօսք, որ նաեւ կը ներգործէ ձեր մէջ որ կը հաւատաք: 14 – Քանզի դուք, եղբայրներ, նմանող եղաք Աստուծոյ եկեղեցիներուն, որոնք Հրէաստանի մէջ են Քրիստոս Յիսուսով. վասն զի դուք ալ նոյն ըՂբՂբանքները կրեցիք ձեր Հայրապիտներէն, ինչպէս անոնք ալ՝ Հրեաներէն. 15 – Որոնք Տէր Յիսուսն ալ մեռցուցին՝ *մարգարէներն ալ, և մեզ հալածեցին, ու Աստուծոյ անհաճոյ՝ և բոլոր մարդոց հակառակ են. 16 – Ու մեզ կ'արգիլեն հեթանոսներուն խօսելէ անոնց փրկութեանը համար, որպէս զի իրենց մեղքերուն չափը լեցնեն ամէն ատեն. և բարկութիւնը անոնց վրայ հասեր է մինչև վերջը:

17 – Իսկ մենք, եղբայրներ, իրաւքիչ մը ատեն ձեզմէ որբ մնալնիս երեսով ու ոչ թէ սրտով, բայց ատկի ջանացինք ձեր երեսը տեսնել մեծ փափաքով: 18 – Անոր համար ես Պօղոս մէկ երկու անգամ՝ ուղեցի ձեզի գալ, բայց Սատանայ մեզ արգիլեց: 19 – Քանզի ո՞վ է մեր յոյսը կամ ուրախութիւնը կամ †ես պարծանքին պսակը, եթէ ոչ դուք՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի առջեւ անոր գալուստանը: 20 – Որովհետեւ դուք էք մեր փառքը և ուրախութիւնը:

Գլ. Գ

Ասոնի համ չկրնալով տանիլ համբերել, աղեկ երեցաւ մեզի մնալ Աթենք մենակ. 2 – Եւ Տիմոթէոս մեր եղբայրը ու Աստուծոյ պաշտօնեան և մեր գործակիցը Քրիստոսի աւետարանին մէջ, զրկեցինք ձեզ հաստատելու ու մխիթարելու ձեր հաւատքին համար. 3 – Որպէս զի այս նեղութիւններուն մէջ չտատնդիք մէկը չխախտի. վասն զի դուք ինքներնիդ գիտէք որ մենք այդ բաներուն համար կեցեր ենք: 4 – Քանզի երբ մենք ձեր քով էինք, առաջուընէ ձեզի կը պատրաստէինք թէ նեղութիւններու պիտի հանդիպինք, ինչպէս եղաւ ալ, ու գիտէք: 5 – Ասոր համար ես ալ չկրնալով տանիլ համբերել, հղդ զրկեցի ձեր հաւատքը գիտնալու, որ չըլլայ թէ փորձող ձեզ փորձած բլլայ, և մեր աշխատութիւնը պարապ բլլայ: 6 – Բայց հիմա երբ Տիմոթէոս ձեզմէ մեզի եկաւ, ու ձեր հաւատքին և սիրոյն աւետիսը մեզի տուաւ, որ ամէն ժամանակ մեր բարի յիշատակը փութերնիդ ունիք, և կը փափաքիք մեզ տեսնել, ինչպէս մենք ալ ձեզ, 7 – Ասոր համար, եղբայրներ, ձեր վրայ մխիթարուեցանք մեր բոլոր վիշտերուն ու նեղութիւններուն վրայ ձեր հաւատքովը. 8 – Վասն զի կենդանի ենք մենք, եթէ դուք հաստատուն կենաք Տէրոջմով. 9 – Քանզի ինչ գոհութիւն կրնանք մատուցանել Աստուծոյ ձեր վրայով, այն ամէն ուրախութեանը համար զոր կ'ուրախանանք ձեզի համար մեր Աստուծոյն առջեւ, 10 – Եւ գիշեր ու ցորեկ խիստ շատ աղաչանք կ'ընենք ձեր երեսը տեսնելու, ու ձեր հաւատքին պակասութիւնները լեցնելու: 11-Բայց Աստուած ինք ու մեր Հայրը և մեր Տէրը Յիսուս Քրիստոս մեր ճամբան գէպ ի ձեզ յայտնէ: 12 – Եւ Տէրը ստիպէ ձեզ ու աւելցնէ ձեր սէրը իրարու վրայ ու ամէնուն վրայ, ինչպէս մենք ալ ձեր վրայ եմք, 13 – Հաստատելով ձեր սիրտերը անարատ, սրբութեան մէջ Աստուծոյ և մեր Հօրը առջեւ, մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիստոսի գալուստանը իր բոլոր սուրբերուն հետ ամէնքդ:

Գլ. Դ

Ա՛լ հիմա, եղբայրներ, ձեզի կ'աղաչենք ու կը յորդորենք Տէր Յիսուսով, որ ինչպէս մեզմէ առիք՝ թէ ինչպէս պէտք է ձեզի քալել ու Աստուծոյ հաճոյ բլլալ, ալ աւելի եւս զի՛ք չառնեք: 2 – Քանզի գիտէք թէ ինչ պատուէրներ տուինք ձեզի Տէր Յիսուսով: 3-Վասն զի Աստուծոյ կամքը այս է, այսինքն ձեր սուրբ բլլալը, որ գուք ևս կենաք պահնկութենէ. 4 – Ձեզմէ ամէն մէկը գիտնայ իր ամանը սրբութիւնով ու պատուով առնել. 5 – Ոչ թէ ցանկութեան կիրքով՝ ինչպէս հեթանոսները, որոնք զԱստուած չեն ճանչնար: 6 – Զրլլայ որ *այդ բանին մէջ չափէ անցնի ձեզ ու իր եղբայրը զրկէ, վասն զի Տէրը այդ բոլոր բաներուն համար վրէժխնդիր է. ինչպէս ալ առաջուընէ ըսինք ձեզի ու վկայութիւն տուինք: 7 – Վասն զի Աստուած մեզ պղծութեան չկանչեց, հապա սրբութեան: 8 – Ուստի ան որ կ'անարգէ՝ ոչ թէ մարդ մը կ'անարգէ, հապա զԱստուած՝ որ իր Սուրբ Հոգին ալ †մեզի տուաւ:

9 – Բայց եղբայրասիրութեան վրայով պէտք չէ ձեզի բան գրել, վասն զի դուք ինքներնիդ Աստուծմէ սորված էք մեկզմեկ սիրել. 10 – Եւ իրաւ այդ բանը կ'ընէք դուք բոլոր Մակեդոնիոյ մէջ եղող ամէն եղբայրներուն. ասկայն կ'աղաչենք ձեզի, եղբայրներ, որ ա՛լ աւելի առաւանոք. 11 – Եւ ջանք բնէք որ հանգարտ կենաք, ու ամէն մէկդ իր գործը գործէ, ու ձեր ձեռքերովը աշխատիք, (ինչպէս ձեզի պատուիրեցինք,) որպէս զի գուրսինեներուն հետ պարկեշտութեամբ վարուիք, ու ‡բանի մը կարօտ չըլլաք:

12 – Ձնիք ուզեր, եղբայրներ, որ տգէտ բլլաք ննջեցեալներուն վրայով, որպէս զի չտրտմիք ինչպէս ուրիշները՝

*Կամ, բանի մը †Կամ, ձեզի
‡Կամ, մեկ'ուն

*Կամ, իրենց մարգարէներն

որոնք յոյս չունին։ 13 – Քանզի եթէ կը հաւատանք թէ Յիսուս մեռաւ ու յարութիւն առաւ, նոյնպէս ալ Աստուած ննջեցեալները Յիսուսով պիտի բերէ անոր հետ։ 14 – Վասն զի զոյս կը պատգնենք ձեզի Տէրոջը խօսքովը, թէ մենք որ մինչև Տէրոջը գալուստը ողջ կը մնանք, բնաւ ննջեցեալներէն առաջ պիտի չանցնինք։ 15 – Վասն զի Տէրը ինք ազդարարութեան հրամանով, հրեշտակապետին ձայնովը ու Աստուծոյ փողովը երկինքէն պիտի իջնէ, և Քրիստոսով մեռածները առաջ յարութիւն պիտի առնեն։ 16 – Նաև մենք՝ որ ողջ մնացած ենք՝ անոնցմով միկտեղ պիտի յափշտակուինք ամպերով Տէրոջը առջև ելլելու օդին մէջ, և այնպէս յաւիտեան Տէրոջը հետ պիտի ըլլանք։ 17 – Ուստի միկդմիկ մխիթարեցէք այս խօսքերով։

Գլ. Ե

Բայց այն ժամերուն ու ժամանակներուն համար, եղբայրներ, պէտք չէ բան մը գրել ձեզի։ 2 – Քանզի դուք ինքներնիդ ապէկ գիտէք՝ թէ Տէրոջը օրը գիշերուան գողի պէս այնպէս կը հասնի։ 3 – Երբ բանալ ըլլան թէ խաղաղութիւն ու ապահովութիւն է, այն ատեն կորուստը յանկարծակի ատնանց վրայ պիտի հասնի յղիին երկունքին պէս, ու պիտի չազատին։ 4 – Բայց դուք, եղբայրներ, խաւարի մէջ չէք, որ այն օրը գողի մը պէս ձեր վրայ հասնի։ 5 – Վասն զի դուք ամենքդ լուսոյ որդիներ էք, ու ցորեկուան որդիներ. գիշերուանը չենք, խաւարինը չենք։ 6 – Ուրեմն չքնանանք ինչպես ուրիշները, հապա արթնուն ու զգաստ ըլլանք։ 7 – Քանզի անոնք որ կը քնանան, գիշերը կը քնանան, և անոնք որ կ'արբենան, գիշերը կ'արբենան։ 8 – Բայց մենք, որովհետև ցորեկուան ենք, զգաստ ըլլանք, և հաւատքի ու սիրոյ զրահը մեր վրայ հագնինք, ու փրկութեան յոյսին սաղարտը գլխուն դնենք։ 9 – Վասն զի Աստուած մեզ բարկութեան համար չորոշեց, հապա փրկութիւն ստանալու համար մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի ձեռքով։ 10 – Որ մեզի համար մեռաւ, որպէս զի թէ՛ արթուն ըլլանք և թէ՛ քնանանք, իրեն հետ միկտեղ ապրինք։ 11 – Անոր համար միկդմիկ մխիթարեցէք և իրարու շինութիւն տուէք, ինչպես կ'ընէք ալ։

12 – Եւ ձեզի կ'աղաչենք, եղբայրներ, որ ճանչնաք ձեր աշխատաւորները ու վերակացուները Տէրոջմով, ու ձեզի խրատ տուողները։ 13 – Եւ զանոնք մեծապէս պատուեցէք սիրով իրենց գործին համար։ Իրարու հետ խաղաղութիւն ունեցէք։ 14 – Եւ ձեզի կ'աղաչենք, եղբայրներ, անկարգ վարմունք ունեցողները խրատեցէք, վհատսիրտները մխիթարեցէք, տկարներուն ձեռնտու եղէք, ամենուն ալ երկայնամիտ եղէք։ 15 – Զգուշացէք, չըլլայ որ մէկը չարութեան փոխարէն չարութիւն հատուցանէ մէկուն. հապա ամէն ատեն բարիք բնելու եռեք եղէք թէ՛ իրարու և թէ՛ ամենուն։ 16 – Ամէն ատեն ուրախ եղէք։ 17 – Անդադար աղօթք բրէք։ 18 – Ամէն բանի մէջ գոհութիւն տուէք. վասն զի այս է Աստուծոյ կամքը Քրիստոս Յիսուսով ձեր վրայ։ 19 – Ս–ը Հոգին մի մարէք։ 20 – Մարգարէութիւնները մի արհամարհէք։ 21 – Ամէն բան փորձեցէք, բարին ամուր բռնեցէք։ 22 – Ամէն տեսակ գէշ բաներէ հեռ կեցէք։ 23 – Եւ ինք խաղաղութեան Աստուածը ձեզ բոլորովին սուրբ բնէ, ու ձեր բոլոր հոգին և շունչը ու մարմինը անարատ պահուի մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի գալուստին։ 24 – Հաւատարիմ է ան որ ձեզ կանչեց, որ պիտի կատարէ ալ։

25 – Եղբայրներ, աղօթք բրէք մեզի համար։ 26 – Խարէ տուէք բոլոր եղբայրներուն սուրբ համբուրով։ 27 – Կ'երդմնցնեմ ձեզ Տէրոջմով, որ այս թուղթը բոլոր սուրբ եղբայրներուն կարդացուի։ 28 – Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեզի հետ ըլլայ։ Ամէն։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

ԱՌ ԹԵՍԱՂՈՆԻԿԵՑԻՍ

Գլուխ Ա

Պօղոս և Սիղուանոս ու Տիմոթէոս, Թեսաղոնիկեցւոց եկեղեցւոյդ մեր Հայր Աստուծմով ու Տէր Յիսուս Քրիստոսով։ 2 – Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ մեր Հօրմէն ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէ։

3 – Պարտիլը ամէն ատեն Աստուծմէ գոհանալ ձեզի համար, եղբայրներ, ինչպես կը վայլէ. քանզի ձեր հաւատքը շատ աճելու վրայ է, և ձեր ամէն մէկուն սէրը իրարու վրայ կը շատնայ։ 4 – Այնպէս որ մենք ալ ձեզմով կը պարծենանք Աստուծոյ եկեղեցիներուն մէջ՝ ձեր համբերութեանը ու հաւատքին համար ձեր բոլոր հալածանքներուն ու նեղութիւններուն մէջ՝ որոնց դուք կը համբերէք։ 5 – Որ է Աստուծոյ արդար դատաստանին ապացոյցը՝ որպէս զի դուք արժանանաք Աստուծոյ թագաւորութեանը, որու համար ալ նեղութիւն կը կրէք։ 6 – Քանզի Աստուծոյ առջև իրաւունք է՝ ձեզի նեղութիւն տուողներուն նեղութիւն հատուցանել, 7 – Եւ ձեզի նեղութիւն կրողներուդ՝ մեզի հետ հանգիստ, Տէր Յիսուսի երկինքէն յայտնուելուատեն իր զօրաւոր հրեշտակներովը։ 8 – Բորբոքած կրակով վրէժ առնելու անոնցմէ՝ որ զԱստուած չեն ճանչնար, և որ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի աւետարանին չեն հնազանդիր։ 9 – Որոնք պիտի պատժուին յաւիտենական ոչնչացումով՝ Տէրոջը երեսէն ու անոր զօրութեանը փառքէն, 10 – Երբ ինք գայ փառաւորուիլ իր սուրբերուն մէջ, և հիանալի ըլլալ բոլոր հաւատացեալներուն մէջ, (վասն զի մեր վկայութիւնը ձեր մէջ հաւատացուեցաւ,) այն օրը։ 11 – Այս պատճառաւ ալ ամէն ատեն ձեզի համար աղօթք կ'ընենք, որ մեր Աստուածը ձեզ արժանի ընէ իր կոչումին, և իր բարութեան բոլոր հաճութիւնը կատարէ, ու հաւատքին գործը՝ զօրութեամբ։ 12 – Որպէս զի մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի անունը փառաւորուի ձեր մէջ, և դուք ալ անոր մէջ՝ մեր Աստուծոյն ու Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքին համեմատ։

Գլ. Բ

Կ'աղաչենք ձեզի, եղբայրներ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի գալստեանին ու մեր անոր քով ժողովուելուն համար, 2 – Չըլլայ որ շուտ մը խոխոջիք չէր միտքէն, ու չըլլայ որ խռովիք՝ ոչ հոգիով ու ոչ խօսքով, ոչ ալ թուղթով մը իբր թէ մեզմէ ըլլար, որպէս թէ Քրիստոսի օրը եկած հասած ըլլայ։ 3 – Չըլլայ որ մէկը ձեզ խաբէ կերպով մը. վասն զի նէ օրը պիտի չգայ՝ եթէ ապստամբութիւնը առաջ չգայ, ու յայտնուի մեղսոյ մարդը, կորստեան որդին, 4 – Ան հակառակորդը հպարտացած ամէնուն վրայ, որ Աստուած կ'ըսուի կամ կը պաշտուի, մինչև անիկա Աստուծոյ տաճարին մէջ նստի՝ ցոյց տալով թէ Աստուած է։ 5 – Չէք յիշեր որ երբ ձեր քով էի, այս բաները կ'ըսէի ձեզի։ 6 – Եւ հիմա դուք ինչ էնէ գիտէք ինչ է ան որ կ'արգիլէ, որպէս զի ինք իր ատենին յայտնուի։ 7 – Վասն զի անօրէնութեան խորհուրդը հիմակուընէ կը զօրանայ. բայց ան որ հիմա կ'արգիլէ, մէյ–մըն ալ մինչև ինք մէջտեղէն վերնայ։ 8 – Ու եթէ պիտի յայտնուի այն անօրէնը, զոր Տէր [Յիսուս] իր բերնին հոգիովը պիտի սպառէ, ու իր գալուն յայտնուելովը պիտի կորսընցնէ. 9 – Որուն գալը Սատանային ազդեցութիւնովն է բոլոր զօրութիւնով և նշաններով ու սուտ հրաշքներով, 10 – Եւ կորսուածներուն վրայ անիրաւութեան բոլոր խաբէութիւ–

*Ոմանք, Աստուծոյ պէս պիտի

նովք. որովհետև անոնք ճշմարտութեան սէրը չընդունեցին՝ որ փրկուին, անոր համար Աստուած ալ պիտի զրկէ անոնց ուժով մոլորութիւն մը՝ որ սուտին հաւատան. 11 – Որպէս զի դատապարտուին ամէն անոնք որ չհաւատացին ճշմարտութեան, հապա անօրէնութեան յօժարեցան։

12 – Բայց մեզի պէտք է միշտ Աստուծմէ գոհանալ ձեզի համար, Տէրոջմէ սիրուած եղբայրներ, վասն զի Աստուած առաջուընէ ձեզ ընտրեց փրկութեա՛ն Հոգիին սրբելովը ու ճշմարտութեան հաւատովը։ 13 – Որուն ձեզ կանչեց մեր աւետարանելովը՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի փառքը առնելու։

14 – Ուստի, եղբայրներ, հաստատ կեցէք, ու պինդ բռնեցէք այն աւանդութիւնները զորոնք սորվեցաք թէ՛ խօսքով ու թէ՛ մեր թուղթովը։ 15 – Եւ ինք մեր Տէր Յիսուս Քրիստոս ու մեր Հայրը Աստուած, որ մեզ սիրեց ու տուաւ մեզի յաւիտենական մխիթարութիւն և բարի յոյս շնորհքով, 16 – Ձեր սիրտերը մխիթարէ և ձեզ հաստատէ ամէն բարի խօսքերու և գործերու մէջ։

ԳԼ. Գ

Վերջապէս, եղբայրներ, մեզի համար աղօթեցէք որպէս զի Տէրոջը խօսքը յառաջանայ ու փառաւոր ըլլայ, ինչպէս ձեր մէջ. 2 – Եւ որպէս զի անիրաւ ու չար մարդոցմէ ազատինք. վասն զի ամէնը *հաւատք չունին. 3 – Բայց Տէրը հաւատարիմ է, որ ձեզ պիտի հաստատէ, ու չարէն պահէ։ 4-Եւ ձեր վրայ վստահութիւն ունինք Տէրոջմով, թէ ինչ որ ձեզի պատուիրեցինք՝ կ'ընէք, ու պիտի ընէք ալ։ 5 – Եւ Տէրը ձեր սիրտերը Աստուծոյ սիրոյն ու Քրիստոսի համբերութեանը ուղղէ։

6-Եւ ձեզի կը պատուիրենք, եղբայրներ, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի անունովը, որ եռ քաշուիք ամէն եղբօրմէ՝ որ անկարգութեամբ կը վարուի, ու ոչ թէ այն աւանդութեանը պէս՝ զոր մեզմէ առաք։ 7 – Վասն զի դուք ինքներնիդ գիտէք թէ ինչպէս պարտիք մեզի նմանող ըլլալ. քանզի մենք ձեր մէջ անկարգութեամբ չվարուեցանք. 8 – Ոչ ալ մէկուն հացը ձրի կերանք. հապա ջանքով և աշխատանքով գիշեր ու ցորեկ կը գործէինք՝ ձեզմէ մէկո՛ւն ծանրութիւն չտալու համար. 9 – Ոչ թէ՝ որ մենք իշխանութիւն չունէինք, հապա որ անձներնիս ձեզի օրինակ ընէնք՝ որպէս զի մեզի նմանող ըլլաք։ 10 – Վասն զի երբ մենք ձեր քով էինք՝ զայս ձեզի կը պատուիրէինք, թէ Ան որ չուզէր գործ գործել, հաց ալ թող չուտէ։ 11 – Արդ կը լսենք որ ձեր մէջէն ոմանք անկարգութեամբ կը վարուին, ու գործ մը չեն գործեր, հապա հետաքրքիր կը պարտին։ 12 – Ա՛յնպիսիներուն պատուէր կու տանք ու կ'աղաչենք մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսով, որ հանդարտութեամբ գործեն և իրենց հացը ուտեն։ 13 – Բայց դուք, եղբայրներ, մի ձանձրանաք բարիք գործելէ։ 14 – Իսկ եթէ մէկը չհնազանդիր մեր խօսքին այս թուղթով, գո՛ւք նշանակեցէք զանիկա, ու անոր հետ մի խառնուիք, որպէս զի ամչնայ։ 15 – Բայց չըլլայ թէ թշնամի պէս սեպէք զանիկա, հապա եղբօր պէս խրատեցէք։ 16 – Եւ ինք խաղաղութեան Տէրը ամէն կերպով ձեզի խաղաղութիւն տայ ամէն տեղ. Տէրը ձեր ամէնուն հետ ըլլայ։

17 – Ա՛յս ողջոյնը իմ ձեռքիս՝ Պօղոսին է, որ ամէն թուղթերուն մէջ նշան է. այսպէս կը գրեմ։ 18 – Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր ամէնուն հետ ըլլայ։ Ամէն։

*Կամ, հաւատարմութիւն

ԱՌԱՋԻՆ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ

ԱՌ ՏԻՄՈԹԷՈՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

Պօղոս, Յիսուս Քրիստոսի առաքեալ, մեր Փրկիչ Աստուծոյ և մեր յոյսը եղող Քրիստոս Յիսուսի հրամանովը, 2 – Տիմոթէոսի, էմ հարազատ որդւոյս հաւատքով, շնորհք, ողորմութիւն — խաղաղութիւն Աստուծմէ մեր Հօրմէն և Քրիստոս Յիսուս մեր Տէրոջմէն։

3 – Ինչպէս քեզի պատուիրեցի Եփեսոս մնալ, երբ ես Մակեդոնիա կ'երթայի, որ պատուիրես մէկ քանիներուն օտար ուսմունք չսորվեցնել, 4 – Եւ չնայիլ առասպելներուս ու ազգաշունչ նախնիներուս որոնք վերջ չունին, որոնք աւելի վէճեր կը պատճառեն քան թէ Աստուծոյ հաստատութիւնը՝ որ կ'ըլլայ հաւատքով։ 5 – Իսկ պատուիրանիդ վախճանը սէր է սուրբ սրտով ու բարի խղճմտանքով և անկեղծ հաւատքով. 6 – Որմէնժէ խոտորելով ոմանք փուճ խօսքերու եռեւ գացին. 7 – Օրինաց վարդապետ ըլլալ կ'ուզեն, բայց իրենք չեն հասկնար ինչ որ կը խօսին, ոչ ալ այն բաները՝ որոնց համար առաք կը կռնեն։ 8 – Արդ գիտենք որ օրէնքը աղէկ է, եթէ մէկը զանիկա օրինաւոր կերպով գործածելու ըլլայ։ 9 – Բայց գայս թող գիտնայ որ արդարներուն համար չէ օրէնքը, հապա անօրէններուն ու անհնազանդներուն համար, ամբարիշտներուն և մեղաւորներուն, անսուրբներուն և պիղծերուն, հայր ու մայր զաւնողներուն, մարդասպաններուն, 10 – Պոռնիկներուն, արուադեաներուն, մարդ գողցողներուն, սուտ երդնուներուն, սուտ երդումի ընողներուն, և թէ ուրիշ ինչ որ հակառակ է ողջամիտ վարդապետութեան, 11 – Ու երանելի Աստուծոյ փառաւոր աւետարանին համեմատ է, որ ինծի յանձնուեցաւ։ 12 – Եւ շնորհակալ եմ առնոր՝ որ զիս զօրացուց, այսինքն Քրիստոս Յիսուս մեր Տէրոջը, որ հաւատարիմ սեպեալ զիս՝ այս պաշտօնութեան մէջ դրաւ։ 13 – Որ առաջ հայհոյիչ էի ու հալածող և բի՛ն ընդդիմնող. բայց ողորմութիւն գտայ, վասն զի անհաւատութեան մէջ չգիտնալով ըրի. 14-Եւ մեր Տէրոջը շնորհքը խիստ շատ եղաւ ինծի հաւատքով ու սիրով որ Քրիստոս Յիսուսով է։ 15 – Ա՛յս խօսքը հաւատարիմ է ու բոլորովին ընդունելութեան արժանի, որ Քրիստոս Յիսուս աշխարհ եկաւ մեղաւորները փրկելու, որոնց գլուխը ես եմ. 16 – Բայց անոր համար ողորմութիւն գտայ, որ ամէնէն առաջ Յիսուս Քրիստոս իմ վրաս ցուցնէ բոլոր երկայնմտութիւնը՝ օրինակ ըլլալու անոնց որոնք պիտի հաւատային իրեն յաւիտենական կեանքի համար։ 17 – Արդ յաւիտենական թագաւորին, որ անեղ — աներեւոյթ է, մի՛ միայն Աստուծոյն փառք ու պատիւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

18 – Ա՛յս պատուէրը կ'աւանդեմ քեզի, իմ որդեակս Տիմոթէոս, քու վրայդ առաջուընէ եղած մարգարէութիւններուն համեմատ, որ անոնցմով պատերազմիս այն բարի պատերազմը, 19 – Եւ ունենաս հաւատք ու մաքուր խղճմտանք, զոր մէկ քանիներըը իրենցմէ մէկդի ձգելով՝ նաւակատութեան կրցին հաւատքին կողմանէ. 20-Որոնցմէ են Հիմենէոս ու Աղեքսանդրոս, զորոնք ես Սատանայի մատնեցի, որպէս զի սորվին հայհոյութիւն չընել։

ԳԼ. Բ

Արդ կ'աղաչեմ ամէն բանէ առաջ աղօթք ընել, խնդրուածք, աղաչանք,

*Ոմանք, Տէր Յիսուս Քրիստոսի †կամ, կենցաղավարութիւնը

*Ոմանք, միայն իմաստուն

գոհութիւն ամէն մարդոց համար, 2 – Մ–––––ծ թագաւորներուն և բոլոր իշխանաւորներուն համար . որպէս զի խաղաղ ու հանգարտ կեանք վարենք բոլորովին աստուածպաշտութիւնով ու պարկեշտութիւնով ։ 3 – Վասն զի այն է աղեկը ու ընդունելին մեր Փրկիչ Աստուծոյն առջև ՝ 4 – Որ կ'ուզէ թէ ամէն մարդիկ փրկուին ու ճշմարտութիւնը ճանչնալու գան ։ 5 – Քանզի մէկ Աստուած կայ , ու մէկ միջնորդ Աստուծոյ ու մարդոց մէջտեղ , Քրիստոս Յիսուս մարդը , 6 – Որ իր անձը ամէնուն տեղ փրկանք տուաւ՝ իր ատենին վկայութիւն ըլլալու , 7 – Որուն քարոզիչ ու առաքեալ դրուեցայ, (ճշմարիտ կ'ըսեմ *Քրիստոսով Ս– տուա չեմ խօսիր,) հեթանոսներուն վարդապետ եղայ հաւատքով ու ճշմարտութիւնով ։ 8 – Արդ կ'ուզեմ որ այր մարդիկ ամէն տեղ աղօթք բնեն՝ ատրճեռքը վերցնելով առանց բարկութեան ու երկմտութեան։ 9 – Նոյնպէս ալ կիները վայելուչ հագուստով , ամօթխածութեամբ և պարկեշտութեամբ ինքզինքնին զարդարեն, ոչ թէ հիւսած քաշերով կամ ոսկիով կամ մարգարիտներով կամ մեծագին հանդերձներով , 10 – Հապա բարի գործերով՝ ինչպէս կը վայլէ աստուածպաշտութիւնը դաւանող կիներուն։ 11 – Կին մարդը թող սովի լռութեամբ՝ ամենայն հնազանդութիւնով ։ 12 – Բայց կին մարդու հրաման չեմ տար սորվեցնելու, ոչ ալ այր մարդուն իշխելու, հապա լուռ կենալու ։ 13 – Վասն զի առաջ Ադամ ստեղծուեցաւ, – ետքը Եւա ։ 14 – Եւ Ադամ չխաբուեցաւ, հապա կինը խաբուեցաւ ու յանցանք գործեց ։ 15 – Սակայն պիտի փրկուի անիկա որդեծնութեամբ, եթէ կենան հաւատքի և սիրոյ ու սրբութեան մէջ պարկեշտութիւնով ։

Գլ. Գ

Ա՛յս խօսքը հաւատարիմ է . եթէ մէկը եպիսկոպոսութեան կը ցանկայ, աղեկ գործի կը ցանկայ ։ 2 – Ուստի պէտք է եպիսկոպոսին անարատ ըլլալ , մէկ կնոջ այր, զգաստ, խոհեմ, պարկեշտ, հիւրասէր , սորվեցնելու յարմար , 3 – Ոչ գինեմոլ , ոչ զարնող , *Հապա հանգարտ , ոչ կռուազ , ոչ արծաթասէր , 4 – Որ իր տանը աղէկ վերակացութիւն ընող ըլլայ , իր զաւակները հնազանդութեան մէջ պահելով՝ բոլոր ծանրաբարոյութեամբ . 5 – (Ապա եթէ մէկը իր տանը վերակացութիւն ընել չգիտնայ , ինչպէս Աստուծոյ եկեղեցին հոգաբարձու պիտի ըլլայ ։) 6 – Ոչ ալ նորահաւատ ըլլայ , որ չըլլայ թէ հպարտանալով Սատանային դատապարտութեանը մէջ ինկայ։ 7 – Հապա պէտք է անոր դուրսէն եղողներէն ալ բարի վկայութիւն ունենալ , որ չըլլայ թէ նախատինքի մէջ ու Սատանային որոգայթին մէջ ինկայ ։

8 – Նոյնպէս ալ սարկաւագները ըլլան ծանրաբարոյ , ա՛չ երկլեզու , ա՛չ գինեսէր , ա՛չ անարգ շահախնդրութեան հետևէ եղող ։ 9 – Հա– տատքին խորհուրդը պահեն մաքուր խղճմտանքով ։ 10 – Եւ ասոնք ալ առաջ թող փորձուին , ետքը՝ եթէ անմեղադրելի գտնուին , սարկաւագութեան պաշտօնը կատարեն։ 11 – Նոյնպէս ալ ––նց կիները ծանրաբարոյ ըլլան , ոչ չարախօս, հա– գստատ , ամէն բանի մէջ հաւատարիմ ։ 12 – Սարկաւագները մէկ կնոջ այր ըլլան, և էրէց զաւակներուն ու իրենց տանը աղէկ վերակացութիւն ընող ըլլան։ 13–Քանզի անոնք որ սարկաւագութեան պաշտօնը աղէկ կը կատարեն , բարի ասպիճան մը իրենց կը շահին , ու Քրիստոս Յիսուսի վրայ եղած հաւատքին մէջ շատ համարձակութիւն։

14 – Ա՛յս բաները կը գրեմ քեզի , յուսալով մօտերս քեզի գալ ։ 15 – Բայց եթէ ուշանալու ըլլամ , որպէս զի դիտնաս թէ ի՛նչպէս պէտք է քեզի Աստուծոյ տանը մէջ պտրտիլ , որ կենդանի Աստուծոյ եկեղեցին է, ճշմարտութեան սիւնը ու հաստատութիւնը։ 16 – Եւ յայտնապէս մեծ է աստուածպաշտութեան խորհուրդը։ Աստուած մարմնով յայտնուեցաւ , Հոգիով արդարացաւ , հրեշտակներուն երեւեցաւ, հեթանոսներուն մէջ քարոզուեցաւ, աշխարհի մէջ հաւատացուեցաւ –– փառքով համբարձաւ։

*Ոմանք չեն ունի

*Ոմանք , ոչ անարգ շահախնդրութեան հետևէ եղող, հապա

Գլ. Դ

Բայց Հոգին յայտնի կ'ըսէ թէ վերջին ատենները մէկ քանիները հաւատքէն պիտի ապստամբին, և մոլորեցուցիչ ոգիներու ու դևերու ուսմունքները ուշադրութիւն պիտի տան, 2–Ստախօսներուն կեղծաւորութիւնովը, որոնց խղճմտանքը խանձուած է ։ 3 – Որոնք արգիլանալ պիտի արգիլեն , –– եւ պիտի պահեն կերակուրներէն՝ զորոնք Աստուած ստեղծեր է որպէս զի հաւատացեալները և ճշմարտութիւնը ճանչցողները գոհութեամբ վայելեն ։ 4–Վասն զի Աստուծոյ ամէն ստեղծածը բարի է , ու մերժելու բան մը չկայ , եթէ գոհութեամբ ընդունուի ։ 5 – Քանզի Աստուծոյ խօսքովը ու աղօթքով կը սրբուի ։ 6 – Ա՛յս բաները եղբայրներուն յիշեցնելով՝ Յիսուս Քրիստոսի բարի պաշտօնեայ մը պիտի ըլլաս, ու պիտի անանիս հաւատքին խօսքերովը և այն բարի վարդապետութիւնովը՝ որու հետևող եղար ։ 7 – Բայց պիղծ ու պառաւական առասպելներէն ետ կեցիր , և քու անձդ աստուածպաշտութեան վարժեցուր . 8 – Վասն զի մարմնին վարժութիւնը քիչ բանի օգտակար է , բայց աստուածպաշտութիւնը ամէն բանի օգտակար է , որ թէ՛ ներկայ և թէ՛ ապառնի կեանքին խոստումները ունի ։ 9 – Ա՛յս խօսքը հաւատարիմ է և բոլորովին ընդունելու արժանի ։ 10 – Վասն զի բան մասր համար կ'աշխատինք ու նահատինք կը կրենք , քանզի կենդանի Աստուծոյ յուսացեր ենք , որ ամէն մարդոց Փրկիչն է, մանաւանդ հաւատացեալներուն։ 11–Ա՛յս բաները պատուիրէ ու սորվեցուր ։ 12 – Ձըլլայ որ մէկը քու մանկութիւնդ անարգէ, հապա դուն օրինակ եղիր հաւատացեալներուն՝ խօսքով , վարմունքով , սիրով , *հաւատքով և մաքրութեամբ ։ 13 – Մինչև ես գամ՝ միտք դիր կարդալու, յորդորելու, սորվեցնելու։ 14 – Անհոգ մի ըլլար քու վրադ եղած պարգևին վրայով , որ մարգարէութեամբ քեզի տրուեցաւ՝ երէցներուն ձեռքերը ––ի վրադ դրուելովը ։ 15 – Ասոնց վրայ խորհէ ու ասոնց մէջ պարապէ , որպէս զի քու յառաջադիմութիւնդ

*Ոմանք , հոգւով , հաւատքով

Գլ. Ե

Ծերը աստիճ մի յանդիմաներ , հապա հօր պէս յորդորէ ջնդիւ. երիտասարդները՝ եղբայրներու պէս , 2 – Պառաւները՝ մայրերու պէս, գեւտահատակ կիները՝ քոյրերու պէս ամէն ––պ մաքրութիւնով ։ 3 – Որբևարիները պատուէ՝ զանոնք որ ճշմարտապէս որբևարի են ։ 4 – Իսկ եթէ որբևարի մը զաւակներ կամ թոռներ ունենայ , թող անոնք առաջ սորվին իրենց տանը մէջ որդեկան գութ ցուցնել , ու փոխարէն հատուցանել իրենց ծնողները. վասն զի այն է բարի և ընդունելի Աստուծոյ առջև ։ 5 – Բայց ան որ ճշմարտապէս որբևարի է ու մինակ մնացած , իր յոյսը Աստուծոյ վրայ դրած է, և գիշեր ցորեկ աղօթքի ու աղաչանքի կը պարապի։ 6–Բայց փափկասէր որբևարին կենդանւոյն մեռած է։ 7 – Եւ այս բաները պատուիրէ որպէս զի անարատ ըլլան։ 8 – Բայց եթէ մէկը իրենները ու մանաւանդ իր ընտանիքին հոգ չտանէր, անիկա հաւատքը ուրացած է , ու անհաւատէ մըն ալ գէշ է։ 9 – Որբևարին սրբոտրնէրոտ կարգը թող սեպուի, որ վաթսուն տարեկան պակաս չէ , մէկ երկան կին եղած, 10 – Բարի գործերով վկայուած. եթէ զաւակներ մեծցուցած ըլլայ , եթէ հիւրեր ընդունած ըլլայ , եթէ սուրբերուն ոտքերը լուացած ըլլայ, եթէ նեղեալներուն օգնութիւն բրած ըլլայ , եթէ ամէն գեղեցիկ բարեգործութեան մէջ յարատևած ըլլայ։ 11 – Բայց դեռատհասակ որբևարիները մերժէ . քանզի երբ Քրիստոսի դէմ յանդգնելով հեշտասիրութեան անձնատուր կ'ըլլան , ամուսնանալ կ'ուզեն։ 12 – Եւ դատապարտութիւն կ'ընդունին, վասն զի առաջուան հաւատքնին մեկդի ձգեցին ։ 13 – Նաեւ ծոյլ ըլլալ կը սորվին , տունէ տուն պտրտողներ. և ոչ միայն ծոյլ, հապա

*Կամ, ամէն բանի մէջ

շառաչօսներ ու հեռաքրքրիչներ , և անպատեհ բաներ կը խօսին։ 14 – Ուստի կ'ուզեմ որ գեղահմտասէր կիները ամուսնանան , զաւակներ ծնանին , անոնցմէն բլլան — նախատիներէն պատճառ չտան հակառակորդին ։ 15 – Քանզի արդէն անոնք Աստուծոյ եւ մեր Էքլեզիա խոստացան ։ 16 – Եթէ հաւատացեալ այր մարդ մը կամ կին մը արգելարիներ ունենայ, թող օգնութիւն բնէ անոնց , և եկեղեցին չծանրաբեռնէ, որպէս զի ճշմարտապէս արգելարիներուն օգնութիւն բնէ ։

17 – Աղէկ վերակացութիւն բնող երէցները կրկին պատուոյ արժանի թող սեպուին , մանաւանդ անոնք որ կ'աշխատին խօսքը ՙարդիւնաբեր՚ ու սորվեցնելով ։ 18 – Վասն զի գիրքը կ'ըսէ Կոյր մէջ աշխատող եզին գունչը չկապես . և թէ Մշակը իր վարձքին արժանի է ։ 19 – Երէցի վրայով ամբաստանութիւն մի ընդունիր , բայց միայն երկու կամ երեք վկաներով ։ 20 – Զանոնք որ մեղք կը գործեն, ամենուն առջեւ յանդիմանէ, որպէս զի ուրիշներն ալ վախնան ։ 21 – Կ'կտրուելիս կը գնեմ Աստուծոյ առջեւ և *Յիսուս Քրիստոսի ու ընտրեալ հրեշտակներուն , որ այս բաները պահես առանց նախապաշարման , բան մը ընտրութեամբ չընելով ։ 22 – Շուտով մէկուն վրայ ձեռք չդնես, և ուրիշներուն մեղքերուն հաղորդ չըլլաս. զանձդ մաքուր պահէ։

23 – Ակռէ եաս լակ ջուր չխմես , հապա քիչ մըն ալ գինի գործածէ քու ստամոքսիդ ու յաճախ հիւանդութիւններուդ համար։

24 – Կան մարդիկ՝ որոնց մեղքերը յայտնի են , ու առաջուընէ դատաստանին հասած . և կան՝ որոնց եաեւէն կ'երթան։ 25 – Նոյնպէս ալ ամէնը բարի գործերը յայտնի են . ու անոնք որ ուրիշ կերպ բան մըն են , չեն կրնար ծածուկ մնալ ։

ԳԼ. Զ

Ա՛ն ամէնը որ ծառայութեան լուծի տակ են, իրենց տէրերը ամէն պատուոյ արժանի սեպեն , որպէս զի Աստուծոյ անունը ու վարդապետութիւնը չհայհոյուի ։ 2 – Եւ անոնք որ հաւատացեալ տէրեր ունին , թող չարհամարհեն եղբայրներ բլլալնուն պատճառու , հապա աւելի ծառայութիւն բնեն, վասն զի անոնք հաւատացեալ են ու սիրելի, որոնք բարերարութիւն ընելու մէջ մասնակից են . այս բաները սորվեցուր ու յորդորէ ։ 3 – Եթէ մէկը ուրիշ կերպ բան մը սորվեցընէ, ու մտիկ չընէ մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիստոսի ողջմիտ խօսքերուն, և այն վարդապետութեան որ աստուածպաշտութեան համեմատ է , 4 – Ան-պէտ հպարտացած է ու բան մը չգիտէր , հապա վէճերով ու հակառակութիւններով տկարացած է. որոնցմէ կ'բլլայ նախանձ , կռիւ , հայհոյութիւններ, գէշ կասկածներ, 5 – Մխիթարով ապականած ու ճշմարտութենէն հեռացած մարդոց զրպարտութիւնները, որոնք աստուածպաշտութիւնը շահավաճառութիւն մը կը սեպեն. այնպիսիներէն մէկդի կեցիր ։ 6 – Սակայն աստուածպաշտութիւնը գոհունակութիւնով մեկտեղ մեծ շահավաճառութիւն մըն է ։ 7 – Վասն զի բան մը չբերինք աշխարհ, ու յայտնի է որ չենք կրնար անկէ բան մը տանիլ ։ 8 – Հապա կերակուր ու հանդերձ ունենալով՝ անոնցմով բաւականանանք ։ 9 – Բայց անոնք որ հարստանալ կ'ուզեն, կ'լինան փորձութեան ու որոգայթի և շատ յիմարական ու վնասակար ցանկութիւններու մէջ , որոնք ստոկուժի ու կորուստի մէջ կ'բնկղմեն մարդիկ ։ 10 – Վասն զի ամէն չարութիւններուն արմատը արծաթասիրութիւն է. որու մէկ քանիները անձնատուր բլլալով՝ հաւատքէն մոլորեցան , ու ինքզինքնին շատ ցաւերով խոցկրին ։

11 – Բայց դուն, ով մարդ Աստուծոյ , փախիր այս բաներէն , ու գնա արդարութեան , աստուածպաշտութեան, հաւատքի, սիրոյ, համբերութեան — հեզութեան եաեւէն ։ 12 – Պատերազմէ հաւատքին բարի պատերազմը, բռնէ յաւիտենական կեանքը՝ որու կանչուեցար , և շատ վկաներու առջեւ գեղանեցար բարի դաւանութիւնը ։ 13 – Կը պատուիրեմ քեզի Աստուծոյ առջեւ , որ կենդանի կ'ընէ բոլորը, և Քրիստոս Յիսուսի առջեւ , որ Պոնտացի Պիղատոսի առջեւ վկայեց բարի դաւանութիւնը , 14 – Որ դուն պատուիրքը ամրիծ, անարատ պահես՝ մինչեւ մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիստոսի յայտնութիւնը ։ 15 – Զոր իր ատենին պիտի ցուցնէ Երանելին ու միմիայն Հզօրը , թագաւորներուն Թագաւորը ու տէրերուն Տէրը ։ 16 – Որ միայն ունի անմահութիւն՝ անմերձենալի լոյսի մէջ բնակած, զոր մարդոց մէ մ'կը չտեսաւ , ոչ ալ տեսնելու կարող է, որու պատիւ և զօրութիւն յաւիտեանս։ Ամէն։

17 – Այս աշխարհին մէջ հարուստ եղողներուն պատուէր տուր որ չհպարտանան , և անստոյգ հարստութեան վրայ յոյսերնին չդնեն, հապա կենդանի Աստուծոյ վրայ, որ ամէն բան մեզի առատօրէն կուտայ վայելելու , 18 – Բարիք գործեն, բարի գործերով հարըստանան , առատաձեռն , և բաշխելու պատրաստ հաղորդ բլլան։ 19 – Իրենց համար գանձեն անձերնուն հանգերձեալին համար, որպէս զի *յաւիտենական կեանքը ձեռք ձգեն։

20 – Ով Տիմոթէոս, ՙեղ որ քեզի աւանդը պահէ , փախչելով պիղծ աւնոյնարանութիւններէն և աստուածնդիմաբանութիւններէն եւ ստութեան հակառակութիւններէն, 21 – Զորոնք մէկ քանիները գաւանելով՝ հաւատքէն մոլորեցան ։ Շնորհքը քեզի հետ բլլայ։ Ամէն։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ
ԱՌ ՏԻՄՈԹԷՈՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

Պօղոս , Յիսուս Քրիստոսի առաքեալ , Աստուծոյ կամքովը կենաց խոստմունքին պէս՝ որ Քրիստոս Յիսուսով է , 2 – Տիմոթէոսի , իմ սիրելի որդիիս , շնորհք , ողորմութիւն և խաղաղութիւն Հօր Աստուծմէ ու Քրիստոս Յիսուս մեր Տէրոջմէն։

3 – Շնորհակալ եմ Աստուծոյ , զոր կը պաշտեմ իմ նախնիքներէս՝ մաքուր խղճմտանքով , (երբ անպակաս քեզի իմ ազօթքներուս մէջ գիշեր ու ցորեկ , 4 – Յանկալով քեզ տեսնել , ու միտք բերելով քու արցունքներդ , որպէս զի ուրախութիւնով լեցնուիմ ,) 5 – Մտածելով քու վրադ եղած անկեղծ հաւատքը, որ առաջ քու մեծ մօրդ Լաւոդեկիի ու քու մօրդ Եւնիկէի վրայ բնակեցաւ, և համոզուած եմ որ քու վրադ ալ կայ։ 6 – Անոր համար քու միտքդ կը ձգեմ որ արծարծես Աստուծոյ պարգեւը, որ քեզի տրուած է իմ ձեռքերուս ՙո՚ վրադ դրուելովը։ 7 – Վասն զի Աստուած մեզի երկչոտութեան հոգի չտուաւ , հապա զօրութեան ու սիրոյ և զգաստութեան։ 8 – Ուստի ամէնէ մի սեպեր մեր Տէրոջը վկայութիւնը, ոչ ալ զիս անոր համար կապուածս . հապա մնամակից եղիր աւետարանին չարչարանքներուն, Աստուծոյ զօրութեանը համեմատ. 9 – Որ մեզ փրկեց ու սուրբ կոչումով կանչեց, ոչ թէ մեր գործերուն նայելով , հապա իր նախատեսմութեանը ու շնորհքին նայելով , որ Քրիստոս Յիսուսով մեզի տրուեցաւ յաւիտեանս կան դարերէն առաջ . 10 – Բայց հիմա յայտնուեցաւ մեր Փրկչին Յիսուս Քրիստոսի երեւնալովը . որ մեռնէ խափանեց , և լոյս հանեց կեանքը ու անմահութիւնը աւետարանին միջոցով։ 11 – Որու ես քարոզիչ ու առաքեալ դրուեցայ ու հեթանոսներուն վարդապետ ։ 12 – Անոր համար այս չարչարանքներն ալ կը կրեմ . բայց ամօթ չեմ սեպեր , վասն զի գիտեմ թէ որո՛ւ եմ հաւատացեր , և համոզուած եմ որ իմ էրէն ուսանդած բանս կրնայ պահել մինչեւ այն օրը ։ 13 – Ունէ՚ր բռնէ այն օրինակը զրոնք լինած լսեցիր , հաւատքով ու սիրով՝ որ Քրիստոս Յիսուսով է։

*Ո՛նէ, Ճշմարիտ

*Ո՛նէ, Տէր Յիսուս

14 – Ա՛յն բարի աւանդը պահէ Հոգւոյն Սրբոյ ձեռքով որ մեր մէջ բնակած է։ 15 – Զայս գիտես որ ինծի եբեռ դարձուցին այն ամէնը որոնք Ասիա էին, որոնցմէ են Փիգելոս ու Հերմոգինէս։ 16 – Տէրը ողորմութիւն տայ Ընեսիփորոսի տանը, վասն զի շատ անգամ զիս հանգստացուց ու իմ շղթաս ամօթ չսեպեց. 17 – Հապա երբ Հռոմ եկաւ, շատ ջանքով փնտռեց զիս ու գտաւ։ 18 – (Տէրը իրեն տայ որ այն օրը Տէրոջմէն ողորմութիւն գտնէ.) և եփեսոսի մէջ ալ որչափ սպասաւորութիւն որ ըրաւ էդէն, դուն զանիկա շատ ա՛ղէկ գիտես։

ԳԼ. Բ

Ա՛րդ դուն, իմ որդեակս, զօրացիր այն շնորհքովը որ Քրիստոս Յիսուսով է։ 2 – Եւ այն բաները որ ինծմէ լսեցիր շատ վկաներով՝ հաւատարիմ մարդոց յանձնէ, որոնք կարող ըլլան ուրիշներու ալ սորվեցնել։ 3 – Աբդ գուն նեղութիւններու համբերէ Յիսուս Քրիստոսի բարի զինուորի մը պէս։ 4 – Չմխուրհակ մը այս կեանքին գործառնութիւններով չզբաղիր, որպէս զի զօրավարին հաճոյ ըլլայ։ 5 – Եւ եթէ մէկը մրցի, չպսակուիր՝ եթէ բան օրինի չմրցի։ 6 – Աշխատող երկրագործին պէտք է առաջ պտուղներէն վայելել։ 7 – Խմացիր ինչ որ կ'ըսեմ. Տէրը քեզի խմաստութիւն տայ ամէն բանի մէջ։ 8 – Մխիթգ բեր Յիսուս Քրիստոսը մեռելներէն յարութիւն առած, իմ Աւետարանիս համեմատ. 9 – Որուն մէջ չարագործի մը պէս կը չարչարուիմ մինչև անգամ կապերով. բայց Աստուծոյ խօսքը կապուած չէ։ 10 – Ասոր համար կը համբերեմ ընտրեալներուն համար, որպէս զի անոնք ալ հասնին այն փրկութեանը որ Քրիստոս Յիսուսով է յաւիտենական փառքով։ 11 – Ա՛յս խօսքը հաւատարիմ է. վասն զի եթէ անոր հետ մեռանք, անոր հետ պիտի ապրինք ալ. 12 – եթէ համբերենք, անոր հետ պիտի թագաւորենք ալ. եթէ ինք ուրանանք, ինք ալ մեզ պիտի ուրանայ. 13 – եթէ չհաւատանք, ինք հաւատարիմ կը մնայ, իր անձը չկրնար ուրանալ։ 14 – Ա՛յս բաները անոնց միտքը ձգէ՝ Տէրոջը առջև վկայութիւն դնելով, խօսքերու վրայ վէճ չընել՝ որ բանին մը օգտակար չէ, հապա դէպի լսողները կործանումին համար է։ 15 – Ջանք բրէ քու անձդ ընտիր ցուցնել Աստուծոյ առջև, պնդապետ բանուոր մը ըլլալով որ պիտի չամչնայ, ճշմարտութեան խօսքը շիտակ բացատրելով։ 16 – Բայց պիղծ ու փուճ խօսքերէն մէկդի կեցիր, քանզի անոնք աւելի յառաջ կ'երթան ամբարշտութեան մէջ. 17 – եւ անոնց խօսքը քաղցկեղի պէս կը ճարակէ. որոնց կարգն են Հիմենոս ու Փիղետոս. 18 – Որոնք ճշմարտութենէն մոլորեցան, ու կ'ըսեն թէ *յարութիւնը արդէն եղած է, և կը կործանեն մէկ քանիներուն հաւատքը։ 19 – Բայց Աստուծոյ հիմը հաստատուն կը կենայ, ու այս կնիքը ունի, թէ Տէրը կը ճանչնայ զանոնք որ իրն են. և՝ Անիրաւութենէ մէկդի թող կենայ այն ամէնը որ *Քրիստոսի անունը կանուանէ։ 20 – Մակայն մեծ տան մը մէջ ոչ թէ միայն ոսկիէ ու արծաթէ անոթներ կան, հապա փայտէ ու հողէ անոթներ ալ կան. և անոնք պատուոյ համար են ու անոնք անպատուի համար։ 21 – Ուստի եթէ մէկը իր անձը այնպիսի բաներէն մաքրէ, անիկա պատուական անօթ մը պիտի ըլլայ, սրբուած ու էր Տէրոջը պիտանի, ամէն բարի գործերու համար պատրաստուած։ 22. Երիտասարդական ցանկութիւններէն ալ փախիր, ու դնա արդարութեան, հաւատքի, սիրոյ, խաղաղութեան հետ անոնց հետ որ Տէրոջը սրտով։ 23. Բայց յիմարական ու անխնամսոտ վէճերէն մէկդի քաշուէ, գիտնալով որ անոնցմէ կռիւներ կը ծնանին։ 24 – Ու Տէրոջը ծառային պէտք չէ կռիւ ընել, հապա հեզասիրտ բոլոր ամէնուն, սորվեցնող, սիրչոտ. 25 – Խոնարհութեամբ խրատել հակառակ կեցողները, որ ըլլայ թէ Աստուած ապաշխարութիւն տայ անոնց՝ ճշմարտութիւնը ճանչնալու համար, 26 – Եւ Սատանային որոգայթէն գթասանան, որմէ լռնուած են իր կամքին ծառայելու։

*Ոմանք՝ Տէրոջը

ԳԼ. Գ

Եւ զայս գիտցիր որ վերջին օրերը չար ժամանակներ պիտի գան. 2 – Վասն զի մարդիկ պիտի ըլլան անձնասէր, արծաթասէր, ամբարտաւան, հպարտ, հայհոյիչ, ծնողներու անհնազանդ, ապերախտ, անսրբութ, 3 – Անգութ, անհաշտ, բամբասկու, անժուժկալ, դաժանաբարոյ, բարին չսիրող, 4 – Մատնիչ, յանդուգն, գոռոզ, աւելի հեշտասէր քան թէ աստուածասէր. 5 – Որոնք աստուածպաշտութեան կերպարանքը ունին, բայց անոր զօրութիւնը ուրացած են. և դուն ասոնցմէ մէկդի կեցիր։ 6 – Վասն զի ասոնցմէ են որ տուներէն ներս կը մտնեն, ու գերի կ'ընեն մեղքով բեռնաւորուած տկարամիտ կիները զանազան ցանկութիւններէ վարուած, 7 – Որ միշտ կը սորվին, ու բնաւ ճշմարտութիւնը ճանչնալու չեն կրնար հասնիլ։ 8. Հապա ինչպէս Յաննէս ու Յամբրէս հակառակ կեցան Մովսէսի, նոյնպէս ասոնք ալ ճշմարտութեանը հակառակ կը կենան. ապականած միտքով մարդիկ, հաւատքի մէջ անպիտաններ են։ 9 – Բայց աւելի յառաջ պիտի չերթան, վասն զի ասոնց անմիտութիւնը ամէնուն յայտնի պիտի ըլլայ, ինչպէս անոնցը եղաւ։ 10 – Իսկ դուն ուղեակ եղար իմ վարդապետութեանս, վարմունքիս, դիտաւորութեանս, հաւատքիս, երկայնմտութեանս, սիրոյս, համբերութեանս, 11. Հալածանքներուս, չարչարանքներուս, ինչպես ինծի եղան Անտիոքի՝ Իկոնիոնի՝ Լիւստրայի մէջ. ի՛նչպէս հալածանքներուս համբերեցի, ու ամէնէն ալ անոնք որ կ'ուզեն աստուածպաշտութեամբ ապրիլ Քրիստոս Յիսուսով հալածանք պիտի կրեն։ 13 – Բայց չար ու խաբեպայ մարդիկ չարութեան մէջ պիտի յառաջանան՝ մոլորեցնելով ու մոլորելով։ 14 – Սակայն դուն հաստատուն կեցիր այն բաներուն մէջ զորոնք սորվեցար ու հաւատացիր, վասն զի գիտես թէ որմէ՛ սորված ես. 15-Եւ *մանկութենէդ ի վեր սուրբ գիրքերը գիտես, որոնք կրնան իմաստուն ընել քեզ փրկութեան՝ Քրիստոս Յիսուսի վրայ եղած հաւատքովը։ 16 – *Ըոլոր գիրքը Աստուածայ շունչն է, և օգտակար է ուղղութեան, յանդիմանելու, շիտկելու և արդարութեան համար, 17 – Որպէս զի Աստուածայ մարդը կատարեալ ըլլայ՝ ամէն բարի գործերու պատրաստուած։

ԳԼ. Դ

Ա՛յս վկայութիւնը կը գնեմ Աստուծոյ առջև և Յիսուս Քրիստոսի, որ պիտի գատէ կենդանիները ու մեռելները իր յայտնութեանն ու թագաւորութեանը առնը. 2 – Խօսքը քարոզէ, մնագրութեամբ ջոջէ պարապէ առնին ու առնէ գուրս, յանդիմանէ, սաստէ, յորդորէ ամէնայն երկայնմտութեամբ ու վարդապետութեամբ։ 3 – Վասն զի ժամանակ պիտի գայ որ ողջամիտ վարդապետութեանը պիտի չհամբերեն, հապա իրենց լսելիքին համեմատ վարդապետներ պիտի գիւղեն իրենց։ 4 – Եւ ճշմարտութենէն ականջներնին պիտի դարձընեն, ու առասպելներու եւեթ պիտի մնայնին։ 5 – Բայց դուն ամէն բանի մէջ արթուն կեցիր, նեղութիւններու համբերէ, աւետարանիչի գործ գործէ, քու պաշտօնդ կատարէ։ 6 – Վասն զի ես արդէն զոհ ըլլալու նետրած եմ, ու իմ մեկնելուս ատենը հասեր է։ 7 – Բարի պատերազմը պատերազմեցայ, ընթացքը կատարեցի, հաւատքը պահեցի։ 8 – Ահեկ եւեթ կայ կը մնայ ինծի արդարութեան պսակը, զոր Տէրը, արդար Դատաւորը, պիտի հատուցանէ ինծի այն օրը. ու ոչ թէ միայն ինծի, հապա այն ամէնուն ալ՝ որ անոր յայտնութիւնը սիրեցին։

9 – Ջանք բրէ շուտով գալ. 10 – Վասն զի Դեմաս զիս թողուց ու այս աշխարհը սիրեց, և գնաց Թեսաղոնիկէ. Կրեսկէս՝ Գաղատիա, Տիտոս՝ Դալմատիա. 11 – Միայն Ղուկաս ինծի հետ է. Մարկոսը առնես՝ քեզի հետ բերես, վասն զի ինծի օգտակար է սպասաւորութեան համար։ 12 – Եւ Տիւքիկոսը Եփեսոս ղրկեցի։ 13 – Ա՛յն վերարկուն՝ զոր Տրովադա Քոզուցի Կարպոսի քով, երբ գաս՝ բեր,

*Կամ, Ըոլոր աստուածաշունչ Գիրքը օգտակար ալ

գիրքերն ալ՝ մանաւանդ մագաղաթները։ 14 – Դարբին Ագէքսանդրոս շատ չարաչարեաց բրաւ ինձի . Տէրը անոր *Հատուցանէ իր գործերուն համեմատ։ 15 – Դուն ալ անկէ զգուշանայ, վասն զի մեր խօսքերուն շատ դէմ կեցաւ։ 16 – Առաջին անգամ ատեանին առջև պատասխան տուաւ՝ իմ կողմնակից մէկը չկայնեցաւ ինձի հետ , հապա ամէնն ալ զիս թողուցին . այս իրենց չսեպուի : 17 – Բայց Տէրը իմ քովս կայնեցաւ ու զիս զօրացուց, որպէս զի քարոզութիւնը իմ միջոցով լման ըլլայ, ու բոլոր հեթանոսները լսեն . և ես առիւծին բերնէն ազատեցայ։ 18 – Եւ Տէրը ամէն չար գործէ պիտի ազատէ զիս, և ապահովութեամբ իր երկնային թագաւորութեանը պիտի հասցընէ. իրեն փառք յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

19 – Բարև տուր Պրիսկէի և Ակիւղասի , ու Ընեսիփորոսի տանը ։ 20 – Երաստոս Կորնթոսի մէջ մնաց. և Տրոփիմոսը Միլիտոսի մէջ թողուցի հիւանդացած ։ 21 – Ջանք բրէ ձմեռէն առաջ գալ ։ Բարև կ'ընեն քեզի Եւբուղոս ու Պուդէս և Լինոս ու Կղօդիա և բոլոր եղբայրները ։ 22 – Տէր Յիսուս Քրիստոս քու հոգիիդ հետ ըլլայ . շնորհքը ձեզի հետ։ Ամէն։

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

Ա՛Ռ ՏԻՏՈՍ

ԳԼՈՒԽ Ա.

Պօղոս, Աստուծոյ ծառայ և Յիսուս Քրիստոսի առաքեալ, Աստուծոյ ընտրեալներուն հաւատքին ու ասոնց ճշմարտութեան գիտութեանը համեմատ , 2 – յաւիտենական կեանքի յուսով , զոր ինք անսուտ Աստուած խոստացաւ յաւիտենական դարերէն առաջ , 3 – Բայց իր խօսքը իր ժամանակին յայտնեց քարոզութիւնով , որ ինծի յանձնուեցաւ մեր Փրկիչ Աստուծոյ հրամանով,4 – Տիտոսի էմ հարազատ որդւոյս հաւատքակից հաւատքով՝ շնորհք †և խաղաղութիւն Հօր Աստուծմէն ու մեր Փրկչէն, Տէր Յիսուս Քրիստոսէ։

5 – Ասոր համար ես քեզ Կրետէ թողուցի , որ ինչ պակաս բան որ կայ , շիտակես , ու ամէն մէկ քաղաքի մէջ երէցներ կարգես , ինչպէս ես քեզի պատուիրեցի . 6 – Եթէ մէկը անմեղադրելի ըլլայ, մէկ կնոջ այր, հաւատացեալ զաւակներ ունենայ , որոնք անառակութեան համար ամբաստանուած կամ անհնազանդ չըլլան ։ 7 – Վասն զի եպիսկոպոսին պէտք է անմեղադրելի ըլլայ Աստուծոյ անտեսին պէս . ոչ յանդուգն , ոչ բարկացող , ոչ գինեմոլ , ոչ զարնող , ոչ անարդ շահախնդրութեան տեսէ եղող , 8 – Հապա հիւրասէր , բարեսէր , խոհեմ , արդար , սուրբ , ժուժկալ , 9-Հաստատուն եղելով վարդապետութեան հաւատարիմ խօսքը , որպէս զի կարող ըլլայ ողջամիտ վարդապետութիւնով յորդորել , և հակառակ կեցողները յանդիմանել ։ 10-Քանզի շատ են անհնազանդները, ունայնաբանութիւն խօսողները ու միտք խաբողները , մանաւանդ անոնք որ թլփատութենէն են. 11 – Զորոնք պէտք է պապանձեցնել , որոնք ամբողջ տուներ կը կործանեն, ու անպատեհ բաներ կը սորվեցնեն անարդ շահախնդրութեան համար. 12-Անոնցմէ մէկ մը զրուցեց, որ իրենց բուն մարգարէն էր, Կրետացիները միշտ սուտ պոյծ են, չար գազաններ, դատարկապորեաներ ։ 13 – Այս վկայութիւնը ճշմարիտ է . անոր համար ատոնիկ յանդիմանէ զանոնք, որպէս զի առողջ

*Ո՛մն, պիտի հատուցանէ

†Ո՛մն, շնորհք եւ

ջանան հաւատքին մէջ . 14 – Ու չնային Հրէական առասպելներուն և ճշմարտութենէն հեռացող մարդոց պատուիրաններուն։ 15 – Ամէն բան մաքուր է մաքուրներուն, բայց պիղծերուն ու անհաւատներուն բան մը մաքուր չէ , հապա անոնց միտքն ալ խղճմտանքն ալ պղծուած են ։ 16 – Կ'խոստովանին թէ գԱստուած կը ճանչնան, և էրէնց գործերովը կ'ուրանան, պիղծ ու անհնազանդ ըլլալնէին, և ամէն բարի գործի անպիտան։

ԳԼ. Բ

Բայց դուն խօսէ ինչ որ կը վայլէ ողջամիտ վարդապետութեանը . 2 – Մերկերուն զգաստ ըլլալ , ծանրաբարոյ, խոհեմ, ողջամիտ՝ հաւատքով , սիրով , համբերութիւնով ։ 3-Նոյնպէս ալ պառաւներուն պնդիսի վարմունք ունենալ , ինչպէս կը վայլէ սրբութեան. ոչ բանսարկու ըլլալ , ոչ *գինեմոլ , հապա բարի խրատ տուող . 4-Որ խրատեն նորահասակ կիները՝ պղերնին սիրող, զաւակներնին սիրող ըլլալ, 5-Խոհեմ, ողջախոհ, անաչէն, բարեգործ , իրենց պղերբուն հնազանդ , որ չըլլայ թէ Աստուծոյ խօսքը հոյհոյուի։ 6 – Նոյնպէս ալ երիտասարդները յորդորէ խոհեմ ըլլալ ։ 7 – Ամէն կողմէ քու անձդ բարի գործերու օրինակ ցուցնելով , վարդապետութեան մէջ անեղծութիւն , պարկեշտութիւն, 8 – Ողջամիտ ու անմեղադրելի խօսք , որպէս զի հակառակ կեցողը ամչնայ , ու մեր վրայով գէշ բան մը չունենայ ըսելու։ 9 – Ծառաներուն ազէնցոյ իրենց տէրերուն հնազանդ ըլլալ , և ամէն բանի մէջ հաճելի. ոչ հակառակախօսներ, 10 – Ոչ խորշոմներ, հապա բոլորովին բարի հաւատարմութիւն ցուցնեն,որպէս զի մեր Փրկիչ Աստուծոյ վարդապետութիւնը ամէն բանի մէջ զարդարեն։ 11-Քանզի Աստուծոյ փրկարար շնորհքը բոլոր մարդոց երեցաւ. 12 – Որ մեզ կը խրատէ՝ որ ամբարշտութիւնը ու աշխարհիս ցանկութիւնները ուրանանք, և զգաստութիւնով ու արդարութիւնով և բարեպաշտութիւնով ապրինք այս աշխարհին մէջ ։ 13 – Ու սպասենք այն երջանիկ յոյսին , և մեծ Աստուծոյ ու մեր Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի փառքին յայտնուելուն. 14 – Որ իր անձը մեզի Տաճար տուաւ, որպէս զի մեզ ամէն անօրէնութենէ ազատէ , ու մաքրէ իրեն սեպհական ժողովուրդ ընէ՝ բարի գործերու նախանձառու ։ 15 – Այդ բաները խօսէ և յորդորէ ու յանդիմանէ բոլորովին սաստկութեամբ . ոչ ոք քեզ անարգէ։

ԳԼ. Գ

Անոնց միտքը դէպ իշխանութիւններուն և պետութիւններուն հնազանդիլ ու հպատակ ըլլալ , ու ամէն բարի գործերու պատրաստ գտնուիլ .2- Մեկո՛ւն հայհոյութիւն չընել , կռուասէր չըլլալ , հաշտ հեզութիւն, ամէն մարդոց բոլորովին քաղցրութիւն ցուցնել ։ 3 – Վասն զի մենք ալ ատեն մը անմիտ էինք, անհնազանդ, մոլորեալ , և զանազան ցանկութիւններու ու հեշտութիւններու կը ծառայէինք. չարութիւնով ու նախանձով կը վարուէինք, ատելի էինք և մէկզմէկ կ'ատէինք , 4 – Բայց երբ մեր Փրկիչ Աստուծոյ քաղցրութիւնը ու մարդասիրութիւնը յայտնուեցաւ, 5 – Ոչ թէ արդարութեան գործերէն՝ զորոնք մենք ըրինք, հապա իր ողորմութեանը համեմատ մեզ փրկեց նորէն ծնանելու աւազանին միջոցաւ ու Սուրբ Հոգիին նորոգելովը, 6 – Զոր առատօրէն թափեց մեր վրայ Յիսուս Քրիստոս մեր Փրկչին ձեռքով , 7 – Որպէս զի անոր շնորհքովը արդարացած՝ յաւիտենական կեանքի յոյսով ժառանգ ըլլանք։ 8 – Այս խօսքը հաւատարիմ է. և կ'ուզեմ որ ասոնք հաստատես, որպէս զի Աստուծոյ հաւատացողները հոգ տանին բարի գործեր ընելու վրայ ըլլալ . ասոնք են բարի ու մարդոց օգտակար բաները։ 9 – Բայց գուն յիմարական վէճերէն ու ազգաբանութիւններէն ու հակառակութիւններէն և օրէնքի վրայով եղած կռիւներէն մէկզմէկ կեցիր, վասն զի անօգուտ են ու անարժէք։ 10-Հերձուածող մարդ՝ առաջին ու երկրորդ անգամ խրատելէ ետև ետ քաշուէ, 11 – Գիտնալով որ այնպիսին խոտորած է , և մեղք կը գործէ ինքզինք դատապարտելով ։

12 – Երբ Արտեման կամ Տիւքիկոսը քեզի ղրկեմ , ջանք ըրէ ինծի գալ

*Յոյն. շատ գինիի ծառայ եղած

Նիկոպոլիս, ուսան զի միաբան գրի ձմեռը հոն անցնել։ 13 – Զհնաս օրինականը ու Ապողոս փութով ճամբայ դիր, հոգ տանելով որ անոնց բան մը չպակսի։ 14 – Եւ մերիններն ալ թող սորվին բարի գործեր ընելու վրայ ըլլալ հարկաւոր պարագաներու մէջ, որպէս զի անպտուղ չըլլան։ 15 – Ինձմէ կ'ընեն քեզի ամէնն ալ որ ինծի հետ են. բանիւ տուր անոնց որ մեզ կը սիրեն հաւատքով. շնորհքը ձեր ամէնուն հետ ըլլայ։ Ամէն։

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

ԱՌ ՓԻԼԻՄՈՆ

Պօղոս, Յիսուս Քրիստոսի կապեալը, և Տիմոթէոս եղբայրը, Փիլիմոնի, մեր սիրելիին ու գործակցին, 2 – եւ Ափփիա սիրելիին, ու Աքիպպոս մեր զինուորակիցին, ու քու տանդ մէջի եկեղեցիին. 3 – Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ մեր Հօրմէն և Տէր Յիսուս Քրիստոսէ։

4 – Կը գոհանամ միշտ իմ Աստուծմէս՝ քեզ իմ աղօթքներուս մէջ յիշելով, 5 – Երբ կը լսեմ քու սէրդ ու հաւատքդ՝ զոր ունիս Տէր Յիսուսի վրայ և բոլոր սուրբերուն վրայ, 6 – Որպէս զի քու հաւատքիդ հաղորդակցութիւնը պայծառ ըլլայ՝ Քրիստոս Յիսուսով *ձեր վրայ եղած ամէն բարութեանը ճանչցուելովը։ 7 – Քանզի շատ ուրախութիւն և մխիթարութիւն ունինք քու սիրոդ վրայ, որ սուրբերուն սիրտերը քեզմով հանգստացած են, եղբայր։

8 – Ասոր համար թէև շատ համարձակութիւն ունիմ Քրիստոսով քեզի յանձնարարելու զայն որ պատշաճ է, 9 – Բայց յանձնա սիրոյ համար կ'աղաչեմ, այնպիսի մէկը ըլլալով՝ ինչպես եմ ես Պօղոս ծերացած, ու հիմա Յիսուս Քրիստոսի համար կապուած ալ։ 10 – Կ'աղաչեմ քեզի իմ որդւոյս Ոնեսիմոսի համար, զոր իմ կապանքներուս մէջ ծնայ, 11 – Որ առեն մը անպիտան էր քեզի, բայց հիմա քեզի ալ ինծի ալ պիտանի է. 12 – Զանիկա ես ղրկեցի. դուն ալ ընդունէ զանիկա, որ է իմ սիրտս. 13 – Զոր կ'ուզէի իմ քովս պահել, որպէս զի քու տեղդ ինծի ծառայութիւն ընէ աւետարանին կապանքներուն մէջ։ 14 – Բայց առանց քու կամքիդ չուզեցի բան մը ընել, որպէս զի քու բարերարութիւնդ երբ թէ ստիպմամբ եղած չըլլայ, հապա կամաւ։ 15 – Գանոր թերևս այս պատճառաւ անիկա քիչ մը առեն զատուեցաւ, որպէս զի յաւիտեան ունենաս, 16 – Ոչ թէ ալ ծառայի մը պէս, հապա ծառայէ վեր, սիրելի եղբօր պէս. Ա՛նէնչ ինծի այսպէս էրեւէ է, մ՛ըչափ աւելի պիտի ըլլայ քեզի՝ թէ՛ մարմնին կողմանէ ու թէ՛ Տէրոջը։ 17 – Ուստի եթէ դու էջ համարդ կը սեպես, ընդունէ զանիկա՝ որպէս թէ զիս։ 18 – Եւ եթէ քեզի անիրաւութիւն մը բրած է կամ պարտք մը ունի, զայն իմ հաշիւս անցուր։ 19 – Ես Պօղոս իմ ձեռքովս գրեցի, ես կը վճարեմ. որ չըսեմ թէ քեզի թէ դուն ալ քու անձդ ինծի պարտական ես։ 20 – Այո, եղբայր, թող քեզմէ ունենամ այս օգուտը Տէրոջմով. հանդչեցուր իմ սիրտս *Տէրոջմով։ 21 – Քու հնազանդութեանդ վստահանալով քեզի գրեցի, քանզի գիտեմ որ քան ձեռս ալ աւելի պիտի ընես։

22 – Ասկէ զատ ինծի ընակարան մըն ալ պատրաստէ, վասն զի կը յուսամ

*Ոմանք, մեր

*Ոմանք, Քրիստոսով

թէ ձեր աղօթքներուն միջոցաւ ձեզի պիտի շնորհուիմ։ 23 – Բարեւ կ'ընէ քեզի Եպափրաս, իմ գերեվարեալ ընկերս Քրիստոս Յիսուսով. 24 – Մարկոս, Արիստարքոս, Դեմաս, Ղուկաս, իմ գործակիցներս։ 25 – Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր հոգիին հետ ըլլայ։ Ամէն։

ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

ԱՌ ԵԲՐԱՑԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

Շատ մեծերով ու շատ կերպերով առաջուընէ խօսելով Աստուած հայրերուն հետ մարգարէներով, 2 – Այս վերջին օրերս էջ Որդիովը խօսեցաւ մեզի հետ, զոր ամէն բանի ժառանգ դրաւ, որով աշխարհն ալ ստեղծեց. 3 – Որ իր փառաց լոյսն է և իր էութեան բուն պատկերը. որ իր զօրութեան խօսքովը ամէն բան կը բռնէ, իր անձով մեր մեղքերը սրբելով՝ բարձրերը, Ա՛ստուածութեան աջ կողմը նստաւ։ 4 – Եւ այնչափ աւելի եղաւ հրեշտակներէն, որչափ անոնցմէ աւելի աղէկ անուն ժառանգեց։ 5 – Վասն զի հրեշտակներէն որո՞ւ երբէք, Դուն իմ Որդիս ես, ես այսօր քեզ ծնայ. և դարձեալ՝ Ես անոր Հայր պիտի ըլլամ, ու անիկա ինծի Որդի պիտի ըլլայ. 6 – Եւ դարձեալ՝ երբ Անդրանիկը աշխարհ կը մտցնէ՝ կ'ըսէ, Աստուծոյ բոլոր հրեշտակներն ալ անոր երկրպագութիւն թող ընեն։ 7 – Եւ հրեշտակներուն վրայով կ'ըսէ, Որ իր հրեշտակները հոգիներ կ'ընէ, ու իր պաշտօնեաները՝ կրակի բոց, 8 – Սակայն Որդիին կ'ըսէ, Քու աթոռդ, ով Աստուած, յաւիտեան յաւիտենից է. քու թագաւորութեան գաւազանդ ուղղութեան գաւազան է. 9 – Արդարութիւնը սիրեցիր ու անօրէնութիւնըատեցիր. անոր համար, ով Աստուած, քու Աստուածդ ուրախութեան իւղով օծեց քեզ քու ընկերներէդ աւելի։ 10 – Եւ՝ Դուն, ով Տէր, սկիզբէն երկրի հիմերը գրիր, ու երկինք քու ձեռքերուդ գործն է. 11 – Անոնք պիտի կորսուին, բայց դուն կը կենաս ու կը ծերաս. ու ամէնը լաթի պէս պիտի մաշին, 12 – Ու վերարկուի պէս պիտի գալարես զանոնք, և պիտի փոխուին. բայց դուն նոյն ինքն ես, ու քու տարիներդ պիտի չպակսին։ 13 – Եւ հրեշտակներէն որո՞ւ երբէք, Իմ աջ կողմս նստէ, մինչև քու թշնամիներդ ոտքերուդ պատառանդան դնեմ։ 14 – Չէ՞ որ անոնք ամէնը պաշտաւորող հոգիներ են, որոնք սպասաւորութեան կը ղրկուին անոնց համար՝ որ փրկութիւն պիտի ժառանգեն։

ԳԼ. Բ

Անոր համար պէտք է մեզի ա՛լ աւելի ուշադրութիւն տալ դէպ լսած բաներուն, որ չըլլայ թէ երբէք պակսինք։ 2 – Վասն զի եթէ այն խօսքը որ հրեշտակներուն ձեռքով գրուեցաւ, հաստատուն եղաւ, և ամէն յանցանք ու անհնազանդութիւն արդար հատուցում առաւ, 3 – Հապա մենք ինչպես պիտի ազատինք՝ եթէ անհոգ ըլլանք այնպիսի մեծ փրկութեան մը, որ խօսելուն սկիզբը Տէրոջմէն առաւ, ու լսողներուն ձեռքով մեզի հաստատուեցաւ. 4 – Աստուած ալ վկայեց նշաններով ու հրաշքներով և զանազան զօրութիւններով ու Սուրբ Հոգիին պարգեւներովը, ինչպես ինք կամեցաւ։

5 – Վասն զի ոչ թէ հրեշտակներուն հնազանդեցուց այն գալու աշ-

խարՀը, որուն վրայով մենք կը խօսինք. 6 – Հապա մեկը ուեղ մը վկայեց ուբառս, Մարգը ինչ է՞ որ զանիկա կը յիշէս, կամ՝ մարգուս որդին՞ որ անոր այցելութիւն կ՚ընես. 7 – Ինչ մը վար ըրիր զանիկա Հրեշտակներէն. փառքով ու պատուով պսակեցիր զանիկա, և քու ձեռքերուդ գործերուն վրայ կեցուցիր զանիկա. 8 – Ամէն բան անոր ոտքերուն տակ Հնազանդեցուցիր. ուսոխ ամէնը որ անոր Հնազանդեցուց, անոր չՀնազանդած բան մը չձգեց. բայց Հիմա դեռ չենք տեսներ ամէնը անոր Հնազանդած։ 9 – Սակայն Յիսուս որ փառքով ու պատուով պսակուած կը տեսնենք՝ որ Հրեշտակներէն քիչ մը վար եղած էր մնՀուան չարչարանքին Համար, որպէս զի Աստուծոյ շնորՀքովը ամէնուն Համար մնՀ ճաշակէ։ 10 – ՈրովՀետև կը վայլէր Անոր, (որու Համար ամէնը, և անով ամէն բաները եղած են,) շատ որդիներ փառքին մէջ մտցնելու ատենը՝ անոնց փրկութեան Առաջնորդը չարչարանքով կատարել։ 11 – Վասն զի ան որ կը սրբէ ու անոնք որ կը սրբուին, ամէնն ալ մէկէ են. ուստի Համար ինչ ամօթ չունի զանոնք եղբայր կոչել զանոնք՝ ըսելով, 12 – Քու անունդ եղբայրներուս պիտի պատմեմ; ժողովքին մէջ քեզ պիտի գովեմ։ 13 – Ու դարձեալ՝ Ես անոր պիտի յուսամ. ու դարձեալ՝ Ահա ես ու այն զաւակները զորոնք Աստուած ինծի տուաւ։ 14 – Ուստի որովհետև զաւակները մսոքմինին ու արիւնին հաղորդ եղան, ինք ալ նմանապէս անոնց բաժանորդ եղաւ, որպէս զի էր մնՀովը փճացնէ զանիկա որ մնՀուան իշխանութիւնը ունէր, այսինքն է Սատանան. 15 – Ու ազատէ զանոնք որ մնՀուան վախովը միշտ ծառայութեան մէջ կ՚ապրէին։ 16 – Քանզի ինք Հրեշտակներուն ձեռք չտուաւ, Հապա Աբրահամի սերունդին ձեռք կը բռնէ։ 17 – Անոր Համար պէտք էր անոր բոլորովին եղբայրներուն նման ըլլալ, որպէս զի ինք ողորմած ըլլայ ու Հաւատարիմ քաՀանայապետ՝ Աստուծոյ կողմանէ, ժողովուրդին մեղքերը քաւելու Համար։ 18 – Քանզի ինչ բանով որ ինք չարչարուեցաւ փորձութիւն կրելով, կրնայ փորձանաւորներուն ալ օգնական ըլլալ։

Գ.Լ. Գ

Ուստի, սուրբ եղբայրներ, երկնային կոչումին մասնակիցներ, նայեցէք մեր դաւանութեանը Առաքեալին ու ՔաՀանայապետին, Քրիստոս Յիսուսի. 2 – Որ Հաւատարիմ է անոր՝ որ զինք դրաւ, ինչպէս Մովսէս ալ՝ անոր բոլոր տանը մէջ։ 3 – Վասն զի ինք Մովսէսէ աւելի փառքի արժանացաւ, որչափ աւելի պատիւ կ՚ունենայ դարբինը քան թէ տունը։ 4 – Քանզի ամէն տուն մէկ կը շինուի. բայց ան որ ամէն բաները բրաւ՝ Աստուած է։ 5 – Ու իրաւ Մովսէս անոր բոլոր տանը մէջ Հաւատարիմ էր ծառայի մը պէս՝ դրուցուելու բաները վկայ ըլլալու Համար. 6-Բայց Քրիստոս որդի մը պէս իր տանը վրայ, որուն տունը մենք ենք, միայն թէ այն Համարձակութիւնը և յոյսին պարծանքը մինչև վերջը Հաստատ բռնենք։

7-Ուստի ինչպէս կ՚ըսէ Հոգին Սուրբ, Այսօր եթէ անոր ձայնին պիտի լսէք, 8 – Զերբ սիրտերը մի խստացնէք բարկացնելու ատենին պէս անապատին մէջ փորձութեան օրը, 9 – Ուր ձեր Հայրերը զիս փորձեցին, քննեցին զիս, ԲՆԵՑԻՆ ԲԱՒԱՍԱՒ ատրի իմ գործերս տեսան։ 10 – Անոր Համար զայրացայ այն ազգին ու ըսի, Միշտ մոլորած են սրտովին, և իմ ճամբաներս չճանչցան անոնք. 11 – Ուստի երդուայ բրի իմ բարկութեանս մէջ թէ Իմ Հանգիստս պիտի չմտնեն։ 12 – Նայեցէք, եղբայրներ, չըլլայ որ ձեզմէ մէկուն ներսիդին անՀաւատութեան չար սիրտ ըլլայ՝ ապստամբելու կենդանի Աստուծմէն. 13 – Հապա ամէն օր մէկզմէկ յորդորեցէք, քանի որ Այսօր կ՚ըսուի, որ չըլլայ թէ ձեզմէ մէկը խաբուայ մեղքին խաբէութիւնովը։ 14 – Քանզի մենք Քրիստոսի մտնակից եղած ենք, միայն թէ այն Հաստատութեան սկիզբը մինչև վերջը պինդ բռնենք. 15 – Քանի որ կ՚ըսուի, Այսօր եթէ անոր ձայնին պիտի լսէք, ձեր սիրտերը մի խստացնէք բարկացնելու ատենին պէս։ 16 – Քանզի *անոնք լսեցին ու բարկացուցին, բայց ոչ թէ՝ ամէնը որ Եգիպտոսէ ելած էին Մովսէսի ձեռքով։ 17 – Որոնցմէ՞ զղուեցաւ այն քառասուն տարին. չէ՞ որ մեղանչողներէն, որոնց ոսկորները անապատին մէջ ինկան։ 18 – Ու որոնց Համար երդուաւ բրաւ իր Հանգիստը չմտնել, եթէ ոչ՝ անՀաւատներուն Համար։ 19 – Ուկը տեսնենք որ չկրցան մտնել Էրէնց անՀաւատութեանը Համար։

*Կամ, որո՞նք լսեցին ու բարկացուցին. չէ՞ որ

Գ.Լ. Դ

Ուրեմն ա՛լ վախնանք, որ չըլլայ թէ անոր Հանգիստը մնանելու խոստմանքէն, որ Էրէ մնացեր է, ձեզմէ մէկը ըրկուած գտնուի։ 2 – Վասն զի մենք ալ անոնց պէս ուեւտիս առած ենք. բայց անոնց չՀշ մը չբրաւ այն խօսքը լսելը, քանզի Հաւատքով խառնուած չէր լսողներուն մէջ։ 3 – Իսկ մենք որ Հաւատացինք, Հանգիստը կը մտնենք. ինչպէս բրաւ, Ուստի երդուայ բրի իմ բարկութեանս մէջ թէ Իմ Հանգիստս պիտի չմտնեն. թէև էր գործերը աշխարՀի սկիզբէն եղած էին։ 4-Վասն զի ինչ-որ այսպէս կ՚ըսէ տեղ մը եօթներորդ օրուան Համար, Ու Աստուած եօթներորդ օրը Հանգչեցաւ իր բոլոր գործերէն. 5 – Ու Հոս նորէն կ՚ըսէ թէ Իմ Հանգիստս պիտի չմտնեն։ 6 – Ուստի որովհետև մնանց կը մնայ Հոն մտնել, և անոնք որ առաջուընէ ուեւտիս առած էին, անՀաւատութեան Համար չմտան, 7 – Նորէն օր մը կը սաՀմանէ ու կ՚ըսէ Այսօրը Դաւիթի բերնով այնքան ժամանակէ ետեւ, ինչպէս բաւեցաւ, Այսօր եթէ անոր ձայնին պիտի լսէք, ձեր սիրտերը մի խստացնէք։ 8 – Վասն զի եթէ Յեսու Հանգչեցուցած ըլլար զանոնք, ալ անկէ ետքը ուրիշ օրուան Համար չէր դրուցեր։ 9 – Ուրեմն Աստուծոյ ժողովուրդին Էրէ Հանգիստ մը կը մնայ։ 10 – Վասն զի ան որ անոր Հանգիստը մտաւ, ալ Հանգչեցաւ իր գործերէն, ինչպէս Աստուած՝ իրենցներէն։ 11 – Ուրեմն ջանանք այն Հանգիստը մտնել, որ չըլլայ թէ մէկը նոյն անՀաւատութեան օրինակին պէս կրնայ։ 12 – Վասն զի Աստուծոյ խօսքը կենդանի է ու զօրեղ, և ամէն երկսայրի սուրէ կարաւկ, որ կը թափանցէ մինչև շունչը ու ոգին և յօդուածներն ու ծուծը բաժնելու, և կը քննէ սրտին խորՀուրդներն ու մտածմունքները. 13 – Ու չկայ արարած մը անոր դիմաց չերեւցած, Հապա ամէն բան բաց ու յայտնի է անոր աչքերուն առջև, որու պէտ էրէ մեր Հաշիւը։

14 – Արդ մենք որ մեծ ՔաՀանայապետ մը ունինք երկինքը անցած, Յիսուս, Աստուծոյ Որդին, ամուր բռնենք Էր դաւանութիւնը։ 15 – Քանզի ոչ թէ այնպիսի քաՀանայապետ մը ունինք՝ որ կարող չըլլայ մեր ակարութիւններուն կարեկից ըլլալ, Հապա ինք ամէն կերպով փորձը առած է Էրէ նման, բայց առանց մեղքի։ 16 – Ուստի ա՛լ Համարձակութիւնով մօտենանք շնորՀաց աթոռին առջև, որպէս զի ողորմութիւն ընդունինք ու շնորՀք գտնենք պէտք եղած ատեն Էրէ օգնելու։

Գ.Լ. Ե

Վասն զի ամէն քաՀանայապետ մարդոց մէջէն առնուած՝ մարդոց Համար կը կենայ Աստուծոյ կողմը, որպէս զի պատարագներ ու զոՀեր մատուցանէ մեղքերու Համար. 2 – Ու կարող է կարեկից ըլլալ անոնց՝ որ տգէտ ու մոլորեալ են, վասն զի ինք ալ տկարութիւնով պաշարուած է. 3 – Ու այս պատճառաւ պարտաւոր է ինչպէս ժողովուրդին Համար՝ նոյնպէս ալ իր անձին Համար մեղքի պատարագ մատուցանել։ 4 – Ու ոչ թէ մէկը ինքիմէ այս պատիւը կ՚առնէ, Հապա ան՝ որ Աստուծմէ կանչուած է, ինչպէս Ահարոն։ 5 – Նոյնպէս ալ Քրիստոս ոչ թէ իր անձը մեծարեց քաՀանայապետ ըլլալու, Հապա անիկա՝ որ ըրուցեց անոր թէ Դուն իմ Որդիս ես, ես այսօր քեզ ծնայ. 6 – Ինչպէս ուրիշ տեղ մըն ալ կ՚ըսէ, Դուն յաւիտեան քաՀանայ ես Մելքիսեդեկի կարգին պէս։ 7 – Ուր իր մնալութեան օրերը աստիճ գոչումով ու արցունքով ազօթք և ագաչանք մատուցց անոր որ կարող էր զինք մեռնելէ ազատել, ու լսուեցաւ էր *բարեպաշտութեանը պատճառաւ. 8 – Թէպէտ ինք Որդի է, բայց իր չարչարանքներէն Հնազանդութիւն սորվեցաւ. 9 – Ու երբ կատարուեցաւ, բոլոր իրեն Հնազանդողներուն յաւիտենական փրկութեան պատճառ եղաւ. 10 – Ու Աստուծմէ կոչուեցաւ ՔաՀանայապետ Մելքիսեդեկի կարգին պէս։ 11 – Որուն վրայով շատ ըսելիք ունինք, որ դժ-

*Կամ, երկիւղէն ապշութեամբ

աւարին ալ է մեկնել, վասն զի ձեր չսկիքները բժշացած են. 12 – Վասն զի թէպէտ պէտք էր ձեզի ժամանակին նայելով աւրվեցնող ըլլալ, բայց նորէն պէտք է ձեզի սորվիլ թէ ինչ են Աստուծոյ պատգամներուն առաջին սկզբունքները. ու դուք կաթի կարօտ եղաք և ոչ թէ հաստատուն կերակուր: 13-Քանզի այն ամէնը որ կաթնակեր է՝ արդարութեան խօսքին անհմուտ է, որովհետև տղայ է: 14 – Բայց հաստատուն կերակուրը կատարեալներուն է, որոնց զգայարանքները սովորութեամբ կրթուած են բարին ու չարը զանազանել:

Գլ. Զ

Ասոր Քրիստոսի վրայով առաջին սորվելիքները ձգելով՝ կատարեալին դանք, առանց նորէն հիմ ձգելու մեռած գործերէն ապաշխարելու, ու առ Աստուած հաւատք ունենալու, 2 – Եւ մկրտութիւններուն վարդապետութեանը, ու ձեռք դնելուն, և մեռելներուն յարութեանը, ու յաւիտենական դատաստանին: 3 – Եւ զայս պիտի բնենք՝ եթէ Աստուած հրամայ ասոր: 4 – Վասն զի անհնար է մէկ անգամ լուսաւորուածներուն, որոնք երկնաւոր պարգեւին համ առին, ու Հոգւոյն Սրբոյ հաղորդ եղան, 5 – Եւ Աստուծոյ բարի խօսքին ու գալու աշխարհին զօրութիւններուն համ առին, 6- Եթէ կրնան՝ նորէն ապաշխարութեան նորոգուիլ. որովհետև կրկին Աստուծոյ Որդին խաչը կը հանեն իրենց անձին, ու կը խայտառակեն: 7-Վասն զի այն երկիրը որ իր վրայ շատ անգամ եկած անձրեւը կը խմէ, և արգիւնք կը բերէ պիտանի անոնց՝ որոնց համար կը մշակուի, Աստուծմէ օրհնութիւն կ'ընդունի. 8 – Բայց այն որ փուշեր ու տատասկներ կը բերէ՝ անպիտան է ու անէծքի մօտ, և անոր վերջը այրուիլ է: 9 – Սակ մենք, սիրելիներս, ձեր վրայով լաւագոյն և փրկութեան վերաբերեալ բաներ ունինք, թէև այսպէս կը խօսինք: 10 – Քանզի Աստուած անիրաւ չէ, որ ձեր գործը մոռնայ, ու այն սէրը զոր իր անունը համար ցուցուցիք, որ սուրբերուն ծառայեցիք ու կը ծառայէք:

11 – Բայց մենք կը բաղձանք որ ձեզմէ ամէն մէկը նոյն ջանքը ցուցնէ յոյսին հաստատուելուն մինչև վերջը. 12- Որպէս զի դուք չհեղդեղուիք, հապա նմանող ըլլաք անոնց որ հաւատքով ու համբերութիւնով խոստումները ժառանգեցին: 13-Վասն զի երբ Աստուած Աբրահամի խոստումը բրաւ, որովհետև իրմէ մեծը չկար՝ որ անոր վրայ երդում ընէր, 14 – Իր անձին վրայ երդում բրաւ ու բաւ, Այո, օրհնելով պիտի օրհնեմ քեզ, ու շատցընելով պիտի շատցնեմ քեզ: 15 – Ու այսպէս համբերելով խոստումներին հասաւ: 16 – Քանզի մարդիկ իրենցմէ մեծին վրայ երդում կ'ընեն, ու անոնց բոլոր հակառակութեանը հաստատ վճիռ երդումն է: 17 – Որով Աստուած իր խորհուրդին անփոփոխ ըլլալը ա՛լ աւելի ցուցնել ուզելով խոստումներուն ժառանգաւորներուն, երդումը մէջ ձգեց. 18 – Որպէս զի երկու անփոփոխելի բաներով, որոնցմով անկարելի է Աստուծոյ սուտ գրուցել, հաստատուն մխիթարութիւն ունենանք մենք, որ ապաստանեցանք մեր առջև դրուած յոյսը ամուր բռնելու. 19 – Զոր ունինք իբրև հաստատ ու անշարժ խարիսխ մը մեր անձին, որ վարագուրին ներսի կողմն ալ կը մտնէ. 20-Ուր Յիսուս իբրև Առաջնորդ մտաւ մեզի համար՝ յաւիտենական Քահանայապետ ըլլալով Մելքիսեդեկի կարգին պէս:

Գլ. Է

Քանզի այս Մելքիսեդեկ Սաղէմի թագաւորն էր, Բարձրեալ Աստուծոյ քահանան, որ Աբրահամ դիմաւորեց՝ երբ անկից թագաւորներուն կոտորածէն կը դառնար, ու օրհնեց զանիկա. 2 – Որու Աբրահամ ալ տասանորդ տուաւ բոլոր բաներէն. որ նախ Արդարութեան թագաւոր կը թարգմանուի, ետքը Սաղէմի թագաւոր՝ որ է Խաղաղութեան թագաւոր. 3 – Առանց հօր, առանց մօր, ազգաճամար չունեցող, որուն ոչ օրերուն սկիզբը կայ, ոչ ալ կեանքին վերջը. և Աստուծոյ Որդուն նման ըլլալով, կը կենայ ու կը մնայ միշտ քահանայ:

4 – Արդ նայեցէք թէ ո՛րչափ մեծ մէկն էր ասիկա, որու Աբրահամ նահապետն ալ աւարառոց տուաւ աւարէն 5 – Եւ Ղեւիի որդիներէն եղողները, որոնք քահանայութիւն կ'առնեն, պատուէր ունեն որ ժողովուրդէն տասանորդ առնեն օրէնքին համեմատ, այսինքն իրենց եղբայրներէն. թէպէտև անոնք Աբրահամի ազգէն ելեր են. 6 – Բայց անիկա, որուն ազգաճամարը անանցմէ չէր, Աբրահամէ տասանորդ առաւ, ու օրհնեց զանիկա՝ որ խոստումներուն տէր էր: 7 – Սակայն տարակասակելի բան մըն է, որ պզտիկը մեծէն կ'օրհնուի:

8 – Եւ հոս մեռկանացու մարդիկ տասանորդ կ'առնեն, բայց հոն անիկա կ'առնէ, որու համար վկայուած է թէ կենդանի է: 9 – Եւ կրնայ ըսուիլ թէ Ղեւի ալ, որ տասանորդ կ'առնէ, Աբրահամի ձեռքով տասանորդ տուաւ. 10 – Վասն զի տակաւին իր հօրը բռանքն էր, երբ Մելքիսեդեկ զանիկա դիմաւորեց:

11 – Արդ եթէ կատարելութիւնը Ղեւացւոց քահանայութեան ձեռքով ըլլար, (որովհետև ժողովուրդը անոր առեղծը օրէնքին տակ դրուեցաւ,) ալ ինչ պէտք էր որ Մելքիսեդեկի կարգին պէս ուրիշ քահանայ մը ելլէ, ու չըսուի Ահարոնի կարգին պէս: 12- Արդ քահանայութիւնը փոխուելուն պէս՝ հարկ էր որ օրէնքին ալ փոփոխութիւն ըլլար: 13 – Եւ որու համար այսպէս կ'ըսուի, ուրիշ ցեղի հաղորդութիւն ունեցաւ, որմէ բնաւ մէկը սեղանին չմատեցաւ. 14 – Քանզի յայտնի է թէ Յուդայի ցեղէն յառաջ եկաւ մեր Տէրը, որ ցեղին վրայով Մովսէս բան մը չդրուցեց քահանայութեան համար: 15 – Ու ալ աւելի յայտնի է որ ըստ նմանութեամբ ուրիշ քահանայ մը կ'ելլէ, 16 – Որ ոչ թէ մարմնաւոր պատուէրի օրէնքին պէս եղաւ, հապա անվախճան կեանքին զօրութեանը պէս: 17 – Վասն զի կը վկայէ թէ Դուն յաւիտեան քահանայ ես Մելքիսեդեկի կարգին պէս: 18 – Քանզի առաջին պատուէրը կը խափանուի իր տկարութեանը ու անշահութեանը համար, 19 – (Վասն զի օրէնքը բան մը կատարեալ չբերաւ,) և անոր տեղ կը մտնէ լաւագոյն յոյս մը՝ որով Աստուծոյ կը մօտենանք:

20 – Եւ որքան որ Յիսուս ոչ թէ առանց երդումի քահանայ եղաւ, (վասն զի անոնք առանց երդումի քահանայ եղած են. 21 – Բայց սակայն երդումով անոր ձեռքով որ իրեն ըսաւ, Տէրը երդում բրաւ ու պիտի չզղջայ, Դուն յաւիտեան քահանայ ես Մելքիսեդեկի կարգին պէս,) 22 – Ա՛ն չափ աւելի ազէկ ուխտի մը երաշխաւոր եղաւ Յիսուս:

23 – Ու անոնք շատ քահանաներ եղած են՝ էրէնց միշտ մնալուն համար զանոնք արգելք ըլլալուն համար. 24 – Բայց սակայն յաւիտեան կենդանի ըլլալուն համար անանցանելի ունի քահանայութիւնը. 25 – Ասոր բոլորովին կարող ալ է ապրեցնելու զանոնք որ իրմով Աստուծոյ կու գան. որովհետև ինք միշտ կենդանի է անոնց համար բարեխօսելու:

26 – Վասն զի մեզի ճիշդ այսպիսի քահանայապետ մը կը վայլէր, սուրբ, անմեղ, անարատ, մեղաւորներէն զատուած ու երկինքէն վեր բարձրացած. 27 – Որու ամէն օր հարկ չէ ինչպէս առջի քահանայապետներուն՝ առաջ իր մեղքերուն համար պատարագ մատուցանել, ու ետքը ժողովուրդին մեղքերուն համար. վասն զի ինք մէկ անգամ բրաւ սակայն՝ իր անձը պատարագ մատուցանելով: 28 – Վասն զի օրէնքը տկարութիւնով պաշարուած մարդիկը քահանայապետ կը կարգէ, բայց երդումին խօսքը, որ օրէնքէն ետև էր, Որդին՝ որ յաւիտեան կատարեալ է:

Գլ. Ը

Եւ զրուցած խօսքերուս բովանդակութիւնը այս է. այնպիսի քահանայապետ մը ունինք մենք՝ որ երկինքը Մեծութեան աջ կողմը նստաւ. 2 – Սրբարանին պաշտօնեայ, ու ճշմարիտ խորանին՝ զոր Տէրը կանգնեց և ոչ թէ մարդ: 3 – Քանզի ամէն քահանայապետ պատարագներ ու զոհեր մատուցանելու համար որոշուած է. ուստի հարկ է որ ասիկա ալ բան մը ունենայ մատուցանելու: 4 – Որ եթէ երկրի վրայ ըլլար, քահանայ անգամ պիտի չըլլար, վասն զի կան քահանաներ՝ որոնք պատարագները կը մատուցանեն օրէնքին համեմատ. 5 – (Որոնք երկնային բաներ-

բան նմանութիւնով ու շուքով կը ծառային, ինչպէս Մովսէսի հրամայուեցաւ, երբ խորանը պիտի շինէր. քանզի ըսաւ, Նայէ որ լեռը քեզի ցուցուած օրինակին պէս շինես ամէնը.) 6 – Բայց հիմա Յե---- ա՛լ աւելի գերազանց պաշտօնի մը հասաւ, որչափ որ լաւագոյն խոստումներով հաստատուած լաւագոյն ուխտի մը միջնորդ է։

7 – Վասն զի եթէ առաջինը անմեղադրելի ըլլար, --էջ երկրորդին տեղ չէր փնտռուեր։ 8 – Քանզի կը յանդիմանէ զանոնք ու կ'ըսէ, Ահա օրեր կուգան, կ'ըսէ Տէրը, որ Իսրայէլի տանը հետ ու Յուդայի տանը հետ նոր ուխտ պիտի բնեմ. 9 – Ոչ թէ այն ուխտին պէս՝ զոր անոնց հայրերուն հետ բրի, այն օրը որ անոնց ձեռքէն բռնեցի՝ զանոնք Եգիպտոսի երկրէն հանելու համար. վասն զի անոնք իմ՝ ուխտիս մէջ չկեցան, եւ ալ անհոգ եղայ անոնց վրայով, կ'ըսէ Տէրը։ 10 – Քանզի այս է այն ուխտը՝ զոր Իսրայէլի տանը հետ պիտի բնեմ այն օրերէն ետքը, կ'ըսէ Տէրը. իմ օրէնքներս անոնց միտքին մէջ պիտի դնեմ, և անոնց սրտին վրայ պիտի գրեմ զանոնք, ու ես անոնց Աստուած պիտի ըլլամ, և անոնք ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլան։ 11 – Ու ալ պիտի չսորվեցնեն ամէն մէկը իր ընկերին, և ամէն մէկը իր եղբօրը, ըսելով թէ Տէրը ճանչցիր. քանզի անոնց պզտիկէն մինչեւ մեծը ամէնը զիս պիտի ճանչնան. 12 – Վասն զի ես անոնց անիրաւութիւններուն ներող պիտի ըլլամ, և անոնց մեղքերը ու անօրէնութիւնները ա՛լ պիտի չյիշեմ։

13 – Նոր ըսելովը առաջինը հինցուց. ու ինչ որ կը հինցնայ և կը ծերանայ, ա՛լ կորսուած մօտ է։

Գլ. Թ

Արդարեւ առաջին ուխտն ալ ունէր պաշտամունքին կանոնագրութիւնները ու աշխարհային սուրբ տեղը։ 2 – Վասն զի առաջին խորանը, որ Սրբութիւն կ'րսուէր, պատրաստուեցաւ, որուն մէջ կար աշտանակը ու սեղանը և առաջաւորութեան հացը։ 3 – Ու երկրորդ վարագուրին ետին այն խորանը՝ որ Սրբութիւն սրբութենից կ'ըսուէր. 4 – Որուն մէջ էր ոսկի բուրվառը, և ուխտին տապանակը, ամէն կողմէն ոսկիով պատած. որուն մէջ էր ոսկիէ սափորը մանանայով լեցուն, և Ահարոնի գաւազանը որ ծաղկեցաւ, և ուխտին տախտակները. 5 – Ու անոր վրայէն փառաց քերովբէները՝ որ քաւութիւնին վրայ հովանի կ'ընէին. որոնց համար պէտք չէ հիմա մէկիկ մէկիկ պրսցնել։

6 – Ես այս բաները այսպէս կարգադրուած ըլլալով, առաջին խորանը ամէն ատեն կը մտնէին քահանաները՝ պաշտամունքը կատարելու. 7 – Բայց երկրորդը՝ տարին անգամ մը միայն քահանայապետը կը դնէր, ոչ թէ առանց արիւնի, զոր իրեն համար ու ժողովուրդին անգիտութիւններուն համար կը մատուցանէր. 8 – Հոգին Սուրբ զայս ցուցնելով՝ թէ սրբարանին ճանապարհը յայտնի եղած չէր, քանի որ առաջին խորանը կը կենար. 9 – Որ օրինակ մըն էր այն ժամանակին՝ որ պատարագներ ու զոհեր կը մատուցուէին, որոնք խղճմտանքի կողմանէ չէին կրնար կատարեալ բնել պաշտօն մատուցանողը, հապա միայն կերակուրներով ու խմիչքներով, 10 – Ես կերպ կերպ լուացումներով՝ մարմնաւոր արարողութիւններ էին, որոնք մինչեւ ուղղութեան ատենը կը կենային։ 11 – Բայց երբ Քրիստոս եկաւ, գալու բարիքներուն քահանայապետ, աւելի մեծ ու կատարեալ և անձեռագործ խորանով, այսինքն անով որ այս ստեղծուածներէն չէ, 12 – Ոչ ալ նախաղներու ու զուարակներու արիւնով, հապա իր արիւնովը մէկ անգամ սրբարանը մտաւ՝ յաւիտենական փրկութիւն առնելով։ 13 – Վասն զի եթէ ցուլերուն ու նախաղներուն արիւնը և երինջին մոխիրը սրսկուելով՝ պղծեալները կը սրբէր մարմինի մաքրութեան կողմանէ, 14 – Ա՛լ ո՛րչափ աւելի Քրիստոսի արիւնը, որ յաւիտենական Հոգիին ձեռքով իր անձը անարատ պատարագ մատուց Աստուծոյ, պիտի սրբէ ձեր խղճմտանքը մեռած գործերէն՝ կենդանի Աստուածը պաշտելու։

15 – Ես ասոր համար ինք նոր ուխտին միջնորդն է, որպէս զի էջ մահը առաջին ուխտին ժամանակի ծռբձոաած յանցանքներուն քաւութեանը համար եղած ըլլալով, հրաւիրուածները յաւիտենական ժառանգութեան խոստումնքը առնեն։ 16 – Քանզի ուր կտակ մը ըլլայ, հարկ է որ կտակը ընողին մահը մէջ մտնէ. 17 – Վասն զի կտակը մեռնելէն ետև հաստատ կ'ըլլայ. քանզի բնաւ ժառանգութիւն չունենար քանի որ կտակը ընողը ողջ է։ 18 – Անոր համար առաջին --էն ալ առանց արիւնի չէր հաստատուեր։ 19 – Վասն զի երբ Մովսէս օրէնքին ամէն պատուիրները բոլոր ժողովուրդին պատմեց, ցուլերուն ու նոխազներուն արիւնը առնելով՝ ջուրով ու կարմիր բուրդով և զոպոյով բուն գիրքին և բոլոր ժողովուրդին վրայ սրսկեց. 20 – Ես ըսաւ, Ասիկա է այն ուխտին արիւնը, զոր Աստուած ձեզի պատուիրեց։ 21 – Ես խորանին վրայ ու պաշտօնին բոլոր գործիքներուն վրայ նոյնպէս սրսկեց արիւնը։ 22 – Ես գրեթէ ամէն բան արիւնով կը մաքրուի օրէնքին նայելով, ու արիւն չթափուած թողութիւն չըլլար։

23 – Ասոր հարկ էր որ երկնաւոր բաներուն օրինակները ասոնցմով մաքրուէին. բայց բուն երկնաւորները՝ աւանդմէ աւելի ազնիւ զոհերով։ 24 – Քանզի Քրիստոս ոչ թէ ձեռագործ սրբարանը մտաւ, որ ճշմարիտին օրինակն է, հապա բուն երկինքը՝ որպէս զի հիմա մեզի համար Աստուծոյ առջեւ ներկայանայ. 25 – Ոչ թէ՝ որպէս զի շատ անգամ իր անձը պատարագ մատուցանէ, ինչպէս քահանայապետը՝ որ ամէն տարի սրբարանը կը մտնէ իրը չեղած արիւնով. 26 – Ապա թէ ոչ պէտք էր իրեն աշխարհի սկիզբէն հետէ շատ անգամ չարչարուիլ. բայց հիմա մէկ անգամ դարերուն վերջը իր անձին պատարագովը յայտնուեցաւ՝ մեղքը մեկնի ձգելու համար։ 27 – Ես ինչպէս մարդոց սահմանուած է մէկ անգամ մեռնիլ, ու անկէ ետքը գատաստան, 28 – Նոյնպէս ալ Քրիստոս մէկ անգամ պատարագ մատուցուեցաւ՝ շատերուն մեղքերը վերցնելու համար, բայց երկրորդ անգամին առանց մեղքի պիտի յայտնուի փրկութեան համար անոնց որոնք անոր կը սպասեն։

Գլ. Ժ

Քանզի օրէնքը գալու բարիքներուն շուքը, ու ոչ թէ այն բաներուն բուն կերպարանքը ունենալով, միշտ ամէն տարի մատուցուած նոյն զոհերով երբեք չկրնար կատարեալ բնել զանոնք որ կը մօտենան։ 2 – Ապա թէ ոչ՝ պիտի չդադարէին մատուցանելէն, պաշտօնը մատուցանողներուն մէկ անգամ մաքրուելէն ետև ա՛լ մեղքի վրայով խղճմտանքի յանդիմանութիւն մը չունենալնուն համար։ 3 – Բայց անոնցմով ամէն տարի մեղքերու յիշատակութիւն կ'ըլլայ. 4 – Վասն զի նոխազներուն ու ցուլերուն արիւնը չկրնար մեղքերը վերցնել։ 5 – Անոր համար իր աշխարհ մտնելու ատենը կ'ըսէ, Զոհ ու ընծայ չուզեցիր զուն, հապա ինծի մարմին մը պատրաստեցիր. 6 – Ողջակէզներու ու մեղքի պատարագներու չհաճեցար։ 7 – Ա՛յն ատեն ըսի, Ահա կուգամ ես, (գիրքի սոսկի մէջ ինծի համար գրուած է,) քու կամքդ ընելու, ով Աստուած։ 8 – Վերը ըսելով թէ Զոհ ու ընծայ և ողջակէզներ ու մեղքի պատարագներ չուզեցիր՝ ու --նոնց չհաճեցար, (որոնք օրէնքին համեմատ կը մատուցուին,) 9 – Ետքը կ'ըսէ, Ահա կուգամ ես քու կամքդ ընելու, ով Աստուած. առաջինը կը վերցնէ որպէս զի երկրորդը հաստատէ. 10 – Որ կամքով մենք ալ սրբուեցանք՝ Յիսուս Քրիստոսի մարմինէն մէկ անգամ պատարագուելովը։

11 – Ես ամէն քահանայ օր ըստ օրէ իր պաշտօնին մէջ կը կենայ, և նոյն զոհերը շատ անգամ կը մատուցանէ, որոնք երբէք չեն կրնար մեղքերը վերցնել. 12 – Բայց ասիկա մէկ զոհ մատուցանելով մեղքերու համար, յաւիտենական պատուոյ աջ կողմը նստաւ. 13 – Ես ասկէ ետև կը սպասէ, մինչեւ իր թշնամիները իր ոտքերուն պատառանգան դրուին։ 14 – Վասն զի մէկ պատարագով մշտնջենաւորապէս կատարեց սրբուածները։

15 – Բայց Հոգին Սուրբ ալ մեզի վկայութիւն կու տայ, քանզի առաջուբնէ ըսելէն ետև 16 – Թէ Ա՛յս է այն ուխտը՝ զոր ես անոնց հետ պիտի բնեմ այն օրերէն ետքը, (կ'ըսէ Տէրը,) իմ օրէնքներս անոնց սրտին մէջ պիտի դնեմ, ու անոնց միտքին մէջ պիտի գրեմ զանոնք. 17 – Ետքը կ'ըսէ թէ Անոնց մեղքերը և անոնց անօրէնութիւնները ա՛լ պիտի չյիշեմ։ 18 – Իսկ ուր սոսնց թողութիւն կայ, ա՛լ մեղքի համար պատարագ պէտք չէ։

19 – Ուրեմն, եղբայրներ, Յիսուսի արեան ունենալով սուրբ տեղը

մանելու Յիսուսի արիւնովը, 20 – Ա՛յն նոր ու կենդանի ճամբովը՝ զոր բացաւ մեզի վարագուրին միջէն, որ է իր մարմինը, 21 – Եւ մեծ քահանայ մը *ՈՒԼԱՄ Աստուծոյ տանը վրայ, 22 – Մօտենանք ճշմարիտ սրտով, լեցուն հաւատքով, սիրտերնիս չար խիղճէն մաքրուած, ու մարմիննիս մաքուր ջրով լուացուած. 23 – Անխախտ պահենք յոյսին դաւանութիւնը, վասն զի հաւատարիմ է անիկա որ խոստացաւ։ 24 – Եւ իրարու հոգ տանինք՝ սիրոյ և բարեգործութեան գրգռելով. 25 – Եւ մեկզեկ ժողովները չմոռնանք, ինչպէս սանիկ սովորութիւն ունին. հապա զիրարու յորդորենք, ու այնչափ աւելի՝ որչափ որ օրուան մօտենալը կը տեսնէք։

26 – Վասն զի եթէ ճշմարտութեան գիտութիւնը ընդունելէ ետև կամաւ մեղք գործելու ըլլանք, ալ անկէ ետև մեղքերու համար *ԶՒՇ ՂՒ մը չմնար, 27 – Հապա զարհուրելի սպասել մը դատաստանին, ու կրակի բարկութիւն մը իւ ՀԱՅ, որ պիտի լափէ հակառակորդները։ 28 – Մէկը եթէ Մովսէսի օրէնքը անարգէր, առանց ողորմութեան երկու կամ երեք վկաներով կը մեռնէր. 29 – Մ՚ըչափ աստիկ պատժի արժանի պիտի սեպուի կը կարծէք անիկա, որ Աստուծոյ Որդին ոտքի տակ առաւ, և ուխտին արիւնը անմաքուր սեպեց, որով ինք սրբուեցաւ, և շնորհաց Հոգին նախատեց։ 30 – Գանգի գիտենք զանիկա որ ըսաւ, Իմն է վրէժխնդրութիւնը, ես պիտի հատուցանեմ, կ՚ըսէ Տէրը. և դարձեալ՝ Տէրը պիտի դատէ իր ժողովուրդը։ 31 – Սարսափելի բան է կենդանի Աստուծոյ ձեռքը ինկնալը։

32 – Այդ միտքերնիդ բերէք այն առաջին օրերը, որոնց մէջ լուսաւորուելէ ետև շատ աստիկ չարչարանքներ կրեցիք. 33 – Երբեմն նախատինքներով ու վիշտերով խայտառակուած, երբեմն ալ այսպիսի վիճակի մէջ եղողներուն կցորդ ըլլալով։ 34 – Վասն զի *ԻՄ կապերուս մէջ ինծի չարչարակից եղաք, ու ձեր ստացուածքին կողոպուտը ուրախութեամբ ընդունեցիք, գիտնալով որ լաւագոյն և մնայուն ստացուածքներ ունիք ձեզի երկինքը։

35 – Ուստի չնչէ մի ձգէք ձեր վստահութիւնը, որ մեծ վարձքի հատուցում ունի։ 36 – Վասն զի պէտք է ձեզի համբերութիւն, որպէս զի Աստուծոյ կամքը ընելով՝ խոստումները վայելէք. 37 – Քանզի ալ տակի փիչ մը տակաւին ան որ գալու է՝ պիտի գայ ու պիտի չուշանայ։ 38 – Եւ Արդարը հաւատքէն պիտի ապրի. ու եթէ ետ կեր քաշուի, իմ հոգիս անոր չհաճիր։ 39 – Բայց մենք ետ չենք քաշուիր որ կորսունք, հապա կը հաւատանք որ հոգին փրկուի։

Գ.Լ. ԺԱ

Արդ հաւատքը յուսացուած բաներուն հաստատութիւնը ՝՝ չերևցած բաներուն ապացոյցն է. 2 – Վասն զի անով առաջինները վկայութիւն ընդունեցին։

3 – Հաւատքով կ՚իմանանք թէ աշխարհս Աստուծոյ խօսքովը հաստատուեցաւ, ու աներևոյթ բաներէն այս երևցածները եղան։

4 – Հաւատքով Աբէլ Կայէնէ աւելի ազնիւ զոհ մատուց Աստուծոյ, որով վկայուեցաւ արդար ըլլալը. վասն զի իր պատարագներուն վրայ Աստուծմէ վկայութիւն եղաւ էջէն. և անով, թէպէտ մեռաւ, բայց տակաւին կը խօսի։

5 – Հաւատքով Ենովք էջէջ փոխադրուեցաւ որպէս զի մահ չտեսնէ. ու գէշ չէր գտնուեր, վասն զի Աստուած փոխադրեց զանիկա. քանզի անոր փոխադրուելէն առաջ վկայուեցաւ թէ Աստուծոյ հաճելի էր։ 6 – Բայց առանց հաւատքի անհնար է Աստուծոյ հաճոյ ըլլալ. վասն զի ան որ Աստուծոյ կը մօտենայ, պէտք է որ հաւատայ թէ Աստուած կայ, և թէ վարձահատոյց կ՚ըլլայ անոնց որ զինք կը փնտռեն։

7 – Հաւատքով Նոյ պատգամ առնելով Աստուծմէ դեռ չերևցած բաներուն համար, վախնալով տապանը շինեց իր տունը փրկելու համար, որով աշխարհս գատապարտեց, և ժառանգաւոր եղաւ այն արդարութեանը որ հաւատքով կ՚ըլլայ։

8 – Հաւատքով, երբ Աբրահամ կանչուեցաւ, մնալ ըրաւ այն տեղը ելլելու, զոր ժառանգութիւն պիտի առնէր. և ելաւ գնաց, ու չէր գիտեր թէ ո՛ւր կ՚երթայ։ 9 – Հաւատքով պան-

*Ո՛ման, կապուածներուն

դխաւացաւ աւետեաց երկրին մէջ որպէս թէ օտարութեան մէջ, և վրանները մէջ բնակեցաւ Իսահակի ու Յակոբի հետ մէկտեղ, որոնք իրեն հետ ժառանգորդ էին նոյն խոստումներուն. 10 – Վասն զի ինք կը սպասէր այն հիմերով հաստատուած քաղաքին, որուն ճարտարապետը ու արուիչը Աստուած է։

11 – Հաւատքով ինք Սառա ալ զօրութիւն ընդունեց, և ատենը անցած հասակին մէջ զաւակ ծնաւ. վասն զի հաւատարիմ սեպեց զանիկա որ խոստումնըը բերէր էր։ 12 – Ուստի այն մէկէն ծնան, (այն ալ մեռածի պէս,) շատութեան կոզմէ երկինքի աստղերուն պէս, ու ծովեզերքը եղած աւազին պէս առանց համրանքի։

13 – Ասոնք ամէնն ալ հաւատքով մեռան՝ խոստումներները չառած, հապա հեռուէն տեսան զանոնք ու *ողջունեցին, և խոստովանեցան թէ իրենք օտարներ ու պանդուխտներ են երկրի վրայ։ 14 – Քանզի անոնք որ այսպիսի բաներ կը խօսին, յայտնի կ՚ընեն թէ գաւառ մը կը փնտռեն։ 15 – Եւ յիրաւի եթէ զանիկա յիշէին՝ ուրկէ որ ելան, ժամանակ ունէին հոն գառնալու։ 16 – Բայց հիմա լաւագոյն *ՈՒՆ մը կը փափաքին, այսինքն երկնաւորին. ուստի ամօթ չսեպեր Աստուած անոնց Աստուածը ըսուիլ, վասն զի իրենց քաղաք մը պատրաստեց։

17 – Հաւատքով Աբրահամ իր փորձուած ատենը Իսահակը պատարագ մատուց. և ան որ խոստումներուն առած էր, էր մէկ հատիկ սրտին կը մատուցանէր. 18 – Որուն ըսուեցաւ թէ Իսահակով քեզի սերունդ պիտի կոչուի. 19 – Քանզի կը մտածէր թէ Աստուած մեռելներէն ալ կարող է յարուցանել. ուրկէ օրինակով մը ընդունեց զանիկա։

20 – Հաւատքով Իսահակ գալու բաներուն համար *ՕՐՀՆԵՑ Յակոբը ու Եսաւը։ 21 – Հաւատքով Յակոբ իր մեռնելու ատենը՝ Յովսէփի որդիներէն ամէն մէկը օրհնեց, ու երկրպագութիւն ըրաւ իր գաւազանին գլուխն վրայ։ 22 – Հաւատքով Յովսէփ իր վախճանելու ատենը յիշեցուց Իսրայէլի որդիներուն Եգիպտոսէ ելլելը, ու իր ոսկորներուն համար պատուէր տուաւ։

23 – Հաւատքով, երբ ծնաւ Մովսէս, իր ծնողներուն ձեռքով երեք ամիս գաղտուկ պահուեցաւ. վասն զի տղան գեղեցիկ տեսան, ու չվախցան թագաւորին հրամանէն։ 24 – Հաւատքով Մովսէս, երբ մեծցաւ, չընդունեց Փարաւոնի աղջկան որդի ըսուիլ. 25 – Քանզի աւելի ազէկ սեպեց Աստուծոյ ժողովուրդին հետ չարչարուիլ, քան թէ մեղքին ժամանակաւոր զուարճութիւնը վայելել. 26 – Եւ աւելի մեծ հարստութիւն սեպեց Քրիստոսի նախատինքը՝ քան թէ Եգիպտոսի գանձերը. վասն զի դիտելով կը սպասէր վարձքի հատուցումին. 27 – Հաւատքով Եգիպտոսը թողուց, ու չվախցաւ թագաւորին բարկութենէն. վասն զի համբերեց՝ որպէս թէ Անտեսանելին կը տեսնէր։ 28 – Հաւատքով բրաւ զատիկը և արիւն սրսկելը, որպէս զի անդրանիկները ատակեցնող իրենց չդպչի։

29 – Հաւատքով Կարմիր ծովէն անցան որպէս թէ ցամաքէ. որուն փորձը ընելով Եգիպտացիները ընկղմեցան։

30 – Հաւատքով Երիքովի պարիսպները ինկան՝ եօթը օր անոնց բոլորտիքը պտըտելով։

31 – Հաւատքով Ոսխաբ պոռնիկը անհաւատներուն հետ չկորսուեցաւ, որ լրտեսները խաղաղութեամբ ընդուներ էր։

32 – Եւ ալ ի՞նչ ըսեմ. վասն զի ժամանակը բաւական չէ որ պատմեմ Գեդէոնի ու Բարակի և Սամփսոնի ու Յեփթայէի և Դաւիթի ու Սամուէլի և *ՈՒՐԻՇ մարգարէներուն համար. 33 – Որոնք հաւատքով թագաւորութիւններու յաղթեցին, արդարութիւն գործեցին, խոստումներու տիրացան, առիւծներու բերանները գոցեցին, 34 – Կրակի զօրութիւն մարեցին, սուրի բերնէ ազատեցան, տկարութենէ ուժ ժողվեցան, պատերազմի մէջ զօրաւոր եղան, օտարներու բանակները ցրուեցին, 35 – Կիներ իրենց մեռելները ընդունեցին յարութիւն առած. ոմանք չարչարուեցան և չընդունեցին ազատութիւնը, որպէս զի լաւագոյն յարութեան տանին. 36 – Ուրիշներ ալ նախատինքներու ու ծեծերու, նաև կապերու ու բանտերու փորձը առին. 37 – Քարկոծուեցան, սղոցուեցան, փոր-

*Ո՛ման, հաւատալով աղջնեցին

ձանքի մէջ ինկան, որով սպանուելով մեռան, աչխարի մորթի երով ու այծի մորթի երով պաըսեցան, կաբասութիւն քաշելով, նեղը հինալով, չարչարուելով, 38 – (Որոնց արժանի չէր աչխարհս,) անապատներու ու լեռներու և այրերու ու երկրի խոռոչներու մէջ մնալըելով։

39 – Եւ ասոնք ամէնը հաւատքով վկայուած՝ խոստումնըը չառին. 40 – Քանզի Աստուած մեզի համար աւելի ազէկ բան մը նախապատրաստեց, որպէս զի անոնք առանց մեզի չկատարուին։

ԳԼ. ԺԲ

Ասոր համար ալ, որ այսչափ վկաներուն *բազմութիւնը մեր բոլորիքը պատած ունինք, ամէն ծանրութիւն մեր վրայէն մէկդի ձգենք, և հեշտ դիւրաւ պաշարող մեղքը, ու համբերութիւնով վազենք մեր առջև դրուած մարտիկին ընթացքը. 2 – Յիսուսի նայինք, հետ հաւատքին առաջնորդին ու կատարողին. որ որն ուրախութեան համար որ իր առջև կեցած էր, խաչը յանձն առաւ, ամօթը արհամարհեց, ու Աստուծոյ աթոռին աջ կողմը նստաւ։

3 – Արդ մտիք բերէք զանիկա, որ այսպէս համբերեց մեղաւորներուն իրեն դէմ հակառակ խօսելուն, որ չըլլայ թէ ձեր անձերը յոգնիք ու թօչնաք։ 4-Տակաւին արիւն ըմպելու չափ պատերազմելով հակառակ չկեցաք մեզքին. 5 – Եւ մոռցաք այն յորդորանքը որ ձեզի հետ կը խօսի որպէս թէ որդիներու հետ, Որդեակ իմ, Տէրոջը խրատը մի անարգեր, ու անկէ յանդիմանուելով՝ մի թուլնար։ 6 – Վասն զի Տէրը իր սիրածը կը խրատէ, և կը ծեծէ ամէն որդին զոր կ'ընդունի։ 7 – Եթէ խրատի համբերէք, Աստուած ձեզի հետ որպէս թէ որդիներու հետ կը վարուի. քանզի ո՞ր որդին է ան՝ զոր Հայրը չպատժէր։ 8 – Իսկ եթէ դուք առանց խրատի ըլլաք, որու ամէնը մասնակից եղան, ուրեմն խորթ էք դուք ու ոչ թէ որդիներ։ 9 – Նաև մեր մարմնաւոր հայրերը ձեզ խրատիչ ունէինք՝ անոնց կ'ամչնայինք. չէ՞ որ ալ աւելի պիտի հնազանդինք Հոգիներուն Հօրը ու ապրինք։ 10 – Վասն զի ասոնք քիչ օրեր ձեզ կը խրատէին իրենց հաճոյ երևցածին պէս, բայց անոնք ձեր օգուտին համար՝ որպէս զի իր սրբութեանը հաղորդ ըլլանք։ 11 – Եւ յիրաւի ամէն խրատ նոյն ատեն ուրախարար չ'ըլլիր, հապա տրտմական, բայց ետքը արդարութեան խաղաղաւոր պտուղը կը հատուցանէ անով վարժուածներուն։

12 – Ուստի թմբլցած ձեռքերը ու տկար ծունկերը հաստատեցէք. 13 – Եւ շիտակ ճամբաներ ըրէք ձեր ոտքերուն, որ չըլլայ թէ ան որ կաղ է՝ *խոտորի, այլ մանաւանդ բժշկուի։ 14 – Խաղաղութեան եւեւէ եղէք ամէնուն հետ և սրբութեան, առանց որոյ ո՛ւ կը պիտի չտեսնէ Տէրը։ 15 – Զգուշացէք, չըլլայ որ ոևէ Աստուծոյ շնորհքին ետ մնայ. չըլլայ որ դառնութեան արմատ մը վեր բևեռալով՝ չեղնեղէ, ու անով շատերը պղծուին. 16 – Զըլլայ որ ոևէ պոռնիկ ըլլայ, կամ անուռըր՝ Եսաւի պէս, որ կերակուրի մը համար իր անդրանկութիւնը ծախեց։ 17 – Քանզի գիտէք որ թէպէտ ետքը ուզեց օրհնութիւնը ժառանգել, բ–ը մերժուեցաւ. վասն զի ապաշխարութեան տեղ չգտաւ հօրը [illegible], թէպէտև արցունքով խնդրեց զանիկա։

18 – Վասն զի դուք մօտեցած չէք շօշափելի լեռանը, որ կրակով կը վառէր, ոչ ալ մէգին և խաւարին ու մրրիկին, 19-Եւ փողին հնչուելուն, ու խօսքերուն ձայնին, զոր լսողները աղաչեցին որ մէյմըն ալ այն խօսքը չրսուի իրենց. 20-Վասն զի չէին կրնար տանիլ այն հրամանին, Եթէ գազան մըն ալ լեռանը դպչի՝ պիտի քարկոծուի։ 21-Եւ այնպէս ահագին էր այն երևոյթը՝ որ Մովսէս ըսաւ, Սասփիկ կը վախնամ ու կը դողամ։ 22 – Բայց դուք Սիոն լեռանը մօտեցեր էք, ու կենդանի Աստուծոյ քաղաքին, երկնաւոր Երուսաղէմի, և բիւրաւոր հրեշտակներուն, 23 – Ու երկինքը գրուած անդրանկներուն հանդիսաւոր ժողովին ու եկեղեցիին, և Աստուծոյ՝ որ ամէնուն Դատաւորն է, ու արդարներուն հոգիներուն՝ որոնք կատարեալ են, 24 – Եւ Յիսուսի՝ որ նոր ուխտին միջնորդն է, ու սրսկուելու արիւնին՝ որ Աբելի աբիւնէն աւելի ազէկ կը խօսի։

*Յառն. ամպը

*Կամ, գլորի †Մտնէ կ'աբելցնէն, կամ՝ նեռով զարնուի

25 – Զգուշացէք, չըլլայ որ մերժէք զանիկա որ չէդ կը խօսի. վասն զի եթէ անոնք երկրի վրայ Աստուծոյ պատգամները խօսողը մերժելով չազատեցան, ո՛րչափ աւելի մենք՝ եթէ երկինքէն խօսէ՞ն երես դարձնինք. 26 – Որուն ձայնը այն ատեն երկիրը շարժեց, և հիմա խոստացեր է ու կ'ըսէ, Նորէն պիտի շարժեմ, ոչ թէ միայն երկիրը, հապա նաև երկինքը։ 27 – Եւ այն Նորէն բ–ը կը ցուցնէ շարժուած բաներուն յեղափոխութիւնը չինուած բաներու պէս, որպէս զի անշարժ բաները հաստատուն մնան։ 28 – Ուստի անշարժ թագաւորութիւնը առած ըլլալով՝ եա–ը բանենք այն շնորհքը, որով զԱստուած պաշտենք հաճոյական կերպով, ակնածութեամբ և բարեպաշտութեամբ. 29 – Վասն զի մեր Աստուածը մեծազ կրակ է։

ԳԼ. ԺԳ

Եղբայրասիրութիւնը չէր դէզ հաստատ մնայ։ 2 – Հիւրասիրութիւնը մի մոռնանք, վասն զի անով ոմանք հրեշտակներ ընդունեցին չգիտնալով։ 3 – Միտքերնիդ բլլան կապուածները, որպէս թէ անոնց հետ դուք ալ կապուածէք. և չարչարուածները՝ որպէս թէ դուք ալ մարմին ունեցող էք։ 4 – Ամուսնութիւնը բոլորովին պատուական է, ու անկողինը անարատ է. բայց պոռնիկները ու շնացողները Աստուած պիտի դատէ։ 5 – Բարքերնիդ արծաթասէր չըլլայ, բաւական սեպեցէք որչափ բան որ ձեռքերնիդ կայ. վասն զի ինք զրուցեց թէ Բնաւ քեզ պիտի չմոռնամ, ու բնաւ քեզ երեսէ պիտի չձգեմ. 6 – Այնպէս որ համարձակ ըլլանք ըսելու, Տէրը իմ օգնականս է, ու ես պիտի չվախնամ. մարդը ինծի ի՞նչ պիտի ընէ։ 7 – Յիշեցէք ձեր առաջնորդները որոնք Աստուծոյ խօսքը ձեզի խօսեցան, և անոնց վարմունքին վախճանին նայելով՝ էբէնց հաւատքին նմանող եղէք։ 8 – Յիսուս Քրիստոս նոյն է երէկ ու այսօր և յաւիտեանս։

9 – Կերպ կերպ և օտարաձայն ուսմունքներով մի տարուբերիք, քանզի ազէկ է որ սիրտը շնորհքով հաստատուի ա– ոչ թէ կերակուրներով. որոնցմով օգուտ մը չունեցան անոնք որ պղնպէս գացին։ 10 – Սեղան մը ունինք մենք, ուրկէ իշխանութիւն չունին ուտելու անոնք որ խորանին ծառայութիւն կ'ընեն։ 11-Քանզի ո՛ր անասուններուն արիւնը որ սուրբ տեղը կը տարուի մեղքի համար քահանայապետին ձեռքով, անոնց մարմինները բանակէն դուրս կ'այրուին։ 12 – Ուստի Յիսուս ալ, իր արիւնովը ժողովուրդը սրբելու համար, գանձէն դուրս չարչարուեցաւ։ 13 – Ուրեմն եկէ՛ք իրեն երթանք բանակէն դուրս, մեր վրայ առնելով անոր նախատինքը։ 14 – Վասն զի մենք հոս մնայուն քաղաք չունինք, հապա հանգերձեալը կը փնտռենք։ 15-Ուստի անոր ձեռքով ամէն ատեն Աստուծոյ օրհնութեան պատարագ մատուցանենք, այսինքն ձեր շրթունքներուն պտուղը, որոնք իր անունը կը գաւանին։ 16 – Իսկ բարերարութիւնը ու [illegible] հաղորդակցութիւնը մի մոռնանք, վասն զի Աստուած այնպիսի պատարագներու կը հաճի։ 17 – Ձեր առաջնորդներուն մտիկ ըրէք ու անոնց հնազանդ կեցէք, վասն զի անոնք ձեր հոգիներուն համար կը հսկեն, որպէս թէ հաշիւ պիտի տան. որպէս զի խնդութիւնով ընեն այն գործը, և ոչ թէ հառաչելով, վասն զի այն ձեզի օգտակար չէ։ 18 – Մեզի համար աղօթք ըրէք, վասն զի մենք համոզուած ենք թէ ազէկ խղճմտանք ունինք, և ամէն բանի մէջ կ'ուզենք ազէկ վարմունք ունենալ։ 19 – Եւ մանաւանդ կ'աղաչեմ որ զայն ընէք, որպէս զի աւելի շուտով ձեզի դառնամ։

20 – Եւ խաղաղութեան Աստուածը, որ մեռելներէն յարուցց մեր Տէր Յիսուսը, որ յաւիտենական ուխտին արիւնովը ոչխարներուն մեծ Հովիւն է, 21 – Ձեզ ամէն բարի գործի մէջ հաստատէ իր կամքը ընելու, և ձեր մէջ իր առջև հաճոյ եղածը ընէ Յիսուս Քրիստոսի ձեռքով, որու փառք յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

22 – Կ'աղաչեմ ձեզի, եղբայրներ, այս յորդորական խօսքիս համբերել, վասն զի համառօտապէս գրեցի ձեզի։ 23 – Գիտցէք որ ձեր եղբայրը Տիմոթէոս արձակուած է, որու հետ, եթէ շուտով գայ, պիտի տեսնեմ ձեզ։ 24-Բարև բրէք ձեր բոլոր առաջնորդներուն ու բոլոր սուրբերուն. ձեզի բարև կ'ընեն անոնք որ Իտալիայէ են։ Շնորհքը ձեր ամէնուն հետ ըլլայ։ Ամէն։

ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ

ՅԱԿՈԲՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

ԳԼՈՒԽ Ա

Յակոբոս, Աստուծոյ ու Տէր Յիսուս Քրիստոսի ծառայ, տասներկու ցեղերուն, որ ցիր ու ցան եղած են, ողջոյն։

2 – Եղբայրներ, բոլորովին ուրախութեան արժանի բան սեպեցէք, երբ կերպ կերպ փորձանքներու մէջ կ'ինկնաք, 3-գիտնալով որ ձեր հաւատքին փորձառութիւնը համբերութիւն կը գործէ։ 4 – Բայց համբերութիւնը կատարեալ գործ թող ունենայ, որպէս զի կատարեալ ու ամբողջ ըլլաք, ու բանի մը պակասութիւն չունենաք։

5 – Ապա եթէ ձեզմէ մէկը իմաստութենէ պակասած ըլլայ, թող խնդրէ Աստուծմէ, որ ամէնուն առատապէս կու տայ ու չնախատիր, և անոր պիտի տրուի։ 6-Միայն թէ հաւատքով թող խնդրէ ու չերկմտի. վասն զի ան որ երկմիտ է, ծովուն հզմնակոծեալ ու տատանեալ ալիքներուն նման է։ 7 – Ա֊յն մարդը թող չկարծէ որ Տէրոջմէ բան մը պիտի առնէ։ 8 – երկմիտ մարդը անհաստատ է իր բոլոր ճամբաներուն մէջ։

9 – Խոնարհ եղբայրը իր բարձրութեանը վրայ թող պարծենայ, 10 – և ան որ հարուստ է, իր խոնարհութեանը վրայ, վասն զի անիկա խոտի ծաղկին պէս պիտի անցնի. 11 – Քանդի արեը առաջիկ տաքութիւնով մը կը ծագի ու կը ցամքեցնէ խոտը, և անոր ծաղիկը կը թափի, ու անոր երեւութին գեղեցկութիւնն ալ կը կորսուի. նոյնպէս ալ հարուստը իր ճամբաներուն մէջ պիտի թառամի։

12 – Երանելի է այն մարդը որ փորձութեան կը համբերէ. վասն զի եթէ փորձուելով ընտիր գտնուի, կեանց պսակը պիտի առնէ, զոր Տէրը զինք սիրողներուն խոստացաւ։ 13 – Ջըլլայ որ մէկը, որ փորձութեան մէջ է, ըսէ թէ Աստուծմէ կը փորձուիմ. վասն զի Աստուած չար բաներով չփորձուիր, ոչ ալ ինք մէկը կը փորձէ։ 14-Սակայն ամէն մէկը կը փորձուի՝ իր ցանկութիւններէն հրապուրուած ու խարուած. 15 – Անկէ ետև ցանկութիւնը յղանալով՝ մեղք կը ծնանի, և մեղքը որ կատարուի՝ մահ կը ծնանի։ 16 – Մի խաբուիք, իմ սիրելի եղբայրներս. 17 – Ամէն բարի տուրք ու ամէն կատարեալ պարգեւ վերէն է, և լուսոյ Հօրմէն կ'իջնէ, որուն մէջ բնաւ փոփոխութիւն կամ դառնալու շուք մը չկայ։ 18 – Իր ուզելովը մեզ ծնաւ ճշմարտութեան խօսքովը, որպէս զի մենք իր ստեղծածներուն նախախլրի մը ըլլանք։ 19 – Ուստի, իմ սիրելի եղբայրներս, ամէն մարդ թող շուտ ըլլայ լսելու, ուշ ծանր՝ խօսելու, և ծանր՝ բարկանալու. 20 – Վասն զի մարդուն բարկութիւնը Աստուծոյ արդարութիւնը չգործեր։

21 – Ուստի ամէն ապականութիւնը ու չարութեան առատութիւնը մէկդի ձգելով, հեզութեամբ ընդունեցէք ձեր մէջ ներմանուած խօսքը, որ կրնայ ձեր հոգիները փրկել։

22 – Բայց խօսքը կատարողներ եղէք, և ոչ թէ միայն լսողներ՝ ինքզինքնիդ խաբելով։ 23 – Վասն զի եթէ մէկը միայն լսող ըլլայ խօսքին ու կատարող չըլլայ, անիկա նման է մարդու մը՝ որ հայելիի մէջ աչքերը անկած իր բնական երեսը կը դիտէ. 24 – Վասն զի դիտելով անոնք ինքզինք ու անցան գնաց, և շուտ մը մոռցաւ թէ ինչպիսի մէկն էր։ 25 – Բայց ան որ ազատութեան կատարեալ օրէնքին աչք անկելով կը նայի, և անոր մէջ կը կենայ, անիկա խօսքը լսող — մոռցող չըլլալով, հապա գործը կատարող, երանելի պիտի ըլլայ իր կատարելութեան մէջ։ 26 – Եթէ *մէկը կրնայ կրօնաւոր կը սեպէ ու իր լեզուին սանձ չդնէր, հապա իր սիրտը կը խաբէ, այնպիսւոյն կրօնաւորութիւնը փուճ է։ 27 – Աստուծոյ ու Հօրը քով մաքուր ու անարատ կրօնաւորութիւնը այս է. Որբերուն ու այրեաւորներուն անոնց նեղութեան ատեն երթալ իրենց նեղութիւնը, ու անձը անարատ պահել աշխարհէն։

*Որոնք, ձեզմէ մէկը

ԳԼ. Բ

Իմ եղբայրներս, չըլլայ որ աչառութեամբ բռնէք Հաւատքը մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի, փառաց Տէրոջ։ 2 – Քանզի եթէ ձեր ժողովքին մէջ մարդ մը մտնէ որ ոսկի մատանի և փառաւոր հանգերձներ, հոն ազքատ մըն ալ մտնէ որ աղտոտ հանդերձներով, 3 – Եւ նայիք անոր վրայ որ փառաւոր հանդերձներ ունի, ու ըսէք թէ Դուն հոս նստէ պատուով, և այն աղքատին ըսէք թէ Դուն հոդ ոտքի վրայ կայնէ, կամ նէ կամ նստէ պատուանդանիս քով, 4 – Ձեր մէջ խտրութիւններ ընող ու չար խորհուրդներու դատաւոր չէ՞ք ըլլար։ 5 – Մտիկ ըրէք, սիրելի եղբայրներս, չէ՞ որ Աստուած աշխարհի աղքատները ընտրեց, որպէս հաւատքով հարուստ են, ու ժառանգաւոր արքայութեանը զոր զինք սիրողներուն խոստացաւ։ 6 – Բայց դուք աղքատները անարգեցիք. հարստահարողները չէ՞ն որ ձեզ կը հարստահարեն, ու ձեզ դատաստանարաններուն կը քաշեն։ 7 – Անոնք չէ՞ն որ կը հայհոյեն այն բարի անունը որ ձեր վրայ կանչուած է։ 8 – Արդ եթէ դուք արքունական օրէնքը կը կատարէք գիրքին ըստ՝ Համեմատ, Թէ Դուն քնկերդ սիրես քու անձիդ պէս, ապէկ կ'ընէք. 9 – Բայց եթէ աչառութիւն կ'ընէք, մեղք կը գործէք, և օրէնքէն կը յանդիմանուիք օրինազանցներու պէս։ 10-Քանզի ով որ բոլոր օրէնքը պահէ, ու մէկ բանի մէջ յանցաւոր ըլլայ, անիկա ամէնուն պարտական կ'ըլլայ։ 11 – Վասն զի ան որ բաւ թէ Շնութիւն մի ընէր, ըսաւ ալ թէ Մի սպաննաներ. ուստի եթէ շնութիւն չընես բայց սպաննութիւն ընես, օրինազանց կ'ըլլաս։ 12 – Ա֊յնպէս խօսեցէք և այնպէս ըրէք՝ որպէս թէ ազատութեան օրէնքովը պիտի դատուիք։ 13-Վասն զի դատաստանը անողորմ պիտի ըլլայ անոր որ ողորմութիւն չընէր. և ողորմութիւնը կը պարծենայ դատաստանին դիմաց։

14-Ի՞նչ օգուտ է, եղբայրներս, եթէ մէկը ըսէ թէ հաւատք ունի, ու գործ չունենայ. միթէ հաւատքը կրնայ փրկել զանիկա։ 15-Եթէ եղբայր մը կամ քոյր մը մերկ ըլլայ, կամ օրուան կերակուրին կարօտ, 16-Ու ձեզմէ մէկը անոնց ըսէ, Գացէք խաղաղութեամբ, տաքցէք ու կշտացէք. և մարմինին պէտք եղած բաները անոնց չտաք, ինչ օգուտ է, 17 – Ա֊յսպէս ալ հաւատքը եթէ գործ չունենայ, բուն ինքնան մեռած է։ 18 – Նաև կրնայ մէկը ըսել թէ Դուն հաւատք ունիս, ես ալ գործեր ունիմ. դուն քու հաւատքդ ցուցուր ինծի առանց գործերու, ու ես քովի ցուցնեմ իմ հաւատքս իմ գործերէս։ 19 – Դուն կը հաւատաս որ Աստուած մէկ է. ազէկ կ'ընես. դեւերն ալ կը հաւատան և կը սարսափին։ 20 – Բայց կ'ուզե՞ս գիտնալ դուն, ով անսուի մարդ, որ հաւատքը առանց գործերու մեռած է։ 21 – Աբրահամ մեր Հայրը գործերով չարդարացա՞ւ, երբ իր որդին Իսահակը սեղանին վրայ հանեց զոհ ընելու։ 22 – Կը տեսնե՞ս որ հաւատքը անոր գործերուն հետ մէկտեղ գործեց, ու այն գործերով հաւատքը կատարեալ եղաւ։ 23 – Եւ գիրքին խօսքը կատարուեցաւ, որ կ'ըսէ, Աբրահամ Աստուծոյ Հաւատաց, ու այն իրեն արդարութիւն սեպուեցաւ. և ինք Աստուծոյ բարեկամ բսուեցաւ։ 24 – Կը տեսնէ՞ք որ մարդ գործերով կ'արդարանայ, ու ոչ թէ միայն հաւատքով։ 25 – Նոյնպէս ալ Ռախաբ պոռնիկը չէ՞ որ գործերով արդարացաւ, երբ լրտեսները ներս առաւ, և ուրիշ ճամբայով արձակեց զանոնք։ 26 – Քանզի ինչպէս մարմինը առանց հոգիի մեռած է, նոյնպէս ալ հաւատքը առանց գործերու մեռած է։

ԳԼ. Գ

Եղբայրներս, շատ վարդապետներ մի ըլլաք, գիտնալով որ աւելի մեծ դատաստան պիտի ընդունինք. 2 – Վասն զի ամէնս ալ շատ յանցանքներ կ'ընենք. եթէ մէկը խօսքով յանցանք չընէ՝ անիկա կատարեալ մարդ է, որ կարող է բոլոր մարմինն ալ սանձել։ 3 – Տես որ ձիերուն բերանը սանձ կը դնենք, որպէս զի անոնք մեզի հնազանդին, ու անոնց բոլոր մարմինը կը

կառավարենք. 4 – Ահա նաւերն ալ ա՛րչափ մեծ բաներ են, և ասոնիկ հովերուն կը քշուին, բայց ամենափոքր դեկով մը կը կառավարուին՝ ղեկավարին կամքը ա՛ր կողմը որ ուզէ։ 5 – Այսպէս ալ լեզուն պզտիկ անդամ մըն է, ու մեծ բաներ կը խօսի. ահա քիչ մը կրակը ա՛րչափ բան բոցի կուտայ։ 6 – Լեզուն ալ կրակ մըն է, անիրաւութեան աշխարհը մը. լեզուն մեր անդամներուն մէջ այնպէս դրուած է, որ բոլոր մարմինը կ՚ապականէ, և բնութեան շրջանը կը բռնկեցնէ, ու ինք գեհենէն կը բռնկի։ 7 – Բոլոր գազաններուն ու թռչուններուն և սողուններուն ու ծովու մէջ եղածներուն բնութիւնը կը նուաճի՛ և նուաճուած է մարդկային բնութենէն։ 8 – Բայց լեզուն մարդոց մէ՛կը չկրնար նուաճել. անիկա անզսպ չար է, մահաբեր թոյնով լեցուն։ 9 – Անով կ՚օրհնենք զԱստուած ու Հայրը, և անով կ՚անիծենք մարդիկ՝ որոնք Աստուծոյ նմանութիւնովը ստեղծուած են։ 10 – Մէնջէն բերնէն կ՚ելլեն օրհնութիւն ու անէծք. եղբայրներս, պէտք չէ որ այս այսպէս ըլլայ։ 11 – Միթէ ապրիւր մը միևնոյն բերնէն անջրդ ու լեղի կը բղխէ՞։ 12 – Միթէ կարելի՞ է, եղբայրներս, որ թզենին ձիթապտուղ բերէ, կամ արթր՝ թուզ. նմանապէս ՝ոչխարի չէ որ ապրիւրէ մը ապի ու անջրդ ջուր հլլէ։ 13 – Ձեր մէջ իմաստուն ու խելացի ո՞վ կայ. թող անիկա բարի վարմունքովը ցուցնէ իր գործերը իմաստութեան հեզութիւնով։ 14 – Այլ եթէ դառն նախանձ և հակառակութիւն ունենաք սիրտերնուդ մէջ, մի պարծենաք ու ճշմարտութիւնը սուտ հանէք։ 15 – Այս իմաստութիւնը վերէն իջած չէ, հապա երկրաւոր, շնչաւոր և դիւական է։ 16 – Քանզի ուր նախանձ ու կռիւ կայ, հոն է անկարգութիւնը և ամէն չար բաները։ 17 – Հապա վերէն իմաստութիւնը նախ սուրբ է, եաքը խաղաղարար, հեզ, հլու, ողորմութիւնով ու բարի պտուղներով լեցուն, անկողմնակալ ու անկեղծ։ 18 – Եւ արդարութեան պտուղը խաղաղութիւնով կը սերմանուի անոնց՝ որոնք խաղաղութիւն կ՚ընեն։

Գլ. Դ

Ո՞րկէ՞ են պատերազմները, և ո՞րկէ՞ կուգուները ձեր մէջ. չէ՞ որ ձեր ցանկութիւններէն՝ որոնք ձեր անդամներուն մէջ կը պատերազմին։ 2-Կը ցանկաք ու չունիք, կը սպաննէք ու կը նախանձիք, և չէք կրնար չէր ձեռնհաս հանիլ. կը պատերազմիք ու կը կռուիք, բայց չունիք, ուստի չէք խնդրեր. 3-Կը խնդրէք ու չէք առներ, ուստի չարաչար կը խնդրէք՝ որպէս զի ձեր ցանկութիւններուն բանեցնէք։ 4 – Շնացողներ, չէ՞ք գիտեր որ այս աշխարհին սէրը Աստուծոյ դէմ թշնամութիւն է. ուստի ով որ կուզէ աշխարհի բարեկամ ըլլալ, ինքզինք Աստուծոյ թշնամի կ՚ընէ։ 5 – Կամ թէ կը կարծէք որ գիրքը պարա՞պ տեղ *կ՚ըսէ թէ Նախանձի կը փափաքի մեր մէջ բնակող Հոգին։ 6 – Սակայն աւելի շնորհք կուտայ. ուստի կ՚ըսէ, Աստուած ամբարտաւաններուն հակառակ կը կենայ, բայց խոնարհներուն շնորհք կուտայ։ 7-Ուստի հնազանդեցէք Աստուծոյ. Սատանային հակառակ կեցէք, և անիկա ձեզմէ պիտի փախչի։ 8 – Աստուծոյ մօտեցէք, ու անիկա ձեզի պիտի մօտենայ. սրբեցէք ձեռ քերնիդ, մաքառորներ, և մաքրեցէք սիրտերնիդ, երկմիտներ։ 9 – Տառապանք քաշեցէք, սուգ ըրէք ու լացէք. ձեր ծիծաղը սուգի դառնայ, ու ձեր ուրախութիւնը՝ արամութեան։ 10 – Տէրոջը առջև խոնարհեցէք, ու ան ձեզ պիտի բարձրացընէ։

11 – Մէկզմէկ մի բամբասէք, եղբայրներ. ան որ իր եղբայրը կը բամբասէ կամ իր եղբայրը կը դատէ, օրէնքը կը բամբասէ և օրէնքը կը դատէ. ապա եթէ օրէնքը դատես, ալ դուն օրէնքը կատարող չես, հապա դատաւոր։ 12 – Մէ՜ն մէկ Օրէնսդիր [ու Դատաւոր] կայ, որ կարող է փրկելու և կորնչեցնելու. դուն ո՞վ ես որ ուրիշը կը դատես։

13 – Հիմա մնիկ ըրէք դուք որ կ՚ըսէք, Այսօր կամ վաղը երթանք այս անուն քաղաքը ու հոն տարի մը կենանք, և առուտուր ընենք ու վաստկինք. 14 – (Դուք որ վաղը չէք գիտեր.

*Կամ, կը խօսի. Նախանձի՞ կը փափաքի մեր մէջ բնակող Հոգին

15 – Քանզի ի՞նչ է ձեր կեանքը. ախրաւ շոգի մըն է, որ քիչ մը ատեն կ՚երեւնայ ու եաքը կ՚աչնչանայ.) անոր տեղ ըսելու էիք. Եթէ Տէրը կամենայ ու ապրինք, այս կամ այն բանը ընենք։ 16 – Բայց հիմա ձեր ամբարտաւանութիւնովը կը պարծենաք. բոլոր այսպիսի պարծանքները չարութիւն են։ 17-Ուստի ով որ բարին ընելը գիտնայ ու չընէ, այն մեղք է անոր։

Գլ. Ե

Ա՛ղէ հիմա, հարուստներ, լացէք ու աղաղակեցէք այն թշուառութիւնները համար՝ որոնք ձեր վրայ պիտի գան։ 2 – Ձեր հարստութիւնը ապականած է, ու ձեր հանդերձները՝ ցեցի կերակուր եղած։ 3 – Ձեր ոսկին ու արծաթը ժանգոտած է, և անոնց ժանգը ձեզի դէմ վկայ պիտի ըլլայ, ու ձեր մարմինը պիտի ուտէ կրակի պէս. վերջին օրերուն համար գանձ դիզեցիք։ 4 – Ահա ձեր արտերը հնձող բանուորներուն վարձքը զոր ետ պահեցիք՝ կ՚աղաղակէ, ու հնձողներուն բողոքը զօրութեանց Տէրոջը ականջները հասաւ։ 5 – Երկրի վրայ փափկութեամբ և հեշտութեամբ ապրեցաք, սիրտերնիդ մնուցիք՝ որպէս թէ մորթուելու օրուան համար։ 6 – Դատապարտեցիք ու սպաննեցիք արդարը, որ ձեզի հակառակ չկենայ։

7 – Ուստի համբերող եղէք, եղբայրներ, մինչև Տէրոջը գալուստը. ահա երկրագործը կը սպասէ երկրի պտուղին՝ անոր համար համբերութեամբ, մինչև առաջին ու վերջին անձրեւը առնէ։ 8 – Դուք ալ համբերեցէք, սիրտերնիդ հաստատ բռնեցէք. վասն զի Տէրոջը գալուստը մօտ է։ 9 – Իրարու դէմ մի հառաչէք, եղբայրներ, որպէս զի չդատապարտուիք. ահա Դատաւորը դրան քով կայներ է։ 10 – Եղբայրներս, չարչարանքներուն և համբերութեան օրինակ առէք մարգարէները, որոնք Տէրոջը անունովը խօսեցան։ 11 – Ահա համբերողները երանի կուտանք. Յոբի համբերութիւնը լսեցիք դուք, և Տէրոջը վերջը տեսաք՝ Տէրը բազմագութ ու ողորմած է։

12 – Այդ ամէն բանէ առաջ, եղբայրներս, երդում չընէք, ոչ երկինքի վրայ, ոչ երկրի վրայ, ոչ ալ ուրիշ երդում մը. հապա ձեր այո՝ այո ըլլայ, և ոչ՝ ոչ, որ չըլլայ թէ դատապարտութեան տակ իյնաք։

13 – Եթէ ձեզմէ մէկը նեղութեան մէջ է, աղօթք թող ընէ. եթէ մէկը ուրախ է, սաղմոս թող երգէ։ 14 – Եթէ ձեզմէ մէկը հիւանդ է, եկեղեցիին երէցները թող կանչէ, ու անոր վրայ աղօթք թող ընեն, ու Տէրոջը անունովը իւղով օծեն զանիկա. 15-Ու հաւատքով եղած աղօթքը պիտի փրկէ հիւանդը, ու Տէրը զանիկա ոտք պիտի հանէ. և եթէ մեղք ալ գործեր է, պիտի ներուի անոր։ 16 – Ձեր յանցանքները իրարու խոստովանեցէք, ու աղօթք ըրէք իրարու համար, որպէս զի բժշկուիք. արդարին ջերմեռանդ աղօթքը շատ ազդեցութիւն ունի։ 17 – Եղիա մեզի պէս կիրքերու ենթակայ մարդ մըն էր, ու աղօթք ըրաւ որ անձրեւ չգայ, և երեք տարի ու վեց ամիս երկրի վրայ անձրեւ չեկաւ։ 18 – Ու նորէն աղօթք ըրաւ, ու երկինք անձրեւ տուաւ և երկիր իր պտուղը բուսցուց։

19 – Եղբայրներ, եթէ ձեզմէ մէկը ճշմարտութենէն մոլորի, ու մէկը զանիկա դարձի բերէ, 20 – Գիտցած ըլլայ թէ ան որ մեղաւորը իր մոլորութեան ճամբայէն կը դարձնէ, հոգի մը մահուանէ կ՚ազատէ, ու մեղքերու բազմութիւնը կը ծածկէ։

ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ

ՊԵՏՐՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ

ԳԼՈՒԽ Ա

Պետրոս, Յիսուս Քրիստոսի առաքեալ, օտարականներուն որ ցրուած էք Պոնտոսի, Գաղատիոյի, Կապադովկիոյի, Ասիոյի ու Բիւթանիոյի մէջ, ընտրուած 2-Հօր Աստուծոյ կանխագիտութեանը համեմատ՝ Հոգիին սրբացընելովը, հնազանդութեան և Յիսուս Քրիստոսի արիւնին սրսկուելուն համար. շնորհք և խաղաղութիւն ձեր վրայ շատնայ։

3 – Օրհնեալ է Աստուած ու մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Հայրը, որ իր առատ ողորմութեանը համեմատ մեզ նորէն ծնաւ կենդանի յոյսի համար՝ Յիսուս Քրիստոսի մեռելներէն յարութիւն առնելովը, 4 – Անեղծ ու անթառամ և անթառամ ժառանգութեանը համար՝ որ երկինքը պահուած է ձեզի, 5 – Որ Աստուծոյ զօրութիւնովը պահպանուած էք հաւատքով՝ այն փրկութեանը համար՝ որ պատրաստուած է վերջին ժամանակը յայտնուելու. 6 – Որով կ'ուրախանաք, թէև հիմա, ինչպէս հարկը կը պահանջէ, քիչ մը առեն տրտմած էք զանազան փորձութիւններով. 7-Որպէս զի ձեր հաւատքին փորձաւութիւնը (որ կորսուելական ոսկիէն աւելի պատուական է, թէև անիկա կրակով կը փորձուի,) գտնուի գովութիւնով ու պատուով և փառքով Յիսուս Քրիստոսի յայտնուելու առեն. 8 – Զոր դուք չտեսած՝ կը սիրէք, զոր հիմա չէք տեսներ, բայց կը հաւատաք, և ուրախ էք անպատմելի ու փառաւորեալ խնդութիւնով. 9 – Ձեր հաւատքին վախճանը ընդունելով, այսինքն հոգիներնուդ փրկութիւնը, 10 – Որ այն փրկութեանը համար փնտռեցին ու քննեցին մարգարէները՝ որոնք մարգարէացան ձեզի եղած շնորհքին համար. 11 – Ու կը քննէին թէ ե՛րբ կամ ի՞նչպիսի առեն կ'իմացնէր իրենց մէջ եղած Քրիստոսի Հոգին, որ առաջ կը վկայէր Քրիստոսի չարչարութիւը, ու անկէ ետև փառաւորութիւը։ 12 – Որոնց յայտնուեցաւ, որոնք ոչ թէ իրենց՝ հապա մեզի մատակարարէին այն բաները, որոնք հիմա ձեզի պատմուեցան անոնց ձեռքով՝ որ ուրեմտարանը քարոզեցին ձեզի Հոգւով Սրբով որ երկինքէն ղրկուեցաւ. որ այն բաներուն հրեշտակները կը ցանկան ակնկատոյց նայիլ։

13 – Ուստի ձեր միտքերուն մէջքը գօտեպատ՝ արթուն կեցած, կատարելապէս յուսացէք այն ձեր վրայ հասնելու շնորհքին, Յիսուս Քրիստոսի յայտնուելու առեն, 14 – Հնազանդ զաւակներու պէս, ոչ թէ ձեր տգիտութեան առեներն առաջին ցանկութիւններովը վարուելով, 15 – Հապա ձեզ կանչող Սուրբին պէս դուք ալ սուրբ եղէք ձեր բոլոր վարմունքներուն մէջ. 16 – Վասն զի գրուած է թէ Սուրբ եղէք, քանզի ես սուրբ եմ։ 17. Եւ եթէ Հայր կը կոչէք զանիկա՝ որ առանց աչառութեան կը դատէ ամէն մէկուն գործին համեմատ, ուրեմն ձեր պանդխտութեան ժամանակը վախով անցուցէք. 18 – Գիտնալով որ դուք ոչ թէ ապականացու արծաթով կամ ոսկիով փրկուեցաք ձեր հայրերէն աւանդուած ունայն ճամբաներէն, 19 – Հապա Քրիստոսի պատուական արիւնովը՝ որպէս թէ ամրիծ ու անարատ գառի մը. 20 – Որ առաջուընէ ճանչցուած էր աշխարհի սկիզբէն առաջ, ու վերջին առեններուն յայտնուեցաւ ձեզի համար, 21 – Որուն միջոցով Աստուծոյ հաւատացիք, որ զանիկա մեռելներէն յարուցց, և անոր փառաւորութիւն տուաւ. որպէս զի ձեր հաւատքը ու յոյսը Աստուծոյ վրայ ըլլայ։ 22 – Ձեր անձերը մաքրելով Հոգիին միջոցաւ՝ ճշմարտութեանը հնազանդելով, եղբայրասիրութեան մէջ անկեղծ ըլլալով, սուրբ սրտով մէկզմէկ պինդ սիրեցէք, 23 – Նորէն ծնած ըլլալով՝ ոչ թէ ապականացու սերմէն, հապա անապականացուէն Աստուծոյ կենդանի ու յաւիտենական խօսքովը։ 24-Վասն զի ամէն մարմին խոտի պէս է, և մարգուն բոլոր փառաւորութիւնը՝ խոտի ծաղիկի պէս. խոտը կը չորնայ ու անոր ծաղիկը կը թափի փի. 25 – Բայց Տէրոջը խօսքը յաւիտեան կը մնայ, այսինքն է այն խօսքը որ աւետարանով ձեզի քարոզուեցաւ։

ԳԼ. Բ

Ուրեմն ամէն չարութիւնը ու ամէն խարէութիւնը ու կեղծաւորութիւնները, և նախանձը ու ամէն չարախօսութիւնը, 2 – Նորածին մանուկներու պէս բանական անխարդախ կաթին փափաքեցէք, որպէս զի անով մեծնաք [մինչև փրկութիւնը], 3 – Եթէ Տէրոջը քաղցր ըլլալուն համը առիք. 4 – Որու մօտենալով, այն կենդանի վէմին, որ թէպէտ մարդոցմէ անարգուած է, բայց Աստուծմէ ընտրուած – պատուական է, 5 – Դուք ալ կենդանի քարերու պէս շինուիք Հոգևոր տաճար մը, սուրբ քահանայութիւն մը, Յիսուս Քրիստոսի ձեռքով Աստուծոյ ընծայել Հոգևոր պատարագներ մատուցանելու. 6 – Որովհետև գիրքին մէջ ալ կայ թէ Ահա Սիոնի մէջ ընտիր, պատուական անկիւնի վէմ մը կը դնեմ. և ով որ անոր հաւատայ՝ բնաւ պիտի չամչնայ։ 7 – Ուստի ձեզի հաւատացեալներուդ պատուական է ան, բայց անհաւատներուն՝ այն քարը զոր շինողները մերժեցին՝ անիկա անկիւնին գլուխը եղաւ. 8 – Եւ գլորման վէմ ու գայթակղութեան քար անոնց՝ որ չհնազանդելով խօսքին կը գայթակղին, որուն նշանակուած ալ էին։ 9 – Բայց դուք ընտիր ցեղ մըն էք, թագաւորական քահանայութիւն, սուրբ ազգ, սեպհական ժողովուրդ մը, որպէս զի քարոզէք անոր առաքինութիւնները, որ ձեզ խաւարէն իր սքանչելի լոյսին կանչեց. 10 – Որ առեն մը ժողովուրդ չէիք, բայց հիմա Աստուծոյ ժողովուրդն էք. որ առանց ողորմութեան էիք, բայց հիմա ողորմութիւն գտաք։

11 – Սիրելիներ, կ'աղաչեմ, պանդխտներու և օտարականներու պէս մեկդի կեցէք մարմնաւոր ցանկութիւններէն, որոնք հոգիի դէմ կը պատերազմին, 12 – Ձեր վարմունքը հեթանոսներուն մէջ բարի պահելով, որպէս զի ինչ բանով որ ձեզ չարագործներու պէս կը բամբասեն, ձեր բարի գործերը տեսնելով՝ փառաւորեն Աստուած այցելութեան օրը։ 13 – Ուստի հնազանդ եղէք ամէն մարդկային առնմանագրութեան Տէրոջը համար, թէ՛ թագաւորին՝ վերնագոյն իշխան պէս, 14 – Թէ՛ կուսակալներուն՝ անոր կողմէն ղրկուածներու պէս, չարագործները պատժելու և բարեգործները գովելու համար։ 15 – Վասն զի Աստուծոյ կամքը այսպէս է, որ բարեգործ ըլլալով՝ անխելք մարդոց տգիտութիւնը պապանձեցնէք. 16 – Պատանեբու պէս ըլլալով, և ոչ թէ չէր ազատութիւնը չարութեան ծածկոցի մը պէս գործածելով, հապա Աստուծոյ ծառաներու պէս։ 17 – Ամէնը պատուեցէք. եղբայրութիւնը սիրեցէք. Աստուծմէ վախցէք. թագաւորը պատուեցէք։

18 – Ծառաները ամէն բանի մէջ վախով հնազանդ ըլլան էրէնց աէրերուն, ոչ թէ միայն բարերարներուն ու հեզերուն, հապա ժանտաբարոներուն ալ։ 19 – Քանզի այս շնորհք մըն է, եթէ մէկը առ Աստուած ունեցած խղճմտանքովը անիրաւ տեղ կրած վիշտերուն համբերելու ըլլայ։ 20 – Վասն զի ինչ գովութիւն կ'ըլլայ էրէն, եթէ մեղք գործելով ծեծուելէ համբերէք. ապա եթէ բարիք գործելով չարչարուելէ ու համբերէք, ասիկա Աստուծոյ քով շնորհք մըն է։ 21 – Քանզի դուք այս բանին համար կանչուեցաք. վասն զի Քրիստոս ալ ձեզի համար չարչարուեցաւ, ու ձեզի օրինակ թողուց՝ որպէս զի իր շաւիղներուն հետևէք. 22 – Որ մեղք մը չգործեց, ու իր բերնին մէջ նենգութիւն մը չգտնուեցաւ. 23 – Որ կը նախատուէր, և փոխարէնը չէր նախատեր. կը չարչարուէր, ու սպառնալիք չէր ըներ. հապա ինքզինք արդարութեամբ դատողին կը յանձնէր. 24 – Որ մեր մեղքերը իր մարմինովը խաչափայտին վրայ վերցուց, որպէս զի մենք մեղքերէն ազատինք, ու արդարութեան համար ապրինք. որուն վէրքերովը դուք բժշկուեցաք։ 25 – Վասն զի մոլորեալ ոչխարներու պէս էիք, բայց հիմա ձեր հոգիներուն Հովիւին ու Տեսուչին դարձաք։

ԳԼ. Գ

Նմանապէս կիները հնազանդ ըլլան իրենց այրերուն, որպէս զի եթէ ոմանք խօսքին հնազանդ չըլլան ալ, առանց խօսքի շահուին կիներուն վարմունքովը, 2 – Տեսնելով ձեր երկիւղած պարկեշտ վարքը։ 3 – Որոնց զարդարանքը չըլլայ դրսէն մազերու հիւսուածքներով և ոսկիներու շարքերով կամ հագուստներ հագնելով. 4 – Հապա սրտին ծածուկ մարդը՝ անեղծութիւնով հեզ ու հանդարտ հոգիին ջրրէ՛ն ըլլայ, որ Աստուծոյ առջև խիստ պատուական է։ 5 – Վասն զի ատենօք սուրբ կիները, որոնք իրենց յոյսը Աստուծոյ վրայ դրած էին, անձերնին այսպէս կը զարդարէին՝ իրենց այրերուն հնազանդ ըլլալով. 6 – Ինչպէս Սառա հնազանդ էր Աբրահամի, և զանիկա տէր կը կոչէր. որ դուք բարեգործ ըլլալով ու երկիւղ մը չվախնալով՝ անոր զաւակները կ'ըլլաք։

7 – Նմանապէս այրերը խոհեմութիւնով անոնց հետ բնակին, տկար անօթի պէս պատիւ տալով կիներուն, իբրև կենաց շնորհքին ժառանգակիցներու, որպէս զի ձեր աղօթքներուն արգելք չըլլայ։

8 – Վերջապէս ամէնդ մէկ միտքի վրայ ըլլաք, կարեկից, եղբայրասէր, ողորմած — *քաղցրաբարոյ։ 9 – Չըլլայ որ չարութեան փոխարէն չարութիւն հատուցանէք, կամ նախատինքի փոխարէն նախատինք. այլ ընդհակառակն օրհնեցէք, գիտնալով որ այս բանին համար կանչուեցաք, որպէս զի օրհնութիւն ժառանգէք։ 10 – Վասն զի ան որ կ'ուզէ կեանքը սիրել ու բարի օրեր տեսնել, իր լեզուն թող զգուշացնէ չարութենէ, ու իր շրթունքները՝ նենգութիւն խօսելէ. 11 – Զարութենէ ետ քաշուի ու բարութիւն ընէ, խաղաղութիւն փնտռէ և անոր հետևէն երթայ։ 12 – Վասն զի Տէրոջը աչքերը արդարներուն վրայ են, ու իր ականջները՝ անոնց աղօթքին. բայց Տէրոջը երեսը չարագործներուն վրայ է։ 13 – Եւ ո՞վ ձեզի չարիք մը պիտի հասցնէ՝ եթէ դուք բարիին հետևող ըլլաք։ 14 – Բայց եթէ արդարութեան համար չարչարուիք ալ՝ երանելի էք. և անոնց ահէն մի վախնաք ու մի շփոթիք. 15 – Հապա Տէր Աստուածը սիրեցէ՛ք ձեր սրտերնուդ մէջ սուրբ պահեցէք. և միշտ պատրաստ եղէք հեղութեամբ ու երկիւղածութեամբ պատասխան տալու ամէնուն որ ձեր ունեցած յոյսին պատճառը ձեզի կը հարցնէն։ 16 – Եւ բարի խղճմտանք ունենաք, որպէս զի ինչ բանով որ ձեզ կը բամբասեն իբրև չարագործներ, ամթոփ մնան անոնք՝ որ Քրիստոսով եղած ձեր բարի վարմունքը կը պախարակեն։ 17 – Վասն զի աւելի աղէկ է բարեգործութիւն ընելով չարչարուիլ, եթէ Աստուծոյ կամքը այն ըլլայ, քան թէ չարագործութիւն ընելով։ 18-Վասն զի Քրիստոս ալ մեզի համար մէկ անգամ չարչարուեցաւ, Արդարը անարդարներուն վրայ, որպէս զի մեզ Աստուծոյ մօտեցնէ. որ թէպէտ մեռաւ մարմնով, բայց կենդանի եղաւ հոգիով. 19 – Որով բանտի մէջ եղած հոգիներուն ալ գնաց ու քարոզեց։ 20-Որոնք առեն մը ապստամբ էին, երբ Աստուծոյ երկայնմտութիւնը կը համբերէր — Նոյի օրերը՝ երբ տապանը կը շինուէր, որուն մէջ քիչ անձեր, այսինքն ութ հոգի, ջուրէն ապրեցան. 21 – Որ մեզ ալ այն օրինակին պէս մկրտութիւնը հիմա կ'ապրեցնէ, (ոչ թէ մարմինին ապար մեկդի ձգելը, հապա բարի խղճմտանքին վկայութիւնը առ Աստուած,) Յիսուս Քրիստոսի յարութիւնովը. 22 – Որ երկինք գացած՝ Աստուծոյ աջ կողմն է, հրեշտակներուն ու իշխանութիւններուն և զօրութիւններուն իրեն հնազանդելովը։

ԳԼ. Դ

Ուստի որովհետև Քրիստոս մեզի համար չարչարուեցաւ մարմինով, դուք ալ նոյն միտքով զինուորեցէք. վասն զի ան որ մարմինով չարչարուեցաւ, մեղքէն դադարած է. 2 – Որպէս զի ա՛լ ոչ թէ մարդոց ցանկութիւններուն պէս՝ հապա Աստուծոյ կամքին պէս ապրիք մարմինի մէջ մնացած ատեն։ 3 – Վասն զի հերիք է մեզի կեանքի անցեալ ժամանակը, որուն մէջ հեթանոսներուն կամքը կատարեցինք, ու գինաթութիւններով, ցանկութիւններով, գինեմոլութիւններով, անառակութիւններով, արբեցութիւններով ու անօրէն կռապաշտութիւններով վարուելնիս։ 4 – Ու այս բանին կը զարմանան՝ որ դուք նոյն չափազանց անառակութեան մէջ անոնց հետ չէք վազեր, ու հայհոյութիւն կ'ընեն. 5 – Որոնք պատասխան պիտի տան անոր՝ որ պատրաստ է դատել կենդանիները ու մեռելները։ 6 – Վասն զի ասոր համար մեռելներուն ալ աւետարանը քարոզուեցաւ, որպէս զի դատուին մարդոց կողմանէ մարմինով, ու կենդանի ըլլան Աստուծոյ կողմանէ հոգիով։

7 – Վերջին ամէն բանի վախճանը մօտցեր է. ուստի զգաստ եղէք ու աղօթքի մէջ սթափուն կեցէք։ 8 – Եւ ամէն բանէ առաջ իրարու հետ սիրոյն սէր ունեցէք. վասն զի սէրը մեղքերու բազմութիւնը կը ծածկէ։ 9 – Իրարու հիւրասիրութիւն ցուցուցէք առանց տրտունջ ընելու։ 10 – Ամէն մէկը ինչ տեսակ շնորհք որ առաւ, զանիկա իրարու մատակարարեցէք Աստուծոյ զանազան շնորհոց բարի անտեսներուն պէս։ 11 – Եթէ մէկը խօսի, Աստուծոյ պատգամներուն պէս խօսի. եթէ մէկը մատակարարութիւն ընէ, որպէս թէ Աստուծոյ շնորհոց զօրութենէն ընէ, որպէս զի ամէն բանի մէջ Աստուած փառաւորուի Յիսուս Քրիստոսի ձեռքով. որու փառք և զօրութիւն յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

12 – Սիրելիներ, օտար բան մի սպասէք այն նեղութեան բորբոքը, որ ձեզ փորձելու համար կ'ըլլայ, որպէս թէ օտար բան մը ձեզի հանդիպած է. 13 – Հապա ուրախ եղէք՝ քանի որ Քրիստոսի չարչարանքներուն հաղորդ եղած էք, որպէս զի անոր փառքին յայտնուելու ատենն ալ ցնծութեամբ ուրախանաք։ 14 – Եթէ Քրիստոսի անունը Համար նախատուիք, երանելի էք. վասն զի փառաց [և զօրութեան] և Աստուծոյ Հոգին ձեր վրայ հանգչած է. *արդարև անոնց կողմանէ կը հայհոյուի անիկա, բայց ձեր կողմանէ կը փառաւորուի։ 15 – Զըլլայ որ ձեզմէ մէկը չարչարուի իբրև մարդասպան, կամ գող, կամ չարագործ, կամ իբրև ուրիշին բանին խառնուող. 16 – Բայց եթէ ըրիստոնեայ իբրև Քրիստոնեայ՝ թող չամչնայ, հապա այս մասին թող Աստուծոյ փառք տայ։ 17 – Քանզի ժամանակ է որ դատաստանը Աստուծոյ տունէն սկսի. և եթէ առաջ մեզմէ կը սկսի, հապա անոնց վերջը ինչ պիտի ըլլայ՝ որոնք Աստուծոյ աւետարանին չեն հնազանդիր։ 18 – Եւ եթէ արդարը դժուարաւ կը փրկուի, հապա ամբարիշտը ու մեղաւորը ո՞ւր պիտի գտնուին։ 19 – Ուստի անոնք որ Աստուծոյ կամքին համեմատ կը չարչարուին, բարիք գործելով իրենց հոգիները թող հաւատարիմ Արարչին յանձնեն, իբրև հաւատարիմ Ստեղծոյին։

ԳԼ. Ե

Ձեր մէջ եղող երէցներուն կ'ապտակեմ, ես՝ ալանց պէս երէց ըլլալս, ու Քրիստոսի չարչարանքներուն վկայ, և յայտնուելու հանդերձեալ փառքին մասնակից. 2 – Աստուծոյ հօտը որ ձեր մէջ է՝ տրամեցէք, վերակացու ըլլալով ոչ թէ ակամայ՝ հապա կամաւ, ոչ թէ անարդ շահախնդրութեամբ՝ հապա յօժարութեամբ, 3 – Ոչ թէ վիճակներուն վրայ տիրելով՝ հապա հօտին օրինակ ըլլալով. 4 – Եւ Հովուապետին երեցած ատենը փառաց անթառամ պսակը պիտի ընդունիք։

5 – Նմանապէս դուք, երիտասարդներ, հնազանդ եղէք ծերերուն. և ամէնդ իրարու հնազանդ ըլլալով՝ խոնարհութիւն հագէք. վասն զի Աստուած ամբարտաւաններուն հակառակ կը կենայ, բայց խոնարհներուն շնորհք կու տայ։ 6 – Ուրեմն Աստուծոյ հզօր ձեռքին տակ խոնարհեցէք, որպէս զի ձեզ ժամանակին բարձրացնէ։ 7 – Ձեր ամէն հոգը անոր ձգեցէք, վասն զի անիկա ձեզի համար կը հոգայ։

8 – Սթափուն կեցէք, հսկեցէք, վասն զի ձեր հակառակորդը, Սատանայ, մնչնչող առիւծի պէս կը պտտի, ու կը փնտռէ թէ ո՛վ կլլէ։ 9 – Որու դէմ կեցէք հաստատուած, գիտնալով որ ձեր եղբայրներն ալ աշխարհի մէջ նոյն չարչարանքները կը կրեն։

10 – Եւ բոլոր շնորհոց Աստուածը, որ մեզ իր յաւիտենական փառքին կանչեց Քրիստոս Յիսուսի ձեռքով, քիչ մը ատեն նեղութիւն կրելնէդ ետքը, ինք ձեզ կատարեալ ընէ, հաս-

*Ոմանք, խնամարհ

*Ոմանք ըսուին

առաջ, զօրացնէ զձեզ, հիմնէ։ 11 – Իրեն փառք և զօրութիւն յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

12 – Ակնարկս համառօտիւ եղբօր ձեռքով, (ինչպէս ես կը կարծեմ,) համառօտ մը ձեզի գրեցի, յորդորելով ու վկայելով թէ այս է Աստուծոյ ճշմարիտ շնորհքը, որուն մէջ հաստատ կեցեր էք։ 13 – Բարև կ'ընէ ձեզի Բաբելոնի մէջ եղած Եկեղեցին որ ընտրուած է, ու իմ որդիս Մարկոս ալ։ 14 – Բարև տուէք իրարու սիրոյ համբուրով։ Խաղաղութիւն ձեր ամենուն հետ որ Քրիստոս Յիսուսի մէջ էք։ Ամէն։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ

ՊԵՏՐՈՍԻ Ա.ՌԱՔԵԼՈՅՆ

ԳԼՈՒԽ Ա.

Ես Սիմեան Պետրոս, Յիսուս Քրիստոսի ծառայ և առաքեալ, յԱնէ՛ որ մեզի հետ նոյն պատուական հաւատքին հասաք մեր Աստուծոյն ու Փրկչին Յիսուս Քրիստոսի արդարութիւնովը։ 2 – Շնորհք և խաղաղութիւն ձեր վրայ աւելնայ Աստուծոյ ու մեր Տէրոջը Յիսուսի գիտութիւնովը։

3 – Ինչպէս իր աստուածային զօրութիւնը կենաց և աստուածպաշտութեան վերաբերեալ ամէն բաները մեզի տուաւ անոր գիտութիւնովը՝ որ մեզ փառքով ու առաքինութիւնով հրաւիրեց։ 4-Որմէնցմով ամենամեծ ու պատուական խոստմունքներ արուած են մեզի, որպէս զի ասոնցմով աստուածային բնութեանը հաղորդ ըլլաք՝ աշխարհի մէջ ցանկութենէն յառաջ եկած ապականութենէն փախչելով։ 5 – Եւ այս բանին համար բոլոր ջանքերնիդ գրած՝ ձեր հաւատքին վրայ առաքինութիւն աւելցուցէք, ու առաքինութեան վրայ գիտութիւն, 6 – Եւ գիտութեան վրայ ժուժկալութիւն, ու ժուժկալութեան վրայ համբերութիւն, և համբերութեան վրայ աստուածպաշտութիւն, 7 – Ու աստուածպաշտութեան վրայ եղբայրսիրութիւն, ու եղբայրսիրութեան վրայ սէր։ 8 – Վասն զի քանի որ այս բաները ձեր վրայ կը գտնուին ու կ'աճին, պարապ ու անպտուղ չեն ըներ չեզ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսը ճանչնալուն մէջ։ 9 – Բայց որուն քով որ այս բաները չկան, անիկա կոյր է ու կարճատես, որ մոռցեր է իր առաջուան մեղքերէն մաքրուիլը։ 10 – Ասոր համար, եղբայրներ, աւելի ջանք ըրէք որ ձեր կոչումը ու ընտրութիւնը հաստատէք, վասն զի զայս բնելով՝ բնաւ պիտի չվրիպիք։ 11 – Վասնզի այսպէս ձեզի առատօրէն պիտի շնորհուի մեր Տէր ու Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի յաւիտենական թագաւորութիւնը մտնել։

12 – Ուստի ես միշտ այս բաները միտքերնիդ ձգելու վրայով պատրաստ պիտի չըլլամ՝ թէև գիտէք և հաստատուած էք ներկայ ճշմարտութեանը վրայ։ 13 – Եւ իրաւունք կը սեպեմ՝ թէ քանի որ այս *մարմնին մէջ եմ, միտքերնիդ ձգելով ձեզ արթնցնեմ։ 14 – Վասնզի գիտեմ որ ես շուտով այս իմ մարմինս պիտի մերկանամ, ինչպէս մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսը յայտնեց ինծի։ 15 – Ուստի պիտի ջանամ որ իմ աշխարհէն կեցած ատեն ալ միշտ կարող ըլլաք այս բաները յիշել։ 16 – Վասն զի ոչ թէ մենք վարպետութեամբ շինուած առասպելներու եւեթ երթալով՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի զօրութիւնը ու գալուստը ձեզի ցուցուցինք, հապա անոր մեծափառութեանը ականատես ըլլալով։ 17 – Վասն զի ինք Հօր Աստուծմէ փառք ու պատիւ առաւ, այն մեծավայելչութեան փառքէն այնպիսի ձայն մը գալով, թէ

*Յոյն. վրանին

Ասիկա է իմ սիրելի Որդիս, որու հաւաներ եմ։ 18 – Եւ այս երկինքէն եկած ձայնը մենք լսեցինք, որու հետ էինք սուրբ լեռանը վրայ։ 19 – Եւ մարգարէական խօսքն ալ աւելի հաստատուն է. ու ուշէկ կ'ընէք՝ եթէ անոր մատգրութիւն ընէք, որպէս թէ մութ տեղը լոյս տուող ճրագի մը, մինչև ցորեկը լուսնայ ու արուսեակը սիրտերնիդ մէջ ծագի։ 20 – Նայց առաջ զայս գիտնալ, որ գրոց ամէն մարգարէութիւն իր յատուկ մեկնութիւնը չունի։ 21 – Վասն զի մարգարէութիւն մը երբէք մարդոց կամքին պէս չարուեցաւ, հապա Աստուծոյ սուրբ մարդիկը Սուրբ Հոգիէն շարժուած՝ խօսեցան։

ԳԼ. Բ

Բայց սուտ մարգարէներ ալ կ'ըլլային ժողովուրդին մէջ, ինչպէս ձեր մէջ ալ սուտ վարդապետներ պիտի ըլլան, որոնք գաղտուկ պիտի մտցնեն կորստական հերձուածողութիւններ, ու գիրենք ծախու առնող Տէրը ուրանալով իրենց վրայ պիտի բերեն արագ հաս կորուստը. 2 – Եւ շատերը անոնց *կորստական ընթացքներուն եւեն պիտի երթան, որոնց համար ճշմարտութեան ճամրան պիտի հայհոյուի. 3 – Եւ ագահութիւնով՝ խրտմունկ խօսքերով ձեզ վաճառաշահութեան պիտի գործածեն. որոնց դատապարտութիւնը շատանգիմ պարապ ըլլալ չուշանար, ու անոնց կորուստը չմրափեր։

4 – Վասն զի եթէ Աստուած մեզք գործող հրեշտակներուն չխնայեց, հապա խաւարի կապերով տարտարոսը ձգած՝ դատաստանի պահել տուաւ. 5 – Ու առաջուան աշխարհին ալ չխնայեց. միայն թէ Նոյ արդարութեան քարոզիչը, պահեց, երբ ջրհեղեղը ամբարիշտներուն աշխարհին վրայ բերաւ, 6 – Եւ Սոդոմի ու Գոմորի քաղաքները մոխիր գարձնելով — կործանելով գատապարտեց, հաքը ամբարշտութիւն ընելու մարդոց օրինակ ընելով զանոնք. 7 – Եւ ապառաջ արդար Ղովտը, որ անօրէն ներուն անառակ վարմունքէն ձանձրացեր էր. 8 – (Վասն զի այն արդարը անոնց մէջ կենալով՝ աչքովը տեսնելով ու ականջովը լսելով, օրէ օր էր արդար հոգին կը տանջէր անոնց անօրէն վարմունքովը.) 9 – Տէրը գիտէ բաբևպաշտները փորձութենէ ազատել, և անիրաւները տանջանքի համար գատաստանի օրուան պահել։

10 – Մանաւանդ անոնք որ պղծալից ցանկութեամբ մարմնին ետևէ կ'երթան, և տէրութիւնը կ'անարգեն, ինքնահաճոյ ու յանդուգն են, չեն վախնար փառաւորներուն դէմ հայհոյել. 11 – Երբ հրեշտակները, որ անոնցմէ շատ մեծ են զօրութիւնով ու կարողութիւնով, Տէրոջը առջև հայհոյութեամբ գատապարտութիւն չեն բերեր անոնց վրայ։ 12 – Բայց սոսկ անրան անասուններու պէս, (որ բնականաբար որսի ու ապականութեան համար եղած են,) չգիտցած բաներուն դէմ կը հայհոյեն, և իրենց ապականութիւնովը պիտի ապականին, 13 – Անիրաւութեան վարձքը ընդունելով. որ ցորեկուան մէջ եղած զեղութիւնը զուարճութիւն կը սեպեն. արատ ու բիծ են, իրենց խաբէութիւններովը զուարճանալով՝ երբ ձեզի հետ կերուխումի կը նստին. 14 – Շնութեամբ լեցուն աչքեր ունին, որ մեզքէ չեն դադրիր. անհաստատ հոգիները կը խաբեն. ագահութեան սովրած սիրտեր ունին. անիծեալ զաւակներ են. 15 – Շիտակ ճամրան ձգելով մոլորեցան՝ Բէովրեան Բոզտառի ճամրան հետևելով, որ անիրաւութեան վարձքը սիրեց. 16 – Բայց իր անօրէնութեանը յանդիմանութիւնը առաւ. անխօս էշը մարդկային ձայնով խօսելով՝ մարգարէին յիմարութիւնը արգիլեց։ 17 – Անոնք ջուր չտնեցող ամպրիւններ են, ու փոթորիկէ քշուած մեզք, որոնց համար թանձր խաւարը պահուած է յաւիտեան։ 18 – Քանզի ունայնաբանութեան հպարտ խօսքեր ընելով՝ գիտութիւններով, մարմնի ցանկութիւններով կը խաբեն զանոնք որ քիչ մը առաջ փախեր էին անոնցմէ՝ որ մոլորութեան մէջ կը գարձին. 19 – Անոնց ազատութիւն կը խոստանան, և իրենք ապականութեան ծառաներ են. վասն զի ինչ բանէ որ մէկը յաղթուի, անոր ծառայ ալ կ'ըլլայ։ 20 – Վասն զի եթէ Տէր ու Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի

*Որ.նդ., անառակութիւններուն

գիտութիւնով աշխարհի պղծութիւնները հրաժարելէ եւ՝ դարձեալ այն բաներէն բռնուած յաղթուելն, անոնց վերջը առաջինէն դէշ կ'ըլլայ։ 21 – Վասն զի աղէկ էր անոնց՝ որ ճանապարհութեան ճամբան ճանչցած չըլլային, քան թէ ճանչնալով ետ դառնային այն սուրբ պատուիրանքէն՝ որ իրենց յանձնուեցաւ։ 22 – Ասկայն անոնց հանդիպեցաւ այն ճշմարիտ առակին բանը, թէ Շունը նորէն իր փսխածին կը դառնայ, ու լաւացուած խոզը՝ ցեխի մէջ թաւալկելու։

Գլ. Գ

Սիրելիներ, այս երկրորդ թուղթը հիմա ձեզի կը գրեմ, որոնցմով ձեր անկեղծ միտքը կ'արթնցնեմ յիշելու, 2 – Որպէս զի սուրբ մարգարէներէն առաջուընէ ըրուցուած խօսքերը, և մեր, այսինքն Տէրոջը ու Փրկչին առաքեալներուն, պատուէրները միտքերնիդ բերէք։ 3 – Բայց առաջ զայս գիտնաք, որ վերջին օրերը ծաղր բնդունող պիտի գան, որոնք իրենց ցանկութիւններուն համեմատ պիտի քալեն, 4 – Ու պիտի բսեն, Որ է անոր գալուն խոստումնը, վասն զի քանի որ հայրերը քնացան, ամէն բան այնպէս կայ կը մնայ արարածներուն սկիզբէն հետէ։ 5 – Քանզի անոնք (որոնց ուզածը այս է,) այն բանը մոռցեր են, թէ երկինք առաջուընէ եղաւ, ու երկիր ջուրերէն և ջուրերով հաստատ կեցեր է Աստուծոյ խօսքովը։ 6 – Որով հին աշխարհը ջրհեղեղով ապականուած կորսուեցաւ։ 7 – Ու հիմակուան երկինքը ու երկիրը նոյն խօսքով պահպանուած են, մինչև դատաստանին ու ամբարիշտ մարդոց կորուստին օրը կրակի համար պահուած։ 8 – Ու այս մէկ բանը ձեզմէ ծածուկ չմնայ, սիրելիներ, որ Տէրոջը քով մէկ օրը հազար տարուան պէս է, ու հազար տարին՝ մէկ օրուան պէս։ 9 – Տէրը չուշացներ է խոստմունքը, ինչպէս ոմանք ուշացած կը սեպեն, հապա մեզի երկայնամիտ կ'ըլլայ։ վասն զի չուզեր որ մէ՛կը կորսուի, հապա որ ամէնը ապաշխարանքի գան։ 10 – Ասկայն Տէրոջը օրը *գողի պէս պիտի գայ, որ ատեն երկինք ահռելի շառաչիւնով պիտի անցնի, ու տարերքները բռնկած պիտի լուծուին, երկիր ալ, ու ինչ գործեր որ անոր մէջ կը գտնուին, պիտի ժրբուին։ 11 – Ուստի որովհետև այս ամէն բաները պիտի լուծուին, ձեզի ինչպիսի մարգիկ ըլլալ կը վայելէ սուրբ վարմունքով ու բարեպաշտութեամբ, ապասելով 12 – Ու արագացուցանելով Աստուծոյ օրուանը գալուն, որուն մէջ երկինք կրակով այրուած պիտի լուծուի, ու տարերքները բռնկած պիտի հալին։ 13 – Ասկայն իր խոստմունքին համեմատ, նոր երկինքի ու նոր երկրի մը կը սպասենք, որոնց մէջ արդարութիւն կը բնակի։

14 – Ուստի, սիրելիներ, ասոնց սպասելով ջանացէք, որ ան ձեզ անբիծ ու անարատ գտնէ խաղաղութիւնով։ 15 – Ու մեր Տէրոջը երկայնմտութիւնը փրկութիւն սեպեցէք։ ինչպէս մեր սիրելի եղբայրը Պօղոս ալ իրեն տրուած իմաստութիւնովը գրեց ձեզի։ 16 – Ինչպէս ամէն թուղթերուն մէջ ալ այս բաներուն վրայով կը խօսի։ որոնց մէջ քանի մը դժուարիմաց էջեր կը գտնուին, զորոնք տգէտները ու անհաստատները ծուռ կողմը կը դարձնեն, ինչպէս ուրիշ գիրքերն ալ՝ իրենց անձին կորուստին համար։ 17 – Ուրեմն դուք, սիրելիներ, առաջուընէ գիտնալով զգոյշ եղէք, որ չըլլայ թէ անօրէններուն խաբեութենէն բռնուած՝ ձեր հաստատութենէն կտնաք։ 18 – Հապա աճեցէք մեր Տէր ու Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը ու գիտութիւնովը։ անոր փառք հիմա ալ ու մինչև յաւիտենական օրն ալ։ Ամէն։

*Ոմանք, գիշերուան գողի

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

Գլուխ Ա

Կենաց Բանին վրայով որ սկիզբէն էր, որուն համար լսեցինք, զոր մեր աչքերովը տեսանք, որուն նայեցանք ու մեր ձեռքերը չօշափեցին։ 2 – (Ու կեանքը յայտնուեցաւ, ու տեսանք և կը վկայենք ու ձեզի կը պատմենք այն յաւիտենական կեանքը, որ Հօրը քով էր ու մեզի յայտնուեցաւ։) 3 – Զայն որ տեսանք ու լսեցինք, ձեզի կը պատմենք, որպէս զի դուք ալ մեզի հետ հաղորդութիւն ունենաք։ և մեր հաղորդութիւնը Հօրը հետ է՝ ու իր Որդւոյն Յիսուս Քրիստոսի հետ։ 4 – Ու այս բաները կը գրենք ձեզի, որպէս զի ձեր ուրախութիւնը կատարեալ ըլլայ։

5 – Ու ասիկա է այն պատգամը զոր իրմէ լսեցինք ու ձեզի կը պատմենք, թէ Աստուած լոյս է, ու անոր մէջ բնաւ խաւար չկայ։ 6 – Եթէ բսենք թէ Անոր հետ հաղորդութիւն ունինք, ու խաւարի մէջ պարթինք, սուտ կը գրուցենք և ճշմարտութիւնը չենք բներ։ 7 – Ապա եթէ լոյսի մէջ քալենք, ինչպէս անիկա լոյսի մէջ է, իրարու հետ հաղորդութիւն կ'ունենանք, ու անոր Որդւոյն Յիսուս Քրիստոսի արիւնը մեզ ամէն մեղքէ կը սրբէ։ 8 – Եթէ բսենք թէ Մենք մեզի մէջ մեղք չունինք, ինքզինքնիս կը խաբենք, ու մեր մէջ ճշմարտութիւն չկայ։ 9 – Եթէ խոստովանինք մեղքերնիս, հաւատարիմ ու արդար է անիկա մեր մեղքերուն թողութիւն տալու, և մեզ բոլոր անիրաւութենէ սրբելու։ 10 – Եթէ բսենք թէ Մեղք մը չգործեցինք, սուտագործ կ'ընենք զանիկա, ու անոր խօսքը մեր մէջ չէ։

Գլ. Բ

Իմ որդեակներս, այս բաները ձեզի կը գրեմ, որպէս զի մեղք չգործէք. և եթէ մէկը մեղք գործելու ըլլայ, Հօրը քով բարեխօս ունինք Յիսուս Քրիստոս արդարը։ 2 – Ու անիկա մեր մեղքերուն քաւութիւն է, և ոչ թէ միայն մերիններուն, հապա բոլոր աշխարհի ալ։

3 – Ու սով գիտնանք թէ զանիկա ճանչցանք, եթէ անոր պատուիրանքները պահենք։ 4 – Ան որ կ'բսէ թէ Ես զանիկա ճանչցայ, ու անոր պատուիրանքները չպահեր, սուտաւոր է, ու անոր մէջ ճշմարտութիւն չկայ։ 5 – Բայց ան որ անոր խօսքը կը պահէ, իրաւցընէ իր մէջ կատարեալ է Աստուծոյ սէրը. սով կը ճանչնանք թէ անոր մէջ ենք։ 6 – Ան որ կ'բսէ թէ անոր մէջ կը բնակի, այնպէս պէտք է քալէ՝ ինչպէս անիկա քալեց։

7 – *Եղբայրներ, ոչ թէ նոր պատուիրանք մը կը գրեմ ձեզի, հապա այն հին պատուիրանքը զոր սկիզբէն ի վեր ունէիք. և հին պատուիրանքը այն խօսքն է, զոր դուք սկիզբէն լսեցիք։ 8 – Դարձեալ նոր պատուիրանք մը կը գրեմ ձեզի, որ ճշմարիտ է անոր մէջ ու ձեր մէջ. վասն զի խաւարը կ'անցնի ու ճշմարիտ լոյսը արդէն կ'երեւնայ։ 9 – Ան որ կ'բսէ թէ լոյսի մէջ է, ու իր եղբայրը կ'ատէ, անիկա մինչև հիմա խաւարի մէջ է։ 10 – Ան որ իր եղբայրը կը սիրէ, լոյսի մէջ կը բնակի, ու իր մէջ գայթակղութիւն չկայ։ 11 – Բայց ան որ իր եղբայրը կ'ատէ, խաւարի մէջ է ու խաւարի մէջ կը քալէ, ու չգիտեր թէ ո՛ւր կ'երթայ, վասն զի խաւարը անոր աչքերը կուրցուցեր է։

12 – Կը գրեմ ձեզի, որդեակներ, վասն զի ձեր մեղքերը թողուած են անոր անուան համար։ 13 – Կը գրեմ ձեզի, հայրեր, վասն զի դուք ճանչցաք զանիկա որ սկիզբէն է։ Կը գրեմ ձեզի, երիտասարդներ, վասն զի դուք չարին յաղթեցիք։ 14 – Կը գրեմ ձեզի, տղաքներ, վասն զի դուք ճանչցաք Հայրը։ Գրեցի ձեզի, հայրեր, վասն զի դուք ճանչցաք զանիկա որ սկիզբէն է։

*Ոմանք, Սիրելիները

Գրեցի ձեզի, երիտասարդներ, վասն զի զօրաւոր էք, և Աստուծոյ խօսքը ձեր մէջ կը բնակի, ու չարին յաղթեցիք։ 15 – Մի սիրէք աշխարհը, ոչ ալ ինչ որ աշխարհի մէջ է ։ 16 – Եթէ մէկը աշխարհը կը սիրէ, անոր Հօրը սէրը չկայ։ Քանզի ամէն բան որ աշխարհի մէջ է, մարմնի ցանկութիւնը ու աչքերու ցանկութիւնը և այս կեանքին ամբարտաւանութիւնը, Հօրմէն չէ, հապա այս աշխարհէն է ։ 17 – Աշխարհս ալ կ'անցնի, անոր ցանկութիւնն ալ ։ բայց ան որ Աստուծոյ կամքը կը կատարէ, յաւիտեան կը մնայ։

18-Որդեակներ, վերջին ժամանակն է. ու ինչպէս լսեցիք թէ Նեռը պիտի գայ, և արդէն շատ նեռեր եկած են, անկէ կ'իմանանք թէ վերջին ժամանակ է։ 19 – Մեզմէ ելան սակայն, բայց մեզմէ չէին. վասն զի եթէ մեզմէ ըլլային, մեզի հետ պիտի մնային. հապա ջնջէ ելան, որպէս զի յայտնի ըլլան թէ անոնք ամէնը մեզմէ չէին ։ 20 – Բայց դուք օծութիւն ունիք Սուրբէն, ու ամէն բան գիտէք ։ 21 – Ձգրեցի ձեզի՝ իբր թէ ճշմարտութիւնը չէք գիտեր, հապա թէ գիտէք զանիկա, ու նաև թէ ամէն սուտ ճշմարտութենէն չէ։ 22 – Ո՞վ է սուտաւոր, եթէ ոչ ան որ կ'ուրանայ թէ Յիսուս՝ Քրիստոս չէ. անիկա է Նեռը որ կ'ուրանայ Հայրը ու Որդին։ 23-Ամէն ով որ կ'ուրանայ Որդին, անիկա Հայրն ալ չունի։ [Բայց ան որ կը խոստովանի Որդին, անիկա Հայրն ալ կ'ունի։] 24 – Ուրեմն ինչ որ դուք սկիզբէն լսեցիք, թող անիկա ձեր մէջ բնակի. եթէ այն սկիզբէն լսածնիդ ձեր մէջ բնակի, դուք ալ Որդւոյն ու Հօրը մէջ պիտի բնակիք ։ 25 – Եւ ասիկա է այն խոստումնը որ ինք մեզի խոստացաւ, այսինքն յաւիտենական կեանքը։ 26 – Ա՛յս բաները ձեզի գրեցի՝ ձեզ մոլորեցնողներուն համար ։ 27 – Եւ այն օծութիւնը որ դուք իրմէ ընդունեցիք, ձեր մէջ կը մնայ, ու պէտք չէ որ մէկը ձեզի սորվեցնէ. հապա ինչպէս նորն օծութիւնը ձեզի կը սորվեցնէ ամէն բանի վրայով, և ճշմարիտ է ու սուտ չէ, և ինչպէս ան ձեզի սորվեցուց, անոր մէջ կեցէք։

28-Ու հիմա, որդեակներ, անոր մէջ կեցէք, որպէս զի երբ անիկա յայտնուի, մենք համարձակութիւն ունենանք, ու անկէ չամչնանք իր գալուստին։ 29-Եթէ գիտէք թէ անիկա արդար է, կ'իմանանք թէ ամէն ով որ արդարութիւն կը գործէ, անկէ ծնած է։

Գ.

Տեսէք, Հայրը ինչպիսի սէր չնորհեց մեզի, որպէս զի մենք Աստուծոյ որդիներ բոլորինք. սոսկ համար աշխարհ մեզ չճանչնար, վասն զի զանիկա չճանչցաւ։ 2 – Սիրելիներ, հիմա մենք Աստուծոյ որդիներն ենք, և տակաւին յայտնի չէ թէ ինչ պիտի ըլլանք. բայց գիտենք որ երբ անիկա յայտնուի, անոր պէս պիտի ըլլանք. վասն զի զանիկա պիտի տեսնենք՝ ինչպէս է։

3 – Եւ ամէն ով որ այս յոյսը անոր վրայ ունի, ինքզինք կը մաքրէ, ինչպէս անիկա մաքուր է։ 4-Ամէն ով որ մեղք կը գործէ, անիկա անօրէնութիւն ալ կը գործէ, և քրեան մեղքը անօրէնութիւն է։ 5 – Եւ գիտէք որ անիկա անոր համար յայտնուեցաւ, որ մեր մեղքերը վերցնէ. ու իր մէջ մեղք չկայ ։ 6 – Ամէն ով որ անոր մէջ կը կենայ, մեղք չգործեր. ամէն ով որ մեղք կը գործէ, զանիկա տեսած չէ ու զանիկա ճանչցած չէ։ 7 – Որդեակներ, մէկը ձեզ չխաբէ. ան որ արդարութիւն կը գործէ, արդար է, ինչպէս Անիկա արդար է։ 8 – Եւ ան որ մեղք կը գործէ, Սատանայէ է, վասն զի Սատանայ սկիզբէն ի վեր կը մեղանչէ. սոսկ համար Աստուծոյ Որդին յայտնուեցաւ, որ Սատանայի գործերը քակէ ։ 9 – Ամէն ով որ Աստուծմէ ծնած է, մեղք չգործեր, վասն զի անոր սերմը իր մէջ կը մնայ, ու չկրնար մեղք գործել, քանզի Աստուծմէ ծնած է։ 10-Ասով յայտնի են Աստուծոյ որդիները ու Սատանայի որդիները։ Ամէն ով որ արդարութիւն չգործեր, անիկա Աստուծմէ չէ, և ան ալ՝ որ իր եղբայրը չսիրեր ։ 11 – Վասն զի սասիկա այն պատուիրանքն է զոր դուք սկիզբէն լսեցիք, որ միմիանց սիրենք։ 12 – Ոչ թէ Կայէնի պէս որ չարէն էր, ու իր եղբայրը սպաննեց. և ինչո՞ւ համար զանիկա սպաննեց. անոր համար որ իր գործերը չար էին, ու իր եղբօրը գործերը՝ արդար։ 13 – Մի զարմանաք, եղբայրներս, եթէ աշխարհ

ձեզ ատէ։ 14 – Մենք գիտենք որ մահէն կեանքի փոխանցանք, վասն զի եղբայրները կը սիրենք. ան որ եղբայրը չսիրեր՝ մահուան մէջ կը մնայ ։ 15 – Ամէն ով որ իր եղբայրը կ'ատէ՝ մարդասպան է, ու գիտէք որ ամէն մարդասպան իր մէջ բնակած յաւիտենական կեանք չունի։ 16 – Ասով գիտցանք Քրիստոսի սէրը, որ անիկա իր կեանքը մեզի համար դրաւ. մենք ալ պարտաւոր ենք ձեր եղբայրներուն համար դնել մեր կեանքը ։ 17 – Բայց ան որ աշխարհի բարիքը ունի, և իր եղբայրը բանի մը կարօտ կը տեսնէ ու իր գութը անկէ կը գոցէ, ինչպէս Աստուծոյ սէրը անոր մէջ բնակած կ'ըլլայ։ 18 – Որդեակներս, ոչ թէ խօսքով ու լեզուով սիրենք, հապա գործով ու ճշմարտութիւնով ։

19 – Եւ ասով կը ճանչնանք թէ ճշմարտութենէն ենք, ու մեր սիրտերը անոր առջև պիտի հանգչեցնենք։ 20 – Քանզի եթէ մեր սիրտերը մեզ կը մեղադրեն, հապա Աստուած մեր սիրտերէն մեծ է՝ և ամէն բան գիտէ ։ 21 – Սիրելիներ, եթէ մեր սիրտերը մեզ չմեղադրեն, համարձակութիւն կ'ունենանք Աստուծոյ առջև. 22 – Եւ ինչ որ խընդրենք՝ կ'առնենք անկէ, վասն զի իր պատուիրանքները կը պահենք, ու իր առջև հաճոյ եղած բաները կ'ընենք։ 23 – Եւ ասիկա է անոր պատուիրանքը, որ իր Որդւոյն Յիսուս Քրիստոսի անունը հաւատանք ու միմիանց սիրենք, ինչպէս մեզի պատուէր տուաւ ։ 24 – Եւ ան որ անոր պատուիրանքները կը պահէ՝ անոր մէջ կը կենայ, ու անիկա ալ՝ սոսկ մէջ. և սակէ գիտենք որ ան նիկա մեր մէջ կը կենայ, այսինքն այն Հոգիէն զոր մեզի տուաւ։

Գ.

Սիրելիներ, ամէն հոգիի մի հաւատայք, հապա հոգիները փորձեցէք՝ թէ արդեօք Աստուծմէ՛ են. վասն զի աշխարհի մէջ շատ սուտ մարգարէներ ելած են։ 2 – Ասով կրնաք ճանչնալ Աստուծոյ Հոգին. ամէն հոգի որ Յիսուս Քրիստոսը մարմնով եկած կը խոստովանի, անիկա Աստուծմէ է. 3 – Եւ ամէն հոգի որ Յիսուս Քրիստոսը մարմնով եկած չխոստովանիր, անիկա Աստուծմէ չէ. ու ասիկա Նեռի հոգին է, որու համար լսեցիք թէ պիտի գայ, ու հիմակուընէ ալ աշխարհի մէջ է։ 4 – Դուք Աստուծմէ էք, որդեակներ, ու անոնց յաղթեցիք. քանզի մեծ է անիկա որ ձեր մէջ է, քան թէ անիկա որ աշխարհի մէջ է ։ 5 – Անոնք աշխարհէն են. անոր համար աշխարհի վրայով կը խօսին, և աշխարհ մարիկ կ'ընէ անոնց ։ 6 – Մենք Աստուծմէ ենք. ան որ գԱստուած կը ճանչնայ, մեզի մարիկ կ'ընէ. ան որ Աստուծմէ չէ, մեզի մարիկ չընէր. ասով կը ճանչնանք ճշմարտութեան Հոգին ու խաբէութեան Հոգին։

7 – Սիրելիներ, միմիանց սիրենք, վասն զի սէրը Աստուծմէ է. ու ամէն ով որ կը սիրէ՝ Աստուծմէ ծնած է, ու կը ճանչնայ գԱստուած։ 8 – Ան որ չսիրեր՝ գԱստուած չճանչնար. վասն զի Աստուած սէր է։ 9 – Ա՛յս բանին մէջ Աստուծոյ սէրը մեր վրայ յայտնի եղաւ, որ Աստուած իր միածին Որդին աշխարհ զրկեց, որպէս զի անոր միջոցով ապրինք։ 10 – Ա՛յս բանին մէջ է սէրը, որ ոչ թէ մենք սիրեցինք գԱստուած, հապա որ անիկա մեզ սիրեց, ու իր Որդին զրկեց մեր մեղքերուն քաւութիւն ըլլալու։ 11 – Սիրելիներ, եթէ Աստուած մեզ այսպէս սիրեց, արդեօք մենք ալ կը պարտաւորինք միմիանց սիրել ։ 12 – Մէկը երբէք գԱստուած տեսած չէ. եթէ միմիանց կը սիրենք, Աստուած մեր մէջ կը բնակի, ու անոր սէրը մեր մէջ կատարեալ է։ 13 – Ասով գիտենք թէ մենք անոր մէջ կը բնակինք, ու անիկա մեր մէջ, որ իր Հոգիէն մեզի տուաւ ։ 14 – Եւ մենք տեսանք ու կը վկայենք որ Հայրը իր Որդին զրկեց աշխարհի Փրկիչը ըլլալու։ 15 – Ով որ կը խոստովանի թէ Յիսուս Որդի Աստուծոյ է, Աստուած անոր մէջ կը բնակի, ան ալ՝ Աստուծոյ մէջ։ 16 – Եւ մենք ճանչցանք ու հաւատացինք այն սէրը զոր Աստուած մեր վրայ ունի. Աստուած սէր է. և ան որ սիրոյ մէջ կը բնակի, Աստուծոյ մէջ կը բնակի, ու Աստուած՝ անոր մէջ ։ 17 – Ասով սէրը մեր վրայ կատարեալ կ'ըլլայ, որպէս զի Դատաստանին օրը ։ վասն զի ինչպէս է ինք, նոյնպէս ալ մենք ենք այս աշխարհին մէջ ։ 18 – Սիրոյ մէջ վախ չկայ, հապա կատարեալ սէրը

վախը մէկդի կը ձգէ. վասն զի վախը տանջանքի ենթակայ է. ուստի ան որ կը վախնայ, սիրոյ մէջ կատարեալ չէ։ 19 – Մենք զանիկա կը սիրենք , վասն զի առաջ անիկա մեզ սիրեց ։ 20 – Եթէ մէկը կ'ըսէ թէ Ես զԱստուած կը սիրեմ՝ , ու իր եղբայրը ատէ, անիկա սուտ է. քանզի ան որ իր եղբայրը չսիրէ՝ զոր կը տեսնէ , զԱստուած՝ զոր չտեսնէր , ինչպէս կրնայ սիրել ։ 21 – Ու անկէ այս պատուէրը ունինք, թէ ան որ զԱստուած կը սիրէ, իր եղբայրն ալ կը սիրէ։

Գ Լ. Ե

Ամէն ով որ կը հաւատայ թէ Յիսուս՝ Քրիստոս է, Աստուծմէ ծնած է. և ամէն ով որ ծնողը կը սիրէ՝ անկէ ծնածն ալ կը սիրէ։ 2-Ասով կը ճանչնանք թէ Աստուծոյ որդիները կը սիրենք, երբ զԱստուած սիրենք ու անոր պատուիրանքները պահենք։ 3 – Վասն զի սա է Աստուծոյ սէրը , որ անոր պատուիրանքները պահենք . և անոր պատուիրանքները ծանր բան չեն։ 4 – Վասն զի այն ամէնը որ Աստուծմէ ծնած է՝ աշխարհն կը յաղթէ. և սա է յաղթութիւնը որ աշխարհն կը յաղթէ. մեր հաւատքը ։ 5 – Ո՞վ է որ աշխարհն կը յաղթէ , եթէ ոչ անիկա որ կը հաւատայ թէ Յիսուս Որդի Աստուծոյ է։

6 – Անիկա է որ եկաւ ջուրով և արիւնով , մեր Յիսուս Քրիստոս. ոչ թէ միայն ջուրով , հապա ջուրով ու արիւնով . և Հոգին է որ կը վկայէ , վասն զի Հոգին ճշմարտութիւն է ։ 7- Վասն զի երեք են որ *երկինքի մէջ կը վկայեն. Հայրը , Բանը ու Սուրբ Հոգին, և այս երեքը մէկ են։ 8 – Ու երեք են որ երկրի վրայ՝ կը վկայեն. Հոգին , ջուրը ու արիւնը, և երեքը միաբան են։ 9 – Եթէ մարդոց վկայութիւնը կ'ընդունինք, Աստուծոյ վկայութիւնը աւելի մեծ է. վասն զի սա է Աստուծոյ վկայութիւնը, որ իր Որդւոյն համար վկայեց ։ 10 – Ան որ Աստուծոյ Որդւոյն կը հաւատայ՝ վկայութիւնը իր մէջ ունի . ան որ Աստուծոյ չհաւատար՝ սատիա կ'ընէ զանիկա, վասն զի չհաւատար այն վկայութեանը՝ զոր Աստուած իր Որդւոյն համար վկայեց։ 11 – Եւ վկայութիւնը այս է, որ Աստուած մեզի յաւիտենական կեանք տուաւ, ու այս կեանքը անոր Որդւոյն մէջ է։ 12 – Ան որ Որդին ընդունած է՝ կեանք ունի , և ան որ Աստուծոյ Որդին ընդունած չէ՝ կեանք չունի։

13 – Ա՛յս բաները գրեցի ձեզի՝ որպէսզի դիտնաք թէ յաւիտենական կեանք ունիք դուք՝ որ Աստուծոյ Որդւոյն անուանը կը հաւատաք*։ 14 – Եւ այն համարձակութիւնը զոր մենք անոր քով ունինք՝ այս է , որ ինչ բան որ խնդրելու ըլլանք իր կամքին համեմատ, կը լսէ մեզի։ 15 – Եւ եթէ գիտնանք թէ մեզի կը լսէ ինչ որ խնդրելու ըլլանք, գիտենք կը գիտնանք թէ կ'առնենք խնդրուքնիս զոր կը խնդրենք իրմէ։

16-Եթէ մէկը տեսնէ որ իր եղբայրը մեղք մը գործեց , ոչ թէ մեռնելու , հապա խնդրէ, ու Աստուած անոր կեանք պիտի տայ այն մեռնելու չեղած մեղքը գործողին. մեղք կայ որ մեռնելու է, չեմ բսեր որ անոր համար խնդրէ։ 17- Ամէն անիրաւութիւն մեղք է, և մեղք կայ որ մեռնելու չէ ։

18 – Գիտենք որ այն ամէնը որ Աստուծմէ ծնած է՝ մեղք չգործեր. հապա ան որ Աստուծմէ ծնած է՝ իր անձը կը պահէ, ու չարը իրեն չդպչիր ։ 19 – Գիտենք որ մենք Աստուծմէ ենք, ու բոլոր աշխարհ չարին մէջ է ։ 20 – Եւ գիտենք որ Աստուծոյ Որդին եկաւ, ու մեզի միտք տուաւ, որպէս զի ճշմարիտը ճանչնանք. և այն ճշմարիտին մէջ ենք, իր Որդւոյն Յիսուս Քրիստոսի մէջ. սա է ճշմարիտ Աստուած ու յաւիտենական կեանք։ 21 – Որդեակներ, ինքզինքնիդ կուռքերէն պահեցէք։†

*Շատ հին ձեռագիրներէ լսուին

*Ո՛հան ՝ Յ՛ովհաննէս , և որպէս զի Աստուծոյ Որդւոյն անուանը հաւատաք

†Ո՛հան ՝ Յ՛ովհաննէս, Ամէն։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

Երէցէն ընտրեալ տիկնոջը ու անոր զաւակներուն , զորոնք ես ճշմարտութեամբ կը սիրեմ՝ , (և ոչ թէ միայն ես, հապա ամէնն ալ՝ որոնք ճշմարտութիւնը կը ճանչնան ,) 2 – Ա՛յն ճշմարտութեանը համար՝ որ մեր մէջ կը մնայ , ու յաւիտեան մեզի հետ պիտի ըլլայ. 3-Շնորհք, ողորմութիւն, խաղաղութիւն Հայր Աստուծմէն և Տէր Յիսուս Քրիստոսէ, Հօրը Որդիէն, ձեզի հետ ըլլայ ճշմարտութիւնով ու սիրով ։

4 – Շատ ուրախ եղայ ես , որ քու զաւակներէդ գտայ որոնք ճշմարտութեամբ կը քալեն այն պատուիրանքին համեմատ՝ զոր Հօրմէն առինք։ 5 – Եւ հիմա քեզի կ'աղաչեմ, ով տիկին, ոչ իբր թէ նոր պատուիրանք մը քեզի կը գրեմ՝, հապա զայն որ սկիզբէն ունէինք, որ մեկզմեկ սիրենք ։ 6 – Ու սէրը այս է՝ որ անոր պատուիրանքներուն համեմատ քալենք. — պատուիրանքը այս է՝ որ ինչպէս սկիզբէն ի վեր լսեցիք, անոր համեմատ քալէք։ 7 – Վասն զի շատ մոլորեցուցիչներ եկան աշխարհի մէջ , որոնք Յիսուս Քրիստոսը մարմնով եկած չեն խոստովանիր . այդպիսի մէկը մոլորեցուցիչ ու Նենգ է ։ 8 – Զգուշացէք ձեր անձերուն , որպէս զի աշխատանքնիս չկորնցնենք, հապա որպէս զի լման վարձք առնենք։ 9-Ամէն ով որ յառաջանք կը գործէ ու Քրիստոսի վարդապետութեանը մէջ չկենար, անիկա զԱստուած չունի. ան որ Քրիստոսի վարդապետութեանը մէջ կը կենայ, անիկա Հայրն ալ ունի Որդին ալ ։ 10 – Եթէ մէկը ձեզի գայ ու այս վարդապետութիւնը չբերէ, զանիկա տուներնիդ մի ընդունիք , և անոր բարեւ մի ըսէք։ 11 – Քանզի ով որ անոր բարեւ կ'ըսէ , անոր չար գործերուն հաղորդ կ'ըլլայ ։

12 – Շատ բան ունէի ձեզի գրելու , բայց չուզեցի թղթով ու մելանով ձեզի. վասն զի յոյս ունիմ որ ձեզի գամ, ու բերան առ բերան խօսիմ , որպէս զի մեր ուրախութիւնը կատարեալ ըլլայ ։ 13 – Բարեւ կ'ընեն քեզի քու ընտրեալ քրոջդ որգիները։*

ԵՐՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

Երէցէն Գայիոս սիրելիին , զոր ես կը սիրեմ ճշմարտութեամբ ։ 2 – Սիրելի, աղօթք կ'ընեմ որ ամէն կողմէ յաջողութեան մէջ ու առողջ ըլլաս , ինչպէս քու հոգիդ ալ յաջողութեան մէջ է։ 3-Վասն զի շատ ուրախացայ, երբ քանի մը եղբայրներ եկան, ու քու ճշմարտութեանդ վրայով վկայեցին , ինչպէս դուն ճշմարտութեամբ կը քալես։ 4 – Աւելի մեծ ուրախութիւն մը չունիմ՝, որ կը լսեմ թէ իմ որդիներս ճշմարտութեան մէջ կը քալեն։ 5 – Սիրելի , դուն հաւատարմօրէն կ'ընես, ինչ որ կ'ընես եղբայրներուն և օտարներուն . 6 – Որոնք եկեղեցիին

*Ո՛հան ՝ Յ՛ովհաննէս, Ամէն։

առջև վկայեցին քու սիրոյդ վրայով. որ եթէ ասասւածաշաճայ կերպով զանոնք ճամբայ դնես, ապէկ պիտի բնես։ 7 – Վասն զի Աստուծոյ անուանը համար եկան, ու հեթանոսներէն բան մը չեն առներ։ 8 – Ուստի մենք պարտաւոր ենք այնպիսիները ընդունիլ, որպէս զի ճշմարտութեանը գործակից ըլլանք։

9 – Եկեղեցիին գրեցի. բայց Դիոտրեփէս, որ անոնց մէջ առաջին ըլլալ կ'ուզէ, մեզ չընդունիր։ 10 – Ասոր համար եթէ գամ, անոր ըրած գործերը պիտի յիշեմ, որ մեզի դէմ չարաչար կասկածով չարաբասութիւն կ'ընէ. և ասով ալ գոհ չեղած՝ ինք չընդունիր եղբայրները, ու անոնք որ կ'ուզին ընդունել կ'արգիլէ, ու եկեղեցիէն ալ կը հանէ։ 11 – Սիրելի, չարին նմանողը մի ըլլար, հապա բարիին. ան որ բարիք կը գործէ, Աստուծմէ է. բայց ան որ չարիք կը գործէ, անիկա զԱստուած տեսած չէ։ 12 – Դեմետրիոսի համար ամէնուն ալ կը վկայեն, բուն իսկ ճշմարտութիւնն ալ. մենք ալ կը վկայենք, և դուք գիտէք որ մեր վկայութիւնը ճշմարիտ է։

13 – Շատ բան ունէի գրելու, բայց չեմ ուզեր մելանով ու գրիչով քեզի գրել։ 14 – Սակայն յոյս ունիմ մօտերս քեզ տեսնել, ու բերան առ բերան պիտի խօսինք։ 15-Խաղաղութիւն քեզի. բարեկամները քեզի բարև կ'ընեն. բարև բըլ հը բարեկամներուն անուն անուն անուանով։

*Ոմանք, Աստուած իշխանը

ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ

ՅՈՒԴԱՅԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

Յուդա, Յիսուս Քրիստոսի ծառայ ու Յակոբոսի եղբայրը, ձեզի որ Հայր Աստուծմէն սրբուած էք, և Յիսուս Քրիստոսէ պահուած — կանչուած. 2 – Ողորմութիւն ու խաղաղութիւն և սէր ձեր վրայ շատնայ։

3 – Սիրելիներ, բոլոր ջանքը վրա առնելով ձեզի գրելու հասարակաց փրկութեանը համար, էմ անչէ հարկ սեպեցի ձեզի գրել ու յորդորել որ մրցիք այն հաւատքին համար որ անդամ մը սուրբերուն աւանդուեցաւ։ 4 – Քանզի մէկ քանի մարդիկ գաղտուկ մտան, որ առաջուընէ այս գատաստանութեանը համար որոշուած էին, ամբարիշտներ, որոնք մեր Աստուծոյ շնորհքը անառակութեան դարձուցին, և միակին *Իշխանը ու մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսը ուրացան։ 5 – Ուզղ կ'ուզեմ միտքերնիդ բերել, թէև արդէն գիտէք ամէնս, թէ Տէրը որ ժողովուրդը Եգիպտոսի երկրէն ազատեց, ետքը չհաւատացողները կորընչացուց։ 6 – Ու այն հրեշտակները, որոնք իրենց իշխանութիւնը չպահեցին, հապա իրենց բնակութիւնը ձգեցին, մշտնջենաւոր կապերով խաւարի մէջ պահեց մեծ օրուան դատաստանին։ 7 – Ինչպէս Սոդոմ ու Գոմոր և անոնց բոլորտիքը եղած քաղաքները, որոնք ասոնց նման պոռնկեցան ընկերներուն մարմինին ետևէն երթալով, մեր առջև օրինակ կեցեր են՝ յաւիտենական կրակին գատապարտութիւնը ընդունելով։ 8 – Նմանապէս այս ցնորածներն ալ մարմինը կը պղծեն, անարգութիւնը կ'անարգեն, փառաւորներուն դէմ կը հայհոյեն։ 9 – Բայց Միքայէլ հրեշտակապետը երբ Սատանայի դէմ դնելով՝ Մովսէսի մարմինին համար կը վիճէր, չհամարձակեցաւ հայհոյութեան դատապարտութիւն բերել անոր վրայ, հապա ըսաւ, Տէրը քեզ հանդիմանէ քեզ։ 10 – Իսկ ասոնք այն բաներուն զորնք չեն հասկնար, հայհոյութիւն կ'ընեն. և այն բաները զորնք բնականաբար անբան անասուններու պէս գիտեն, անոնց մէջ կ'ապականին։ 11 – Վա՛յ անոնց, որոնք Կայէնի ճամբովը գացին, ու Բաղաամի մոլորութեանը վարձքի համար գոռացին, ու Կորխի հակառակութեանը պէս կորսուեցան։ 12 – Ասոնք ձեր սիրոյ խնջոյքներուն մէջ արատներ են, ու երբ ձեզի հետ կերութեամբ կը նստին, աներկիւղ իրենց անձը կը կերակրեն. անջուր ամպեր՝ հովերէն քշուած. պտուղներն կորընչացած ծառեր, բերք չունեցող, երկու անգամ մեռած, արմատէն խլուած։ 13 – Ծովու կատղած ալիքներ, որոնք իրենց անձերուն ամօթը կը փրփրցնեն. մոլորական աստղեր, որոնց համար խաւարին մէգը պահուած է յաւիտեան։

14 – Անոնց վրայ մարգարէացաւ Ենովք ալ, որ եօթներորդ էր Ադամէ, ու բաւ, Ահա Տէրը իր բիւրաւոր սուրբերովը եկաւ, 15 – Ամէնուն գատաստան ընելու, ու բոլոր ամբարիշտները յանդիմանելու իրենց բոլոր ամբարշտութեանը բոլոր գործերուն համար, և բոլոր խիստ խօսքերուն համար, զորնք ամբարիշտ մեղաւորները անոր դէմ խօսեցան։ 16 – Ասոնք տրտնջողներ — քրմնջողներ են, որոնք իրենց ցանկութիւններուն համեմատ կ'երթան, և իրենց բերանները ամբարտաւան խօսքեր կը զրուցեն, և շահի համար երեսպաշտութիւն կ'ընեն։ 17 – Բայց դուք, սիրելիներ, միտքերնիդ բերէք այն խօսքերը որոնք մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի առաքեալներէն առաջուընէ զրուցուեցան. 18 – Որոնք ձեզի կ'ըսէին թէ վերջին ժամանակը ծաղր ընդունող պիտի ըլլան, որոնք իրենց ամբարիշտ ցանկութիւններուն համեմատ պիտի երթան։

19-Ասոնք ինքզինքնին զատող չնչաւորներ են, որոնք Հոգին չունին։ 20 – Բայց դուք, սիրելիներ, անձերնիդ շինելով ձեր ամենասուրբ հաւատքին վրայ, և Սուրբ Հոգիով աղօթք բնելով, 21 – Անձերնիդ Աստուծոյ սիրոյն մէջ պահեցէք՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի ողորմութեանը սպասելով յաւիտենական կեանքի համար։ 22 – Եւ թարթափելով՝ անոնց ողորմեցէք։ 23-Եւ անոնք վախով ազատեցէք՝ կրակէն յափշտակելով զանոնք, ատելով մարմինէն աղտոտուած հանգերձն ալ։

24 – Եւ անոր՝ որ կարող է ձեզ անբիծ պահել, և իր փառքին առջև անարատ կայնեցնել ցնծութիւնով։ 25-Մեր Փրկչին, միմիայն *Աստուծոյ, [մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի ձեռքով] փառք ու մեծութիւն, զօրութիւն ու իշխանութիւն [բոլոր դարերէն առաջ,] և հիմա ու բոլոր դարերու մէջ։ Ամէն։

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

ԵՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆ ԱԻԵՏԱՐԱՆՁԻՆ

ԳԼՈՒԽ Ա

Յիսուս Քրիստոսի յայտնութիւնը, զոր Աստուած անոր տուաւ իր ծառաներուն ցուցնելու ինչ որ շուտով պէտք է ըլլալ. և իր հրեշտակին ձեռքով զրկելով իր Յովհաննէս ծառային իմացուց, 2 – Որ Աստուծոյ խօսքին վկայութիւնը բրաւ, ու Յիսուս Քրիստոսի վկայութիւնը՝ ինչ որ տեսաւ։ 3 – Երանի՛ անոր որ կը կարդայ, ու անոնց որ կը լսեն այս մարգարէութեան խօսքերը, և կը պահեն ինչ որ անոր մէջ գրուած է. վասն զի ժամանակը մօտ է։

4 – Յովհաննէս եօթը եկեղեցիներուն որոնք Ասիոյ մէջ են. շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի Անկէ որ է և որ էր և որ պիտի գայ, ու եօթը Հոգիէ

*Ոմանք, իմաստուն Աստուծոյ

ներէն՝ որոնք անոր ամէնաչնաջէն են,
5 – Եւ Յիսուս Քրիստոս հաւատարիմ վկային, որ մեռելներուն անդրանիկն է ու երկրի թագաւորներուն իշխանը. անոր որ մեզ սիրեց, ու մեզ իր արիւնովը մեր մեղքերէն լուացց, 6 – Եւ մեզ թագաւորներ ու քահանաներ ըրաւ Աստուծոյ ու իր Հօրը. անոր փառք և զօրութիւն յաւիտեանս յաւիտենից, Ամէն։

7 – Ահա ամպերով կու գայ. ու ամէն աչք պիտի տեսնէ զանիկա, և անոնք որ զանիկա խոցեցին, և անոր վրայ կոծ պիտի բնեն երկրի բոլոր ազգերը։ Այո, Ամէն։ 8 – Ես եմ Ալֆա և Օմէգա, *կ'ըսէ Տէր [Աստուած], որ է և որ էր և որ պիտի գայ, Ամենակալը։

9 – Ես Յովհաննէս ձեր եղբայրը, և Յիսուս Քրիստոսի նեղութեանը ու արքայութեանը և համբերութեանը մէջ ընկերակիցը, Պատմոս բառած կղզին էի՝ Աստուծոյ խօսքին համար ու Յիսուս Քրիստոսի վկայութեանը համար։ 10 – Ես †կիրակի օրը Հոգին իմ վրաս եկաւ, ու ետևէս մեծ ձայն մը լսեցի վազի չափ պէս, որ կ'ըսէր, 11 – ‡Ինչ որ կը տեսնես, դիրքի մը մէջ դրէ, ու դրկէ ‖եօթը եկեղեցիներուն, որոնք են՝ Եփեսոս, ու Զմիւռնիայի, և Պէրգամոնի, ու Թիւատիրի, և Սարդիկէի, ու Փիլադելփիոյի, և Լաւոդիկիոյի մէջ են։ 12 – Ես դարձայ տես ձայնը տեսնելու՝ որ ինծի կը խօսէր. ու երբ դարձայ՝ եօթը ոսկեղէն աշտանակներ տեսայ. 13 – Եւ եօթը աշտանակներուն մէջ՝ մէկը Որդւոյ մարդոյ նման, ոտքի նետուր պատմուճան մը հագած ու կուրծքին վրայ ոսկի գօտի մը կապած. 14 – Եւ իր գլուխը ու մազերը՝ բուրդի պէս ճերմակ — ձիւնի պէս, ու իր աչքերը՝ կրակի բոցի պէս. 15 – Եւ իր ոտքերը՝ ոսկեզոծուած նման, որպէս թէ հնոցի մէջ կրակ դարձած, ու իր ձայնը՝ շատ ջուրերու ձայնի պէս. 16 – Եւ իր աջ ձեռքին մէջ եօթը աստղ ունէր, ու իր բերնէն սրած երկսերան սուր մը կ'ելլէր, և իր երեսը արեւու պէս էր՝ որ իր զօրութիւնովը կը փայլի։

17 – Ու երբ անոր զանիկա, իր ոտքը ինկայ մեռելի պէս, ու իր աջ ձեռքը իմ վրաս դրաւ ու բաւ ինծի. Մի վախնար. ես եմ Առաջինը ու Վերջինը. 18 – Եւ ես կենդանի եմ՝ ու ես մեռայ, և ահա կենդանի եմ յաւիտեան յաւիտենից,* և ես ունիմ մահուան ու դժոխքին բանալիները։ 19 – [Ուստի] գրէ ինչ որ կը տեսնես, զայն որ կայ ու զայն որ եղած պիտի ըլլայ. 20 – Եօթը աստղերուն խորհուրդը՝ զոր իմ աջ ձեռքիս մէջ տեսար, և եօթը ոսկեղէն աշտանակները. այն եօթը աստղերը եօթը եկեղեցիներուն հրեշտակներն են. և եօթը աշտանակներըթ եօթը եկեղեցիներն են։

Գլ. Բ

Եփեսոսի մէջ եղած եկեղեցւոյն հրեշտակին դրէ. Այսպէս կ'ըսէ անիկա որ իր աջ ձեռքին մէջ եօթը աստղերը ունի, ու եօթը ոսկեղէն աշտանակներուն մէջ կը պտըտի. 2 – Գիտեմ քու գործերդ և քու աշխատութիւնդ ու քու համբերութիւնդ, և որ չես կրնար տանիլ, ու փորձեցիր զանոնք որ կ'ըսեն թէ իրենք առաքեալ են, ու չեն, և գտար թէ սուտ են. 3 – Ու համբերութիւն ունենալով՝ Ես–Իս–ի կրնցիր ինծի համար՝ ու չես ուրացար։ 4 – Բայց քեզի դէմ բան մը ունիմ, որ քու առաջուան սէրդ ձգեցիր։ 5 – Միտքդ բեր հիմա ուրկէ որ ինկար, ու ապաշխարէ և †ու առաջուան գործերդ բրէ. եթէ ոչ՝ շուտով կու գամ քեզի, ու քու աշտանակդ իր տեղէն պիտի շարժեմ՝ եթէ չապաշխարես։ 6 – Բայց սակայն ունես, որ Նիկողայոսեանց գործերը կ'ատես, զորոնք ես ալ կ'ատեմ։ 7 – Ան որ ականջ ունի, թող լսէ թէ Հոգին ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն. Ան որ կը յաղթէ, անոր ուտել պիտի տամ կենաց ծառէն՝ որ Աստուծոյ դրախտին մէջ է։

8 – Եւ Զմիւռնիոյի մէջ եղած եկեղեցւոյն հրեշտակին դրէ. Այսպէս կ'ըսէ Առաջինը ու Վերջինը, որ մեռաւ ու կենդանացաւ. 9 – Գիտեմ քու գործերդ ու նեղութիւնդ և աղքատութիւնդ, (բայց հարուստ ես,) ու անունց չարախօսութիւնը՝ որ կ'ըսեն թէ իրենք Հրեայ են, ու չեն, հապա Սատանային ժողովը մը։ 10 – Բնաւ մի վախնար այն բաներէն զորոնք պիտի կրես. ահա Բանաստիւն ձեզմէ մէկ քանիները բանտ պիտի ձգէ որպէս զի փորձուիք, և տասը օր նեղութիւն պիտի ունենաք. մինչև ի մահ հաւատարիմ եղիր, ու քեզի կենաց պսակը պիտի տամ։ 11 – Ան որ ականջ ունի, թող լսէ թէ Հոգին ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն։ Ան որ կը յաղթէ, երկրորդ մահէն պիտի չվնասուի։

12 – Եւ Պէրգամոնի մէջ եղած եկեղեցւոյն հրեշտակին դրէ. Այսպէս կ'ըսէ անիկա որ սրած երկսերան սուրը ունի. 13 – Գիտեմ քու գործերդ, և թէ ո՛ր կը բնակիս, որմէնբեր Սատանային աթոռն եղած տեղը, ու իմ անունս կը պահես, և իմ հաւատքս չուրացար այն օրերը անգամ՝ որ Անթիպաս իմ հաւատարիմ վկաս սպանուեցաւ ձեր մէջ, ուր Սատանայ կը բնակի։ 14 – Բայց քեզի դէմ քիչ մը բան ունիմ, որ հոն Բաղաամի վարդապետութիւնը բռնողներ ունիս, որ Բաղակին սովրեցուց Իսրայէլի որդիները առջև գայթակղութիւն դնել, որպէս զի անոնք կուռքերու զոհատաներ ուտեն ու պոռնկութիւն ընեն։ 15 – Այսպէս ալ դուն Նիկողայոսեանց վարդապետութիւնը բռնողներ ունիս, զոր ես կ'ատեմ։ 16 – [Ուստի] ապաշխարէ. եթէ ոչ՝ շուտով կու գամ քեզի, ու իմ բերնիս սրովը պիտի պատերազմիմ անոնց հետ։ 17 – Ան որ ականջ ունի, թող լսէ թէ Հոգին ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն. Ով որ կը յաղթէ, պահատած մանանայէն ուտել պիտի տամ անոր, ու ճերմակ խիճ մը պիտի տամ անոր, և այն խիճին վրայ նոր անուն մը գրուած, զոր ոչ կը ջնաւեր, բայց միայն ան՝ որ կ'ընդունի։

18 – Եւ Թիւատիրի մէջ եղած եկեղեցւոյն հրեշտակին դրէ. Այսպէս կ'ըսէ Աստուծոյ Որդին, որ կրակի բոցի պէս աչքեր ունի, ու իր ոտքերը ոսկեպղինձի նման են. 19 – Գիտեմ քու գործերդ և սէրդ ու ծառայութիւնդ, և քու հաւատքդ ու համբերութիւնդ, և թէ քու վերջին գործերդ առաջինէն աւելի են։ 20 – Բայց քեզի դէմ *բան մը ունիմ, որ թագուհի Յեզաբէլին կ'ներես, որ ինքզինք մարգարէուհի կ'սեպուհի, ու իմ ծառաներս մոլորեցնելով՝ կը սորվեցնէ պոռնկութիւն ընել և կուռքերու զոհատածներ ուտել։ 21 – Եւ ես անոր ժամանակ տուի իր պոռնկութենէն վրայ ապաշխարելու, ու չապաշխարեց։ 22 – Ահա ես զանիկա անկողին պիտի ձգեմ, ու անոր հետ շնութիւն ընողները՝ մեծ նեղութեան մէջ, եթէ իրենց գործերուն վրայ չապաշխարեն։ 23 – Եւ անոր զաւակները մահով պիտի սպաննեմ. ու բոլոր եկեղեցիները պիտի գիտնան թէ ես ան եմ՝ որ երիկամուններն ու սիրտերը կը քննեմ. և ամէն մէկուդ ձեր գործերուն համեմատ պիտի հատուցանեմ։ 24 – Բայց ձեզի կ'ըսեմ միւսներուդ որ Թիւատիրի մէջ էք, ու այս վարդապետութիւնը չունիք, որ չճանչցած Սատանային խորունկ բաները, (ինչպէս կ'ըսեն,) Ձեր վրայ ուրիշ ծանրութիւն չեմ ձգեր. 25 – Հապա զոյն որ ունիք՝ պահեցէք մինչև ես գամ։ 26 – Ես ան որ կը յաղթէ ու իմ գործերս մինչև վերջը կը պահէ, անոր իշխանութիւն պիտի տամ ազգերուն վրայ, 27 – (Ես պիտի հովուէ զանոնք երկաթէ գաւազանով. անոնք բրուտի անօթներու պէս պիտի փշրուին.) 28 – Ինչպէս ես ալ իմ Հօրմէս առի. ու անոր պիտի տամ առաւօտեան աստղը։ 29 – Ան որ ականջ ունի, թող լսէ թէ Հոգին ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն։

Գլ. Գ

Ես Սարդիկէի մէջ եղած եկեղեցւոյն հրեշտակին դրէ. Այսպէս կ'ըսէ անիկա որ ունի Աստուծոյ եօթը Հոգիները ու եօթը աստղերը. Գիտեմ քու գործերդ՝ որ գոն անուն ունիս թէ կենդանի ես, ու մեռած ես։ 2 – Արթուն կեցիր և հաստատէ միւսացած բաները որոնք մեռնելու վրայ են, վասն զի քու գործերդ Աստուծոյ առջև կատարեալ չգտայ։ 3 – Հիմա միտքդ բեր թէ ինչպէս ընդունեցիր ու լսեցիր, ու պահէ և ապաշխարէ. բայց եթէ արթնցնալու չըլլաս, գողի պէս քու վրադ պիտի գամ, ու բնաւ պիտի չգիտնաս թէ ո՛ր

*Որոնք կ'ասէ թէ՝ Աստուածոյ Որդին, որ կրակի բոցի պէս աչքեր ունի, ու իր ոտքերը ոսկեպղինձի նման են։

*Որոնք կ'ասէ թէ՝ Յեզաբէլին, զորոնք ես ալ կ'ատեմ։

†Որոնք կ'ասէ թէ՝ Յեզաբէլին, Ամէն.

†Որոնք կ'ասէ թէ՝ Յեզաբէլին, զորոնք տեսար,

‡Որոնք, Ես եմ Ալֆա և Օմէգա, Աստուածոյ Առաջինը և Վերջինը. և ինչ

‡Որոնք, և իմ անուանս համար աշխատեցար

‖Որոնք, Ասիա եղած եօթը

*Որոնք, քիչ մը բան

ժամուն քու վրադ պիտի գամ։ 4 – Սակայն քանի մը անձեր ունիս Սարդիկէի մէջ, որոնք իրենց հանդերձները չաղտոտեցին, և ճերմակներով պիտի պաշտօն ինծի հետ, քանզի արժանի են։ 5 – Ան որ կը յաղթէ՝ ճերմակներ պիտի հագնի, ու ես անոր անունը կենաց դիրքէն պիտի չսրբեմ. և անոր անունը պիտի դաւանիմ իմ Հօրս առջև ու անոր հրեշտակներուն առջև։ 6 – Ան որ ականջ ունի, թող լսէ թէ Հոգին ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն։

7 – Ու Փիղադելփիայի մէջ եղած եկեղեցւոյն հրեշտակին գրէ. Ա՛յսպէս կ'ըսէ այն Սուրբը, այն Ճշմարիտը որ Դաւիթի բանալին ունի. կը բանայ ու ոյ՛կը չկայ որ գոցէ, և կը գոցէ ու ոյ՛կը չկայ որ բանայ. 8 – Գիտեմ քու գործերդ. ահա քու առջեդ բացուած դուռ մը դրի, զոր ոյ՛կը չկրնար գոցել. վասն զի դուն քիչ մը կարողութիւն ունիս, և իմ խօսքս պահեցիր ու իմ անունս չուրացար։ 9 – Ահա ես քեզի կու տամ Սատանայի ժողովքէն եղողները, որոնք կ'ըսեն թէ իրենք Հրեայ են ու չեն, հապա սուտ կ'ըսեն. ահա պիտի ստիպեմ զանոնք որ գան ու երկրպագութիւն բնեն քու ոտքերուդ առջև, և ճանչնան թէ ես քեզ սիրեցի։ 10 – Որովհետև իմ համբերութեանս խօսքը պահեցիր, ես ալ քեզ պիտի պահեմ փորձութեան ժամուն, որ պատրաստ է գալու բոլոր աշխարհի վրայ՝ երկրի երեսը բնակողները փորձելու համար։ 11 – Ահա ես չուտով կու գամ. ունեցածդ պահէ, որպէս զի ոյ՛կը չառնէ քու պսակդ։ 12 – Ան որ կը յաղթէ, անիկա իմ Աստուծոյս տաճարին մէջ սիւն մը պիտի ընեմ, ու ալ դուրս պիտի չելլէ. և անոր վրայ իմ Աստուծոյս անունը պիտի գրեմ, ու իմ Աստուծոյս քաղաքին անունը, այսինքն նոր Երուսաղէմի, որ երկինքէն իմ Աստուծմէս կ'իջնէ, և իմ նոր անունս. 13 – Ան որ ականջ ունի, թող լսէ թէ Հոգին ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն։

14 – Ու Լաւոդիկէի մէջ եղած եկեղեցւոյն հրեշտակին գրէ. Ա՛յսպէս կ'ըսէ Ամէնը, հաւատարիմ ու ճշմարիտ Վկան, Աստուծոյ արարածներուն Սկիզբը։ 15 – Գիտեմ քու գործերդ, որ ոչ պաղ ես ու ոչ տաք. կրանի՛ թէ պաղ ըլլայիր կամ տաք։ 16 – Ուստի դուն որ գաղջ ես, ու ոչ տաք՝ ոչ ալ պաղ, քեզ բերնէս դուրս փսխելու վրայ եմ. 17 – Քանզի կ'ըսես, Ես հարուստ եմ ու մեծցայ, և բանի մը կարօտ չեմ. ու չես գիտեր որ դուն թախծ ու թշուառական ես, և ագտատ ու կոյր ու մերկ։ 18 – Ես քեզի խորհուրդ կու տամ. ինծմէ կրակի մէջ փորձուած ոսկի ծախու առ, որպէս զի հարստանաս, ու ճերմակ հանդերձներ՝ որպէս զի հագնիս, որպէս զի քու ամօթալի մերկութիւնդ չերեւնայ. և աչքերդ դեղ դիր որպէս զի տեսնես։ 19- Ես իմ սիրածս կը յանդիմանեմ ու կը խրատեմ. ուստի նախանձաւոր եղիր ու ապաշխարէ։ 20-Ահա ես դուռը կայներ եմ ու կը զարնեմ. եթէ մէկը իմ ձայնս լսէ ու դուռը բանայ, անոր քով պիտի մտնեմ և անոր հետ ընդրիք պիտի ընեմ, ան ալ ինծի հետ։ 21 – Ան որ կը յաղթէ, ինծի հետ իմ աթոռս նստել պիտի տամ անոր, ինչպէս ես ալ յաղթեցի ու իմ Հօրս հետ անոր աթոռը նստայ։ 22 – Ան որ ականջ ունի, թող լսէ թէ Հոգին ինչ կ'ըսէ եկեղեցիներուն։

Գ.Լ. Դ

Ա՛յս բաներէն ետքը տեսայ, և ահա երկինքի մէջ բացուած դուռ մը կար, և առաջին ձայնը զոր լսեցի՝ փողի նման էր, որ ինծի հետ կը խօսէր ու կ'ըսէր, Հոս ելիր ու ասկէ ետքը ըլլալու բաները քեզի ցուցնեմ։ 2 – Ես շուտ մը Հոգիին իմ վրաս եկաւ. և ահա աթոռ մը դրուած էր երկինքի մէջ. 3 – Ու աթոռին վրայ մէկը նստեր էր. և նստողը յասպիս ու սարդիոն քարերու երեւութին նման էր։ 4 – Ես աթոռին բոլորտիքը ծիածանի զմրուխտի երեւութի նման. ու աթոռին բոլորտիքը քսանչորս աթոռներ, և այն աթոռներուն վրայ քսանչորս երէցներ *նստեր էին՝ ճերմակ հանդերձներ հագած, ու գլուխնին ոսկիէ պսակներ ունէին։ 5 – Ես աթոռէն փայլակներ ու ձայներ և որոտումներ կ'ելլէին, ու աթոռին առջև եօթը լամպ բորբոքած կրակի դամբարաններ կային. որոնք Աստուծոյ եօթը Հոգիներն են։ 6 – Ես աթոռին առջև իբրև ապակեզէն ծով մը՝ ակնոյանիի նման, և աթոռին մէջ ու աթոռին

*Ոմանք, նստած տեսայ

բոլորտիքը՝ չորս կենդանիներ, որոնք աչքերով լեցուն էին առջևէ ու ետևէ։ 7 – Ես առաջին կենդանին առիւծի նման էր, ու երկրորդ կենդանին զառարակի նման, և երրորդ կենդանին մարդու երես ունէր, ու չորրորդ կենդանին թռչող արծիւի նման։ 8 – Ես չորս կենդանիներուն ամէն մէկը չորս-չորս թեւ ունէր, ու ներսէն աչքերով լեցուն էին. ու չէին հանգչեր ոչ ցորեկը ոչ ալ գիշերը՝ ըսելով, Սուրբ, Սուրբ, Սուրբ Տէր Աստուած Ամենակալ, որ էր և որ է և որ պիտի գայ։ 9 – Ու երբ այն կենդանիները փառք ու պատիւ և գոհութիւն կու տային աթոռին վրայ նստողին, որ կենդանի է յաւիտեանս յաւիտենից. 10- Քսանչորս երէցները աթոռին վրայ նստողին առջև կ'իյնային ու երկրպագութիւն կ'ընէին յաւիտեանս յաւիտենից կենդանի եղողին, և իրենց պսակները աթոռին առջև կը ձգէին՝ ըսելով, Արժանի ես, Տէր, փառք ու պատիւ և զօրութիւն առնելու, վասն զի ամէն բան դուն ստեղծեցիր, և քու կամքովդ եղան ու ստեղծուեցան։

Գ.Լ. Ե

Ես աթոռին վրայ նստողին աջ ձեռքը գիրք մը տեսայ՝ ներսէն ու դուրսէն գրուած, և եօթը կնիքով կնքուած։ 2 – Ու զօրաւոր հրեշտակ մը տեսայ՝ որ մեծ ձայնով կը կանչէր՝ Ո՞վ արժանի է այդ գիրքը բանալու և անոր կնիքները քակելու։ 3 – Ես ոչ երկինքի մէջ, ոչ երկրի վրայ ու ոչ երկրի տակ ոեւէ մէկը՝ որ կարող ըլլար այն գիրքը բանալ, ոչ ալ անոր նայիլ։ 4 – Ես ալ առատիկ կու լայի՝ որ մէկը արժանի չգտնուեցաւ այն գիրքը բանալու, ոչ ալ անոր նայելու։ 5 – Ու երէցներէն մէկը ըսաւ ինծի, Մի լար. ահա Յուդայի ցեղէն եղող Առիւծը, Դաւիթի Արմատը, յաղթեց այն գիրքը բանալու ու անոր եօթը կնիքները քակելու։ 6 – Ես տեսայ որ աթոռին ու չորս կենդանիներուն մէջտեղ և երէցներուն մէջտեղ կայնած Գառնուկ մը կար, որպէս թէ մորթուած, որ եօթը եղջիւր ու եօթը աչք ունէր, որոնք Աստուծոյ եօթը Հոգիներն են՝ որ բոլոր երկիր կը զրկուին։ 7 – Ես անիկա եկաւ ու աթոռին վրայ նստողին աջ ձեռքէն գիրքը առաւ։ 8 – Ու երբ գիրքը առաւ, չորս կենդանիները ու քսանչորս երէցները Գառնուկին առջև ինկան, և ամէնն ալ քնարներ ունէին, ու ոսկիէ խնկամաններ՝ խունկով լեցուն, որ սուրբերուն աղօթքն է։ 9 – Ես նոր երգ մը կ'երգէին՝ ըսելով, Արժանի ես դուն այդ գիրքը առնելու և անոր կնիքները բանալու. վասն զի մորթուեցար, ու մեզ Աստուծոյ քու արիւնովդ ամէն ցեղէ ու լեզուէ և ժողովուրդէ ու ազգէ. 10 – Ես *մեզ մեր Աստուծոյն թագաւորներ ու քահանաներ ըրիր, ու երկրի վրայ պիտի †թագաւորենք։ 11 – Ես նայեցայ՝ ու շատ հրեշտակներու ձայն լսեցի, որոնք աթոռին ու կենդանիներուն և երէցներուն բոլորտիքն էին. ու անոնց թիւն էր բիւրք բիւրուց և հազարք հազարաց. 12 – Որոնք մեծ ձայնով կ'ըսէին, Արժանի է մորթուած Գառնուկը զօրութիւն և հարստութիւն ու իմաստութիւն և կարողութիւն և պատիւ ու փառք և օրհնութիւն առնելու։ 13 – Ես բոլոր արարածները, որ երկինքի մէջ ու երկրի վրայ ու երկրի տակ և ծովու մէջ, ու ամէն ինչ որ անոնց մէջ կայ՝ լսեցի որ կ'ըսէին, Աթոռին վրայ նստողին և Գառնուկին օրհնութիւն ու պատիւ և փառք ու զօրութիւն յաւիտեանս յաւիտենից։ 14 – Ես չորս կենդանիները կ'ըսէին, Ամէն. ու ‡երէցները ինկան ու երկրպագութիւն ըրին։

Գ.Լ. Զ

Ես տեսայ, երբ Գառնուկը §կնիքներէն մէկը բացաւ, ու չորս կենդանիներուն մէկէն որոտումի պէս ձայն մը լսեցի որ կ'ըսէր, Եկու՛ ու տես։ 2- Ու տեսայ, և ահա ճերմակ ձի մը, ու անոր վրայ հեծնողը ազեղ մը ունէր. և պսակ մը տրուեցաւ անոր, և անիւ-

*Ոմանք, ասոնք
†Ոմանք, թագաւորին
‡Ոմանք, քսանչորս երէցները
||Ոմանք Յ՛ա–ելչնէն, յաւիտեանս յաւիտենից կենդանի եղոցին
§Ոմանք, եօթը կնիքները

*Ոմանք Յ՛ա–ելչնէն, և կարդալու

կա յաղթող էր ու յաղթելու ելաւ։

3 – Ու երբ երկրորդ կնիքը բացաւ, երկրորդ կենդանիէն լսեցի որ կ'ըսէր, *Եկուր։ 4 – Եւ ուրիշ ձի մը ելաւ շառագոյն, ու անոր վրայ հեծնողին էջե-նը-ըն- արուեցաւ որ երկրէ խաղաղութիւնը առնէ, որպէս զի իրար սպանանեն. ու անոր մեծ սուր մը արուեցաւ։

5 – Ու երբ երրորդ կնիքը բացաւ, երրորդ կենդանիէն լսեցի որ կ'ըսէր, Եկուր ու տես. ու տեսայ, և ահա սեւ ձի մը, ու անոր վրայ հեծնողը իր ձեռքը կշիռ մը ունէր։ 6 – Ու չորս կենդանիներուն մէջէն ձայն մը լսեցի որ կ'ըսէր, Կապիճ մը ցորենը մէկ դահեկանի, ու երեք կապիճ գարին մէկ դահեկանի. և ձէթին ու գինիին վնաս չընես։

7 – Ու երբ չորրորդ կնիքը բացաւ, չորրորդ կենդանիէն ձայն մը լսեցի որ կ'ըսէր, Եկուր ու տես։ 8 – Ու տեսայ, և ահա գեղին ձի մը, ու անոր վրայ հեծնողին անունը Մահ էր, և Փժոխքը անոր ետեւէն կ'երթար. ու անոնց իշխանութիւն տրուեցաւ երկրի չորրորդ մասին վրայ, որ սրով ու սովով և մահով ու երկրի գազաններով սատկեցընեն։

9-Ու երբ հինգերորդ կնիքը բացաւ, սեղանին տակ տեսայ այն մորդաց հոգիները, որոնք սպաննուած էին Աստուծոյ խօսքին համար, ու անոր վկայութեանը համար՝ զոր իրենք ունէին։ 10 – Եւ մեծ ձայնով աղաղակեցին ու ըսին, Ով սուրբ ու ճշմարիտ Տէր, մինչեւ ե՞րբ չես դատեր ու մեր արիւնին վրէժը երկրի բնակիչներէն պահանջեր։ 11 – Եւ ճերմակ հանդերձներ տրուեցան անոնց, ու ըսուեցաւ անոնց որ քիչ մը ատեն ալ հանգչին, մինչեւ ու անոնց ծառայակիցները ու անոնց եղբայրները լման ըլլան, որոնք իրենց պէս պիտի սպաննուէին։

12 – Եւ տեսայ, երբ վեցերորդ կնիքը բացաւ, ու մեծ շարժ մը եղաւ, ու արեւը սեւցաւ մազեղէն քուրձի մը պէս, և լուսինը [բոլորովին] արիւնի պէս եղաւ. 13 – Ու երկինքի աստղերը գետինը թափթփեցան, ինչպէս թզենի հովէն շարժուած թզնին իր տհաս պտուղները կը թափէ. 14 – Եւ երկինք գաղտուղ ամոքի մը պէս կը քաշուէր. ու բոլոր լեռները և կղզիները իրենց տեղերէն շարժեցան։ 15 – Ու երկրի թագաւորները և մեծամեծները ու հարուստները, հազարապետները և զօրաւորները, ու բոլոր ծառաները ու բոլոր ազատները ալրերուն և լեռներու ապառաժներուն մէջ պահուըտեցան. 16- Եւ լեռներուն ու ապառաժներուն կ'ըսէին, Մեր վրայ իյնկէք ու մեզ ծածկեցէք անոր երեսէն՝ որ սեղանին վրայ կը նստի, ու Գառնուկին 11 – Եւ բոլոր հրեշտակները սեղանին ու երեցներուն և չորս կենդանիներուն բոլորտիքը կեցեր էին, ու իրենց երեսներուն վրայ սեղանին առջեւ ինկան ու Աստուծոյ երկրպագութիւն ըրին, 12 – Ըսելով, Ամէն. օրհնութիւն ու փառք և իմաստութիւն ու գոհութիւն և պատիւ ու զօրութիւն և կարողութիւն մեր Աստուծոյն յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։ 13 – Ու երեցներէն մէկը պատասխան տալով՝ ինծի ըսաւ, Ասոնք որ ճերմակ հանդերձներ հագած են՝ ո՞վ են, և ուրկէ՞ եկան։ 14 – Ես ալ ըսի անոր, Տէր իմ, դուն գիտես. ու ըսաւ ինծի, Ասոնք են մեծ նեղութենէ եկողները, որոնք իրենց հանդերձները լուացին, ու գառնուկին արիւնովը ճերմկցուցին. 15 – Անոր համար Աստուծոյ սեղանին առջեւ են, և իրեն կը ծառայեն ցորեկ ու գիշեր իր տաճարին մէջ. և սեղանին վրայ նստողը իր վրանը պիտի տարածէ անոնց վրայ։ 16-Այսուհետեւ ոչ պիտի անօթենան ու ոչ ծարաւին, ոչ ալ արեւը կամ տարաբութիւն մը անոնց վրայ պիտի իյնայ. 17 – Վասն զի Գառնուկը որ սեղանին մէջ է, պիտի հովուէ զանոնք, ու կենդանի ջուրերու աղբիւրները պիտի առաջնորդէ զանոնք. և Աստուած բոլոր արցունքները պիտի սրբէ անոնց աչքերէն։

Գլ. Ը

Ու երբ եօթներորդ կնիքը բացաւ, լռութիւն եղաւ երկինքը կէս ժամու չափ։

2 – Ես տեսայ այն եօթը հրեշտակները, որոնք Աստուծոյ առջեւ կը կայնէին. ու անոնց եօթը փող տրուեցաւ։ 3 – Եւ ուրիշ հրեշտակ մը եկաւ սեղանին առջեւ կայնեցաւ, ու ոսկեղէն խնկանոց մը ունէր. և իրեն շատ խունկ տրուեցաւ, որպէս զի բոլոր սրբոց աղօթքներուն հետ սեղանին առջեւ եղող ոսկի սեղանին վրայ մատուցանէ։ 4 – Ու խունկերուն ծուխը սրբոց աղօթքներուն հետ հրեշտակին ձեռքէն Աստուծոյ առջեւ ելաւ։ 5 – Ու հրեշտակը առաւ խնկանոցը ու զանիկա սեղանին կրակէն լեցուց, և ձգեց երկրի վրայ. ու եղան ձայներ և որոտումներ ու փայլակներ ու երկրաշարժ։ 6 – Եւ եօթը հրեշտակները, որոնք եօթը փողերը ունէին, պատրաստուեցան որ հնչեցնեն։

7 – Ես առաջին հրեշտակը փողը հնչեցուց, ու եղաւ կարկուտ ու կրակ արիւնով խառնուած, ու երկրի վրայ ձգուեցաւ, [ու երկրի երրորդ մասը այրեցաւ,] և ծառերուն երրորդ մասը այրեցաւ, ու ամէն կանաչ խոտ այրեցաւ։

8 – Ու երկրորդ հրեշտակը փողը հնչեցուց, և որպէս թէ մեծ լեռ մը կրակով բորբոքած՝ ծովը ձգուեցաւ, ու ծովուն երրորդ մասը արիւն եղաւ. 9 – Ես ծովուն մէջի շնչաւոր արարածներուն երրորդ մասը մեռաւ, ու նաւերուն երրորդ մասը կորաւեցաւ։

10 – Ու երրորդ հրեշտակը փողը հնչեցուց, ու երկինքէն մեծ աստղ մը ինկաւ ջահերի պէս բորբոքած, և գետերուն ու ջուրի աղբիւրներուն երրորդ մասին վրայ ինկաւ։ 11 – Եւ այն աստղին անունը Օշինդր էր. ու ջուրերուն երրորդ մասը օշինդր եղաւ, և շատ մարդիկ ջուրերէն մեռան, քանզի դառն եղան։

12 – Եւ չորրորդ հրեշտակը փողը հնչեցուց, ու արեւին երրորդ մասը և լուսնին երրորդ մասը ու աստղերուն երրորդ մասը զարնուեցաւ, այնպէս որ անոնց երրորդ մասը խաւարի, և օրուան երրորդ մասը լոյս չտայ, նոյնպէս ալ գիշերուան։

13 – Ես նայեցայ՝ ու երկինքի մէջ թռչող *հրեշտակի մը յօն լսեցի, որ մեծ ձայնով կ'ըսէր, Վա՛յ, վա՛յ, վա՛յ երկրի վրայ բնակողներուն՝ այն մնացած փողի ձայներուն համար, զորոնք երեք հրեշտակները պիտի հնչեցնեն։

Գլ. Թ

Եւ հինգերորդ հրեշտակը փողը հնչեցուց, ու տեսայ որ երկինքէն աստղ

*Ոմն։, արծիւ

համրել, բոլոր ազգերէն ու ցեղերէն և ժողովուրդներէն ու լեզուներէն, որոնք սեղանին առջեւ ու Գառնուկին առջեւ կեցեր էին՝ ճերմակ հանդերձներ հագած և ձեռքերնին արմաւենիներ բռնած. 10 – Եւ մեծ ձայնով կ'աղաղակէին ըսելով, Փրկութիւն մեր Աստուծոյն՝ որ սեղանին վրայ կը նստի, ու Գառնուկին 11 – Եւ բոլոր հրեշտակները սեղանին ու երեցներուն և չորս կենդանիներուն բոլորտիքը կեցեր էին, ու իրենց երեսներուն վրայ սեղանին առջեւ ինկան ու Աստուծոյ երկրպագութիւն ըրին, 12 – Ըսելով, Ամէն. օրհնութիւն ու փառք և իմաստութիւն ու գոհութիւն և պատիւ ու զօրութիւն և կարողութիւն մեր Աստուծոյն յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։ 13 – Ու երեցներէն մէկը պատասխան տալով՝ ինծի ըսաւ, Ասոնք որ ճերմակ հանդերձներ հագած են՝ ո՞վ են, և ուրկէ՞ եկան։ 14 – Ես ալ ըսի անոր, Տէր իմ, դուն գիտես. ու ըսաւ ինծի, Ասոնք են մեծ նեղութենէ եկողները, որոնք իրենց հանդերձները լուացին, ու գառնուկին արիւնովը ճերմկցուցին. 15 – Անոր համար Աստուծոյ սեղանին առջեւ են, և իրեն կը ծառայեն ցորեկ ու գիշեր իր տաճարին մէջ. և սեղանին վրայ նստողը իր վրանը պիտի տարածէ անոնց վրայ։ 16-Այսուհետեւ ոչ պիտի անօթենան ու ոչ ծարաւին, ոչ ալ արեւը կամ տարաբութիւն մը անոնց վրայ պիտի իյնայ. 17 – Վասն զի Գառնուկը որ սեղանին մէջ է, պիտի հովուէ զանոնք, ու կենդանի ջուրերու աղբիւրները պիտի առաջնորդէ զանոնք. և Աստուած բոլոր արցունքները պիտի սրբէ անոնց աչքերէն։

Գլ. Ը

Ու երբ եօթներորդ կնիքը բացաւ, լռութիւն եղաւ երկինքը կէս ժամու չափ։

2 – Ես տեսայ այն եօթը հրեշտակները, որոնք Աստուծոյ առջեւ կը կայնէին. ու անոնց եօթը փող տրուեցաւ։ 3 – Եւ ուրիշ հրեշտակ մը եկաւ սեղանին առջեւ կայնեցաւ, ու ոսկեղէն խնկանոց մը ունէր. և իրեն շատ խունկ տրուեցաւ, որպէս զի բոլոր սրբոց աղօթքներուն հետ սեղանին առջեւ եղող ոսկի սեղանին վրայ մատուցանէ։ 4 – Ու խունկերուն ծուխը սրբոց աղօթքներուն հետ հրեշտակին ձեռքէն Աստուծոյ առջեւ ելաւ։ 5 – Ու հրեշտակը առաւ խնկանոցը ու զանիկա սեղանին կրակէն լեցուց, և ձգեց երկրի վրայ. ու եղան ձայներ և որոտումներ ու փայլակներ ու երկրաշարժ։ 6 – Եւ եօթը հրեշտակները, որոնք եօթը փողերը ունէին, պատրաստուեցան որ հնչեցնեն։

7 – Ես առաջին հրեշտակը փողը հնչեցուց, ու եղաւ կարկուտ ու կրակ արիւնով խառնուած, ու երկրի վրայ ձգուեցաւ, [ու երկրի երրորդ մասը այրեցաւ,] և ծառերուն երրորդ մասը այրեցաւ, ու ամէն կանաչ խոտ այրեցաւ։

8 – Ու երկրորդ հրեշտակը փողը հնչեցուց, և որպէս թէ մեծ լեռ մը կրակով բորբոքած՝ ծովը ձգուեցաւ, ու ծովուն երրորդ մասը արիւն եղաւ. 9 – Ես ծովուն մէջի շնչաւոր արարածներուն երրորդ մասը մեռաւ, ու նաւերուն երրորդ մասը կորաւեցաւ։

10 – Ու երրորդ հրեշտակը փողը հնչեցուց, ու երկինքէն մեծ աստղ մը ինկաւ ջահերի պէս բորբոքած, և գետերուն ու ջուրի աղբիւրներուն երրորդ մասին վրայ ինկաւ։ 11 – Եւ այն աստղին անունը Օշինդր էր. ու ջուրերուն երրորդ մասը օշինդր եղաւ, և շատ մարդիկ ջուրերէն մեռան, քանզի դառն եղան։

12 – Եւ չորրորդ հրեշտակը փողը հնչեցուց, ու արեւին երրորդ մասը և լուսնին երրորդ մասը ու աստղերուն երրորդ մասը զարնուեցաւ, այնպէս որ անոնց երրորդ մասը խաւարի, և օրուան երրորդ մասը լոյս չտայ, նոյնպէս ալ գիշերուան։

13 – Ես նայեցայ՝ ու երկինքի մէջ թռչող *հրեշտակի մը յօն լսեցի, որ մեծ ձայնով կ'ըսէր, Վա՛յ, վա՛յ, վա՛յ երկրի վրայ բնակողներուն՝ այն մնացած փողի ձայներուն համար, զորոնք երեք հրեշտակները պիտի հնչեցնեն։

*Ոմն։, արծիւ

մը ինկաւ երկրի վրայ . և անդունդի գաւթին բանալին անոր տրուեցաւ. 2 – Եւ անդունդին գաւթը բացաւ, ու այն գաւթէն ծուխ կ'ելլէր մեծ հնոցի մը ծուխին պէս. ու խաւարեցաւ արեգը ու օդը գաւթին ծուխէն։

3 – Եւ ծուխէն մարախներ կ'ելլէին երկրի վրայ , ու անոնց զօրութիւն տրուեցաւ երկրի կարիճներուն ունեցած զօրութեանը պէս. 4 – Եւ անոնց ըսուեցաւ որ չվնասեն երկրի խոտին , ոչ ալ կանանչեղէնին մը և ոչ ծառի մը, հապա միայն այն մարդոց , որոնք իրենց ճակատներուն վրայ Աստուծոյ կնիքը չունին ։ 5 – Եւ անոնց հրաման տրուեցաւ որ չսպաննեն զանոնք , հապա չարչարեն զանոնք հինգ ամիս . ու անոնց ցաւը չարչարանքը կարիճի ցաւի չարչարանքին պէս էր՝ երբ մարդը կը զարնէ ։ 6 – Եւ այն օրերը մարդիկ մահը պիտի փնտռեն ու պիտի չգտանեն. և պիտի ուզեն մեռնիլ , ու մահը անոնցմէ պիտի փախչի ։ 7 – Եւ մարախներուն նմանութիւնը՝ պատերազմի պատրաստուած ձիերու պէս , ու անոնց գլուխներուն վրայ *ոսկեղէն պսակներու պէս , և անոնց երեսները մարդոց երեսներու պէս էին. 8 – Ու անոնք մազեր ունէին կիներու մազերուն պէս, ու անոնց ակռաները առիւծներու ակռաներուն պէս էին։ 9-Եւ զրահներ ունէին երկաթէ զրահներու պէս. ու անոնց թեւերուն ձայնը պատերազմի վազող շատ ձիեր հոսող կառքերու ձայնին պէս էր։ 10 – Եւ կարիճներու նման պոչեր ունէին, ու պոչերնուն վրայ խայթոց. և իշխանութիւն ունէին հինգ ամիս մարդոց վնասելու։ 11 – Եւ իրենց վրայ թագաւոր ունէին անդունդին հրեշտակը, որուն անունը Եբրայեցերէն †Աբադան , և Յոյն լեզուով կ'ըսուի ‡Ապողիոն։ 12-Մէկ վայը անցաւ. տակէ եւս երկու վայեր ալ կու գան։

13 – Եւ վեցերորդ հրեշտակը փողը հնչեցուց, ու ձայն մը լսեցի Աստուծոյ առջև եղող ոսկի սեղանին չորս եղջիւրներէն, 14 – Որ կ'ըսէր վեցերորդ հրեշտակին որ փողը ունէր , Եփրատ մեծ գետին վրայ կապուած չորս հրեշտակները արձակէ ։ 15 – Եւ այն չորս հրեշտակները արձակուեցան, որ պատրաստուած էին ժամի ու օրուան և ամիսի ու տարիի համար, որպէս զի մարդոց երրորդ մասը մեռցնեն ։ 16 – Եւ ձիաւոր զօրքերուն համրանքը երկու բիւրք բիւրուց էր, ու լսեցի անոնց համրանքը։ 17 – Եւ տեսիլքին մէջ այսպէս տեսայ ձիերը, ու անոնց վրայ հեծնողները՝ որոնք ունէին հրեղէն ու յակինթեղէն և ծծմբեղէն զրահներ . և ձիերուն գլուխները առիւծներու գլուխներուն պէս էին , ու անոնց բերնէն կրակ ու ծուխ և ծծումբ կ'ելլէր։ 18-Այս երեք [հարուած]ներէն մարդոց երրորդ մասը մեռաւ, այսինքն կրակէն ու ծուխէն ու ծծումբէն, որոնք անոնց բերնէն կ'ելլէին ։ 19-Վասն զի *անոնց զօրութիւնը բերաններնուն մէջ է ու պոչերնուն մէջ . քանզի անոնց պոչերը օձերու նման էին, ու գլուխներ ունէին որոնցմով կը վնասէին։ 20 – Եւ ուրիշ մարդիկ որոնք այս հարուածներէն չսպաննուեցան, իրենց ձեռքերուն գործերէն չապաշխարեցին, որ երկրպագութիւն չընեն դեւերուն, ու ոսկի և արծաթի ու պղնձէ և քարէ ու փայտէ շինուած կուռքերուն, որոնք ոչ կրնան տեսնել , ոչ ալ լսել ու ոչ քալել . 21 – Նաև չապաշխարեցին իրենց մարդասպանութիւններէն , ոչ ալ իրենց կախարդութիւններէն , ոչ ալ իրենց պոռնկութենէն և ոչ իրենց գողութիւններէն։

*Ոմանք, ոսկիի նման
†Ա. յովհ., կորուսիչ
‡Ա. յովհ., կորուսիչ

Գլ. Ժ

Եւ տեսայ ուրիշ զօրաւոր հրեշտակ մը որ երկինքէն կ'իջնէր, ու ամպ հագած էր և իր գլխուն վրայ ծիածան կար. ու իր երեսը արեւի պէս էր , և իր ոտքերը՝ կրակի սիւներու պէս . 2 – Եւ իր ձեռքը գրքոյկ մը ունէր բացուած, ու իր աջ ոտքը ծովուն վրայ դրաւ, և ձախը՝ ցամաքին վրայ. 3 – Եւ մեծ ձայնով աղաղակեց առիւծի մը գոչելուն պէս. ու երբ աղաղակեց , հօտը որոտումները իրենց ձայներովը խօսեցան ։ 4 – Ու երբ հօտը որոտումները †խօսեցան, պիտի գրէի. ու երկինքէն ձայն մը լսեցի որ ‡կ'ըսէր, Կնքէ այն բաները որ հնչեցուցին եօթը որոտումները խօսեցան , ու զանոնք մի գրեր։ 5 – Եւ այն հրեշտակը որ ծովուն վրայ ու ցամաքին վրայ կայնած տեսայ , իր [աջ] ձեռքը երկինք վերցուց. 6 – Ու երդում ըրաւ յաւիտեանս յաւիտենից Կենդանի եղողին վրայ , որ ստեղծեց երկինքը ու ինչ որ անոր մէջ է , ու երկիրը և ինչ որ անոր մէջ է , և ծովը ու ինչ որ անոր մէջ է, թէ ա՛լ ժամանակ պիտի չըլլայ . 7 – Հապա եօթներորդ հրեշտակին ձայնին օրերը՝ երբ փողը հնչեցընէ, Աստուծոյ խորհուրդը պիտի կատարուի , ինչպէս իր ծառաներուն , մարգարէներուն, ուսեփս տուաւ ։

8 – Եւ այն ձայնը զոր երկինքէն լսեցի, նորէն խօսեցաւ ինծի ու ըսաւ , Գնա առ այն բաց գրքոյկը՝ որ ծովուն ու ցամաքին վրայ կայնող հրեշտակին ձեռքն է։ 9 – Ես ալ հրեշտակին գացի ու բսի անոր, Տուր ինծի այդ գրքոյկը. ու ըսաւ ինծի, Առ ուտիկա ու կեր , և քու փորիդ մէջ դառնութիւն պիտի պատճառէ, բայց բերնիդ մէջ մեղրի պէս անուշ պիտի ըլլայ։ 10 – Եւ զրբգրքոյկը հրեշտակին ձեռքէն առի ու կերայ զանիկա . և իմ բերնիս մէջ մեղրի պէս անուշ էր, և ուտիլէս ետքը փորիս մէջ դառնութիւն եղաւ ։ 11 – Ու ըսաւ ինծի , Պէտք է որ դուն նորէն մարգարէութիւն ընես շատ ժողովուրդներու և ազգերու ու լեզուներու և թագաւորներու *վրայով ։

*Կամ, առջև

Գլ. ԺԱ

Եւ ինծի եղեգ մը տրուեցաւ գաւազանի պէս, և հրեշտակը կայներ էր ու կ'ըսէր, Ելիր ու չափէ Աստուծոյ տաճարը ու սեղանը , և անոր մէջ երկրպագութիւն ընողները։ 2 – Ու գաւիթը որ տաճարին դուրսն է , ձգէ և մի չափեր, վասն զի անիկա հեթանոսներուն տրուած է , ու անոնք սուրբ քաղաքը պիտի կոխկռտեն քառասուներկու ամիս։ 3 – Եւ իմ երկու վկաներուս ալ՝ երեսուն և հարիւր տարի, և անոնք մուրազաւոր հագած հաղար երկու հարիւր օր մարգարէութիւն պիտի բնեն։ 4 – Անոնք այն երկու ձիթենիները ու երկու աշտանակներն են , որոնք երկրի Տէրոջը առջև կը կենան ։ 5 – Եւ եթէ ոեկը ուզէ անոնց վնաս բնել , անոնց բերանէն կրակ կ'ելլէ, ու իրենց թշնամիները կ'ուտէ. և եթէ ոեկը ուզէ անոնց վնաս բնել , պէտք է որ անիկա այսպէս սպանուի։ 6-Անոնք իշխանութիւն ունին երկինքը գոցելու, որպէս զի իրենց մարգարէութեան օրերը անձրեւ չգայ , ու ջուրերուն վրայ իշխանութիւն ունին՝ զանոնք արիւն գարձնելու, և ամէն տեսակ պատուհասներով երկիրը զարնելու՝ քանի անգամ որ ուզեն։ 7 – Ու երբ իրենց վկայութիւնը կատարեն, այն ատեն անդունդէն ելլող գազանը անոնց հետ պատերազմ պիտի բնէ, և անոնց պիտի յաղթէ ու պիտի սպաննէ զանոնք ։ 8 – Եւ անոնց դիերը [հէ]ն պէտ հաւ այն մեծ քաղաքին հրապարակին մէջ , որ հոգևորապէս կ'ըսուի Սոդոմ ու Եգիպտոս, ուր *մեր Տէրն ալ խաչուեցաւ ։ 9 – Եւ ժողովուրդներէն ու ցեղերէն և լեզուներէն ու ազգերէն պիտի տեսնեն անոնց դիերը երեք ու կէս օր. ու թոյլ պիտի չտան անոնց դիերը գերեզմանելու մէջ դնուին ։ 10 – Եւ անոնք որ երկրի վրայ կը բնակին , ուրախ պիտի ըլլան ու ինդան անոնց վրայ , մինչև անոնք իրարու բնծաներ պիտի ղրկեն. վասն զի այս երկու մարգարէները երկրի բնակիչները չարչարեցին։

11 – Եւ երեք ու կէս օրէն ետև Աստուծմէ կենդանութեան հոգի մտաւ անոնց մէջ , ու իրենց ոտքերուն վրայ կայնեցան . և զանոնք տեսնողներուն վրայ մեծ վախ ինկաւ։ 12 – Ու երկինքէն մեծ ձայն մը †լսեցին , որ կ'ըսէր անոնց, Վեր ելէք. Նո՛ւէ։ և անոնք ամպով երկինք վերացան , ու անոնց թշնամիները զանոնք տեսան ։ 13 – Նոյն ժամուն մեծ երկրաշարժ մը եղաւ, ու քաղաքին տասներորդ մասը կործանեցաւ , և այն երկրաշարժէն եօթը հազար մարդիկ մեռան , ու մնացածները վախով լեցուեցան ու փառք տուին երկինից Աստուծոյ։ 14-Երկրորդ վայը անցաւ. տե՛ս երրորդ վայը շուտով կու գայ։

15 – Ու եօթներորդ հրեշտակը փողը հնչեցուց. ու երկինքի մէջ մեծ ձայներ եղան որ կ'ըսէին, Աշխարհի թագաւորութիւնները մեր Տէրոջը ու իր Օծեալինը եղան, և ինք պիտի թագա-

*Ոմանք, իրենց †Ոմանք, լսեցին

ազրէ յաւիտեանս յաւիտենից : 16 – Եւ քառնըչորս երէցները որոնք իրենց աթոռներուն վրայ նստած էին Աստուծոյ առջեւ, իրենց երեսներուն վրայ ինկան և Աստուծոյ երկրպագութիւն ըրին՝ ըսելով, 17 – Փեզի գոհութիւն կը մատուցանենք, Ամենակալ Տէր Աստուած, որ ես և որ էիր*, որ քու մեծ զօրութիւնդ առիր ու թագաւորեցիր: 18 – Եւ ազգերը բարկացան . ու քու բարկութիւնդ եկաւ, և մեռելներուն ժամանակ՝ որպէս զի դատուին , ու վարձք տաս քու ծառաներուդ , մարգարէներուն , և սուրբերուն ու քու անունդ վախցողներուն , պզտիկներուն ու մեծերուն, և երկրի ապականիչները ապականես:

19 – Ու երկինքի մէջ Աստուծոյ տաճարը բացուեցաւ , և իր տանը ուխտին տապանակը իր տաճարին մէջ երեցաւ. ու եղան փայլակներ ու ձայներ և որոտումներ ու երկրաշարժ և խոշոր կարկուտ :

Գլ. ԺԲ

Ու երկինքի մէջ մեծ նշան մը երեցաւ. կին մը արեւը իր վրայ առած , ու լուսինը իր ոտքերուն տակ. և իր գլխուն վրայ տասներկու աստղ պսակ մը . 2 – Եւ յղի էր, ու երկունքի մէջ լալով և ծնանելու համար շատ նեղութիւն քաշելով՝ կը պատար:

3 – Ու երկինքի մէջ ուրիշ նշան մը երեցաւ, և ահա մեծ շառագոյն վիշապ մը, որ եօթը գլուխ ու տասը եղջիւր ունէր , և իր գլուխներուն վրայ եօթը թագ: 4 – Եւ անոր պոչը երկինքի աստղերուն երրորդ մասը կը քաշէր, ու գետնէր երկրի վրայ ձգեց. և վիշապը կեցեր էր այն կնոջ առջեւ որ ծնանելու վրայ էր, որպէս զի երբ ծնանի, անոր զաւակը կլլէ : 5 – Ու ինք արու զաւակ մը ծնաւ , որ երկաթէ գաւազանով պիտի հովուէր բոլոր ազգերը. և անոր զաւակը յափշտակուեցաւ Աստուծոյ քով և անոր աթոռին քով: 6 – Եւ կինը անապատը փախաւ, ուր անոր տեղ պատրաստուած էր Աստուծմէ, որպէս զի հոն կերակրուի հազար երկու հարիւր ու վաթսուն օր:

*Մնաց՝ Ի՛ա–ե՛ւնէն, և որ պիտի գաս
†Մնաց՝ Տէրոջը

7 – Ու երկինքի մէջ պատերազմ եղաւ. Միքայէլ ու իր հրեշտակները վիշապին հետ պատերազմեցան . վիշապն ալ իր հրեշտակներովը պատերազմեցաւ. 8-Ու չկրցան դէմ կենալ , ու երկինքի մէջ տէղ չգտնուեցաւ անոնց: 9 – Եւ ձգուեցաւ մեծ վիշապը, այն առաջուան օձը որ Բանսարկու ու Սատանայ կ'ըսուի , որ բոլոր աշխարհ մոլորեցուց . ու իր հրեշտակները իրեն հետ ձգուեցան երկրի վրայ: 10 – Եւ մեծ ձայն մը լսեցի երկինքի մէջ՝ որ կ'ըսէր , Հիմա եղաւ մեր Աստուծոյ փրկութիւնը ու զօրութիւնը և թագաւորութիւնը, ու անոր Օծեալին իշխանութիւնը. վասն զի մեր եղբայրներուն դէմ՝ չար խօսողը վար ձգուեցաւ , որ անոնց գէմ՝ տարաբաղտութիւն կ'ընէր մեր Աստուծոյն առջեւ գիշեր ու գիշեր: 11 – Եւ անոնք անոր յաղթեցին Գառնուկին արիւնովը , ու իրենց վկայութեանը խօսքովը . և իրենց կեանքը չսիրեցին մինչեւ ի մահ : 12 – Ասոր համար ուրախացէք , oվ երկինք ու անոր մէջ բնակողներ. վա՛յ երկրի ու ծովու*, վասն զի Բանսարկուն ձեզի իջաւ, որ շատ բարկութիւն ունի՝ գիտնալով որ քիչ ժամանակ պիտի կենայ:

13 – Ու երբ վիշապը տեսաւ որ ինք երկրի վրայ ձգուեցաւ , որու դուակ ծնանող կնոջ հետեւեցաւ: 14 – Եւ այն կնոջ մեծ արծիւի երկու թեւեր տրուեցան, որպէս զի անապատ իր տեղը թռչի, ուր պիտի կերակրուէր ժամանակ ու ժամանակներ ու կէս ժամանակ՝ օձին երեսէն: 15-Եւ օձը իր բերնէն գետի պէս ջուր վազցուց կնոջ ետեւէն, որպէս զի զանիկա հեղեղով ընկղմէ: 16 – Ու երկիր օգնեց կնոջը . ու երկիր իր բերանը բացաւ և կլլեց այն գետը զոր վիշապը իր բերնէն վազցուց: 17-Ու վիշապը բարկացաւ կնոջ դէմ , և գնաց պատերազմելու անոր ուրիշ զաւակներուն հետ , որոնք Աստուծոյ պատուիրանքները կը պահեին, ու †Յիսուսի վկայութիւնը ունէին:

18 – Եւ ‡կայնեցաւ ծովուն աւազին վրայ:

*Մնաց՝ Ի՛ա–ե՛ւնէն, բնակիչներուդ
†Մնաց՝ Յիսուս Քրիստոսի
‡Մնաց՝ կայնեցաւ

Գլ. ԺԳ

Ու տեսայ որ ծովէն գազան մը կ'ելլէր, և ունէր եօթը գլուխ ու տասը եղջիւր. և անոր եղջիւրներուն վրայ տասը թագ , ու անոր գլուխներուն վրայ հայհոյութեան անուններ կային: 2 – Եւ այն գազանը զոր տեսայ, ընձառնման էր, ու իր ոտքերը արջուկ ոտքեր պէս, և իր բերանը առիւծի բերնի պէս. ու վիշապը անոր տուաւ իր զօրութիւնը և իր աթոռը ու մեծ իշխանութիւն: 3 – Եւ անոր գլուխներէն մէկը մահու չափ վիրաւորուած պէս *էր. ու անոր մահուան վէրքը առողջացաւ. և բոլոր երկիր գազանին ետեւէն զարմացաւ : 4 – Եւ երկրպագութիւն ըրին վիշապին՝ որ գազանին իշխանութիւն տուաւ , ու երկրպագութիւն ըրին գազանին՝ ըսելով , Ո՞վ է այդ գազանին նման. և ո՞վ կրնայ անոր հետ պատերազմ բռնել : 5 – Եւ անոր մեծ բաներ ու հայհոյութիւններ խօսող բերան տրուեցաւ . և քառասունուերկու ամիս անոր իշխանութիւն տրուեցաւ էր ։–ժը ընելու : 6 – Ու իր բերանը հայհոյութեամբ Աստուծոյ դէմ բացաւ, անոր անունը ու անոր խորանը ու երկինքը բնակողները հայհոյելու : 7 – Եւ անոր էլեհա–ըչն տրուեցաւ սուրբերուն հետ պատերազմ ընելու ու անոնց յաղթելու . և անոր իշխանութիւն տրուեցաւ բոլոր ցեղերու [և ժողովուրդներու] ու լեզուներու և ազգերու վրայ. 8 – Եւ անոր երկրպագութիւն պիտի բնեն երկրի վրայ բոլոր բնակողները, որոնց անունները աշխարհի սկիզբէն ի վեր մորթուած Գառնուկին կենաց գիրքին մէջ գրուած չեն : 9 – Ով որ ականջ ունի, թող լսէ : 10 – Ով որ գերութեան քշէ, ինք գերի պիտի տարուի. ով որ սրով սպաննէ , պէտք է որ ինք սրով սպաննուի . Հոս է սուրբերուն համբերութիւնը ու հաւատքը:

11 – Եւ ուրիշ գազան մը տեսայ՝ որ երկրէ կ'ելլէր, ու գառնուկի նման երկու եղջիւր ունէր, ու կը խօսէր վիշապի պէս : 12 – Եւ առաջին գազանին բոլոր իշխանութիւնը կը վարէր անոր առջեւ, ու երկիրը †և անոր բնակիչները կը ստիպէր որ երկրպագութիւն ընեն առաջին գազանին՝ որուն մահուան վէրքը առողջացաւ : 13 – Եւ մեծ նշաններ կ'ընէր , ու մինչեւ անգամ երկինքէն կրակ կ'իջեցնէր երկրի վրայ մարդոց առջեւ : 14 – Ու երկրի վրայ բնակողները կը մոլորեցնէր այն նշաններով , որ իր ձեռքը տրուած էր գազանին առջեւ ընելու. ու երկրի բնակիչներուն կ'ըսէր որ պատկեր շինեն այն գազանին, որ սրով վիրաւորուած էր ու առողջացաւ: 15 – Եւ էչհոնա–ըչն տրուեցաւ անոր , որ գազանին պատկերին հոգի տայ , որպէս զի գազանին պատկերը խօսի , և ով որ գազանին պատկերին երկրպագութիւն չընէ, զանիկա սպաննել տայ: 16 – Եւ կը տարպէր ամէնը, այրիներն պզտիկները ու մեծերը և հարուստները ու ազքատները և ազատները ու ծառաները, որ իրենց ազ ձեռքին վրայ կամ իրենց ճակատին վրայ դրոշմ ընդունին. 17 – Ու որ մէ՛կը չկրնայ գնել կամ ծախել , բայց միայն ան՝ որ ունի գրոշմը կամ գազանին անունը կամ անոր անուանը թիւը: 18 – Հոս է իմաստութիւնը. ով որ միտք ունի, թող հաշուէ գազանին թիւը. քանզի մարդու մը թիւ է, ու անոր թիւը վեց հարիւր վեհսունվեց է:

Գլ. ԺԴ

Ես տեսայ, և ահա Գառնուկը կայներ էր Սիօն լեռանը վրայ , ու անոր հետ հարիւր քառասունըչորս հազարը, որոնք ունէին [անոր անունը և] անոր Հօրը անունը իրենց ճակատներուն վրայ գրուած : 2 – Ու երկինքէն ձայն մը լսեցի՝ շատ ջուրերու ձայնի պէս ու մեծ որոտումի ձայնի մը պէս, ու լսած ձայնս քնարահարներուն իրենց քնարները զարնելուս նմանէր կը նմանէր: 3 – Եւ անոր երգ կ'երգէին աթոռին առջեւ ու չորս կենդանիներուն ու երէցներուն առջեւ . և մէ՛կը չէր կրնար այն երգը սորվիլ բայց ի այն հարիւր քառասունըչորս հազարէն , որոնք երկրէ գնուած էին: 4 – Անոնք անոնք են որ կիներու հետ չխառնակեցան , քանզի կոյս են . ասոնք Գառնուկին ետեւէն կ'երթան՝ ուր որ ան երթայ . ասոնք մարդոց մէջէն գնուեցան Աստուծոյ ու Գառնուկին երախայրի ըլլալու .

*Մնաց՝ եօթը †Մնաց՝ և բոլոր

*Մնաց՝ որպէս թէ նոր

5 – Եւ անոնց բերանը սուտ չգտնուեցաւ, վասն զի անբիծ են*։

6 – Եւ ուրիշ հրեշտակ մը տեսայ, որ կը թռչէր երկինքի մէջ, և ունէր յաւիտենական աւետեաց՝ քարոզելու բոլոր ազգերուն ու ցեղերուն և լեզուներուն ու ժողովուրդներուն որոնք երկրի վրայ կը բնակին. 7 – Եւ մեծ ձայնով կ'ըսէր. Աստուծմէ վախցէք ու փառք տուէք անոր, վասն զի անոր դատաստանին ժամը եկաւ. ու երկրպագութիւն բրէք անոր՝ որ ստեղծեց երկինքը ու երկիրը և ծովը ու ջուրերուն աղբիւրները։

8 – Եւ անոր հետևէն ուրիշ հրեշտակ մը եկաւ ու ըսաւ, Ինկաւ, ինկաւ մեծ †Բաբելոն, վասն զի բոլոր ազգերը արբեցուց իր կատաղի պոռնկութեանը գինիէն։ 9 – Եւ անոնց հետևէն ‡երրորդ հրեշտակ մըն ալ եկաւ, ու մեծ ձայնով մը ըսաւ, Ով որ գազանին ու անոր պատկերին երկրպագութիւն կ'ընէ, և դրոշմ մը իր ճակատին վրայ կամ իր ձեռքին վրայ կ'ընդունի, 10 – Անիկա Աստուծոյ սրտմտութեան գինիէն պիտի խմէ, որ անխառն լեցուած է անոր բարկութեանը գաւաթին մէջ, և կրակով ու ծծումբով պիտի տանջուի սուրբ հրեշտակներուն առջեւ ու Գառնուկին առջեւ։ 11 – Եւ անոնց տանջանքին ծուխը կ'երթայ յաւիտեան յաւիտենից. և ցորեկ ու գիշեր հանգստութիւն չունին անոնք՝ որ գազանին ու անոր պատկերին երկրպագութիւն կ'ընեն, և անոր անուանը դրոշմը կ'ընդունին։ 12 – Հոս է սուրբերուն համբերութիւնը, ||որոնք Աստուծոյ պատուիրանքներն ու Յիսուսի հաւատքը կը պահեն։ 13 – Ու երկինքէն ձայն մը լսեցի՝ որ §կ'ըսէր. Գրէ. Ա‚յսուհետեւ երանելի են այն մեռելները՝ որոնք Տէրոջմով կը ննջեն. այո, կ'ըսէ Հոգին, որ իրենց աշխատութիւնէն հանգչին. ու իրենց գործերը իրենց հետևէն կ'երթան։

14 – Եւ տեսայ, և ահա ճերմակ ամպ մը, ու այն ամպին վրայ մէկը նստեր էր Որդւոյ մարդոյ նման. և իր գլուխը ոսկի պսակ մը՝ ու իր ձեռքը սուր մանգաղ մը ունէր։

15 – Եւ տաճարէն ուրիշ հրեշտակ մը կ'ելլէր, որ ամպին վրայ նստողին մեծ ձայնով կ'աղաղակէր — ։'շ-էր, Երկնցուր քու մանգաղդ ու հնձէ. վասն զի հնձելու ժամանակը *եկաւ, վասն զի երկրի հունձքը հասունցած է։ 16 – Եւ ան որ ամպին վրայ կը նստէր, իր մանգաղը երկրի վրայ երկնցուց, ու երկիրը հնձուեցաւ։

17-Ու երկինքին մէջի տաճարէն ուրիշ հրեշտակ մը ելաւ, և ասիկա ալ սուր մանգաղ մը ունէր։ 18 – Ու սեղանէն ուրիշ հրեշտակ մը ելաւ, որ կրակի վրայ իշխանութիւն ունէր, ու մեծ ձայնով կանչեց անոր՝ որ սուր մանգաղը ունէր, ու ըսաւ, Երկնցուր քու սուր մանգաղդ, ու երկրի այդիին ողկոյզները կթէ, վասն զի անոր խաղողները հասունցած են։ 19 – Եւ այն հրեշտակը իր մանգաղը երկրի վրայ երկնցուց, ու երկրի այդիին ը‚ղձերը կթեց, ու Աստուծոյ բարկութեան մեծ հնձանին մէջ ձգեց։ 20-Եւ հնձանը քաղաքին դուրսը կոխուեցաւ. ու հնձանէն արիւն կ'ելլէր, ը‚ մինչև ձիերուն սանձերը — հազար վեց հարիւր ասպարէզ կը հասնէր։

Գլ. ԺԴ

Եւ ուրիշ մեծ ու զարմանալի նշան մը տեսայ երկինքի մէջ, եօթը հրեշտակներ՝ որոնք եօթը վերջին հարուածները ունէին, որովհետև անոնցմով կը կատարուէր Աստուծոյ բարկութիւնը։ 2 – Ու տեսայ որպէս թէ ապակեղէն ծով մը կրակով խառնուած. և անոնք որ յաղթեցին գազանին ու անոր պատկերին †և անոր անուան թիւին, ապակեղէն ծովուն վրայ կայներ էին, ու Աստուծոյ քնարները ունէին. 3 – Եւ Աստուծոյ ծառային, Մովսէսի, երգը կ'երգէին, ու Գառնուկին երգը՝ ըսելով, Մեծ ու զարմանալի են քու գործերդ, ով Տէր Աստուած Ամենակալ. արդար ու ճշմարիտ են քու ճամբաներդ, ով թագաւոր ‡սրբոց. 4 – Տէր, ո՞վ պիտի չվախնայ քեզմէ, և քու անունդ չփառաւորէ, վասն զի դո՞ն միայն սուրբ ես. քանզի բոլոր ազգերը պիտի գան ու քու առջեւդ երկրպագութիւն պիտի ընեն, վասն զի քու արդար դատաստաններդ յայտնուեցան։

5 – Եւ տակէ հետև տեսայ, ու բացուեցաւ վկայութեան խորանին տաճարը որ երկինքն էր. 6-Ու եօթը հարուածները ունեցող եօթը հրեշտակները մաքուր ու պայծառ կտաւ հագած՝ և իրենց կուրծքերուն վրայովը ոսկեղէն գօտի կապած՝ տաճարէն ելան։ 7 – Եւ չորս կենդանիներէն մէկը եօթը հրեշտակներուն եօթը ոսկեղէն սկաւառակներ տուաւ յաւիտեանս յաւիտենից կենդանի եղող Աստուծոյ բարկութիւնովը լեցուն։ 8 – Եւ տաճարը Աստուծոյ փառքէն ու անոր զօրութենէն ծուխով լեցուեցաւ. ու մէկը չէր կրնար տաճարը մտնել, մինչև կատարուին եօթը հրեշտակներուն եօթը հարուածները։

Գլ. ԺԵ

Եւ տաճարէն մեծ ձայն մը լսեցի՝ որ եօթը հրեշտակներուն կ'ըսէր, Գացէք Աստուծոյ բարկութեան [եօթը] սկաւառակները երկրի վրայ թափեցէք։

2 – Եւ առաջին հրեշտակը գնաց ու իր սկաւառակը երկրի վրայ թափեց. ու չարաչար պալարներ եղան այն մարդոց վրայ որոնք գազանին դրոշմը ունէին ու անոր պատկերին երկրպագութիւն կ'ընէին։

3 – Ու երկրորդ հրեշտակը իր սկաւառակը ծովուն վրայ թափեց, ու ջուրը մեռած մարդու արիւնի դարձաւ, և ծովուն մէջի բոլոր կենդանիները մեռան։

4 – Ու երրորդ հրեշտակը իր սկաւառակը գետերուն ու ջուրերու աղբիւրներուն վրայ թափեց, ու անոնք արիւն դարձան։ 5 – Եւ ջուրերուն հրեշտակէն լսեցի՝ որ կ'ըսէր, Արդար ես դուն, *որ ես և որ էիր, և սուրբ ես, որ այսպիսի դատաստաններ բրիր. 6-Վասն զի անոնք սուրբերուն ու մարգարէներուն արիւնը թափեցին. և դուն անոնց արիւն խմել տուիր, քանզի արժանի են։ 7-Եւ սեղանէն *լսեցի՝ որ կ'ըսէր, Այո, Ամենակալ Տէր Աստուած, քու դատաստաններդ արդար ու ճշմարիտ են։

8 – Եւ չորրորդ հրեշտակը իր սկաւառակը արեւին վրայ թափեց, 9 – Ու անոր †ջերմութիւն տրուեցաւ որ խորշակահար բնէ մարդիկը կրակով. և տաժանիկ տաքէն խորշակահար եղան մարդիկ, և հայհոյեցին Աստուծոյ անունը, որ այս հարուածներուն վրայ իշխանութիւն ունի. ու չապաշխարեցին որ անոր փառք տան։

10 – Եւ հինգերորդ հրեշտակը իր սկաւառակը գազանին աթոռին վրայ թափեց, ու անոր թագաւորութիւնը խաւարեցաւ. և ցաւէն լեզուները կը ծամէին. 11 – Ու երկինքի Աստուածը հայհոյեցին իրենց ցաւերուն և իրենց պալարներուն պատճառաւ. ու իրենց գործերէն չապաշխարեցին։

12 – Եւ վեցերորդ հրեշտակը իր սկաւառակը մեծ գետին, Եփրատ, վրայ թափեց, ու անոր ջուրերը ցամքեցան, որպէս զի արեւելքի թագաւորներուն ճամբան պատրաստուի։ 13 – Եւ տեսայ ‡ը վիշապին բերնէն ու գազանին բերնէն և սուտ մարգարէին բերնէն եռբեք պիղծ ոգիներ ‡'եւեին գորտերու նման. 14 – Վասն զի անոնք դեւերու ոգիներ են՝ որ նշաններ կ'ընեն, †ու բոլոր աշխարհի թագաւորներուն կ'երթան, որպէս զի պատերազմին համար ժողվեն. 15 – (Ահա գողի պէս կու գամ. երանի՛ անոր որ արթուն կը կենայ ու իր հանդերձները կը պահէ, որպէս զի մերկ չպարսի ու իր ամօթը երևնայ.) 16 – Եւ զանոնք տեղ մը ժողվեցին, որ Եբրայեցերէն Ա‚րմագեդոն կ'ըսուի։

17 – Ու եօթներորդ հրեշտակը իր սկաւառակը օդին վրայ թափեց, ու երկինքի տաճարէն, աթոռէն, մեծ ձայն մը ելաւ՝ ըսելով, Եղաւ։ 18 – Եւ §փայլակներ ու ձայներ և որոտումներ եղան ու մեծ երկրաշարժ մը եղաւ, այնպէս որ մարդոց երկրի վրայ ըլլալէն ի վեր այնպիսի մեծ երկրաշարժ մը եղած չէր։ 19 – Եւ մեծ քաղաքը

*Ոմանք ։'ա–եւենեն, Աստուծոյ աթոռին առջեւ
†Ոմանք, Բաբելոն քաղաքը
‡Ոմանք, ուրիշ
||Ոմանք, Հոս են անոնք որ
§Ոմանք, ինծի կ'ըսէր

*Ոմանք, քեզի եկաւ
†Ոմանք, և անոր գրոշմին և
‡Ոմանք, ապագայ

*Ոմանք, ով Տէր, որ

*Ոմանք, ուրիշ մը լսեցի
†Ոմանք, ու երկրի և
‡Ոմանք, ձայներ և որոտումներ ու փայլակներ

երեք մաս եղաւ, ու ազգերուն քաղաքները կործանեցան, և մեծ Բաբելոնը Աստուծոյ առջև յիշուեցաւ, որպէս զի իր սաստիկ բարկութեան գինիին գաւաթը անոր տայ։ 20 – Եւ ամէն կղզի փախաւ, ու լեռները չգտնուեցան։ 21 – Եւ խաշլր կարկուտ գրեթէ տաղանդի մը կշիռքով երկինքէն կ'իջնէր մարդոց վրայ. ու մարդիկ հայհոյեցին զԱստուած կարկտին հարուածին համար, վասն զի խիստ մեծ էր այն հարուածը։

Գլ. Ժէ

Եւ եօթը սկաւառակները ունեցող եօթը հրեշտակներէն մէկը եկաւ, ու ինծի հետ խօսեցաւ՝ ըսելով, Եկուր, ու քեզի ցուցնեմ այն մեծ պոռնիկին դատաստանը, որ շատ ջուրերու վրայ կը նստի։ 2 – Որու հետ երկրի թագաւորները պոռնկեցան, ու երկրի բնակիչները անոր պոռնկութեան գինիովը գինովցան։ 3 – Եւ զիս ոգւով անապատը տարաւ հովիտ. ու տեսայ կին մը՝ որ կարմիր գազանի մը վրայ նստեր էր. և այն գազանը լեցուն էր հայհոյութեան անուններով, ու եօթը գլուխ և տասը եղջիւր ունէր։ 4-Եւ կինը ծիրանի ու կարմիր հագած էր, և ոսկիով ու պատուական քարերով և մարգարիտներով, և իր ձեռքը ոսկիէ գաւաթ մը ունէր պղծութիւններով ու իր պոռնկութեանը անմաքրութիւններով լեցուն. 5 – Եւ անոր ճակտին վրայ անուն մը գրուած էր. Խորհուրդ, Մեծ Բաբելոն, պոռնիկներուն ու երկրի պղծութիւններուն մայրը։ 6-Եւ տեսայ այն կինը որ սուրբերուն արիւնովը ու Յիսուսի վկաներուն արիւնովը գինովցած էր. ու երբ տեսայ զանիկա, մեծ զարմանքով զարմացայ։ 7 – Եւ հրեշտակը ինծի ըսաւ, Ինչո՞ւ զարմացար. ես քեզի պիտի ըսեմ այն կնոջ խորհուրդը, ու այն գազանին՝ որ զանիկա իր վրայ կը կրէ, ու եօթը գլուխ և տասը եղջիւր ունի։ 8 – Այն գազանը զոր տեսար, կար ու չկայ, և անդունդէն ելլելու ու կորստեան երթալու վրայ է. ու երկրի վրայ բնակողները, որոնց անունները աշխարհի սկիզբէն ի վեր կենաց գիրքին մէջ գրուած չեն, պիտի զարմանան երբ տեսնեն այն գազանը թէ կար ու չկայ, *թէև կայ։ 9 – Հոս պէտք է իմաստութիւն ունեցող միտք մը. այն եօթը գլուխը եօթը լեռներ են, ուր կինը անոնց վրայ կը նստի. և եօթը թագաւորներ են. 10 – Հինգը ինկած են, մէկը կը կենայ, և միւսը դեռ եկած չէ, ու երբ գայ՝ քիչ ատեն պիտի մնայ։ 11 – Եւ այն գազանը որ կար ու չկայ, անիկա ալ ութերորդ է, ու եօթնէն է, ու դէպ ի կորուստ կ'երթայ։ 12 – Եւ տասը եղջիւրը զորոնք տեսար՝ տասը թագաւորներ են, որոնք դեռ թագաւորութիւն առած չեն, հապա գազանին հետ մէկ ժամու չափ թագաւորներու պէս իշխանութիւն կ'առնեն։ 13 – Անոնք մէկ կամք ունին, ու իրենց զօրութիւնը և իշխանութիւնը գազանին կու տան։ 14 – Անոնք Գառնուկին հետ պիտի պատերազմին. և Գառնուկը անոնց պիտի յաղթէ, քանզի անիկա տէրերուն Տէրն է ու թագաւորներուն Թագաւորը. և անոր հետ եղողները կանչուած ու ընտրուած և հաւատարիմ են։ 15 – Ու ըսաւ ինծի, Ա՛ն ջուրերը զորոնք տեսար, որոնց վրայ պոռնիկը նստեր էր, ժողովուրդներ են ու բազմութիւններ և ազգեր ու լեզուներ։ 16 – Եւ տասը եղջիւրները զորոնք գազանին վրայ տեսար, ա՛նոնք պիտի ատեն պոռնիկը, ու զանիկա ամլցի ու մերկ պիտի բնեն, և անոր մսերնին պիտի ուտեն, ու զանիկա կրակով պիտի այրեն։ 17 – Վասն զի Աստուած անոնց սրտին մէջ գրաւ որ իր կամքը կատարեն ու մէկ կամք ընեն, և իրենց թագաւորութիւնը գազանին տան, մինչև Աստուծոյ խօսքերը կատարուին։ 18 – Եւ կինը զոր տեսար, այն մեծ քաղաքն է, որ կը թագաւորէ երկրի թագաւորներուն վրայ։

*Ոմանք, և մեռ է
†Ոմանք, զօրութեամբ՝ մեծ

Գլ. ԺԸ

Եւ ասկէ ետքը [ուրիշ] հրեշտակ մը տեսայ որ երկինքէն կ'իջնէր, և մեծ իշխանութիւն ունէր, ու երկիրը անոր փառքէն լուսաւորուեցաւ։ 2-Եւ †զօրաւոր ձայնով աղաղակեց՝ ըսելով, Ինկաւ, ինկաւ մեծ Բաբելոն, և դեւերու բնակարան եղաւ, ու բոլոր պիղծ ոգիներու օթեվանոց, և բոլոր պիղծ ու ատելի թռչուններու վանդակ. 3-Վասն զի անոր կատաղի պոռնկութեանը գինիէն խմեցին բոլոր ազգերը, ու երկրի թագաւորները անոր հետ պոռնկեցան, և երկրի վաճառականները անոր չափազանց զեղխութենէն հարստացան։ 4 – Ու երկինքէն ուրիշ ձայն մը լսեցի որ կ'ըսէր, Ելէք ասոր մէջէն, իմ ժողովուրդս, որպէս զի ասոր մեղքերուն հաղորդ չըլլաք, ու ասոր հարուածներէն ընդունելք չառնէք. 5-Վասն զի ասոր մեղքերը մինչև երկինք հասան կցուեցան. ու Աստուած ասոր անիրաւութիւնները յիշեց։ 6 – Հատուցէք ասոր՝ ինչպէս ինք *հատուց. ու իր գործերուն համեմատ կրկնապատիկ փախարինեցէք ասոր. այն գաւաթը զոր ինք լեցուց՝ կրկնապատիկ լեցուցէք իրեն։ 7 – Որչափ որ փառաւորեց զինք և զեղխութեամբ ապրեցաւ, այնչափ ալ տանջանք և սուգ հատուցէք անոր. վասն զի իր սրտին մէջ կ'ըսէ թէ Ես թագուհի կը նստիմ, ու որևէարի չեմ, ու բնաւ սուգ պիտի չտեսնեմ։ 8 – Անոր համար մէկ օրուան մէջ պիտի գան ասոր հարուածները, մահ ու սուգ և սով, ու կրակով պիտի այրի. վասն զի հզօր է Տէր Աստուած որ զանիկա դատեց։ 9 – Ու երկրի թագաւորները, որ ասոր հետ պոռնկեցան ու հեշտացան, պիտի լան ու կոծեն ասոր վրայ երբ ասոր հրկիզութեանը ծուխը տեսանեն. 10 – Եւ ասոր տանջանքին վախէն հեռուն պիտի կայնին ու բսեն, Վա՛յ, վա՛յ է քեզ, մեծ Բաբելոն քաղաք, հզօր քաղաք, որ մէկ ժամու մէջ եկաւ քու դատաստանդ։ 11 – Ու երկրի վաճառականները պիտի ողբան ու սուգ ընեն անոր վրայ. վասն զի ա՛լ մէկը ծախու չառնեն անոնց վաճառքը, 12 – Ոսկիի, ու արծաթի, և պատուական քարերու, ու մարգարիտներու, և բեհեզի, ու ծիրանիի, և մետաքսի, ու որդան կարմիրի վաճառքը, և ամէն խունկի փայտերը, ու ամէն փղոսկրեայ առանները, և ամէն պատուական փայտէ ու պղնձէ և երկաթէ ու մարմարիոնէ առանները, 13 – Եւ կինամոնը, [ու առանը] և խունկերը, ու անուշահոտ իւղը, ու կնդրուկը, և գինին, ու ձէթը, և նաշիհը, ու ցորենը, և արջառները, ու ոչխարները, և ձիերը, ու կառքերը, և մարմիններն ու մարդոց հոգիները։ 14 – Եւ քու հոգիիդ ցանկացած պտուղները քեզմէ գացին, ու բոլոր չքեղ ու փայլուն բաները քեզմէ կորսուեցան, և ա՛լ բնաւ պիտի չգտնես զանոնք։ 15 – Ա՛ս բաներուն վաճառականները, որոնք անկէ հարբուցած էին, հեռուն պիտի կայնին ասոր տանջանքին վախէն՝ լալով ու սուգ ընելով, 16 – Ու պիտի բսեն, Վա՛յ, վա՛յ, մեծ քաղաք, որ բիսոզ ու ծիրանի և որդան կարմիր հագած էիր, ու ոսկիով և պատուական քարերով ու մարգարիտներով զարդարուած էիր. 17 – Վասն զի այնքան հարստութիւնը մէկ ժամու մէջ փճացաւ։ Ու ամէն նաւավարները, և այն ամէնը որ նաւով տեղ տեղ կ'երթան, ու նաւաստիները և որոնք որ ծովու մէջ կը բնակին, հեռուն կայնեցան. 18 – Եւ տեսնելով անոր հրկիզութեան ծուխը՝ կ'աղաղակէին՝ ըսելով, Ո՛վ նման է այս մեծ քաղաքին. 19 – Ու իրենց գլուխներուն վրայ հող ցանեցին, և լալով ու սուգ ընելով կ'աղաղակէին՝ ըսելով, Վա՛յ, վա՛յ այն մեծ քաղաքին, որուն մէջ իր պատուականութենէն հարստացան ամէնը որոնք նաւեր ունէին ծովուն վրայ. վասն զի մէկ ժամու մէջ ամլացաւ։ 20 – Ուրախացիր անոր վրայ, երկինք ու սուրբ առաքեալներ և մարգարէներ, որ Աստուած ձեր վրէժը անկէ առաւ։

21 – Եւ զօրաւոր հրեշտակ մը քար մը առաւ աղօրիքի մեծ դէզի նման, ու ծովը ձգեց՝ ըսելով, Այսպէս ուժով վար պիտի ձգուի Բաբելոն մեծ քաղաքը, ու ա՛լ պիտի չգտնուի։ 22 – Եւ քնարահարներուն ու երաժիշտներուն և սրնգահարներուն ու փողահարներուն ձայնը ա՛լ պիտի չլսուի քու մէջդ. և արհեստի վարպետ մը ա՛լ պիտի չգտնուի քու մէջդ. ու աղօրիքին ձայնը ա՛լ պիտի չլսուի քու մէջդ. 23 – Եւ ճրագին լոյսը ա՛լ պիտի չերևնայ քու մէջդ. ու փեսային ձայնը և հարսին ձայնը ա՛լ պիտի չլսուի քու մէջդ. քանզի քու վաճառականներդ երկրի մեծամեծներն էին. վասն զի քու կախարդութիւնովդ բոլոր ազգերը մոլորեցան։ 24 – Եւ մարգարէներուն ու սուրբերուն ու երկրի վրայ բոլոր սպանուածներուն արիւնը անոր մէջ գտնուեցաւ։

*Ոմանք, ձեզի հատուց

ԳԼ. ԺԹ

Եւ անկէ ետքը չատ բազմութեան մեծ ձայն մը լսեցի երկինքը՝ ըսելով, Ալէլուիա. փրկութիւն ու փառք և պատիւ ու զօրութիւն մեր *Աստուծոյն. 2 – Վասն որ ճշմարիտ ու արդար են անոր դատաստանները, քանզի դատեց այն մեծ պոռնիկը, որ իր պոռնկութիւնովը երկիրը ապականեց, ու իր ծառաներուն արեան վրէժը անոր ձեռքէն պահանջեց։ 3 – Եւ կրկին անգամ ըսին, Ալէլուիա. ու անոր ծուխը յաւիտեանս յաւիտենից կ'ելլէ։ 4 – Եւ քսանչորս երէցները ու չորս կենդանիները իյնան ու երկրպագութիւն ըրին Աստուծոյ՝ որ աթոռը կը նստի, ըսելով, Ամէն, Ալէլուիա։ 5 – Ու թռաւ ձայն մը եկաւ՝ ըսելով, Մեր Աստուծոյն օրհնութիւն տուէք, իր բոլոր ծառաները, ու դուք որ իրէ կը վախնաք, պզտիկներ ու մեծեր։ 6 – Ես լսեցի չատ բազմութեան ձայնի պէս, ու շատ ջուրերու ձայնի պէս, ու սաստիկ որոտումներու ձայնի պէս, որոնք կ'ըսէին, Ալէլուիա, վասն որ [մեր] Աստուած Տէր Ամենակալ թագաւորեց. 7 – Խնդանք և ուրախանանք ու փառք տանք անոր, քանզի Գառնուկին հարսանիքը հասաւ, ու անոր կինը ինքզինք պատրաստեց։ 8 – Եւ իրեն տրուեցաւ որ մաքուր ու լուսափայլ բեհեզ հագնի, (քանզի այն բեհեզը սուրբերուն արդարութիւնն է։) 9 – Ես ինծի ըսաւ, Գրէ. երանելի են անոնք որ Գառնուկին հարսանեաց ընթրիքին կանչուած են. ու ինծի ըսաւ, Ասոնք են Աստուծոյ ճշմարիտ խօսքերը։ 10 – Ես ալ անոր ոտքերուն առջև իյնկայ, որպէս զի անոր երկրպագութիւն բնեմ. ու ըսաւ ինծի, Զգուշացիր, մի ընէր. ես քու և քու եղբայրներուդ՝ որոնք Յիսուսի վկայութիւնը ունին. Աստուծոյ երկրպագութիւն ըրէ. (վասն զի Յիսուսի վկայութիւնը մարգարէութեան հոգին է։)

11 – Եւ տեսայ երկինքը բացուած. և ահա ճերմակ ձի մը, ու անոր վրայ հեծնողը Հաւատարիմ ու Ճշմարիտ կ'կոչուի, և արդարութեամբ դատաստան կը տեսնէ ու կը պատերազմի. 12 – Եւ անոր աչքերը կրակի բոցի պէս էին, ու անոր գլխուն վրայ շատ թագեր կային, ու գրուած անուն մը ունէր՝ զոր ոչ ոք կը չգիտեր, բայց միայն ինք. 13 – Եւ արիւնով ներկուած հանդերձ մը հագեր էր. ու անոր անունը Բան Աստուծոյ կ'կոչուի։ 14 – Ու երկինքի մէջ եղող զօրքերը անոր ետևէն կ'երթային ճերմակ ձիերով, ճերմակ ու մաքուր բեհեզներ հագած։ 15 – Եւ անոր բերնէն սրած սուր մը կ'ելլէր, որպէս զի անով ազգերը զարնէ. ու ինք երկաթէ գաւազանով պիտի հովուէ զանոնք, ու Ամենակալ Աստուծոյ սաստիկ բարկութեան գինիին հնձանը ինք պիտի կոխէ։ 16 – Եւ իր պատմուճանին վրայ ու իր ազդրին վրայ գրուած գիր մը ունէր, ԹԱԳԱՒՈՐ ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ ԵՒ ՏԻՐ ՏԵՐԱՆՑ։

17 – Եւ հրեշտակ մը տեսայ, որ արեւին մէջ կայներ էր, ու մեծ ձայնով աղաղակեց երկինքի մէջ թռչող բոլոր թռչուններուն՝ ըսելով, Եկէք, *Աստուծոյ մեծ ընթրիքին ժողվուեցէք, 18 – Որպէս զի ուտէք թագաւորներուն մսերին, ու հազարապետներուն մսերին, զօրաւորներուն մսերին, ձիերուն և անոնց վրայ հեծնողներուն մսերին, ու ամէնուն մսերին, թէ՛ ազատներուն և թէ՛ ծառաներուն, թէ՛ պզտիկներուն և թէ՛ մեծերուն։

19 – Եւ տեսայ գազանը ու երկրի թագաւորները ու անոնց զօրքերը ժկտեղ ժողվուած պատերազմ բնելու անոր հետ՝ որ ձիուն վրայ հեծեր էր, ու անոր զօրքերուն հետ։ 20 – Եւ գազանը բռնուեցաւ, ու անոր հետ սուտ մարգարէն՝ որ անոր առջև նշանները ըրաւ, որոնցմով մոլորեցուց գազանին դրոշմը ընդունողները, և անոր պատկերին երկրպագութիւն ընողները. երկուքն ալ ողջ ողջ ծծումբով վառուած կրակին լիճը ձգուեցան։ 21 – Եւ ուրիշներն ալ սպանուեցան ձիուն վրայ հեծնողին սուրէն՝ որ իր բերնէն կ'ելլէր, ու բոլոր թռչունները անոնց մսերնիններէն կշտացան։

*Որոնք, Տէր Աստուծոյն

*Որոնք, մեծ Աստուծոյ ընթրիքին

ԳԼ. Ի

Եւ հրեշտակ մը տեսայ, որ երկինքէն կ'իջնէր, ու անդունդին բանալին և մեծ շղթայ մը ունէր իր ձեռքը։ 2 – Ու բռնեց վիշապը, այսինքն առաջին օձը, որ Բանսարկուն ու Սատանան է, և կապեց զանիկա հազար տարի. 3 – Ու անդունդը ձգեց զանիկա, և գոցեց ու վրայէն կնքեց, որ ա՛լ չմոլորեցնէ ազգերը՝ մինչև հազար տարին լմննայ, և անկէ ետքը պէտք է որ արձակուի անիկա քիչ մը ժամանակ։

4 – Եւ աթոռներ տեսայ, ու նստան անոնց վրայ. և անոնց դատաստան տրուեցաւ. նաև Յիսուսի վկայութեանը համար ու Աստուծոյ խօսքին համար գլխատուածներուն հոգիները տեսայ, և զանոնք որ երկրպագութիւն չըրին գազանին, ոչ ալ անոր պատկերին, ու անոր դրոշմը իրենց ճակատներուն վրայ ու իրենց ձեռքին վրայ չընդունեցին. և ապրեցան ու Քրիստոսի հետ հազար տարի թագաւորեցին։ 5 – Եւ ուրիշ մեռելները չապրեցան մինչև հազար տարին կատարուեցաւ. ասիկա է առաջին յարութիւնը։ 6 – Երանելի և սուրբ է ան որ առաջին յարութեանը մէջ բաժին ունի. ասոնց վրայ երկրորդ մահը իշխանութիւն չունի, հապա անոնք Աստուծոյ և Քրիստոսի քահանաները պիտի ըլլան, ու անոր հետ հազար տարի պիտի թագաւորեն։

7 – Եւ հազար տարուան լրանալուն՝ պիտի արձակուի Սատանայ իր բանտէն. և պիտի ելլէ ու մոլորեցնէ երկրի չորս անկիւնները եղող ազգերը, Գոգը ու Մագոգը, որպէս զի զանոնք պատերազմի ժողվէ, որոնց համրանքը ծովու աւազին չափ է։ 8 – Ու երկրի ընդարձակութեանը մէջ ելան, և սուրբերուն բանակը ու սիրելի քաղաքը չորս կողմէն պատեցին։ 9 – Եւ երկինքէն Աստուծմէ կրակ իջաւ ու ոպաուեց զանոնք. և Բանսարկուն որ զանոնք մոլորեցուց, ձգուեցաւ կրակի ու ծծումբի լիճին մէջ, ուր էր գազանը, 10 – Եւ տառապեցուին. ու պիտի չարչարուին ցորեկ ու գիշեր յաւիտեանս յաւիտենից։

11 – Եւ մեծ ճերմակ աթոռ մը տեսայ, ու անոր վրայ մեկը նստած, որուն երեսէն երկիրը ու երկինք փախան, և տեղ չգտնուեցաւ անոնց։ 12 – Եւ տեսայ պզտիկ ու մեծ մեռելները, որ կանգնած էին առջև կայնած էին. ու գիրքերը բացուեցան, և ուրիշ գիրք մը բացուեցաւ, այսինքն կենաց էէ։ և գիրքերուն մէջ գրուածներէն մեռելները դատուեցան իրենց գործերուն համեմատ։ 13 – Եւ ծովը իր մէջի մեռելները տուաւ, ու մահը և գժոխքը իրենց մէջի մեռելները տուին. ու ամէն մէկը իրենց գործերուն համեմատ դատուեցան։ 14 – Եւ մահը ու գժոխքը կրակի լիճին մէջ ձգուեցան. սա՛ կա է երկրորդ մահը։ 15 – Եւ ով որ կենաց գիրքին մէջ գրուած չգտնուեցաւ, կրակի լիճին մէջ ձգուեցաւ։

ԳԼ. ԻԱ

Եւ նոր երկինք մը ու նոր երկիր մը տեսայ. վասն զի առաջին երկինքը ու առաջին երկիրը անցան, և ա՛լ ծով չկար։ 2 – †Ես սուրբ քաղաքը, նոր Երուսաղէմը, տեսայ, որ երկինքէն Աստուծմէ կ'իջնէր, իր երկանքը համար զարդարուած հարսի մը պէս պատրաստուած։ 3 – Ու երկինքէն մեծ ձայն մը լսեցի՝ որ կ'ըսէր, Ահա Աստուծոյ խորանը մարդոց մէջ, ու անիկա անոնց հետ պիտի բնակի. և անոնք անոր ժողովուրդը պիտի ըլլան, և Աստուած ինք անոնց հետ պիտի ըլլայ էէ։ անանց Աստուածը. 4 – Եւ ինք անոնց աչքերէն բոլոր արցունքները պիտի սրբէ, և ա՛լ մահ պիտի չըլլայ, ոչ սուգ և ոչ աղաղակ և ոչ ցաւ պիտի ըլլայ ասկէ հետև. վասն զի առաջուանները անցան։ 5 – Եւ ան որ աթոռին վրայ կը նստէր՝ ըսաւ, Ահա ամէն բաները նոր կ'ընեմ. ու ըսաւ ինծի, Գրէ, վասն զի այս խօսքերը ճշմարիտ ու հաւատարիմ են։ 6 – Նաև ըսաւ ինծի, Եղաւ. ես եմ Ալֆա և Օմէգա, Սկիզբը ու Վերջը. ես ծարաւին ձրի պիտի տամ կենաց ջուրին աղբիւրէն։ 7 – Ան որ կը յաղթէ, ‖ամէն բաները պիտի ժառանգէ. ու ես անոր Աստուած պիտի ըլլամ, ան ալ ինծի որդի պիտի ըլլայ։ 8 – Բայց վախկոտներուն, ու անհաւատներուն, և պիղծերուն,

*Որոնք, աթոռին
†Որոնք, Ես ես Յովհաննէս
‡Որոնք, Աստուած ‖Որոնք, այս

ու մարգասպաններուն, ու պառնիկներուն, և կախարդներուն, ու կռապաշտներուն, և բոլոր ստախօսներուն բաժինը կրակով ու ծծումբով վառած լիճին մէջ պիտի ըլլայ, որ է երկրորդ մահը։

9 – Եւ եօթը վերջին հարուածներով լեցուն եօթը սկաւառակները ունեցող եօթը հրեշտակներէն մէկը ինծի եկաւ, և ինծի հետ խօսեցաւ ու ըսաւ, Եկուր ցուցնեմ քեզի հարսը, Գառնուկին կինը։ 10 – Եւ Հոգիով մեծ ու բարձր լեռան մը վրայ տարաւ զիս, և ցուցաց ինծի սուրբ Երուսաղէմ *քաղաքը, որ երկինքէն Աստուծմէ կ'իջնէր. 11 – Ու Աստուծոյ փառքը ունէր, և անոր լուսաւորութիւնը թխամ պատուական քարի նման էր, ակնվանիի երևութիով յասպիս քարի պէս։ 12 – Եւ անոր պարիսպը մեծ ու բարձր էր, և տասներկու դռներ ունէր, ու դռներուն վրայ տասներկու հրեշտակներ կային, և դռներուն վրայ անուններ գրուած էին՝ որոնք Իսրայէլի որդիներուն տասներկու ցեղերուն անուններն էին։ 13 – Արևելեան կողմէն երեք դուռ, ու հիւսիսային կողմէն երեք դուռ, և հարաւային կողմէն երեք դուռ, ու արևմտեան կողմէն երեք դուռ։ 14 – Եւ քաղաքին պարիսպը տասներկու հիմեր ունէր. ու անոնց վրայ Գառնուկին տասներկու առաքեալներուն [տասներկու] անուններն էին։ 15 – Եւ ինծի հետ խօսողը ձեռքը ոսկիէ եղէգ մը ունէր, որպէս զի չափ քաղաքը և անոր դռները ու անոր պարիսպները չափէ։ 16 – Եւ քաղաքը քառակուսի էր, ու անոր երկայնութիւնը լայնութեանը չափ էր. և քաղաքը նայն եղէգով տասներկու հազար ասպարէզ չափեց, անոր երկայնութիւնը ու լայնութիւնը և բարձրութիւնը հաւասար էին։ 17 – Եւ անոր պարիսպը հարիւր քառասունչորս կանգուն չափեց, մարդու չափով, այսինքն հրեշտակին չափով։ 18 – Եւ անոր պարսպին շինուածքը յասպիս էր, ու քաղաքը զուտ ոսկի էր մաքուր ապակիի նման։ 19 – Եւ քաղաքին պարսպին հիմերը ամէն թանկագին քարերով զարդարուած էին. առաջին հիմը յասպիս էր, երկրորդը՝ շափիւղայ, երրորդը՝ քաղկեդոն, չորրորդը՝ զմրուխտ։ 20 – Հինգերորդը՝ եղինջաքար, վեցերորդը՝ սարդիոն, եօթներորդը՝ ոսկեքար, ութերորդը՝ բիւրեղ, իններորդը՝ տոպազիոն, տասներորդը՝ քրիսոպրասոս, մեհտասաներորդը՝ յակինթ, երկտասաներորդը՝ ամեթիստ։ 21 – Եւ տասներկու դռները տասներկու մարգարիտ էին. ամէն մէկ դուռը մէկմէկ մարգարիտէ էր. ու քաղաքին հրապարակը մաքուր ապակի էր թափանցիկ ապակիի նման։ 22 – Եւ անոր մէջ տաճար չտեսայ, վասն զի Տէր Աստուած Ամենակալն ու Գառնուկը անոր տաճարն են։ 23 – Եւ քաղաքը արևի ու լուսնի պէտք չունի, որ զանիկա լուսաւորեն, վասն զի Աստուծոյ փառքը զանիկա կը լուսաւորէ, ու անոր ճրագը Գառնուկն է։ 24 – Եւ [փրկուած] ազգերը անոր լուսովը պիտի քալեն, ու երկրի թագաւորները իրենց փառքը ու պատիւը անոր մէջ պիտի բերեն։ 25 – Եւ անոր դռները ցորեկը պիտի չգոցուին. (վասն զի հոն գիշեր պիտի չըլլայ.) 26 – Եւ ազգերուն փառքը ու պատիւը անոր մէջ պիտի բերեն։ 27 – Եւ հոն բնաւ *անմաքրութիւն մը պիտի չմտնէ, ոչ ալ պղծութիւն ու սուտութիւն գործող մը, հապա միայն անոնք՝ որ Գառնուկին կենաց գիրքին մէջ գըրուած են։

Գլ. ԻԲ

Եւ ինծի կենաց ջուրի †գետ մը ցուցուց ակնվանիի պէս պայծառ, որ կ'ելլէր Աստուծոյ ու Գառնուկին աթոռէն։ 2 – Ե– այն †–ղ–էն հրապարակին մէջ, ու այն գետին մէկ կողմէն ու միւս կողմէն կենաց ծառ կար՝ որ տասներկու տեսակ պտուղ կը բերէր, ու ամէն ամիս իր պտուղը կու տար. և այն ծառին տերևները հեթանոսներուն բժշկութիւն կ'ըլլար։ 3 – Եւ ա'լ բնաւ նզովք պիտի չըլլայ. ու անոր մէջ պիտի ըլլայ Աստուծոյ ու Գառնուկին աթոռը, և անոր ծառաները պիտի պաշտեն զանիկա. 4 – Եւ անոր երեսը պիտի տեսնեն, ու անոր անունը իրենց ճակատներուն վրայ պիտի ըլլայ։

*Ոմանք, մեծ քաղաքը

*Ոմանք, անմաքրութիւն ընող
†Ոմանք, մաքուր գետ

5 – Եւ հոն ա'լ գիշեր պիտի չըլլայ, և ճրագ ու արեւու լոյս պէտք չէ. քանզի Տէր Աստուած պիտի լուսաւորէ զանոնք, և յաւիտեանս յաւիտենից պիտի թագաւորեն։

6 – Եւ բնաւ ինծի, Ա,յս խօսքերը հաւատարիմ են ու ճշմարիտ. և *սուրբ մարգարէներուն Տէր Աստուածը իր հրեշտակը ղրկեց՝ իր ծառաներուն ցուցնելու ինչ որ շուտով պէտք է ըլլալ։ 7 – Ահա ես շուտով կու գամ. երանի՛ անոր որ կը պահէ այս գիրքին մարգարէութեան խօսքերը։

8 – Եւ ես Յովհաննէս լսեցի ու տեսայ այս բաները. և երբ լսեցի ու տեսայ, ինկայ որ երկրպագութիւն ընեմ այն հրեշտակին առջեւ՝ որ այս բաները ինծի կը ցուցնէր։ 9 – Եւ բսաւ ինծի, Զգուշացիր, մի ընէր. վասն զի ես քու կից քու եղբայրներուդ, մարգարէներուն, և այս գիրքին խօսքերը պահողներուն ծառայակից եմ. Աստուծոյ երկրպագութիւն ըրէ։ 10 – Եւ բսաւ ինծի, Ա,յս գիրքին մարգարէութեան խօսքերէն բան մի պահեցնէր, վասն զի ժամանակը մօտ է։ 11 – Ան որ անիրաւութիւն կ'ընէ՝ ալ անիրաւութիւն թող ընէ, ու ան որ ապտակ է՝ ալ ապտակ ըլլայ, և ան որ արդար է՝ ալ արդար ըլլայ, ու ան որ սուրբ է՝ ալ սուրբ ըլլայ։ 12 – Ահա ես շուտով կու գամ, և իմ վարձքս ինծի հետ է՝ ամէն մէկուն իր գործին համեմատ հատուցանելու։ 13 – Ես եմ Ալֆա և Օմէգա, Առաջինը ու Վերջինը, Սկիզբը և Վախճանը։ 14 – Երանելի են անոնք որ անոր պատուիրանները կը կատարեն, որպէս զի իշխանութիւն ունենան կենաց ծառին վրայ, և դռներէն ներս քաղաքը մտնեն։ 15 – Բայց դուրս պիտի մնան՝ շուները ու կախարդները և պառնիկները ու սպանութիւն ընողները և կռապաշտները ու այն ամէնը որ սուտութիւն կը սիրէ և կ'ընէ։

16 – Ես Յիսուս իմ հրեշտակս ղրկեցի՝ այս բաները ձեզի վկայելու եկեղեցիներուն *մէջ. ես Դաւիթի արմատը ու ցեղն եմ, ու առաւօտեան պայծառ աստղը։ 17 – Եւ Հոգին ու հարսը կ'ըսեն, Եկուր. և ան որ կը լսէ՝ թող ըսէ, Եկուր. ու ան որ ծարաւ է՝ թող գայ, և ան որ կ'ուզէ՝ կենաց ջուրը ձրի առնէ։

18 – †Ես կը վկայեմ ամէնուն՝ որ այս գիրքին մարգարէութեան խօսքերը կը լսէ. եթէ մէկը ասոնց վրայ բան մը աւելցնէ, Աստուած –ւ անոր վրայ պիտի աւելցնէ այն հարուածները որոնք այս գիրքին մէջ գրուած են. 19 – Եւ եթէ մէկը այս մարգարէութեան գիրքին խօսքերէն բան մը պակսեցնէ, Աստուած –ւ անոր բաժինը պիտի պակսեցնէ կենաց ‡գիրքէն և սուրբ քաղաքէն՝ ‖որ այս գիրքին մէջ գրուած են։ 20 – Այս բաներուն վկայութիւն տուող կ'ըսէ, Այո, շուտով կու գամ։ Ամէն, եկուր, Տէր Յիսուս։ 21 – Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը §ձեր ամենուն հետ ըլլայ։ Ամէն։

*Կամ, վրայով †Ոմանք, Քանզի
‡Ոմանք, ծառէն
‖Ոմանք, և այն բաներէն որ
§Ոմանք, բոլոր սուրբերուն

ՍՈՒՐԲ ԳՐՈՑ ՄԷՋ ՅԻՇՈՒԱԾ ԶԱՓԵՐՈՒՆ, ԿՇԻՌՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԴՐԱՄՆԵՐՈՒՆ ՑԱՆԿԸ

1. ԵՐԿԱՅՆՈՒԹԵԱՆ ԶԱՓԵՐ

	Ընդ. ՝ 100-ըդ	Մեծ. ՝ 100-ըդ
Ուղուկ, չորս մատնաչափ,	0 . 12	0 . 08
Թիզ, 3 ուղուկ,	0 . 36	0 . 23
Կանգուն, 2 թիզ,	0 . 71	0 . 46
Գրկաչափ, 4 կանգուն,	2 . 85	1 . 85
Նշենիկի եղէգը, 6 կանգուն,	4 . 27	2 . 77
Ասպարէզ, 100 գրկաչափ,	284 . 62	184 . 94
Շաբաթ օրուան ճամբայ, 6 ասպարէզ,	1,707 . 71	1,109 . 62
Մղոն, 8 ասպարէզ,	2,276 . 95	1,479 . 50

2. ՀԵՂԱՆԻԹՈՑ ԶԱՓԵՐ*

	Օք՝	Տր.	Լիտր ՝ 100-ըդ
Ճաչակ,	0	100	0 . 32
Հիմին, 12 ճաչակ,	3		3 . 83
Մաշ, 6 հիմին,	18		22 . 97
Քոռ. կամ խօմէր, 10 մաշ,	180		229 . 68

3. ԱՐՄՏԵԱՑ ԶԱՓԵՐ*

	Օք՝	Տր.	Լիտր ՝ 100-ըդ
Կապիճ,	1		1 . 27
Օմէր, կամ տասանորդ, արդուին 10երորդ մասը,	1	320	2 . 30
Դրխ., 6 կապիճ,	6		7 . 65
Արդու, 3 գրխ.,	18		22 . 97
Քոռ. կամ խօմէր, 10 արդու,	180		229 . 68

4. ԿՇԻՌՆԵՐ

	Օք՝	Տր. ՝ 100-ըդ	Կրամ ՝ 100-ըդ
Դեբաա,		0 . 23	0 . 71
Սիկղ, 20 դեբաա,		4 . 68	14 . 25
Մնաս, 100 սիկղ,	1	46 . 83	1,425 . 51
Տաղանդ, 3000 սիկղ,	33	206 . 10	42,765 . 50

5. ԵԲՐԱՅԵՑԻՈՑ ԱՐԾԱԹ ՈՒ ՈՍԿԻ ԴՐԱՄՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԿՇԻՌՆԵՐՈՒՆ ԱՐԺԷՔԸ

ԱՐԾԱԹԻ

	Ղրշ.	Փր.	Ֆրանք ՝ 100-ըդ
Սիկղ,	12	24	2 . 86
Մնաս,	1,260	16	286 . 46
Տաղանդ,	37,812	20	8,593 . 75

ՈՍԿԻՈՑ

Սիկղ,	201	27	45 . 88
Մնաս	20,166	27	4,583 . 33
Տաղանդ,	605,000		137,500 .

6. ՀՌՈՎՄԱՅԵՑԻՈՑ ԴՐԱՄՆԵՐՈՒՆ ԱՐԺԷՔԸ

	Ղրշ.	Փր. ՝ 100-ըդ	Ֆրանք ՝ 100-ըդ
Լումայ,		1 . 57	0 . 01
Նախրակիա, 2 լումայ,		3 . 15	0 . 02
Դանկ, 4 նախրակիա,		12 . 60	0 . 07
Դահեկան, 10 դանկ,	3	06	0 . 72
Երկդրամեան, 2 դահեկան	6	12	1 . 43
Սատեր, 4 դահեկան,	12	24	2 . 86
Մնաս, 100 դահեկան,	315	00	71 . 59

*Ծիշտ չափերը, յատկապէս հեղանիւթոց և արմտեաց, ամանք աւելի և ամանք պակաս կը հաշուեն։

ՄՄ Հայագիտական գրադարան
MAL040615
ՄՄ Հայագիտական գրադարան